Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Praedicationes

(vol. 7)

Teologie pentru azi
București
2014

Ce face Dumnezeu cu noi când *mergem*…

†

Iubiții mei[1],

Sfinții Iliu [Ilie] și Elisee [Elisei] „mergeau [ἐπορεύοντο] și vorbeau [ἐλάλουν]” [II Reg. 2, 11, *cf*. LXX]…înainte ca Domnul *să îl ia* la cer pe Iliu.

Însă mergeau și vorbeau fiind plini de har.

Mergeau și vorbeau despre lucruri pline de adevăr, de frumusețe, de așteptare…pentru că ambii *știau* ce se va petrece.

Și în această stare harismatică Iliu e *luat* de Domnul iar Elisee *vede* luarea lui în mod extatic.

Semn că atunci când vrem *să mergem* undeva trebuie să mergem *cu* Dumnezeu și vorbind despre cele pe care Dumnezeu *ni le luminează*.

Cei doi Apostoli ai Domnului *mergeau* [πορευόμενοι] către Emmaus [Ἐμμαοῦς] [Lc. 24, 13, GNT]. Și Domnul S-a *apropiat* de ei [Lc. 24, 15] și i-a făcut *să le ardă* inima [Lc. 24, 32].

Dar asta tocmai pentru că erau *gata*, erau *receptivi* la faptul de *a-L vedea* pe El duhovnicește [Lc. 24, 31].

Căci dacă *nu Îl cunoști* pe El, dacă *nu Îl vezi* pe El…nu *îi vezi* nici pe oameni.

Îi confunzi cu tot felul de teorii despre oameni…dar nu ajungi niciodată la ei, la *adevăratul lor sine*.

Pentru că adevăratul sine al oamenilor e văzut *duhovnicește*, adică e văzut când ești *plin* de slava lui Dumnezeu…când îi vezi *împreună* cu Dumnezeu.

De aceea, Dumnezeu ne vrea *mergând* [Mt. 28, 19, GNT]…ne vrea *dinamici*…ne vrea

[1] Predică scrisă în ziua de 2 aprilie 2013.

colocviali…ne vrea *frumoşi* în relaţiile cu oamenii.

Frumoşi nu în sensul să *le parfumăm* păcatele…ci în sensul să le oferim *o perspectivă dreaptă*, concretă, realistă asupra lor. Iar cine *le spune adevărul* oamenilor, acela le face *cel mai mare bine*. Pentru că adevărul interior e *drum* către Dumnezeu.

De ce *să mergem* şi *să învăţăm* „toate neamurile" [Ibidem]? Pentru că trebuie să mergem, ca oameni *responsabili*, către toate neamurile.

Să mergem să le spunem *tot adevărul* lui Dumnezeu, tot adevărul Bisericii Sale şi nu un adevăr *trucat*, peticit, despre Biserica lui Dumnezeu.

Pentru că se duc şi eterodocşii şi propovăduiesc dar propovăduirea lor nu e *a Bisericii Lui*. Nu e adevărul *deplin* ci adevărul *ideologizat*.

Adevărul deplin e *mergere duhovnicească* şi *spunere duhovnicească*, propovăduire din prisosul experienţei duhovniceşti a Bisericii şi nu *din erezie*.

E un adevăr care se spune în linişte, în curăţie, în bucurie…şi care are *coerenţă* în toată istoria Bisericii.

De aceea, *lucrul esenţial* pe care vreau să îl spun acum e acela că propovăduirea Bisericii e de *un firesc desăvârşit*, e o revărsare a conştiinţei transfigurate, plină de atenţie şi de bucurie duhovnicească, de grijă pentru confraţii săi.

Adică e *o mergere* în viaţa aceasta cu toţi membrii Bisericii şi *o spunere esenţială* a lucrurilor dumnezeieşti.

Iar când noi ne rugăm, acolo, în Biserica noastră, de la sat sau de la oraş, noi ne rugăm *pentru toată lumea*.

Şi trebuie să avem conştiinţa aceasta, foarte vie şi frumoasă, că noi *îmbrăţişăm* pe toată lumea, vie şi adormită, în rugăciunea noastră.

Că fiecare dintre noi e *un membru viu, activ* și *conștient* al Bisericii lui Dumnezeu, care lucrează binele real, profund al umanității.

De aceea mergem *împreună* cu rugăciunea…sau cu cărțile noastre și cunoaștem pas cu pas ce vrea Dumnezeu de la noi toți.

Iar dacă suntem atenți la fiecare *mișcare* de viață și de energie din lumea Lui înțelegem că El, Dumnezeul nostru, e *prezent* în fiecare creație a Sa.

Pentru că El are *nevoie* de atenția noastră…ca atunci când *mergem* și *vorbim* cu El sau între noi…să *intuim* cu adevărat prezența Lui.

Și mărturisim *prezența Lui* în viața noastră prin fiecare cuvânt, imagine, dar, rugăciune pe care *o trimitem* altora și prin care *îi îmbrățișăm* pe alții.

Iar tot lucrul *serios* pe care îl facem în viața noastră, tot *efortul nostru de conștiință* în misiunea noastră e *o mărturisire* a prezenței lui Dumnezeu în viața noastră.

Pentru că tocmai de aceea încercăm *să ne nevoim* și *să trăim frumos*: pentru că simțim *cum arată* Dumnezeul Cel viu și *ce cere* El de la noi.

Iar dacă nu simțim *ce Dumnezeu ne-a creat* și *ne poartă de grijă* e tocmai pentru că ne-am *îndepărtat* de adevărul nostru interior, de normalitate, de exigențele lui Dumnezeu.

Însă pe cale, mergând…*se rezolvă* lucrurile!

Virtutea e *mergere*.

A abdica de la bine înseamnă *a sta în* patimă, în frică, în deznădejde, în moarte…

Și *oricât de puține lucruri* credem acum că facem *împreună* cu Dumnezeu, El *le înmulțește* continuu în noi, dacă Îl lăsăm pe El *să ne arate* cum să facem *mai mult*…tot mai mult…și tot mai multe împreună cu El.

Când *mergem* cu El…Dumnezeu *ne descoperă* cele mai sfinte taine ale Sale.

Ni-i face pe toți oamenii *prieteni*.

Pe toți dușmanii ni-i face *să îi vedem profund*.

Nu ne mai lasă să credem că despre ceva sau despre cineva…*se poate glumi*.

El ne arată că *seriozitatea* înseamnă *să nu glumești* despre nimic.

Pentru că, dacă te consideri *o glumă*…totul e *glumă*. Dar dacă te consideri *o lucrare serioasă* a lui Dumnezeu, un om creat de Dumnezeu cu *un scop mare*, cu scopul *sfințirii* împreună cu El, atunci nu te mai poți lua *în râs*. Nu mai poți să te tratezi *cu lejeritate*…

Dumnezeu, când mergem…face cu noi minuni.

Minuni uluitoare.

Ne deschide porți, ne deschide inimi, ne fărâmă ziduri, ne umple de darurile Sale cele prea mari…pentru că *nu stăm pe loc*…ci mergem *împreună* cu El, acolo unde El dorește.

Însă El merge cu noi prin foc și prin apă…prin ispite…prin dureri…prin post și rugăciune…prin boală și prin multe neajunsuri…

El merge cu noi prin locuri dure, foarte dure…dar nu pentru *a ne arunca* în marasm…ci pentru *a ne deschide* continuu bucuriei Împărăției Sale.

Iar dacă acum, în Postul Mare, *mergem* cu Dumnezeu…trebuie să mergem cu El acolo unde Lui *Îi place să meargă foarte mult*: în adâncul oamenilor, al vieții lor.

Să mergem împreună cu El ca *să-i odihnim* pe oameni!

Să mergem să le odihnim inima, mintea, conștiința, trupul, să îi împăcăm cu ei înșiși.

Iar dacă îi ducem pe oameni *la simțirea păcii* lui Dumnezeu din noi…vor dori și ei *singura stabilitate care ține lumea*: slava lui Dumnezeu. Amin!

Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2013]

Iubiții mei[2],

dacă în prima duminică a Postului Mare *am ridicat* Icoana, ca mărturie *a prezenței* lui Dumnezeu în Biserică și în lume iar în a doua duminică am avut *coborârea prin acoperiș*, adică trecerea peste toate prejudecățile, pentru *a ne întâlni* cu Hristos în smerenie, ca El *să ne vindece* întreaga ființă, acum, în a 3-a duminică, ridicăm Crucea Domnului în noi înșine și în mijlocul Bisericii, pentru a arăta că mântuirea vine *din Jertfa Lui pentru noi* și nu *din perspicacitatea umană*.

Că mântuirea e *consecința* iubirii Lui covârșitoare pentru noi și ea reprezintă *o asumare* a umanității în integralitatea ei, deci și

[2] Predică scrisă în ziua de 3 aprilie 2004.

a suferinței și a morții, și nu e *un rezultat* al eforturilor noastre umane.

Iar *Sinaxarul zilei* vorbește despre *urcarea Lui pe Cruce* ca despre *slăvirea Lui* și ne cere și nouă ca să ne asumăm nevoințele postului, pentru ca „să fim *slăviți* împreună cu El”[3].

Însă asumarea Crucii, adică a suferințelor, a ispitelor de tot felul, a desconsiderării noastre pentru că credem și Îl iubim pe Dumnezeu, nu este *o laudă în sine* ci *o durere imensă*!

Nu pentru suferință vom fi *slăviți*, adică *umpluți* de slava Lui, ci pentru că *Îl iubim pe El* în ciuda tuturor…durerilor pe care demonii și oamenii ni le provoacă.

De aceea nu orice fel de suferință este *o asumare* a Crucii Lui ci acea suferință care *ne umple* de slava Lui.

Pentru că El S-a urcat pe Cruce și *a învins* suferința și moartea în trupul Lui, în sensul că Și-a umplut întreaga umanitate de slava Lui, prin aceea că *le-a suportat* și *le-a depășit* pe amândouă.

Suferința Sa nu L-a umplut de răzvrătire, de ură, de deznădejde ci de *cea mai mare iubire* pentru noi și de *ascultare desăvârșită* față de Tatăl Său.

De aceea și suferința noastră și durerea noastră și încercările noastre ne vor umple de slava Lui numai când lucrăm, în mijlocul lor, poruncile Domnului și Îl iubim pe El mai presus de orice.

Și numai acea viață, care e plină *de voia* lui Dumnezeu, este plină de *slava Lui*.

Așa că nu trebuie să căutăm *suferința pentru suferință*…ci trebuie să căutăm, în orice clipă, cum să Îi *bine-plăcem* lui Dumnezeu.

Iar Dumnezeu *Își face simțită prezența* în cel care e *atent* la toate poruncile Lui și la tot ce înseamnă *delicatețe față de Sine*.

---

[3] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 317.

Iar *prezența Lui* e dulceață și bucurie adâncă, mistică, dumnezeiască, pentru că e *depășire* a toată asceza și așteptarea noastră.

De aceea nu trebuie să considerăm asceza/ nevoința noastră ca pe *un echivalent* al păcii lui Dumnezeu ci ca pe *o expresie* a căutării lui Dumnezeu.

Nevoința noastră e o căutare iubitoare, duioasă, *sfâșietoare* în dorul ei intens, a lui Dumnezeu.

Venirea Lui însă în noi, coborârea Lui în noi, umplerea noastră de slava Lui, e prea-marea Lui bunătate față de noi, tocmai pentru că *Îl dorim* pe El în mod curat și nu pentru că n-am mai avea niciun păcat, nicio cădere, nicio nedesăvârșire.

Dimpotrivă, El coboară la noi pentru ca *să ne ajute* să urcăm la El.

El merge împreună cu noi…pentru că Crucea Lui nu poate fi trăită de noi, după puterea noastră, decât *împreună* cu El, decât *odihniți* de El, decât *înfrumusețați* de către El.

Și înălțimea și adâncimea și lățimea Crucii asumată de către noi e formată din toată gândirea, simțirea și lucrarea transfigurate de slava lui Dumnezeu, prin care aflăm cât de profundă, de serioasă și de îndumnezeitoare e orice poruncă a Lui.

Așa că știm *pentru ce* suferim, știm care e *nădejdea* noastră, vedem *împlinirea noastră* ca pe *o realitate* și nu ca pe *un ideal perpetuu*…dacă vedem în noi *schimbările dumnezeiești* ale mântuirii personale.

Ele, schimbările veselitoare…ele, adâncirile personale ale slavei Lui…ele, cunoașterile noastre dumnezeiești de clipă de clipă…noile și mereu noile *aprofundări* ale prezenței Lui…sunt urmările asumării Crucii Sale.

Pentru că și în noi…postul, rugăciunea, metaniile, citirile, urmările Lui clipă de clipă…nasc *înviere duhovnicească*.

Nu sunt doar *suferințe* ale Crucii ci și *revărsări de har* ale Învierii Sale din morți.

Sau, mai degrabă, tocmai pentru aceasta Crucea Domnului *împarte în două* Postul Mare: pentru a arăta cât de serioasă, de dureroasă și de împlinitoare este Învierea Lui.

Căci tuturor ne place să fim *Sfinți*, să nu avem nicio patimă, nicio neplăcere, nicio ispită…însă nu toți vrem *să mâncăm* durere, fiere, insultă, răni, înjosiri, moarte…pentru ca *să înviem* întru El.

Și de aceea când vorbim despre *Sfinți*, când vorbim despre *sfințenie*, când vorbim despre cei *de care lumea nu este vrednică*…vorbim despre *răstigniți transfigurați*, despre îndurerați până la sânge care au depășit durerea, despre niște oameni care *au depășit* tot păcatul, toată patima, toată neputința în ei…pentru că aveau *un dor mai mare* decât toată dorirea acestei lumi: dorul Lui. Iubirea Lui.

Și dacă ne găsim *în dorul* de El…ne bucurăm *cu El*.

Dar dacă iubirea Lui nu e *în noi*…tot drumul acesta *dureros* și *anevoios* al postului e *un chin*…pentru că postul nu e *o așteptare drăgăstoasă* a Lui ci *un obicei vetust*, pe care suntem *obligați* să îl împlinim.

Și când există *obligație*…nu există *entuziasm*!

Însă numai *entuziasmul sfânt*, adică *iubirea* și *încrederea nețărmurite* în Dumnezeu, *se nevoiesc cu adevărat* și *lucrează cu adevărat* în Biserică și *atrag cu adevărat* pe tot omul care e *avid* sau *curios* de noutate ontologică.

De aceea, iubiți confrați, ieșiți din *groapa cu lei* a păcatelor, pentru ca să vedeți *ce frumoasă* e libertatea duhovnicească!

Ieșiți din *întuneric* la *lumină*!

Nu vă mai prefaceți că păcatul e *ceva împlinitor*, că *ține de cald*!

Și nu vă mai prefaceți că viața ortodoxă înseamnă *tristețe* și nu *bucurie dumnezeiască*!

Lăsați-L pe Dumnezeu *să vă uimească* cu noutatea mântuirii Lui!

Să vă arate *cât prețuiește* El suferința noastră, prin aceea că *ne dă har peste har* pentru puțină suferință, pentru puțină alergare, pentru puțină dăruire de sine.

Lăsați-L pe Dumnezeu *să vă uimească* și în clipa bucuriei și în clipa durerii și când nu mai știți *ce să faceți* și când nu mai găsiți *nicio rezolvare* a problemei voastre.

Pentru că El lucrează dumnezeiește, cu putere și cu frumusețe multă, și nimeni nu poate să-I stea împotrivă.

Căci a Lui e slava, a Lui e cinstea și a Lui e închinăciunea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2013]

© Fotografie de Doina Elena Dumitru[4]

†

Iubiții mei[5],

asumarea Crucii, adică *a identității ortodoxe*, are un conținut anume.

Nu e doar *o mărturisire verbală*.

Asumarea e *cu repercusiuni* interioare și exterioare nouă.

Și dacă *nu îți asumi* conținutul credinței ortodoxe, adică *tot adevărul* și *tot harul* lui Dumnezeu, pe măsura râvnei tale, ești gol, nu ai nimic, ești *un credincios al necredinței*.

Pentru că *crezi* în lucruri pe care *nu le ai*. Cu care nu ai *nicio legătură*…

Și dacă crezi în lucruri cu care *nu ai nicio legătură*…crezi *în necredință*, adică *în non-schimbare*.

Pentru că *a-ți asuma* Crucea înseamnă *a te umple* de adevărul, de pacea, de curăția, de sfințenia, de slava lui Dumnezeu, de *schimbările*

[4] A se vedea: http://amintiri-tarzii.blogspot.ro/2012/09/pelerinaj-manastirile-moldovita-putna.html.

[5] Predică scrisă în ziua de 10 aprilie 2013.

Lui continue…adică de *conținutul* credinței, de conținutul credinței care te schimbă.

Te schimbă radical.

Dar care, în această schimbare…te și *expune* tuturor ispitelor, durerilor, nefericirilor atroce.

Pentru că *a-ți asuma* Crucea Lui înseamnă *a o sfârși prost* sau *umil* după moda lumii…dar *a învia duhovnicește*, împreună cu Dumnezeu, în lăuntrul nostru.

Numai că, fără această asumare a întregii asceze de *a cunoaște adevărul îndumnezeitor* în propria ta ființă, nu ai nimic *în plus* în comparație cu alt fel de credincioși.

Și catolicii, și protestanții, și musulmanii, și hindușii…se roagă, postesc, au un crez al lor, o conduită morală a lor…

Însă *diferența fundamentală* între un ortodox și un non-ortodox este una *eclesială*.

Ortodoxul, dacă e viu și plin de har, dacă e *un mădular viu* și *conștient* al lui Hristos, se simte *un intim* al lui Dumnezeu și așa este cu adevărat…pe când oricare altul, din afara sau dinăuntrul Bisericii Lui, care nu simte că e *împreună*, în ființa lui, cu Dumnezeu…este *în afara* credinței.

De aceea, nu numai non-ortodocșii au nevoie de *dreapta credință*…ci și ortodocșii trebuie *s-o învețe* de la Sfinții lor Părinți.

Pentru că dreapta credință, făcută una cu viața noastră, care *ne umple* de viața frumoasă, dumnezeiască, a creștinilor, care e darul lui Dumnezeu…e un munte în care sui, o carte pe care o citești continuu, o iubire care nu se termină…

De aceea, ca în Evanghelia de azi [Mc. 9, 17-32], avem nevoie *de credință*…de credință vie, clocotitoare în noi înșine…în ciuda faptului că simțim că ne asaltează și *necredința*…și dezgustul pentru bine, și hula, și dezertarea (v. 24)…

Iar ca să lupți *cu necredința* din tine, adică cu faptul de a nu mai dori să suferi *pentru bine*

și *din cauza lui*…trebuie *să scoți demonii* din tine…

Adică toate gândurile care te învață *să nu te mai nevoiești*…

Toate sentimentele care spun că păcatul e *mai bun* decât curăția…

Toate lenile care te învață că postul *nu aduce nimic*…pe când *statul degeaba* te face om *respectabil*.

Pentru că acest lucru, acest lucru sfânt – care e totuna cu *asceza noastră* de clipă de clipă, acela de *a scoate* demonii din noi, de a scoate răul, împotrivirea, cârtirea în fața lui Dumnezeu…– ni-l cere Domnul.

Însă demonii ies numai cu *rugăciune* [προσευχῇ] și *post* [νηστείᾳ] (v. 29, GOC)…adică *cu suferință*.

Prin suferința care îl smerește, îl schimbă, îl umanizează pe om.

Pentru că tot la fel, prin plăcere, prin lejeritate, prin păcătuire continuă…am lăsat răul, i-am lăsat pe demoni *să ne populeze*…să ne strângă cu ușa, să ne silească să facem răul, urâciunea, necurăția…pe care nu dorim să o facem.

Da, la nivel duhovnicesc…dacă *i-am vedea* pe demoni, după cum îi vedem pe oameni…viața e *terifiantă*.

Însă demonii nu sunt *atenția*…clipă de clipă a ortodoxului treaz/ priveghetor/ trezvitor.

Atenția noastră este *Dumnezeul nostru*…

Tocmai de aceea, în acest post dumnezeiesc, încercăm să simțim tot mai acut…consecințele păcatelor noastre…pentru a ne umple de iertarea bunătății Sale.

A sta față în față cu noi…și a ne vedea *așa cum suntem*…trebuie urmată de punerea noastră *în fața* Lui, pentru ca să ne spună…*cum trebuie să ne schimbăm*.

Și dacă cei care trec prin tulburări interioare, prin mari procese de conștiință…ar fi puși în fața lui Dumnezeu…durerile nu ar fi *atât de multe* și *de sfichiuitoare*.

Pentru că Domnul *ne-ar uşura* vârtejul interior, *ne-ar linişti* cugetul, ne-ar indica o cale de scăpare…de *ieşire* din neorânduială.

Numai că toate acestea nu sunt *cuvinte* ci *fapte*.

Când *îți asumi* viața cu Dumnezeu…te decizi pentru *schimbări* radicale, tulburătoare și fără să le cunoști finalitatea.

Mergi din schimbare în schimbare, din cunoaștere în cunoaștere, din simțire în tot mai multă simțire a prezenței lui Dumnezeu…de unde Sfântul Ioan Scărarul, pomenit azi, ca *să ilustreze* ce înseamnă *ascensiune/ urcuș duhovnicesc*.

Adică ceea ce vă spuneam la început: *conținutul* credinței este *o realitate dumnezeiască*, pe care o trăim în sufletul și trupul nostru și nu *o joacă* cu concepte.

Și credința care *crede cu adevărat* e credința care e *umplută* de slava Dumnezeului în Care crede, pe când *credința necredinței* e credința care *nu așteaptă* niciun *Paști*, nicio *trecere* spre altceva, nicio înviere din morți…

E credința fără minuni, fără sfințenie, fără asceză, fără îndumnezeire.

Însă *nu asta* e Ortodoxia!

Ortodoxia aceea, pe care eu *o iubesc* și pentru care inima mea *suferă*, e o realitate care *stă în oameni* și *nu zboară* pe câmp ca un zmeu.

Ea, credința mântuitoare și îndumnezeitoare a lui Dumnezeu, îi face pe păcătoși *Sfinți*, mută munții din oameni, face din dealuri *câmpii întinse*, pentru că face din înfumurați oameni *smeriți* și plini de daruri dumnezeiești.

Iar credința care *ne înviază* e credința care *ne umple* de frumusețe dumnezeiască.

De frumusețea învierii Lui din morți, de frumusețea slavei Sale celei veșnice, cu care *ne îmbrăcăm conștient* prin *împlinirea* tuturor poruncilor Sale și prin evlavia către orice *reper* al Sfintei Tradiții a Bisericii.

Învierea cea duhovnicească, învierea *de acum*, e o realitate a credinței vii.

Postul, rugăciunea, metaniile, milosteniile, viața noastră de credință…au *doar* acest scop: *învierea*.

Și fie ca Domnul să ne facă să trăim, acum și mereu, ca niște *înviați ai Lui din morți*! Amin.

Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2013]

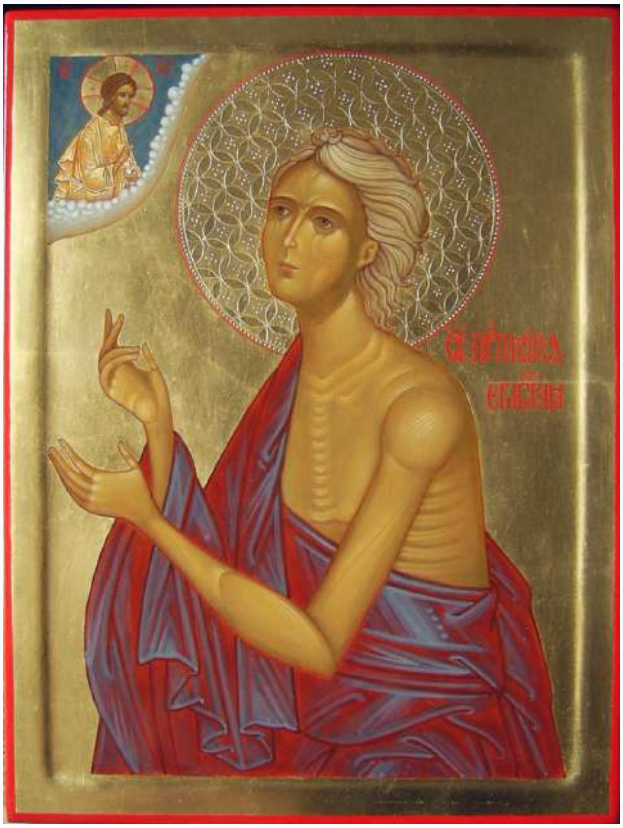

Iubiții mei[6],

emblema acestei duminici fiind *Sfânta Maria Egipteanca*, prezența ei este *o încurajare puternică* pentru toți pentru *a ieși* din păcate, oricare ar fi păcatele noastre dar și *o umilință enormă* pentru toți cei care credem că suntem „drepți"…că „stăm bine" în fața lui Dumnezeu.

Pentru că ea ne spune, prin toată viața ei, că atât *păcatul* cât și *sfințenia* înseamnă *să riști enorm*, să trăiești *din plin*, să fii *o torță*.

Căci pentru *a năuci* mințile bărbaților trebuie să arăți că *poți* să fii năvalnică în pofta ta sexuală. Pe când, pentru a arăta că ești *om duhovnicesc*, trebuie să arăți *focul* din tine, *focul*

[6] Predică scrisă în ziua de 18 aprilie 2013.

slavei lui Dumnezeu, care produce transfigurarea ta deplină.

Dar ca să treci de la *focul patimilor*…la *focul slavei* lui Dumnezeu trebuie *să vrei*…și, mai ales, *să mergi continuu* în spațiul vast al curăției, al sfințeniei.

Iar Sfânta Maria, care se ruga, după zeci de ani de nevoință, *în slava* lui Dumnezeu…înălțându-se în aer în timpul rugăciunii sale, ne spune că *rugăciunea autentică* nu e *o formă de fariseim*, nu e ceva *de ochii lumii*…ci o realitate cutremurătoare a sfințeniei.

Care te schimbă…și schimbă totul în jur…pentru că Dumnezeu e prezent în noi și cu noi.

De ce e pusă Sfânta Maria Egipteanca, în fața creștinilor ortodocși, *înaintea* Intrării Domnului în Ierusalim ?

Pentru ca *să ne alegem* ca cine vrem să fim…

Vrem să avem *o viață tranzitivă*, care acum laudă…acum denigrează…acum se exaltă…acum coboară în tristețe…sau *o viață stabilă*, plină de bucurie ascetică dură, transfiguratoare?

Pentru că viața Sfintei Maria Egipteanca ne arată că *sfârșitul* postului, al rugăciunii, al durerii, al luptei cu patimile e *umplerea* de slava lui Dumnezeu și nu *de revendicări* de tot felul.

Că viața bisericească, viața ortodoxă, cu toate ale ei, bune sau rele, ne duce *la Dumnezeu* și nu *nicăieri*…

Adică ea este *emblema* Postului Mare, în a cincea duminică, pentru ca să ne arate că *scara virtuților* nu e *o proiecție spațială* ci *o realitate interioară*, care ne face conviviali cu Dumnezeu, pentru că El coboară la noi, în ființa noastră, ca să ne arate bucuria comuniunii cu Sine.

Evanghelia zilei [Mc. 10, 32-45] merge *în tandem* cu viața Sfintei Maria.

Pentru că Sfinții Apostoli Iacovos și Ioannis, fiii lui Zebedeos (v. 35), au cerut *să stea* în slava Lui (v. 37, *cf*. GNT).

Au cerut *stabilitate*…stabilitate *duhovnicească.*

Iar Domnul, care dorește cu totul ca fiecare dintre noi *să dorim* și *să stăm* în slava Lui, le vorbește despre *stabilitatea duhovnicească* ca despre *o consecință directă* a *consumării* potirului Lui și a botezării cu botezul Lui (v. 38).

Potir și *botez* care nu înseamnă numai *chin* și *moarte*, mucenicie pentru Hristos…ci și *rezistibilitate continuă*, în credință, din iubire pentru El.

Căci cum ai putea *să mori* pentru cineva…dacă *nu stai* cu El tot timpul?

Și ca *să stai* cu Dumnezeu…trebuie să stai *plin* de slava Lui…pentru că numai întru slava Lui poți crește duhovnicește, poți crea duhovnicește, poți conduce duhovnicește, poți trăi și muri ortodox.

Pentru că Ortodoxia e *adevăr* și *putere dumnezeiască*.

E tot adevărul Lui pecetluit de prezența slavei Lui în noi înșine.

Pentru că în inima unde *se află* adevărurile Lui, bunele Lui intenții, bunele Lui doriri pentru noi și pentru întreaga umanitate, acolo *coboară* norul slavei lui Dumnezeu, care umbrește și luminează și transfigurează persoana noastră în întregime.

Și Sfânta Maria Egipteanca și toți Sfinții Domnului sunt astfel de *locașuri vii*, adumbrite de întreitul Soare ceresc, de Prea Dumnezeiasca Treime.

Sunt *prezențe*, sunt realități personale, sunt oameni plini de viața lui Dumnezeu…care ne arată că *împlinirea* poruncilor Lui este *o realitate transfiguratoare* și că tot greul, toată durerea suportată cu inimă iubitoare și iertătoare, ne face *biserici vii* ale lui Dumnezeu.

…Domnul le-a vorbit despre *stabilitate*…pentru că le-a vorbit despre *diaconism,* adică despre *slujire* (v. 45).

Căci așa cum El „nu a venit [pentru] *a fi slujit* [διακονηθῆναι] ci [pentru] *a sluji* [διακονῆσαι] și a-Și da sufletul Lui *răscumpărare* [λύτρον] pentru mulți" [v. 45, GNT], tot la fel stabilitatea noastră e *reală*, e autentică, e adâncă, atunci când ne gândim, mai degrabă, la cei pe care trebuie *să îi ajutăm*…decât la *a ne ajuta pe noi înșine*.

Sau stabilitatea duhovnicească e *reală* atunci când *folosul nostru* e, deopotrivă, *folosul tuturor*, când munca noastră aduce bucurie, lumină, frumusețe pentru toți.

Și astfel înțelegem cu toții că *stabilitatea interioară* sau *starea în slava Lui* e *împlinirea* noastră ca oameni ai credinței, pentru că locuim cu Dumnezeu și Dumnezeu locuiește cu noi.

Și nu poate fi nimic *mai important* decât această *conlocuire* cu Dumnezeu!

Dar tocmai pentru că ea, conlocuirea cu Dumnezeu în ființa noastră, clipă de clipă, este cea mai importantă *faptă* a vieții noastre, tocmai de aceea ea este *un risc continuu asumat*.

Pentru ea *riscăm* să nu mai avem prieteni, să nu mai avem familie, să ne pierdem serviciul, să fim rău-înțeleși, desconsiderați, minimalizați…pentru că suntem *ortodocși* și nu altceva.

Viața în credință, în credință vie, năvalnică este *un risc*…pentru că este *o enervare continuă*.

Îi enervăm pe demoni, în primul rând, prin stabilitatea noastră în Dumnezeu…și apoi pe oameni…pe oameni lacși, obtuzi, indiferenți…dar orgolioși…

Care încearcă să ne arate că *greșim* în stabilitatea noastră…tocmai când ne dovedesc că nu are *niciun sens* gâlceava/ disputa continuă cu noi.

Iar Sfânta Maria, pe care noi o numim *Cuvioasă*…dar care nu a fost niciodată *monahie*

ci *pustnică*...plecată în pustie tocmai pentru că *s-a încredințat* lui Dumnezeu, ne arată că cuviința e plină de durere, de reală luptă cu tine însuți…pentru ca *să nu mai fii* cel care *ai fost*.

Însă noi, cei mulți, care nu plecăm în pustie…experimentăm același lucru în esență: că oriunde am fi *e greu* să trăiești ortodox…dacă Dumnezeu *nu te ridică*, prin slava Sa, deasupra mizeriei sufletești a umanității.

Pentru că e greu să fii *singur*, fără *stabilitate interioară*, fără prieteni de drum, fără oameni care Îi slujesc aceluiași Dumnezeu.

Așadar, viața *plină* e viața în care *trăiești din plin*.

Numai că *plinătatea* care ne umple de *stabilitate duhovnicească interioară* coboară din cer, e slava lui Dumnezeu, și ea coboară numai dacă *bem continuu* potirul Lui și *ne botezăm continuu* cu botezul Lui.

Iar potirul lui Hristos e plin de nevoința pentru a-L cunoaște, pentru a-L propovădui, pentru a-L ajuta să rodească în oameni.

Căci oamenii trebuie *hrăniți* cu adevărurile lui Dumnezeu și cu Însuși Trupul și Sângele Hristosului Său și *cu exemple* vrednice de urmat.

Și pentru *a bea* din paharul Lui trebuie să ne umplem de botezul curățirii Lui, de lacrimile Lui, de dorul pentru mântuirea umanității acesteia, în întregime, care ar trebui să arate *altfel*, foarte altfel…decât cea de acum…

Pentru că oamenii au nevoie *să bea* sfințenia Lui și *să se scalde* în frumusețea Lui, pentru că au nevoie să fie frumoși, să fie fericiți, să fie împăcați…

Nu, slava lui Dumnezeu nu vine *la urmă*…ci *ne însoțește* tot timpul!

Prin fiecare durere pe care *o bem* ortodox, prin fiecare carte pe care o citim ortodox, prin fiecare om prin care Dumnezeu *ne vorbește deschis* despre noi și despre El și despre oameni…El, prin slava Lui, ne conduce către *învierea noastră* din morți.

Iar *învierea noastră din morți* înseamnă *să stăm în bine*, în slava Lui, într-o frumusețe dumnezeiască care *ne face bine* și *face bine* oricărui om care ne întâlnește.

Iar *frumusețea Lui* e *o lumină dumnezeiască*…din care *își aprind* și alții sufletele și trupurile.

De aceea, dacă nu suntem *torțe*…suntem *întuneric* în Biserica lui Dumnezeu, un întuneric cutremurător, pentru că e *un întuneric cu rațiune*…pe când, dacă suntem *torțe vii*, dacă suntem *focuri duhovnicești*…luminăm până departe…și îi încălzim pe cei care *se apropie* de noi…

Dumnezeu să ne dea puterea duhovnicească de *a ne aprinde* de la adevărurile Lui și de la sfințenia Lui!

Dumnezeu să ne aprindă ca pe o făclie de Paști!

Dumnezeul nostru, Cel ce L-a trimis pe Fiul Său în lume, ca să ne slujească până la moarte și, prin moartea și învierea Lui, să ne umple de slava Duhului Său, să ne dea tuturor să fim *slujitorii* Lui, prin care Împărăția lui Dumnezeu se extinde continuu. Amin!

Predică *la pomenirea* Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, *Purtătorul de biruință* [23 aprilie 2013]

Iubiții mei[7],

acum, la început de primăvară, când iarba umple pământul, florile se întrec în a se deschide și în a bine înmiresma, copacii înfrunzesc și înfloresc, pentru că pământul rodește *bucurie de viață*, pomenirea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe este *o înfrunzire* și a sufletului nostru.

[7] Predică scrisă în ziua de 22 aprilie 2013.

Pentru că atunci când *ari* împreună cu Dumnezeu ființa ta, când *semeni* în ea voia lui Dumnezeu și toată virtutea, răsare *viața cu Dumnezeu*, care este *o primăvară duhovnicească*.

Și primăvara duhovnicească e *dulce*, e sfântă, e bucuroasă…

Pentru că înseamnă *odihnirea* Dulcelui Hristos în ființa noastră, El fiind rădăcina, înfrunzirea, înflorirea și rodirea noastră.

Și oricât *de paradoxală* ar părea afirmația că *pomenirea* unei mucenicii este *o dulce bucurie*, prezența Sfântului Gheorghe în viața Bisericii e tocmai aceasta: el este *un ajutor ferm* în rugăciunile noastre, care ne umple de o bucurie sfântă.

Născut în Capadocia, în sec. al III-lea d. Hr., după ce tatăl său a fost martirizat, Sfântul Gheorghe s-a mutat cu mama sa în Palestina. A fost militar de rang înalt în armata imperială romană…dar pentru că și-a apărat confrații de credință și a vorbit împotriva zeilor, el a fost închis.

În temniță, el a fost bătut la tălpi…și a fost sufocat cu o piatră mare pusă pe pieptul lui.

A doua zi a fost zdrobit cu o roată de tortură…și trecut prin fiare ascuțite.

Suferind toate *fără să suspine*…

Însă un Înger al Domnului a coborât din cer și i-a spus: *Bucură-te!*, dezlegându-l de pe roata de tortură și vindecându-i rănile.

Căci de aceea am vorbit despre *bucuria dulce* a acestei pomeniri sfinte: pentru că slava lui Dumnezeu *ne inundă* și pe noi, în asceza și așteptările noastre, după cum *l-a umplut* pe Dumnezeiescul Gheorghe în chinurile sale.

Pentru că prin ce altceva a fost *vindecat* el de Îngerul Domnului decât *prin slava Lui*?

Și *răbdarea noastră* cât și *înflorirea noastră duhovnicească* e tot rod al slavei dumnezeiești, pentru că numai cu Dumnezeu putem să învingem toată *intenția potrivnică* voii lui Dumnezeu din ființa noastră.

Răbdare în credința în El, care s-a transformat în bucurie.

Chinuri care s-au umplut de bucurie.

Pentru că bucuria noastră *coboară din cer* și *ne urcă* la cer, pentru că ne dă să înțelegem că *împlinirea* vieții noastre e numai Dumnezeu.

Minunea vindecării lui a produs multe convertiri. Iar cei care s-au convertit au fost și ei martirizați.

Fapt pentru care Sfântul Gheorghe a fost aruncat *într-o groapă cu var nestins* pentru 3 zile.

În mod normal, varul nestins, peste care s-ar fi turnat apă, i-ar fi ars pielea și carnea, l-ar fi omorât de viu.

Însă Sfântul Gheorghe a fost găsit viu și nevătămat…după 3 zile.

A fost încălțat în încălțăminte de fier, cu piroane în tălpi…și fugărit până la temniță…pentru ca să i se zdrobească tălpile. O alergare extrem de dureroasă…împănată cu ironii multiple la adresa sa…

Însă noaptea…a fost *vindecat din nou* în mod dumnezeiește. Tălpile și tot trupul lui nu mai prezentau nicio rană.

Dar pentru că împăratul Dioclețian a considerat *vindecarea duhovnicească* a lui Gheorghe drept *o șarlatanie*, Mucenicul nostru a fost bătut *cu vine de bou* peste tot trupul.

Și pentru că era plin de bucurie cerească…iarăși *l-a enervat* pe persecutor.

A băut de două ori băuturi otrăvite și vrăjite…și nu s-a îmbolnăvit deloc.

Rugându-se, Sfântul Gheorghe a înviat un mort…un mort îngropat în pământ. Pe alții i-a vindecat de boli, a înviat un bou…dar, mai ales, *a înviat* sufletele multora și i-a făcut *Mucenici* ai lui Hristos.

Pentru că *răbdarea credinței* și *umplerea* de slava lui Dumnezeu sunt *exemple puternice*, prin care poți să ridici pe cineva din *somnolența* morții păcatului.

Căci asta vrem cu toți: *exemple de viață*, de viață plină, de viață sfântă, care să ne facă și pe noi *împliniți* în viața noastră.

Iar Sfântul Gheorghe, în vedenia visului, noaptea, *L-a văzut* pe Domnul, Care i-a spus *să îndrăznească,* să mai rabde încă puțin, pentru că *va împărăți* împreună cu El.

De unde înțelegem marele adevăr, că cel care *rabdă* pentru Dumnezeu…nu e singur ci cu El și El îl vede pe cel care *se nevoiește* pentru Sine…dar și pe cei care *îl ajută* pe robul Său.

Mucenicia ca *privelişte deschisă* ochilor lui Dumnezeu…dar și ochilor oamenilor.

Toți văd, toți *participă* la moartea Mucenicului…denigrându-l, chinuindu-l…sau compătimind cu el și întărindu-se în credință datorită lui.

Și asta discutăm acum, cu o săptămână înainte de Patimile Domnului, care au avut loc *în mijlocul* lumii…

Totul se face *la vedere*…

Și tocmai pentru că sunt *foarte transparente* chinurile Bisericii, de aceea nici nu pot fi *minimalizate* cu adevărat de către cineva.

Ci ele, chinurile *celor mulți* și *fideli* Domnului, sunt *un cutremur interior*, o uimire, o lecție convertitoare, o minune zguduitoare pentru toate secolele…pentru că sunt *palpitațiile interioare* ale celor care Îl iubesc pe Dumnezeu până la sânge…

…Și știind că *va adormi întru Domnul*…a cerut să fie *îngropat* în Palestina.

Idolii *au căzut* în fața Sfântului Gheorghe.

Dioclețian, pentru că împărăteasa lui, Alexandra, devenise creștină, și-a *martirizat soția* alături de Sfântul Gheorghe. Iar lui *i s-a tăiat capul*, în afara cetății.

Și astfel, prin tăierea capului său pentru Domnul, Sfântul Gheorghe a arătat că *viața verticală*, viața adevărată, e viața care *nu-și încalcă* iubirea, marea iubire.

Iar marea iubire, iubirea de Dumnezeu, e iubirea care trece *dincolo* de chinuri și

înspăimântă, tocmai pentru că e *o iubire fără rest*, fără măsură.

Așa că azi, retrăind sfintele patimi ale Sfântului Gheorghe, retrăim *Așteptarea noastră* cea veșnică.

Pentru că *Așteptarea noastră* este *Prea Curata Treime*, Care ne umple de iubire și de bucurie sfântă, înălțându-ne simțurile sufletești și trupești la înălțimea comuniunii veșnice cu Sine.

Dumnezeul nostru treimic este *așteptarea* și *împlinirea* noastră.

Iar martiriul Sfântului Gheorghe ne arată acest lucru cu prisosință: numai El *ne așteaptă* la Sine în mod desăvârșit și numai El *ne umple* toate dorurile noastre sfinte.

De aceea, să ne rugăm Celui care *ară* pământul sufletului nostru, aruncă sămânța în el și o face să rodească!

Să ne rugăm Celui care *l-a umplut de îndrăzneală* pe Dumnezeiescul Gheorghe, îndrăzneală în fața necredinței și a durerii, a bolilor și a răutății.

Pentru că și noi avem nevoie *de îndrăzneală* în fața durerii, a morții, a sărăciei, a neiubirii…așa cum a avut nevoie Sfântul Gheorghe, soldatul lui Hristos, ca să treacă peste toate…pentru *a ajunge* la El, la *împlinirea* tuturor doririlor sale.

Iar dacă Sfântul Gheorghe a rămas iconizat prin *omorârea balaurului*, după cum vedem în Icoana de deasupra, care reprezintă *o minune* a sa post-mortem, trebuie să ne gândim serios la ce va reprezenta *persoana* și *viața noastră* pentru posteritate.

Pentru că, persoana și viața noastră sunt și acum…și după moartea noastră…*o privelişte deschisă*. Amin!

Predică la praznicul *Intrării Domnului în Ierusalim* [2013]

Iubiții mei[8],

primii pe care Triodul *îi remarcă* în spațiul praznicului de astăzi sunt „pruncii cei fără de răutate”[9]. Ei au venit și I-au adus Domnului „cântare de biruință”[10].

Însă venirea lor nu a fost una *la întâmplare* ci *una duhovnicească*.

Pentru că Sfântul Duh, Care i-a învățat pe Apostoli să vorbească în alte limbi, „Același *a îndemnat* și pe tinerii evreiești cei fără de răutate, să strige: *Osana, Celui dintru înălțime! Bine este cuvântat Cel ce vine, Împăratul lui Israel*”[11].

Și asta pentru a se sublinia faptul că nu erau *aceiași* cei care L-au slăvit…cu cei care I-au cerut moartea. Pentru că „*pruncii* Te-au lăudat cu dumnezeiască cuviință, iar *iudeii* Te-au hulit cu fărădelege”[12]. Cu alte cuvinte, *cei în vârstă*, îmbătrâniți în rele, I-au cerut moartea și nu pruncii lor, care, umpluți de har, L-au slăvit pe El.

---

[8] Predică scrisă în ziua de 25 aprilie 2013.
[9] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 528.
[10] Ibidem.
[11] Idem, p. 531.
[12] Idem, p. 532.

În a 4-a cântare a *Vecerniei Mari* ni se spune că *mânzul asinei*, pe care El a încălecat, e *o imagine* a păgânilor[13]. Adică a neamurilor păgâne, care *se vor converti* la viața Bisericii și vor accepta ca Hristos să fie *Stăpânul* lor.

Căci animalul domesticit, ca și omul care se luptă cu patimile sale, acceptă *o autoritate* deasupra sa.

Iar Cel care *ne conduce* pe noi e Hristos, Capul Bisericii și al fiecăruia dintre noi, pentru că, după viața Lui, trebuie *să ne conformăm* viața noastră.

Însă praznicul de astăzi e caracterizat de aceeași carte[14] a Bisericii, drept ziua în care Hristos *S-a grăbit* spre Patimă[15].

Căci ieri, glasul Lui a ajuns *până în Iad*[16] și l-a ridicat dintre cei morți pe Lazaros, prietenul Său, pe când azi, El *împlinește* profeția lui Zaharias: „Bucură-te foarte, fiica Sionului! Vestește, fiica Ierusalimului! Iată, Împăratul [ὁ Βασιλεύς] tău îți vine ție, *drept* [δίκαιος] și *mântuind* [σῴζων]. El, *Cel blând* [πραὺς], și urcat pe cel de sub jug [ὑποζύγιον]/ pe asin și pe mânzul cel tânăr” [Zah. 9, 9, LXX].

Și acesta este Mașiah [מָשִׁיחַ][17]: Cel *drept*, *mântuitor* și *blând*!

Care *Se grăbește* spre Patima cea de bună voie, pentru *a ne învrednici*, prin moartea și învierea Lui, „vieții celei fără de sfârșit”[18].

De unde înțelegem că alergarea Lui *spre moarte*…e alergarea Lui *spre învierea noastră* din morți.

Pentru că El merge spre Cruce pentru *a învinge* păcatele, moartea, ispitele de tot felul în trupul și în sufletul Său…și astfel, învingându-le pe toate, să umple umanitatea Sa de toate roadele ascultării de Dumnezeu, pentru ca noi, luând

---

[13] Idem, p. 529.
[14] De *Triod*.
[15] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 529.
[16] Idem, p. 531.
[17] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Messiah.
[18] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 523.

putere de la Hristos pentru *a lupta* cu toate patimile și ispitele noastre, *să învingem* moartea în noi și *să ne deschidem* slavei Sale celei veșnicie.

Și astfel înțelegem de ce este important ca astăzi, cu stâlpări de salcie în mână, *încredințați* de faptul că El e *Domnul* și *Stăpânul vieții noastre*, să venim la El și să ne bucurăm împreună cu El. Să Îl *recunoaștem* continuu pe El ca pe *Izvorul* vieții și al tăriei noastre, pentru că numai astfel putem să ne învingem toate aplecările noastre spre păcat.

Pentru că *intrarea Lui în Ierusalim* sau *mergerea lui spre Patima cea de bună voie* e *un act de tărie*. De tărie *ascetică*. E *încununarea* întregii Sale vieți pământești, pentru că El merge „*să-i ucidă* pe vrăjmași pe Cruce *ca un puternic*”[19].

Merge *să-i deposedeze* pe Satana și pe demonii lui *de stăpânirea lor* asupra oamenilor. De stăpânirea *ilegitimă* pe care o aveau asupra oamenilor…și la care se ajunsese din cauza păcatelor oamenilor.

Pentru că demonii *nu au stăpânire* asupra nimănui, fiind și ei *creaturi* ale lui Dumnezeu, ca și noi. Însă *puterea* lor asupra noastră rezidă în faptul că noi *ne lăsăm pradă* patimilor, adică influențelor lor, căzând din viața cea duhovnicească a Botezului.

Și de aceea, pe Cruce, Domnul *ne răscumpără*, adică ne scoate din *moartea ca urmare a păcatului* și *de sub stăpânirea* demonilor, pentru *a ne face să trăim* în slava Lui cea veșnică.

Datorită morții Lui…moartea noastră nu mai e *spre moarte* ci *spre viață*, pentru că moartea, în viața cu Dumnezeu, devine *o ușă* spre Împărăția Lui și nu *o pogorâre* la Iad.

Iar lupta cu patimile din noi și cu demonii e *una reală* și *mântuitoare*, pentru că nu mai suntem *sub stăpânirea* demonilor ci a lui Hristos

[19] Idem, p. 533.

Dumnezeu, pentru că *am murit* și *am înviat* împreună cu El, în mod mistic, la Botez, trăind viață nouă, dumnezeiască.

Și aceasta e *starea* cu care începem *Săptămâna Mare*, Săptămâna *Dumnezeieștilor Patimi* ale Domnului: cu o bucurie dureroasă, ascetică, existentă în toată ființa noastră.

Căci, pe de o parte, știm că Domnul a împlinit toate *cele prezise* de El prin Profeți și ne-a deschis pe noi veșnicei relații de intimitate cu Sine, cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, cu Dumnezeul nostru treimic, însă, în același timp, ne simțim *neîmpliniți* în viața noastră, știindu-ne multele noastre păcate.

Păcatele noastre…și păcatele lumii…

Starea noastră de decadență și a lumii în care trăim…dar și ce frumoase sunt *locașurile cele vii*, conștiente ale Lui, adică *Sfinții Lui*.

Și astfel suntem bucuroși pentru *cele bune* ale lumii și triști pentru *cele rele* ale ei.

Căci, cu toată rugăciunea, cu tot postul, cu toată predicarea Bisericii…neștiința teologică nu este eradicată, nici sărăcia, nici nedreptățile strigătoare la cer, nici ororile de tot felul, nici teatralitatea/ fariseismul nostru…lucruri *de neînchipuit* într-o lume creștină autentică.

Ce am făcut și ce n-am făcut cu noi și din noi…*se răsfrânge* asupra vieții tuturor.

Fiecare ne dăm aportul și pentru *a mâzgăli* frumusețea lui Dumnezeu din oameni și din creația Sa și pentru *a privi curat* cu sufletul adâncimea incomprehensibilă a prezenței și a lucrării lui Dumnezeu în lumea Sa.

Căci cine suntem noi, cei de azi, față de noi și față de Dumnezeu și față de întreaga Sa creație…au fost și cei din trecut…care L-au acceptat…sau L-au negat pe El.

Și ori de câte ori ne surprindem în postura *de călăi* cu cei de lângă noi…trebuie să fim conștienți că atunci suntem unii care *Îl rănim* pe Hristos, Îl batjocorim, Îl considerăm unul oarecare.

Și prin orice păcat al nostru…nu îl rănim pe nimeni altcineva *decât pe El*.

De ce? Pentru că El *a plătit* prețul răscumpărării, adică vărsându-Și sfânt sângele Său, pentru ca noi să fim *sfinți*, adică *numai ai Lui*…iar noi nu trăim *viața Lui* ci *o viață decăzută*.

Tocmai din acest motiv, tot ceea ce facem *rău*…și ar trebui *să se regăsească* pe foaia noastră de spovedanie, trebuie conștientizate ca *răniri* ale lui Hristos, ca *pălmuiri* ale Sale.

Pentru că viața noastră e *numai în relație* cu El, și cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, cu Dumnezeul mântuirii noastre.

Iar El fiind *centrul* vieții noastre, orice raportare a noastră e *față de* El…și cu El și prin El trebuie să trăim, să gândim și să acționăm pas cu pas.

De aceea, *Paștiul cel vechi* e *mântuirea prin mare*. Pentru că era *o icoană* a Botezului Bisericii.

Paștiul cel nou e *trecere* de la moarte la viață și de pe pământ la cer, pentru că prin moartea Lui ne-a deschis continuu spre trăirea învierii Lui, adică spre umplerea de slava Lui.

Iar dacă El *Se grăbește* spre *a bea până la fund* paharul suferințelor și al batjocurilor pentru noi, cine suntem noi să considerăm că durerea noastră e prea mare, că sărăcia ne e prea mare, că ura și necinstea la adresa noastră sunt prea mari, că boala e mai mult decât putem suferi?!

Căci El *nu îngăduie* mai mult decât *putem suporta*…

Și durerea noastră, sufletească și trupească, mai mică sau mai mare, e durerea care *ne mântuiește* pe noi, și *ne smerește* pe noi și *ne îndreaptă* spre toată virtutea, dacă e trăită cu mulțumire, cu recunoștință, cu încredere în Dumnezeu.

Pentru că toate sunt *o mare binecuvântare* de la Dumnezeu, atunci când le vedem pe toate *cu sens dumnezeiesc*.

Când le acceptăm ca pe *lumînări* de la Dumnezeu, ca pe *curăţiri personale*, ca pe *umanizări* ale noastre.

Aşa stând lucrurile, iubiţii mei, să mergem *cu încredinţare*, împreună cu Domnul, în viaţa noastră!

Să trăim şi bucuria şi tristeţea *împreună* cu El, învăţând din ambele *dulceaţa* înţelepciunii Sale.

Să trăim *cu atenţie* şi *cu inimă simplă* această săptămână de taină şi toată viaţa noastră, pentru că tot ce ne stă înainte în Biserica Sa este *o îndreptare continuă* a căilor noastre.

Pentru că Domnul e *Păstorul nostru* şi El ne conduce *la câmpia largă* a bucuriei Sale, învăţându-ne ce bucurie e în *călcarea Lui cu moartea pe moarte*, adică *în asceza continuă*.

Dumnezeul păcii şi al îndurărilor să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, cei care Moartea Domnului o mărim, Învierea Lui o preaslăvim, aşteptând mereu *viaţa veacului* ce va să vină. Amin!

Gol și *uscat*. Predică în Lunea Mare [2013]

Iubiții mei[20],

după bucuria intrării în Ierusalim, cu ramuri în mâini și cu hainele așezate înaintea Lui…Lunea cea Mare ne vorbește despre *un Sfânt*…și *un blestem*…

Sfântul este „Preafrumosul Iosif”[21]. Cel care *și-a lăsat* veșmintele la femeia lui Petefris, eunucul lui Farao [Fac. 39, 12, *cf.* LXX]…pentru că *nu a vrut* să desfrâneze cu ea.

Însă *Triodul* accentuează faptul acesta, spunând: „aflând *șarpele* [Satana] pe egipteanca, *se nevoia să împiedice* pe Iosif prin cuvinte *cu momele* [cu insinuări sexuale]; dar el, lăsându-și haina, *a fugit de păcat*. Și, fiind *gol*, nu s-a rușinat”[22], pentru că *nu a păcătuit* cu ea.

---

[20] Predică scrisă în ziua de 27 aprilie 2013.
[21] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 547.
[22] Idem, p. 550.

De aceea, cel care *a plecat gol*…dar *întreg la minte*, care nu a căzut în desfrânare…ne este dat *ca paradigmă/ exemplu* în ziua de azi…pentru a ne spune că trebuie să fim *transparenți cu totul* în relația noastră cu Dumnezeu.

Pentru că, dacă nu suntem *goi de păcate*, dacă nu suntem *simpli la inimă*…e semn că suntem *îmbrăcați* cu multe gânduri ale patimilor.

Că suntem *sufocați* de patimi…

Și *simplitatea*, simplitatea inimii, curăția ei…e *frumusețea* lui Iosif și a noastră.

„*Gol* [γυμνὸς] am ieșit din pântecele maicii mele și *gol* voi pleca acolo", a spus Sfântul Iov [Iov 1, 21, LXX], arătând prin *goliciune* faptul că nu ne naștem *având averi* ci pe toate *le primim* de la Dumnezeu.

Că singura avere e *ființa noastră*, formată din trup și suflet…și că altceva *nu mai primim* prin naștere.

Iar dacă *goliciunea* nașterii ne pogoară în smerenie, pentru că toți ne naștem *egali*…goliciunea lui Iosif e *o expresie a virtuții*, pentru că *a scăpat de păcat în forță*…și nu s-a lăsat *târât de poftă*.

Însă tot azi am început să cântăm luminânda…care ne amintește că *nu avem îmbrăcăminte*[23].

Îmbrăcăminte *de nuntă*…Nu avem îmbrăcăminte pentru Nunta Lui.

Că nu suntem *plini de har* și *de fapte bune*…pentru că aceasta e *îmbrăcămintea luminoasă*, îmbrăcămintea slavei lui Dumnezeu.

Numai că, pentru *a te îmbrăca* în slava lui Dumnezeu, trebuie *să te golești* de tot răul.

Trebuie să te faci gol de rele…pentru ca nu cumva să fii blestemat de Domnul ca și smochinul cel neroditor.

Iar cel care *s-a uscat*…a fost smochinul…

---

[23] Idem, p. 549.

Care „s-*a uscat îndată* [ἐξηράνθη παραχρῆμα]” [Mt. 21, 19, *cf*. GNT].

Și au văzut și Sfinții Apostoli, și vedem și noi…cum sunt *pedepsiți* cei care *nu au rod*…ci au numai *frunzele* părerii de sine.

De aceea titlul predicii de astăzi este: *gol*…și *uscat*.

Cel *gol* a fost *lăudat* pentru virtutea curăției lui…iar cel uscat…a fost uscat pentru că era *verde*…dar *fără rod*.

Însă cele două cuvinte au, deopotrivă, și semnificații duhovnicești *bune* cât și *rele*.

Căci așa cum spuneam…trebuie *să ne golim* de păcate pentru *a fi proprii* lui Dumnezeu. Și, tot la fel, trebuie *să ne uscăm* patimile prin post și rugăciune, prin muncă și nevoință ascetică, pentru ca ele să nu mai aibă *sevă*…

Dacă vorbim *uscat* despre noi…adică *puțin* sau *deloc*, dacă nu căutăm adică *să ne lăudăm* și *să ne propunem* tot timpul, e un lucru foarte bun.

După cum *a ne dezgoli* păcătos, pentru *a profita* de slăbiciunile altora, înseamnă *a ne arăta* nesimțirea, lipsa de cuviință, pofta de înavuțire și împătimirea după plăcere.

Pentru că poți fi *gol de patimi* fără *să te dezbraci* și *te dezbraci* tocmai pentru că ești *gol de har*.

Iar *lipsa de ruşine*, larghețea interioară în ceea ce privește intimitatea noastră, e semnul unei vieți trăite *departe* de ochii…lui Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu privește *adâncul* nostru…și *îl știe*…iar dacă încercăm *să profităm* de altul, îndemnându-l la păcat sau păcătuind împreună cu el, nu facem decât *să ne îndepărtăm continuu* de împlinirea, de liniștea noastră.

E *gol* cel ce *se ascunde* și *își tăinuiește* adâncul cel care *e plin* de slava Lui.

Cel care crede că *nu mai are ce pierde*, pentru că *se pierde continuu* în patimi, glumește, vorbește ușor despre el, despre viață, despre Dumnezeu, despre tot ce e sfânt și bun.

Pe când omul atent *la ce spune* și *la ce face*…prețuiește mult *voia* și *sălășluirea* lui Dumnezeu în el…și de aceea *nu trăiește la întâmplare*.

Nu are *cuvinte goale* omul credincios pentru că cuvintele *și le sprijină* pe faptele lui.

Cuvintele lui țâșnesc *din experiența* lui cu Dumnezeu.

Vorbăria, goliciunea de idei…vine *din lipsa* de experiență duhovnicească.

Nu ai *ce spune* pentru că *nu ești*.

Și nu ești *om deplin*, om împlinit…pentru că *nu stai* în slava lui Dumnezeu, nu stai *în neclintirea* pe care o aduce *binele multiplu*, binele multor virtuți al vieții duhovnicești.

Și de ce vorbesc despre toate acestea acum, în prima zi a Săptămânii Patimilor?

Pentru că această primă denie ne vorbește și despre *Judecata finală*.

Căci „*înfricoșător lucru* este *a cădea* în mâinile Dumnezeului Celui viu; că Acesta este Judecătorul *amintirilor* și [al] *gândurilor inimii*. Nimeni să nu intre *ispitind* credința cea fără [de] prihană. Ci cu blândețe și cu frică *să ne apropiem* de Hristos, ca *să luăm milă* și *să aflăm har* în vreme de ajutor”[24].

---

[24] *Triodul*, ed. cit., p. 542.

Pentru că, dacă nu ne umplem *de milă* și *de har* prin acest post al nostru…ne dăm *de gol* înmulțirea răutății în noi înșine.

Și dacă știm că El *cercetează* și *încearcă* toate cele ale noastre, cum mai îndrăznim *să ne arătăm* „bucuroși" înaintea Lui și înaintea oamenilor, fariseizând astfel *viața adevărată* a ortodocșilor…când noi nu cunoaștem *simplitatea înfrumusețătoare* a bucuriei?

Căci dacă nu ești *frumos la inimă*…nici nu poți *să pari* frumos.

Sau dacă vrei să fii crezut *frumos*, adică *curat* în conștiința ta și *bun* la inimă, nu faci altceva decât *să joci teatru*, teatru jalnic…pentru că bucuria vine *de sus*, de la Dumnezeu…și nu *din schimonosiri* ale feței ca să pari „fericit".

Tocmai de aceea, accentuăm continuu *curățirea interioară continuă*.

Curățirea de patimi, spovedirea continuă, împărtășirea continuă, truda de a citi și de a înțelege și de a fi ceea ce înțelegem…pentru că numai acestea *ne fac să fim frumoși*.

Realmente frumoși.

Însă *a te lăuda* cu frumusețea trupului, a hainelor, cu bijuterii care *nu spun nimic* despre tine, cu mașini și cu unelte care *nu te descriu* înseamnă…*a fi gol de viață*, de împlinire.

Asta e *adevărata goliciune*: păcatul!

Când ești *căzut în păcate*…ești „gol și rușinat"[25]…dar încercăm să ne găsim tot felul de scuze puerile…

Nu, *nu există scuze*!

Există numai *recunoașterea păcătoșeniei* în fața lui Dumnezeu, a goliciunii interioare, pocăința, lacrimile, schimbarea în bine…care *ne îmbracă* în slava lui Dumnezeu.

Păcatul și indiferența *ne dezbracă* de har iar pocăința și fapta bună *ne înveșmântează* în slava lui Dumnezeu.

Și pe cât cunoaștem tot mai acut *cât de greu* e fără iertarea lui Dumnezeu…cât *de rea* e

[25] Idem, p. 543.

depărtarea de El…pe atât vrem să fim *slujitori ai Lui* în noapte, în noaptea acestei lumi, care *Îl aşteptăm* pe Mirele Bisericii[26].

Căci Mirele Bisericii *Se grăbeşte „să pătimească de bunăvoie* pentru lume”[27], Se grăbeşte să fie *lumina lumii*, sensul ei, bucuria ei…făcând din „cinstitele [Sale] Patimi…*lumini de mântuire*”[28].

Iar noi *cum să nu ne grăbim*, luând har din Patimile Sale, ca *să luptăm* cu întunericul păcatului din noi înşine?

Noi cum să nu vrem să fim *lumini aprinse*, ale Mirelui nostru, Care ne-a dat nouă *arvuna mântuirii* prin Botez, adică *harul* Său, dar cere de la noi *să păstrăm lumina harului aprinsă,* prin viaţă dumnezeiască?

Noi unde în altă parte *să ne grăbim*…decât spre ascultarea, iubirea şi înţelegerea Lui?

Căci *a merge cu El* la Patimă şi spre Sfântă Învierea Lui înseamnă *a ne lăsa umpluţi* de cunoştinţa, de curăţia, de sfinţenia şi de atenţia Lui la toţi şi la toate.

[26] Idem, p. 545.
[27] Idem, p. 543.
[28] Idem, p. 545.

© fotografie: Amir Av[29].

Pentru că Domnul merge întru dreptate, întru ascultare, întru iubire imensă *spre Cruce*, știind că astfel *Se întâlnește* cu toți cei care, prin El, *beau paharul vieții ortodoxe* până la fund, răbdând toate pentru El.

De aceea Îi cerem Domnului să ne întărească, să ne bucure, să ne miluiască cu mila Sa, pentru ca să lăudăm, în toate cele ale noastre, pe Dumnezeul nostru treimic.

Îi cerem *să fie* cu noi și *să poarte* crucea noastră împreună cu noi.

Căci fiecare avem neîmplinirile, durerile, așteptările noastre vii…

Dar *ne încredem* în El și pe El îl punem în toate *ajutător puternic* al vieții noastre, căci a Lui e slava, puterea, cinstea și închinăciunea, acum și în vecii vecilor. Amin!

---

[29] A se vedea:
http://amirav.wordpress.com/pelerin/samaria-shomron-%D7%A9%D7%95%D7%9E%D7%A8%D7%95%D7%9F%E2%80%8E/.
Iar în această fotografie avem *mormântul* Sfântului Patriarh Iosif, astăzi pomenit.

Ce fel de *fecioare* suntem? Predică în Marţea Mare

Iubiții mei[30],

azi suntem întrebați *despre feciorie*…

Despre *câtă curăție* avem în noi…și despre *cât luminăm*…în viața altora și în fața lui Dumnezeu.

Pentru că *parabola celor 10 fecioare* [Mt. 25, 1-13] e tema zilei.

Și noi trebuie să avem *făcliile*/ *torţele* [τὰς λαμπάδας] noastre [Mt. 25, 1, GNT] aprinse…pentru că avem un Dumnezeu plin de slavă, plin de lumină, plin de dragoste înfocată.

Și care sunt *făcliile* noastre?

Ce avem noi, cei născuți *goi*, care să fie *aprins*…de Dumnezeu?

Cert e că cinci dintre ele erau μωραὶ, adică *proaste*, *nesăbuite*…pe când celelalte cinci erau φρόνιμοι (v. 2), adică *prudente*, precaute, grijulii, *înțelepte*, cu judecată, cu scaun la cap…

Și când ești *nesăbuit*…nu te interesează *ceea ce te face viu* ci numai *ce e la modă*…

---

[30] Predică scrisă în ziua de 28 octombrie 2013.

E la modă *să mă vopsesc* în cap? Atunci mă vopsesc în cap. E la modă *să trăiesc în concubinaj*? Atunci așa trăiesc. E la modă *să îmi bat joc* de viața mea? Atunci îmi bat joc de viața mea.

Pentru că nu mă gândesc la *ce e stabil,* la ce *e bine*, adică *la voia* lui Dumnezeu…ci la ce mă face să fiu *apreciat* în grupul meu…dar nu *iubit* și nici *împlinit*.

Iar *împărțirea* fecioarelor e cu adresă la noi…

Noi suntem *fecioarele proaste*, lipsite de rațiune, dacă ne comportăm fără rectitudine, fără conștiință…și tot noi suntem *fecioarele prudente*, atente, mintoase, cu judecată…dacă înțelegem că risipirea, pierderea timpului, non-asceza nu ne umple *de lumină* ci *de marasm*, de tristețe…

Și parabola de azi continuă ziua liturgică de ieri, pentru că ieri și azi…și mâine…*lumina* și *veșmântul luminos* sunt unul și același lucru.

Ce trebuie *să aprindă* Dumnezeu în noi?

Care e *făclia* noastră?

Și cum *o aprinde*?

Făclia noastră e *sufletul*, care face părtaș *și trupul* la această bucurie. Iar lumina care *ne aprinde* sufletul și trupul e *slava lui Dumnezeu*, cea care ne face *să avem minte*, să acționăm ca oameni *ai rațiunii luminate de Dumnezeu*, ca fii ai Luminii, *Care luminează* lumea.

Și El *ne aprinde* mintea și inima și tot trupul pe cât Îl căutăm și pe cât Îl dorim.

El ne aprinde întreaga ființă *în mod dumnezeiește*…ne face *o făclie aprinsă*…dacă toată viața noastră o cheltuim pentru a trăi și a propovădui voia Lui în lume.

Iar dacă nu suntem *înfocați*…suntem *blazați*.

N-avem *chef* de nimic sfânt, pentru că, datorită păcatelor noastre, Dumnezeu *nu ne convinge interior*.

Și cine *nu se lasă convins* de Dumnezeu…nu are cum să fie *treaz,* lucid din

punct de vedere teologic…pentru că *nu are nădejde*.

Nu aşteaptă pe nimeni…

Doarme pe el…şi nu ştie că Mirele vine *la miezul nopţii* [μέσης νυκτὸς] (v. 6).

Adică atunci când *nu te mai aşteptai*…să te *deranjeze*…

Însă, dacă *nu te deranjezi continuu pentru Dumnezeu*, de aceea nici nu Îi simţi pulsul…nu Îi simţi răsuflarea…nu Îi simţi candoarea…nu ştii *ce îţi cere*.

Şi El cere de la tine *uleiul* harului şi al faptelor bune (v. 8).

El nu cere de la noi doar *credinţă dreaptă*, şi nici *feciorie goală de conţinut*, şi nici *împodobire exterioară*…ci cere să fim *umpluţi de foc ceresc* pe dinăuntru, să fim lumini pământeşti aprinse din slava Lui, care să luminăm frumos în această lume.

Căci tocmai de aceea, după *goliciunea frumoasă* a lui Iosif şi după smochinul *cu frunze* şi *fără rod*…ni se înfăţişează înainte fecioarele: pentru că *nu e de ajuns nimic* dacă El nu e, în mod real, *lumina ce luminează în noi*!

Un capitol de teologie mistică…care se cere *de la toţi* şi nu doar de la cei *înaintaţi în sfinţenie*.

Căci dacă n-ai lumina Lui în tine…*spre cine* te îndrepţi?

Cum să vezi *ce să faci*…dacă mergi *ca orbetele*?

Cum să simţi *prezenţa Lui*, dacă nu simţi *harul* Lui, cel care te face *să simţi prezenţa Lui*?

…„S-a închis uşa” [ἐκλείσθη ἡ θύρα] (v. 10)…

Va fi şi clipa aceasta…clipa în care nu vom mai putea face nimic…pentru că Judecata Lui *va decide locul* nostru…locul nostru potrivit *conformării noastre profunde* cu el.

Vom arăta *ca locul* în care vom merge…

Vom fi *un Rai viu*…sau *un Iad viu*.

Vom purta în noi *prostia* păcatelor noastre, păcatele noastre neplânse și nespovedite…sau frumusețea slavei Sale.

Tocmai de aceea acum, în Marțea Mare, fecioria nu e de ajuns…nu e de ajuns nici dreptatea…nu e de ajuns nici dragostea…nu e de ajuns nici respectul…nu e de ajuns nici cuviința…dacă Dumnezeu *nu binevoiește* întru noi.

Și dacă noi *nu râvnim/ dorim continuu* spre El.

Dacă Dumnezeu *nu coboară* în noi, prin slava Sa, și *nu ne umple de lumină*, toată virtutea noastră e *o feștilă stinsă*…

Tocmai de aceea, postul e pentru *a ne lumina*, pentru *a ne subția* grosimea nesimțirii, pentru *a ne coborî* în smerenie…și nu pentru *a ne lăuda* cu el.

Pentru că *nu postul* contează, ci *ceea ce aduce* postul!

Și unealta postului e aceea care *ne face lumânare,* care ne face proprii *aprinderii de sus*…însă numai El decide *cât de lumânare* suntem sau nu suntem.

Cu alte cuvinte, suntem *scoși afară* din buna părere despre noi…și suntem *aruncați spre* Dumnezeu de teologia acestei zile sfinte.

Pentru că suntem chemați *la nuntă*, la veșnica nunta a Împărăției Sale…

Și pentru ea trebuie *să ne pregătim zilnic*…și să fim cu El zilnic, pentru că *nu e de ajuns* să fii Apostol al Lui, preot al Lui, monah al Lui…dacă *Îl vindem*…și *Îl negociem* pe fiecare zi pe Hristos.

Pentru că încă de azi ni se vorbește despre „Iuda, cel *cu mintea iubitoare de argint*", care s-a făcut „vrăjmaș" al Învățătorului său[31].

Și prin pilda lui Iuda…suntem *avertizați* că *oricând putem cădea*, că oricând putem fi *monstruos de nesimțiți* cu Dumnezeu…dar că El *ne așteaptă mereu întoarcerea*.

---

[31] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 558-559.

Pentru că El e *Dumnezeul îndurărilor* și *al iubirii de oameni*…și iubește *viața*, adică *întoarcerea păcătosului*!

Ce fel de *fecioare* suntem?

Suntem oare…*fecioare*?

Pentru că *fecioria adevărată* e curăția sufletului și a trupului, e mintea plină de teologie și de har.

Însă oricum suntem acum…putem fi *fecioare înțelepte* de aici încolo.

Pentru că putem „*să înmulțim* talantul harului *după măsură*”[32]. După puterea noastră.

Putem să înmulțim harul Sfintelor Taine în noi după măsura înțelegerii și a râvnei noastre după sfințenie.

Și astfel putem intra „la ospățul cel duhovnicesc al nunții”[33], împodobiți „cu haina slavei”[34] Sale, lăudând pe Treimea cea deoființă și nedespărțită, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

---

[32] Idem, p. 561.
[33] Ibidem.
[34] Ibidem.

Lacrimi și *sărutări*. Predică în Miercurea Mare

Iubiții mei[35],

după cele 10 fecioare…astăzi avem faptele *de mare profunzime* făcute de *femeia păcătoasă* [γυνὴ ἁμαρτωλός] [Lc. 7, 37, GNT].

Care „sta în spate, lângă picioarele Lui, plângând, [și] a început să ude picioarele Lui cu *lacrimi* [τοῖς δάκρυσιν] și să le șteargă cu perii capului ei, și *săruta* [κατεφίλει] picioarele Lui și le ungea cu mir” [Lc. 7, 38, GNT].

Pentru ca *Triodul* să înceapă denia de azi tocmai cu această imagine sfântă contrapunând-o gestului lui Iuda:

„Păcătoasa a venit la Tine, vărsând *mir cu lacrimi* pe picioarele Tale, Iubitorule de oameni, și s-a *vindecat* cu porunca Ta de *mirosul greu al răutăților* [sale]; iar ucenicul cel nemulțumitor, suflând împotriva harului Tău, l-a lepădat pe el și *s-a amestecat cu noroiul*, vânzându-Te pentru dragostea banilor”[36].

[35] Predică scrisă în ziua de 29 aprilie 2013.
[36] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 568.

Căci păcătoasa *a primit* iertarea păcatelor ei, *s-a ridicat* din noroi…pentru că „mult a iubit” [ἠγάπησεν πολύ] [Lc. 7, 47, GNT] pocăința.

Pentru că numai cine iubește *pocăința*, adică *curăția*…numai cine dorește *să se facă propriu* relației cu Dumnezeu…aceluia *i se iartă mult*.

De ce?

Pentru că *nu mai suportă* păcatul…atunci când înțelege că *adevărata viață* e *viața cu Dumnezeu*.

Și Dumnezeu *îl iartă mult* pe cel care nu L-a cunoscut pe El, pe cel care *a greșit* tocmai pentru că *nu L-a cunoscut*…pentru că acela, acum, a înțeles *ce trebuie să facă*.

Pentru că pocăința nu e *un scop în sine*…ci ea *te duce* la relația cu Dumnezeu.

Pocăința e *calea de întoarcere* spre El…însă *relația* cu El, *a rămâne cu El*, e *viața ortodoxă*.

De aceea și a treia zi a Săptămânii Mari ne arată *drumul continuu* al vieții noastre: ridicarea din cădere, din păcat, din ispitire, din dezamăgire.

Ce *a făcut* femeia putea să facă și Iuda…sau Iuda cu atât mai mult, pentru că el era mereu lângă Domnul…

Însă…*apropierea* de Dumnezeu nu are *trecut*…ci *doar prezent*.

Apropierea de El se ține *prin dorința continuă* de a fi cu El…Pentru că *apropierea de ieri* nu mai e valabilă…dacă nu e *o apropiere reală* și azi.

Viața de Apostol *de ieri* nu mai e valabilă și azi…dacă *iubirea de bani* ia loc *relației* cu El.

Păcătoasa a fost primită *azi* pentru că a cerut *să fie* cu El…pe când Iuda nu mai e azi *Apostol* ci *vânzător*.

Tocmai de aceea viața ortodoxă e mereu *o viață a prezentului* și nu *a trecutului*.

Nu contează *cine* ai fost ieri, *ce* ai făcut ieri, dacă azi…ai altă inimă, alte scopuri, alte priviri…

Azi, *mereul azi*…e viața cu Dumnezeu și ca să rămâi cu El *trebuie să vrei cu tot dinadinsul*.

Din *Icosul* zilei se înțelege treaba că femeia era *păcătoasă* pentru că…lucra „păcatul cel rușinos și plăcerile trupului”[37]. Adică era *o prostituată*.

De aceea, fariseul, care *Îl invitase* pe Domnul în casa lui, și-a pus problema că Domnul „nu e Profet”…dacă *nu știe* că acea femeie *e o desfrânată* [Lc. 7, 39, GNT].

Însă Domnul *îl știa* și pe fariseul Simon și pe femeie…căutând *mântuirea* amândurora.

Pentru că nu e mai puțin păcat *orgoliul* decât *prostituarea*.

Toate păcatele sunt *catastrofe interioare*, chiar dacă nouă ni se pare că unele sunt *mai mici* și altele *mai grele*. Însă niciun păcat *nu e mic*…și, mai ales, *nu produce* frumusețe duhovnicească.

Tocmai de aceea, femeia a ales *să își spele toate păcatele,* cerând – prin lacrimi, sărutări și mir – iertarea Domnului.

Pentru că *verși lacrimi* și *săruți cuiva picioarele* numai dacă *îl iubești enorm*.

Și faci *daruri scumpe* numai când vrei să faci *o mare bucurie* în viața cuiva.

Însă femeia i-a arătat *toată iubirea* ei Domnului…și a fost *receptată* ca atare.

Pentru că El știa *adâncul* ei…schimbările *frumoase* din adâncul ei…

Iar când acestea se petrec…când oamenii *se schimbă* în adâncul lor…atunci iese la lumină adevărata iubire, adevărata credință, adevărata nădejde, adevărata evlavie și închinare a omului.

Sărutarea pocăinței versus „sărutarea vânzării”[38].

Și pocăința nu a fost *lepădată* de bunătatea Sa ci *a primit iertare de păcate*, pe când *vânzarea* lui Iuda a adus *spânzurare* și *Iad*. Pentru că *a adus deznădejde*…

---

[37] *Triodul*, ed. cit., p. 569.
[38] Idem, p. 573.

Și *esența deznădejdii* e hulitoare…

Pentru că, în esența ei, deznădejdea *crede* acest lucru: păcatul, păcatele mele…sunt „mai mari" decât „poate" Dumnezeu să mă ierte.

Deznădejdea e o părere de sine mioapă…care întoarce lucrurile cu fundul în sus, pentru că face ca păcatul să pară „mai tare" decât Dumnezeu.

Însă nimeni nu e *mai milostiv* decât Dumnezeu!

Și nimeni *nu înțelege* căderile noastre mai bine ca El.

Pentru că El *le cunoaște* în profunzimea lor, Lui nu mai trebuie *să I le explicăm*…ci în fața Lui trebuie doar *să acceptăm că le-am făcut*…

Că le-am făcut *noi înșine*…și să nu căutăm *pretexte de dezvinovățire*…

Idiomela Sfintei Cassia[39], din finalul Utreniei, o alătură pe femeia pocăită Sfintelor Femei Mironosițe. Pentru că atunci când „a simțit" dumnezeirea Lui, ea a luat „rânduială de Mironosiță", aducând Domnului mir „mai înainte de îngroparea" Lui[40].

De aceea, în cazul ei, avem de-a face și cu *o pocăință personală*, prin care a primit iertarea păcatelor sale dar și cu *un gest profetic*, pentru că prin mirul cu care I-a uns picioarele *prefigura* moartea și înmormântarea Lui.

L-a pregătit *pentru înmormântare* pe Domnul…

Și noi suntem pe această cale…a pătimirii și îngropării cu Hristos, în adâncul sufletului nostru, pentru ca să înviem împreună cu El.

De aceea, durerea noastră e *pe măsura* iubirii noastre pentru Domnul.

Dacă ne pasă puțin, puțin iubim…iar dacă durerea de El *ne sfâșie*…atunci suntem plini de iubirea Lui.

Și de la noi se cer aceleași lucruri: *lacrimi de dor* și *sărutări de dragoste*.

---

[39] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Kassia.

[40] *Triodul*, ed. cit., p. 574.

Nu sărutări viclene, disprețuitoare ale lui Dumnezeu și ale Tradiției Bisericii ci sărutări pline de dor, care să se vadă în tot ceea ce facem.

Și fie ca Dumnezeu să ne dea tuturor să simțim, de fiecare dată, *iertarea Lui*.

Să ne dea să simțim, în fiecare durere și lacrimă și ispitire și îngrijorare a noastră…*mângâierea Lui*.

Pentru că numai El știe *să ne mângâie cu adevărat*…și mângâierea Lui e *veselie netrecătoare*.

Căci dacă fiecare păcat e *o vânzare a Domnului* ca cea a lui Iuda, fiecare durere pentru păcate e *o apropiere*, cu lacrimi, de picioarele Domnului.

Și aflând astfel *cum să ne apropiem* de El…să nu suportăm deloc *a sta departe*. Amin!

Lucruri *de taină*. Predică în Joia Mare

Iubiții mei[41],

în Joia Mare prăznuim *lucruri de taină*.

Învățăm *umilința* și *ascultarea* de Dumnezeu prin spălarea picioarelor.

Învățăm că pentru a participa la Cină e nevoie *de curăție* a sufletului și a trupului.

Că Euharistia e pomenirea Morții și a Învierii Lui, în care ne împărtășim cu Hristos cel răstignit și înviat, cu Domnul slavei.

Că *smerenia* și *dragostea* sunt semnele *adevăratei credincioșii*.

Și că oricând putem fi *un alt Iuda*…care pleacă de la Cină…dacă *încurcăm* păcatele oamenilor cu voia lui Dumnezeu. Dacă considerăm că Biserica e condusă *de oameni* și nu *de Dumnezeu prin oameni*.

Din multele cântări ale acestor sfinte zile aflăm că Iuda L-a vândut *din invidie* pe Domnul dar, în primul rând, din *împătimirea de bani*.

Că L-a redus *la obiectualitate*…

Nu a vrut, mai degrabă, *să Îl înlocuie*…ci *să Îl schimbe* pe bani...

Să ia bani…în locul Lui…

---

[41] Predică scrisă în ziua de 30 aprilie 2013.

De aceea, în loc *să se lumineze la suflet* prin spălarea picioarelor, Iuda „*s-a întunecat*…îmbolnăvindu-se din cauza iubirii de argint”[42].

Cina cea de Taină, la care *s-a intrat* prin spălarea picioarelor, adică prin curățirea sufletului și a trupului, a fost „Masă hrănitoare de suflete”[43]. Și în ea, în Euharistie, Domnul le-a arătat Ucenicilor Săi „Junghierea” Lui[44], Moartea Lui, „prin care *ne-am izbăvit din stricăciune*[*a*]” păcatului[45].

Sinaxarul zilei ne vorbește despre faptul că și lui Iuda Domnul *i-a spălat* picioarele[46]…

Ba, mai mult, se subliniază amănuntul că lui Iuda i-a spălat picioarele *înaintea tuturor*[47], pentru ca să nu se considere *scos* dintre Apostoli…deși Domnul *îi cunoștea* inima…

Însă această *întâietate* dată de milostivirea lui Dumnezeu…nu l-a făcut pe Iuda *să își schimbe* gândul…

Adică *poți să faci rele*…chiar dacă te spovedești și te împărtășești des…dacă nu vrei *să te oprești* de la rău.

Dumnezeu *nu te oprește cu forța*, dacă vrei să păcătuiești…dar *te ajută* să reziști ispitei, dacă tu vrei să lupți *cu tentația păcatului* pe care o simți în tine. Dacă vrei *să lupți* cu patimile tale, cu obișnuințele tale păcătoase, cu învechirea ta în rele.

Și conduși de voia noastră îndreptată spre rău, ca și Iuda…facem *ce ne taie* capul…

Pentru că suntem liberi *să alegem*…dar noi alegem lucruri care *ne vatămă*, care ne omoară…

…Însă Domnul, deodată, anunță faptul că unul dintre Apostoli Îl va preda/ trăda/ părăsi [In. 13, 21, GNT]. Și când Iudas *a luat* bucățica dată

---

[42] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 582.
[43] Idem, p. 583.
[44] Ibidem.
[45] Ibidem.
[46] Idem, p. 585.
[47] Ibidem.

lui de Domnul…„atunci *a intrat* întru acela Satanas” [In. 12, 26-27, GNT].

Și Satana *l-a scos afară* de la Cină…în noapte [In. 12, 30, GNT].

În noaptea depărtării de Dumnezeu…

Însă Domnul le spune Apostolilor Săi că acum a fost *preaslăvit* [ἐδοξάσθη] Fiul omului [In. 31, 31, GNT]. Pentru că acum *încep chinurile* Sale pentru mântuirea noastră.

Căci Satanas îl duce pe Iudas *să Îl vândă* pe Domnul…*vânzare* care înseamnă *predarea Lui* spre chinuire și moarte.

De la Sfântul Matei înțelegem că și Iuda *a participat* la instituirea Sfintei Euharistii [Mt. 22, 15-20], pentru că la 22, 21 se vorbește despre mâna celui care *Îl va da*/ *Îl va preda*.

Însă de la Sfântul Ioan, aflăm că porunca iubirii, anunțarea venirii Mângâietorului, vorbirea despre vița cea adevărată și despre chinurile Apostolilor cât și rugăciunea Domnului din cap. 17 s-au petrecut *după* plecarea lui Iuda de la Cină.

Dar din toate amănuntele scripturale rezultă că Iuda *nu a fost exclus*…ci *s-a exclus* din rândul celor 12.

El *a premeditat* vânzarea. Pentru că, înainte de Cină, „diavolul *i-a pus întru inimă* [lui Iudas] ca *să-L predea* pe El” [In. 13, 2] spre vânzare.

Dacă acest lucru a făcut Iuda…Sfinții Apostoli „I-au urmat Păstorului ca niște miei, și împreună fiind cu Hristos, de Care nu s-au despărțit, cu dumnezeiescul cuvânt hrănindu-se, cu mulțumire au cântat”[48].

Pentru că unirea sacramentală cu Hristos presupune și *unirea* cu cuvintele Lui și cu El prin dragostea statornică față de El.

Căci trebuie să știm *cu ce* Dumnezeu ne unim și *ce cere* El de la noi.

Pentru că El cere de la noi *să Îl cunoaștem* în toată rectitudinea Lui dogmatică, adică

[48] Idem, p. 587.

potrivit *adevăratului Său chip*, ca Fiul lui Dumnezeu întrupat, ca Dumnezeu și om, Care *ne îndumnezeiește* pe noi, tocmai pentru că noi suntem *cu totul lipiți* de El.

Adică ne împărtășim cu El pentru a fi *tot mai uniți* cu El și nu pentru alte motive puerile.

Și căutăm *unirea* cu El, pentru că El e *viața* și noi suntem *mlădițele*…și trebuie *să curgă* prin noi, prin mlădițe, viața Lui.

O cântare a Triodului din această zi ne vorbește despre faptul că *și Iuda s-a împărtășit*: „Cel fără de cuget a luat Trupul Tău cel dezlegător de păcat, și Dumnezeiescul Sânge care s-a vărsat pentru lume; dar *nu s-a rușinat* bând din Acela *ce-L vânduse cu preț*”[49].

De la *plecarea* lui de la Cină…la *reîntâlnirea* cu El din grădină…

Și *Triodul* subliniază de această dată „sărutarea vicleană” a lui Iuda[50], despre care vorbește Mt. 26, 49.

Și o alta îl numește pe Iudas *slugă* (a patimii și a Satanei), *viclean, pizmaș*/ invidios și *diavol*, adică *demonizat*[51].

Fapt pentru care suntem îndemnați *să nu ne despartă nimic* de Domnul[52], pentru că nimeni nu ne poate da *viața veșnică* a Împărăției Sale în afară de El.

Picioarele *spălate* prin spovedanie și viață curată…împărtășirea cu Domnul *întru conștiență*…semnul adevăratei Ortodoxii e *iubirea frățească*…viața ortodoxă e plină de dureri și de persecuții din partea demonilor și a oamenilor…însă Prea Curata Treime coboară în noi prin slava Sa, pentru ca *să ne unifice* interior [In. 17, 22, GNT].

Și întregul mesaj al acestei sfinte zile e unul *de mare luminozitate* și anume, că toate pe care Domnul *le-a făcut* pentru noi, le-a făcut *din imensă iubire de oameni* și că Moartea și

---

[49] *Triodul*, ed. cit., p. 587-588.
[50] Idem, p. 588.
[51] Ibidem.
[52] Idem, p. 590.

Învierea Lui au fost pașii spre *o tot mai mare intimizare* a Lui cu noi.

Noi nu L-am cunoscut pe El *în trup*, mergând printre oameni…așa cum L-au cunoscut Sfinții Apostoli.

Dar noi cunoaștem *marea Sa intimizare cu noi* prin cuvintele Sale, prin împărtășirea cu Sine, prin unirea Lui duhovnicească cu noi, prin descoperirile Sale extatice față de noi.

De aceea Îl cunoaștem *în noi înșine*…sau El *ni Se dezvăluie tot mai mult*, pe măsură ce iubirea și viața noastră sunt *tot mai statornice* în împlinirea voii Sale.

Lucruri *de taină*, iubiții mei!…

Pe care le trăim, fiecare după măsura sa, în Biserica lui Dumnezeu și despre care *putem da mărturie*.

Putem și *trebuie să dăm* mărturie!

Căci putem să dăm mărturie despre *ce a făcut* ascultarea de Dumnezeu din noi, coborârea în smerenie, în atenție, în frumusețe…

Ce face din noi spovedirea păcatelor și împărtășirea cu Hristos, ce face din noi postul, curăția, rugăciunea, citirile sfinte…

Pentru că nu trebuie să ascundem lucrările lui Dumnezeu în noi ci trebuie să le mărturisim spre folosul tuturor.

Căci Dumnezeu ne vindecă de păcate, ne ridică la o viață nouă, ne îndumnezeiește pe fiecare zi.

Și acestea trebuie să fie știute de toți cei care doresc, cu tot dinadinsul, să trăiască în ritmurile veșnice ale Împărăției Sale.

Domnul *să ne întărească* în toate așteptările noastre!

Domnul *să ne umple de slava Lui* în toate durerile noastre!

Pentru că de la El, prin El și întru El putem să ne bucurăm *cu bucurie negrăită*, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Cele 12 Evanghelii ale Patimilor Sale. În Vinerea Mare

Iubiții mei[53],

cele *12 Sfinte Evanghelii* ale Vinerii Mari sunt fragmentele evanghelice următoare:

1. In. 13, 31-38; cap. 14, cap. 15, cap. 16, cap. 17; 18, 1;
2. In. 18, 1-28;
3. Mt. 26, 57-75;
4. In. 18, 28-40; 19, 1-6;
5. Mt. 27, 3-32;
6. Mc. 15, 16-32;
7. Mt. 27, 33-54;
8. Lc. 23, 32-49;
9. In. 19, 25-37;
10. Mc. 15, 43-47;
11. In. 19, 38-42;
12. Mt. 27, 62-66.

Texte largi și pline de teologia mântuirii.

Obositoare *prin vastitate* dar, mai ales, prin *profunzimea lor teologică*.

[53] Predică scrisă în ziua de 1 mai 2013.

Căci ele încep cu cuvintele de după *plecarea* lui Iudas de la Cină…și se încheie cu punerea Lui în mormânt și cu pecetluirea pietrei mormântului.

În prima Evanghelie, cea mai întinsă dintre cele 12, am primit *porunca iubirii*. Să ne iubim unii pe alții. Însă nu cu o iubire oarecare, ci după cum El *ne-a iubit* pe noi [In. 13, 34].

Îi profețește căderea lui Petros [In. 13, 38] și ne vestește că în casa Tatălui sunt *multe locaşuri* [In. 14, 2].

Domnul Își numește moartea *ducere* la Tatăl [In. 14, 3] și ne vorbește despre *perihoreza* dintre Tatăl și Fiul, adică despre faptul că Tatăl e în Fiul și Fiul e în Tatăl datorită *unității Lor de ființă* [In. 14, 10].

Pe Sfântul Duh Îl numește „alt Mângâietor [ἄλλον Παράκλητον]" [In. 14, 16] al nostru, Care *va rămâne* în noi [In. 14, 17] și Care *purcede* de la Tatăl [Ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς *ἐκπορεύεται*] [In. 15, 26] și Care va mărturisi despre Fiul [In. 15, 26].

Căci cine nu mărturisește că Dumnezeul nostru e *Treime de persoane*, Tată, Fiu și Sfânt Duh și că Fiul *Se naște* din Tatăl și că Sfântul Duh *purcede din Tatăl*, acela nici nu va mărturisi faptul că persoanele treimice S*e pun Una pe Alta în evidență*.

Iar cei care sunt *ai lui Dumnezeu*, aceea se pun unii pe alții *în evidență*, pentru că ei *evidențiază* pe toți Sfinții lui Dumnezeu și *nu îi minimalizează*.

A doua Evanghelie ne duce în grădina…unde vine Iudas vânzătorul. Domnul e *legat* și dus la *Annas* [In. 18, 12-13]. Are loc întreita cădere a lui Petros…în timp ce Domnul e *pălmuit* [In. 18, 22].

În a treia Evanghelie, Domnul stă în fața arhiereului Caiafas [Mt. 26, 57]…și ascultă ce spun falșii martori. Îi vorbește despre *Fiul omului*…Care va veni *pe norii* cerului, adică *în slava* Sa [Mt. 26, 64], ca să judece viii și

morții…și acest lucru e considerat „o blasfemie” [Mt. 26, 65].

În a 4-a Evanghelie, Domnul stă în fața lui Pilatos. Și lui îi spune că Împărăția Lui *nu este din lumea aceasta* [In. 18, 36]. Pentru ca să sublinieze faptul că el nu poate *să Îl condamne* pe Fiul, dacă El e Împăratul cerului și al pământului.

Și Pilatos L-a dat pe El să fie *răstignit* [σταυρωθῇ] [In. 19, 16].

În a cincea Evanghelie, Iudas aruncă arginții vânzării în templu și se spânzură [Mt. 27, 5]…iar Barabbas e *preferat* în locul lui Hristos [Mt. 27, 21]…din cauza unei mari patimi, care se numește *invidie* [φθόνον] [Mt. 27, 18].

Din invidie [διὰ φθόνον] [Mt. 27, 18] îl aleg pe Barabbas în locul Lui…

Domnul e îmbrăcat în *hlamidă stacojie* [χλαμύδα κοκκίνην] [Mt. 27, 28], i Se pune *coroană din spini* [στέφανον ἐξ ἀκανθῶν] [Mt. 27, 29] pe cap și *trestie* [κάλαμον] în dreapta Lui [Ibidem].

E scuipat și bătut peste cap [Mt. 27, 30]. După care e dus pe Golgota [Mt. 27, 33].

Răstignit între doi tâlhari [Mt. 27, 38]…și batjocorit de cei care Îl vedeau…

În a 6-a Evanghelie: despre același drum spre Cruce al Domnului și despre cum Îl batjocoreau.

În a 7-a: despre răstignirea și moartea Lui la ceasul al 9-lea. Și despre minunile de după moartea Lui și mărturia ecatontarhosului că El a fost *Fiul lui Dumnezeu* [Mt. 27, 54].

În a 8-a Evanghelie: din nou despre răstignirea Lui…și despre cum i-a făgăduit tâlharului celui bun că va fi cu El în Paradisos [Lc. 23, 43].

În a 9-a: despre grupul celor care Îl iubeau pe El și despre cum o încredințează pe Maica Lui Sfântului Ioan…și despre *străpungerea* coastei Lui de unde a ieșit *sânge* și *apă* [In. 19, 34].

În a 10-a Evanghelie se vorbește despre îngroparea Domnului…pe care a făcut-o Iosif din Arimatea [Mc. 15, 46].

În a 11-a, de la Ioan, alături de Sfântul Iosif apare și Sfântul Nicodimos drept oamenii care *L-au îngropat* pe Domnul [In. 19, 39].

Și L-au înmormântat în „mormânt nou [μνημεῖον καινὸν]", vinerea [In. 19, 41, GNT]…

În a 12-a, în ultima Evanghelie, se vorbește despre *straja* [κουστωδίαν] de la mormântul Domnului [Mt. 27, 65] și despre *pecetluirea pietrei* de la ușa mormântului [Ibidem].

Însă Crucea Domnului am scos-o în mijlocul Bisericii *după a 5-a Evanghelie*, când am cântat: „Astăzi *a fost spânzurat pe lemn* Cel ce a spânzurat pământul pe ape…"[54].

După care au fost *Fericirile*, pentru că Crucea Lui ne aduce mântuirea/ fericirea veșnică în viața noastră.

Și noi ne raportăm la Domnul ca la *un Viu* și ca la *un Înviat din morți*, ca la *Domnul slavei*, pentru că Cel răstignit va învia din morți a treia zi, călcând stăpânirea morții ca un Atotputernic.

Căci El a pătimit pe Cruce *moarte de bunăvoie* și *nu silit* de cineva…și a pătimit *în fiecare mădular* al umanității Sale și *S-a îndurerat* din tot sufletul Său, pentru ca noi, prin toată asceza și durerea noastră, să ne umplem de slava Lui.

Tocmai de aceea, o cântare din această zi a *Triodului* accentuează *suferința Sa enormă*: „fiecare mădular al sfântului Tău trup *a răbdat ocară* pentru noi: capul a răbdat spini; fața, scuipări; obrazul, loviri cu palme; gura, gustarea oțetului celui amestecat cu fiere; urechile, hulele cele păgânești; spatele, biciuiri și mâna, trestie; întinsorile a tot trupul pe cruce, și cuie, încheieturile și coasta, suliță. Cel ce *ai pătimit* pentru noi, și ne-ai mântuit pe noi *din patimi*"[55].

---

[54] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 610.
[55] Idem, p. 617.

De aici *puterea îndumnezeitoare infinită* a Patimilor Sale în viața noastră.

Pentru că Cel răstignit și înviat pentru noi ne dă tuturor puterea de *a ne curăți desăvârșit de patimi* și de *a ne umple de slava Sa*, tocmai pentru că El *a vindecat* tot trupul și sufletul nostru prin biruința desăvârșită a oricărui păcat în ele.

Le-a vindecat și le-a transfigurat. Le-a umplut de slavă.

De aceea ni se cere și nou, ca unii *înviați din morți* prin Tainele Bisericii, *să trăim dumnezeiește* și nu precum omul pământesc, atras spre patimi de rușine.

Așadar, iubiți frați și surori întru Domnul, fiind prezenți la această *mare taină* a iconomiei Sale, când El *a suferit toate* din iubire nesfârșită pentru noi, *să ne coborâm în smerenie* în toată viața noastră, fiind *recunoscători*, cu toată ființa noastră, iubirii Sale de oameni.

Pentru că iubirea Lui cere *iubire* și *recunoștință*.

Cere *o continuă asumare* a vieții ortodoxe, a vieții îndumnezeitoare a Bisericii.

De aceea, mergând în toate drumurile noastre cu atenția de *a reprezenta* pe Dumnezeu în societate, trebuie să găsim *cele mai bune prilejuri* și *metode* de *a evidenția prezența* și *lucrarea Lui* în viața lumii.

Pentru că noi, oamenii Bisericii, trebuie să arătăm *cât de frumos* și *de sfânt* e Dumnezeul slavei și cât de mult *ne mântuiește* El pe noi, dacă ne dăm cu totul Lui.

Dumnezeu să ne întărească întru *continua conștientizare* a vocației noastre. Amin!

Prohodirea Domnului. Predică în Sâmbăta Mare

Iubții mei[56],

dacă am fost *prezenți* la Răstignirea Lui, atunci suntem *prezenți* și la Prohodirea/ Înmormântarea Lui.

Cu aceeași *inimă rănită*…pentru că e inimă *plină de dragoste* pentru Domnul…

Unde Evanghelia de după *doxologia mare* e *ultima* Evanghelie din Vinerea Mare: Mt. 27, 62-66.

Pentru a se arăta faptul că e *același praznic*, în derularea lui firească, pentru că Cel *răstignit*…e *îngropat* acum pentru noi și pentru mântuirea noastră.

[56] Predică scrisă în ziua de 2 mai 2013.

Însă *Sinaxarul* zilei trece de la evenimentele petrecute *în timp*…la cele petrecute *în veșnicie*…pentru că astăzi, în Sâmbăta Mare, prăznuim totodată *Îngroparea* Domnului dar și *Pogorârea Sa la Iad*…

Pe când trupul Său a stat în mormânt, fără să cunoască stricăciunea, sufletul Său, unit cu dumnezeirea Lui, S-a pogorât la Iad ca un Biruitor al Iadului, al Satanei și al morții…rupând „încuietorile morții”[57].

Domnul *a murit* după umanitatea Sa, însă sufletul Său și trupul Său, unite în mod nedespărțit cu dumnezeirea Lui, *au fost pline de slavă*.

Tocmai de aceea pogorârea Sa la Iad a fost *un act de putere dumnezeiască* și *de mare iubire* pentru Sfinții din Iad, care așteptau mântuirea Lui…pentru că Învierea Lui a început *din prima clipă* a morții Sale.

Tocmai de aceea, după Prohod, am cântat *Binecuvântările Învierii*.

Căci El nu a fost niciodată *mort* cu sufletul…pentru că sufletul e *nemuritor*.

Iar Învierea Lui din morți a însemnat *o transfigurare* a întregii Sale umanități ca *rod al asumării* și *al trăirii Crucii până la capăt*.

„Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată”[58], cântă *Triodul*!

În care Cel mort este *viu* și *biruitor* al Iadului și al morții.

În care Cel mort…*îi scoate* pe Sfinții Săi din robia Iadului…

Căci Domnul a amărât/ a întristat/ a rușinat/ a zdrobit Iadul prin coborârea Lui în Iad…făcând din moartea Sa *începutul* învierii noastre din morți.

Căci dacă, până la Domnul, moartea era *ușa spre Iad* chiar și pentru cei Sfinți ai Lui, prin învierea Sa din morți, moartea este *o ușă spre Rai*, dacă suntem *cu totul uniți* cu Domnul.

---

[57] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 664.
[58] Ibidem.

Pentru că El s-a făcut *împăcare* pentru noi, El s-a făcut *mântuire veşnică* pentru noi, adică *izvor veşnic de bunătate* şi *de slavă*.

Şi, în cuprinsul Prohodului, s-a subliniat faptul că El e *Viaţa* şi că El *ne-a izbăvit de moarte*[59] şi că întreaga creaţie a fremătat, s-a înspăimântat, *s-a uimit* de îndrăzneala demonică a celor care L-au răstignit.

Că Maica Lui *plângea cu amar*, că oameni cuvioşi *L-au îngropat*…dar că femeile care veniseră cu miruri la mormânt, ca să ungă trupul Lui adormit, L-au găsit *viu*…şi nu *mort*.

Că Învierea Lui e *o realitate preaîmbucurătoare* pentru întreaga creaţie…pentru că are *consecinţe transfiguratoare* pentru întreaga creaţie.

Pentru că umanitatea Lui transfigurată este *izvorul transfigurării* pentru întreaga Sa creaţie.

Când noi mărturisim că *aşteptăm învierea morţilor* şi *viaţa veacului ce va să vină*…credem şi mărturisim faptul că întreaga creaţie *se va umple* de slava lui Dumnezeu, aşa după cum vedem că e plină de slava Lui umanitatea lui Hristos Cel înviat.

Tocmai de aceea, oricâţi am murit şi am înviat împreună cu El şi trăim întru slava Lui…creştem în slava care *ne va inunda cu totul* la învierea morţilor.

Ce s-a petrecut cu umanitatea Domnului, acelaşi lucru se va petrece şi cu a noastră, la învierea noastră din morţi: va fi plină de slavă, de slava Prea Sfintei Treimi.

De aceea, Prohodirea Lui, cu cântări şi cu flori…şi prin înconjurarea Bisericii…e *o aşteptare plină de bucurie*…şi nu *un eveniment fără mângâiere*.

Pentru că noi Îi cerem *să învieze degrabă*[60] sau *retrăim* îngroparea Lui ca pe *o aşteptare febrilă* a Învierii Sale din morţi.

---

[59] Idem, p. 651.
[60] Idem, p. 660.

Căci toată această săptămână sfântă ne-a învățat că viața e *dură*, că are multe *neajunsuri* și *dureri*…dar că *asumarea* și *trăirea ei în credință* înseamnă *o biruință* nu doar *temporară* ci și *veșnică*.

O biruință în noi, în ființa noastră, a tuturor durerilor și a neajunsurilor, prin care *ne umplem* de tărie duhovnicească, de bucurie dumnezeiască, de viață veșnică.

Căci dacă *dezertăm* din viața evlavioasă, devenim *un pământ arid*, secetos, flămând și însetat de viață și de adevăruri sfinte.

Dacă *dezertăm*…ne transformăm *în ruine umane*…

Însă, împreună cu El, cu Domnul slavei, cu Cel care S-a răstignit pentru noi și coboară de mii de ori *să ne scoată* din Iadul fărădelegilor noastre, putem să trecem peste toate cele care *ne stau înainte*…pentru că toate ne sunt *spre câștig* și nu *spre pierdere*.

Domnul Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne întărească întru toate!

Domnul, Cel prea iubitor de oameni, să ne ducă, împreună cu Tatăl Său și cu Duhul Său Cel Sfânt, la limanul odihnei, la ziua bucuriei și a fericirii veșnice!

Pentru ca să ne bucurăm întru slava Prea Sfintei Treimi de *veșnica comuniune* cu Sfinții și cu Îngerii Lui, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la *praznicul preaslăvit* al Învierii Domnului [2013]

Iubiții mei[61],

toți cei care am așteptat, cu dor, această dumnezeiască zi de bucurie, primim vestea preaîmbucurătoare că: *Hristos a înviat*!

Biruitorul morții, al păcatelor și al Iadului a înviat din morți, cu umanitatea Sa transfigurată, plină de lumină dumnezeiască, pentru ca noi „*să ne curățim* simțirile…și să vedem *neapropiata lumină* [τῷ ἀπροσίτῳ φωτὶ] a învierii" Sale[62].

Pentru că lumina dumnezeiască *țâșnește* din persoana Sa…pentru că lumina iradiază întreaga Sa umanitate, din dumnezeirea Lui, ea răsfrângându-se în întreaga Sa creație.

De aceea, când vorbim despre *bunătate*, despre *frumusețe*, despre *dragoste*, despre *curăție*, despre *dorul după Dumnezeu*, noi vorbim despre *roadele* luminii Sale, ale învierii Sale în viața noastră.

---

[61] Predică scrisă în ziua de 3 mai 2013.

[62] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 16/ *Penticostarion*, ed. online, cf. http://analogion.gr/glt/texts/Pen/Pascha.uni.htm.

Căci numai cel care *învia*ză cu Hristos, numai cel care *se ridică* din păcate, din moarte și din Iadul lui împreună cu Hristos, numai acela se bucură de viață, de *viața dumnezeiască*.

Și nu vorbim despre *învierea lui Hristos* sau despre *învierea noastră împreună cu Hristos* ca despre două *metafore* ci ca despre *două realități transfiguratoare*.

El S-a ridicat din morți *în mod real*…după ce trupul Său a fost în mormânt *aproape 3 zile* iar sufletul Său, unit cu dumnezeirea Lui, *a coborât la Iad* și *a redeschis Raiul* pentru Sfinții Lui.

El *a înviat/ S-a întors dintre cei morți*…iar pocăința noastră, *împăcarea* noastră cu Domnul e *o reală înviere* a sufletului din moartea păcatului, care inițiază *învierea totală* a umanității noastre.

Însă El *a zdrobit* puterea Iadului[63] pentru că Iadul *nu a găsit* în sufletul Său nimic din cele ale sale, adică *niciun păcat*.

Biruința lui Hristos asupra Iadului, ca Dumnezeu și om, a fost *biruința curăției* și *a transfigurării* asupra *depravării imense* a ființei umane.

Iar când ni se pare că virtutea „nu e valoroasă", pentru că oameni fără minte *râd* pe seama ei, neștiindu-i *valoarea veșnică*, să ne pironim mintea *la chipul transfigurat* al lui Hristos, Care, înviind din morți, a arătat că *nu fuga de pe Cruce*, nu *rușinarea de Cruce* e soluția ci *trăirea ei până la capăt* și *învingerea păcatului în noi până la capăt*.

Căci, pe Cruce, între doi tâlhari…plin de suferință…și îndurerat cu totul de nerecunoștința și de răutatea oamenilor, Fiul lui Dumnezeu întrupat părea „slab".

Așa cum spusese Sfântul Profet Isaias: „chipul Lui era *necinstit* și *lipsit* în fața tuturor oamenilor" [Is. 53, 3, LXX].

---

[63] *Penticostar*, ed. cit, p. 18.

Părea *bun de scuipat*, bun *de ocărât*, bun *de maltratat*…

Însă în interiorul umanității Sale, *unită în mod nedespărțit* cu dumnezeirea Lui, *se lucra* învierea…

Răbdarea, suferința asumată, mulțumirea pentru toate, iertarea tuturor *transfigurau* trupul și sufletul Său.

Tocmai de aceea, când ne e greu, când nu mai credem că *putem rezista*…și ne încordăm trupul și sufletul, ca un arc, în rugăciune, în așteptarea milei Sale, experiem cum vine *mângâierea* și *bunătatea* lui Dumnezeu în noi, care ne ajută să mergem mai departe.

Trăim slava Lui ca ajutor, ca luminare, ca bucurie, ca sfințire a noastră…dacă călcăm, continuu, peste șerpii și peste balaurii ispitelor, ai ideologiilor de tot felul, ai erorilor și ai comportamentelor rele de tot felul.

Mergem mai departe…tot mai departe…pentru că crucea noastră capătă *un nou orizont*, tocmai pentru că Crucea Lui *s-a deschis cu totul* slavei celei necuprinse a Treimii.

De aceea putem și mai mult…și mai mult…și mai mult…pentru că Învierea Lui îi dă putere peste putere umanității noastre în a trăi *infinitatea abisală* a slavei Sale.

Dacă El *nu suferea* Crucea până la moarte…și *nu învia* în mod real din morți, nici noi nu aveam o abisală și copleșitoare viață duhovnicească.

Pentru că orizontul nostru de așteptare, *de deschidere* ar fi fost *mărginit* în comparație *cu nesfârșita deschidere* a Treimii către noi.

Dar pentru că Unul din Treime S-a făcut om și *Și-a deschis umanitatea* cu totul dumnezeirii Lui, tocmai de aceea, prin El, toți *ne putem deschide la nesfârșit* lui Dumnezeu, luând putere din puterea Sa îndumnezeitoare.

Căci *puterea noastră* împotriva păcatului, a morții și a demonilor e *una singură* și nu e *ocultă* ci *dumnezeiască*: e *slava* Prea Sfintei Treimi.

Prin slava Lui, prin lumina Lui necreată și dumnezeiască, despre care vom tot vorbi în praznicul Învierii Sale din morți, noi *ne sfințim*, adică *ne facem oameni cu adevărat*.

Și dacă ești *plin* de slava Lui, atunci *te veselești*.

Te bucuri în mod negrăit…

Și această bucurie, bucurie dumnezeiască, e *bucuria lui Hristos,* ce nu se va lua de la noi [In. 16, 22], pentru că e bucuria care vine *din iubirea Lui* și *din trăirea* după poruncile Lui.

Apropiați-vă, așadar, de Domnul slavei, iubiții mei!

Împărtășiți-vă de viața Lui dumnezeiască pentru ca să aveți viață și bucurie întru voi.

Căci acesta e *Paștiul nostru cel sfânt*, Hristos Dumnezeu, Cel care ne-a trecut pe noi de la întuneric la lumină, de la tristețe la bucurie și de pe pământ la cele cerești, dându-ne să moștenim Împărăția Lui și a Tatălui și a Duhului Sfânt, acum și pentru toți vecii. Amin!

La mulți ani tuturor și mesele și casele voastre să fie pline *de binecuvântarea* lui Dumnezeu!

Predică la *Izvorul tămăduirii* [2013]

Iubiții mei[64],

Hristos a înviat!…și ne-a umplut de bucurie negrăită…

Căci Cel ce *a umplut toate* cu lumina Sa…după ce *a coborât foc din cer*, în Sfântul Său Mormânt, în Sâmbăta Mare…astăzi, în Vinerea Luminată, în vinerea luminată *de slava Lui*, ne dă *apă plină de lumină*.

Apă plină de har.

După cum lumina venită de la El a fost plină de har, de curăție și de bucurie.

De aceea, El, Izvorul focului ceresc…este numit astăzi „Izvor dătător de viață” [τὴν ζωοδόχον Πηγὴν[65]].

---

[64] Predică scrisă în ziua de 9 mai 2013.

[65] *Penticostar*, ed. gr., *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/p16.uni.htm.

Pentru că, din Dumnezeul nostru treimic, vine *viața dumnezeiască*, care *lucrează* prin Prea Curata Stăpână, pusă astăzi în evidență, ca *Maică a Stăpânului*, și prin toți Sfinții și Îngerii Lui.

De aceea, când vorbim despre *sfințenia* Tainelor și a Slujbelor Bisericii trebuie să o înțelegem ca *lucrare a lui Dumnezeu* în Biserica Sa.

Căci orice înseamnă sfințire a apei, minune făcută de vreun Sfânt, Icoană făcătoare de minuni, daruri și harisme dumnezeiești sunt *revărsări* ale slavei Sale.

Sunt revărsări ale bogăției slavei Sale, ale luminii Sale în lume și în Biserica Sa.

Pentru că privite astfel *viața* Bisericii și *tot binele* pe care Dumnezeu îl face cu lumea și în creația Sa ne dau *o perspectivă unitară* asupra modului cum *Dumnezeu e prezent în lume*.

Dacă Îl vedem ca *Izvor al vieții* și *al bucuriei noastre duhovnicești*, atunci Îl vedem ca *Dumnezeul tuturor*, ca Dumnezeul care face tuturor aceleași lucruri.

Și ieșind dintr-o perspectivă *subiectivistă* a relației cu Dumnezeu, înțelegem că Dumnezeu *Își revarsă viața Sa* în toți…în toți cei care *acceptă* rigorile poruncilor Sale.

Pentru că apa pe care el o umple astăzi de har…e apa pe care trebuie *să o simțim* cu sufletul și cu trupul nostru.

E apa căreia trebuie *să îi simțim* tăria și sfințenia, curăția și frumusețea ei duhovnicească.

Pentru că acest lucru trebuie *să îl simțim* și când ne botezăm și când suntem mirunși și când ne spovedim și când ne împărtășim și când ne cununăm și când ne hirotonim și când suntem unși la Maslu și când facem parastas și când sfințim apa…

Întotdeauna trebuie *să simțim* slava lui Dumnezeu, care e *prezentă* în elementele materiale care se sfințesc și se binecuvintează în Biserică.

Căci atunci, care mai e *slujba*, care mai e *sfințirea*, dacă bem Agheasmă…și *nu îi simțim* deloc sfințenia?

De ce *nu îi simțim* sfințenia?

De ce *nu ne schimbă* împărtășirea cu Hristos euharistic, Spovedania, Cununia, Preoția, Maslul…dacă în toate aceste Taine Preadumnezeiești ale Bisericii *coboară slava Lui*?

Oare slava Lui „s-a perimat" între timp, dacă nu ne mai poate *schimba dumnezeiește*?

Din două una: ori *nu mai coboară nimic* de la Dumnezeu în slujbele Bisericii…ori *coboară multă slavă dumnezeiască* în toate slujbele Bisericii iar noi, de atâta infatuare, prostie, nesimțire, *nu simțim nimic*.

Răspunsul *cu probe/ cu dovezi* e următorul: în Biserica lui Dumnezeu, în Biserica Ortodoxă, slava lui Dumnezeu *e la ea acasă* și cei care o simt și o văd *sunt umpluți de ea din belșug*…pe când cei care nu își *curățesc simțirile* sufletului și ale trupului *nu văd* și *nu simt nimic elocvent*.

Merg în beznă, în bezna necurăției lor interioare…peste tot fiind lumină negrăită și preadumnezeiască.

De aceea, *judecata lui Dumnezeu* nu are loc *doar* la a doua Sa venire întru slavă…ci judecata Lui *a început* de la facerea lumii.

Pentru că tot cel care *se unește* cu Dumnezeu întru toate ale lui și e umplut de sfințenia Lui…trece *de partea Lui*, pe când tot cel care n-are timp, n-are inimă, n-are *dor veșnic* pentru Dumnezeu, *se consideră/ se judecă pe el însuși* ca…*impropriu* relației cu El.

Și de aceea, El *ne judecă continuu*…și noi judecăm continuu *ce e mai bine* pentru noi, de aceea, în adâncul nostru, fără dubiu, *știm ai cui suntem*…

Suntem *ai Lui*, cu toate căderile noastre…sau *profităm* de toate și de toți…pentru că nu avem niciun Dumnezeu în inima noastră.

De aceea, dacă suntem *ai Lui* cu adevărat, zilele acestea, pline de lumina Învierii Sale, sunt zile de bucurie incomprehensibilă.

Zile în care *ne gâlgâie* inima de har, în care nu mai știm cum să gândim și mai grabnic *binele* pentru întreaga lume, în care gingășia, dulceața, sfiiciunea, frumusețea, candoarea Celui înviat din morți sunt *acasă* în trupul și în sufletul nostru.

Pentru că postul cel lung, postul de până în Paști, își arată tocmai acum bogăția de har.

Cel care a postit, care s-a ascetizat, care și-a domolit, cumințit, înălțat și transfigurat trupul și sufletul lui înțelege acum, cu toată ființa lui, *mântuirea* postului, adică lărgimea duhovnicească, bucuria harică, profunzimea gândurilor și a simțirilor curate.

Pentru că nicio rânduială a Bisericii nu e *pur omenească*, nu e *un sport* al trupului, ci este *o iluminare* a sufletului și a trupului nostru.

Contează să înțelegem *esența* lucrurilor Bisericii.

De ce există acel lucru în Biserică și *care e scopul* lui?

Iar când suntem *luminați* de Dumnezeu…înțelegem că *toate* ale Bisericii au *un scop unitar*. Că toate Tainele, toate slujbele, toate dogmele, toate canoanele și rânduielile ei au *un singur scop* și acela e *absolut împlinitor*.

Iar *scopul* tuturor lucrurilor Bisericii, scopul vieții bisericești…e acela de a-l face pe omul credincios *să fie intimul* lui Dumnezeu.

Să fie un om care *Îl cunoaște* pe Dumnezeu și pe care Dumnezeu *îl cunoaște* și *i Se revelează*. I Se descoperă în multe feluri și în multe momente ale vieții sale.

Fiindcă altfel, dacă Biserica, cu toate ale ei…*nu te duce* la Dumnezeu, nu te *împrietenește* cu Dumnezeu în mod real…ci doar te face *cunoscut* lumii…nu e *diferită* deloc unei organizații umane.

Care e *scopul* Bisericii în afara *sfințirii noastre*, dacă viața aceasta pământească, odată

cu a doua venire a Lui întru slavă, devine *o viață divino-umană transfigurată*?

Căci dacă istoria *nu s-ar împlini* printr-o *transfigurare* a ei făcută de Dumnezeul nostru treimic, de Creatorul cerului și al pământului, adică al întregii existențe, și pământul ar dăinui, la nesfârșit, în forma în care *se află acum*…atunci Biserica, pe drept, ar fi o instituție de binefacere, de unitate socială, de viață morală.

Însă Biserica nu are drept scop de *a naște filosofi*…ci de *a naște Sfinți*.

Adică de a naște oameni care *se pregătesc continuu* să trăiască, pentru veșnicie, în comuniune cu Dumnezeu și cu toți Sfinții și Îngerii Lui, în lumea transfigurată de El.

Orice *eșec ontologic*…este *o abdicare* de la traiectul nostru existențial: *îndumnezeirea*.

Și *eșec ontologic* e tot păcatul și tot comportamentul care ne deformează, interior, ființa noastră și ne face *să ne îndepărtăm* de intimitatea cu Dumnezeu, adică de umplerea noastră, continuu, zilnic, de slava Lui.

De aceea, știm foarte bine *cine suntem* și *ce facem*…

Căci cel care *face* voia lui Dumnezeu e *umplut* zilnic de slava Lui, de cunoașterea Lui, de toată blândețea și înțelepciunea Lui.

Nu *la timpul viitor*…ci *la timpul prezent*!

Pentru că Dumnezeu *răsplătește imediat*, prin har, toată *încercarea noastră bună* de a fi cu El și *toată rămânerea noastră* cu El.

Și dacă, la supermarket, îți place roșia, laptele, pâinea, le pui în coș…și le iei acasă…și le mănânci, la fel e și în viața cu Dumnezeu: dacă *Îl mănânci* pe El atunci *te umpli* de slava Lui, dacă te rogi Lui *te umpli* de slava Lui, dacă faci binele Lui…te umpli de virtuțile Lui. De modul Lui *de a fi*.

Dacă ne apropiem *cu adevărat* de El și El *Se apropie* de noi.

Dar dacă mimăm înduhovnicirea, dacă mimăm înțelepciunea, dacă mimăm

virtutea…ne alegem doar *cu un teatru lamentabil*.

Așa că drumul Învierii nu e *lipsit de pocăință*, adică de Cruce.

Ca să stăm *în slava* Celui înviat trebuie să fim oamenii pocăinței continue, ai vieții virtuoase continue, ai simplității interioare continue.

De aceea, Domnul să ne dăruie tuturor să fim *ai Lui*, să fim cu adevărat, să plesnim de bucurie și de frumusețe dumnezeiască și nu de marasm, de invidie, de răzbunare, de nesimțire…

Să fim frumoși, frumoși cu adevărat, înfrumusețați de sus, de către Dumnezeu Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Său Cel Sfânt, acum și pentru toți vecii. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Paşti [2013]

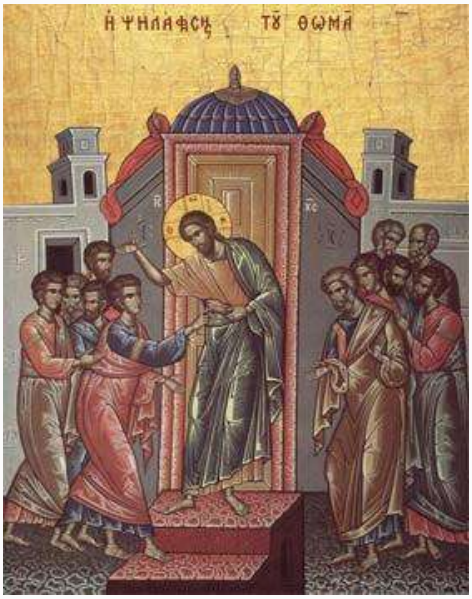

Iubiții mei[66],

Hristos a înviat!…

și *ne-a confirmat* faptul că după viața de acum există *o altă viață* și că aceasta e *una transfigurată* de slava Lui și că în ea vom merge *în mod deplin*: cu trupul și sufletul nostru.

Căci așa cum spunea Dumnezeiescul Pavel, murim cu trupuri *fizice/ naturale*, însă înviem cu trupuri *pnevmatizate/ duhovnicești* [I Cor. 15, 44, GNT].

Și el o spunea despre *toată lumea*…ceea ce nu înseamnă că trupurile Sfinților, încă de aici, nu au început să aibă *trăsăturile duhovnicești* ale vieții veșnice.

Însă Sfântul Pavel a subliniat doar *schimbarea/ transfigurarea lor* de către Dumnezeu, cât și faptul că *aceleași trupuri* ale noastre vor fi transfigurate și, la fel, și *sufletele* noastre…și nu vom învia cu niște trupuri și suflete *altele* decât ale noastre.

[66] Predică scrisă în ziua de 11 mai 2013.

Iar trupul Domnului înviat este unul *duhovnicesc*.

La fel și sufletul Lui: e plin de lumina dumnezeirii Sale.

Și cu sufletul Său plin de slavă, unit cu dumnezeirea Lui, a biruit Iadul.

Așa cum vor fi și trupurile și sufletele noastre: duhovnicești, ca o consecință ontologic-soteriologică a Învierii Sale din morți, la învierea cea de obște.

Toți vom învia cu trupuri *înduhovnicite* de slava Lui însă *conținutul interior* al persoanei noastre va fi acela cu care *am plecat de aici* și care *s-a accentuat* în existența noastră veșnică.

Pentru că *nicio clipă*, rețineți!, nicio clipă nu ne vom pierde *identitatea personală* și *conștiința de sine*…ci aici cât și în veșnicie vom ști cine suntem, ce am făcut, ce vrem, cui slujim…

Acesta e motivul pentru care ne curățim continuu ființa noastră prin Sfânta Spovedanie, de toată necurăția și de tot păcatul și ne unim, prin Sfânta Împărtășanie, cu Hristos, Dumnezeul nostru, pentru ca să fim plini de slava Lui.

Pentru că trebuie *să ne zidim continuu* întru El.

De aceea, adesea, noi subliniem importanța capitală *a construirii de sine*.

Cine *se zidește* ca om duhovnicesc și cultural, ca om care înglobează multă cunoaștere și experiență diversă, acela pleacă de aici, în veșnicie, *cu ceea ce este* și *a făcut* în sufletul și în trupul său.

De aceea, *împlinirea de sine* nu este *exterioară* ci *interioară*.

Ne împlinim interior nu pentru că facem studii, nu pentru că avem o familie, nu pentru că zidim case, Biserici, instituții ci pentru…ce *am devenit în noi înșine* în urma tuturor acestor înfăptuiri personale.

Dacă în noi *am crescut* în înțelegerea și în împlinirea voii lui Dumnezeu, în viața de

sfințenie și în verticalitate umană, atunci acesta e *folosul* vieții noastre pământești!

Dacă nu…n-avem *niciun folos* din toate acestea…pentru că *nu le luăm* cu noi.

Suntem doar ceea ce *ne umple* de viața lui Dumnezeu și de comuniunea cu oamenii și cu întreaga creație.

Dacă *ne înțelegem* rostul și locul în istorie și în viața cu Dumnezeu, atunci suntem *împliniți*.

Iar în această duminică, prin *încredințarea* Sfântului Apostol Tomas de învierea Sa [In. 20, 19-31], Domnul ne pune înainte *viața duhovnicească*, viața plină de slava Lui, ca viață a ortodocșilor.

Căci ceea ce *ne definește* pe noi e tocmai credința ortodoxă, credința autentică, care *ne umple* de slavă veșnică.

Fiindcă acolo unde nu este *autenticitate* și *totalitate* a credinței, nu e nici *îndumnezeire*.

Însă Tomas *s-a atins* de coasta Domnului…și ea era *în foc* [ἐν τῇ πυρίνῃ[67]], era plină de slava Lui, fapt pentru care „*necredința* [lui Tomas] a rodit *credință fermă*" [ἀπιστία πίστιν βεβαίαν ἐγέννησεν[68]].

Pentru că el *s-a încredințat* de învierea Lui *la contactul direct* cu trupul Lui îndumnezeit.

A experiat contactul cu slava Lui…după cum îl experiem noi în toate Tainele și slujbele Bisericii.

Și *ca să credem în El*, noi trebuie să ne lăsăm *încredințați* de El asupra realității Sale.

Ce s-a petrecut cu Sfântul Tomas se petrece cu fiecare dintre noi, când, din cauza a ceea ce citim, a ceea ce vedem, a ceea ce auzim, a ceea ce *ne descoperă* Dumnezeu…se formează în noi *certitudinea* existenței și a prezenței Lui în lume și în Biserica Sa.

Și pe această *certitudine convertitoare* se va zidi întreaga noastră viață duhovnicească și propovăduirea, mărturia noastră.

---

[67] *Penticostar*, ed. gr., *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/Thomas.uni.htm.
[68] Ibidem.

Tocmai de aceea nimeni nu mai poate să ne convingă *de contrariu*…atunci când Dumnezeu ni Se face cunoscut în viața noastră.

De atunci încolo mergi *până la moarte* cu Dumnezeu, faci *tot ce e plăcut* Lui…pentru că primești *încredințări peste încredințări* ale voii Lui cu tine.

Nu mai ești *singur*, nu mai ești *gol*, nu mai ești *neîmplinit*…pentru că Cel ce *te umple* pe tine e Cel ce *ți-a schimbat* viața.

De aceea, mărturia noastră pascală, *Hristos a înviat!*, are *relevanță*, atunci când e spusă de cineva care *e om nou în Hristos*.

După cum predica e *relevantă*, dacă vine din ființa unui om care e plin de *schimbări duhovnicești*, de *îndumnezeire*.

Altfel ea vine de nicăieri și se îndreaptă spre nicăieri…pentru că *nu atinge* pe nimeni.

Însă cuvintele trebuie *să atingă* oamenii…pentru că cuvintele, pline de har, pline de simțire duhovnicească, *îi schimbă* pe oameni.

Ele sunt *mereu vii*, mereu actuale, chiar dacă forma lingvistică sau discursivă *intră în desuetudine* în timp.

Pentru că cuvintele duhovnicești sunt *vii* prin realitatea lor duhovnicească, prin prezența lor personalizatoare, transfiguratoare, pentru că vin de la cineva care *experiază* prezența și lucrarea lui Dumnezeu în sine.

Așadar, alături de Martorii Învierii Lui, alături de Sfinții Apostoli, de Sfintele Femei Mironosițe și, mai ales, de Maica Lui, trăim aceste sfinte zile pascale cu bucuria *prezenței* Lui cu noi.

Fără *prezența Lui* cu noi…orice a*ctualizare* a minunilor și a vieții Sale ar fi o singurătate elegiacă.

Însă cu Domnul slavei *sărbătorile Lui* sunt bucurii reale, entuziasme dumnezeiești, împliniri și clarificări de sine încântător de profunde, pentru că Cel pe care Îl prăznuim…*ne prăznuiește* de fapt.

Noi ne lăsăm *bucuraţi* de Dumnezeu, învăţaţi de El, ne lăsăm *simţiţi* de El până în adâncul nostru, pentru că Îl avem în noi pe Cel peste toate şi cu El cântăm şi prăznuim dumnezeieşte.

De aceea, ca Sfântul Tomas, Îl recunoaştem, în mod deplin, ca *Domn* [Κύριος] şi *Dumnezeu* [Θεός] al nostru [In. 20, 28]. Ca Dumnezeu şi om, Care *ne împlineşte* întreaga viaţă şi *ne umple* întreaga veşnicie.

Iar El este *Domnul* pentru noi, pentru că *ne-a răscumpărat*, ca pe Israil, din robia Satanei şi ne-a făcut *ai Săi* prin Botez şi *Dumnezeul* nostru, pentru că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiul omului pentru ca să ne ridice pe noi la comuniunea veşnică cu Prea Dumnezeiasca Treime.

Căci *Domnul* arată relaţia Sa iconomică cu noi şi deofiinţimea cu noi, pentru că a luat trup din Prea Curata Stăpână şi S-a făcut copărtaş cu noi la umanitate, pe când *Dumnezeu* arată deofiinţimea Lui cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, dându-ne nouă posibilitatea, datorită unităţii Sale personale, ca să ne facem *dumnezei prin har* în intimitatea cu Sine.

Aşa că Tomas a mărturisit învierea Lui ca *veridică*, pentru că a experiat *urmările* Învierii Sale în trupul Său.

A simţit *slava* dumnezeirii Sale şi *I s-a închinat Lui*.

Pentru că noi *ne închinăm* şi *slujim* persoanei Sale divino-umane şi, prin toate Tainele şi Slujbele Bisericii, Îl chemăm pe El *să vină duhovniceşte* la noi şi să ne dea experienţa *unirii* Sale duhovniceşti cu noi.

Aşa că în zilele Învierii Lui, în zilele praznicului Învierii Sale, adică în zilele în care lumina Lui se revarsă atotcuprinzătoare, să ne curăţim simţirile şi *să Îl vedem* pe El în slava Lui, în Sfintele Taine, în cărţile Bisericii, în Sfintele Icoane, în oameni şi în tot ce există.

Să Îl vedem pe El, Dumnezeu şi om cu adevărat şi, prin El, să ne umplem de prezenţa

Tatălui și a Duhului Sfânt, a întregii Treimi, pentru că numai cu Dumnezeu putem *să simţim* și *să vedem* cele ale lui Dumnezeu.

Așadar, să ne dea Dumnezeu să ne bucurăm de prezența Lui *cea veşnic îmbucurătoare* și *îndumnezeitoare*, fără de care nu există viață veșnică.

Căci *viaţa veşnică* e *cunoaştere* și *comuniune* cu Treimea Cea Preasfântă și Preadumnezeiască, acum și pentru toți vecii. Amin!

Predică la Duminica a 3-a după Paști [2013]

Iubiții mei[69],

Hristos a înviat!…

și a făcut din moartea noastră *o ușă* spre Împărăția Lui.

O ușă așteptată *cu seninătate* și *încredere* în Dumnezeu, atunci când *ne dăm cu totul* Lui.

Tocmai de aceea creștinii noștri, de foarte de dimineață, merg la mormintele celor adormiți ca să le aprindă lumină, să tămâieze mormântul, să dea milostenie pentru iertarea lor și să se roage pentru ei, să plângă cu ei și să vorbească

[69] Predică scrisă în ziua de 16 mai 2013. O zi de joi.

cu ei, să-și verse inima la crucea lor…pentru că moartea e *somn*…și *așteptare* a învierii de obște.

Moartea e *o clipă* pe lângă veșnicie…numai nouă, celor de acum, pentru că suntem *încă* în trup, timpul ni se pare *mult*…

Iar noi *nu-i uităm* pe ei…după cum *nici ei* nu ne uită pe noi, pentru că și ei și noi avem suflet viu și rațional, care ține minte toate, care conține amintiri și iubiri care ne leagă.

Suntem și în viața de aici și în viața de dincolo *ai lui* Dumnezeu, căci cu toții formăm *o singură familie*, aceea a umanității create de Dumnezeu.

Și dacă păcatul *ne separă* pe unii de alții, harul e cel care *ne unește*.

Căci harul lui Dumnezeu, unul și necreat, veșnic și îndumnezeitor, ni se face tuturor toate, pentru ca noi să creștem și să înaintăm în viața cu Dumnezeu.

Însă noi *înaintăm* în viața cu Dumnezeu împreună cu semenii noștri, iubindu-i pe ei și fiind cu ei. Fiind împreună cu toți cei vii și adormiți.

Căci nu putem *să excludem* pe nimeni de la mântuirea lui Dumnezeu, pentru că El a venit și a pătimit toate pentru mântuirea tuturor.

Însă noi înșine suntem cei care *ne excludem* din mântuirea lui Dumnezeu, dacă găsim că mântuirea e *doar pentru noi* sau că *nu ne trebuie*…prezența lui Dumnezeu în viața noastră.

A-L nega pe El nu înseamnă *a-L desființa* ci *a ne secătui de viață*, pentru că El e *sursa* vieții noastre, a tuturor.

Pentru că noi, ca persoane create de Dumnezeu, nu avem *o altă destinație* și *o altă împlinire* decât binele, decât sfințenia, decât curăția dumnezeiască, adică *comuniunea* cu El.

Și toate sforțările noastre de *a ne descotorosi* de sub tutela lui Dumnezeu au tot atâta rezultat ca în cazul în care am vrea să nu mai fim *oameni*, să nu mai existăm *sub timp*, să nu mai avem soarele *deasupra noastră*…

Dar dacă *ne întoarcem* spre noi, dacă începem să ne cunoaștem bine *adâncimea* sufletului și a vieții noastre, recunoaștem că noi avem nevoie de dragoste, de înțelegere, de bucurie, de simplitate, de lucruri curate și clare, de armonie în viața noastră, de frumusețe.

Pentru că lucrurile care *ne caracterizează* pe noi sunt cele pe care Dumnezeu le-a dorit a fi *amprenta* noastră existențială.

Avem nevoie, așadar, de *normalitatea* vieții cu Dumnezeu.

Avem nevoie să ne iubim confrații noștri, vii sau adormiți, pentru că împreună sunt *în inima noastră*.

De aceea, în a treia duminică după Paști, le pomenim pe Sfintele Femei Mironosițe ca exemple *de iubire* și *de recunoștință*.

Pentru că suntem *mai de plâns decât toți* dacă avem *recunoștință* pentru cineva numai când el e *printre noi*…

Însă iubirea e recunoscătoare pentru ce a primit de la cineva *pentru totdeauna*…fapt pentru care ele au venit, dis-de-dimineață la mormânt, pentru ca să ungă trupul Lui.

Și în cazul lor nu era vorba doar despre *o cutumă*, doar despre *o îndatorire* prevăzută de Biserică…ci despre *dragoste*.

Căci oamenii care *te obligă* să faci ceva anume nu te fac *să ai dragoste*…ci *doar teamă* față de ei. Sau *supunere cameleonică* în fața lor.

Dar cei care *te iubesc*, aceia *te ilumineză* prin dragostea și respectul lor față de tine, pentru că te înalță la o perspectivă nouă, mult mai bogată, asupra vieții umane și a relațiilor interumane.

De aceea, Sfintele Femei Mironosițe, de foarte de dimineață, *Îl căutau* pe Domnul.

Și Maica Domnului era *împreună* cu ele.

Pentru că toate *Îl căutau* pe Cel Preaiubit inimii lor.

Dar când li s-a vestit prin Înger că El *a înviat*…atunci ele *au fost stăpânite* de…τρόμος și ἔκστασις, spune Mc. 16, 8, *cf*. GNT.

Adică de *cutremur*, de fiorul sfânt al credinței, al revelării dumnezeiești și de *extaz*, de vedere dumnezeiască.

Pentru că numai la cine *iubește cu adevărat* pe Dumnezeu, la cine are o iubire vie, *aprinsă* pentru Dumnezeu, Dumnezeu coboară în inima lui cutremurul sfințeniei și acela e cuprins de vedere extatică.

Ați trăit vreodată așa ceva?

V-a *răpit* Dumnezeu mintea la modul dumnezeiesc?

V-a *urcat* Dumnezeu mintea de pe pământ la cer, ca să vedeți și să simțiți că El e *viu* și *plin de slavă nesfârșită*?

Pe aceste Sfintei Femei, da…El *le-a umplut* de slava Lui…pentru că ele *nu au dormit* de dorul Lui…

Ele au venit *să își spună* inima…și tocmai de aceea lor li s-a dat *bucuria* învierii Lui.

Căci Cel care a înviat din morți, Domnul și Stăpânul întregii existențe, a umplut viața noastră de bucurie dumnezeiască, pentru că a făcut din *prezența* slavei Sale în Biserică și în lume însăși *împlinirea* noastră zilnică.

Pentru că noi nu mai avem nevoie de nimic ca *să ne bucurăm clipă de clipă* ci numai de *împlinirea* voii lui Dumnezeu și de faptul de *a fi cu El mereu*.

Dacă facem binele împreună cu Dumnezeu, dacă trăim cu El tot timpul, atunci bucuria, fericirea, împlinirea sunt *răsuflarea* vieții noastre.

Tocmai de aceea, cine e mereu *praznic*, e mereu *bucurie*.

Bucurie reală, bucurie adâncă, bucurie sfințitoare, bucurie care *umple de pace* și pe alții…și nu bucurie de rânjet, de fațadă, de ochii lumii…

Cine *se joacă de-a bucuria*, cine *mimează* bucuria…elogiază, de fapt, *tristețea*.

Iar tristețea e urmarea păcatului, e conștiința grea, e lene care domnește peste noi, e infatuare, e nesimțire, e degringoladă

interioară…pentru că nu are *intimitate* cu Dumnezeu.

Bucuria *ţâşneşte* din Dumnezeu în viaţa noastră, pentru că bucuria e *har*, e *coborâre* a slavei Lui în locul cel dinlăuntru al fiinţei noastre, acolo unde *ne luminăm* prin pocăinţă şi prin înţelegere duhovnicească, prin dragoste şi prin iertare.

Bucuria vine *la urmă*…după ce *împlinim toate* ale Lui după puterile personale.

Bucuria urmează *împlinirii* poruncilor Lui…pentru că urmează pocăinţei, urmează îndreptării, urmează curăţirii interioare.

Şi când zâmbim *ca nişte măşti*…zâmbim *postmodern*.

Dar când zâmbim *cu zâmbetul* lui Dumnezeu, atunci *zâmbim veşnic* şi acel zâmbet e unul *al întregii noastre fiinţe* şi nu doar *al feţei*.

Pentru că în Biserica lui Dumnezeu asceza *ne înfrumuseţează*, ne face *zâmbet* din interior şi nu cosmetizarea pielii.

Dimpotrivă, bijuteriile, cosmetizările trupului, hainele la modă, manierele elegante, perspectivele utilitariste, pleziriste asupra vieţii nu spun *nimic profund* despre noi ci despre *conformismul nostru* cu *un mod de-a fi secular*.

Spun cât suntem dispuşi *să nu fim noi*…ci să fim *o toană*.

Să fim *o idee a altora*…cel mai adesea necunoscuţi nouă…

Însă dincolo de cum *ne vrea* lumea/ societatea să fim…există un mod mult mai profund *de existenţă*…şi acela e *ce doreşte* Dumnezeu să facă din noi.

Iar Dumnezeu doreşte să facă din noi ce a dorit să facă dintotdeauna: *să ne facă Sfinţi*.

Iar Sfântul nu este un ridicol, un anacronic, un bădăran pe motive religioase, un fanatic, un extremist…ci, dimpotrivă, un om *al timpului său*, care vrea *să trăiască* cu Dumnezeu şi care *se lasă învăţat* de Dumnezeu despre cum *se poate trăi* în orice secol împreună cu El.

Căci secolul I după Hristos nu a fost *creştin* pentru că toţi erau *creştini* ci pentru că în secolul I, ca şi în secolul XXI, cine a vrut să fie *creştin*…a fost *creştin* în ciuda tuturor lucrurile necreştine ale vieţii cotidiene.

Viaţa seculară nu e *creştină*…ci *telurică*, plină de plăceri şi de aspiraţii pământeşti.

La şcoală şi în societate înveţi cum *să îţi câştigi* existenţa, cel mai adesea *în detrimentul* altora, cum să te iei *la întrecere* cu alţii, cum să fii cel mai bun, cel mai performant…însă doar Biserica te învaţă în această lume, prin Tradiţia ei preasfântă, *adevărata raportare* la viaţă şi la semeni.

Că nu e important să fii cel mai bun, cel mai performant, cel mai cunoscut…dacă prin asta devii *inuman*.

Ci viaţa adevărată e viaţa care *te umple* de slava lui Dumnezeu, care *te împlineşte în relaţie cu El* şi care te face *om profund*…şi nu unul care urmăreşte tot timpul *să dea bine* în fotografii şi în ochii altora.

De aceea, Sfintele Femei Mironosiţe, despre care vorbeşte Evanghelia de azi în Mc. 15, 40, nu sunt *femei de Playboy* ci *femei ale Împărăţiei lui Dumnezeu*.

Adică nu sunt femei care *se dezbracă*…şi singura lor „virtute” e că din neruşinarea lor fac bani…ci sunt femei care *se îmbracă* în harul lui Dumnezeu şi în sfinţenie, adică în realităţi dumnezeieşti care le personalizează.

Şi femeile despre care vorbesc Evangheliile, femeile care *Îl iubesc* pe Dumnezeu…trăiesc şi azi, au trăit şi ieri…şi, cu harul lui Dumnezeu, vor trăi şi mâine…şi ele vor fi *judecata* acelora care spun că *nu se mai pot sfinţi* oamenii şi azi.

Ba da! Oamenii *se sfinţesc şi azi*, pentru că *se sfinţesc împreună cu Dumnezeu*.

El e *sfinţirea* noastră, pentru că de la El e *toată sfinţenia* în cer şi pe pământ.

Iar acum, şi la judecata Lui, şi în Împărăţia Lui, vom vedea cu toţii acest *mare adevăr*: că nu

toți *s-au pierdut*, că nu toți *au trăit pervers*, că nu toți *au fost măști* ci unii *au trăit* cu Dumnezeu și *întru slava Lui*.

De aceea, câți suntem credincioși să trăim *întru înnoirea vieții!*

Să trăim întru *înnoirea interioară* a duhului nostru, în care, pe fiecare zi, ne umplem de ungerea cea sfântă a lui Dumnezeu, trăită întru conștiență.

Pentru că nu suntem *singuri* chiar dacă suntem *părăsiți* de oameni, nu suntem *trişti* dacă El e Cel ce *ne bucură* inima, nu vom fi *dezamăgiți* pentru că El e *nădejdea noastră*.

Așadar să ne bucurăm întru El, întru Cel care ne vindecă rănile și ne înfrumusețează mintea!

Să ne bucurăm întru Cel ce nu ne minte și nu ne înșală așteptările.

Pentru că de la El, cu El și întru El e bucuria noastră, întru Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Cei împreună-veșnici și deoființă cu El, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a după Paști [2013]

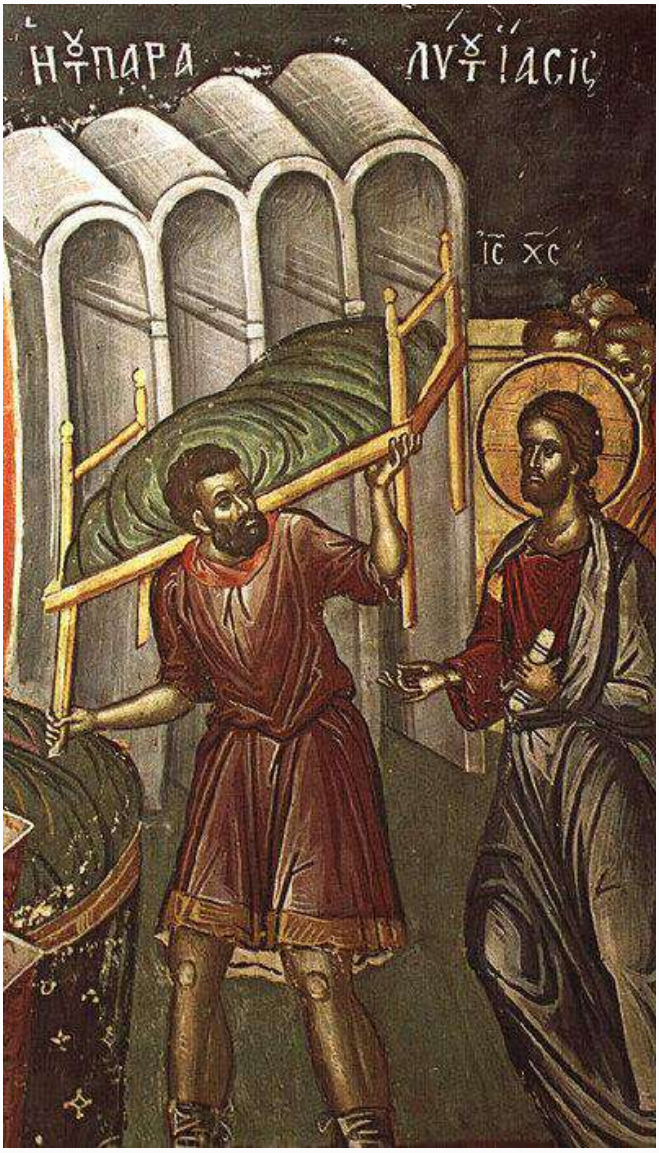

Iubiții mei[70],
Hristos a înviat!

…El, Cel care *ridică* din boală și din slăbiciune pe oameni.

Pentru că Evanghelia de azi [In. 5, 1-15] vorbește despre un om care *era în slăbiciune* de 38 de ani [In. 5, 5, GNT]. De un om în vârstă…și

[70] Predică scrisă în ziua de 24 mai 2013.

a cărui slăbiciune era datorată păcatelor [In. 5, 14].

Căci atunci când s-a întâlnit cu Domnul în templu, după ce îl vindecase, Domnul i-a spus: „Vezi, te-ai făcut sănătos! Să nu mai păcătuiești! Ca să nu ți se facă ceva *mai rău*" [In. 5, 14, GNT].

Pentru că *nerecunoștința* față de Dumnezeu înseamnă săvârșirea de rele peste rele.

Nerecunoștința e stagnarea/ rămânerea *în uitare*.

Am fost iertați, am fost vindecați, am fost curățiți…iar noi *ne întoarcem* la păcatele noastre.

De aceea, *adăugarea de rele*, după ce am fost iertați iar și iar, arată că *nu vrem să ne schimbăm deloc*. Că vrem doar *să ne bucurăm* de mila lui Dumnezeu, de așteptarea Lui, de îngăduința Lui enormă…dar nu să facem ceva care *să ne schimbe radical* viața.

Numai că Domnul iubește *radicalitatea/ fermitatea* în alegerea Lui.

El caută schimbarea noastră radicală.

Schimbarea noastră, care să țină cont de tot ceea ce *s-a petrecut* cu noi, de tot ceea ce am fost *luminați* de Dumnezeu să facem, de tot ceea ce *am înțeles* că trebuie să facem.

Pentru că El caută *o relație reală* cu noi…în care El să fie *singurul care ne schimbă*.

Și El ne schimbă pe măsura *înțelegerii* și *a deschiderii noastre* în *a-L urma*.

Pentru că El ține cont de *contextul* vieții noastre…

El a venit *la scăldătoarea* [κολυμβήθρα] Vitesda [Βηθεσδά] [In. 5, 2, GOC], a văzut pe cei de acolo, bolnavi de multe boli, care așteptau pe Îngerul care „tulbura apa" [In. 5, 4, GOC]…dar l-a vindecat numai pe bărbatul în slăbiciune de 38 de ani [In. 5, 5, GNT].

El *nu avea om* care să îl arunce în scăldătoare, atunci când Îngerul tulbura apa [In.

5, 7, GNT]…și Domnul tocmai *pe el* îl vindecă, pentru că *a avut răbdare*.

A așteptat 38 de ani…vindecarea!

Nu a considerat că *e de vină* Dumnezeu pentru situația lui…și nici nu și-a considerat boala ca pe *o fatalitate*, de care nu poate scăpa.

Ci el a trăit *cu încredințarea* faptului că va veni și *ziua vindecării* lui.

Și asta în ciuda faptului că *nu avea om*, nu avea *sprijin*, nu avea *ajutor uman*. Nu avea *cine să aibă grijă* de el…

Iar societatea noastră capitalistă ne învață foarte brutal ce înseamnă *relație profitabilă* între oameni.

Pentru că relația care *îți aduce bani*, care te face *prosper*…e omul care *te pune în funcție*. Care te pune în fața situației de *a avea alt statut*.

Și dacă ai *alt statut*…ți se deschid *multe uși*.

Numai că ușile care *ți se deschid*…pot fi *capcane*.

Te pot duce *în altă direcție*…decât *spre* Dumnezeu.

Iar oamenii care *te ajută* pot fi foarte *corupători*…pentru că *te pot ajuta* numai pentru ca *să îți distrugă* calea ta, speranțele tale, potențele tale…punându-te să faci lucruri care *nu te ajută deloc* în viața ta.

De aceea, sănătatea trupului, vioiciunea minții, frumusețea înfățișării, un loc de muncă prosper, o familie și o sumă de apropiați nu sunt *argumente pertinente*, care *să certifice* sănătatea noastră interioară, duhovnicească.

Pentru ca să fii *cu adevărat împlinit* trebuie să Îl ai ca *singur ajutător* pe Dumnezeu și viața ta să fie plină *de prezența* slavei Sale, care e *adevărata* noastră sănătate trupească și sufletească.

Căci de ce l-ar mai fi *atenționat* Domnul pe cel vindecat *să nu mai păcătuiască*, dacă boala *nu are nimic de-a face* cu păcatul?

Însă tocmai pentru că păcatul e *la baza* distrugerii sănătății noastre interioare, care se

răsfrânge și în trupul nostru, vindecarea de la Dumnezeu e vindecarea *din lăuntru* spre *în afară*.

De aceea *sănătatea reală* este o expresie *a vieții duhovnicești* și nu a sănătății corporale aparente.

Poți fi frumos, atrăgător, manierat, disciplinat în ceea ce înseamnă relațiile sociale și, în același timp, *un decăzut*, un necrozat în miezul ființei tale.

Pe oameni *îi poți minți* în ceea ce privește sănătatea ta duhovnicească…te poți minți și pe tine…ani la rând…

Însă în fața lui Dumnezeu noi suntem *cei care suntem*…și nimic mai mult.

De aceea, ca să fii *altul*, trebuie ca Dumnezeu să fie omul care *te ajută să cobori* în scăldătoare.

Care te ajută să cobori în mila Lui printr-o pocăință care privește *tăios, corect* și *abisal* în sine însăși.

Pentru că vindecarea începe *de acolo*…de unde am ieșit *din relația* cu Dumnezeu…

Vindecarea presupune *să reînnodăm* relația cu Dumnezeu de acolo de unde *am părăsit-o* pentru…a ne fi „mai bine" în viață.

Însă *mai binele* fără El e *un pustiu de bine*.

E Iad.

Și Iadul înseamnă *să stagnezi în rău*, în lipsa de sens, în năluciri de sine, în ipocrizie, în nesimțire, în plăceri depersonalizante.

Numai că Dumnezeu ne cere, mereu, în fiecare clipă *să ne ridicăm*, să ne luăm *patul* și să umblăm [In. 5, 8, GNT].

Adică să ne purtăm *trecutul* ca pe *un pat*, să nu facem abstracție *de ce am făcut* înainte…și să mergem, mai departe, cu dorința de *a nu mai repeta* erorile trecutului.

Domnul nu vrea *să ne aruncăm* trecutul…ci *să îl stoarcem* de înțelepciune ca pe-o lămâie.

Dacă știm *cum e binele*…atunci trebuie *să dorim* binele!

Dacă știm *ce dureros* e păcatul, după ce trece plăcerea lui de-o clipă…atunci să nu facem *apologie* plăcerii în detrimentul consecințelor veșnice ale păcatelor noastre de-o clipă!

Așadar, *să ne purtăm* patul, pentru ca să știm *să-i odihnim* pe cei care nu au casă.

Care nu simt nicăieri că sunt *acasă*, că sunt primiți, că sunt înțeleși, că sunt iubiți…

Să ne facem *pat* în care să Îl odihnim pe Dumnezeu și să ne facem mereu *mâini,* care ies în îmbrățișarea tuturor.

Pentru că și azi sunt spitale, orfelinate, închisori, aziluri, dărâmături și trotuare și bănci și arșiță și frig și nemâncare și nevedere…care *acoperă* pe confrații noștri, care…*nu au oameni* care să-i vadă.

Și cred, cu tărie, că nu mai suntem *oameni* tocmai pentru că *nu mai vedem* profund oamenii.

Dacă *i-am vedea profund*, am vedea multe *minuni de oameni* pe lângă noi, în casa noastră, în drumurile noastre…pentru că am vedea *cum lucrează* Dumnezeu în oameni. Cum *îi umple* de frumusețe.

De aceea, bucurându-ne cu Cel care *îi face pe oameni sănătoși*, să simțim împreună cu El îndurerarea, compătimirea pentru cei care nu sunt sănătoși.

Pentru ca, din mila Lui, fiecare dintre noi și întreaga umanitate să se bucure de *mila vindecării* Lui, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 5-a după Paști [2013]

Iubiții mei[71],
Hristos a înviat!

…El, Cel care *a restaurat* modul nostru de *a trăi* relațiile și de *a gândi* discuțiile dintre noi.

Pentru că omul, în Paradis, a fost creat de Dumnezeu plin de slava Lui și de nevinovăție și de înțelepciune și ca *un văzător de Dumnezeu* și *vorbitor* cu El.

Iar în Evanghelia de azi [In. 4, 5-42], Domnul restaurează *vorbirea* omului cu Dumnezeu, pentru că ne arată că un bărbat *poate vorbi lucruri profunde* cu o femeie. Mântuitoare.

Sau că relația dintre un bărbat și o femeie nu e ghidată, în primul rând, *de frivolitate* ci *de*

[71] Predică scrisă în ziua de 31 mai 2013.

dialogul profund, prin care ne cunoaștem și atuurile dar și slăbiciunile, aspirațiile dar și neîmplinirile, dorurile vii dar și eșecurile.

Pentru că dialogul este *o sinceritate ontologică* din punctul de vedere al Domnului.

În dialog vii *cu tot ceea ce ești* și *poți să faci*.

Cu toată *istoria* și *dinamismul* persoanei tale.

De aceea, El a venit ca Dumnezeu și om în dialog cu femeia din Siharul Samariei, ca Persoana deplină, ca Adevărul întrupat și aflându-se în proximitatea Lui femeia *s-a deschis cu totul*.

A chemat-o în dialogul cu El pentru ca *să o înalțe* la capacitatea de *a primi* revelarea Lui.

Și Sfânta Fotini *a fost proprie* revelării Sale!

Pentru că fiecare dintre noi, pe măsura noastră, *suntem proprii* relației cu Dumnezeu.

Și acest lucru e foarte important în existența umanității, pentru că prin aceasta se subliniază faptul că Dumnezeu *nu exclude* pe nimeni de la mântuire.

Dumnezeu vorbește cu copilul după mintea copilului, cu tânărul după mintea tânărului, cu cel erudit după experiența lui, cu cel simplu după simplitatea lui, cu cel în vârstă după traiectul vieții lui.

Nici limba, nici neamul, nici sexul, nici vârsta, nici nivelul de educație *nu ne exclud* de la trăirea după exigențele lui Hristos, pentru că El *Se micşorează continuu*, iconomic, după măsura noastră *de ascultare* și *de urmare* a Lui.

Și, pe de o parte, Îl vedem pe Domnul *vorbind deschis* și *abisal* cu o femeie, așa cum vorbea și cu bărbați, iar, pe de altă parte, vedem că El S-a revelat *în mod neconvențional* oamenilor. În diverse locuri…și față de diverse persoane, urmărind nu *locul* în care Se revelează ci *persoana* căreia i Se revelează.

Și asta e foarte important pentru viața și misiunea Bisericii, pentru că și noi trebuie să nu

ne uităm prea mult *la locul* unde suntem ci…*cui ne adresăm*.

Și să avem limbajul și sinceritatea, modul tranșant de *a propovădui* lucrurile lui Dumnezeu.

Dacă *suntem* ai lui Dumnezeu și dacă El *Își revelează* în noi slava Sa, dacă El *ne umple* de adevărurile și de simțirile Sale cele sfinte, atunci putem transmite experiența vieții cu El *oriunde, oricând* și prin *orice mijloace mediatice*.

Pentru că Scriptura, înainte de a fi *scriere*, a fost *un fapt de viață*.

Iar noi ne raportăm la ea ca la *o mergere către sursă*, către sursa ei, care e *Dumnezeu*, Cel care vorbește prin Sfinții Săi și cu ei.

Tocmai de aceea citirile scripturale și patristice în Biserică și în viața noastră nu au darul, în primul rând, de *a ne procura* cuvinte, texte, imagini ci de *a ne mijloci întâlniri* cu Dumnezeu și cu Sfinții Lui.

Dacă nu ajungem *la El* prin Scriptură, dacă nu ajungem *la Sfinții Lui* prin viețile și scrierile lor, atunci e semn că nu căutăm *întâlnirea/ discuția/ relația* cu Dumnezeu și cu Sfinții Lui ci *o cunoaștere individualistă* și *non-relațională*, o cunoaștere *fără sens*.

O cunoaștere fără *feedback*/ fără *răspuns*.

Însă eu nu îmi pot imagina o cunoaștere care *nu mă duce nicăieri*…care nu mă duce *spre nimeni*…

Cunoașterea, care *nu mă împrietenește* cu creatorii surselor studiate, e o cunoaștere care *nu mă umple*.

De aceea, eu caut *să citesc*…pentru că doresc *să mă împrietenesc* cu oamenii.

Indiferent dacă autorii cărților sunt vii sau morți. Pentru că eu știu, și noi știm cu toții, că nimeni nu e…*mort* ci *viu*.

După cum văd imagini, văd obiecte de la oameni, văd creațiile oamenilor, pentru ca *să le înțeleg* și mai mult potențele, munca, suferința, grija de-o viață, măreția interioară.

Acesta e motivul pentru care eu nu pot să îi spun cuiva *să nu citească*. Să nu vadă. Să nu înțeleagă. Să nu dorească noutatea. Să nu dorească să știe mai mut, să simtă mai mult, să vrea mai mult.

Pentru că i-aș spune, de fapt, *să nu iubească*.

Și *a iubi* oamenii *nu presupune deloc* să fii de acord cu ei în toate, să nu le reproșezi nimic, să nu ai diferențe de opinie ci *să ai o relație* cu ei în ciuda tuturor lucrurilor care *nu ne sunt proprii*.

A iubi oamenii înseamnă *a-i iubi fără condiționări*.

Dar din care iubire, oamenii *nu se îndobitocesc*, nu devin mai răi, mai invidioși, mai zănatici ci…*mai largi la inimă*, mai sensibili, mai atenți, mai puțin *orbi*…

Și așa cum este *evident* faptul că un om e *trecut* prin viață, că are experiență, că are o cunoaștere bogată, că e *o lume care încape lumi*…tot la fel de evident e omul care are *iubiri reale*.

Și care a fost și este *iubit în mod real*…și nu *aparent*…

De aceea, Domnul îi spune Sfintei Fotini că cel pe care *îl avea* de bărbat nu îi era *bărbat* [In. 4, 18]. Pentru că bărbatul e *doar unul*…și poți avea relații sexuale multiple, cu mulți bărbați, dar ei *să nu însemne nimic* la modul fundamental.

Pentru că bărbatul nu e bărbat pentru că *se culcă cu tine*, ca femeie.

Bărbatul nu poate fi *redus* la sexualitatea lui sau la munca lui.

Ci bărbatul e *bărbat*, când *te învață sfințenia* și *profunzimea relației* dintre Hristos și Biserica Sa în căsătorie sfântă.

Când el te învață *să fii femeie* prin iubirea și prețuirea lui, prin modul în care *te descoperă* și *te pune* în evidență în ochii tăi și…ai altora…

Pe când *a profita* de tinerețea ta, de banii tăi, de atuurile tale nu înseamnă a te pune în evidență ci *a te folosi* depreciindu-te.

Soțul e *unul*, după cum și Hristos e *unul*.

După cum există o singură credință, un singur Botez și o singură Biserică.

Pentru că omul nu crește, nu se dezvoltă duhovnicește și intelectual și social decât dacă *își focalizează* atenția.

Și când ne focalizăm atenția, când ne concentrăm la închinarea „în duh și adevăr" [ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ] [In. 4, 24, GNT], atunci descoperim în adâncul nostru, că Hristos Cel *unul în persoană* dar *îndoit după fire,* Care este Dumnezeu și om, ne învață *să ne unim* sufletul și trupul nostru întru harul Lui, după cum cele două firi, în persoana Lui, sunt unite la nivel personal.

Pentru că închinarea duhovnicească presupune *o unire a noastră* la nivel interior pentru a fi proprii *unirii* cu El.

Fără această *unire interioară* cu El nu există *nicio simțire* sau *vedere* a slavei Lui.

Dar El dorește ca noi *să ne unim interior* și *să ne unim duhovnicește* cu soțiile noastre și cu cei pe care îi iubim, după cum am învățat de la El, că El *Se unește cu noi*.

Tocmai de aceea, fără a avea *o viață duhovnicească personală* nu putem înțelege nimic profund din viața Bisericii, nici din căsătorie, nici din iubire, nici din monahism, nici din împlinirea interioară.

Pentru că *la baza* înțelegerii stă experiența harică.

Și noi numai de la Dumnezeu învățăm *cum să îl iubim* pe celălalt și cum *să ne comportăm* față de El.

Și cum Dumnezeu *nu Se comportă* cu noi în mod bădăran, în mod huliganic, ca un parșiv sau ca un invidios pe noi, tot la fel ne învață și pe noi să fim buni, atenți, blânzi, deschiși, îngăduitori cu oamenii.

Iar dacă nu arătăm că *suntem plini de simțirile* și *de gândurile* lui Dumnezeu, arătăm că *nu am ucenicit* niciodată Lui.

Pentru că e *imposibil*, repet, e imposibil să fi *ucenicit* lui Dumnezeu și să faci lucruri care *te arată păgân*.

Tocmai de aceea trebuie să știm de la Domnul că El este *înfometat* [In. 4, 34] după relație, după frumusețea interioară, după profunzimea interioară, adică după *prietenia* cu noi.

Și de aceea ne îndeamnă și pe noi să propovăduim oricând, oriunde, oricui, prin tot ceea ce suntem…care e diferența dintre *viața creștină* și *viața seculară*.

Pentru că viața creștină e viața plină de lumina Lui, e plină de înviere, de *ridicare* din moartea păcatelor la viața Lui, pe când viața seculară e *un utilitarism orb* și *obscen*.

Și e *un utilitarism orb* secularismul, adică *perspectiva de viață a omului nedus la Biserică*, pentru că celălalt e doar *o marfă* pentru mine, *un obiect*, cineva de care *profit*.

Și considerarea relației cu un altul doar ca pe o sursă *de profit* și *de parvenire* e *un lucru obscen*.

Pentru că *obscenitatea reală* nu se confundă *cu nuditatea* ci *cu nesimțirea* cu care îl tratezi pe aproapele tău.

Adevăratul obscen e cel care, în numele egoismului său, nu are *nimic sfânt* ci e în stare să îl vândă, să îl toarne, să îl minimalizeze, să îl îmbolnăvească, să îl lase să moară pe celălalt.

Acesta este adevăratul om vulgar, adevăratul nesimțit, adevăratul neom, pentru că îl gândește pe celălalt în termenii *eficienței* și *ai intereselor înguste*.

Însă Sfânta Fotini, când *a aflat* adevărul, l-a împărtășit tuturor.

Noi, prin salutul nostru pascal, le împărtășim tuturor bucuria.

Pentru că învierea lui Hristos înseamnă învierea noastră din morți și comuniunea veșnică cu El.

Înseamnă schimbarea vieții și a modului în care percepem dialogul.

Pentru că dialogul umple de bucurie, de veselie dumnezeiască, de simțiri și revelări dumnezeiești și e *preambulul* Împărăției Sale.

De aceea vă invit *să vă asumați* durerile dialogului.

Pentru că el are și *dezamăgirile* și traumele lui dar are și *împlinirea lui enormă*, atunci când întâlnești oameni integri, oameni ai Împărăției lui Dumnezeu.

Suferința e *de scurtă durată* dar *împlinirea interioară* e veșnică.

Mizați *pe ce e veșnic*, iubiți confrați, pentru ca viața noastră *să aibă împlinire*.

Dumnezeu să ne binecuvinteze pe toți și să ne umple pe toți de lumina înțelegerii Sale. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paști [2013]

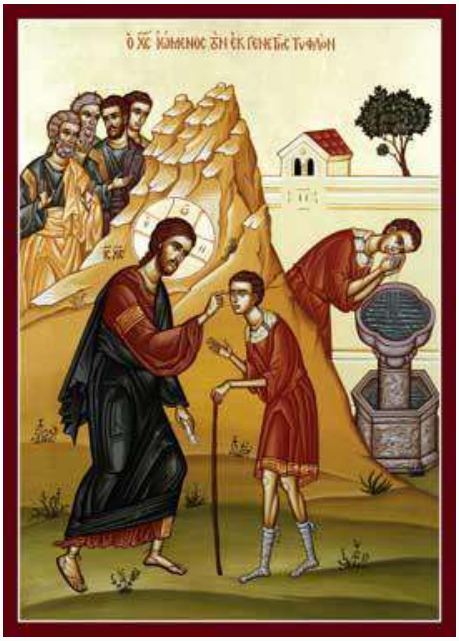

Iubiții mei[72],
Hristos a înviat!

…El, Lumina noastră ipostatică/ personală, Cel care ne dă *să vedem cu adevărat* profunzimea relațiilor dintre noi.

Căci praznicul Învierii Domnului se află azi în ultima sa duminică dar ne pune înainte, prin Evanghelia zilei [In. 9, 1-38], tema fundamentală *a vederii lui Dumnezeu* de care se leagă *vederea aproapelui*.

Fiindcă Biserica e fundamentată pe *întâlnirea personală* a lui Dumnezeu cu oamenii prin slava Sa.

Și vedem asta chiar și când Hristos Dumnezeu era în trup, printre oameni. Pentru că nimeni nu-L putea sesiza cu adevărat, nimeni nu-L putea înțelege cu adevărat și nu I se pleca Lui cu adevărat decât dacă era *umplut de harul Său*.

[72] Predică scrisă în ziua de 8 iunie 2013.

Căci *vederea Lui* nu e vederea *cu ochii* ci *cu întreaga ființă*, prin înțelegerea abisală, interioară a prezenței Lui.

Pentru că tot praznicul Învierii Domnului a fost despre *vederea Lui*, a Celui răstignit și înviat, a Cărui umanitate e plină de slavă.

Despre *vederea Lui,* care înseamnă *totala încredințare* asupra realității persoanei Lui divino-umane în urma *întâlnirii* cu El în mod extatic.

Pentru că noi credem *în mărturia* acelora care L-au văzut pe El, începând cu Patriarhii, Profeții și Apostolii Săi, dar o putem și experimenta în mod real și personal prin viața noastră, pentru că El Se arată întru slava Sa celor care își sfințesc viața.

Tocmai de aceea teologia mistică se ocupă cu *totalitatea* vederilor lui Dumnezeu prin care El a încredințat Biserica Sa asupra realității Sale copleșitoare.

Pentru că El S-a întrupat, a murit, a înviat și S-a înălțat cu umanitatea Sa transfigurată de-a dreapta Tatălui, tocmai pentru a ne ridica *la o relație duhovnicească abisală cu Sine*, prin care să vedem prezența Lui ca *fundament* al creației și ca *pridvor* spre El.

Căci realitatea de acum a creației e destinată *transfigurării*, sfințeniei și nu rămânerii *în imanență*, în istorie.

De aceea, El, Cel înviat și Care S-a arătat în mod extatic Sfinților Lui după Înviere, a certificat întruparea Lui și tot ce a pătimit pentru noi și că învierea Lui a fost reală și că, și după învierea Lui, trupul luat din Fecioară este *asumat* în persoana Lui și nu va fi niciodată repudiat, dar că El, acum, e și cu umanitatea Lui în Treime și că pentru a-L înțelege pe Hristos Cel înviat trebuie să înțelegem Treimea Cea Preadumnezeiască, pentru că El e Unul din Treime.

Adică El S-a înălțat de-a dreapta Tatălui, pentru ca să ne învețe că trebuie *să ne raportăm cu totul* la Dumnezeul treimic, ca la Dumnezeul

Care ne mântuiește și ne susține pe noi în existență.

Că existența noastră coboară *din cer*, că destinația noastră este *veșnicia cu El* și că, pentru a fi proprii acestei relații trebuie să Îl vedem pe El *încă de aici*, pentru ca să fim proprii vederii de sine și a tuturor confraților noștri prin slava Lui.

Și că *vederea Lui* e *fundamentul* vieții noastre este un lucru pe care îl înțelegem din întâlnirea Domnului cu vindecatul din cap. 9 de la Ioan. Cu fostul *orb din naștere* [τυφλὸν ἐκ γενετῆς, 9, 1, GNT], pe care El îl vindecase.

Orbul vedea, trăise vindecarea harismatică în mod copleșitor…înțelesese că fusese vindecat de un Om al lui Dumnezeu [In. 9, 31-33] dar *nu știa* că Acela, Care îl vindecase, era *chiar Fiul lui Dumnezeu întrupat*.

Și nici când a stat *față în față* cu Fiul lui Dumnezeu întrupat și a vorbit cu El *nu a înțeles* că Acela e Fiul lui Dumnezeu ci a fost nevoie de *revelarea Lui* în fața celui vindecat și de *credința* omului, pentru ca omul să ajungă la experiența *închinării* în fața Lui [In. 9, 38].

Însă când El *i S-a revelat* celui vindecat și i-a spus că Fiul lui Dumnezeu e Cel pe Care *L-a văzut* [ἑώρακας Αὐτὸν] și *Care vorbește* [ὁ λαλῶν] cu el [In. 9. 37], dacă nu exista credință, adică de n-ar fi existat *deschidere* față de El…nu ar fi existat *înțelegere interioară* a Lui și, implicit, *închinare duhovnicească* în fața Lui.

Pentru că atunci când *ești convertit* de El la dreapta credință, faci experiența faptului că Dumnezeu *există* și că El *S-a manifestat* în fața ta.

Dar, în același timp, această *înțelegere* și *încredințare a realității Lui* nu rămâne la stadiul de *gând* ci devine *o schimbare a vieții*, a acțiunilor noastre de tot felul, pentru că începem să trăim *după voia* Dumnezeului Care ne-a arătat că există și e Preaminunat întru toate.

Așa că nu e *de ajuns* doar ca Dumnezeu să vrea *să ți Se arate* în slava Lui.

Pentru că El S-a revelat în lume spre mântuirea tuturor.

El ne vrea pe toți *văzători de Dumnezeu*, *vorbitori cu El* și Sfinți.

Ci, pentru ca să existe *schimbare copleșitoare de sine* și *slujire* a Lui, trebuie să existe *acceptarea revelării Lui* și *conformarea, pentru veșnicie, cu voia Lui*.

Căci asta e *convertirea reală* a Bisericii: când omul *se rupe definitiv* de viața autonomistă/ după năzăreli personale pentru *viața plină de prezența lui Dumnezeu*.

Revelarea Lui în viața noastră e luată *la modul extrem de serios*, considerată ca *evenimentul capital* al vieții noastre și de aceea *slujirea Lui* e una cu *viața noastră*.

Indiferent dacă noi suntem bărbați sau femei, din ierarhia Bisericii sau monahi, atunci când trăim continuu *consecințele* revelării lui Dumnezeu în viața noastră, *ale încredințării continue* asupra existenței și a providenței Sale copleșitoare, tot ceea ce *trăim* și *facem în simțirea slavei Lui* e *o slujire* a lui Dumnezeu.

Așa se explică diferența, pe baza slujirii sau a non-slujirii Lui, dintre *a vedea* și *a nu vedea* conform In. 9, 39.

Pentru că El a venit „ca cei care nu văd *să vadă* [βλέπωσιν] și cei care văd *să fie orbi* [τυφλοὶ γένωνται] [In. 9, 39, GNT].

El *a venit* și *vine* în viața noastră pentru ca cei care nu Îl văd pe El *să Îl poată vedea*, pe când cei care cred că *văd* și prin asta cred că *nu au nevoie* de El, să rămâne *în orbirea lor*.

De aceea eu, care experiez zilnic prezența Lui și minunile Lui în viața mea și a întregii lumi, ca și dumneavoastră de altfel, înțeleg profund de ce oamenii nu…au *chef* de slujirea Lui.

Nu au chef de Biserică, de preoți, de predici, de bine…

Pentru că nu au chef…*de viață*.

De *adevărata viață*: de viața cu Dumnezeu pentru veșnicie.

Ei cred că *văd*.

Că *pot să vadă*, fără El, *ce să facă* și *cum să își trăiască* viața.

Nu își dau seama *de penibilul* în care se află, acela că ei își închipuie că pot *să trăiască* oricum această viață, când viața, constituirea persoanei lor și cadrul cosmic în care trăiesc *nu sunt produsul* creației lor.

De aceea, falsa *autonomie/ conducere de sine* a omului, care face abstracție de prezența și de voia Lui cu lumea și cu omul, e *penibilă*.

Însă trebuie *să ai ochi să vezi* cât de *penibil* ești în gândurile tale minore.

Și nu îți dai seama că ești *penibil*/ *păcătos*/ *netrebnic* în fața Lui, decât după ce afli de la El care e *valoarea* și *standardul de sfințenie*/ *de eficiență ființială* pe care ar trebui să îl aibă omul.

Pentru că El cere de la om *să prețuiască viața* ca pe *propriul bilet către veșnicie*, însă având, la nivel ființial/ la nivelul interiorității sale, un grad atât de accelerat de înduhovnicire, încât despătimirea, iluminarea și îndumnezeirea să fie *realitățile vieții interioare* ale celui credincios și nu doar capitole teologice scriptice.

Așa că omul nedus la Biserică *se îngrozește* când aude *câte cere* Dumnezeu de la el.

Însă se îngrozește…tocmai pentru că nu vrea *să se construiască împreună* cu Dumnezeu, cu Cel care face greul *ușor* și durerile noastre *suportabile*.

Dar *se îngrozește* tocmai pentru că *nu primește*, în mod intim, revelarea Lui.

Și fără ca El să ți Se descopere…nu te poți închina Lui cu adevărat.

Pentru că El ți Se descoperă pe Sine, prin slava Lui, tocmai pentru ca să te *încredințeze* că El e *Domnul* și *Stăpânul vieții* tale dar și al întregii existențe.

Că El e *Împăratul* și *Domnul* tuturor făpturilor dar și *Prietenul* și *Împreună-luptătorul* cu tine în toate zilele vieții tale.

Așa se face că, la noi, Pantocratorul nu are fața unui Dumnezeu îngrozitor, a unui Insensibil, Care ar privi *de sus* și Care ne-ar face să trăim *panicați de groază* în fiecare clipă a vieții noastre.

Ci Pantocratorul nostru, Dumnezeul nostru treimic, Care ține toate și îmbrățișează toate, este Cel care locuiește *în cer* dar care *ține în palma Sa* întreaga creație și Care susține/ îmbrățișează pe fiecare în parte prin slava Lui.

Adică Pantocratorul nostru e *real* și *paradoxal*, nu *o ficțiune teologică*!

Slava Pantocratorului nostru e necreată și veșnică, îndumnezeitoare și plină de curăție.

El Se revelează nouă *prin slava Lui* pentru ca noi să Îl cunoaștem *așa cum este* și nu așa cum *ne imaginăm* noi că este.

Acesta e motivul pentru care Biserica subliniază că *teologia* e *vedere* și *experiență* a slavei lui Dumnezeu și *comuniune permanentă* și *îndumnezeitoare cu El* și nu vorbărie despre ce credem noi că *ar fi* sau *nu ar fi El*.

De aceea, teologia noastră devine cult, devine închinare a Lui, pentru că toate vederile Sale mistice și iluminările Sale sunt pentru a ne umple de entuziasmul de a trăi viața lui Dumnezeu și de a-L preaslăvi pe El neîncetat.

Noi citim Scriptura și Părinții în cult, în slujirea în fața Lui, considerăm acțiunile noastre în favoarea semenilor noștri ca acțiuni pe care le facem cu Dumnezeu și spre slava Lui și de aceea viața noastră bisericească este viața care *înglobează* toată existența noastră socială.

Din acest motiv, pentru ortodoxul conștient de ceea ce este, nimic din viața lumii nu îi este *indiferent*.

Și nimic nu e *soluționat* în afara relației cu Dumnezeu.

Toate ale noastre se fac cu Dumnezeu, pentru că El e Cel ce ne dă *ochi* să vedem ce să facem pentru noi și pentru întreaga umanitate și cum să ieșim din păcatele și patimile noastre.

De aceea, iubiți confrați, să ne cercetăm continuu simțirile și cugetele și încredințările noastre.

Să vedem *cât facem* din ceea ce *credem* că facem…*ce relevanță* are viața noastră pentru alții…cum ni se *răsfrânge* persoana în alții.

Căci rolul nostru aici, în Biserica Lui, e acela de a fi *autentici* și în căutările noastre și în pocăința noastră și în relațiile dintre noi.

Să vrem adică, cu adevărat, *vederea* Lui și a noastră și a tuturor prin relația cu Dumnezeul nostru treimic și prin relațiile dintre noi.

Și dacă există *vedere*…există *înaintare* în viața noastră duhovnicească și teologică.

Dar dacă *nu există* vedere duhovnicească a lui Dumnezeu în viața noastră…atunci, cu mare părere de rău trebuie să spun, că *nu am înviat* din morți, nu L-am cunoscut pe El, nu trăim viața Lui.

Pentru că *viața Lui*, a Celui înviat din morți și Care S-a înălțat de-a dreapta Tatălui cu umanitatea Sa transfigurată, ne face vii, bucuroși, paradoxali, cu mireasmă duhovnicească ca și El.

Viața Lui ne face *să nu mirosim* a stârv, a impostori, a diletanți.

Ci El ne dă bucuria învierii celei veșnice în adâncul nostru, ne dă entuziasm dumnezeiesc, ne dă încredințări peste încredințări ale iubirii Sale de oameni, fapt pentru care ne face să fim *un paști duhovnicesc* al Lui, niște oameni care trecem, pe fiecare zi, spre simțiri și înțelegeri tot mai mari ale voii Sale cu noi.

Hristos a înviat…și ne-a umplut de nemurire!

Hristos a înviat…și ne-a dat să vedem cu ochii sufletului frumusețea Sa nepieritoare!

Hristos a înviat…și ne-a făcut *vii*, pe noi, cei morți și *văzători de Dumnezeu*, pe noi, cei orbiți de patimi!

A Lui este slava, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Dumnezeul nostru treimic, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Înălțarea Domnului [2013]

Iubiții mei[73],

Hristos S-a înălțat!…

S-a înălțat, cu umanitatea Sa transfigurată, plină de slavă dumnezeiască, de-a dreapta Tatălui.

Și de aceea noi nu Îl mai percepem *trupește* pe Domnul ci *duhovnicește*, prin slava Lui.

Dar El S-a înălțat întru slava Lui, care e slava Treimii, nu pentru a ne *părăsi*, nu pentru a Se *disocia* de noi, ci pentru a ne trimite pe

[73] Predică scrisă în ziua de 12 iunie 2013.

Sfântul Duh, pe Mângâietorul lumii, ca *certitudine îndumnezeitoare* a iconomiei Sale pentru lume.

De aceea, Înălțarea Domnului e *un pasaj* spre *coborârea* Sfântului Duh, a harului Sfântului Duh în Biserica Lui.

Pentru că Fiul întrupat *S-a înălțat* de-a dreapta Tatălui, pentru ca slava Treimii, de la Tatăl, prin Fiul, întru Sfântul Duh *să inunde* Biserica și lumea întreagă la Cincizecime.

Și slava lui Dumnezeu inundă lumea de la Cincizecime încoace tocmai pentru că Dumnezeu *S-a împăcat* cu omul prin iconomia răscumpărătoare și mântuitoare a Fiului.

Pentru că Fiul lui Dumnezeu *a restaurat* în persoana Sa umanitatea noastră, a umplut-o de slavă, a îndumnezeit-o, tocmai de aceea fiecare mădular al Bisericii Sale primește de la El darul de a se face *locaș al slavei Sale*.

Și era nevoie ca toată iconomia Fiului pentru noi *să se împlinească* astăzi prin Înălțarea Lui, pentru ca, prin coborârea harului Treimii în noi, la Cincizecime, *mântuirea* și *transfigurarea* umanității să devină *realități eclesiale universal*e, realități pe care le pot întrupa toți membrii Bisericii Sale.

Cu alte cuvinte, Înălțarea Lui e ultimul moment al iconomiei/ lucrării mântuitoare a Fiului pentru noi, prin care *ne-a deschis cu totul umanitatea* spre primirea slavei Sale.

De aceea, în Botezul nostru, noi am trăit Cincizecimea noastră, umplerea noastră de slava lui Dumnezeu și toată viața noastră bisericească înseamnă viața *în slava Lui*.

Și *viața duhovnicească* e *prezența slavei* Prea Sfintei Treimi în viața noastră și nu doar a Sfântului Duh. Pentru că slava Treimii e *comună* tuturor persoanelor dumnezeiești și *nu se separă* datorită treimii persoanelor.

Noi vorbim despre *pogorârea/ coborârea* Sfântului Duh la Cincizecime nu ca despre *o întrupare* a persoanei Sfântului Duh în Sfinții Apostoli și în ceilalți membrii ai Bisericii de

atunci ci ca despre *o umplere* a lor de slava Sfântului Duh, care e slava întregii Treimi.

Dar noi *evidențiem* pe Sfântul Duh în praznicul Cincizecimii pentru că slava Treimii se pogoară de la Tatăl, prin Fiul, întru Sfântul Duh, Sfântul Duh fiind „*capătul* lucrării treimice întors către lume”[74].

Și noi Îl numim pe Sfântul Duh drept *izvorâtor* al harului în viața Bisericii pentru că *întru El izvorăște* harul Treimii și nu pentru că Sfântul Duh ar fi *singurul posesor* al harului/ al slavei/ al luminii dumnezeiești.

Ci slava Treimii e *comună* persoanelor dumnezeiești, e necreată și veșnică și ea *se revarsă* de la Tatăl, prin Fiul întru Sfântul Duh în Biserica Sa și în lume, pentru că slava Treimii e *fundamentul* întregii creații și al întregii existențe.

Și am devansat discuția spre Cincizecime, pentru că, așa cum spuneam, Înălțarea Lui trebuie privită *în relație directă* cu Pogorârea Duhului Sfânt.

Evanghelia zilei [Lc. 24, 36-53] conține doar *un verb* referitor la praznicul de azi: ἀνεφέρετο [GNT, GOC, MGK, Lc. 24, 51], la imperfect pasiv, de la ἀναφέρω.

Însă acest verb are ca sens primar înțelesul de *a aduce, a oferi, a jertfi*. De unde noi avem *anafora*.

Pentru că Cinstitele Daruri pe care le pregătim și *le aducem* înaintea Domnului sunt *anaforaua noastră*, adică *aducerea*/ *jertfa noastră liturgică*.

Pe acest sens al lui ἀναφέρω a mizat Sfântul Chiril al Alexandriei, comentând sintagma *jertfă de bună-mireasmă* din Vechiul Testament, și a afirmat că Fiul întrupat S-a adus Tatălui drept *jertfă de bună-mireasmă*, prin care Dumnezeu *S-a împăcat* cu omul.

---

[74] Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Ed. IBMBOR, București, 2005, p. 137.

Că umanitatea Lui transfigurată e *jertfa bine-primită* a umanității în fața Tatălui.

Însă ἀνεφέρετο, într-un sens secundar, înseamnă și *a se ridica cineva de jos*.

De aceea sintagma de la Lc. 24, 51: „καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν" se traduce prin: „și *Se ridica* întru cer".

În *Biblia de la 1688* avem: „și *Să suia* în ceriu".

Și am subliniat acest lucru, pentru că în Penticostarul grecesc, ca și în al nostru, numele praznicului de astăzi este Η ᾽Αναλήψις του Κύριου[75]/ Înălțarea Domnului, substantivul ἀνάληψις/ *înălțare*, nederivând de la ἀναφέρω.

Însă, deși se preferă ἀνάληψις/ *înălțare* în cărțile de cult și nu *ridicare* sau *suire* a Lui în cer, *Înălțarea Lui* înseamnă înălțarea Lui cu trupul și cu sufletul Său transfigurate, pline de slava Sa, în sânul Treimii și nu o ridicare a Fiului la Tatăl în care El *Se dezbracă* de umanitate.

Ci, dimpotrivă, El Se înalță cu trupul la cer, *uimind* Puterile cerești, lucru pe care îl subliniază slujba zilei. Căci „Îngerii *se minunează* [θαυμάζουσιν] văzând un om mai presus de ei"[76].

Adică Fiul lui Dumnezeu întrupat urcă, *mai presus* de ei, umanitatea Sa.

Însă Hristos Dumnezeu, așa cum spune și a 5-a cântare a *Litiei* Înălțării, a ridicat umanitatea noastră „mai presus de toată stăpânirea și puterea"[77], după ce *a scos-o din Iad*. Pentru că „φύσιν τοῦ ᾽Αδὰμ" [firea lui Adam] se coborâse [καταβᾶσαν] în Iad.

De aceea, El S-a coborât la noi și S-a făcut om, pentru ca *să ridice* din Iad la cer umanitatea noastră.

Și a urcat-o plină de slavă, pentru că umanitatea lui Hristos *s-a supus* întru toate dumnezeirii Sale arătând prin aceasta care sunt

---

[75] A se vedea: http://analogion.gr/glt/texts/Pen/p65.uni.htm.

[76] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 245/ ed. grecească online, *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/p65.uni.htm.

[77] Idem, p. 247/ Ibidem.

consecințele *adevăratei ascultări* de Dumnezeu: umplerea noastră de slava Lui, îndumnezeirea noastră.

Adică ascultarea *reală* de Dumnezeu este *transfiguratoare* pentru firea noastră și nu e *militărism*.

Tocmai de aceea perspectiva dogmatico-canonică a vieții Bisericii e pentru *a încuraja* viața duhovnicească, pentru *a proteja* viața de sfințenie și nu pentru *a o stârpi* din Biserică.

Pentru că scopul nostru, al vieții creștine, e acela de *a urma întru toate* Domnului nostru și a ne umple, ca și umanitatea Lui, de toată bogăția slavei Sale și de toată cunoștința și harisma dumnezeiască.

Căci de aceea El *S-a înălțat* întru slava Tatălui: pentru ca *să ne suie* pe toți la Sine.

S-a înălțat pentru ca să avem *minte înaltă*, duhovnicească, să așteptăm toate ca venind de la El și să nu presupunem că *rădăcinile* Bisericii Lui sunt pe pământ ci în cer.

Noi avem apă pentru Botez. Avem ulei și mirodenii pentru Marele Mir. Avem pâine și vin pentru Euharistie.

Dar slava/ puterea/ lumina/ harul care *sfințește toate* și face ca să avem Sfinte Taine și să trăim viața lui Dumnezeu clipă de clipă e al Lui, vine din cer și ne înalță pe noi, cei ce locuim pe pământ, la cer.

Însă *înălțarea noastră la cer*, adică *înduhovnicirea* noastră, sfințirea noastră ca mădulare vii și conștiente ale Bisericii, nu ne face oameni *asociali*.

În mod paradoxal, cel care se umple de slava Lui devine *liant* social, devine prieten al multora, părinte și văzător al sufletelor oamenilor, vindecător de patimi și de boli, cel care îi scoate pe demoni din oameni și care îi eliberează pe oameni de neștiință, de necredință, de singurătate.

A nu fi ca lumea seculară, adâncită în confort și în uitare de sine, înseamnă *a fi duhovnicesc*.

Adică *scos*, în mod interior, cu simțurile din păcate, din patimi, pentru că în tine viază harul lui Dumnezeu.

De aceea poți să fii, în același timp, *în lume* și *mai presus* de lume: pentru că având în noi slava lui Dumnezeu, noi trăim *mai presus* de gândurile și de așteptările omului neluminat de har.

Și de aici modul *diferit* de viață și de gândire și de acțiune al creștinului, pentru că suntem conduși și învățați de Dumnezeu prin Revelație, prin Tradiție, prin viața Bisericii, în care e continuu slava Prea Sfintei Treimi.

Nu, Duhul Sfânt nu L-a *înlocuit* pe Hristos în viața noastră, ci L-a făcut *și mai prezent* în viața noastră!

Pentru că Duhul Sfânt *L-a reliefat* în adâncul nostru pe Hristos și pe Tatăl, pentru că Duhul Sfânt *e nedespărțit* de Fiul și de Tatăl.

Ci Fiul ni L-a făcut *cunoscut* pe Sfântul Duh, Cel împreună veșnic și fără de început cu Fiul și cu Tatăl, pentru ca să înțelegem că Dumnezeu e *Treime* și nu *Doime*.

Pentru ca să știm, cu adevărat, cine e Dumnezeul care *a făcut lumea* și *o ține în existență*: Prea Sfânta Treime.

Căci Sfântul Duh nu a devenit *o prezență* a vieții celor credincioși odată cu Cincizecimea ci prezența Lui și a Fiului a fost experiată *încă de la începutul lumii* dar nu în modul *total exprimat* ca odată cu mărturia pe care Fiul, în mod desăvârșit, a adus-o despre Treime.

De aceea, oricând auzim vorbindu-se despre Tatăl sau despre Fiul sau despre Sfântul Duh, oricând auzim vorbindu-se aparte, nu trebuie să Îi înțelegem niciodată *separat* ci *numai împreună*.

La fel, a gândi despre Biserică și despre Împărăția lui Dumnezeu înseamnă *a gândi holistic*. Ca despre o plinătate, ca despre o perspectivă universală.

Biserica nu se reduce la un veac sau la o națiune ci ea *înglobează* întreaga istorie și toate națiunile lumii convertite la dreapta credință.

Ea e una și aceeași dar e compusă din oameni care au trăit în toate veacurile și care au fost de multe etnii.

Și din această perspectivă, Împărăția lui Dumnezeu este Împărăția tuturor celor care *s-au unit* cu Dumnezeu în Biserica Lui, ca unii răscumpărați de Hristos prin Moartea și Învierea Lui și care au fost umpluți de slava Treimii.

De aceea, noi trebuie să avem o viață care *să rimeze* cu cea a Sfinților Lui.

Pentru că *viețile* celor Sfinți sunt *un poem cu multe versuri*.

Și pentru ca să devenim *un vers* al lui Dumnezeu, în marele poem al sfințeniei, trebuie să avem același ritm, aceeași melodicitate, aceeași organicitate interioară cu cea a Sfinților.

Adică toate ale noastre trebuie *să se lege*, trebuie să fie legate și transfigurate de către slava lui Dumnezeu, pentru ca să fim *frumuseți personale* ale lui Dumnezeu.

După marele praznic al Învierii, care a durat între 5 mai și 12 iunie 2013, cel al Înălțării ține până vineri, 21 iunie 2013. Însă, deși al Cincizecimii este până pe 29 iunie 2013, fiecare duminică a Octoihului va fi *o numărare* de la Cincizecime/ Rusalii.

Toate duminicile de după Rusalii sunt numărate în funcție de *praznicul fondator* al Bisericii, pentru a se arăta că toată viața Bisericii are *fundament dumnezeiesc*, că de la Dumnezeu vine tot harul și toată binecuvântarea și că Biserica nu e doar *o asociație umană*, cu scopuri caritative ci *o instituție divino-umană*, care e *fundată* pe harul Treimii și *stă în el*.

Tocmai de aceea lupta Bisericii, peste secole, de *a se debarasa* de învățăturile neconforme cu harul Treimii.

Pentru că învățătura Bisericii nu este *indiferentă* față de harul Treimii ci harul *pecetluiește* adevărurile și viața Bisericii.

Iar tot ce nu este *de la Dumnezeu* nu este *statornic*.

Iar *a fi statornic* din perspectiva lui Dumnezeu, singura și reala statornicie a întregii existențe, înseamnă *a fi în relație veșnică* cu El.

De aceea, trebuie *să ne lipim* de El, de Dumnezeul nostru treimic, prin harul Său și să nu dorim altceva decât dorește El.

Pentru că toate trec, numai El nu trece.

Toate se vor schimba, pentru că El le va schimba pe toate/ le va transfigura pe toate câte există, dar El același este și nu cunoaște schimbare.

Dumnezeu, Cel neschimbat și pururea-mișcător a toate, să ne dea și nouă să ne umplem de slava Lui cea neschimbătoare și să ne mișcăm spre Sine veșnic, alături de toți Sfinții și Îngerii Lui, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 7-a după Paști [2013]

Iubiții mei[78],

Hristos S-a nălțat!

…însă, întru înălțarea Sa, nu ne-a părăsit pe noi, ci a devenit *tot mai profund* în noi, pentru că S-a pogorât, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt în noi, în mod duhovnicește, și Și-a făcut *casă* în noi, robii Săi.

De aceea, azi, când îi pomenim pe Sfinții Părinți, cei 318, de la Sinodul I Ecumenic, adică pe Purtătorii de Dumnezeu, vom discuta *Simbolul de la Niceea*, adică *hotărârea dogmatică* a Primului Sinod Ecumenic.

Pentru că Biserica Prea Sfintei Treimi, Biserica Ortodoxă de pretutindeni și din orice secol, e fundamentată pe *adevărul revelat* și pe *slava Lui*.

Căci nu există adevăr dumnezeiesc *nerevelat* și *lipsit de sfințenie*.

Ci orice adevăr dumnezeiesc ne-a fost dat nouă, în Biserică, de către Prea Sfânta Treime și el e păstrat și înțeles dacă suntem plini de slava Lui.

De aceea ne străduim, în orice secol, *să ne facem una* cu mintea și simțirea și voința și viața

[78] Predică scrisă în ziua de 14 iunie 2013.

și evlavia Părinților Bisericii, pentru ca să intrăm, pentru veșnicie, în corul Sfinților Lui.

Cum începe însă *Crezul de la Niceea*, din 325 d. Hr.?

Așa începe: „Credem întru unul Dumnezeu, Tatăl Pantocratorul/ Atotțiitorul, Făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute”[79].

Începe prin a afirma că Dumnezeu este *Tată*, că El *ține toate* prin slava Lui, pentru că El e *Făcătorul* a toate cele spirituale și materiale. Căci cele spirituale sunt *nevăzute* dar cele materiale sunt *văzute*.

Și Tatăl este *Atotțiitor*, după cum se observă, înainte de a fi *Făcător*, pentru că El le ținea și le ține pe toate mai înainte ca ele să fie făcute.

Pentru că creația, la Dumnezeu, nu e *o întâmplare* și nu e niciun *haos organizat* ci *un act voit* de iubire, de înțelepciune și de putere dumnezeiască.

Căci El *creează* și *păstrează în existență* ceea ce creează și nu creează lucruri diforme, lucruri care nu se leagă între ele, lucruri antagonice, ci unele total coerente, profund organice, pline de înțelepciune și de frumusețe, de măreție.

Așa încât, chiar și cei necredincioși și păgâni, care doresc să observe cu ochii sau științificizat, prin diverse obiecte tehnologice, creația Lui, macrocosmică sau microcosmică, văd o imensă bogăție de viață și de rațiune.

Pentru că Cel care a creat toate, le-a creat dumnezeiește și le ține în existență dumnezeiește.

Dar creația este *altceva* decât El.

Creația *nu se confundă* cu Creatorul ei ci este *creația iubirii* Lui.

Însă după ce L-au mărturisit pe Dumnezeu Tatăl, care este *Unul din Treime* și nu *singura persoană* a Treimii, Dumnezeieștii Părinți L-au mărturisit pe Dumnezeu Fiul.

---

[79] *Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, ed. Alberigo, Bologna, 1972, p. 5.

Căci de aceea Dumnezeu e *Tată*, pentru că are un *Fiu*.

Și ei, despre Fiul, au spus: „și [credem și] întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl, Unul-născut [Μονογενῆ], Care este din ființa Tatălui, Dumnezeu din Dumnezeu, Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, *născut* nu făcut, Cel deoființă cu Tatăl [ὁμοούσιον τῷ Πατρί], prin Care toate s-au făcut, atât cele care sunt în cer cât și cele care sunt în pământ.

Care pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire S-a coborât și S-a întrupat și *S-a făcut om* [ἐνανθρωπήσαντα], a pătimit și a înviat a treia zi, S-a înălțat întru ceruri și va veni a judeca/ să judece viii și morții”[80].

Iar despre Fiul întrupat se spune că e *născut* atât din Tatăl cât și din Fecioara Maria, Maica Sa după trup.

Născut *din ființa* Tatălui și fiind *deoființă* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt după dumnezeirea Lui dar născut și din Fecioară, mai presus de fire, fiind astfel și *deoființă cu noi*, oamenii, după umanitatea Sa.

Tocmai de aceea Fiul lui Dumnezeu Se face *Iisus Hristos* al nostru, adică Răscumpărătorul și Mântuitorul nostru.

El nefiind, așa cum susținea ereticul Arie, anatematizat/ blestemat la Sinodul I Ecumenic pentru *hula* lui împotriva Fiului lui Dumnezeu, *o creatură* a Tatălui ci *Fiul* Tatălui din veci și pentru veci și Cel *prin Care* Tatăl a făcut toate.

De aceea Fiul și Duhul Sfânt nu sunt *auxiliari* ai Tatălui ci *deoființă* cu Tatăl și *copărtaşi* la facerea lumii.

Motiv pentru care Sfinții Părinți ai Bisericii au învățat constant, de două mii de ani, că toate se fac de către Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt, adică de către Prea Sfânta Treime, Dumnezeul nostru.

---

[80] Ibidem.

Că întreaga creație și Biserica sunt lucrarea Treimii, fapt pentru care întreaga existență e chemată la a deveni *Biserică* a lui Dumnezeu, Biserica Lui fiind *izvorul* lumii noi, transfigurate, care va fi *împlinirea* operei Sale creaționale.

De aceea noi, în Biserică, ne exersăm în parametrii iubirii și ai comuniunii, ai dependenței totale de slava lui Dumnezeu, fără de care nimic nu poate exista.

Ucenicim la școala slujirii, a cunoașterii și a vederii lui Dumnezeu, care e Biserica Lui, pentru că veșnicia cu Dumnezeu este *o contemplare* și *o lăudare continuă* a Dumnezeului treimic, Care e viața și bucuria noastră veșnică.

Și Îi slujim lui Dumnezeu, pentru că Unul-născut Fiul Său ne-a învățat ce înseamnă ascultarea și iubirea de Dumnezeu.

Că *a iubi pe Dumnezeu* înseamnă *a ieși* din tine spre altul, a te coborî la nevoile tuturor, a lua greutățile altora asupra ta și a le purta cu conștiință creștină.

Pentru că Fiul S-a coborât la noi și S-a făcut om ca noi, afară de păcat, El, Cel ce niciodată nu S-a despărțit de Tatăl și luând în persoana Sa umanitatea noastră nu S-a făcut *doi fii* ai lui Dumnezeu ci a rămas *același Fiu* al lui Dumnezeu dar Care a devenit și Fiul omului.

Un singur Fiu al lui Dumnezeu întrupat dar în două firi: dumnezeiască și omenească.

Căci *Unul-născut* indică faptul că persoana Fiului Își are nașterea din Tatăl.

Dar când spunem *Fiul omului,* spunem că același Fiu al Tatălui *Și-a asumat* umanitatea noastră din Prea Curata Fecioară în persoana Sa preexistentă și veșnică și de aceea nu este unul *Fiul lui Dumnezeu* și altul *Fiul omului,* ci Același este și una și alta: și Dumnezeu și om în același timp.

Întruparea Sa a fost reală!

La fel a fost și pătimirea Lui cât și învierea Sa din morți.

Iar Hristos cel înălțat de-a dreapta Tatălui e Hristos Cel înviat, cu trupul transfigurat, Care la fel va veni, adică fiind Dumnezeu și om, ca să judece viii și morții.

Despre Sfântul Duh, la *Sinodul de la Niceea*, convocat de Sfântul Constantin cel Mare, în anul acesta pomenit în mod special, hotărârea dogmatică spune doar atât: „Și [credem și] întru Sfântul Duh”[81].

Însă credem și întru Sfântul Duh, pentru că și El este Unul din Treime.

Pentru că noi *nu numărăm* persoanele Treimii.

Căci Tatăl nu e *primul*, Fiul *al doilea* și Sfântul Duh *al treilea*, căci asta înseamnă că Ei ar fi *subordonați* și *consecutivi* în existență.

Ci noi credem și mărturisim, că persoanele treimice sunt *veșnice* și *deoființă* și *fără de început*, chiar dacă Tatăl *naște* pe Fiul și *purcede* pe Sfântul Duh.

Naşterea și *purcederea* nu le înțelegem ca evenimente *temporale* și *consecutive*, prin care s-ar crea raporturi de *anterioritate* și de *subordonare*, ci, potrivit revelării de Sine a lui Dumnezeu, noi credem și mărturisim că niciodată Dumnezeu nu a fost decât Tată, Fiu și Sfânt Duh și că nu există *anterioritate* și *posterioritate* în Treime ci *egalitate veșnică* și *desăvârşită*.

Tocmai din acest motiv, ultima parte a *Crezului de la Niceea* neagă afirmațiile lui Arie că ar fi existat un timp când Fiul *nu ar fi existat* și că El ar fi *din alt ipostas* și *ființă* decât cea a Tatălui.

Prin care Îl considera pe Fiul lui Dumnezeu *schimbător*, adică *o creație*.

De aceea, pe Arie și pe cei de un cuget cu Arie, care *negau* dumnezeirea și deoființimea Fiului cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Părinții sinodali de la Niceea au fost glasul Bisericii

[81] Ibidem.

catolice și apostolice, al Bisericii lui Hristos, care i-a anatematizat.

Iar noi, azi, pomenindu-i pe ei, pe Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic, Îl cinstim pe Dumnezeul nostru treimic, Care a fost mărturisit la Niceea în harul și în adevărul Său.

Pentru că adevărurile Lui revelate au nevoie de oameni curați și sfinți care să le creadă și să trăiască prin ele.

Căci cuvintele Lui sunt *lumina* și *viața noastră* și prin ele ajungem și stăm în relația cu El, cu Dumnezeul nostru treimic.

Așadar, binecuvântat să fie Dumnezeul nostru, Cel care păzește Biserica Sa prin veacuri de rătăciri și de exagerări de tot felul!

Binecuvântat să fie Dumnezeul și Stăpânul întregii creații, Făcătorul și Pantocratorul ei, Cel care ne vindecă pe noi de toată patima și de toată neputința.

Căci a Lui e slava, a Lui e puterea și stăpânirea, a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, a Dumnezeului nostru treimic și noi suntem robii Săi acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica Cincizecimii [2013]

Iubiții mei[82],

harul Treimii este fundamentul Bisericii!

Pentru că astăzi, la pogorârea harului Treimii peste Sfinții Apostoli și peste întreaga comunitate creștină aflată dimpreună cu ei, Dumnezeu a început să locuiască împreună cu oamenii *în mod duhovnicește*.

În lăuntrul lor…și nu *lângă* ei.

Căci aceasta e Biserica Dumnezeului Celui viu, astăzi întemeiată: comunitatea sfântă în care Dumnezeu locuiește, prin harul Său, în sufletele și trupurile lor.

[82] Predică scrisă în ziua de 19 iunie 2013.

Și despre harul Treimii, în Evanghelia zilei [In. 7, 37-53; 8, 12], se vorbește ca despre *apă* (7, 38) și *lumină* (8, 12).

Iar când Domnul spune că harul e ca apa, ca „*apa vie* [ὕδατος ζῶντος, In. 7, 38, GNT]", spune că ea va curge din pântecele noastre, ale celor care credem în Hristos, și prin Hristos în Tatăl și în Duhul Sfânt, în întreaga Treime.

Adică harul e o realitate conștientă și concretă în noi, simțită duhovnicește, pentru că el e prezența veșnică și necreată a Treimii în ființa noastră.

Simțirea harului e o urmare a primirii lui prin credință, credință prin care ne botezăm și devenim mădulare vii și mistice/ tainice ale lui Hristos.

Iar Domnul leagă *primirea* harului de *preaslăvirea* [ἐδοξάσθη, In, 7, 39] Lui, adică de învierea și înălțarea Lui la cer, lucru care s-a petrecut întocmai.

Căci după 10 zile de la Înălțarea Lui, acum, la 50 de zile de la Învierea Lui, prăznuim *strălucirea* în Sfinții Lui Apostoli a harului Duhului Sfânt[83].

Și subliniam duminica trecută faptul că noi vorbim azi despre pogorârea Sfântului Duh nu în sensul că *persoana* Sfântului Duh S-ar fi pogorât în Sfinții Apostoli și astfel s-ar fi *împărțit* în ei ci *harul* Prea Sfintei Treimi, de la Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt, *s-a pogorât* în ei și se pogoară și în noi, în fiecare credincios al Bisericii Sale.

De aceea, când auzim în acest praznic că se vorbește despre *primirea Duhului*, atunci acest lucru trebuie să înțelegem: că Sfinții Apostoli și cei dimpreună cu ei, care au crezut în Prea Sfânta Treime, au fost umpluți de harul/ slava/ lumina Ei necreată.

Pentru că noi nu ne unim *cu persoanele* Dumnezeirii, creaturi ale Sale fiind, ci ne unim, pe cât suntem în stare, *cu slava* lui Dumnezeu,

---

[83] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 313.

care e simțită în noi ca *apă vie*, înveselitoare, luminătoare, îndumnezeitoare…dar și ca „lumina vieții [τὸ φῶς τῆς ζωῆς, In. 8, 12, GNT]”.

Pentru că *pogorârea harului* Treimii la Cincizecime a fost *o primire extatică*, în vedenie, a harului dumnezeiesc.

Nu au văzut *cu ochii fizici* lumina necreată ci *dumnezeiește*, în mod mistic, cu ochii sufletului!

Pentru că înainte de Cincizecime și după aceea niciun Sfânt al lui Dumnezeu nu a avut vedenii decât în același fel: fiind ridicați de Dumnezeu *mai presus* de toate cele create cu simțurile lor, într-o vedere mai presus de vedere a celor dumnezeiești.

Tocmai de aceea harul e lumina vieții, lumina vieții lui Dumnezeu.

E viața lui Dumnezeu pe care o vedem extatic ca lumină necreată și mai presus de înțelegere și cuprindere a ei.

Tocmai de aceea, ceea ce vedem extatic, *conținutul* extazului, e *apă vie* în noi, tot timpul, pentru că *a trăi în har* înseamnă *a simți în tine viața* lui Dumnezeu, înțelepciunea Lui, curăția Lui, gândurile Lui, dorințele Lui.

Iar dacă nu ar fi așa, dacă nu ar sta așa lucrurile: atunci evenimentul capital de azi, și anume pogorârea/ coborârea/ venirea/ sălășluirea în noi a slavei Sale, nu ar fi un eveniment *real* ci *metaforic*.

Însă viața mistică cu Dumnezeu nu e *o metaforă*!

Cine vrea *să epureze* Ortodoxia de curățirea de patimi, de simțirea harului, de vederea lui Dumnezeu, de îndumnezeirea omului, pentru că susține că *a crede* înseamnă a avea doar *o conduită morală*, care nu are nicio consecință transfiguratoare, face din Biserica lui Dumnezeu, cea cu fundament haric și trinitar, o grupare filosofică.

Însă Biserica e locul unde Dumnezeu *trăieşte împreună cu oamenii* prin sălăşluirea slavei Sale în ei!

Biserica nu e comunitatea de credinţă care doar *comemorează* fapte şi revelări ale lui Dumnezeu din trecut ci locul *întâlnirii de taină* a lui Dumnezeu cu oamenii, în care Dumnezeu *Îşi actualizează* şi *Îşi dezvăluie* prezenţa şi energiile Sale necreate.

Dumnezeu ne curăţeşte acum, ne luminează acum, ne scoate din păcate, din patimi, din boli, din neştiinţă, ne îndreptează şi ne îndumnezeieşte.

Şi face toate acestea acum, *ca oricând* în mijlocul Sfinţilor Lui.

De aceea noi, azi, retrăim minunea fundării Bisericii, prin aceea că trăim şi ne bucurăm *în acelaşi har*, care a coborât peste Apostoli cât şi peste noi ca *darul înfierii* Lui.

Diferenţa dintre Cincizecimea lor, a Apostolilor, şi a noastră e doar aceea că atunci a fost *prima dată*.

Dar Cincizecimea noastră şi a tuturor celor de dinainte şi de după noi înseamnă *venirea harului* Treimii în noi, de la Botez şi în toată viaţa noastră pământească şi cea veşnică, pentru că aici şi în Împărăţia Lui trăim continuu *umplerea noastră de slava Lui*.

Orice slujbă şi rugăciune a Bisericii înseamnă experierea/ trăirea simplă şi copleşitoare a coborârii Lui harice la noi.

Şi pe unii ne alină, pe alţii ne ridică din tristeţe, pe alţii ne întăreşte lucrarea slavei Lui, pe alţii ne vindecă, pe alţii ne umple de şi mai mult har şi cunoaştere, pentru că El ni se face toate, prin slava Lui, pentru ca noi să fim împliniţi pe deplin.

De aceea noi, cei care trăim în slava Lui, nu cerem dovezi şi minuni de la El, pentru că El e prezent cu noi.

Nu putem întreba: „Unde e Dumnezeu?” sau: „De ce nu ne aude Dumnezeu şi nu ne scoate dintr-o greutate sau alta?”, pentru că

simțind slava Lui, știm că El e aici dar, cu fiecare dintre noi, are o lucrare pedagogică aparte.

Vrea să ne învețe, pe fiecare în parte, altceva.

Și harul iconizat ca *flacără* pe capetele Sfinților Apostoli dar, în același timp, veșmintele lor *diferite*…ne vorbesc despre faptul că harul e *unul* dar lucrează daruri și harisme dumnezeiești în oamenii credincioși, pe măsura râvnei și a capacității persoanei fiecăruia.

Dumnezeu nu ne trage *la xerox* ci El *ne diversifică*!

De aceea, Biserica nu e de acord cu eugenia[84], adică cu transformarea omului și a vieții lui într-un *experiment*, pentru că Dumnezeu ne face pe fiecare *unici* și cu *daruri personale*.

Însă diversitatea personală și a darurilor duhovnicești o trăim având cu toții aceeași ființă umană.

Și pentru că ne leagă *ceva* pe toți, adică *umanitatea* și *modul* experienței umane, atunci toată particularitatea noastră personală e *complementară* în Biserică și în societate, pentru că fiecare facem altceva, dar toți, la un loc, facem lucruri bune pentru toți.

De aceea e bine *să ne ascultăm* vocația…și să urmăm *calea noastră*, cea care ne împlinește.

Adică să urmăm voia lui Dumnezeu, ce simțim că *dorește* El să fim și să lucrăm noi înșine.

Și când ne știm potențele și ne împlinim darurile, atunci suntem *la locul potrivit* și nu ca *nuca în perete*.

Facem ceea ce știm cel mai bine să facem…și atunci simțim din plin *împlinirea* venită de la Dumnezeu, adică simțirea slavei Sale și pacea conștiinței.

---

[84] A se vedea: http://dexonline.ro/definitie/eugenia.

Așadar, iubiți confrați, să ne lăsăm umpluți de pacea lină a lui Dumnezeu, cea care covârșește toată mintea!

Să nu ne împotrivim voii Lui, sălășluirii Lui în noi…pentru că Cel ce vine la noi ne îmblânzește ontologic.

Căci slava lui Dumnezeu e adevărata liniște, bucurie, seninătate, cumințenie a omului și nu sforțările noastre de a fi credibili.

Nu, nu suntem *credibili*, decât dacă Dumnezeu *ne umple* de slava Lui!

Și azi, ca în toată clipa vieții noastre, bucuria Lui devine izvor de viață și de lumină în noi, izvor de binecuvântare și de sfințenie, dacă lăsăm *ușa* inimii deschisă pentru slava Împărăției Sale.

Să Îl lăudăm și să Îl preaslăvim pe Dumnezeul Care Își revarsă viața Lui veșnică în noi, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, pentru că întru slava Lui ne mișcăm, trăim și suntem. Amin!

Predică în lunea Prea Sfintei Treimi [24 iunie 2013]

Iubiții mei[85],

după cum s-au iscat discuții și anul trecut la acest mare praznic al Bisericii, tradiția românească indică în calendar, în lunea Rusaliilor, *praznicul Prea Sfintei Treimi* deși, în Penticostar, Sinaxarul lunii Rusaliilor e dedicat *Sfântului Duh*, Unul din Treime, Cel care este deocinstire și deoființă cu Tatăl și cu Fiul[86].

Nu știu *când* s-a produs această mutare de la Sfântul Duh spre întreaga cinstire a Treimii în lunea Rusaliilor în tradiția ortodoxă românească

[85] Predică scrisă în ziua de 23 iunie 2013.
[86] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 343.

dar înțeleg foarte bine *de ce e nevoie* de acest accent teologic.

Pentru că maximalizarea persoanei și a lucrării Sfântului Duh sau considerarea Sfântului Duh ca *singurul dăruitor* al harului descentrează teologia ortodoxă din solul ei trinitar.

Pentru că toate Tainele și slujbele Bisericii se fac în numele Prea Sfintei Treimi și întru harul Treimii iar praznicul Sfântului Duh (accentuez acest lucru pentru a treia oară în această ultimă perioadă) nu înseamnă *o individualizare* a Sfântului Duh, ca *singurul fundament* al Bisericii, ci harul pogoară în Biserică de la Tatăl, prin Fiul, în Sfântul Duh, pentru că *harul Treimii e fundamentul Bisericii*.

De aceea, cred că în spațiul nostru românesc s-a gândit praznicul de astăzi ca *praznicul Treimii*, pentru ca toți să înțeleagă că Biserica e *fundamentată trinitar* și nu doar *pnevmatologic*.

Pentru că atât maximalismul hristologic cât și cel pnevmatologic e *la fel de păgubos*, pentru că transformă raportarea la Treime în raportare ba la Hristos, ba la Sfântul Duh iar harul dumnezeiesc, dacă nu mai e văzut ca harul Dumnezeului treimic, începe să fie considerat o putere/ o forță care *individualizează* dar *nu-i mai adună* pe oameni în comuniune și nu îi mai leagă de Tradiția și istoria Bisericii.

Însă praznicul pogorârii Sfântului Duh ne spune tocmai contrariul: că harul Treimii *îi unește* și *îi face comunionali* pe cei *diferiți*.

Că *adevărata personalizare*/ *adevărata viața duhovnicească* nu înseamnă *extremizare*, nu înseamnă *fundamentalism*, nu înseamnă *individualizare ipocrită* ci ea este *un factor de coeziune* și de *comuniune*.

Însă omul duhovnicesc îi unește pe mulți nu doar pentru că în el *coboară mult har* și pentru că el e *un Sfânt* ci, în primul rând, pentru că el unește prin credința și mărturia lui pe

credincioșii de azi cu cei de ieri și de mâine ai Bisericii.

Adică omul duhovnicesc este și trebuie să fie, mai întâi de toate, *un teolog*.

Dacă omul duhovnicesc nu e un teolog, *un mare teolog*, el creează, în mod nefast, *enclave*.

Enclave de oameni mai mult sau mai puțin *bine intenționați* dar care fac notă discordantă cu majoritatea.

Și mie nu îmi plac Părinții duhovnicești care formează *curente extremiste* în Biserică.

Tocmai de aceea nu am zis nimic la adormirea Părintelui Arhimandrit Iustin Pârvu[87].

Pentru că, Prea Cuvioșia sa, a născut/ a încurajat și a lăsat în urmă *o mare masă de extremiști*, de oameni care vor doar trei-patru lucruri (1. canonizarea membrilor unui partid politic, 2. neacceptarea actelor biometrice, 3. ieșirea României din *Uniunea Europeană*, 4. Biserica să nu aibă relații cu eterodocșii) dar nu i-a dus la *teologia grea*, înaltă, care cere sfințenie.

Tot respectul pentru anii săi de temniță, tot respectul pentru munca depusă în viața sa…numai că, fără teologie, viața duhovnicească devine *multă râvnă fanatică*.

Adică ucenicii săi și ai altora devin altceva decât „simpli ortodocși", ies tușant în evidență…dar nu cu dezbateri teologice de amploare, nu cu muncă de traducere scripturală și patristică, nu cu o viață mistică covârșitoare…ci cu o agendă curioasă…deși, în parte, o poți înțelege…pentru că nu toți avem studii prea multe și nici nu poți cere marea cu sarea de la fiecare.

Am dat exemplul acesta, recent și aflat în ochii tuturor, pentru ca să spun, în fapt, care e diferența dintre Biserica în *unitatea ei diversă* și *enclavele*, de multe feluri, care parazitează unitatea eclesială.

---

[87] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustin_P%C3%A2rvu.

Și mă întorc la maximalismul teologic, care distruge perspectiva trinitară asupra cultului și a vieții ortodoxe…

Cred că mulți dintre dumneavoastră sunt la curent/ au văzut scrieri și traduceri teologice în care, în toată cartea găsim numai despre Sfântul Duh sau numai despre Hristos, mai deloc despre Tatăl și foarte puține cărți și studii pun în prim-plan *Treimea*.

Pentru că un Hristos rupt de Treime sau Duhul Sfânt rupt de Treime nu mai sunt *Hristos* și *Duhul Sfânt* al Bisericii ci o teologie non-eclesială.

De aceea, alegerea aceasta *profundă* a Bisericii noastre românești, de a cinsti astăzi pe Prea Sfânta Treime, este salvatoare pentru noi.

Pentru că ne dă să înțelegem, cu adevărat, cine este *izvorul harului* dar și cine e *temelia/ fundamentul Bisericii*.

Pentru că nu doar Sfântul Duh, nu doar Fiul și nu doar Tatăl sunt *fundamentul* Bisericii ci *Treimea e fundamentul Bisericii*, pentru că *harul e al Treimii*.

Și de aceea nu e de ajuns doar un Sfânt, dor doi, doar o mie pentru *a preciza* credința și viața și mărturia Bisericii, ci toți Sfinții sunt prețioși pentru *a creiona* o perspectivă teologică amplă asupra teologiei și vieții Bisericii.

De aceea, eu pledez pentru *o sinteză teologică* a tuturor Sfinților Bisericii, pentru o perspectivă largă asupra Tradiției și a vieții Bisericii, pentru ca să înțelegem, de la mulții Sfinți ai lui Dumnezeu, ce a revelat Dumnezeu Bisericii și ce cere El de la Biserica Lui.

Oprirea doar la Sfinții care *ne plac* nu are de-a face cu *mintea* Bisericii.

Faptul de a ne ocupa de dogme dar nu și de canoane, faptul de a ne ocupa de cult dar nu și de teologie, faptul de a ne ocupa de asceză dar să nu avem căutări mistice nu au de-a face cu viața ortodoxului.

Exclusivismul nu e ortodox.

Bădărănia în relațiile cu alții, pe care îi placi sau nu îi placi, nu e ortodoxă.

Să faci pe un altul, cu forța, să creadă ce crezi și tu…sau să ceri de la alții să îți fie asemenea, pentru ca să discuți cu ei…nu au de-a face cu amprenta vieții ortodoxe.

Icoana Cincizecimii și istoria Bisericii ne spun că viața ortodoxă e paradoxală, ea e o sinteză paradoxală, ea înglobează foarte multe accente, care par disparate sau fără încrengătură la o vedere de suprafață.

Însă Biserica e formată din oameni diverși dar care, pe fiecare zi, încearcă *să iasă* din perspectiva lor subiectivistă spre o perspectivă comunională, de adâncime, în care *să înglobeze* experiență cât mai diversă și din cât mai multe secole.

Pentru că noi, cei de azi, suntem chemați nu doar să înglobăm 2.000 de ani de creștinism dar și 5.000 și ceva de ani de istorie ante-creștină, în care Dumnezeu S-a revelat în multe feluri și în multe perioade istorice.

Noi, fiecare dintre noi (că de aceea, pe fiecare zi, suntem chemați să cinstim alți și alți Sfinți ai Lui), trebuie să înmagazinăm și să sintetizăm, adică să facem *una cu noi*, o imensitate de date personale și istorice, care nu ne mai lasă să avem doar…două-trei idei, două-trei probleme.

Pentru că nu suntem chemați doar să citim niște cărți…ci să înțelegem, să ne problematizăm pe tema lor, să le facem să fie una cu conținutul gândirii și al vieții noastre, adică să facem întreaga istorie conținutul propriei noastre conștiințe.

Și dacă ne interesează și ne dor multe…avem și multe lucruri despre care să vorbim dar și pe care să le cercetăm.

Însă întreaga mea pledoarie pentru *sinteză teologică personală* are de-a face cu *perspectiva trinitară* a Bisericii.

Numai dacă Biserica e *a Treimii*, ne interesează și pe noi *multe lucruri* în același timp.

Dacă ne rugăm doar la Duhul sau la Hristos, dacă ne interesează doar relația cu Maica Domnului sau cu un Sfânt anume, pentru că, într-o anume zi, ne-a ajutat într-un fel…nu avem perspectiva paradoxală și sintetică a relației cu Dumnezeul treimic, Care nu e *doar Unul* fără să fie *în trei persoane,* iar cele trei persoane nu sunt *trei dumnezei* ci *un Dumnezeu în trei persoane*.

Mai pe scurt: dacă eliminăm paradoxul din viața noastră, dacă eliminăm antinomia, dacă eliminăm taina, dacă nu trăim, deopotrivă, viața cu Dumnezeu și cu oamenii prin slava Lui, nu putem fi nici *teologi*, nici *duhovnicești*, nici niște *creștin-ortodocși autentici*, pentru că ne asumăm *parțial* viața Bisericii și credem că *am asumat tot* ori *ne rupem de lume*, considerăm societatea un haos și Biserica se închide, în această ipostază, într-o catacombă fără relevanță pentru marele public.

Din păcate, la momentul de față, atât în România cât și în Grecia și în Serbia și în Rusia și în America și în alte state sau regiuni ortodoxe se dezbat doar *unele probleme* ale Bisericii și nu toate…iar discutarea problemelor spinoase e făcută în așa fel încât nu părem că *suntem* din secolul al 21-lea…

Că vrem sau că nu vrem noi mondializarea, secularizarea, destructurarea familiei și a persoanei, rediscutarea fundamentelor teologice ale Bisericii sunt *de neînlăturat*.

Lobbyul pentru *repăgânizarea* lumii se face cu bani grei și cu enorm de mulți oameni…iar Biserica Ortodoxă, de aici și de pretutindeni, nu trebuie nici *să se vaiete*, nici *să se panicheze*, nici *să dea bir cu fugiții* ci *să sape mai adânc* în propria ei teologie și viață cu Dumnezeu pentru *a da răspunsuri pertinente* la situația de facto.

Pentru că nimeni *nu va plânge de milă* Bisericii în viitorul apropiat…dacă teologii și oamenii Bisericii nu vor spune *ce trebuie spus* și, mai întâi de toate, dacă nu vor face *ce trebuie făcut*.

Însă, ca *să spui*…trebuie mai întâi *să faci*.

Ca *să spui*…trebuie să studiezi, să traduci, să te nevoiești enorm…și nu *să compilezi surse*!

Cred că e timpul oamenilor *de vocație* în Biserică.

Cred că e timpul oamenilor care *își lasă confortul la o parte*.

Cred că e timpul unei comuniuni *nu din gură* cu oamenii prezentului și ai trecutului ci pe baza unei cunoașteri și a unei experiențe care *sunt prietene* cu Tradiția Bisericii.

Îmi pare rău însă, că în loc de prietenii de conștiință, de vocații, de mari răspunderi pentru viața Bisericii, noi ne încurcăm în partizanate mici, în afaceri retrograde, în lucruri de duzină.

La Cincizecime, acolo, de unde a început izvorul harului, Biserica era una în rugăciune, una în dragoste, una în așteptare.

În așteptarea faptului ca Dumnezeu să aibă primul…și ultimul cuvânt de spus.

De aceea azi, preamărind pe Dumnezeul nostru treimic, preamărim pe Cel ce a făcut, susține și conduce toate spre Împărăția Lui.

Preamărim pe Dumnezeul iubirii negrăite, pe Stăpânul și Mântuitorul nostru, pe Domnul și Judecătorul tuturor.

Pentru că toate au fost făcute de Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt și noi ne bucurăm să-L preaslăvim pe Cel ce e începutul, cuprinsul și împlinirea a tot ceea ce El a creat.

Prea Curata Treime, Dumnezeul nostru, să ne dea tuturor să iubim *unitatea* Bisericii și să lucrăm pentru *adâncirea* și *reliefarea teologiei* Bisericii în viața lumii.

Pentru că teologia Bisericii e adevărata înțelepciune a umanității și cea care ne sfințește pe noi toți, făcându-ne fiii Împărăției Sale.

Căci a lui Dumnezeu este Împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Sfinții Apostoli Petru și Pavel [29 iunie 2013]

Iubiții mei[88],

primul lucru la care mă gândesc atunci când aud cuvântul *Apostol* e *propovăduire.*

Adică *teologie*.

Pentru că predica este *o unealtă* a teologiei…sau transformarea textului brut/ greu/ dificil/umbros în text plin de oralitate, de *curgere* spre mintea și inima omului, în *mână întinsă* omului…din fața ta.

Și când îi pomenim pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel…ideea de propovăduire teologică

[88] Predică scrisă în ziua de 28 iunie 2013.

atinge cote maxime, pentru că avem în persoanele lor *doi teologi ai oralității convertitoare*.

Sau ei erau simțiți de toți ca fiind *purtători de har*, atunci când începeau să vorbească sau să scrie.

Când începeau *să cuvinteze*.

Să devină *cuvinte vii* pentru Biserica lui Dumnezeu.

Și cred că nu poți *să te bucuri* cu adevărat…în Biserica Lui…până nu-i auzi, pe vorbitorii de Dumnezeu contemporani ție, cum vestesc intimitatea lor cu Dumnezeu.

Am avut nevoie să aud oameni…oameni vii, plini de har…ca să înțeleg că predica e viață…că predica e ca bucuria cu Dumnezeu…că predica e *din bucuria* lui Dumnezeu și nu e un moralism nesfârșit sau o pedantă înșirare de cunoștințe teologice.

A fost nevoie să aud cuvintele…deopotrivă cu tăcerile lor…cu adâncul lor…pentru ca *să Îl aud* pe Dumnezeu vorbind prin oameni.

La polul opus, *inflația/ risipa/ enervarea de vorbe* înseamnă lipsă de cuvinte pline de viață. Pline de har. Pentru că *nu-L auzi* pe Cel prin Care ar trebui să-ți vorbească.

Căci propovăduirea nu e *discurs* ci *lăsare* în voia lui Dumnezeu. Lăsarea noastră lui Dumnezeu ca El să ne lumineze.

Da, noi trebuie să ne pregătim teologic mereu, să fim oamenii ascezei și ai simțirilor și vederilor mistice.

Dar propovăduirea dumnezeiască e lăsarea în mâna lui Dumnezeu pentru ca El să ne facă *gură* pentru alții, să ne facă *foc luminător* pentru alții, să ne facă *inițiatori* ai schimbării duhovnicești.

Fără această scânteie…fără această vorbire la timp, vorbire dogoritoare, vorbire care te lasă paf…nu există schimbare adevărată în ființa ta.

Așa că, azi, când îi pomenim pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel și pe toți Apostolii Domnului dimpreună cu ei și pe cei întocmai cu Apostolii Lui, îi pomenim pe cei care *au surprins* pentru Dumnezeu.

Care i-au dezarmat pe oameni pentru Dumnezeu…

Pentru că propovăduirea noastră nu e *un sac cu mâncare* pe care îl deșertăm, cu forța, în gura celui care ne ascultă ci *o cutremurare*…o simțire în noi a Celui care lucrează, vorbește, cheamă, îmbrățișează, zâmbește prin noi…

Propovăduirea noastră e *o simțire* a slavei Lui…a ceva care e *în cuvintele* și *dincolo* de cuvintele noastre…o amestecare a noastră cu slava Lui…prin care *viața* țâșnește în oameni.

*Viața veșnic*ă…și nu moliciunea păcatului!

Nu *urâtul*!

Nu *desfigurarea umană*!

Însă, punându-ne în față pe Petru și pe Pavel, Biserica ne pune în față pe doi convertiți…care au păcătuit mult și greu…dar care *au vibrat și mai profund* când au vorbit despre Cel pe care L-au prigonit…sau de Care S-au lepădat…

Pentru că iubirea, iubirea enormă a lui Dumnezeu față de cei care se pocăiesc…se vede în iertarea și în umplerea noastră de har.

E ușor să tai capete!

E ușor să fii un zbir!

Când nu te doare…poți fi *mare mitocan* cu oameni sensibili și ușor de rănit…

Dar cine te crede că ești *om profund*, și *mare*, și *un spirit fin* dacă…nu ierți, dacă nu te smerești, dacă nu plângi, dacă nu cutremuri prin conștiința și frumusețea ta de suflet?

Și cine se poate schimba cu adevărat și deveni un propovăduitor al Domnului, decât cel care a fost ridicat din iadul cel mai de jos, chiar de Cel pe care L-a ignorat sau negat?

Da, schimbarea, schimbarea profundă…nu mai iubește extremele!

Extremele sunt pentru cei care confundă *credința* cu *un spațiu al revanșei*, cu fetișizarea unei idei sau a unei stări sau a unei persoane.

De aceea nu mai pot auzi limpede…normalitatea, nu mai pot să accepte că sunt *în orbire*, că sunt *în afara* clarității.

Însă Sfântul Petru a avut nevoie *de lacrimi*…ca să vadă *cât a păcătuit*…iar Sfântul Pavel a avut nevoie de *orbire* ca să vadă slava Celui mai presus de orice vedere.

Și când începi *să vezi*…când te decopertezi de toate înșelările, de toată orbirile păcatului…atunci vrei să Îl spui tuturor pe Cel ce dă viață și lumină lumii.

Pentru că viața duhovnicească este lumina lumii.

Este bucuria lumii.

E cântecul ei de înviere.

Iar noi, Biserica Lui, propovăduim *învierea* și *viața* ca realități ale vieții de acum și ale celei veșnice.

Da, mi-au trebuit ani întregi ca să nu mai pun semnul de egalitate între *viața ca atare* și *viața reală*, viața cu Dumnezeu.

Viața fără El e o toropeală continuă, o plictiseală nesfârșită.

Mă ghidam după *valul* lumii, după mode de doi lei, din care unii se îmbogățeau peste noapte, după ce spuneau unul sau altul la fel de orbi ca și mine.

Însă când am înțeles că *dincolo* de tot ce văd eu începe lumea reală…și că fundamentul acestei lumi e slava Lui…atunci viața Lui a țâșnit în mine…și mi s-a dus toată oboseală.

Toată inactivitatea dezolantă.

Și acum *nu mai am timp* la câte vreau să fac…la câte simt să fac…la câte pot să fac…împreună cu El…pentru că El, Dumnezeul nostru, nu dă harul cu țârâita, nu dă bucuria cu picătura ci cu oceanul…

Și azi, când stăm în fața Icoanei lor, a Sfinților Apostoli…trebuie să înțelegem că ei sunt *oceanele* pe care Dumnezeu le-a

umplut…pentru că la fel vrea *să ne facă* și pe noi.

Nu e niciunul dintre noi *lipsit de importanță* în comparație cu Apostolii Lui, pentru că, dacă dorim slava Lui, El ne-o dă cu aceeași generozitate, cu aceeași mărinimie, cu toptanul.

Iar dacă nu dorim *mai mult*…înseamnă că *nu L-am întâlnit*…

Încă nu L-am întâlnit…pe Cel ce *ne privește* din orice creație a Lui.

Pentru că oamenii lui Dumnezeu, cei care sunt *o propovăduire continuă* prin ce sunt și fac…au *mirosul* lor, au *înălțimea* lor, au modul lor *de-a fi,* pe care-l înțelegi din milioane de oameni.

Însă pe ei nu-i înțeleg *mulțimi de oameni*, așa, cum unii par să ne spună azi…

Când toată lumea începe *să îl laude* pe cineva…e semn *de multă impostură* la mijloc.

Pentru că, de obicei, în fața oamenilor Sfinți, mojicii sunt invidioși, sunt duhnoși, chiar și cei mărinimoși se codesc, nu au timp de cuvinte și de fapte bune…și nu sunt aclamații fără număr.

Da, Sfinții Apostoli astăzi pomeniți, nu au fost *iubiți* și nici *înțeleși*…în masă.

Pentru Sfinți e nevoie să fii Sfânt.

Trebuie să știi ce simți, trebuie să vezi ce simți, trebuie să înțelegi ce intuiești în Sfinți.

Dacă nu intuiești nimic…și intri în corul lăudătorilor care nu înțeleg *nicio buche* din măreția unui om…ești ca cel ce intră în grupul celor care dau bâte pe spinare unui nevinovat.

Da, iubiții mei, trebuie să știm cine suntem…și să nu presupunem că suntem alții!

Măreția lui Dumnezeu coboară în noi tocmai când ne decidem *să recunoaștem* cine suntem.

Și dacă în urma *întâlnirii brutale* cu noi înșine…ne decidem să fim *ai lui Dumnezeu,* după ce am trăit *la întâmplare*…atunci vom înțelege, în parte, în puținul nostru, *imensa*

bucurie a Sfinților lui Apostoli, Care au fost întăriți în slujirea și propovăduirea lor de Prea Curata Treime. Amin!

Predică la Duminica tuturor Sfinților [2013]

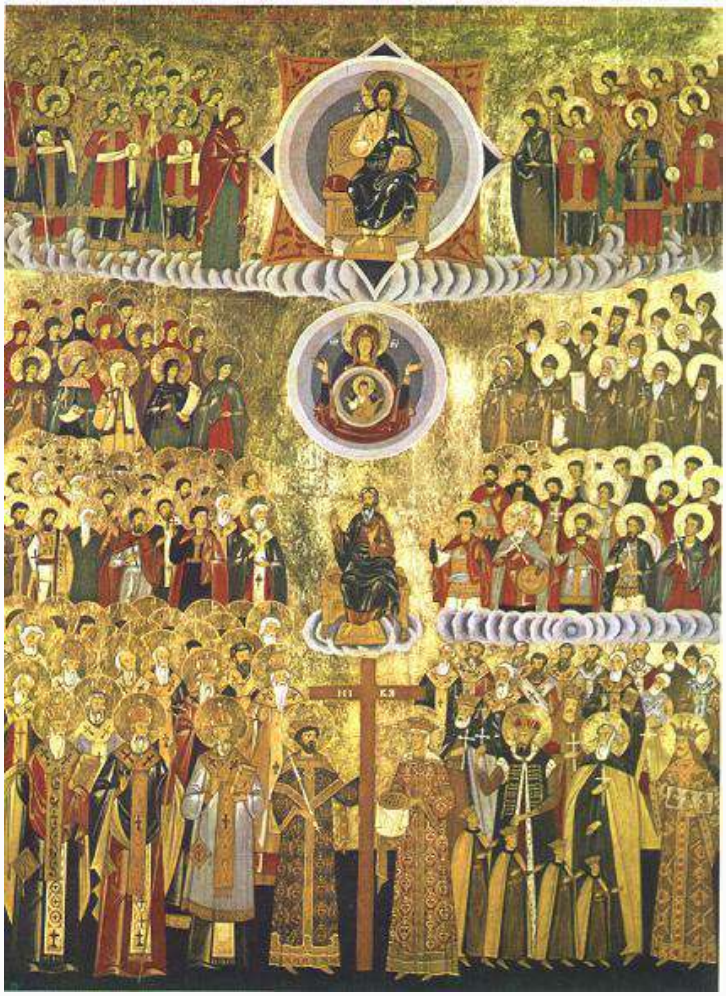

Iubiții mei[89],

dacă duminica Cincizecimii ne-a reamintit faptul că fundamentul Bisericii e *dumnezeiesc*, adică Biserica e *creația* Prea Sfintei Treimi și nu a oamenilor și că nu oamenii o conduc ci ei sunt *luminați* și *învățați de Dumnezeu ce să facă* în și cu Biserica Lui, în duminica de azi ni se subliniază faptul că Biserica nu e formată din persoane *trase la xerox* ci din oameni *foarte diferiți*, pentru că și Sfinții Bisericii sunt foarte personali în viața și în

[89] Predică scrisă în ziua de 29 iunie 2013.

modul lor de a vedea relația lui Dumnezeu cu oamenii.

De aceea, Biserica nu poate fi înființată și desființată după cheremul oamenilor, pentru că ea are un punct de plecare, Cincizecimea, dar nu și un punct de desființare a ei…și chiar dacă, pentru o anumită vreme, oameni păcătoși și delăsători au un cuvânt *greu de spus* în Biserică…Biserica, prin Sfinții ei și prin cei care se tem de Dumnezeu în diverse secole, se întoarce, iar și iar, la *normalitatea* ascultării de Dumnezeu.

Așa că, o bună cunoaștere a istoriei Bisericii ne relevă faptul că Biserica e *trasă înainte* de marii Sfinți ai lui Dumnezeu, care, chiar dacă nu au ocupat întotdeauna poziții centrale în Biserică, au reprezentat *glasul teologic* și *vertical* al lui Dumnezeu în Biserica Sa.

Mai pe scurt: Biserica *nu stă* în mofturile și în orgoliile noastre…ci *în slava* Treimii.

Iar dacă noi relativizăm sfințenia și măreția transfiguratoare a lui Dumnezeu în Biserica Sa, nesfințindu-ne viața și trăind ca păgânii, ca indiferenții…nu înseamnă că Biserica nu e ceea ce este…ci că noi suntem *un fiasco asumat* în cadrul Bisericii.

Pentru că Biserica nu e formată doar *din diletanți*, din oameni care vor *să trăiască lejer* pe seama Bisericii ci, în primul rând, din Sfinți.

Din Sfinți cunoscuți și necunoscuți…

Tocmai de aceea și duminica aceasta, a tuturor Sfinților, în care toți sunt văzuți împreună…pentru că toți Sfinții Lui *sunt* în Împărăția Lui.

Noi, în Biserică, îi cinstim doar pe unii dintre Sfinții lui Dumnezeu și despre ei știm mai multe sau mai puține amănunte.

În comparație cu ce au făcut și au scris Sfinții…până la noi au ajuns mult prea puține lucruri.

De aceea, când vorbim despre teologia unuia sau a altuia dintre marii și cunoscuții Sfinți

ai Bisericii trebuie să avem conștiința că ea a ajuns…*incompletă* până la noi.

Că ceea ce înseamnă pentru noi *teologia* Sfântului Grigorie Palama sau a Sfântului Isaac Sirul, spre exemplu, e doar *o parte*…din ce au scris, au gândit, s-au problematizat aceștia.

Sfânta Scriptură este, mai înainte de toate, *un fragment* din marea realitate a revelării lui Dumnezeu și a relațiilor Sale cu oamenii.

Iar viața Bisericii, cu marile ei revărsări de har dar și cu căderile ei, nu e cuprinsă în nicio carte în mod deplin, pentru că nicio carte nu o poate cuprinde.

Însă în Scriptura pe care o citim, în cărțile de slujbă și în viețile Sfinților, în toate oceanele de teologie și de experiență ale Dumnezeiești Tradiții a Bisericii contemplăm voia lui Dumnezeu cu oamenii, prezența Lui continuă în lume și în viața noastră, adică contemplăm, în *oglinzi personalizate*, în Sfinții Lui, pe Marele și Întreitul Soare al întregii existențe, pe Dumnezeul treimic.

Și aici se vede marea înțelepciune dumnezeiască a acestei duminici: că niciun Sfânt nu e trecut cu vederea…dar Sfinții sunt de multe feluri.

De la Sfinții Protopărinți ai neamului omenesc, Sfinții Părinți Adam și Eva, și până la întruparea Domnului, avem Sfinți Profeți, deopotrivă bărbați și femei, de o mare diversitate caracterologică.

Nu mai vorbesc despre diversitatea de temperament, etnică, de pregătirea profesională și culturală a membrilor Bisericii, care, de la Apostoli și până la Mucenici, de la Pustnici și până la Teologi, de la Monahi și până la Mărturisitori, sunt niște exemplarități tulburătoare.

Dar tocmai pentru că sunt *unici* și *diferiți* Sfinții lui Dumnezeu, ei și-au găsit în Dumnezeu și în Biserica Lui *punctul de convergență* cu toți cei renăscuți prin har, pentru că Dumnezeul, Care ne personalizează pe fiecare în parte, tot El

ne și unește, pe cei diverși, într-o unitate plurală, personalizată, în care fiecare suntem *altcineva* dar toți, la unison, suntem *mădularele mistice* ale lui Hristos Dumnezeu.

Și în viețile lor, și în scrierile lor, și în minunile lor se observă *un continuum.*

Se observă o legătură dumnezeiască.

Iar fiecare dintre noi, care *ne decidem* pentru viața cu Dumnezeu, trebuie *să intuim* cum trebuie *să ne apropiem* de Sfinții Lui și să ne legăm în același continuum, în același fir neîntrerupt al sfințeniei.

Pentru că Dumnezeu nu inventează *o sfințenie* pentru fiecare secol, adică nu ne dă *o altă revelație* și *un alt mod de a fi* pentru fiecare secol, ci trebuie să înglobăm revelația Lui și modul Lui de a lucra cu Sfinții Săi timp de aproape 8 milenii.

Se adaugă noi și noi informații, noi și noi detalii despre viața cu Dumnezeu iar noi trebuie să fim cei care întrupăm Tradiția vie a Bisericii.

Însă *unirea noastră interioară* cu Sfinții trebuie să fie una *reală* și nu *imaginară*!

Pentru că observăm *ce jalnică* e viața celor care *își închipuie* că sunt *sfinți*, că sunt *perfecți*, că nu au *urmă de întuneric* în ei, când întunericul e *modul lor de-a fi*.

Însă Sfinții nu sunt toți *perfecți*, nu sunt toți *fără pată*…ci sunt *pe diverse trepte de sfințenie* și *de înțelegere* a voii lui Dumnezeu.

Și tocmai pentru acest lucru sfințenia e o pajiște cu milioane de flori, fiecare floare fiind unică, cu parfumul și frumusețea ei.

Pentru că în toți Sfinții Lui a lucrat și lucrează slava lui Dumnezeu, pentru că ei s-au deschis lui Dumnezeu…dar nu toți sunt *la fel* în sinea lor, pentru că El nu cere *o sfințenie standard* de la noi.

Extremiștii noștri din Biserică însă, care nu știu cât *de delicată* și *de frumoasă* și *de simplă* e relația cu Dumnezeu, cer *sfințenii standard*.

Cer ca toți să fim *la fel*.

Să avem toți *aceeași viață*…cu ei.

Dacă sunt monahi…toți monahii trebuie *să semene* cu ei…iar dacă sunt mireni…toți mirenii trebuie să semene cu extremiștii noștri, cu neliniștiții și neîmpăcații noștri cu Dumnezeu și cu realitatea Bisericii.

Însă Sfinții lui Dumnezeu sunt foarte, foarte, foarte diverși…și nu seamănă niciunul cu altul.

Unul nu a avut copii, pe când altul a avut 12.

Unul a trăit în Mănăstire, pe când altul a trăit în copac sau în peșteră.

Unul a fost nebun pentru Hristos, pe când altul, cu două minute înainte de mucenicie, îi martirizase pe alții și era păgân.

Unul a fost foarte erudit, pe când altul nu știa să citească.

Unul a fost împărat iar altul a fost sărac lipit pământului…însă nu postura socială i-a adus în Împărăția lui Dumnezeu ci viața lor și prezența în ei a slavei lui Dumnezeu.

Și dacă contemplăm duhovnicește teologia acestei zile, zboară din noi ideea puerilă *a uniformizării* vieții Bisericii.

Nu, Dumnezeu nu iubește fundamentalismul care ne dorește copii fade, surogate de personalitate!

El, Dumnezeu, este *sursa* și *modelul* nostru de viață…dar pe măsura înțelegerii și a acceptării noastre libere.

Nu poți fi „ca Sfinții” pentru că „ți se cere” ci pentru că *înțelegi* la ce ești chemat de Dumnezeu și *te construiești* împreună cu Dumnezeu.

Și dacă în literatură, în știință, în tehnologie, în artă, nu poți să naști genii *prin lege*, pentru că vrea statul sau vreo instituție anume, cu atât mai mult în Biserică nu se nasc Sfinți, și teologi, și creștini autentici pentru că vrea Sfântul Sinod, vrea episcopul tău sau duhovnicul tău, adică *alții* în locul tău, ci pentru că *vrea* Dumnezeu și *tu înțelegi asta* și *consimți*

acestui demers partenerial cu Dumnezeu, în care El te conduce, te curățește, te luminează, te împodobește cu slava Lui, te îndumnezeiește.

De aceea trebuie să cinstim *ce vrea* și *ce face* Dumnezeu cu oamenii.

Adică să nu ne luptăm *fără sens* cu cei pe care El îi luminează, El îi ajută, El îi conduce să slujească, să scrie, să lucreze, să vorbească întru slava Lui…ci *să îi ajutăm* cu toată conștiința noastră.

Pentru că, fără sau cu vrerea noastră, că ne place sau că nu ne place nouă, oamenii Lui *vor purta* Biserica mai departe, vor arăta *cine sunt reperele* Bisericii și care e *calea de urmat*.

Așadar, iubiții mei, Dumnezeu *îi cunoaşte* pe Sfinții Lui!

Îi cunoaște și pe cei *din veşnicie* cât și pe cei *din istorie*.

Și dacă vrem *să îi ajutăm* pe Sfinții Lui…să nu ne gândim *prea mult* ci *să trecem la fapte*!

Iar faptele făcute *pentru Sfinți* nu sunt, în primul rând, *cererile extremiste de canonizare* sau *însăilările predicatoriale de duzină* ci *studiile serioase despre Sfinți*, despre opera și viața lor.

A pleda pentru Sfinți înseamnă a oferi *o mai profundă cunoaştere* a lor.

Adică *a munci asiduu* pentru *a reliefa* viața și teologia Sfinților.

Și când muncești asiduu la pregătirea unei conferințe, atunci nu o mai faci într-o noapte…ci în 6 luni, într-un an…în doi ani…

Și când scrii la o carte fundamentală…te nevoiești mult…și nu doar *compilezi* texte.

Căci dacă am ajuns la *extremism* și la *platitudini* în Biserică, la *compilări sterile* și *plictiseală*, am ajuns tocmai pentru că am considerat că teologia e un fel de *agricultură după ureche*.

Însă teologia e *o asceză* după voia lui Dumnezeu.

E *multă muncă* și *multă luminare dumnezeiască* la un loc…după cum e și viața de evlavie a oricărui creștin.

Așa că, astăzi, după cum spune *Sinaxarul* Penticostarului, îi prăznuim pe toți cei *sfințiți* de Dumnezeu, de la Puterile cerești și până la Maica Domnului, cea mai Sfântă dintre Sfinții lui Dumnezeu[90].

Pentru că slava lui Dumnezeu e cea care i-a inundat și îi inundă interior pe Sfinții Lui și El ne trage la înălțimea Sa cea veșnică.

Și fie ca și noi să fim ridicați de harul Treimii la veșnica comuniune cu Sine, cu Dumnezeul nostru treimic, cu Tatăl, cu Fiul și cu Sfântul Duh Dumnezeu, împreună cu toți Sfinții Lui și cu toate Puterile cerești, pentru că aceasta e comuniunea pe care Biserica *o învață* și *o dezvoltă* acum în noi. Amin!

[90] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 373.

Predică la Duminica Sfinților români [2013]

Iubiții mei[91],

pomenirea Sfinților români pe care o facem astăzi are legătură *directă* și *explicită* cu pomenirea tuturor Sfinților și cu Cincizecimea.

Pentru că Sfinții Bisericii lui Hristos au apărut odată cu Cincizecimea.

Căci de atunci de când harul Treimii s-a pogorât în oameni, de când Biserica a devenit comuniunea vie și sfințitoare a lui Dumnezeu cu oamenii, orice neam a putut să intre în Biserică și să arate Sfinți.

[91] Predică scrisă în ziua de 5 iulie 2013.

Iar poporul român s-a convertit la dreapta credință și a arătat Sfinți din primele secole ale Bisericii, fapt pentru care avem *credință apostolică* și facem parte dintr-o *Biserică apostolică*, în succesiune directă, de două milenii.

Acest lucru e *o mare și copleșitoare binecuvântare* dar și *o mare și înfricoșătoare responsabilitate* în același timp.

Pentru că trebuie să rămânem *în dragostea dintâi*…

Adică să arătăm că trăim cu evlavie sfântă și cu simplitate, urmând Apostolilor Lui, de la care avem credința și viața bisericească.

Trebuie să arătăm că suntem *vrednici* de această demnitate sfântă și anume de aceea de a fi *fiii lui Dumnezeu prin har*.

Și pentru că suntem de două milenii în Biserica lui Hristos, de aceea e un lucru *lipsit de înțelepciune* să ne concentrăm *doar* pe canonizarea Sfinților recenți.

Sau să căutăm să îi înțelegem și să îi cinstim pe ei…*rupți* de întreaga istorie a Bisericii Ortodoxe Române.

Dimpotrivă, pe noi trebuie să ne intereseze Sfinții lui Dumnezeu *din toate secolele*, care au fost fiii Bisericii noastre Ortodoxe Române, și pe ei trebuie să îi cinstim prin cercetări istorico-teologice aprofundate.

Căci știm multe amănunte despre Sfântul Ștefan cel Mare sau despre Sfântul Constantin Brâncoveanu, pentru că despre ei s-au ocupat, în primul rând, istoricii.

Însă câte monografii la viețile lor avem, din partea teologilor noștri?

Ce se întâmplă cu Sfinții români, canonizați sau nu, despre care știm *doar câteva lucruri*, pentru că, în trecut sau pe când trăiau, *nimeni nu i-a luat în seamă*?

Și pentru noi asta e *o mare scădere*…

Pentru că nici în trecut și nici în prezent *nu ne pasă*, cu adevărat, de Sfinți.

Da, din gură…și triumfalist…părem a fi „prieteni” cu Sfinții…însă prietenia *se probează* prin câte facem, în mod concret, pentru ei.

Și primul lucru pe care Sfinții Lui *îl vor* de la noi e să cinstim și să păstrăm cu sfințenie viețile, trupurile, cărțile, lucrurile rămase de la ei.

Pentru că toate ale lor sunt *o călăuzire* a noastră în viața cu Dumnezeu.

Toate ale lor sunt *lumină* și *binecuvântare*, din care învățăm cum să ne cunoaștem pe noi și cum să ne apropiem de Dumnezeu și de ei, de Sfinții Lui.

Iar duminica de astăzi, stabilită recent, în timpul patriarhatului Părintelui Patriarh Teoctist, nu îi are *în vizor* doar pe Sfinții români canonizați, foarte puțini de altfel.

Ci *pe toți Sfinții României*, așa după cum, duminica trecută, i-am cinstit pe toți Sfinții, cunoscuți sau nu, canonizați sau nu, ai Bisericii lui Hristos.

De aceea e o duminică ce *împacă* trecutul cu prezentul, pe oamenii Sfinți *încă în viață* cu cei *din veșnicie*, pentru că Biserica e *comuniunea sfințeniei netrecătoare* a lui Dumnezeu cu oamenii și în această comuniune de taină/ mistică, fiecare dintre noi suntem chemați *la o viață sfântă* și nu la una *indiferentă*.

Sau duminica asta ne spune că *acesta* e creștinul ortodox, că *așa trebuie* să arătăm fiecare dintre noi: ca Sfinții Lui.

Și pentru mine a fost și este un lucru *de mare folos* faptul că am cercetat, am aprofundat și aprofundez viețile Sfinților români canonizați sau nu, a celor care au trăit *românește* sfințenia, pentru că am înțeles că fiecare neam are *particularitatea* lui.

Și că *a te apropia* de Sfinții neamului tău înseamnă să vezi *ce suntem* și *ce nu suntem* ca neam.

Însă, pe de altă parte, *a absolutiza* Sfinții români, a-i vedea *rupți* de tot arealul Sfinților Bisericii, e o altă extremă ce nu ne ajută deloc.

Pentru că noi trebuie să ne facem largi, încăpători, să cuprindem *tot mai mulți* Sfinți în inima și în viața noastră și nu să fim *exclusiviști*.

Trebuie să facem o cercetare *pe secole* a Sfinților, să vedem cum au păstrat aceeași credință și aceeași mărturisire apostolică și patristică și nu *să ne reducem* cunoașterea și iubirea doar la câțiva.

Și asta pentru că *ne-au ajutat* într-o anumită problemă sau pentru că suntem noi *mai atașați* de ei.

O perspectivă corectă, profund ortodoxă, e să înglobăm cât mai mulți Sfinți în experiența noastră duhovnicească, să îi vedem profund și coerent, să ne însușim de la ei anumite amănunte, care ne pot fi proprii și nouă.

Iar pentru asta trebuie să fim *luminați* de Dumnezeu ca să știm ce să alegem…ca să înțelegem *ce ni se potrivește*.

Și când ne smerim în fața lor, când *îi vrem* în noi…atunci înțelegem, cu harul lui Dumnezeu, cum să ne împrietenim cu Sfinții Lui.

În timpul vieții Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu, Părintele nostru duhovnicesc, am înțeles un lucru capital de la el: acela de *a nu ne opri*, în iubirea noastră, doar la câțiva Sfinți.

De a nu absolutiza *parțialul*…ci de a dori, toată viața, *completitudinea* Sfinților.

El, Dumnezeiescul Ilie, era *prieten de taină* cu mulți Sfinți, pentru că li se ruga lor și încerca, prin tot ceea ce citea de la un Sfânt, să se împrietenească cu sufletul lui, cu modul lui de-a fi.

De aceea, fiind învățați de el să trăim această *deschidere universalistă* față de Sfinți și față de toți oamenii, nu înțeleg de ce se preferă *puținul*…în locul *multului*.

De ce, cu atâtea milioane de Sfinți în cărțile și locașurile Bisericii…noi n-avem ce lucra zilnic, n-avem ce traduce, n-avem pe cine cunoaște, n-avem cui să ne rugăm?

Da, asta e o reală problemă: că nu ne simțim *vii*…lângă Sfinții Lui!

Pentru că de-am fi plini de har, de viață dumnezeiască…i-am simți *vii* și pe ei, ei ne-ar fi *prietenii noştri de fiecare clipă* și am avea, din destul, ce să spunem, ce să prăznuim…

Pentru că ei sunt *vii*!…

Da, ei sunt *vii* și au multe ca să ne spună.

Și dacă *i-am asculta*…am *umple* multe goluri despre ei.

Când am terminat integrala operelor[92], în 10 volume, a Fericitului Ilie, mă așteptam să primesc *un semn* de la el.

Nu într-un mod *insistent*…ci așa, între noi doi, așa cum i-am promis…pentru ca să știu *ce îmi spune*…

Și n-am primit nimic special…așa cum, în ciuda multelor articole și cărți gratuite…nu primesc niciun comentariu *pe măsura iubirii* cu care le dărui.

Au trecut luni…

De curând, spre dimineață, l-am visat bucuros…și bucuria lui dumnezeiască *a țâșnit* și în inima mea.

La fel ca de fiecare dată când îl vedeam…și mă vedea…

A țâșnit *în mod personalizat*…adică *din el*.

Și a făcut în visul acesta duhovnicesc un gest pe care nu l-a făcut niciodată în viața lui: mi-a luat mâna dreaptă și mi-a sărutat-o.

Uluit de gestul lui…și eu i-am sărutat mâinile.

Și mi-a dat niște înscrisuri, într-un portofel mare, toate scrise de mâinile lui dumnezeiești…iar la final a scos 1.000 de dolari și mi i-a dat.

M-a privit în ochi, cu bucurie, și mi-a dat de înțeles că *știu* pentru ce sunt…

Și când m-am trezit am știut că *mi-a plătit* fiecare volum, din cele 10, scrise despre el…

---

[92] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.

Și v-am mărturisit aceste lucruri pentru ca să vă spun ceva important: lucrurile mari și duhovnicești *vin la timpul lor* dar, pentru ca ele să vină…noi trebuie *să lucrăm zilnic*.

Dacă *ne împrietenim* cu Sfinții, mai devreme sau mai târziu, *o să afle mulți*…

Dacă suntem Sfinți…la fel…

Nimic *nu se pierde* în fața lui Dumnezeu…chiar dacă multe *se uită* în istorie…

Lucrul important e să nu uităm *cine suntem*, să nu ieșim *din treapta noastră* și, pe fiecare zi, *să ne umplem* de sfințenie și de cunoaștere, de simplitate și de bucurie, de delicatețe și de înțelepciune dumnezeiască.

Pentru că numai astfel poți *să dărui* lucruri fundamentale altora.

Numai astfel poți *să ajuți*.

Și ajutorul *adevărat* dat oamenilor e să îi înveți *să guste* și *să iubească* viața duhovnicească, viața cu Dumnezeu, viața Bisericii, viața care nu se termină niciodată.

Dumnezeu să fie binecuvântat întru noi, robii Săi, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Dumnezeul nostru treimic, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Predică la Duminica a 3-a după Rusalii [2013]

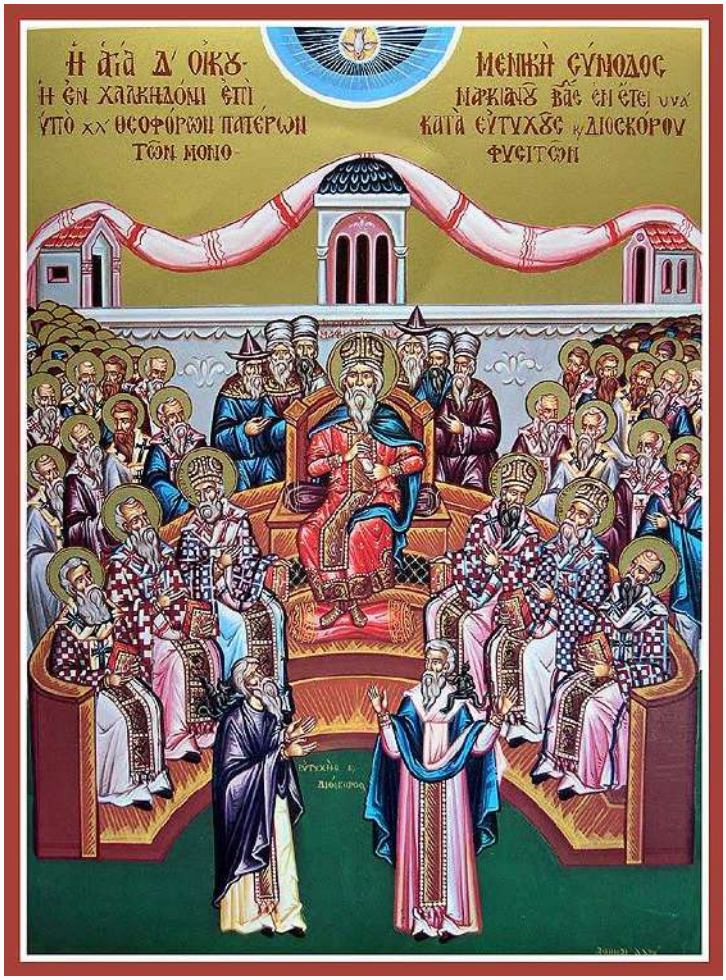

Iubiții mei[93],

după cum am făcut cu prilejul pomenirii Sfinților Părinți de la *Sinodul I Ecumenic*[94], de la Niceea, așa vom face și acum, la pomenirea Sfinților Părinți de la *Sinodul IV Ecumenic*, adică de la Calcedon, din 451 d. Hr.

Pentru că trebuie să aprofundăm teologia dogmatică stabilită la acest dumnezeiesc sinod al întregii Biserici.

---

[93] Predică scrisă în ziua de 11 iulie 2013.

[94] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/14/predica-la-duminica-a-7-a-dupa-pasti-2013/.

Iar această *hotărâre dogmatică* sau *definiție a credinței* [ὅρος πίστεως/ definitio fidei][95] cuprinde *o altă etapă* a definirii dogmatice a persoanei lui Hristos, începută la Sinodul de la Niceea.

Mai întâi de toate, definiția exprimă *conștiința* Bisericii față de Sinodul de la Calcedon [Halchidon]. Căci în ea este numit: „Sfânt și Mare și Sinod Ecumenic [ἡ ʿΑγία καὶ Μεγάλυ καὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος]".

Iar *Sinodul* [adunarea Sfinților Părinți pentru a defini persoana lui Hristos din punct de vedere dogmatic, adică pe baza Revelației dumnezeiești] a fost reunit „prin harul lui Dumnezeu [κατὰ Θεοῦ χάριν]" și a fost convocat de augustii Valentinian[96] și Marcian[97], în Halchidon [Χαλκηδών][98]/ Calcedon, provincia Bitinia, în Biserica Sfintei Marii Mucenițe Eufimia.

După care se vorbește despre *pacea* dată nouă de Domnul, care nu ne îngăduie *să ne despărțim*, noi, cei credincioși, unii de alții, din cauza „dogmelor evlaviei [τοῖς δόγμασι τῆς εὐσεβείας]" ci, prin care, toți trebuie să avem aceeași propovăduire a adevărului.

Adică harul dumnezeiesc ne învață să stăm *în acelaşi adevăr* cu toții și nu ne furnizează adevăruri „paralele".

Numai acolo unde harul dumnezeiesc nu mai e *simțit* sau unde e *neglijat* sau unde e *negat*, apar tot felul de speculații presupus „evlavioase", dar care nu au de-a face cu relația mistică/ duhovnicească cu Dumnezeu, în Biserica Sa.

Pentru că unde e adevărul Lui e și simțirea prezenței Lui, pentru că El umple de har pe cei care stau *în adevărurile* Sale.

---

[95] *Cf. Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, ed. Alberigo, Bologna, 1972, p. 83-87.
[96] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Valentinian_III.
[97] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Marcian_%28%C3%AEmp%C4%83rat%29.
[98] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Calcedon.

Un al treilea pas e acela, că definiția dogmatică amintește de *zizaniile* [ζιζανίων] diavolului, adică de părerile eterodoxe/ eretice, care *nu au de-a face* cu Revelația dumnezeiască dăruită Bisericii și păstrată de către ea.

Pentru că Sinodul s-a întrunit tocmai ca să scape Biserica de „toată necurăția înșelării [πᾶσαν τοῦ ψεύδους λύμην]". Adică de *erezie*. De *minciună*.

Pentru că minciuna e dovedită ca *străină* revelației dumnezeiești de către cei care sunt *fideli* revelației, adică adevărului dumnezeiesc.

Și numai Biserica, în mod sinodal, poate decide, luminată fiind de Dumnezeu, care e *adevărul* Bisericii, pe baza Tradiției ei dumnezeiești.

Din acest motiv, *convocarea* Sinodului de către augușții Valentinian și Marcian înseamnă *chemarea* Sfinților Părinți ca să se întrunească sinodal și nu a însemnat și faptul de *a le impune* vreo perspectivă teologică sinodalilor.

Adică Sfinții Părinți *au decis* în materie de învățătură a Bisericii și nu au fost niște *purtători de cuvânt* ai conducătorilor imperiului.

De aceea, participanții la Sinod au avut conștiința că ei îndepărtează „dogmele greșite [τὰ τῆς πλάνης δόγματα]" și *reînnoiesc* hotărârile de la Niceea, Constantinopol și Efes. Adică hotărârile primelor 3 Sinoade Ecumenice.

Se dă citire *Crezurilor de la Niceea* și *Constantinopol*[99].

Și despre *Crezul niceo-constantinopolitan*, pe care noi îl rostim la Botez și la Sfânta Liturghie, Sinodul IV Ecumenic afirmă că el *învață desăvârșit* [ἐκδιδάσκει τὸ τέλειον] despre Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, adică despre Dumnezeul nostru treimic și despre *întruparea* Domnului [τοῦ Κυρίου τὴν ἐνανθρώπησιν], adică despre reala Sa întrupare/

[99] *Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, ed. Alberigo cit. ant., p. 84.

asumare a umanității noastre, adică a trupului și a sufletului în integralitatea lor.

Mai departe se vorbește despre cei ce, în afara adevărului Bisericii, tăgăduiesc faptul că Fecioara Maria este *Născătoare de Dumnezeu* [τὴν Θεοτόκος] iar, pe de altă parte, spun că ar exista „o singură fire [μίαν εἶναι φύσιν]" și nu două firi în persoana lui Hristos și că această fire una ar fi *trupească* și *dumnezeiască* în același timp.

Pentru că ereticii monofiziți nu făceau altceva decât să confunde *persoana* cu *firea*.

Și când doreau să explice *întruparea* Domnului, în loc să spună că Fiul lui Dumnezeu întrupat este *o persoană în două firi*, dumnezeiască și omenească, monofiziții spuneau că e *o fire formată din două firi*.

Adică spuneau un non-sens, pentru că ei contopeau firile, făceau din cele două firi una singură, El nemaifiind nici Dumnezeu, nici om.

Și hotărârea dogmatică a actualului Sinod *reafirmă* hotărârile dogmatice ale primelor 3, subliniind faptul că dumnezeirea Fiului nu este *pătimitoare* și că în persoana lui Hristos cele două firi, dumnezeiască și omenească, nu sunt *amestecate*.

Însă, dacă cele două firi în Hristos nu sunt *amestecate*, adică Hristos e deopotrivă *Dumnezeu* și *om* și nu doar *Dumnezeu* sau nu doar *om*, atunci El este *unul* și *același* [ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν] Fiu al lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Iar când Sfinții Părinți sinodali accentuează *unitatea* prin formula „unul și același" Fiu al lui Dumnezeu e Fiul lui Dumnezeu Cel întrupat, vor să spună că *una* e persoana Lui.

Adică Cel ce S-a întrupat din Fecioară este Fiul lui Dumnezeu din veci și pentru veci și în persoana Sa dumnezeiască a înglobat/ a însușit/ a luat/ a personalizat și umanitatea Sa luată din Fecioară.

De aceea, El e unul și același după persoana Sa, însă, prin întrupare, Și-a asumat și umanitatea noastră în persoană Lui. De aceea El S-a făcut „ceea ce nu era", adică: și *om*, rămânând ceea ce *era*, adică: *Dumnezeu*.

Și Dumnezeieștii Părinți de la Sinodul IV Ecumenic subliniază nespus de bine acest lucru, pentru că ei spun că Fiul, cel unul după persoana Sa, este *desăvârșit* [τέλειον] *în dumnezeirea* [θεότητι] Lui, după cum e *desăvârșit* și *în umanitatea* [ἀνθρωπότητι] Lui.

Adică El e *o persoană în două firi* și nu *o fire din două firi*.

El e *Dumnezeu adevărat* [Θεὸν ἀληθῶς] și *om adevărat* [ἄνθρωπον ἀληθῶς].

Iar cum dumnezeirea nu e compusă dar omul e compus din suflet și trup, definiția dogmatică vorbește despre umanitatea lui Hristos ca fiind formată „din suflet rațional și trup [ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος]".

Pentru că acesta e omul: o ființă rațională care are trup.

Care trăiește în istorie, care are trup și care înțelege ce se petrece cu lucrurile care nu au rațiune.

Și omul are trup pământesc, în comparație cu ființele netrupești, cu Sfinții Îngeri, care au trupuri duhovnicești.

De aceea Domnul, luând firea noastră, a luat tot ce înseamnă ea: adică suflet și trup.

Și trupul Lui era pământesc și vizibil, tangibil până la învierea Lui din morți, când, învingând păcatul și moartea, Domnul a înviat a treia zi cu trupul Său transfigurat, înduhovnicit, plin de slava dumnezeirii Lui, motiv pentru care Se face văzut numai prin credință.

Însă umanitatea Lui înviată și înălțată de-a dreaptă Tatălui, deși a ajuns la o desăvârșire incomprehensibilă/ inimaginabilă pentru noi, a rămas tot trup și suflet și nu au devenit altceva în mod esențial.

De aceea, mai departe, în hotărârea dogmatică de față, se spune că Fiul e *deoființă*

[ὁμοούσιον] cu Tatăl, implicit și cu Duhul Sfânt, după dumnezeirea Lui și deoființă cu noi după umanitatea Sa.

Că El, Fiul întrupat, Hristos Dumnezeu, e *asemenea nouă* în toate în afară de *păcat* [ἁμαρτίας], pentru că El nu a avut păcat, și că, după dumnezeirea Lui, S-a născut din Tatăl mai înainte de veci [πρὸ αἰώνων] iar după omenitatea/ umanitatea Lui S-a născut din Prea Sfântă Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, pentru mântuirea noastră [διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν].

Adică *întruparea Sa* nu a fost *un act de atotputernicie gratuită* ci *un act responsabil*, plin de iubire, plin de grijă pentru viața noastră.

Pentru viața noastră de aici…și, mai ales, pentru cea veșnică.

Pentru că El S-a întrupat pentru *a remedia* greșeala noastră.

Pentru a ne scoate din căderea noastră profundă…

Pentru ca El să facă ceea ce nu putea face nimeni dintre noi: să ne ridice la Tatăl, prin aceea că *ne umple* cu slava Lui.

Și cum avem *posibilitatea* de a ne umple de slava Lui?

Ca *o consecință* a faptului că cele două firi ale Lui, în persoana Sa, sunt cunoscute ca fiind „neamestecate [ἀσυγχύτος], neschimbate [ἀτρέπτως], neîmpărțite [ἀδιαιρέτως] și nedespărțite [ἀχωρίστως]”[100].

Pentru că există *unire ipostatică*/ *personală*.

Cele două firi în Hristos *se unesc la nivelul persoanei Sale*, fără ca unirea firilor să însemne *anihilarea* sau *diluarea* vreuneia dintre ele.

Însă dacă firile s-au unit în Hristos, umanitatea Sa s-a umplut de slava dumnezeirii Sale.

---

[100] Idem, p. 86.

De aceea, Hristos Dumnezeu învingând tot păcatul și toată ispitirea, ca om, în umanitatea Lui, în cadrul persoanei Sale divino-umane, tocmai de aceea umanitatea Lui, după învierea Sa din morți, s-a arătat plină de slavă.

Pentru că slava dumnezeiască nu a venit *din exterior* în umanitatea lui Hristos Cel înviat ci *din interiorul* ei, pentru că umanitatea lui Hristos e *parte componentă* a persoanei celei veșnice a lui Hristos.

Căci ea a țâșnit *prin* trupul Lui *din* dumnezeirea Lui.

Iar când noi facem experiența *prezenței* slavei Lui în ființa noastră, facem experiența reală *a iradierii* dumnezeirii Lui prin umanitatea Sa transfigurată, plină de slavă.

Și hotărârea Sinodului IV Ecumenic se încheie cu avertismentul că nimeni nu trebuie să mărturisească un alt Simbol/ Crez [ἕτερον σύμβολον] decât cel al Bisericii, deja dogmatizat. Adică în afară de cel de la Constantinopol, din 381, pe care îl mărturisim până azi în Biserică.

Așa înțelegem de ce un Sfântul Fotie cel Mare a fost *foarte vehement* cu *Filioque*, adică cu falsificarea Crezului niceo-constantinopolitan.

De ce Sfântul Marcu Evghenicul a pledat cu aceeași ardoarea împotriva inovațiilor eterodoxe ale romano-catolicismului și de ce Sfântul Grigorie Palama, aceluiași romano-catolicism căzut în filosofie păgână, i-a amintit, cu zel dumnezeiesc, că a mărturisi un har „creat”/„zidit” înseamnă a-L face pe Dumnezeu „o creație”.

Însă Dumnezeu e *nezidit* și *existent dintotdeauna*, fiind în trei ipostasuri/ persoane: Tatăl și Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, Fiul fiind născut din Tatăl și Duhul Sfânt purces din Tatăl, fără ca prin asta Tatăl să fi existat *mai înainte* de Fiul și de Duhul Sfânt, ci este un singur Dumnezeu, în trei persoane, fără de început, egale și dumnezeiești.

De aceea *Filioque* nu e scriptural și nici patristic.

La fel nu sunt nici *primatul papal*, *purgatoriul*, *harul creat* și orice altă *invenție teologică* ce nu are nimic de-a face cu Tradiția și istoria Bisericii.

Tradiția Bisericii e una și ea vine până la noi și în aceasta găsim toate dogmele credinței și toate lămuririle de care avem nevoie.

De aceea, aceste amintiri/ pomeniri sfinte ale modului în care s-au format *monumentele credinței* vor să ne pună în fața faptului de a fi *recunoscători* pentru credința care ne mântuiește și ne sfințește viața.

Sinoadele Ecumenice *au rezumat* credința primită de la Domnul și de la Apostolii Lui și ele *nu au inventat* în materie de credință.

Tocmai de aceea, ca un fir continuu, credința apostolică vine până la noi prin tot ceea ce înseamnă dogmă, canon, slujbă și învățătură sfântă și, prin toate, noi ne umplem de slava lui Dumnezeu, care se pogoară în noi ca pace, ca bucurie, ca iertare și ca împlinire desăvârșită.

Așadar, iubiți confrați, a 3-a duminică după Cincizecime e despre Hristos, Dumnezeul nostru, Cel unul după persoana Sa dar în două firi.

E despre Hristos, Fiul Tatălui, Cel deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt dar și cu noi, oamenii, fiind Confratele nostru.

De aceea, El, Cel care ne-a iubit pe noi până la moarte pe Cruce, până la a coborî în Iad pentru noi, ca să ne conducă în Împărăția Sa, ne cheamă și azi, ne cheamă și mâine, ne cheamă mereu, la a fi oameni integri, oameni ai credinței vii, atente și nu fundamentaliste.

Nu facem nimic dacă *îi scoatem* altuia ochii cu ceea ce *știm*…dar el vede în noi…ceea ce *nu suntem* noi, adică *oameni Sfinți*.

Excesul de vorbe, prin care credem că *propovăduim* credința, dar care nu e însoțit și de *mireasma de sfințenie* a persoanei noastre, se întoarce *împotriva* Bisericii.

Pentru că lumea noastră, adânc secularizată, nu prea crede *în vorbe*…dar *e cutremurată* de vorbele, care sunt *una* cu oamenii care le propovăduiesc.

Ea e *cutremurată* când *se întâlnește* cu oamenii în care Dumnezeu sălășluiește și vorbește și lucrează prin ei.

Dacă nu îi găsește…dacă găsește numai *vehemenți sterili*, numai *căpcăuni*, dacă nu găsește *oameni dialogici*, oameni frumoși, oameni supli…ascultă tot felul de minciuni, tot felul de prezicători, tot felul de falși evangheliști.

De aceea noi suntem cei care trebuie să ajutăm lumea noastră, lumea din jurul nostru, ca să afle că adevărul *stă în Biserică*, că adevărul este experimentabil la nivel personal și comunitar, că adevărul e întrupabil, că adevărul *îndumnezeiește* și *nu îngâmfă*.

Și dacă reușim, prin ce suntem, facem și spunem, să împărtășim și altora din *certitudinile comuniunii* cu Dumnezeu, atunci venim de la Sfinții Părinți aceștia, de la Calcedon, care au vrut să fim *una* în gândirea și în simțirea noastră.

Dar ca să fim *una* cu ei trebuie să citim *aceleași cărți* ca și ei.

Trebuie să avem aceeași asceză și experiență mistică aidoma lor.

Să avem aceeași grijă ca și ei de *a nu sminti* prin ce suntem și facem.

Aceeași grijă pentru Biserica una a lui Hristos, pentru dogmele Sale, pentru viața sfântă.

Și dacă grija Lui, grija de Biserica Lui *ne frământă*, dacă ea e *o durere vie* în conștiința noastră…atunci vom ști *să ne alegem* cuvintele, tonul și atitudinea necesară, atunci când vorbim *pentru* și *despre* Biserica Lui.

La mulți ani și Dumnezeu să ne umple pe toți de bucuria de a trăi în adevăr și de a ne bucura, împreună cu toți, de adevărul Lui. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Profet Ilie Tesviteanul [20 iulie 2013]

Iubiții mei[101],

în arșița verii îl pomenim pe cel plin de foc. Pe cel plin de slavă dumnezeiască.

Pentru că suntem îndemnați să mergem spre vederea lui Dumnezeu, spre simțirea Lui, spre comuniunea veșnică cu El.

Căci Sfântul Profet Ilie, ca și Sfântul Enoh[102], înainte de venirea Domnului, s-a învrednicit a fi ridicat cu trupul la cer în slava lui Dumnezeu.

În ebraică, numele său este Eliiah din Tișbi [II Reg. 1, 3, cf. WTT].

---

[101] Predică scrisă în ziua de 18 iulie 2013. O zi de joi. Iar pomenirea Sfântului Ilie a fost într-o zi de sâmbătă.

[102] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Enoch_%28ancestor_of_Noah%29.

În greacă: Iliu din Tesvitis [II Reg. 1, 3, cf. LXX].

În latină: Helias Thesbites [II Reg. 1, 8, cf. VUL].

Însă în limba română noi îl cunoaștem ca *Ilie*, cel ce ne aduce ploaie sau căruia ne rugăm ca să vină ploaie bună, liniștită, roditoare peste pământurile noastre…și despre care Scriptura dă mărturie că *a coborât foc din cer* prin rugăciune [I Reg. 18, 38; II Reg. 1, 10; 1, 12; 1, 14, LXX], că *a coborât apă din cer* cu rugăciunea sa [I Reg. 18, 45, LXX]…dar care a și fost înălțat la cer în car de foc, cu cai de foc [II Reg. 2, 11, LXX], adică în slava lui Dumnezeu.

De aceea îl avem iconizat pe Sfântul Ilie ca *rugător în pustiu* dar și ca *plin de roșu*, de foc, la ridicarea lui la cer de către Dumnezeu.

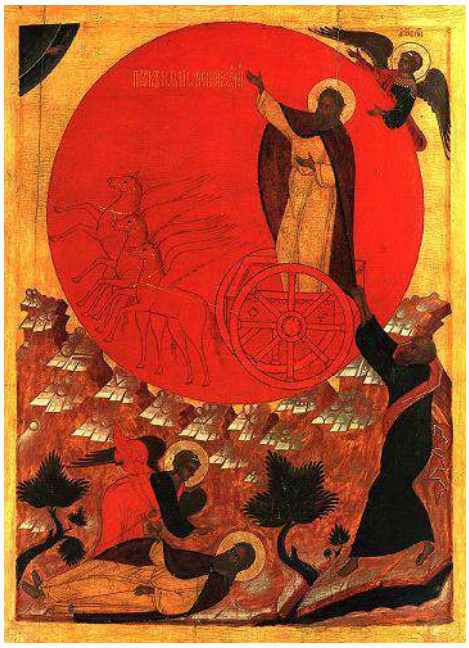

Pentru că nu *relaxarea* ne umple de har ci *încordarea* duhovnicească.

Continua atenție.

Continua trezie a minții.

Starea în care *ne unificăm* simțurile sufletești și trupești, în rugăciune, în tăcere, în simțirea slavei lui Dumnezeu.

Iar dacă Sfântul Ilie, înainte de venirea Domnului, a ajuns la o asemenea *stare de*

sfinţenie personală…vă daţi seama *ce sfinţenie* se cere de la noi, cei care ne împărtăşim mereu cu El şi citim cuvintele Lui şi vedem icoanele Lui şi suntem cu Domnul tot timpul?

Însă pomenirea lui, azi, pe 20 iulie, înainte de praznicul Schimbării la faţă, de pe 6 august, e pentru a sublinia faptul că înainte şi după venirea Lui oamenii s-au sfinţit *prin har*. Prin simţirea şi vederea slavei Sale.

Că acelaşi har al Treimii e în toţi Sfinţii Lui.

Însă prin toată iconomia Fiului lui Dumnezeu întrupat, prezenţa lui Dumnezeu în oameni a devenit una *stabilă* şi *interioară*, oamenii au devenit purtători de Dumnezeu, adică plini de *focul slavei* Sale.

De aceea, în focul verii suntem îndemnaţi să fim *făclii aprinse*, duhovniceşti, adică oameni cu râvnă dumnezeiască.

Pentru că Sfântul Iliu însuşi mărturiseşte despre sine: „râvnind am râvnit Domnului Panctocratorul [ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι]” [I Reg. 19, 10, LXX].

Însă *râvna duhovnicească*, râvna pentru Dumnezeu, râvna pentru bine, zelul pentru a face cunoscută voia lui Dumnezeu oamenilor nu are nimic de-a face cu *nesimţirea*, cu bădărănia, cu extremismul religios.

Adevăratul zel pentru Dumnezeu şi pentru Biserică vine din cunoaştere teologică, din asceză, din trudă multă, din iubire de Dumnezeu şi de oameni.

De aceea, dacă credem că e de ajuns doar *dorinţa de a face bine*, de a converti pe oameni cu forţa, de a intra *în forţă* în vieţile oamenilor şi nu prin evlavie şi prin vestirea profundă şi acurată, deplină a lui Dumnezeu, confundăm voia noastră…cu voia Lui.

Iar voia Lui e ca El să fie cunoscut şi iubit *pentru cine este* şi după revelarea Lui reală faţă de noi şi nu potrivit…unor basme, unor lucruri aproximative, preluate după ureche.

Dumnezeu vrea să Îl cunoaștem potrivit Scripturii și potrivit Părinților Bisericii, potrivit cultului și a dogmelor, a canoanelor și a tuturor datelor Tradiției ajunse până la noi.

El vrea să Îl cunoaștem în liniște, în răbdare, în dăruire, în atenție.

El vrea să ne arate că nu putem să Îl cuprindem *pe cât vrem* noi ci *pe cât putem*.

Și când recunoști *ce poți*…recunoști *cine ești* și *ce faci*.

De aceea și lui Ilie Dumnezeu i-a domolit râvna, *i-a educat-o*.

El l-a învățat prin post și prin rugăciune, prin sărăcie și prin corbi, prin pustiu și prin vederi dumnezeiești, prin suferințele oamenilor dar și prin lucrarea tainică a lui Dumnezeu cu oamenii…că lucrarea lui Dumnezeu în lume și cu oamenii *ne depășește* și că *a face* voia lui Dumnezeu înseamnă *a te lăsa purtat* de El.

Însă râvna rea, needucată…vrea o mântuire *în forță* a păcătoșilor.

Pe când Dumnezeul milostivirii apelează *la interiorul* oamenilor, la înțelegerea lor, la *clarificarea de sine* și nu vede mântuirea *în masă* ci ca relație personală, vie, autentică, profundă, îndumnezeitoare cu El.

El ne vrea *ai Lui*…dar nu oricum: ci pe calea adevărului și a sfințeniei.

Iar calea sfințeniei *îmbină* bucuriile mari cu tristețile dure, marile descoperiri și înțelegeri cu smintitoarele dezamăgiri.

Calea sfințeniei e dură, nu e *ațipire*…nu e somnolență…ci *conștiința trează*, continuă, că fără Dumnezeu *nu suntem nimic* și *nu putem face nimic*.

Tocmai de aceea, înainte de ridicarea lui la cer, Sfântul Iliu îl atenționează pe ucenicul său, pe Sfântul Elisee, că trebuie *să îl vadă* [II Reg. 2, 10, LXX]…ca *să primească har*.

Să îl vadă extatic, duhovnicește.

Să participe în mod real, conștient și extatic la…ridicarea lui la cer.

Adică îi cerea să fie *un ucenic real*, un ucenic Sfânt, dacă a avut un Părinte Sfânt.

Pentru că nu familia, nu prietenii, nu Părinții pe care i-am cunoscut, nu școlile și Bisericile pe care le-am frecventat ne fac…*prietenii* lui Dumnezeu ci *viața sfântă*.

Dacă și noi *ne sfințim* viața, dacă și noi suntem *sălașuri* ale lui Dumnezeu, atunci ne umplem de aceeași slavă a lui Dumnezeu ca toți Sfinții Lui din toate veacurile și din toate locurile.

Și întru slava Lui putem *să ne sfințim* viața și să fim *în comuniune* cu toți Sfinții și să ajutăm, în mod real, pe oameni.

Dar dacă Dumnezeu, prin slava Lui care sălășluiește în noi, nu ne învață, nu ne luminează *ce să facem* cu noi…și cu alții, în mod practic, de unde să știm *ce să facem*?

Cum știm să aplicăm cărțile la o problemă practică, dacă suntem *fără îndrumarea* Lui?

Sau cum acționăm într-o problemă, la care nu ne-am gândit niciodată, când ea se petrece și ne ia prin surprindere, fără prietenia cu Dumnezeu, care *ne dă sensul*, dezlegarea, înțelegerea a ceea ce trebuie să facem?

Așa înțelegem de ce viața ortodoxă e o viață *continuă* de rugăciune: pentru că avem nevoie, continuu, de luminări vizavi de multiple lucruri.

Avem nevoie să ne umplem de iertarea Lui, de iubirea Lui, de liniștea Lui, de delicatețea Lui…dar și de pasul următor în viața noastră. Trebuie să înțelegem ce să facem după clipa de față, după ziua de azi…

Și Sfântul Ilie ne învață că trebuie să așteptăm *prin rugăciune* voia Domnului cu noi, că răbdarea și așteptarea Lui înseamnă *domolirea* și *înțelepțirea* noastră…că toate lucrurile *nu se termină* în istorie…

Iar dacă istoria nu e cea mai mare *strălucire* a noastră, dacă nu e *climaxul* vieții noastre, dacă nu aici e *împlinirea* noastră, atunci viața veșnică cu Dumnezeu este *adevărata*

împlinire, acolo unde trebuie să fii *urcat* de Dumnezeu…

Și cum *să urci* în cer…fără El?

Cum *să te sfințești*…fără El și în afara Bisericii Lui?

Cum să te sfințești *în afara* adevărului Revelației Sale?

Așa stând lucrurile, înțelegem că Sfântul Profet Ilie, Părintele nostru, este *un martor* al adevărului și al sfințeniei, pentru că nu te sfințești decât în adevăr și adevărul este conținutul sfințeniei.

Dacă vrem să mergem *pe drumul sfințeniei*, adică potrivit vieții pe care *o dorește* Dumnezeu, Sfântul Ilie ne este un povățuitor profund și un prieten adevărat.

De aceea, să îl avem pe Sfântul Ilie în rugăciunile și în inima noastră, rugându-ne lui să ne învețe *dreapta cumpănire* a lucrurilor.

Să ne învețe cum *să ne raportăm* la ce știm dar și la ce nu știm despre viața cu Dumnezeu și la momentele grele din viața noastră, pe care *nu le înțelegem*.

Căci de la Dumnezeu este toată *luminarea* și toată *libertatea duhovnicească*, de la Treimea cea deoființă și nedespărțită, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a după Rusalii [2013]

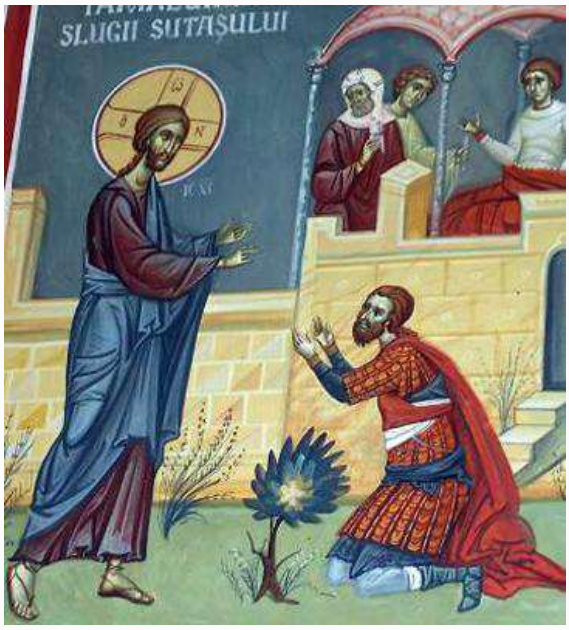

Iubiții mei[103],

vindecările duhovnicești țin *de credință* și nu *de spital* sau *de vrăji*!

Vindecările minunate sunt *daruri* de la Dumnezeu…și asta nu înseamnă că nu mai avem nevoie de spitalizare, de medicamentație pentru bolile noastre.

Ci că avem nevoie *de Dumnezeu* și nu de *pseudo-vindecări*.

Cine crede că diavolul *vindecă* sau că medicamentația fără har *vindecă*…nu vede boala *în esența* ei. Adică nu o vede *ca urmare* a păcatelor noastre.

Însă cine se tratează la duhovnic și la medic și, în același timp, consideră că Medicul suprem e Dumnezeu, vede boala în gravitatea ei, în realismul ei dureros…dar așteaptă și vindecarea reală.

Iar Evanghelia zilei [Mt. 8, 5-13] ne vorbește despre *vindecarea reală*, despre cea pe

[103] Predică scrisă în ziua de 20 iulie 2013.

care Dumnezeu o face în viața celui care crede cu adevărat în umplerea lui de har, de iertare, de vindecare.

Pentru că vindecarea omului pornește de la vindecarea sufletului său.

De la schimbarea vieții lui, în mod real, în mod profund, în mod vizibil…

Și am văzut *vindecări minunate*…și am văzut oameni care *au învins* boala, tocmai pentru că s-au învins pe ei înșiși.

Și *a te învinge* pe tine însuți…adică a-ți învinge frica de moarte, de singurătate, de eșec, deznădejdea, necredința, nesimțirea, răutatea, indiferența, pofta, iuțimea, zgârcenia…înseamnă a ieși, tot mai mult, din boala păcatului.

Și victorioșii lui Dumnezeu, cei care s-au lăsat *învățați* de Dumnezeu despre modul cum *să iasă* din boală…au înțeles, la un moment dat, că adevărata boală nu e să nu poți merge, să nu poți vorbi, să nu poți scrie de unul singur, să nu ai pe nimeni…ci aceea de *a nu putea iubi*.

E o boală imensă *să nu poți iubi*…adică *să nu poți ierta*.

Și dacă *nu poți ierta*…nu poți *trece* mai departe.

Ura, resentimentul, cearta cu altul, în tine însuți, te face *să bați pasul pe loc*.

Te face să fii *închis* în propria ta neputință de a fi liber.

Și dacă luând o pastilă nu te mai doare capul…dacă îți schimbi un organ și te simți din nou întreg…dacă faci o operație și scapi de tumoarea din tine, toate acestea nu înseamnă că *te-ai făcut sănătos*…dacă sufletul tău e neliniștit, e singur, e lipsit de bucurie.

Integritatea trupului, sănătatea lui relativă…*pălește* în fața suferinței sufletești.

Omul *se simte bine* când sufletul lui *se simte bine*.

Oricât de mult ar vrea să considere păcatul drept o „liniștire”, drept o „stare de bine”, când trăiește fericirea de a dărui, de a ajuta, de a ierta,

de a fi iertat, de a fi alinat…omul, oricare ar fi el, știe că *acesta e binele*, cel care vine din bine, din facerea binelui dorit de Dumnezeu.

Cu alte cuvinte, sănătatea se păstrează cu fapte bune.

Sănătatea înseamnă *echilibru* și *har* în suflet și trup.

O viață echilibrată, o viață cuvioasă, o viață curată, fără excese, prin care te umpli de harul lui Dumnezeu.

Pentru că boala îți aduce aminte că *orice exces* înseamnă *chin*.

Înseamnă *durere*, în cele din urmă.

De aceea, pentru a nu învăța durerea din păcat, mai bine să învățăm bucuria din faptele bune.

Și Domnului i-a plăcut la ecatontarhos/ centurion/ sutaș tocmai *încrederea în El*.

Tocmai faptul că L-a văzut pe El ca *izvor* al binelui, al sănătății, al vindecării.

A crezut în puterea cuvântului Său.

În puterea Lui cea dumnezeiască, care aduce viață, care învie, care vindecă pe oameni.

Dar cine crede *în puterea* cuvintelor cuiva, crede *în puterea* persoanei. *În sfințenia* lui.

Iar, aici, în cazul Domnului, centurionul a dat dovadă de *credință* în dumnezeirea Lui.

În puterea *făcătoare de viață* a Fiului lui Dumnezeu întrupat.

În cuvintele Lui convertitoare, iluminatoare, îndumnezeitoare.

Iar credința, încrederea în Dumnezeu, fără s*ă te târguiești* cu El, e *o dovadă de noblețe*. De conștiință înaltă…

Cine *se încrede*, din puține cuvinte, în cineva…arată că are suflet *simplu*, frumos, profund…fără vicleșug…

După cum, cine are nevoie de dovezi peste dovezi, *nu poate să creadă* sau *nu vrea să creadă* în faptul că, pe lumea asta, mai sunt și

oameni cinstiți, oameni integri, oameni care nu suportă matrapazlâcurile…

Cine sunt *moştenitorii* Împărăției?

Cei care vor veni, din toate laturile lumii, în Biserica lui Dumnezeu, cu inimă simplă, încredințată de adevărul Lui [v. 11].

Cei care vor veni în Biserică pentru *a se mântui*, pentru *a se sfinți*…și nu pentru *a profita* de Biserică.

Pentru că putem fi ai Bisericii până la un punct, putem fi ai Împărăției prin Botez, cum ne spune Domnul în v. 12, dar *să cădem* de la viața sfântă a Bisericii și să fim *întuneric*.

Și vom fi, noi, cei ai întunericului, aruncați în „*întunericul cel mai din afară"* [v. 12]…adică în depărtarea de Dumnezeu, care este Iadul.

De aceea, vindecarea *reală* e vindecarea *de Iad* și nu *de boală*!

Lipsa unui ochi, cocoașa din spate, lipsa unui rinichi sau durerile de cap *nu ne scot afară* din Împărăție.

Nu ne scoate *sărăcia* afară din Împărăție, pentru că mulți Sfinți au fost săraci.

Dar *ne scoate păcatul*, oricare ar fi el…tot păcatul nepocăit și nespovedit.

Ne scoate ce avem *rău* în noi, ce avem *neconform* cu blândețea și cu curăția lui Hristos Dumnezeu.

Așa că duminica de azi – după pomenirea de ieri a Sfântului Profet Ilie, care s-a luptat cu idolatria timpului său, cu cei care se închinau la statui făcute de mâini omenești și pe care le considerau *zeități* – e o reflecție asupra *sănătății totale*, adică *o aprofundare* a antropologiei ortodoxe.

Pentru că omul *împlinit,* omul *sănătos* e omul care *se înduhovnicește*.

Nu cel care nu are nicio boală, niciun neajuns, nicio neîmplinire…ci cel care se străduiește, continuu, *să se umple* de slava lui Dumnezeu.

Biserica nu pledează pentru o sănătate *gurmandă*, rotofeie, în care simțurile noastre să fie într-o continuă alertă spre lucruri exterioare, din afara noastră, ci, dimpotrivă, pentru *o sănătate ascetică*, pentru o sănătate lucidă, temperată, care privește în sine, care își închide simțurile de la cele trupești spre înțelegeri și simțiri duhovnicești.

Și spun toate astea, acum, cu puține zile înainte de *Postul Adormirii Maicii Domnului*, cel de două săptămâni…care este *un remediu* sau *o cale* spre *sănătatea noastră ascetică*.

Căci *sănătatea* noastră nu se formează numai din mâncare, somn, destindere, confort ci și din *restrângerea* acestora.

Când înveți *să renunți* la mult, la divers, la lucruri îndelung lucrate, începi să percepi rostul simplității, al puținului, al îndeajunsului.

Și te simți împlinit, *recules* din risipire…

Fără ca prin asta, să renunți, cu totul, la lucrurile minuțioase.

Pentru că e nevoie și de mult și de puțin și de lucrurile delicate și de cele robuste, și de somn dar și de trezirea devreme…dacă toate acestea, multul cu puținul, munca cu studiul, rugăciunea cu munca, munca împreunată cu plimbarea ne fac *eficienți* la nivel duhovnicesc, intelectual, profesional.

Căci, în cele din urmă, sănătatea este *eficientă* și e *ontologică*.

Sănătatea produce lucruri bune, durabile, dacă e *sănătate duhovnicească*.

Dacă lucrăm doar pentru bani, doar de ochii lumii, doar pentru că ne place să ne așezăm într-un fotoliu…nu lăsăm *mare lucru* în spate.

Însă unde e *determinare bună*, unde e trezire bună, în fiecare zi, pentru lucrurile lui Dumnezeu, acolo rămâne *parfumul duhovnicesc* al vieții unui om duhovnicesc.

Mai pe scurt: Domnul ne cheamă *să ne vindecăm* sufletul…pentru ca să știm *ce să facem* cu viața noastră.

În primul rând, Biserica e *sursa* noastră de viață și de sănătate.

Dacă *ne împăcăm* cu Dumnezeu tot timpul, dacă stăm *în limitele evlaviei* tot timpul, atunci învățăm care e sănătatea care ne împlinește: curăția sufletului.

Și de aici, de la *împăcarea* cu Dumnezeu, învățăm *să suportăm toate* pentru curățirea noastră de patimi și pentru *a fi de ajutor* oamenilor.

Să vedeți în alții, iubiții mei, *pe voi înșivă* și nu veți greși niciodată!

Dacă vouă nu vă faceți niciun rău…veți ști să nu faceți nici altora.

Dumnezeu să ne învețe pe toți *să ne vedem pe noi înșine* și să ne înțelepțească *să ne vindecăm* pe noi înșine și *unii pe alții*. Amin!

Predică la Duminica a 5-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[104],

din când în când avem câte o Evanghelie, ca azi, cu demonizați…

Și rostul acestor Evanghelii e *să ne reîntoarcă* cu picioarele pe pământ.

Să ne scoată din *încântarea de sine*…

Să ne reamintească faptul că posesia satanică este *o realitate concretă*, existentă în toată secolele și, mai ales, că de influența demonilor, mai mult sau mai puțin conștientizată, suferim cu toții.

Adică, chiar dacă nu toți ne manifestăm violent, ca demonizații cei mai sălbăticiți, influența demonilor în viața noastră e una *reală*…și, mai ales, *profundă*.

E de adâncime, ține de gânduri, de sentimente, de atitudini, de obișnuințe păcătoase…

Pe care demonii le implantează în sufletul nostru…și pe care tindem să le credem ca fiind

[104] Predică scrisă în ziua de 25 iulie 2013.

„ale noastre”, „naturale”, că „așa ne-am născut”…când ele sunt ale demonilor, nu ne aparțin și prin ele *ne înșală* ca să facem un păcat sau altul.

Și înșelarea lor e atât *de amară* uneori, încât oamenii consideră *beția* sau *curvia* „un dar” de la Dumnezeu, însă nu și *rugăciunea* sau *iubirea de oameni*, spre exemplu.

Însă, se ajunge aici, la cea mai neagră înșelare demonică, numai când avem puțină cunoaștere teologică, când nu frecventăm Biserica, nu ne spovedim, nu ne împărtășim…dar avem *o mare părere* despre noi înșine.

Iar demonii mai ales pe aceștia îi atacă: pe oamenii însinguraţi, cu probleme emoționale și psihice, cu griji, cu neliniști interioare, cu o mare părere de sine, iubitori de sine, lași și fricoși…pentru ca *să îi despartă* de oameni, de comunitate.

De aceea, Evanghelia zilei [Mt. 8, 28-34; 9, 1] ni-i prezintă pe cei doi demonizați din Gadarinos…ca locuind în morminte (v. 28).

Pentru că demonii *au intrat* în ei (căci sunt ființe spirituale, care nu se văd cu ochii fizici…dar care intră, prin faptele și gândurilor noastre rele, insinuate de ei, în noi) și i-au învățat *să nu suporte* comuniunea oamenilor.

Și când prieteniile, căsătoriile, marile relații *se rup*…e semn că unul dintre parteneri a ales *să iasă* din comuniune…tocmai pentru că *a înțeles*, în mod fals, că singurătatea e *mai bună* decât relația.

Însă singurătatea nu e *mai bună* decât relația!

Iar demonizații, cei care nu doreau relații…care nu doreau *să vadă* oameni…ci doar să-și vadă propria lor decadență…când L-au văzut pe Domnul au vrut *o relație cu forța*.

Ei au început *să strige*…și L-au luat *la rost* pe El.

L-au întrebat: „Ce este nouă și Ție, Fiule al lui Dumnezeu? Ai venit aici, înainte de vreme

[πρὸ καιροῦ], [pentru] a ne chinui pe noi?" [v. 29, GNT].

Și I-au vorbit, cu alte cuvinte, despre ei…despre chinul lor…despre *distanța* dintre ei și El…despre lipsa lor de dorință de *a-i cunoaște* pe alții…despre plăcerea de *a sta* în propria lor suferință.

Însă când îți iubești suferința, când îți dezvolți suferința de unul singur, când îți dorești răul, răzbunarea, urâtul…toate acestea sunt semne de *posesie satanică*.

De *înrâurire* a demonilor asupra ta.

Pentru că omul duhovnicesc, omul pe care și-l dorește Dumnezeu, iubește pacea, comuniunea, întrajutorarea, frumosul, gingașul, tot ce e propriu cu rațiunea plină de har, cu adevărul…și nu își găsește liniștea în zgomot, în urât, în ranchiună, în tristețe…

De aceea și întrebarea lor, a demonilor din cei doi: ce este între noi și Tine? Ce avem noi *în comun*? Ai venit acum, mai înainte de vreme, mai înainte de transfigurarea lumii, de învierea morților, de Judecata finală, pentru ca să ne chinui în Iad?

Însă demonii, ca și noi și întreaga creație…avem existența ca *dar* de la Dumnezeu.

Faptul că noi, în loc să *ne împlinim* în harul Său, *ne ratăm* prin cele mai de jos patimi…arată că suntem existențe *reale* dar, mai ales, *libere*.

Un Dumnezeu neiubitor, un Dumnezeu imperfect, un Dumnezeu ranchiunos nu ne-ar fi făcut *liberi*.

I-ar fi plăcut o lume *fără greșeală* dar, în același timp, și *fără iubire reală*.

Pentru că, dacă *poruncești* dragostea…dacă ceri *să fii iubit*, respectat, admirat…fără ca nimeni să vrea asta, la modul deplin și dezinteresat, dacă Ți-e frică de *reala raportare* a oamenilor la Tine, ești un Dumnezeu slab, fricos…

Însă Dumnezeul nostru este un Dumnezeu *puternic* și *cuceritor* tocmai *prin iubire*, prin lipsa temerii de *a fi respins*.

El l-a făcut pe om *liber*…Și-a asumat *riscul libertății*, pentru că numai din libertate se naște dragostea.

Iar milioanele de Sfinți ai Bisericii arată, fiecare dintre ei, această *mare realitate* a dragostei: că pentru El au suportat toate și mulți au avut morți dureroase…tocmai pentru că iubirea pentru Dumnezeu și pentru oameni e *mai valoroasă* decât o existență efemeră.

Moartea celor care L-au iubit pe El s-a dovedit *umplere de viață*…iar umplerea de viață este doar *o consecință* a alegerii corecte, iubitoare, libere a lui Dumnezeu.

Și așa cum *Îl alegem* pe Dumnezeu în locul păcatelor, tot la fel *alegem relațiile* cu oamenii în locul singurătății trufașe, indiferente, disprețuitoare…

Însă un Dumnezeu *surd* la problemele oamenilor *nu s-ar fi gândit* nici la oameni, nici la demoni, nici la porci…nici la cei care păzeau porcii.

Numai că Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care S-a întâlnit cu demonizații care locuiau în morminte…*a avut timp* de oameni!

Demonii, cei mulți, au intrat în turma de porci…după ce au ieşit din oameni.

Și, în răutatea lor, demonii, după ce au primit îngăduința Domnului, i-au omorât pe porci prin faptul că i-au aruncat în mare (v. 32).

La fel ar fi făcut și cu cei doi demonizați: i-ar fi ucis pe loc, dacă ar fi primit îngăduință de la Dumnezeu.

Însă Dumnezeu *îngăduie* demonizarea cu dublu folos: și pentru cel în cauză, pentru cel posedat dar și pentru cei care îl văd.

Adesea, la Mănăstiri și racle de Sfinți, la slujbe, în timpul Sfintei Liturghii, demonii vorbesc din oameni, din oamenii în care locuiesc și își arată chinurile datorită prezenței lor în Biserică.

Cel demonizat simte, cu toată ființa lui, amărăciunea pe care o aduc păcatele, că s-a făcut, prin păcate, sălaș al diavolului…iar, pe de altă parte, oamenii văd, pe viu, ce se petrece cu ei sub influența demonilor.

Pentru că cei demonizați sunt *o materie de studiu* pentru Biserică și pentru societate, ca să vedem cu toții că omul nu e *doar materie* ci e și *suflet* și că demonii cât și Îngerii și Sfinții sunt *prezențe reale* și *nu imaginare*, dar că demonii *ne înrăutățesc* viața, pe când Sfinții și Îngerii lui Dumnezeu *ne ajută întru toate*.

Așa că Evangheliile despre demonizați sunt Evanghelii *ale vindecării*.

Tocmai de aceea Biserica ni le pune înainte: ca să ne arate că Dumnezeu *ne vindecă*, în mod real, de toate bolile.

Iar *demonizarea* e *o îmbolnăvire a sufletului*, e consecința păcatelor noastre…e ceea ce face din noi păcatul: ne face *convivi* cu dracu'…sau, cum spune formula populară: „frate" cu dracu'.

Adică ne întoarcem înapoi, ca racul, la starea pe care o trăiam *înainte* de Botez.

Căci Botezul ne-a scos *din cârdășia* cu demonii și *ne-a unit* cu Dumnezeu.

Iar noi, prin împătimirea noastră, prin decadența noastră…ne întoarcem, în mod jalnic, la o viață demonică, la o viață trăită în indiferență față de Dumnezeu.

Numai că Dumnezeu *nu a întors spatele* celor doi demonizați!

Porcii, pe care evreii nu trebuia să îi crească, *au murit* în mare.

Demonii nu au murit…pentru că sunt ființe spirituale, nemuritoare.

Demonii aceștia, care ne înșală de la facerea lumii…ne atacă pe fiecare în parte, fără discriminare.

Ne atacă constant, perfid, invidios.

Ne atacă dur tocmai când suntem mai slabi, când suntem grăbiți, când suntem bolnavi, când suntem neajutorați…

Și noi știm că ei, demonii, ne atacă, pentru că în ani de viață creștină ne-au tot atacat…și le-am învățat, în parte, șiretlicurile, momelile, dorințele…

Însă ne rugăm continuu lui Dumnezeu ca *să ne lumineze* mintea…în ceea ce privește perfidia lor și a oamenilor conduși de ei…

Iar El ne învață, pas cu pas, ce trebuie să facem…în ciuda căderile noastre cumplite, a păcătoșeniei noastre, a propriei noastre decadențe.

Oamenii L-au rugat *să plece* de la ei (v. 34) pe Fiul lui Dumnezeu întrupat!

Nu au fost *recunoscători* pentru vindecarea celor doi…ci *s-au întristat* pentru că și-au pierdut porcii.

Pentru că și ei erau niște demonizați, în stare latentă…

Căci cine *nu iubește* viața sfântă, binefacerea, frumosul…iubește demonizarea.

Iubește doar *ce fac* și *vor* ei.

Se iubesc *doar pe ei*.

Și în familia și comunitatea unde *iubirea de sine* primează, primează de fapt *desfigurarea interioară*, dezumanizarea.

Așa că ieri sau azi sau mâine, pe lângă marile cuceriri științifice și tehnologice ale umanității, dacă nu suntem și *oamenii lui Dumnezeu*…suntem niște *bestii*.

Iar bestiile umane se formează din voință contrară, din ură asumată, din turpitudine asumată.

Și demonii, prin voință asumată, au decăzut din starea de Îngeri cutremurător de frumoși și de sfinți.

Iar omul a decăzut de la starea de *văzător* și de *vorbitor* cu Dumnezeu în Paradis.

De aceea, ontologia umană, potrivit Revelației dumnezeiești, se împlinește *numai în relație* cu Dumnezeu și cu oamenii.

Oamenii nu sunt făcuți de Dumnezeu să se urască unii pe alții, să se ucidă unii pe alții, să se

umilească unii pe alții ci *să se sfințească* unii prin alții.

Să se sfințească prin darurile și lucrările lor puse în comun.

De aceea, Domnul *a plecat* de la cei care nu L-au dorit [9, 1], le-a respectat alegerea, chiar dacă era una rea, proastă, în defavoarea lor…dar e pururea cu cei care Îl iubesc pe El.

El nu ne face binele *cu forța*…dar ne întinde tuturor *mână de scăpare*.

Iar brațul Lui cel înalt și tare, ne ridică din toate, ne poartă în har, ne umple de bucurie dumnezeiască.

De aceea, iubiții mei, să-L alegem pe Cel ce ne-a ales spre fericire veșnică!

Să-L alegem pe Făcătorul și Domnul întregii creații, pe Stăpânul și pe Mântuitorul nostru, pentru ca să nu plângem în veac ci pentru ca să ne bucurăm întru toți vecii.

Căci a Lui este slava și cinstea și închinarea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, a Dumnezeului nostru treimic, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la începutul Postului Adormirii Maicii Domnului [31 iulie 2013]

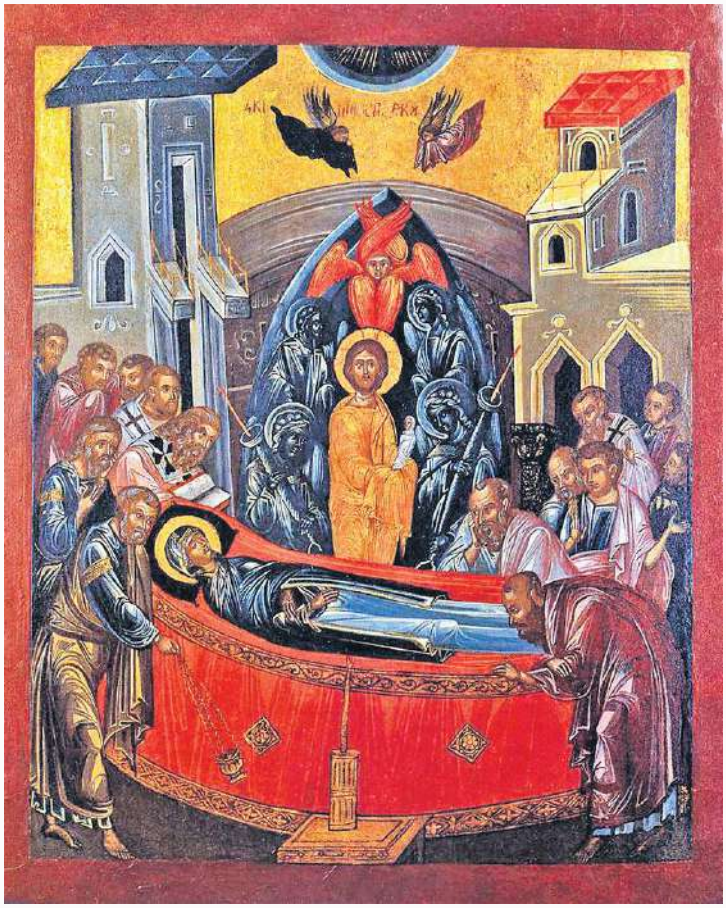

Iubiții mei,

acest post de două săptămâni, care ne stă înainte începând cu ziua de azi, e gestul nostru *de mulțumire* pentru toate rugăciunile Maicii lui Dumnezeu din viața noastră.

Pentru toate *ridicările* noastre din patimi, pentru toate *umplerile* noastre cu dulceață dumnezeiască, pentru toate *luminările dumnezeiești* primite prin rugăciunile sale.

Căci noi simțim din plin *prezența* și *ajutorul* Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioară Maria, în viața noastră.

Și de aceea Biserica, în luna lui gustar, când încep roadele pământului să se coacă, ne dă prilejul să postim cu bucurie.

Pentru că, din prima zi a lui august, ne întărim prin Sfânta Cruce, prin „corabia mântuirii”[105], căci postul e *întărire* a noastră în lupta cu ispita, adică în lupta cu *pierderea timpului*.

Prăznuim apoi schimbarea la față a Domnului pe 6 august, având pe 5 august pe Sfântul Ioan Iacob, românul, iar pe 7 august pe Sfânta Teodora de la Sihla, pe 11 august pe Sfântul Nifon al Constantinopolului…pentru ca pe 15 să prăznuim *adormirea* Maicii lui Dumnezeu, care întru adormirea sa nu ne uită pe noi…

Iar pentru o asemenea *întâlnire* cu Maica lui Dumnezeu, cu cea mai curată și mai sfântă decât toată făptura, avem nevoie de simțiri curate, cuvioase, sfinte, frumoase.

Tocmai de aceea, prin post și rugăciune, prin contemplație și bucurie duhovnicească *ne pregătim* de praznic și *suntem în praznic*.

Pentru că nimeni nu ne desparte de Maica lui Dumnezeu!

Nimeni nu ne desparte de cea care se roagă *neîncetat* pentru noi Fiului ei și Dumnezeului nostru și, ca toți Sfinții Lui, dar mai presus decât toți, *ne iradiază* cu sfințenia și cu bucuria ei.

Pentru că ea e *rugăciune vie* pentru noi dar și *acoperământ maternal*.

Și cei care sunt învățați *maternitatea duhovnicească* de către Maica lui Dumnezeu pot fi *Părinți duhovnicești* pentru alții dar și *părinți* pentru fiii lor trupești.

Pentru că, în marea lucrare de *naștere*, pentru veșnicie, a unui om, contează foarte mult *încrederea*, *mila* și *duioșia* pe care le dăruiești fiilor tăi duhovnicești.

Încrederea în cei pe care îi povățuiești.

---

[105] *Mineiul pe august*, ed. BOR 1894, p. 5.

Mila față de neînțelegerile și căderile lor.

Dar și *duioșia* față de tot lucrul bun pe care îl doresc în curăția inimii lor.

Și cum trebuie să te *raportezi* la fiii tăi duhovnicești, la cei pe care îi iubești…înțelegi din rugăciunea și din relația continuă cu Maica lui Dumnezeu.

Pentru că Maica lui Dumnezeu ne învață simplitatea, ne învață bucuria curată, ne învață duioșia, ne învață mila și recunoștința, respectul față de munca și valoarea oamenilor.

Iar Sfintele sale Icoane ne duc spre acest…interior plin de măreție și de frumusețe dumnezeiască al ființei sale, din care se revarsă în noi tăcerea și pacea, încrederea și bucuria plină de lacrimi dulci…

De aceea, nu poți să fii creștin-ortodox fără *evlavie enormă* la Maica lui Dumnezeu.

Cel care nu stă în Tradiția Bisericii, cel care nu a învățat de la Sfinții Bisericii *adevărata raportare* la Maica lui Dumnezeu e *un bădăran* la nivel sufletesc…chiar dacă e botezat ortodox.

Pentru că nu știe care e *interiorul*…ortodoxului.

Ce ascunde el în adâncul lui.

Ce bogăție de har, de simplitate și de frumusețe dumnezeiască.

Așa se explică *diferența enormă* între omul duhovnicesc…și cel care își permite *abjecția incalificabilă* de a o minimaliza și de a o necinsti pe Maica lui Dumnezeu.

Poate să hulească…pentru că nu cunoaște *măreția de taină* a Maicii lui Dumnezeu.

Însă Cel care *a cunoscut-o* mai întâi și Care *a socotit-o vrednică* de a Se întrupa din ea…doar din ea…după adormirea ei, a ridicat-o și cu trupul la cer, și ea, cu ființa ei transfigurată, e de-a dreapta Prea Sfintei Treimi.

Căci cel care are *o intimitate reală* și *profundă cu Dumnezeu* nu se laudă cu asta…sau nu are nevoie de a fi crezut, cu obstinație, că este *intim* al lui Dumnezeu.

Doar cel care *falsifică* viața duhovnicească, care se pretinde *om duhovnicesc* fără a fi, are nevoie de…*legitimare* publică.

Cei ai lui Dumnezeu se bucură cu El și toată bucuria lor e Domnul.

Pe ei îi înțelegi dacă *îi vezi*, în adâncul lor…și în frumusețea minunată a vieții lor.

Iar postul acesta și slujbele praznicului…ne vorbesc despre *măreția de taină* a vieții Stăpânei noastre.

Căci ființa ei *răspândea miresme* duhovnicești[106], pentru că era „împodobită cu dumnezeiască mărire"[107], cu slavă dumnezeiască.

Adică ceea ce făcea *în sine*, în lăuntrul ei, se revărsa *în afară*.

Sau Dumnezeu cunoaște *ceea ce facem în noi înșine*…și cât *ne zbatem* pentru ceva anume…iar lucrările noastre exterioare sunt *o amprentă* a vieții noastre interioare.

De aceea, viața ortodoxă e *o viață interioară* mai întâi de toate, pentru că e *o viață personală*.

Din credința și raportarea noastră interioară față de Dumnezeu și de Sfinții Lui se nasc toate faptele noastre exterioare.

Însă nu în ele, în cele exterioare ale noastre, stă viața noastră *adevărată*, ci în lăuntrul nostru, acolo de unde ies toate ale noastre.

Ca să scriu o carte trebuie ca mai întâi să fiu *tot ceea ce va fi* viitoarea carte. Să fiu *creator de carte*.

Pentru ca să fac o casă trebuie să știu și să am tot ce îmi trebuie pentru a face o casă.

A iubi nu înseamnă *a spune cuvinte* și *a face gesturi* care nu au nimic de-a face cu mine…ci a spune cuvinte și a face gesturi pe care simt să le spun și să le fac…din toată ființa mea.

---

[106] Idem, p. 165.
[107] Ibidem.

Iar când vorbim despre *vocaţie*, despre *chemarea pentru a face ceva*…vorbim despre ceea ce simțim să facem cu toată ființa noastră.

Pentru că *ne împlineşte*…ceea ce simțim să facem.

Și când ceva *ne împlineşte*…facem ușor, cu bucurie, cu multă plăcere, cu multă încântare.

Pentru că numai binele *împlineşte*, nu și răul!

Iar *vocația*…e *ce ne cheamă* Dumnezeu să facem.

Așa că acest post, această nevoință…dacă știm că e *o apropiere tot mai mare* de Maica lui Dumnezeu…atunci ne bucurăm să experimentăm în el *o tot mai bună raportare* a noastră, ca bărbați, la femei și a femeilor la bărbați.

Pentru că *raportarea duhovnicească* la femeie nu e aceea prin intermediul *sexului* ei ci *a vieții* ei.

Contează *cine e femeia* din fața noastră și nu *ce sex are*!

Contează ce valori are, ce produce, ce lasă în urmă prin viața ei.

Împotriva acestei raportări *bisericeşti* la om…raportarea gay actuală e o raportare *la sexul* omului și nu la *ființa sa integrală*.

Însă când *îți reduci* personalitatea la propriul tău sex, nu dai doi bani pe credință, pe cultură, pe dezvoltare intelectuală și socială, pentru că tu te rezumi doar la experiențe sexuale.

Postul însă ne spune despre om că nu suntem *doar trupuri* ci suntem *suflete întrupate*.

Că abținerea de la mâncare, de la băutură, de la sex, de la somn, munca, rugăciunea, nevoința ne fac *stăpâni* peste trup, ne umplu de împlinire duhovnicească, ne personalizează.

Postul ne învață că suntem *ființe duhovnicești*, pentru că omul are și nevoi duhovnicești profunde.

Și curățirea de patimi, împărtășirea cu Hristos, aflarea adevărului revelat, aflarea sensului vieții, comuniunea și prietenia, pacea și

liniștea interioară sunt *nevoi duhovnicești* profunde ale omului.

Nu avem nevoie doar de mâncare, teatru și piscină ci și de cărți de teologie, de împlinire duhovnicească, de prietenie curată.

Nu avem nevoie doar de trebuințe trupești și intelectuale, ci, în primul rând, de trebuințele duhovnicești, de cele care *ne sfințesc* viața.

Însă toate trei (trebuințele trupești, intelectuale și duhovnicești) trebuie să fie *la un loc* în viața noastră.

Iar dacă sunt *la un loc*, dacă ne îngrijim de toate trei, atunci suntem niște oameni sănătoși și sociabili, niște oameni cu studii și cu o mare cultură, niște personalități duhovnicești, care *îi coagulăm* în jurul nostru pe oameni.

Și toate încep cu postul și cu rugăciunea!

Adică toate *decurg* din relația cu Dumnezeu.

Pentru că, din cauza Lui și pentru El, facem toate pe care le facem.

Dumnezeu să ne întărească pe fiecare în parte în bucurie și în înțelegeri sfinte!

Să ne călăuzească spre iertare și spre încântare sfântă.

Căci Maica lui Dumnezeu e Ocrotitoarea noastră, e Stăpâna vieții noastre, e Îndrumătoarea noastră spre Fiul ei și Dumnezeul nostru, Cel împreună slăvit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Rusalii [2013]

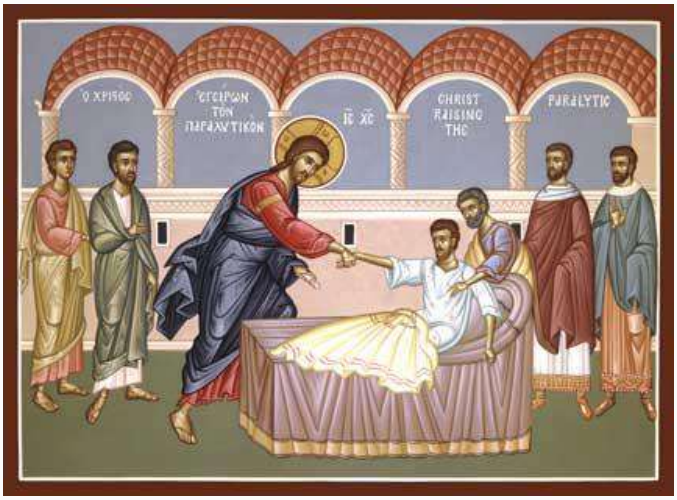

Iubiții mei[108],

nevoia de vindecare…vine, după cum știm cu toții, din *simțirea acută* a bolii.

Din simțirea acută a bolii *în noi înșine*.

Tocmai pentru că *ne doare*, tocmai pentru că *nu mai suportăm* o situație interioară, fie ea boală trupească sau sufletească, suntem în situația, adesea disperată, în care căutăm…*scăparea* de ea.

Boala, când o ai, e *greutatea* de care vrei să scapi.

Și *scăparea* de ea, *vindecarea*, e simțită ca *o eliberare* de o mare povară.

Așa că prima Evanghelie duminicală a lunii august pune problema *vindecării totale* a omului [Mt. 9, 1-8].

Pentru că un paralitic, care nu se putea ridica din pat…este *iertat de păcate* și, în același timp, este *vindecat* de Domnul de boală. De paralizie…

Ca să înțelegem, de fapt, unde se produce *marea despovărare*/ marea eliberare: *în suflet*, în adâncul nostru!

---

[108] Scrisă în ziua de 1 august 2013.

Boala de acolo începe și acolo se termină…

Boala începe de la *a face răul* în noi înșine.

De la *a coabita* cu păcatul.

De la a accepta păcatul ca *mod de a fi*.

Însă păcatul, oricare ar fi el, nu este *o expresie* a umanității. Nu *îl reprezintă* pe om…nu reprezintă viața *autentică* a omului.

Tocmai de aceea, dacă *te vindeci de păcate*, începi să te vindeci *de boală*…în mijlocul bolii.

Și cred, din experiența pe care o am până acum, că de unele boli sau de unele obiceiuri rele sau de unele ispite nu ne vindecăm ușor…sau nu ne vindecăm aproape toată viața…și prin aceasta sunt *o sursă de smerire* a noastră…și *de apropiere* de oameni.

Căci cum *ai înțelege* boala altora, dacă tu nu ai avut niciodată o boală, un accident, o dramă, o nefericire profundă?

Cum să înțelegi o stare sau un sentiment…la care nu participi?

Dar când boala ta ți-a adus *smerire*, ți-a adus *răbdare*, ți-a adus *încercare,* ți-a dat să simți *ajutorul* lui Dumnezeu și *omenia* oamenilor…știi *să respecți* bolile și neputințele altora.

Acum ești tânăr, ești în putere…dar mâine nu vei mai fi.

Mâine te poți accidenta.

Mâine poți ajunge pe drumuri.

Mâine poți fi țintuit în pat.

Sau astăzi…nu mâine…poți ajunge *de nerecunoscut*…

Pentru că nu știm *ce se va întâmpla* cu noi, cât vom face din ceea ce *vrem* să facem, cât vom trăi, cum ne vom sfârși viața…

Paraliticul de pe pat…și gestul Domnului…suntem, de fapt, *noi*…și *El*!

Întotdeauna suntem *bolnavi* în fața Lui și întotdeauna avem *nevoie* de El ca Doctor și ca Izvor al vieții.

Și numai cine e Dumnezeu este *Izvor al vieții* și numai cine ne-a făcut poate să *și vindece* neputințele pe care noi ni le-am făcut.

Adică suntem *creatori de boală*…pe când Dumnezeu e *dătător de viață*.

Noi încercăm să ne trăim libertatea în mod pervers, în mod nedrept și singurul lucru pe care îl creăm e *boala*, păcatul, urâtul, nefericirea, pe când Domnul încearcă să ne spună, în mod pedagogic, că fiecare ieșire a noastră din perimetrul relației cu El este…*o țintuire în boală*.

Paraliticul s-a vindecat…dar oamenii din jur, care au participat la vindecare, dar nu cu inimă bună, n-au perceput *vindecarea profundă* a omului.

Când el s-a ridicat și a plecat la casa lui (v. 7), oamenii, care au văzut vindecarea, s-au înfricoșat și au slăvit pe Dumnezeu (v. 8), pentru că un asemenea lucru e posibil.

Însă nici ei nu au înțeles că El e *Dumnezeu întrupat* ci că e *un om cu puteri minunate*.

Din versetul al 8-lea al Evangheliei zilei acest lucru se înțelege: e *un om cu puteri minunate*, face minuni…dar nu e *Fiul lui Dumnezeu întrupat*.

Dar cei care cred acest lucru, că El e *doar om* și nu *Dumnezeu și om*, nu acceptă, în fapt, marea iconomie a Fiului lui Dumnezeu întrupat, aceea că El S-a făcut om pentru noi, ca prin toate cele pe care le face pentru noi, să ne ridice pe noi la comuniunea veșnică cu Sine.

Oameni cu puteri minunate, adică plini de harul Treimii, care a lucrat prin ei, au fost toți Sfinții Lui.

Însă El, Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, e Unul din Treime, Fiul Tatălui, Cel dimpreună veșnic cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Care S-a întrupat din Fecioară și S-a făcut om, Dumnezeu și om, pentru mântuirea noastră.

De aceea, *Fiul lui Dumnezeu* se numește pe Sine și *Fiul omului* (v. 6), pentru că El Și-a

asumat umanitatea noastră în persoana Sa veșnică.

Iar pe pământ, prin puterea Lui și primind acest mare dar, această mare harismă dumnezeiască de la El, și noi, ierarhii și preoții Bisericii, putem *ierta* păcatele oamenilor…pentru că El *le iartă prin noi*.

Căci Dumnezeu e Cel ce sfințește apa noastră, Cel ce sfințește Euharistia noastră, Cel care preoțește și cunună, botează și ridică din boală!

Noi *conlucrăm* cu El în toate…dar El e Cel care face toate *cele esențiale* în slujbele Bisericii Sale.

Din acest motiv, Biserica e *sfântă* și *fără prihană*, pentru că Dumnezeu e *sfințenia* noastră, a tuturor celor botezați întru El dar care suntem plini de păcate.

El e S*fințenia* care ne sfințește pe noi, e sursa sfințeniei tuturor oamenilor și a transfigurării întregii creații, pentru că El e Viața.

De aceea, când căutăm *ajutor* și *alinare* în Biserica Lui, trebuie să așteptăm toate de la Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfinților Lui.

Nu trebuie să ne credem *vrednici* de minuni și de vindecări minunate…dar trebuie să cerem mila și ajutorul Lui întru toate.

Trebuie să cerem *să se facă voia Lui* cu noi și cu întreaga creație.

Astfel putem trăi ispitele, durerile, bolile, neîmplinirile noastre ca pe *mijloace de îndreptare*, de curățire și de sfințire a noastră…și nu ca pe niște *lucruri implacabile*.

Pentru că *implacabilul,* ideea de *soartă* din religiile păgâne, propovăduia existența unor *situații tragice*, din care omul nu putea ieși.

Însă viața ortodoxă nu cunoaște *tragismul* ci doar *drama*!

Nu e nimic de *nedepășit*…Dumnezeu e *singurul învingător* în toate…El nu are *contracandidați*…însă viața oamenilor are multe lucruri dureroase, multe drame…

Ca să faci drama *suportabilă* trebuie *să o trăieşti* cu Dumnezeu, fiind plin de harul Său.

De aceea, chiar dacă paraliticul primea de la Domnul *doar iertarea păcatelor*…primea *un lucru imens*.

Căci, cu adevărat, marele lucru primit de la El nu a fost că *a scăpat de paralizie* ci că *a înviat* din moartea păcatelor.

Iar noi, fiecare dintre noi, care trăim *învierea duhovnicească* în mod continuu, putem mărturisi cu mâna pe inimă, că *marele dar* pe care ni-l face Dumnezeu zi de zi e acela că *ne iartă păcatele* şi ne dă *să ne împărtăşim cu El*.

Însă asta nu înseamnă că nu dorim şi să scăpăm de boli şi de neputinţe diverse…

Dar cu El, împreună cu El, suferinţa e *duioasă*, tristeţea e *plină de nădejde*, minimalizarea noastră e *plină de întărire*.

Aşa stând lucrurile, iubiţii mei, să vedem *cu inimă bună* toată împlinirea şi bucuria celor din jurul nostru!

Să ne bucurăm cu cei care se vindecă, cu cei care se înţelepţesc, cu cei care îşi schimbă viaţa, trăind bisericeşte.

Pentru că de aici, din relaţia cu Dumnezeu, vine toată schimbarea cea bună, schimbarea duhovnicească, pe care o dorim tuturor.

Dumnezeu să ne întărească întru toate şi să ne bucure în vecii vecilor. Amin!

Predică la praznicul Schimbării la față a Domnului [2013]

Iubiții mei[109],

astăzi se împlinesc 23 de ani din momentul *convertirii mele la Ortodoxie*!

Pentru că eu, cel botezat ortodox în pruncie…nu aveam *o relație bisericească* cu Dumnezeu până la Revoluția română din decembrie 1989.

În zilele revoluției însă, am înțeles că entuziasmul oamenilor, starea lor de bucurie imensă vine *de deasupra lor*, de la Cineva care *transcende* lumea dar Care *îi face bine*.

Și Cel care *putea să-i dinamizeze* astfel pe oameni, Care putea să-i facă *atât de vii* și *de*

[109] Scrisă în ziua de 5 august 2013.

umani…a devenit Cel de care *aveam nevoie* cu toată ființa mea.

Și am avut nevoie de câteva luni…din decembrie până în august 1990…ca să înțeleg, în mod deplin, *pașii schimbării mele interioare*.

De aceea, s*chimbarea/ transfigurarea* umanității Domnului pe Tabor a însemnat pentru mine *prima zi de praznic bisericesc*, pentru că de atunci *am intrat cu totul* în ritmul timpului Bisericii.

În timpul bisericesc, liturgic al Bisericii, adică ritmându-mi viața după slujbele ei, după posturile ei, după rugăciunile ei, citind tot mai multă teologie și căutând pe fiecare zi *să îmi explic* diverse lucruri pe care nu le știam.

În prima mea zi de slujbă, la care am venit *conștient* și *asumat*, netrimis de vreun om, am fost pus să citesc psalmii Utreniei, cei 6, de dimineață…iar la Sfânta Liturghie am citit *Cazania*, adică o explicație teologică a Evangheliei zilei.

Și acea zi a rămas ca una luminoasă, frumoasă în viața mea…pentru că a fost ziua când Dumnezeul nostru treimic *m-a dus* în Biserica Lui, fără ca să fiu *rodul* predicilor cuiva.

Pentru că nu m-am convertit pentru predica vreunui ierarh sau a vreunui preot…ci din cauza *acțiunii* lui Dumnezeu în viața românilor, atunci, în zilele revoluției și după, când oamenii se simțeau *despovărați* de greutățile ateismului și deveneau *tot mai umani*.

Și de aceea înțeleg profund *rostul primordial* al convertirii în viața noastră.

Acela că fără *o conștientizare de sine* și fără *o schimbare totală* a noastră nu putem fi, cu adevărat, *mădulare* ale lui Hristos, pe de o parte iar, pe de altă parte, că orice reală convertire se face *într-o totală libertate* și prin *chemare dumnezeiască*.

Acesta e motivul pentru care *respect abisal* libertatea oamenilor…libertatea lor de *a*

se îndumnezei continuu…dar și non-libertatea lor, aceea prin care *se satanizează continuu*.

Pentru că fără *dorința totală a omului* de a fi cu Dumnezeu nu există *creștin ortodox autentic*.

Există doar botezați ortodox, care mimează, mai mult sau mai puțin, *interesul* pentru Biserică sau care *au nevoie de Biserică* din când în când, pentru probleme colaterale mântuirii…dar nu *de mântuire* și *de relație veșnică* cu Dumnezeu.

Căci nu se poate face nimic cu forța, nimic prin lege, nimic prin impunere…ci numai prin *consimțirea omului*, în mod deplin, de a trăi și a sluji lui Dumnezeu.

Însă libertatea noastră trebuie *chemată* de Dumnezeu la lucrare!

Fapt pentru care, pe lângă respectul meu profund pentru *libertatea* oamenilor, pentru dreptul lor de *a decide* ce vor să facă cu viața lor…înțeleg abisal și mă plec *voii* lui Dumnezeu cu oamenii.

Pentru că orice creștin autentic, real din Biserică, care vine la Biserică *pentru Dumnezeu* și care trăiește ortodox pentru ca *să își sfințească* viața și nu pentru vreun interes anume…vine la Biserică, e al lui Dumnezeu…pentru că e *chemat* de El.

Și în acești ani de viață bisericească, am înțeles cu vârf și îndesat, că nimeni nu a venit la Biserică și nu s-a dat cu totul Bisericii, fără să fie *chemat* de El.

Fără ca El, Dumnezeul nostru, *să nu-l fi umplut* de încredințări, de minuni, de încurajări, de luminări dumnezeiești pas cu pas.

Așadar *libertatea noastră* și *chemarea de sus* a lui Dumnezeu sunt cele două *aripi* ale mântuirii, ale prezenței noastre în Biserică.

Iar în Evanghelia praznicului de azi [Mt. 17, 1-9] vedem cum se întâlnește, în mod minunat, *libertatea* oamenilor cu *chemarea* lui Dumnezeu.

Căci Domnul, pe Tabor, i-a luat cu Sine pe Petru, pe Iacov și pe Ioan…dar nu *cu forța*!

Pentru că nimeni nu poate *să vadă* vederi dumnezeiești cu forța.

El i-a ales/ i-a chemat…iar ei *au răspuns cu dragoste*. Cu dragoste multă…

Fapt pentru care, atunci când El *S-a transfigurat* (v. 2) la față/ la trup înaintea lor, a celor 3, ei s-au umplut de strălucirea dumnezeiască a slavei Sale.

Ei nu știau *ce-o să se petreacă* pe munte…

Nu știau nici că sunt *pregătiți* pentru o asemenea vedere dumnezeiască.

Însă Apostolii s-au lăsat *duși/ conduși* de Dumnezeu spre descoperirea Lui mistică…și au trăit *o stare* și *înțelegeri* pe care numai Dumnezeu ți le poate dărui.

Dar totul a pornit de la *urmarea* Lui…

De la *venirea* după El…și *cu* El.

În limba greacă, verbul care exprimă *esența* praznicului de față este μεταμορφόω [metamorfoo]. Iar el înseamnă *a fi schimbat la înfățișare, a fi transformat, a fi transfigurat, a fi metamorfozat*.

El apare doar la Mt. 17, 2 și la Mc. 9, 2 în tot Noul Testament potrivit ediției GNT.

Adică în două pasaje evanghelice, care narează *transfigurarea* Domnului pe Tabor.

Și în Evanghelie nu este explicat *în sine* ci prin *urmările* sale: „și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina" [Mt. 17, 2, GNT].

Pentru că *nu știm cum*, în persoana Domnului, slava dumnezeirii Sale *a strălucit* prin umanitatea Sa…dar știm, datorită acestui praznic, că strălucirea slavei Sale în oameni e *posibilă*.

Cum *se produce* umplerea noastră de har și vederea dumnezeiască *ne depășește*…dar umplerea de slavă și vederea Lui sunt *realități* ale vieții noastre duhovnicești.

Pentru că ce s-a petrecut pe Tabor cu trupul Domnului…s-a petrecut cu mulți Sfinți ai Lui, încă din această viață.

Și de aceea, în slava Lui, alături de cei 3 Apostoli de pe Munte, apar Moise și Ilie…doi oameni care *experimentaseră* încă din viața aceasta *slava* lui Dumnezeu și *vederea* Lui.

Dar apar Moise și Ilie și cei 3 Apostoli…cu Domnul în mijlocul lor…pentru ca noi să înțelegem că El, Domnul, *e sursa* de har și de sfințenie și a celor din trecut cât și a celor din prezent.

Că slava, care *ne îndumnezeiește* pe toți, e slava Treimii, e slava în care au fost creați atât Îngerii cât și oamenii…și că *a trăi* în slava Lui/ în lumina Lui, înseamnă *a trăi* viața autentică, viața cu Dumnezeu.

Acesta e motivul pentru care eu subliniez adesea, în scrierile mele, *experiența* slavei Sale.

Pentru că singurul lucru pe care *îl primim* de la Dumnezeu, prin toate slujbele și viața Bisericii, e *simțirea* și *vederea* slavei Lui.

Harul necreat/ lumina dumnezeiască/ slava Lui sunt unul și același lucru…iar El, prin toate ale Bisericii, ne împărtășește același dar: *slava Lui necreată* și *veșnică*.

Slavă prin care *ne unește* cu Sine și *ne are* cu El mereu…pentru că slava Lui e *atmosfera* Împărăției Sale.

Însă cum *să experiezi* slava Lui, așa cum au făcut-o Sfinții din vechime sau cei mai recenți?

Ce trebuie să faci?

Să te lași *condus* de Dumnezeu, prin tot ceea ce trăiești în Biserica Lui…spre înțelegerea cuvintelor și a voii Lui.

Pentru că Dumnezeu, pe cei care vor cu adevărat *să se împrietenească* cu El…*îi conduce* la El.

La înțelegeri și simțiri tot mai profunde *ale prezenței* Lui în Biserică și în lume.

Trebuie să te lași *dus* de Dumnezeu…la Sine Însuși.

Pentru asta trebuie *să te încrezi* în El…că El nu poate greși în nicio situație a vieții noastre…și să încerci să îți explici, cu ajutorul Lui, de ce s-au petrecut lucrurile, într-un fel sau altul, în viața noastră.

Căci de la *înțelegerea* voii Lui cu noi…de la *acceptarea* ei…de la mergerea *spre sensul* unde ne duce El…înțelegem care e *chemarea* și *conținutul* chemării noastre din partea lui Dumnezeu.

Însă dacă acceptăm chemarea Lui…trebuie să renunțăm la ceea ce credeam că știm despre noi…și la ceea ce credeam că vrem.

Schimbarea la care ne cheamă El e *una radicală*…și în urma căreia *nu ne mai recunoaștem*.

Ne schimbăm *cu totul*…în comparație cu ce eram *mai înainte*.

Însă acum, după 23 de ani de viață bisericească, deși am trăit atâtea *schimbări sfinte* în viața mea, după ce am citit imens despre istoria Bisericii, după ce am văzut diversitatea enormă a trăirilor duhovnicești în Biserică dar și a decadenței înspăimântătoare, observ că *m-am schimbat*…dar, în același timp, că sunt *încă în drumul schimbării*…

Înțeleg, pe fiecare zi, că am multe *de rectificat* în mine, de schimbat, că am multe *de înțeles*, că *universurile de înțelegere* pe care ți le propun viața și istoria Bisericii sunt copleșitoare.

Și că *prima chemare* a lui Dumnezeu…ascultarea ei…nu e *de ajuns*…pentru că trebuie să asculți, pe fiecare zi, noile Lui chemări, noile Lui direcții, noile Lui schimbări.

Dar, pe de altă parte, că nici libertatea mea de *a alege* nu e *de ajuns*…ci am nevoie, mereu, de ajutorul lui Dumnezeu, de ajutorul Bisericii, de ajutorul societății…pentru ca să fac anumite lucruri.

Pentru că patimile din mine, care sunt *vii*…mă trag înapoi…

Mă trag înapoi demonii, mă trag înapoi oamenii…mă trag înapoi neajunsurile materiale și financiare…mă trage înapoi *atmosfera* epocii mele…

Entuziasmul oamenilor, atunci când eu m-am convertit, acum 23 de ani…a intrat *la fundul* sufletului lor, la mulți…și pe față stă marasmul, neîncrederea, dezamăgirea.

Și îi înțeleg…nespus de mult…

Mulți se simt furați, înșelați în așteptările lor…

Vor să plece în străinătate…vor să își piardă identitatea…sau *se retrag* din binele obștesc, din munca *pentru toți*…în colțul lor de mediocritate.

Și aceasta, pentru că trebuie să ai multă tărie de caracter, multă încredere în Dumnezeu, multă responsabilitate…pentru ca *să lupți* pentru convertirea ta, pentru chemarea ta, pentru viața ta veșnică.

De aceea, nu putem să avem o Biserică vie, o Biserică entuziastă, o Biserică cu oameni Sfinți…dacă nu există *autodeterminare* în oameni, luptă interioară pentru *a fi* și *a rămâne* cu Dumnezeu.

Pentru că viața ortodoxă înseamnă *să urci pe fiecare zi pe munte* și nu *din când în când*…

Să urci pe munte…pe muntele ascultării de Dumnezeu…ca să vezi, de la loc înalt, voia lui Dumnezeu.

Să vezi și *să te comporți* potrivit voii lui Dumnezeu.

Așadar, iubiții mei, *începutul* trebuie să aibă *continuitate*!

Iar începuturile *bune*, convertirile *reale* adică, se văd după…*continuitate*.

După *consistența* lucrurilor pe care *le faci* cu Dumnezeu.

De aceea, nu trebuie „să arătăm” lucruri pentru ca „să dovedim” că suntem *convertiți/ schimbați* de către Dumnezeu, nu trebuie să facem acțiuni ostentative de „certificare” a vieții noastre duhovnicești…ci trebuie să facem

lucruri *bucurându-ne* că suntem cu Dumnezeu și El e ajutorul și călăuza noastră în tot ceea ce facem.

Adică trebuie să jubilăm, să prăznuim în fiecare clipă, să ne bucurăm în tot ceea ce facem de *prezența* și de *slava* lui Dumnezeu.

Să îi umplem pe oameni de pace, de bucurie, de sens, de demnitate, de încredere, de dor de nevoință și de muncă…prin tot ceea ce facem.

Acestea sunt *roadele* convertirii continue: schimbările duhovnicești din noi înșine și din alții.

Dacă ele se produc, dacă ele sunt reale, e pentru că Dumnezeu *ne umple* de slava Lui…și viața noastră, aceasta, *bisericească*, e *plină*. E *împlinită*.

Vă doresc să vă simțiți *împliniți* și *convinși* de purtarea Lui de grijă față de noi! Amin.

Predică despre *moarte* și *ură* [7 august 2013]

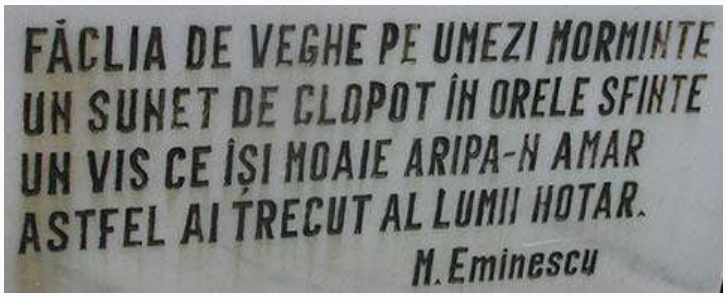
FĂCLIA DE VEGHE PE UMEZI MORMINTE
UN SUNET DE CLOPOT ÎN ORELE SFINTE
UN VIS CE ȘI MOAIE ARIPA-N AMAR
ASTFEL AI TRECUT AL LUMII HOTAR.
M.Eminescu

© Epitafuri. com[110]

Iubiții mei,

în Postul Adormirii Maicii Domnului, pe vipia de foc, e un lucru bun să reflectăm la *moarte*.

La *ce fel* de moarte ne dorim. La cum *ne construim* moartea.

Pentru că și moartea *se construiește* la fel ca viața: cu multă tenacitate.

Din timpul vieții se vede spre ce fel *de moarte*…ne îndreptăm.

Căci moartea celor Sfinți e *adormire*, e doar *închidere* a ochilor trupești…în așteptarea învierii de obște…

Pentru că sufletele celor Sfinți sunt *vii* la Domnul și *în comuniune* cu El.

Și sufletele păcătoșilor sunt *vii*…dar nu sunt *bucuroase*. Nu sunt *fericite* după moarte.

Deși păcătoșii își doresc să aibă „toată fericirea" numai pentru ei…

Pentru că „moartea păcătoșilor [este] *rea* [θάνατος ἁμαρτωλῶν *πονηρός*]" [Ps. 33, 22, LXX].

[110] Imagine preluată de aici: http://epitafuri.com/prahova/ploiesti/cimitirul-mihai-bravu/epitaf-69.html.

Nu în sensul că cei păcătoși, cu toții, mor *în accidente,* mor *urât*…ci pentru că, *după moarte*, starea lor, a păcătoșilor…e *rea*…

Asta ne-o spune Dumnezeu: păcătoșii mor *rău*!

Însă păcătoșii de aici…nu sunt toți cei care *au păcătuit* vreodată pe fața acestui pământ. Pentru că toți, în afară de Domnul și de Maica Lui, am păcătuit.

Ci păcătoșii care mor rău…sunt păcătoșii care nu au vrut *să se dezică* de rău.

Pentru că mulți păcătoși s-au pocăit de relele lor chiar și în ultima zi…chiar și în ultimele clipe ale vieții.

Însă, în același verset citat anterior, în Ps. 33, 22, se spune și faptul, că: „cei care urăsc pe Cel Drept vor greși [οἱ μισοῦντες τὸν Δίκαιον πλημμελήσουσιν]”.

Pentru că *Dreptul* de aici e *Hristos*, prin harul răscumpărării Căruia și noi putem fi *Drepți* întru El.

Plini de dreptate, plini de slava Lui, plini de *împăcare* cu Dumnezeu.

Și moartea *rea*…are legătură cu *ura* față de Dumnezeu, Cel Atotdrept.

Pentru că *dreptatea adevărată* cere ca omul aflat în suferință *să primească alinare*.

Tot omul să primească alinare, vindecare, bucurie de la Dumnezeu.

Dreptatea Lui e *milostivă* și dorește ca omul *să se ridice* din moarte.

Tocmai de aceea păcatul fiind *moarte,* fiind cel care *aduce moartea,* care *instaurează* moartea sufletească în noi…face ca moartea ca *despărțire* a sufletului de trup/ decesul să fie unul *rău*.

Pentru că sufletul nepocăit pleacă de aici cu răul *în el*, dorind răul…și nu *binele*!

De aceea moartea păcătoșilor e *rea*…pentru că nu e *vindecată* de rele.

Iar când nu vrei *să te vindeci de rele*…nu vrei, de fapt, să primești *dreptatea* lui Dumnezeu, să primești ce e *drept* de la

Dumnezeu, pentru tine, cel cu totul rănit de păcat și anume: *vindecarea de moarte*.

Dumnezeu dorește *să ne vindece de moarte*, adică *de rău*, pentru ca moartea noastră *să nu fie una rea*. Dar pentru ca să se petreacă asta…nu trebuie *să Îl urâm* pe El.

Nu trebuie *să desconsiderăm* dorința Lui de *a ne vindeca de rău*.

Dar după cum vedem de aici, din Ps. 33, 22, greșeala noastră, moartea noastră, stă în faptul că *Îl urâm* pe…El.

Și de-a lungul istoriei mulți au dorit *să șteargă de pe pământ* Biserica Lui și viața duhovnicească, ortodoxă. Să schimbe Biserica într-un teatru sau într-un grajd, într-o școală a minciunii sau într-un loc de depravare.

Pentru că ura împotriva Lui, a Celui Drept, atâtată continuu de demoni…face multe orori împotriva oamenilor.

Din primele clipe ale Bisericii a apărut *exterminarea* oamenilor…din cauza Lui.

Din cauza credinței în El.

Materialismul, falsul „iluminism", ateismul, satanismul, amoralitatea s-au născut *din aversiunea* față de Dumnezeu.

S-au născut și se nasc în continuu…

Și orice încercare *de înțelegere* a voii Lui, după mintea noastră căzută, prostuță, îngâmfată…naște *monștri*. După cum orice încercare de gândire *în afara* lui Dumnezeu, făcând abstracție de El, e *monstruoasă*.

Pentru că explică lucrurile din perspectiva morții…și nu a vieții.

Și cum ar putea să explice un om lipsit de har, lipsit de viața duhovnicească a Bisericii Ortodoxe, cele ale lui Dumnezeu, când cele ale lui Dumnezeu sunt *sfințenie mare*?

Și ce fel de moarte *așteptăm* de la Dumnezeu…dacă facem *abstracție* de El?

Cum va arăta *moartea* noastră, dacă veșnicia noastră nu are *simțul* bucuriei și al comuniunii?

Însă noi, ortodocșii, vorbim despre *adormire*…și nu despre *moarte*, când vorbim despre Sfinții Lui.

Iar când folosim cuvântul *ură*…îl folosim doar *împotriva* păcatelor noastre…pentru că pe ele trebuie să le urâm…pentru ca să iubim viața în credință, viața în sfințenia lui Dumnezeu.

A-i urî pe Sfinți înseamnă *a-L urî pe Dumnezeu*.

A trăi fără pocăință înseamnă *a rămâne în moarte*.

În *urât*…

Pentru că urâtul, la noi, e *ontologic*…este expresia decadenței noastre.

Tocmai de aceea, vorbind despre ontologia umană din punctul de vedere al revelației dumnezeiești, Biserica propovăduiește *normalitatea umană*.

Și *normalitatea* omului e *viața lui de sfințenie*, comuniunea lui cu Dumnezeu, care exclude *păcatul*…adică *moartea rea*.

Acesta e motivul pentru care, ortodocșii conștienți de *răul* păcatului, se spovedesc și se împărtășesc continuu.

Alungă răul, continuu, din ei, prin Spovedanie…și *se unesc* cu Domnul, pentru ca să fie vii întru El. Să fie plini de viața Lui.

Și când dăm Împărtășania cea mai de pe urma, pe patul de moarte, unui om care s-a spovedit și s-a împărtășit toată viața, credeți că *moartea* lui…e altceva decât *adormire*?

Credeți că cel care se face curat, pe fiecare zi, prin harul lui Dumnezeu, e *în moarte* sau *în viață*?

Din acest motiv, nu trebuie *să așteptăm* clipă…sau zi…sau perioadă de post…ca să scoatem moartea din noi.

Răul trebuie plâns imediat.

Păcatul trebuie imediat *acoperit* de întristarea noastră pentru el…de rugăciunea noastră către Domnul pentru iertarea lui.

Căci dacă începem *ura* față de păcatul pe care l-am făcut, chiar din clipa facerii lui…și l-

am pus imediat pe *foaia de spovedanie* și am început *să ne pocăim* pentru el…atunci știm ce valoare are moartea…și ce valoare are viața.

Pentru că „valoarea" morții sufletești constă *în chin*, în chin veșnic.

Dar adevărata valoare a vieții e *comuniunea veșnică* cu Dumnezeu.

Pentru că sufletul e nemuritor, nu moare odată cu moartea…dar veșnicia sufletului și apoi, a întregului om transfigurat, după învierea de obște, contează.

Contează *calitatea* veșniciei pe care o trăiești.

Căci și aici *calitatea* vieții contează. Contează să fii sănătos, să fii împlinit prin ceea ce faci, să fii curat sufletește.

Iar în veșnicie, și acolo, avem nevoie de *viață de calitate*.

Pentru că Iadul nu e *o bucurie*, nu e *o viață calitativă*.

Ci numai bucuria veșnică împreună cu Domnul și cu Sfinții Lui, e adevărata viață, viața veșnică calitativă, viața veșnică care *te împlinește*.

Pe scurt: *ura* e *o pierdere de timp*…iar *moartea* e *rămânere în păcat*. Nepocăință.

Pocăința transformă moartea noastră într-o *adormire*.

Și fie dar, ca fiecare dintre noi să trăim, pe fiecare zi, ca niște *înviați* din moartea păcatului, pentru ca să adormim somnul cel cuvios, somnul cel sfânt al morții, care e *așteptare* a învierii de obște! Amin.

Predică la Duminica a 7-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[111],

Evanghelia de azi [Mt. 9, 27-35] e despre *vindecare*.

Vindecarea de *orbire* și vindecarea de *mutenie*.

Numai că mutenia omului de la v. 32 era datorată posedării lui de un demon. De un demon care producea *mutenie*.

Pentru că atunci când „a fost scos demonul, mutul a vorbit” [Mt. 9, 33, GNT].

Însă vindecarea e primită de la Hristos prin *credința* în El.

Orbii cred că El *poate* să îi vindece [v. 28]…iar Domnul *se atinge* de ochii lor [v. 29].

Și ei trăiesc minunea vindecării lor de orbire, pentru că: „*li s-au deschis* ochii lor” [v. 30] și au văzut și L-au vestit pe El [v. 31].

[111] Predică scrisă în ziua de 8 august 2013.

Iar Evanghelia aceasta, acum, în praznicul *Schimbării la față*, resubliniază faptul că vederea slavei Lui e *un dar* al lui Dumnezeu în viața noastră.

Că nu ne putem *deschide* ochii spre vederi dumnezeiești…dacă El *nu ne deschide* ochii sufletului, ca să vedem cele de taină ale Lui.

Așa că nu putem *să Îl jefuim* pe Dumnezeu de tainele Lui.

Nu există „căi oculte", prin care să devenim „posesori de cunoaștere dumnezeiască".

Adică nu putem cunoaște ceva *cu adevărat* și nici nu ne putem *sfinți* și nici nu ne putem *mântui* făcând abstracție de El și de Biserica Lui.

Pentru că *adevărata cunoaștere* a lui Dumnezeu se trăiește în iubirea față de El și în curăția inimii.

Adevărata deschidere a minții spre vederi dumnezeiești se face prin slava Lui, întru curăția inimii.

Și aceasta e darul lui Dumnezeu.

Însă demonii ne aduc mutenie, ne fac să ne ieșim din minți, ne aruncă în foc și în apă, ne fac asociali.

Ei vor *să nu comunicăm* și *nici să ne împrietenim* cu oamenii Bisericii.

Pentru că astfel aflăm de ce fel de patimi suferim…sau ne vindecăm de demonizare venind la Biserică.

Sau după ce ne vindecăm, demonii încearcă să ne facă *să ne îndoim* de lucrarea lui Dumnezeu în noi…aducând insulte oamenilor Bisericii.

Și vedem asta din ce spuneau fariseii după cele 3 vindecări ale Evangheliei de azi: „în arhontele demonilor scoate pe demoni" [Mt. 9, 34, GNT].

Adică Îl huleau pe Domnul, spunând că *îi alungă* pe demoni din oameni „cu ajutorul" Satanei.

Numai că Satana *nu ajută* pe nimeni!

În orgoliul lui nebunesc, Satana, dimpreună cu demonii lui, caută continuu *să rătăcească* minţile oamenilor, să-i facă să păcătuiască, să-i facă să cadă în cele mai mari patimi.

Tocmai de aceea ei *răstălmăcesc* adevărurile, minunile, dogmele, cele mai sfinte lucruri ale Bisericii.

Încearcă să le prezinte *cu totul distorsionat* în minţile oamenilor.

Pentru că demonii ştiu că atâta timp cât oamenii *cred în minciuni* sau *amestecă adevărul cu minciuna*, ei fac voile demonilor din neştiinţă sau din indiferenţă.

Din acest motiv, experienţa imensă a Sfinţilor Bisericii în ceea ce priveşte *lupta cu gândurile drăceşti* şi *cu demonii* prezintă toată ştiinţa dumnezeiască a *deparazitării de rău* sub titlul: *deparazitare de înşelare*.

Şi *înşelarea* reprezintă tot *gândul demonic*, tot gândul introdus de demoni, în mod pervers în sufletul nostru, pe care oamenii îl cred „lucru bun", până nu află că el e *un lucru rău*.

Spre exemplu, când eşti la început cu înţelegerea vieţii bisericeşti şi vrei să te rogi, demonii *îţi aduc imagini* şi *simţăminte interioare*, pe care te fac să le crezi că sunt *lucrări ale harului dumnezeiesc*, pe când ele sunt imixtiuni ale demonilor în fiinţa ta, care te duc la o bună părere de sine, la îngâmfare.

Îţi aduc simţăminte false de frică atunci când priveghezi sau posteşti.

Îţi aprind trupul cu desfrânare atunci când vrei să te împărtăşeşti.

Te fac să ai false *procese de conştiinţă*, să dezbaţi în tine tot felul de lucruri *minore* şi pe acestea să le crezi *fundamentale*, de căpătâi – adică, spre exemplu, să te amărăşti zile în şir pentru că ai spus ceva anume sau ai călcat postul din neatenţie –…tocmai pentru ca să nu te pocăieşti cu adevărat pentru *toate* păcatele tale.

Demonii ne înşală cu o spiritualitate uşoară, fantezistă şi individualistă.

Ne fac *să ne pierdem* în propriile noastre gânduri, să vorbim cu noi, să ne închipuim tot felul de lucruri despre noi și despre Dumnezeu și despre Sfinți și despre teologie…tocmai pentru ca să *nu chemăm* ajutorul și slava lui Dumnezeu în noi, ca să ne umple de pacea Sa fără gânduri, de tăceri și de bucurii abisale, de comuniune, de lacrimi duhovnicești, de curăție a întregii noastre ființe.

De aceea, există demoni care aduc *mutenie*…dar și demoni care aduc o știință fără viață, care aduc muncă fără împlinire, care aduc nerușinare în noi, tupeu, invidie, dușmănie, ură, dorința de a viola, de a chinui, de a omorî, de a-ți perverti ființa, de a te înjosi în chip și fel.

Pentru că înșelarea/ pervertirea/ minciuna lor *atinge* toată ființa noastră și toate relațiile dintre oameni.

Așa că *vederea Lui* pe Tabor, care, acum, e *o realitate* în viața tuturor celor care se sfințesc întru El…nu e *o închipuire* și *nicio lucrare demonică*.

Există *false vederi* și *false minuni*…petrecute în viața celor care preferă *surogate* de viață și de credință în locul vieții bisericești, ortodoxe…dar vederile Lui dumnezeiești, arătările Lui în viața celor credincioși, sunt darurile Sale dumnezeiești, pentru că cei ai Lui sunt plini de bogăția slavei Sale.

Adesea, pentru ca să aibă o largă și bogată experiență duhovnicească, Sfinții lui Dumnezeu au avut și ei parte, în mod pedagogic, de apariții demonice care *i-au amăgit*…tocmai pentru ca să cunoască diferența dintre *minciuna demonică* și *adevăratele vederi dumnezeiești*.

Și din acest motiv, pentru a preveni *căderile imense*, toate trăirile duhovnicești, atunci când ești *în ascultare* față de un mare Părinte duhovnicesc, sunt dezbătute, analizate.

Dacă nu avem parte de un asemenea om profund e *mult mai greu*…dar *nu imposibil*, dacă ne încredem în Dumnezeu cu totul. Pentru că

Dumnezeu *ne deschide mintea* prin diverși oameni și prin ceea ce citim asupra unor vederi, gânduri, simțăminte cărora nu le știm *proveniența*.

Tocmai de aceea *atenția* la gânduri, simțăminte, mișcări interioare înseamnă judecarea continuă a lucrurilor pe care le trăim.

Această *atenție frumoasă* și *absolut necesară* la tot ceea ce trăim *în lăuntrul nostru*…ne face să nu mai pierdem timpul cu *judecarea* altora…pentru că vedem în noi, tot mai mult, întregul rău al lumii. Toată decadența ei.

Numai cine nu e *atent* la ce gânduri, simțăminte și ispite are, nu știe *ce fel de demoni* îl luptă.

Dar când ești *atent*…atunci și înțelegi *înșelarea* care ți se propune.

Pentru că demonii vor *să ne propună continuu* răul, păcatul, urâtul, decadența.

Și apelează continuu la aceleași strategii sau le diversifică mai mult sau mai puțin, pentru că, în răutatea lor, mizează pe *asaltul brutal* în viața noastră și *pe pisălogeală*.

Îți repetă, te invită mereu la aceleași lucruri…de unde înțelegi, în cele din urmă, limitările răutății lor.

Însă când slava lui Dumnezeu *ne inundă*…atunci El *ne deschide* ochii.

Când suntem plini de slava Lui, El ne umple de toată virtutea Sa, de toată simțirea Sa, de toată frumusețea Sa.

Și nu putem *confunda* slava Lui cu simțăminte căzute…pentru că slava Lui e cea care ne rezidește interior și ne umple de toată luminarea dumnezeiască, dându-ne să vedem *diferența* dintre lumină și întuneric.

Adică în Evanghelia de azi am aflat că vederea e *bună*, că *redobândirea vederii*, prin intermediul medicinei, e *un lucru binecuvântat* de Dumnezeu…dar că *adevărata vedere* e cea *a sufletului* și nu *a ochilor trupești*.

Pentru că poți să vezi *foarte bine* cu ochii…și totuși *să nu-l vezi* pe celălalt.

Să fii *orb* la lucrurile esențiale.

Să nu fi *om* pentru aproapele tău ci *un indiferent*.

După cum poți să ai ochelari, dar dacă *vezi cu sufletul*…atunci *știi să fii om* pentru celălalt.

Totodată am aflat că nu orice muțenie e *normală*. Ci există și muțenii, și *nevorbiri* de la demoni…

Și eu cred că atunci când oamenii *nu pot să își vorbească*, nu vor, de fapt, *să iasă* din părerea lor…Din părerea pe care o au despre alții sau despre o situație anume.

Ci pentru a vorbi, *a revorbi* cu cineva…trebuie *să vrei să treci* peste ce crezi tu că *e bine*…spre a putea discuta în vederea *înțelegerii* situației existente între voi doi.

Și rămânem, adesea, în relațiile noastre, *muți*…

Ne apucă *o stare de muțenie* tocmai atunci când trebuia să facem *noi pași* în înțelegerea reciprocă.

Iar dacă *detest* ceva foarte mult…e tocmai *muțenia care rupe relațiile*, această *demonică ieșire din relație*.

Însă, totodată, orice dezamăgire, care se traduce *prin abandonarea* unui proiect, a unei vocații…înseamnă *intrare în muțenie*, în această muțenie demonică.

Orice renunțare la *împlinirea de sine* e o înșelare demonică.

Orice luptă *cu binele multora* și *cu oamenii duhovnicești* este o înșelare demonică.

Pentru că orice acțiune care nu promovează *vederea*, vederea profundă de sine și *dialogul*, e *orbire* și *muțenie drăcească*.

Oamenii lui Dumnezeu *nu încurcă lumea* ci *o recheamă* la demnitatea ei!

Și după cum *a nu asculta* de medicul, care îți vede boala și știe cât mai ai de trăit…tot la fel *a nu asculta* de oamenii duhovnicești, de

oamenii care *ştiu* drumul spre vindecare, pentru că ei înşişi l-au trăit, înseamnă *a te sinucide*.

Iar *muţenia nedialogică* e *o sinucidere prelungă*…

De ea Domnul vrea *să scăpăm*, de ea Domnul vrea *să ne vindece*, pentru că El vindecă „toată boala şi toată neputinţa” [v. 35].

Aşadar *să ne cercetăm pe noi înşine* înaintea Prea Sfintei Treimi pentru ca să vedem *ce fel de viaţă* avem noi.

Pentru că *viaţa cu El* e plină de bucurie şi de dialog, de împlinire şi de fapte bune.

Să cercetăm *tot ce mişcă* în lăuntrul sufletului nostru…ca să vedem dacă sunt *gânduri bune* sau, dimpotrivă, *rele*.

Pentru că postul înseamnă *adormirea patimilor* şi *simţirea vieţii celei veşnice*.

Înseamnă *revărsare de har* şi *de bucurie*.

Şi de aceea mă rog Prea Curatei Treimi să ne dea tuturor să postim cu delicateţe duhovnicească, cu inimă voioasă, plină de înţelegeri sfinte, din care să împărtăşim prin tot ceea ce facem. Amin!

Predică la Adormirea Maicii Domnului [2013]

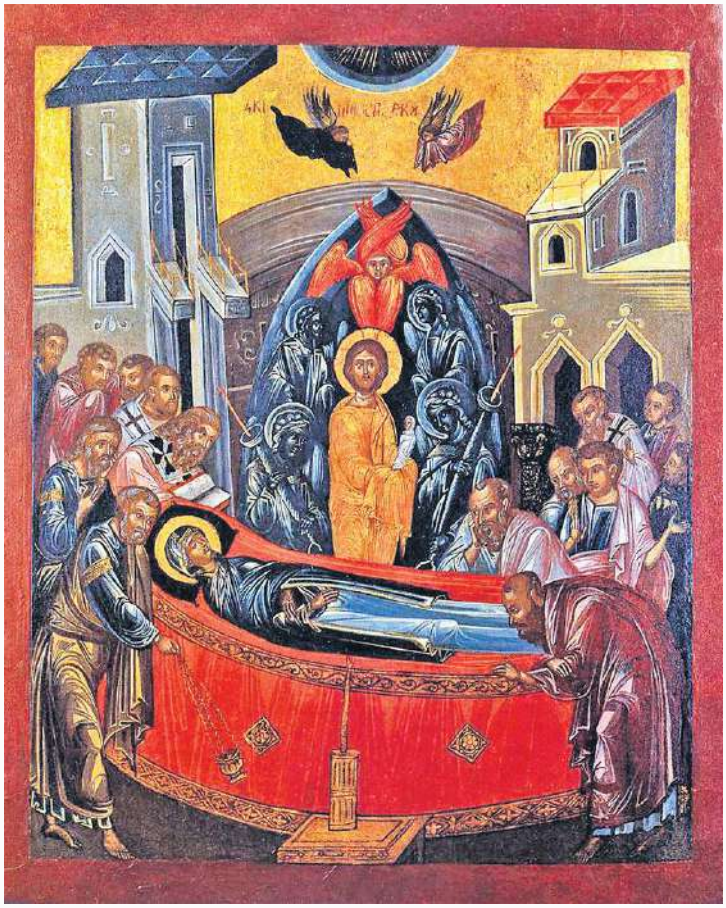

Iubiții mei[112],

în postul acesta și în toată viața noastră ne-am apropiat de Maica lui Dumnezeu *cu sfială* și *cu delicatețe* de suflet.

Ne-am apropiat cu lăuntrul nostru, în rugăciune, *de simțirea duhovnicească* a Prea Curatei Maici a lui Dumnezeu.

Pentru că așa se cuvine să ne apropiem *de cea mai cinstită* și *mai mărită Sfântă* a lui Dumnezeu.

De cea care s-a făcut *locaș* al Stăpânului și *scară* pe Care S-a coborât la noi Fiul lui Dumnezeu.

---

[112] Predică scrisă în ziua de 12 august 2013.

Pentru că Maica lui Dumnezeu dorește să ne învețe *maternitatea* sa, relația sa de mare iubire cu Fiul ei și cu Dumnezeul nostru, modul în care ea *se roagă* pentru noi, modul în care Sfinții *stau în fața* Prea Sfintei Treimi.

De aceea, spre exemplu, Sfântul Maxim Cavsocalivitul[113] (care a trăit în secolul al 14-lea) a primit de la Maica lui Dumnezeu *putere* asupra demonilor și a fost întărit de ea *cu pâine cerească*. Dar totodată *a mirosit bună mireasmă* datorită venirii Maicii Domnului la el și *s-a umplut* de bucurie și veselie negrăită.

De unde vedem măreția duhovnicească, plină de bucurie, de delicatețe dumnezeiască, pe care o revarsă în viața Bisericii *prezența îndumnezeită* a Maicii lui Dumnezeu.

Căci noi o cinstim ca *vie* pe cea vie, al cărei trup nu a mai fost găsit în mormânt, pentru că *a fost ridicat la cer* de Fiul ei.

De unde relația continuă, neîntreruptă dintre Fiu și Maică, Maica fiind întotdeauna *ascultătoare* Fiului ei.

Pentru că ascultarea ei e *învățată* de la Cel care S-a arătat *întru toate ascultător* Tatălui Său.

Sfintele sale Icoane, cele în care Maica lui Dumnezeu *ne descoperă* prezența sa duhovnicească, sunt *chemări* spre Dumnezeu.

Sunt chemări spre *a trăi pe viu* prezența lui Dumnezeu în persoana Maicii Domnului.

Și Maica lui Dumnezeu, prin Icoanele ei care *zboară* sau *plâng*, *zâmbesc* sau *privesc cu profunzime* în sufletul nostru, ne învață să ne comportăm *în mod complex* în viața noastră de evlavie.

Dacă Portărița[114] *zboară* e pentru ca noi *să alergăm pe apă* după ea.

Să nu credem că e de ajuns doar *să ne rugăm* în fața ei…ci trebuie să ne și nevoim *a-i căuta voia*.

---

[113] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-13-cv_maxim_cavsocalivitul.html.

[114] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Panagia_Portaitissa.

Dacă Maica Domnului *plânge* într-o anume icoană a ei nu trebuie să credem că plânge *doar de bucurie*…ci și *pentru păcatele noastre*.

Iar dacă *ne zâmbește* într-o anume zi dintr-o icoană a ei sau din alta *ne privește cu mustrare*…e pentru ca să înțelegem *cu ce delicatețe* dorește Maica lui Dumnezeu să ne învețe *evlavia curată*, duhovnicească a vieții cu Dumnezeu.

Însă evlavia curată nu își permite *diminutivări* ale Maicii Domnului și nici iconizări ale persoanei sale *de o factură folclorică*.

„Măicuță" cred că e *un apelativ neserios*, pentru că vine dintr-o intimitate cu ea prea…*îndrăzneață*. Un fel *de tragere de șireturi* cu Stăpâna lumii.

Pentru că Biserica vorbește despre *Născătoarea de Dumnezeu*, despre *Prea Curata Fecioară*, despre *Maica Domnului*, despre *Mireasa Stăpânului*, adică *cu sobrietate*, cu evlavie plină de cutremurare…dar *nu îi diminutivează* personalitatea în cultul ei.

Pentru că diminutivarea, în această situație, înseamnă *bagatelizarea* persoanei sale.

Tot la fel, Biserica, nu ne propune o întâlnire cu „Iisuț" sau cu „Domnulețul" nostru…pentru că Biserica vorbește cu claritate, cu demnitate și cu bun simț, cu multă evlavie.

Dar când consideri că teologia iconizată trebuie pictată într-o manieră largă, fără acrivie, fără delicatețe teologică și istorică, tocmai de aceea poți să faci din Maica Domnului un fel *de țărancă româncă*, cu cosițe la vedere și cu stele în păr…pentru că *nu o mai vezi sobru*, așa cum o vede Biserica.

Încurajarea lucrului neserios, a raportării *neteologice* la Dumnezeu și la Sfinți, e catastrofală.

Pentru că asta e *secularizarea* despre care tot vorbim: *dezrădăcinarea* teologiei și a vieții ortodoxe din Biserică și *înțelegerea lor după ureche*.

Reinterpretarea *non-teologică* a teologiei.

Și când ai *îndrăzneală rea* în ceea ce privește *raportarea* la Sfinții Bisericii arăți că ai *o raportare îndrăzneață* la Dumnezeu, de la Care ar fi trebuit *să înveți* evlavia.

De ce vorbesc despre toate acestea?

Pentru că în praznicul de azi nu suntem chemați la înțelegerea *unei simple înmormântări*…ci la un eveniment plin de evlavie, *plin de reală raportare* la Dumnezeu.

Maica Domnului a primit *cu bucurie* vestea adormirii ei.

Sfinții Apostoli *au fost aduși în mod minunat*, întru slava Treimii, la prohodirea ei.

Totul s-a făcut cu cuviință bisericească.

Cu evlavie multă, cu cutremurare dumnezeiască.

De aceea suntem chemați *să ne întâlnim* cu cea care, întru adormirea ei, *nu ne lasă pe noi singuri*.

Pentru că venim pentru trecut, pentru *retrăirea trecutului*, tocmai pentru ca *să ne întâlnim cu prezentul de bucurie* și *de har* pe care Maica lui Dumnezeu *îl revarsă* în viața noastră.

Și poate că unii se întreabă de ce tot *ne scufundăm* în trecut, în trecutul Bisericii și al lumii, ca *să descoperim* viețile Sfinților lui Dumnezeu și *ce a făcut* Dumnezeu pentru noi…și nu ne raportăm acum, actual, cotidian, la Dumnezeu?

De ce are Biserica *nevoie de istorie* ca să vorbească *despre prezent*?

Pentru că *prezentul* Bisericii nu e *rupt* de trecutul ei!

Trecutul Bisericii e *un continuu prezent*, pentru că Maica lui Dumnezeu, căreia noi *îi retrăim* adormirea, e *vie* și *împreună cu noi* la acest eveniment eclesial.

La acest eveniment din care Biserica *se hrănește* și *învață enorm* de multe lucruri.

Dar nu numai Sfinții Bisericii *participă* la *viața prezentă* a Bisericii, ci *întreaga umanitate*

vie sau adormită, care este sau nu plină de harul Treimii, are de-a face *cu viața* Bisericii, trăiește *din cauza* ei, pentru că viața Bisericii e viața lui Dumnezeu cu oamenii și cu întreaga creație.

Postul încheiat azi a fost pentru ca să avem minte clară, lucidă, bucuroasă.

Ca să înțelegem cu delicatețe și să simțim cu revărsare de inimă prezența lui Dumnezeu, a Maicii lui Dumnezeu și a tuturor Sfinților și Îngerilor Lui în viața noastră.

Și cred că suntem *bucuroși* toți câți suntem *împăcați* cu Dumnezeu și *recunoscători* pentru toate binefacerile primite, prin rugăciunile Maicii Domnului, în viața noastră.

Cred că suntem *mulțumitori*, cu toate căderile noastre cele cumplite…

De aceea suntem *prezenți* astăzi la praznic, pentru că suntem *împreună* cu Maica lui Dumnezeu în viața noastră.

Și vrem ca să îi învățăm pe toți *să nu hulească* persoana și viața ei, Sfintele sale Icoane, toată evlavia Bisericii, pentru că prezența ei în lume, ca *rugătoare* și *susținătoare* a noastră în lupta cu păcatul înseamnă *propria noastră mântuire*.

Prea Curată Stăpână, Pacea și Bucuria întregii lumi, cea care ne înveți pe noi marile tale binefaceri, nu ne lăsa nici acum și nici vreodată, goi și lipsiți de harul tău, ci ne întărește în toate ale noastre cu rugăciunile tale cele preasfinte.

Roagă-te pentru noi neîncetat, Fiului tău și Dumnezeului nostru, ca să înțelegem *cum să facem în toate* voia Lui.

Cum să cinstim pe Treimea cea Preasfântă și Preadumnezeiască, dintru Care e toată ieșirea cea bună și desăvârșită a slavei cele îndumnezeitoare și cum să ne umplem de mila ta de Maică și de bucuria ta pentru a sluji lui Dumnezeu.

Pentru ca astfel, bucuroși și împliniți în toate zilele vieții noastre, să ne umplem, prin rugăciunile tale, de mila și de ajutorul lui Dumnezeu, Cel în Treime slăvit și închinat,

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 8-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[115],

Evanghelia de azi [Mt. 14, 14-22] nu e despre *înmulțirea mâncării* ci despre conștientizarea faptului că în spatele a tot ceea ce există stă *prezența lui Dumnezeu*.

Viața noastră și creația întreagă au în spatele lor prezența lui Dumnezeu.

În așa fel încât, dacă am dori cu toții să cunoaștem *cine e în spatele tuturor lucrurilor*…pentru că *a fost* mai înainte de toate…ajungem la Dumnezeu.

De aceea, Evanghelia de azi nu e un îndemn *la înmulțirea* supermarketurilor, încât să avem grămezi de mâncare, excesive grămezi de mâncare ci un îndemn la înțelegerea faptului că în spatele fiecărei respirații a noastre, a fiecărui om, a fiecărui măr, a fiecărui fir de iarbă stă *voia* lui Dumnezeu și *imensa Lui milă* față de noi.

Pentru că trebuie să ai *o imensă milă* față de oameni…ca să le furnizezi viață și tot ce le trebuie…când mulți dintre ei *nu își pun problema*: De unde vin toate astea?

---

[115] Predică scrisă în ziua de 16 august 2013.

De ce avem noi aer bun? De ce mai răsare soarele? De ce atâta complexitate? De ce atâta frumusețe? De ce facem atâtea orori într-un cadru atât de frumos, de încântător?

Iar în fața unei umanități *atât de descentrată* din firescul ei, Dumnezeu, pe fiecare clipă, Se arată *prea-milostiv* cu oamenii.

Cutremurele, incendiile, maladiile de tot felul, crimele abominabile, toate faptele perverse și pline de cutezanță demonică ale oamenilor sunt *îngăduite* de El în mod pedagogic.

Mor oameni răi sau sunt *temperați*…sau mor oameni buni și milostivi…tocmai pentru ca să le simțim lipsa.

Și astfel, și când mor cei răi dar și când mor cei buni, moartea lor e *o lecție*.

O lecție pentru cei care vor să o…primească. Să o citească. Să o înțeleagă…

Însă, după cum observăm cu toții, ele sunt îngăduite, pedepsele de tot felul ale lui Dumnezeu…în timp ce soarele răsare pe fiecare zi, iarba crește pe fiecare zi, oameni noi se nasc pe fiecare zi…în timp ce oamenii *se pot schimba* pe fiecare zi…

Pedagogia lui Dumnezeu, cu alte cuvinte, merge *în paralel* cu sensul lumii, cu ceea ce vrea Dumnezeu să facă cu lumea.

Noi ne panicăm, prognosticăm tot felul de lucruri, ne închipuim că lucrurile vor căpăta o turnură dezastruoasă datorită unui eveniment sau altul…

Dar observăm, în cele din urmă, că istoria e *taina lui Dumnezeu*, că El lucrează *în mod minunat* în lume, în creația Sa și că El convertește oamenii, evenimentele, dezastrele într-un mod atât de dumnezeiesc încât nimeni *nu și-ar fi închipuit* ce lucruri imens de înălțătoare pot ieși din orori de tot felul.

Așa stând lucrurile, faptul că Domnul *a înmulțit* cinci pâini și doi pești, la nevoie, pentru că o mulțime mare de oameni avea *nevoie*

stringentă de hrană, înseamnă că El *știe să plinească* sărăcia, nevoia noastră.

Și că o împlinește în mod minunat.

Adică o împlinește atunci când știe că oamenii au nevoie, în mod neapărat, să treacă de sărăcia lor, de nevoia lor de acum, pentru a face lucruri importante în viața lor.

Pentru că hrana e pentru a face lucruri *importante* în viața noastră.

Viața, sănătatea noastră, darurile pe care le-am primit de la Dumnezeu, banii pe care îi avem sau pe care îi putem dobândi sunt pentru *a face lucruri importante*.

Adică tot ceea ce suntem și avem sunt pentru ca să facem lucruri *care înfrățesc*, care adună, care ne înnobilează pe toți.

Pentru că tocmai prin acestea arătăm că lucrurile *au valoare dumnezeiască*, au valoare de *dar* de la Dumnezeu, când prin intermediul lucrurilor noi *ne apropiem* unii de alții.

Însă, fără doar și poate, hrana care *ne adună* și pe care Domnul *o înmulțește continuu* în Biserica Sa e formată din cuvintele Sale, din chemările Sale la înnoire, din Tainele Sale, din bucuriile Sale cele veșnice.

Toate slujbele Bisericii, toată viața ei sfântă, e hrana care *ne adună* și care *ne personalizează*.

Pentru că în Biserica Lui oamenii se umplu de viață dumnezeiască, pentru ca să învețe să facă din viața și din bunurile lor *punți de legătură* între oameni.

Oamenii se întâlnesc și doresc să se întâlnească, dacă sunt plini de slava Lui, prin care Domnul ne învață *să prețuim* frățietatea/ comuniunea dintre noi mai mult decât orice.

Dacă ne închidem în noi înșine, dacă nu mai comunicăm, dacă nu mai dăruim…suntem tot mai lipsiți de bucurie, de împăcare, de înțelegeri bune.

Și pentru ca să nu se petreacă această dramă, această dramă *a înstrăinării* noastre, trebuie să înmulțim rugăciunea, trebuie să

înmulțim citirea, trebuie să înmulțim cumsecădenia, trebuie să înmulțim conștientizarea de sine.

Căci dacă suntem *sinceri* cu noi…vedem că avem nevoie de cuvânt, de împărtășire, de contemplare, de comuniune, de înțelegere, de bucurie.

Avem nevoie să devenim *o comunitate* dintr-o *mulțime de oameni*.

O comunitate *cu conștiință eclesială*, care știe *cine este* și *ce vrea* dar, mai ales, care face tot ceea ce poate ca *să se păstreze* în mila lui Dumnezeu.

Întotdeauna, când am văzut că *nedreptatea* se înmulțește în viața mea, am știut că există *un revers* al lucrurilor.

Că în acel moment trebuie să mă concentrez nu *pe ce mi se întâmplă*…ci pe ceea ce trebuie să fac eu în acele clipe, zile, când oameni și demoni vor *să fac altceva*: să stau încătușat în griji, în frică, în nestatornicie.

Și atunci, când toți vor *să faci altceva decât trebuie*…tu trebuie să faci *lucrurile care trebuie*, pentru ca să arăți, mai apoi, *cum se răscumpără* vremea…în vremuri *potrivnice*.

Adică, în închisoare, dacă ești…*a te lamenta* toată ziua nu înseamnă *a învinge* închisoarea în tine.

Dar dacă faci din tine *o rugăciune continuă* și un om al creației, al cunoașterii, ești *mai liber* decât mulți, pentru că *nu te apasă* închisoarea dacă ești liber în tine, în gândurile și în sentimentele și în așteptările tale.

Sărăcia nu înseamnă, în mod automat, și *deznădejde*.

La fel, boala, neputința, nu înseamnă, în mod automat, *un handicap*…ci și *o mare binefacere*.

Depinde *cum convertești în tine* urâtul, sărăcia, neputința, neiubirea, ura altora.

Depinde ce faci cu tine și cu viața ta, când ai timp mai puțin, viață mai puțină, sănătatea depreciată…

Pentru că ceea ce faci din tine și cu tine în loc pustiu, disprețuit, lipsit de prietenia multora, lipsit de multe avantaje…dacă le faci *în fața* lui Dumnezeu, le faci în fața întregii Împărății a lui Dumnezeu.

Și Dumnezeu, pe cei care fac lucruri cu El, *îi scoate la lumină*.

Mai devreme sau mai târziu, oamenii Lui vor fi *lumina întregii lumi*, pentru că vor fi *în lumina* Lui.

Și în aceștia Dumnezeu *înmulțește* cuvântul, înmulțește viața, înmulțește bucuria, pentru că nu s-au mințit pe ei înșiși cu bucurii efemere și decăzute, ci au dorit *bucuria netrecătoare*.

Așadar Dumnezeu *înmulțește* viața și bucuria acolo unde, până mai ieri, era *loc pustiu*.

Dumnezeu umple pustia de oameni, umple pustia oamenilor de mâncare, umple Împărăția Lui cu oameni plini de slava Lui, pentru că El *îi umple* pe cei care…*se vor umpluți*.

Și *averea netrecătoare* a Bisericii e *slava Lui*.

La fiecare slujbă a Bisericii nu plecăm cu altceva în noi decât cu slava Lui.

În Botez primim har, în Cununie primim har, în Preoție primim har, la Înmormântare suntem dezlegați prin har, sfințirea Bisericii se face cu har, sfințirea casei se face prin același har veșnic al Lui, pentru că în toată binecuvântarea și rugăciunea noastră primim har.

Biserica nu dă, în primul rând, consultații medicale, nu face case, nu ridică statui, nu luptă pentru combaterea criminalității.

Ci Biserica *dăruie*, întinate de toate, *har*, mult har, pentru oameni care se lasă *deschiși* harului, pentru ca el să îi schimbe, să îi facă *alți* oameni.

Și, da, când oamenii *se schimbă dumnezeiește*, atunci ei zidesc și Biserici, și cabinete medicale, și cantine sociale, și spitale, și grădinițe și brutării pentru alții…tot ceea ce se

poate *pentru binele* altora…pentru că gândesc și acționează în harul lui Dumnezeu, ca oameni noi, schimbați de Dumnezeu.

Pentru că Evanghelia de azi acest lucru ne reamintește: Biserica e, în primul rând, cea care *inițiază* și *înmulțește* viața duhovnicească în oameni.

Și pentru ca să începi *să ai viață*, viață duhovnicească în tine, trebuie să fii *botezat ortodox*. Trebuie să fii miruns ortodox. Trebuie să te împărtășești ortodox. Trebuie să te umpli de toată teologia și pacea Bisericii, participând la slujbele ei, ca membru conștient, real, smerit al Bisericii.

Pentru că viața duhovnicească a fiecăruia dintre noi ține, în mod organic, de inițierea noastră în viața Bisericii prin Sfintele Taine.

Tocmai pentru că suntem botezați și am primit toate cele ale Bisericii, slava lui Dumnezeu se odihnește în noi, în cei *înfiați duhovnicește* de Dumnezeu.

Harul lui Dumnezeu ne atrage la Biserică, ne face să dorim viața bisericească…dar nu putem rămâne la stadiul de *doritori* de Dumnezeu fără să devenim *mădulare vii* ale lui Hristos prin Botez.

Tocmai de aceea convertirea și Botezul, pentru cei adulți, înseamnă *intrarea în Biserică*. Intrarea pe calea mântuirii.

Noi, cei botezați în pruncie, în primele zile ale vieții noastre, trebuie *să actualizăm* Botezul nostru în lăuntrul nostru.

Trebuie să înțelegem ce har, ce schimbare, ce *renaștere dumnezeiască* s-a petrecut cu noi, atunci când ne-am botezat și să învățăm *cum se trăiește ortodox*, cum se trăiește *împreună* cu Dumnezeu.

Și de aici înțelegem de ce viața noastră trebuie să fie plină de Spovedanie și de împărtășirea cu Hristos euharistic.

Pentru că orice Spovedanie înseamnă *curățire* a noastră de păcate și *umplere* a noastră de har, pentru ca să ne umplem, în curăție a

sufletului și a trupului, de prezența și de slava Celui a-tot-sfânt, de slava lui Hristos Dumnezeu, slavă proprie și Tatălui și Duhului Sfânt, adică întregii Prea Sfintei Treimi.

Și Biserica *se ține* cu cuvântul lui Dumnezeu și cu Tainele Bisericii.

Pentru ca oamenii să *nu moară de foame* la nivel duhovnicesc trebuie să fie hrăniți *cu adevăr* și *cu har*.

Dar pentru *a fi proprii* adevărului și pentru a ne umple de har, trebuie să ne facem *pustii de liniște*, trebuie să ne golim de patimi, pentru ca să ascultăm cu adevărat voia lui Dumnezeu și pentru ca să ne împărtășim de harul lui Dumnezeu prin toată slujirea Bisericii.

Se pot *schimba* și *sfinți* oamenii azi, la fel ca în vechime?

Da, într-un mod copleșitor!

Unde?

În Biserica Ortodoxă, în Biserica Prea Sfintei Treimi, cea care vine în mod neîntrerupt de la Hristos Dumnezeu.

De ce avem *nevoie* pentru *a ne sfinți*?

De toată viața și de toată teologia Bisericii Ortodoxe. Avem nevoie să învățăm de la orice Sfânt și credincios al Bisericii despre modul în care el a trăit și trăiește. Trebuie să luăm de la fiecare ceea ce credem că *ne este propriu* și să ne lăsăm întotdeauna *mlădiați* de Dumnezeu prin tot ceea ce se petrece cu noi.

Însă, fiecare dintre noi, trebuie să înțelegem că ce am trăit noi cu Dumnezeu *nu se mai repetă* și în viața altora.

Adică nu trebuie *să ne dăm exemple* pentru alții, care trebuie urmate *aidoma*…pentru că fiecare dintre noi are *propriul drum* în relația sa cu Dumnezeu.

Și de aceea trebuie să ne ajutăm reciproc pentru *a ne înțelege drumul propriu* și modul în care *trebuie să ne împlinim* la nivel personal.

Căci dacă *îi ajutăm* pe alții, dacă îi folosim pe alții, rămân multe *rămășițe frumoase*, multe *amintiri frumoase* în urma noastră.

Și când oamenii vor pune lucrurile noastre bune în *coșuri ale memoriei*, adică în *cărți*…se va vedea *cât am valorat* în viața altora.

Nu suntem *un loc pustiu*, dacă Dumnezeu e cu noi!

Nu trebuie să ne facem griji *pentru viitor* ci doar *pentru prezent*.

Să ne îngrijim de prezentul nostru, de ceea ce simțim că trebuie să facem acum, pentru că el ne modelează viitorul.

Și suntem cei care am făcut și am trăit lucrurile în contratimp, în graba clipei, dacă ne-am împlinit prin toate lucrurile pe care le-am făcut cu Dumnezeu și împreună cu oamenii.

Dați oamenilor *să mănânce* din bunul simț, din dragostea, din prietenia, din omenia dumneavoastră!

Dați-le să mănânce din profunzimile sufletului, din cărțile dumneavoastră, din opera dumneavoastră.

Dați-le să mănânce adevăr, frumusețe, gingășie, delicatețe, candoare.

Pentru că doar hrana aceasta, *a omeniei duhovnicești*, e cea care ține umanitatea în frumusețe.

Dumnezeu să ne umple de frumusețea care ne face *oameni frumoși*, adică de slava Lui, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh Dumnezeu, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 9-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[116],

Evanghelia de azi [Mt. 14, 22-34] *o continuă* pe cea de duminica trecută.

Și ea ne spune, că după ce oamenii *mănâncă* cuvântul lui Dumnezeu, după ce oamenii Îl mănâncă pe Hristos euharistic, după ce oamenii *se satură* de har dar și de hrană trupească, trebuie *să se retragă* în singurătate pentru rugăciune.

Căci asta face Domnul: concediază mulțimile sătule, dă drumul Ucenicilor cu corabia dar El…„S-a urcat întru munte, de unul singur, pentru *a se ruga*” [Mt. 14, 23, GNT].

Pentru că trebuie să aprofundăm ceea ce primim în Biserică!

De aceea ne retragem în rugăciune, de aceea *e nevoie* de liniște și de privire în interiorul nostru, pentru ca să mărim/ să lățim în noi bucuria înțelegerii Lui, a primirii Lui, a coexistenței Lui cu noi.

Pentru că împărtășindu-ne cu Hristos nu mai suntem *singuri* ci *cu Împăratul slavei*.

---

[116] Predică scrisă în ziua de 22 august 2013.

Iar a fi cu El înseamnă *a avea stabilitate interioară*…în mijlocul instabilităților de tot felul.

Da, bucuria este foarte învolburată uneori, năprasnică, clocotitoare…și ne dă dureri de inimă! Dar dacă e bucurie duhovnicească, atunci e *stabilă* în adâncul ei.

Însă agitația interioară e o instabilitate plină de deznădejde, de frică, de inconsistență…și nu e ca aceea pe care o produce bucuria.

Pentru că păcatul produce abis de neliniște, frământare și îndoială…pe când bucuria, care *ne acaparează* deodată, bucuria duhovnicească, ne ridică la viață dar ne și aprofundează, ne liniștește.

Și e nevoie, după citire, după împărtășire, după predică…de liniște! De multă liniște…

Însă unde *să găsim* această liniște?

Cine ne binecuvintează cu atât de multă *atenție* încât să ne ofere liniște, *să ne dăruie* liniște?

O liniște activă…

O liniște *întăritoare*…

Pentru că atunci când ieșim din liniștea rugăciunii, din liniștea scrisului, a creației…și dăm de noaptea istoriei…și de multele ideologii și neliniști ale ei…trebuie *să mergem peste ape*…

Adică trebuie să avem puterea de *a înțelege* ideologiile lumii, căderile ei, așteptările ei, fără să abdicăm de la voia lui Dumnezeu.

Dar cum *să înțelegem* ideologiile de tot felul, filosofiile de tot felul ale lumii, căderile și deformările ei, dacă noi ne poziționăm în barca obscurantismului, a necitirii, a ne-întâlnirii cu alții?

Cum să știi *de ce să te ferești*, dacă nu cauți să vezi *cum arată răul* de care trebuie să te lepezi?

Și cum ar fi răul, de care trebuie să te lepezi, doar *în afara* ta, dacă spui și afirmi că *ești păcătos*, că *faci rele*?

Pentru că păcatul lumii începe *de la noi* înspre *lume* și nu de la *lume* spre *noi*.

Păcatul stă cu noi la masă.

Păcatul doarme cu noi.

Păcatul se naște în noi și ne împute ființa.

Ne face cadavre ambulante.

Dar tocmai pentru că nu ne place să stăm la masă și să dorim și să umblăm cu Hristos în noi și să Îl mărturisim pe El lumii prin tot ceea ce facem.

De aceea păcatul *tronează* în lume: pentru că sunt mai mulți aceia din care răsare *urâtul patimilor* decât *frumusețea virtuților* lui Hristos.

Însă noi suntem chemați să ne rugăm pentru toți și să înțelegem toate cu cuviință duhovnicească, în așa fel încât să mergem *pe deasupra* păcatului cu înțelegere.

Și mergem *pe deasupra* păcatului cu înțelegere, când nu socotim păcatele pe care le facem drept *bucurii ale noastre* ci *dezastre personale*.

Dacă ele sunt cele care *ne urâțesc*, dacă ele sunt cele care *ne afundă în urât*, atunci nu pot fi *lucruri bune* ci *trebuie spovedite*.

De aceea e nevoie de *lista cu păcate personale*, conștientizate fiecare în parte și pentru care te doare inima în fața lui Dumnezeu și pentru care ceri iertare.

Adică trebuie să știm *ce ne doare* și să ne rugăm pentru *ceea ce ne doare*.

Și cu lista aceasta de păcate venim *să ne spovedim*, pentru ca să putem trece pe marea vieții cu încredere în Dumnezeu.

Sfântul Petru ne reprezintă pe noi, pe noi toți, când *merge* dar și când *se scufundă* în apă (v. 29-30).

Căci dacă *stăm în bine*, stăm cu harul lui Dumnezeu…dar dacă *ne afundăm în rele,* ne afundăm din cauza aplecării noastre spre rău și avem nevoie, ca să urcăm în barca Bisericii, de *curățirea noastră de păcate*.

Tocmai de aceea Sfânta Spovedanie e văzută ca *împăcare* cu Hristos dar și cu Biserica Lui.

Pentru că noi suntem *mădulare* ale Bisericii Sale și în viața noastră pământească greșim față de unii și de alții.

De aceea, împăcarea noastră cu Dumnezeu e și o împăcare între noi, a unora cu alții și a tuturor laolaltă, pentru ca să slujim și să ne împărtășim în comun.

O împăcare în care recunoaștem, cu toții, că avem nevoie de Singurul care *nu S-a pătat cu păcatul* și Care, din marea Sa milostivire față de noi, ne-a ridicat și ne ridică continuu din păcatele noastre.

Pentru că ne uităm la Hristos, la Tatăl și la Duhul Sfânt, ne uităm la Treimea noastră și ne dăm seama că Dumnezeu ne cheamă la iubire, la împăcare, la aprofundarea conștiinței comunitare, a responsabilității reciproce.

Altfel nu suntem *o corabie*…nu suntem *o comunitate*…ci *inși izolați*.

Dar izolarea e dată de păcat.

Pentru că Dumnezeu *i-a scos pe oameni din necuvântare*[117] și le-a dat *să vorbească frățește* unii cu alții.

Să vorbească cu dragoste, cu admirație, cu recunoștință unii față de alții.

Dar dacă rămâi *în neiertare*, dacă rămâi în invidie, dacă rămâi în ură față de alții…rămâi *în valuri*!

Rămâi în tulburare. Rămâi în ranchiună. Rămâi în tristețe.

Soluția reală însă e *să te ridici deasupra* urii, deasupra nedreptății, deasupra intoleranței.

Să creezi *lucruri mari* în timp ce majoritatea fuge după *lucruri minore*.

Să Îl ai pe Dumnezeu drept *Învățător* și *Păzitor* al vieții tale, când mai toți merg în viață după mintea lor, după sentimente decăzute, după scopuri bolnave.

---

[117] *Mineiul pe septembrie*, ed. BOR 1984, p. 83.

Pentru că există, după tot ceea ce facem aici, *o răsplătite* pentru fiecare lucru.

Dumnezeu judecă, ne va judeca, pentru orice lucru al nostru!

Pentru fiecare lucru gândit, simțit, făcut, planificat, imaginat, de care ne-am înfricoșat sau ne-am lăsat mișcați.

Pentru că Dumnezeu judecă delicat, judecă profund, judecă cu milă, judecă cu respect față de demnitatea umană, judecă cu condescendență.

Dumnezeu nu doar *ne privește de sus*…ci *Își și întinde mâna Lui*, harul Său și ne scoate din valuri.

Căci relația cu El e relația credinței, a încrederii în El…

Noi păcătuim uitând de toate…dar ieșirea din valuri se face cu încredințarea în El, cu încrederea în ajutorul Lui.

De aceea, Dumnezeiescului Petru și nouă, Domnul ne spune că suntem „puțin-credincioși" (v. 31) atunci când păcătuim.

Atunci când *ne îndoim*…de ajutorul Lui.

Pentru că de la îndoială, de la lene, de la dorința de a ne lăsa *duși* de val, de valul păcatului…vine *împuținarea credinței* și *căderea noastră*. Căderile noastre multiple în păcate…

Însă, pe de altă parte, păcatele ne învață *ce e tristețea*. Ce înseamnă *să pierzi*. Ce înseamnă *să fii singur*.

Pentru că *a fi singur* înseamnă că ești *căzut*, că ești trist, că ești insensibil la harul lui Dumnezeu.

Și din valuri ne putem ridica, da, ne putem ridica *oricând*…

Ne putem ridica privind la Cel ce ne dă *mână de mântuire*, mână de bucurie…

El ne urcă în corabie, ne urcă din nou în bucurie, ne reumple de har…

Ne face să fim *una* în El, pentru că Îl mărturisim și Îl cinstim pe El ca pe adevăratul Fiu al lui Dumnezeu (v. 33).

Și dacă Îl mărturisim pe El ca Fiu, Îl mărturisim și pe Tatăl Lui, ca Părinte al Lui și al nostru. Dar și pe Sfântul Duh Îl mărturisim ca Dumnezeu al nostru, pentru că Dumnezeu e *Treime de persoane* și nu *singularitate trufașă*.

De aceea, când vrem să vedem *viața* cuiva…trebuie să vedem *cum arată Dumnezeul* lui.

Pentru că Dumnezeu îl face pe om *să arate* după trăsăturile Sale dumnezeiești.

Și cum arată, de fapt, Dumnezeul din mintea celui care se răzbună, invidiază, nedreptățește, curvește, se destrăbălează cu plăcere, fără teamă, fără rușine, fără atenție la cei din jur?

Cum arată Dumnezeul celui care e perfid, e jegos sufletește, caută să te vândă în chip și fel, să profite de tine?

Bineînțeles că el *și-L pictează* pe Dumnezeu în el în mod deformat, pentru că nu caută *să se lase învățat* de Dumnezeu, de adevăratul Dumnezeu cele ale Sale.

Iar dacă *nu ne înțelegem*…e pentru că *nu vrem să ne înțelegem*.

Iar dacă *nu ne suportăm*…e pentru că nu facem niciun pas în *a vedea cum e*, de fapt, celălalt, ce vrea el, cum trăiește el.

Așa că, iubiți confrați, *vara trece*…și dacă am rămas *la fel*, suntem *prăfuiți*!

Dacă statul la plajă sau concediul în străinătate, drumeția la munte sau munca acasă ne-au făcut *mai încăpători*, mai buni, mai omenoși, mai dinamici, atunci suntem *alții*.

Dacă suntem *aceiași*…dacă n-avem *nimic nou* în noi, nicio prospețime, nicio delicatețe nouă, nicio schimbare de perspectivă…e semn că am dat banii degeaba pe dus și întors.

Pentru că timpul trebuie să fie *în favoarea* schimbării noastre.

Timpul ne așteaptă ca noi *să fim alții*.

Dumnezeu ne dă timp, timp prețios, timp mult, timp berechet, pentru ca noi *să ne îmbogățim* sufletele cu harul Său.

Dar dacă tragem concluzia că *n-avem timp* pentru nou, pentru schimbare, pentru curățirea de patimi…n-avem timp pentru *bucuria cea veșnică* a Împărăției Sale.

Căci acesta e drumul, aceasta e calea fiecărui muritor: spre Împărăția Lui.

De aceea *să ne facem timp* pentru veșnicia noastră, *să ne cheltuim* pentru înfrumusețarea noastră, să ne albim sufletele și trupurile prin harul Său, în toată fapta cea bună.

Ca să Îl slăvim în veci, împreună cu toți Sfinții și Îngerii Lui, pe Dumnezeul slavei, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum și în vecii nesfârșiți. Amin!

Predică la tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul [29 august 2013]

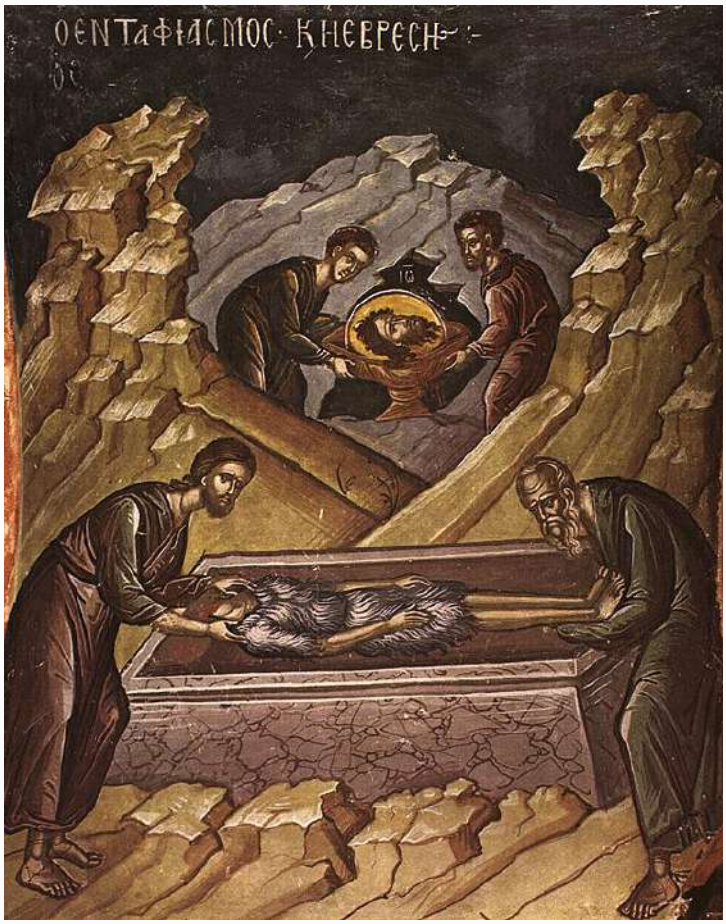

Iubiții mei[118],

bucuria *de răul* altuia e *bucuria prostului*!

E o bucurie facilă…pentru că e o bucurie demonică.

Pentru că numai demonii se bucură prostește de căderile noastre, de durerile noastre…de neîmplinirile noastre.

Numai că se bucură devreme.

Prea devreme…

Tot la fel întristarea *de binele* altuia…e o bucurie prostuță. O bucurie puerilă. De om necopt la minte…

[118] Predică scrisă în seara zilei de 27 august 2013.

Pentru că în ambele situații presupunem că *celălalt*…e *neajunsul* nostru. E *neîmplinirea* noastră.

Dacă *îl minimalizăm* pe el, ni se pare că *ne înălțăm* pe noi, când adevărata *înălțare*, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, e *pocăința* și *viața trăită în har*.

Adevărata înălțare e lacrima.

Adevărata înălțare e schimbarea sfântă, totală a noastră.

Adevărata înălțare e demnitatea plină de bunătate.

Căci azi îl cinstim pe Dumnezeiescul Ioan Botezătorul cu post, pentru că pocăința e ceea ce facem din noi când *tăiem* răul din noi. Când ne abținem de la *a ne bucura* și *a ne întrista* prostește.

Pentru că celălalt nu e *o pagubă* pentru noi ci *o imensă oportunitate*.

Reprezintă *o imensă ocazie* să ieșim din prostie, din blazare, din autosuficiență, din ridicol.

Pentru că ce e mai ridicol/ mai caraghios decât cel care *își închipuie* că e bine, că e fericit, că e deștept, că nu îi lipsește nimic dar nu știe că e orb și prost și îngâmfat și mort în sinea lui?

Cine e *mai de râs* decât cel care *nu își dă seama că e penibil*?

Penibil la modul grosier.

Penibil la nivel de…Iad.

Pentru că tot ce înseamnă păcat e penibil. E josnic. Ne trage la fund. Ne urâțește.

Iar dacă Sfântul Ioan Botezătorul e *sus*, e *deasupra*, are *aripi de îndrăzneală* față de Dumnezeu, dacă are *tărie de caracter*, e pentru că a spus lucrurilor pe nume.

Nu le-a cocoloșit.

Nu a dat-o la întors.

Nu a spus albului negru și dulcelui amar.

Însă nu orice temeritate are înțelepciune. Ci *marea îndrăzneală* e glasul *marii intimități* cu Dumnezeu.

Nu e de ajuns doar *să fii vocal*, să tuni și să fulgeri *împotriva* păcatelor unora sau ale altora…ca să fii *un Ioan Botezătorul*, ci e nevoie să ai și *ochi*…prin care *să îți vezi păcatele*.

Iar în Icoanele sale îl vedem pe Dumnezeiescul Ioan cu aripi, cu haine umile, botezându-L pe Domnul cu mare sfială…securea stă lângă pom…dar și cu capul pe tipsie, cu capul în mână…

Pentru că lui i s-a tăiat gâtul…pentru ca oamenii să nu mai vadă *un chip de om dumnezeiesc*.

Au vrut să îi omoare ochii, gura care propovăduia adevărul, demnitatea cutremurătoare, evlavia dumnezeiască.

Pentru că *orice martirizare* este *un act iconoclast*.

Și când vrei *să omori* un om al lui Dumnezeu…vrei *să sfărâmi* icoana vieții lui.

Însă care duh *distruge*, sfărâmă, ciopârțește, arde, lasă, uită, trădează?

Care duh *desparte*, dezbină, falimentează bunele proiecte?

Care duh *sărăcește*, desfigurează umanitatea noastră…dacă nu Satana?

Pentru că Dumnezeu *ne umple de viață*, ne face vii prin pocăință, ne face vii prin fapta iubitoare, ne face vii prin *ieșirea continuă spre alții*, pe când demonii ne închid în noi, ne baricadează în mutenie.

De aceea, a dori *să omori* un Ioan Botezătorul înseamnă *să omori o lume*.

E ca și cum ai dori ca orice pădure să dispară, orice frumusețe să piară, orice bucurie să se evaporeze.

În urma unui dans lasciv și a unui sfat viclean…și a prostirii regelui prin beție și desfrânare…capul celui prea-frumos e adus pe tipsie, limba lui încă vorbește…dar prin asta *s-a mutat* la Dumnezeu și *l-a pierdut* pământul.

După cum vă spuneam: *a-l omorî* pe cel Drept…e *bucuria* prostului.

Pentru că moartea Sfântului e *ușă în Rai*, e *intrare* în bucuria veșnică…pe când astuparea lui cu pământ, încercarea noastră *de a-l uita*, minimalizarea lui…nu-l ating cu nimic…

De aici și înțelepciunea profundă a poporului: *cine râde la urmă…râde mai bine…*

Cine râde cu Sfinții, în Împărăția lui Dumnezeu, râde bine, se bucură bine.

Dacă te crezi deja „mântuit", deja *scăpat* de căderi, de păcate, de alunecări spre rău…te autoiluzionezi.

Te bucuri înainte de vreme…

Căci dracii și oamenii îți vor aduce aminte, mereu, că ești *slab*, că ești *prost*, că *nu le știi pe toate*, că ar fi mai bine…*altceva*…decât ceea ce trebuie.

Însă tu trebuie *să îți știi adevăratul interes*…pentru *ce trăiești*…adică pentru *a te umple* de slava lui Dumnezeu.

Dacă urmărești doar acest lucru, dacă dorește *doar mântuirea* Lui…atunci vrei să te bucuri cu Dumnezeu…și Dumnezeu cu oameni ca tine *vrea să Se bucure*.

Pentru că El vrea să Se bucure cu oameni profunzi, cu oameni umani, cu oameni duioși, cu oameni muncitori, cu oameni *de praznic*…care miros *a sfințenie* și nu *a borfaș teologic*.

Pentru că cei care *întorc* cuvintele lui Dumnezeu pe toate părțile, pentru ca, pe baza lor, să iasă bani, să iasă funcții, să iasă distincții trecătoare…rămân doar cu praful de pe tobă.

Iar Dumnezeu *nu Se târguiește* cu cei care…vor să Îl înșele la cântar…ci El *Își face treaba* cu cei ai Lui, cu cei care *iau aminte la toate* și se fac, pe fiecare zi ai Lui și nu ai indiferenței, și nu ai stereotipiei, și nu ai exteriorității.

Pentru că lucrurile lui Dumnezeu sunt *podoabă lăuntrică*.

Lucrurile lui Dumnezeu sunt bucurie și putere duhovnicească, adevăr și fidelitate față de Tradiția Bisericii.

Da, când viața ortodoxă *nu înseamnă nimic* pentru tine sau când ea este doar *o sumă de fraze* de pe urma căreia *trăiești* sau pari *onorabil*, tot ceea ce prezinți altora e…*masca de ortodox*.

La teatru se mimează bucuria sau tristețea, furia sau gelozia…așa cum au învățat actorii la școală sau, câte puțin, și în viață. În viața lor…

Dar când ți se întâmplă lucrul *pe propria ta piele*, când vine clipa *să mori* sau *să te îndrăgostești*, să rămâi *fără un organ intern* sau *fără casă*, atunci sentimentele tale nu îți mai stau *doar pe față*, doar în grimase…ci *în toată ființa ta*.

Iar pocăința și postul, pocăința și lacrimile, durerea și iubirea care *ni se cer nouă*, oamenilor Bisericii, sunt sau nu sunt…*înăuntru*.

De aceea, poți fi *un mormânt frumos*…cu oase murdare…sau o viață de mare cutremurare duhovnicească ascunsă, ca o făclie, în trup.

Și nu trebuie să trăim cu iluzia că Dumnezeu *nu ne trimite* oameni, pe lângă noi…care *să ne vadă* adevărata față…cea de dincolo *de teatru*…sau că *adevărata față* e *doar urâtă* și *deloc frumoasă*.

Nu, nimic mai fals!

Adevărata față a omului e *ca omul*. Ca ceea ce e omul în adâncul său.

Cine suntem în noi înșine, iubiții mei?

Cine suntem acolo, unde *numai noi* știm cum suntem?

Cât timp credeți că *ne mai păsuiește* Dumnezeu, până *ne dezvelește*, pentru toți, adevărata…față?

Călăul, cu adevărat, nu l-a ucis *pe Ioan,* ci s-a ucis *pe sine*!

Ori de câte ori considerăm că *am învins*, că *l-am umilit* pe celălalt, că am ieșit *mai impozanți* în comparație cu el…am ieșit *învinși*…

Și suntem *învinși* ori de câte ori învingem orgolios, fără demnitate, fără bun simț, fără candoare…

Numai când *ne ridicăm* din păcatele noastre, numai când *strigăm* către Domnul nostru din mijlocul harului Său, numai când *nu suntem despărțiți* de El *învingem în mod smerit*.

Pentru că Ortodoxia, mereu, *învinge în mod smerit*.

Învinge în centrul omului. În adâncul lui.

Pentru că îl învinge pe om *cu sine însuși*.

Îl învinge pe om…tocmai prin aceea că îl pune *să se vadă pe sine* cu adevărat, fără maimuțăreli, fără atitudini simandicoase, fără ascunderi după degete.

Cum *arătăm* noi, iubiții mei, în pocăință, în iertare, în dăruire, în zâmbet, în frumusețe?

Cum arătăm noi când plângem de atâta bucurie, de atâta har, de atâta măreție dumnezeiască?

Cum arătăm noi când avem…cap…și viață…și atitudini eclesiale?

Nicidecum nu suntem *trași la xerox*…nicidecum nu arătăm *ca o turmă de bădărani*…nicidecum nu mirosim *a secularizare* ci *a transfigurare*.

Iar dacă el, cântărețul hip-hop, îți spune: „Crăciunul nu înseamnă nimic" sau el, manelistul, îți spune că „banii sunt fericirea"…te mint, pentru că te fac să te vezi *pe-afară* și nu…*pe dinăuntru*.

Ortodoxia e *pe dinăuntru*!

Ortodoxia *pare neinteresantă* și *lipsită de bărbăție* pe din afară doar pentru…alde papă-lapte.

Pentru că, pe dinăuntru, ea e *foc* și *înțelegere transfiguratoare*, îndumnezeire multă…care nu are termeni de comparație.

La mulți ani acelora, pentru care *Ioan* înseamnă pocăință plină de curăție dumnezeiască!

La mulți ani acelora, pentru care *Ioan* înseamnă feciorie și delicatețe profundă!

Și nu trebuie să uitați că el *ne poartă în rugăciunile sale* și *ne ajută* tot timpul…iar noi

trebuie să facem din numele lui *o bucurie împlinitoare*. Amin!

Predică la Duminica a 10-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[119],

La mulți ani!

La mulți ani pentru *noul an bisericesc*, care începe azi, pentru anul bisericesc 2013-2014.

Pentru că anul bisericesc începe la 1 septembrie și noi ne rugăm ca Domnul *să binecuvinteze* „cununa anului”, adică tot acest ciclu de zile de până la 1 septembrie al anului viitor.

Pentru că numai El *binecuvintează* și numai de la El e *toată binecuvântarea* noastră. Tot începutul și cuprinsul și împlinirea bună. Durabilă. Reală.

Însă putem trăi *începutul* unui an sau *începutul a ceva anume* cu bucurie, dacă ea *lipsește* din noi?

[119] Predică scrisă în seara zilei de 30 august 2013.

Poate ceva anume *să compenseze* lipsa noastră de bucurie?

Și răspunsul e negativ: nu, nimeni nu poate *înlocui* bucuria, care ne vine de la Dumnezeu!

Pentru că începutul e *bucurie*.

Bucuria *începe* o nouă viață. Bucuria înseamnă *praznic*, înseamnă *întâlnire*, înseamnă *dragoste*, înseamnă *noutate*.

Nu vin la Biserică pentru ca *să îmi provoc* bucuria ci pentru ca *să o trăiesc împreună* cu alții. Dar *o pot trăi,* numai dacă *o am în mine*.

Dacă *o trăiesc permanent*…și nu doar *la Biserică*!

Dacă am fost înviat din morți de Dumnezeu. Dacă am fost ridicat din păcatele mele. Dacă am fost umplut de bucurie, de *ardoarea* de a fi cu El.

De aici sentimentul de blazare, de plictiseală, de fugă din Biserică…al celor care nu au *bucurie* în ei, care nu au *noutate harică*.

Da, fără doar și poate, din Biserică *ne vine* izvorul harului…Dar nu ne vine doar pentru că *venim* la slujbă, ci pentru că viața noastră, de fiecare clipă, *e o slujbă*.

La Biserică venim pentru *slujba prin excelență,* pentru bucuria comunitară, pentru a prăznui împreună. Dar asta pentru că noi, clipă de clipă, suntem…*bucurie*.

Însă când suntem noi *bucurie*, dacă tot ne plângem, tot ne înfricoșăm, tot ne panicăm?

Nu cumva bucuria noastră e *stricată,* e bolnavă, dacă are în ea multă necredință, multă delăsare, multă frică?…

Evanghelia zilei [Mt. 17, 14-23] ne vorbește despre vindecarea de demonizare, despre puterea credinței, despre asceză și despre moartea și învierea Domnului.

Căci demonul „iese din el”, din copil, după ce Domnul îl dojenește/ îl mustră/ îl ceartă pe demon (v. 18).

Iar *ieșirea* demonului din om e numită *vindecare* de către Evanghelie în Mt. 17, 18.

Tocmai de aceea *vindecarea* e tema noastră!

Vindecare ce are loc *prin credință*.

Căci credința care *mută* munții…e credința care *se lasă înmulțită* și *transfigurată* de Domnul.

Și cu harul Treimii noi *mutăm munții*, pas cu pas, din noi înşine!

Munții imenși, colosali, ai răutății noastre, ai prostiei noastre, ai nesimțirii noastre.

Căci de aceea Domnul pune în paralel *grăuntele de mușt*ar cu *muntele*: ca să ne dăm seama de diferența enormă dintre *ce pare a fi credința* (un grăunte) și *ce e păcatul* din noi (un munte).

Numai că această *credință în Dumnezeu*, ce pare *mică*, ce pare „o poveste pentru proști", produce transformări considerabile, uluitoare în noi, dacă *Îl lăsăm* pe Dumnezeu să ne transfigureze persoana noastră.

Ea poate *să scoată* munții din rădăcini și *să îi arunce* în marea iertării lui Dumnezeu.

Ea, credința în Dumnezeu, poate *să ne vindece* de munți…de *munții satanismului* din noi.

Pentru că orice patimă, de care nu putem scăpa cu una cu două…e *un munte*, o povară, o greutate pentru noi.

Și numai când începi să lupți cu curvia în tine, cu patima drogurilor, a fumatului, a beției, a iubirii de bani, a mândriei, înțelegi cu ce…forțe, cu ce munți te bați.

Nu, copleșitor, cu adevărat, nu e să vezi că cineva *scoate* un munte și îl aruncă în mare!

Peste ceva timp…trece și emoția acestui eveniment copleșitor la prima impresie…sau fără replică.

Cu adevărat copleșitor e *să fii vindecat interior* de lucruri…de care credeai că *nu poți să scapi*…pentru care te-ai perpelit zile și nopți…și tot *ai căzut* în ele.

Copleșitor e *să te curățești de patimi*.

Și nu putem face asta fără Dumnezeu…Cel care scoate din noi demonii.

Însă El cere de la noi efort, un efort susținut, pentru *deratizarea* de demoni…pentru că ne cere rugăciune [προσευχῆς] și post [νηστείας] [MGK, Mt. 17, 21].

Prin [διὰ] rugăciune și post, ne spune versiunea scripturală greacă, *ies* demonii din om.

Asta neînsemnând că viața ortodoxă *se reduce* numai la rugăciune și la post.

Ci prin *rugăciune* și *post* s-a desemnat întreaga schimbare de profunzime a vieții noastre. Pentru că e nevoie și de spovedanie și de împărtășire și de citiri teologice și de metanii și de muncă și de evlavie și de sinceritate în toate ale noastre.

E nevoie *să ne lăsăm* în voia lui Dumnezeu dar așa după cum *El voiește*.

Pentru că El vrea *să Îi așteptăm* dorința, să Îi împlinim voia, să ne lăsăm *conduși* de El.

Însă nu *prin asceza noastră* se produce *vindecarea noastră de patimi*!

Asceza, curăția, efortul nostru e doar *cadrul* în care Dumnezeu *lucrează* vindecarea.

Harul Lui *ne vindecă* în mijlocul unei vieți care mereu *se înnoiește* datorită credinței în El.

Și de aceea, în credință și post, în nădejde și faptă bună, în iubire și în smerenie trebuie *să așteptăm* voia lui Dumnezeu cu noi…*ridicarea* noastră din boală…*împlinirea* dorințelor noastre bune.

Pentru că El vine când noi *nu știm*…El *acționează* când noi ne așteptăm mai puțin…El *lucrează* prin oameni și prin evenimente la care nu ne-am gândit niciodată.

De aceea trăim *imposibilul* cu Dumnezeu, imposibilul nostru, *de-ne-gânditul* după mintea noastră, pentru că El schimbă modul nostru în care noi *percepem* lucrurile.

Pentru că *schimbarea vieții* înseamnă și schimbarea *opticii noastre*.

Vedem *mai profund* pentru că suntem *alții*.

Nu, nu ne prefacem că suntem *alții*, ci chiar suntem *alții*, pentru că schimbările pe care El le-a operat în noi, ca Cel mai bun chirurg, ne-au *vindecat* de multe lucruri ascunse ale noastre!

De căderile noastre, El ne-a vindecat!

El ne-a ridicat din cădere, din durere, din nefericire.

Azi și mâine și mereu El ne va vindeca de căderile noastre, de păcatele noastre, dacă vom veni la El cu inimă simplă și îndurerată.

Pentru că *inima simplă* e inima care *își asumă toată căderea*. Și e *plină de durere*, pentru că știe pe Cine L-a supărat.

Și noi venim *la Dumnezeu*, la Cel *cu care trăim tot timpul* și nu la un străin, nu la un tiran, nu la Unul care nu știe *ce vrem*, ce gândim, ce facem noi.

De aceea, vindecarea începe *dinăuntru*, de la punerea noastră *în fața* Lui, așa cum suntem, cu toate ale noastre, pentru ca El *să opereze schimbările harice* ale vindecării noastre.

Și vindecarea Lui e zăpadă duhovnicească, care acoperă și șterge murdăria noastră, e umplere de bucurie, de sănătate, de frumusețe.

Numai că *frumusețea*, ne învață tot Evanghelia de azi, vine de la Cel care *a murit* și *a înviat* pentru noi.

Pentru că cei care *se bucurau prostește* de suferința Celui răstignit pe lemn, nu aveau *ochi* să vadă măreția îmbrățișării Lui dumnezeiești.

Căci Se urcase *la înălțime*, la înălțimea *îmbrățișării* tuturor oamenilor, pentru ca pe toți să îi facă *fii* ai Tatălui Său, prin harul Duhului Sfânt.

De aceea, Hristos e *izvorul* frumuseții lumii reînnoite.

Hristos, Fiul Tatălui, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt a făcut toate cele ale creării și ale vindecării noastre, ne umple pe noi de *frumusețe duhovnicească*, adică *de harul Său*, tocmai pentru că El *a învins* pe Cruce toată

căderea şi mojicia umanităţii, toată decadenţa adusă de păcat.

A învins în umanitatea Sa tot păcatul, pentru ca să ne dea tuturor posibilitatea *să ne învingem mereu* pe noi înşine.

Şi El a coborât, prin moarte, în Iad, ca *un Biruitor* al morţii şi al Iadului…n-a putut să fie ţinut de moarte Făcătorul vieţii…I-a ridicat pe cei Sfinţi ai Lui din moarte…şi învierea Sa cea de a treia zi a fost înviere plină de slavă, pentru că El iradia, prin umanitatea Lui, la fel ca pe Tabor, strălucirea slavei Sale celei veşnice.

Atunci ei, cei care văzuseră umanitatea Lui transfigurată pe Tabor, şi-au adus aminte când L-au văzut înviat…

Pentru că El era a*celaşi*!

Acelaşi Fiu întrupat al lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat şi om adevărat, Cel care întru persoana Sa cea veşnică a unit dumnezeirea cu umanitatea Sa luată din Pururea Fecioară Maria, pe care a lăsat-o nestricată, născându-Se din ea mai presus de fire.

El era acelaşi…şi ne-a făcut pe noi plini de slavă…pentru ca să mutăm munţii.

Toţi munţii…

De aceea, când ne punem *probleme false*, când vorbim, ca nişte copii, despre lucruri care par să nu fie *controlate* de Dumnezeu, să ne aducem aminte că noi nu ne-am născut pentru ca *să mutăm* soarele din loc sau pentru ca *să îl gâtuim* pe Antihrist ci pentru ca *să…mutăm* munţii din noi…şi dintre noi…

Munţii neştiinţei, munţii neiertării, munţii părerii de sine, munţii intoleranţei, aceia pentru care suntem în stare să săvârşim *păcate abominabile* şi, în acelaşi timp, să avem conştiinţa că suntem „buni ortodocşi”. Chiar „excelenţi”.

Da, la început de an bisericesc…ni se cere să facem *curăţenie* în noi!

Să vedem *ce ne lipseşte*…

Să vedem cu prudență, cu sinceritate, în mod tranșant…pentru că de aici vine *schimbarea*.

Schimbarea reală, schimbarea prin care *ne deschidem* și noi brațele ca să Îl îmbrățișăm pe Cel ce ne-a iubit până la moarte și înviere. Care ne iubește veșnic.

Dacă nu se petrece *schimbarea*…atunci avem un suflet, un trup, o viață…fără sens…

Nimic nu ne poate umple, nimic nu ne poate împăca, nimic nu ne poate face bucuroși.

Pentru că bucuria vine de sus, din Treime, și e bucurie care ne scoate din morți, care ne înviează…pentru că ne face plini de bucurie.

Să avem bucurie, iubiții mei!

Să avem bucurie veșnică, netrecătoare.

Să avem bucuria dreptății, bucuria anului și a zilei care nu se mai termină, a anului *plăcut* Domnului, a zilei celei nesfârșite, adică *bucuria* Împărăției Sale.

La mulți ani și Prea Curata Treime, Dumnezeu nostru, să ne vindece pe noi de neiubire, de intoleranță, de tristețe, de moarte. Amin!

Predică despre *slujire* [4 septembrie 2013]

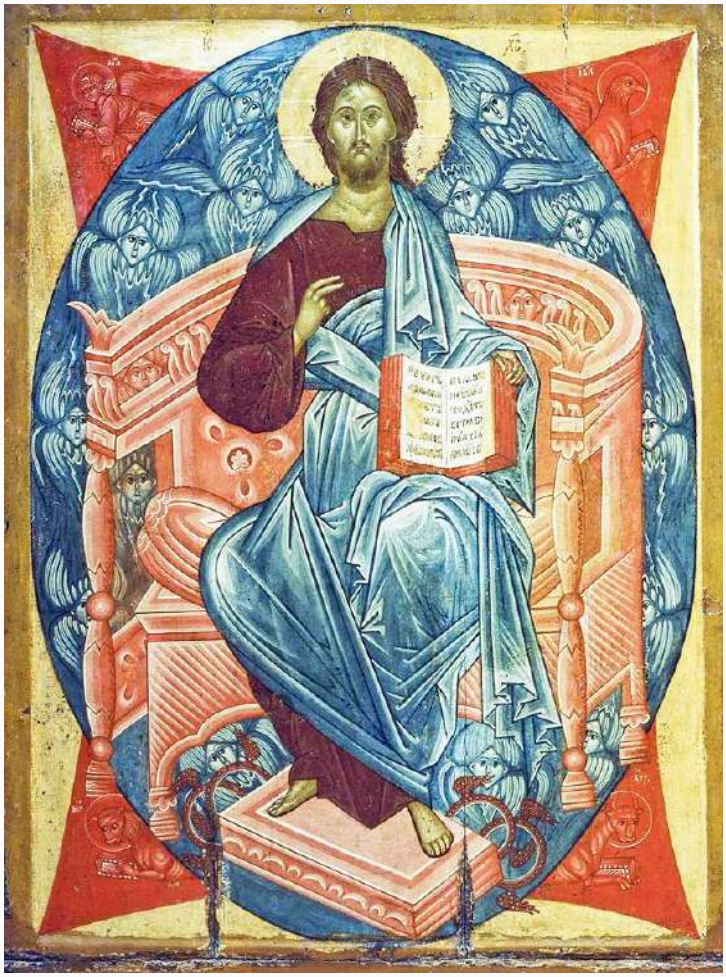

Iubiții mei[120],

astăzi împlinesc 8 ani de când am fost hirotonit diacon.

Diaconia fiind *prima treaptă* a Preoției.

Peste 13 zile, pe 17 septembrie 2005, am fost hirotonit preot.

Așa că am fost diacon numai două săptămâni…Însă *diaconia/ slujirea* am înțeles-o *tot mai profund* pe fiecare zi de preoție.

Pentru că preoția este *slujire zilnică*, constantă, continuă a lui Dumnezeu și a oamenilor.

---

[120] Predică scrisă în ziua de 3 septembrie 2013.

Slujire nu doar în sensul de *slujbă* (că asta ar fi ușor, am fi diaconi și preoți *numai la Biserică*) ci de *închinare a întregii noastre vieți* în folosul lui Dumnezeu și al oamenilor.

Pentru că preoția nu se termină niciodată, ea nu are *vacanță* ci e *o continuă mijlocire* către Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu are nevoie de oameni prin care *să lucreze* mântuirea oamenilor. A tuturor oamenilor.

Are nevoie de glasuri și de mâini iubitoare și de suflete care ard *de grijă* pentru toți.

Și pe fiecare zi am observat că ceea ce nu facem *pentru toți*, în folosul tuturora, e *o pierdere*.

O pierdere de timp. Un minus în preoția noastră. Pentru că ne gândim *doar la noi*…și nu *la vocația noastră*.

Pentru că orice slujbă pe care o facem trebuie *să includă* pe toată lumea, grija pentru întreaga umanitate.

La fel, orice carte scrisă și orice cuvânt rostit trebuie să includă *grija pentru toți*. Grija *pentru toți* și pentru *diverse probleme*.

Nu doar probleme trecute și prezente…ci și de viitor.

Dar pentru *a sluji lui Dumnezeu în folosul oamenilor* trebuie să fim mânați de Dumnezeu/ orientați de El/ învățați de El.

Învățare care vine în urma *familiarizării* cu Dumnezeu.

Pentru că primul lucru pe care Dumnezeu *ni-l luminează* în preoția noastră e tocmai acesta: *a îndrăzni la mila Lui* pentru noi și pentru întreg poporul Bisericii Sale.

A ne ruga cu îndrăzneală, cu *îndrăzneală de fii*, de fii iubitori față de El.

Și *familiarizarea* cu El vine din *continua slujire* a Sfintelor Taine, a împărtășirii continue, a harului care coboară neîntrerupt în noi și sfințește toate și pe toți.

De aceea, în mod constant, am învățat iubirea Lui față de oameni, mila Lui față de noi,

grija Lui pentru detalii, bunătatea Lui fără margini.

Am învățat cum trebuie să mă comport față de cei pentru care mă rog, față de cei pe care îi spovedesc, față de cei pentru care sufăr.

Și dacă nu-mi doresc să am duhovnici *orbi*, care să nu vadă omul și să nu aibă grijă de el, am încercat să nu fiu cel care *nu-mi place* să fiu.

Pentru că Dumnezeul nostru e delicat, e iubitor, e profund, e înțelegător, e blând, e îndelung-răbdător cu oamenii iar preotul trebuie să aibă *inimă de mamă*, să fie *maternal* și *paternal*, în același timp, cu cei credincioși.

Așa că *slujirea lui Dumnezeu* e pe măsura a ceea ce *ne învață* Dumnezeu să facem.

Slujirea Lui vine *din iluminare dumnezeiască*, dintr-o profundă și atentă înțelegere a vieții oamenilor.

Și cine e *actual*, cine înțelege *la modul prezent* viața oamenilor și ceea ce trebuie *să facă* pentru oameni…e plin *de luminarea* lui Dumnezeu.

Pentru că mai întâi de toate, cei credincioși au nevoie *de certitudini* din partea noastră.

Vor să știe că Dumnezeu e *viu*, că El *lucrează* în viața noastră și modul în care ei trebuie *să se împace* cu El și *să-I placă* Lui.

Adică credincioșii Bisericii vor *lucruri practice*, pline de pragmatism teologic și duhovnicesc, pentru că vor să aibă *o relație vie*, reală cu Dumnezeu, care să îi schimbe continuu.

De aceea, *munca primă* a slujirii e aceea de *a ne arăta sufletul*, adâncul nostru, în slujba și în predica noastră.

Slujirea noastră trebuie să ne facă *transparenți* pentru toți.

Adică oamenii să știe că *vorba* și *viața noastră* sunt *una*, că noi vrem lucruri *clare* și de aceea întreținem și zidim Biserici, facem instituții diverse, facem tot felul de întruniri teologice: pentru că vrem ca viața cu Dumnezeu

să fie tot mai largă, tot mai răspândită, tot mai bine înțeleasă.

Dar toate lucrurile pe care le facem *au sens* și *sunt înțelese profund* de către toți, dacă mai înainte de a zidi orice lucru material…*ne zidim duhovnicește*. Ne zidim ca pietre vii în Hristos. Ne zidim întru harul Treimii.

Fără ca noi să fim *o comuniune de iubire* și *de slujire*…Biserica, ca locaș, nu reprezintă decât *o unitate de cult*…dar nu *o comunitate vie*.

De aceea, Biserica reală, profundă, se face *în oameni* și nu *în afara lor*!

Biserica *reală* e Biserica ce răspunde în cor, care se zbate la unison, care are frământări comunitare.

Și acea Biserică, fără doar și poate, e slujită și hrănită zilnic de *o ierarhie vie*, plină de viața lui Dumnezeu.

De o ierarhie care este *exemplu transparent* de viață sfântă, de jertfire de sine, de frumusețe duhovnicească.

Însă pentru *a putea sluji* și pentru *a putea vorbi* oamenilor, trebuie să fii mereu rugăciune, mereu vorbire, mereu căutare de sensuri.

În cei 8 ani de preoție am înțeles, în mod continuu acest lucru: că slujirea mea preoțească *nu se termină nicio clipă*, că mereu sunt *în rugăciune* și *în căutare de înțelegeri* pentru cei care, azi, mâine, peste 2 sau 10 ani, vor să știe un lucru sau altul.

Pentru că slujirea nu e doar *alinare*, nu e doar *iertare*, ci și *iluminare* a oamenilor.

Oamenii au nevoie *să știe*, să cunoască despre revelația dumnezeiască, despre istoria Bisericii, despre cum arată Sfinții și teologii ei.

Pentru asta trebuie *să te consumi non-stop* ca să faci slujbe, ca să te rogi, ca să fii alături de oameni dar și să studiezi.

Să studiezi pentru ei, pentru cei care te caută și te întreabă…iar odată ce studiezi și scrii *la modul serios*, îi ajuți și pe cei din viitor, care se vor bucura de roadele muncii tale de cercetare.

Așa că slujirea noastră preoțească include grija pentru întreaga lume, pentru toți oamenii, fie ei din trecut, din prezent și din viitor.

Pentru că slujirea lui Hristos Dumnezeu, de la Care noi *am primit preoția*, este una *universală* și *continuă*, pentru că El dorește *mântuirea tuturor*.

De aceea noi *con-slujim* cu Dumnezeu și Dumnezeu *lucrează prin noi* toate cele ale Preoției dumnezeiești, pentru că El dorește ca noi *să-i aducem pe toți* la comuniunea cu Sine.

Însă noi slujim cu Dumnezeu nu ca niște „instrumente", de care El se folosește la modul impersonal ci ca niște *parteneri de slujire*.

Bineînțeles, noi suntem niște parteneri ai Săi cu multe slăbiciuni, cu multe căderi…El face aproape totul în slujbele noastre…dar ne cere și nouă grijă multă și atenție și delicatețe, pentru ca oamenii să nu se smintească, *să nu fugă* de El ci *să se apropie tot mai mult* de El.

El ne cere să botezăm după rânduiala liturgică…și tot El trimite harul și săvârșește toate cele de taină ale renașterii noastre duhovnicești.

El mirunge. El iartă. Cu El ne împărtășim. El ne hirotonește. El ne cunună. El ne dezleagă de păcate. El ne sfințește.

Însă noi, ca niște robi netrebnici, trebuie să fim *ascultători Lui* întru toate și să ne curățim pe noi înșine mereu, pentru a înțelege *cum trebuie* să-I slujim, cu ce inimă, cu ce perspectivă asupra vieții și asupra veșniciei.

Pentru toată această *perspectivă sfântă* asupra vieții bisericești și asupra veșniciei, Îi mulțumesc astăzi Prea Sfintei Treimi pentru tot ceea ce *a făcut* în viața mea preoțească.

Și mă rog Dumnezeului nostru treimic, ca și de aici încolo, tot la fel de delicat, de profund, de frumos, să mă învețe intimitatea cu Sine, pentru ca să mă apropii și mai mult de El și El de mine, în adâncurile mele, ca de acolo să pot vorbi și să pot sluji oamenilor.

Vă mulțumesc și dumneavoastră pentru sprijin și pentru rugăciuni. Pentru iubire și pentru atenție.

Căci toate se fac cu atenție, cu dăruire, cu responsabilitate.

Toată binecuvântarea din partea mea și de la Domnul mare și multă bucurie duhovnicească! Amin.

Predică la naşterea Maicii Domnului [8 septembrie 2013]

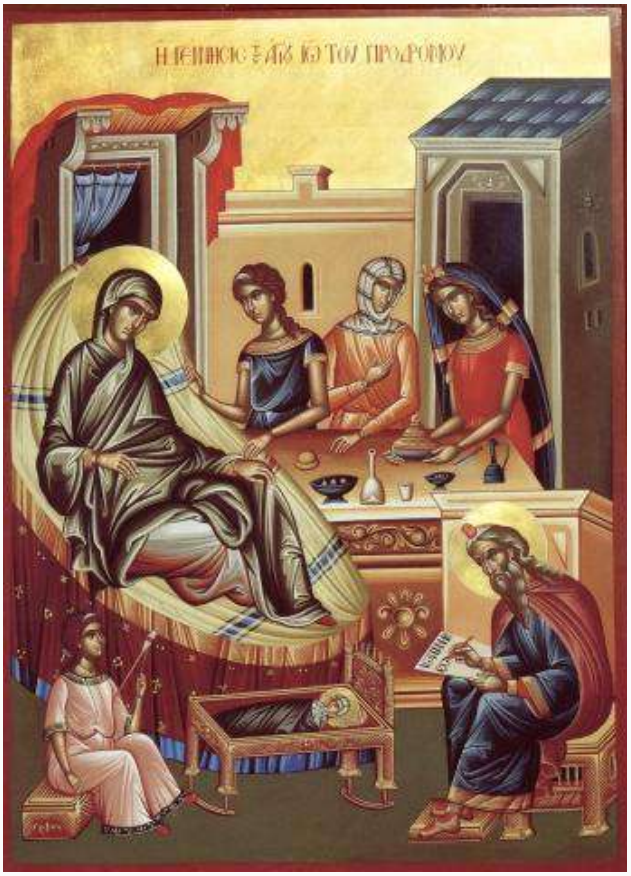

Iubiții mei[121],

azi e *începutul* bucuriei întregii lumi!

A bucuriei mântuirii noastre.

Pentru că din părinți sterpi s-a născut *cea care poartă* pe Purtătorul a toate.

Astăzi s-a născut Împărăteasa și Doamna întregii creații, cea mai curată și mai cuprinzătoare decât cerurile.

S-a născut Prea Curata Fecioară Maria, Maica lui Dumnezeu, cea care a fost găsită *vrednică* pentru a fi *casă* a Stăpânului.

Căci dacă ar fi fost *predestinată* și *instrumentalizată* de către Dumnezeu pentru ca El *să Se nască* din ea, am fi avut un Dumnezeu, Care *încalcă* voința omului, Care face ce vrea cu

[121] Scrisă în ziua de 6 septembrie 2013.

omul, pentru ca *să îl mântuiască* pe om. Adică un Dumnezeu, Care *îl mântuieşte cu forţa* pe om.

Iar Fecioara ar fi fost doar *un pântece indiferent* față *de marea taină* a întrupării Fiului lui Dumnezeu.

Însă El *a binevoit să Se nască* din Fecioara Maria pentru că Fecioara *s-a păstrat fără de păcat* și *s-a dăruit cu totul* lui Dumnezeu.

Toată asceza ei, toată viața ei plină de vederi mistice, toată curăția ei fără asemănare ar fi *anulată* de o astfel de perspectivă instrumentalistă asupra *alegerii*.

Pentru că El nu a ales-o *în mod discreționar*, ci pentru că ea *L-a ales pe El* în mod deplin.

Dumnezeu a venit și S-a întrupat din cea care L-a iubit *cel mai mult* și Căruia *I s-a dăruit ca nimeni alta* de la începutul și până la transfigurarea lumii.

Și de aici vedem *marea aplecare* a lui Dumnezeu față de cei care I se dăruie Lui.

Cum Dumnezeu nu greșește atunci când *vine* la cineva, când *binevoiește* în cineva, când *îl umple* pe cineva de daruri: pentru că *știe ce poate* face acela.

Și nu există viață de Sfânt în care Dumnezeu *să nu fi venit*/ *coborât* cu multe daruri, cu multe minuni, cu multe binefaceri, tocmai pentru că *știa* dragostea Sfântului față de El.

Pentru că Dumnezeu, Cel care e Dragoste, coboară spre cei plini de dragoste pentru El și pentru întreaga lume.

Dar, mai ales, *a coborât* spre Sfinții Părinți Ioachim și Ana, care nu aveau copii și le-a dat, la bătrânețe, pe fiica lui Dumnezeu, pe Pururea Fecioară Maria, pe care ei *au dăruit-o* Lui.

Și darul primit în curăția inimii, darul adevărat, e *întors* spre Dumnezeu ca bucurie și mulțumire continuă.

Pentru că Maica lui Dumnezeu e adusă la templu, arhiereul *o duce* în Sfânta Sfintelor,

unde locuiește, în viață extatică, până la vârsta de 12 ani, când e logodită cu Sfântul Iosif, care *păzește* fecioria ei.

Căci cum ar fi putut *să se apropie* Sfântul Iosif de Fecioara Maria, când știa că ea e *mai sfântă* decât arhiereul, care intra *doar o dată pe an* în Sfânta Sfintelor?

El era *păzitor* al tainei ei și tocmai de aceea *s-a umplut de îngrijorare*, când a văzut-o *însărcinată* pe cea neispitită de nuntă.

Dar toate se fac *cu rânduială dumnezeiască* în viața Sfinților!

Asceza și răbdarea lor, durerile și ispitele lor sunt *spre înălțarea lor duhovnicească* și nu pentru *a sucomba* sub violența lor.

De aceea, azi, când prăznuim *naşterea* Maicii lui Dumnezeu, prăznuim pe cea care *mijloceşte continuu* pentru noi și din cauza căreia noi *ne umplem mereu* de viață duhovnicească.

Iar casa și familia noastră o are ca *Stareță* și *Apărătoare* pe Maica lui Dumnezeu, fapt pentru care mărturisim continuu ajutorul și bucuriile ei în viața noastră.

Căci azi, a vorbi despre *naşterea* Maicii lui Dumnezeu înseamnă a vorbi despre *naşterea oricărui om spre viață*.

Despre *minunea naşterii trupeşti* dar, cu atât mai mult, despre și mai marea minune, colosala minune a *naşterii noastre pentru veşnicie*.

Și nu trebuie să uităm că acest mare dar *al naşterii de fii* e pentru ca *să-l transfigurăm*.

Copiii noștri sunt *darurile* pe care trebuie *să I le facem lui Dumnezeu*, de la Care i-am și primit.

Pentru că *un dar*, păstrat egoist, devine *un anti-dar*.

Devine un mijloc de necinstire a lui Dumnezeu.

Și observăm că necinstirea lui Dumnezeu și a Maicii lui Dumnezeu și a Sfinților și a

Bisericii e enormă azi, tocmai pentru că darurile lui Dumnezeu au fost lăsate de izbelişte.

Nu au fost lucrate, nu au fost fasonate, nu au fost *împodobite* cu învăţătură duhovnicească. Adică ne-am lăsat copiii să crească *precum plantele agăţătoare*, au crescut mari, dar fără frumuseţe în ei, fără frică de Dumnezeu, fără cumsecădenie.

Însă din viaţa Maicii Domnului observăm că părinţii ei de la 3 ani au adus-o la templu. Şi când au adus-o la templu era *plină de dor* pentru viaţa cu Dumnezeu. Adică şi până atunci sădiseră în ea iubirea de Dumnezeu, de curăţie şi de fapta bună.

Aşa că nu trebuie să mai întrebăm *ce trebuie să facem cu copiii* noştri…dacă nu am început să facem lucruri pentru ei…*mai înainte* de a-i avea, de-ai concepe.

Dacă nu am ştiut *pentru ce* ne căsătorim, nu am ştiut, cu siguranţă, nici *de ce facem* copii. Sau *ce-o să facem* cu copiii…pe care *nu ştim* să-i creştem.

De aceea, dincolo de lamentaţii şi de păreri de rău, ne alegem *cu ce am sădit* în copiii noştri, în nepoţii noştri, în fiii noştri duhovniceşti.

Cu exemplul viu, determinant, pe care *l-am impus* vederii altora.

Aşadar, iubiţii mei, până nu e prea târziu, să încercăm să facem *lucruri îmbucurătoare* pentru Dumnezeu şi pentru oameni.

Nu *de ochii lumii*, ci *din întreaga noastră fiinţă*, în ochii Celui care vede toate şi ne va da fiecăruia după inima sa!

Pentru că Dumnezeu, Cel ce ştie inima şi viaţa fiecăruia, ne va da nouă, acum şi în vecii vecilor, toate bucuriile reale şi netrecătoare.

Îi doresc *la mulţi ani* soţiei mele, azi, când împlineşte 36 de ani şi multă bucurie şi pace, pentru tot modul delicat în care *mă iubeşte* şi *îmi e alături* în slujirea mea.

La fel, tuturor celor care Îi slujesc lui Dumnezeu şi slujesc şi oamenilor, le doresc

multă bucurie și sănătate, multă împlinire duhovnicească în toate. Amin!

Predică. Teologia trinitară în Dumnezeiasca Liturghie (9 septembrie 2013)

Iubiții mei,

ultima rugăciune de taină a ierarhului sau a preotului la Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur vorbește despre faptul că Hristos este „*plinirea* Legii și a Proorocilor”[122]. Că Hristos, Cel profețit, a venit și a împlinit *tot ce au spus* Profeții despre El și tot ce a spus Legea Sfântului Moise despre El. Implicit, El a împlinit toată tipologia Cortului și a Templului sfânt, care vorbea despre El și despre Maica Lui.

Pentru că ieri am pomenit-o pe cea care e adevărata *Sfântă a Sfintelor*, adică pe Maica

[122] *Liturghier*, ed. BOR 2012, p. 199.

Domnului. Ea e *chivotul* și *Sfânta Sfintelor*, care a purtat pe Dătătorul Legii, adică pe Fiul întrupat.

Însă toate cele făcute de Fiul pentru noi le-a făcut împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt și nu singularizant. Nu de unul singur.

De aceea vorbim despre Prea Sfânta Treime, despre Dumnezeul nostru trinitar, ca despre *fundamentul duhovnicesc* și *dogmatic* al Dumnezeieștii Liturghii și al tuturor Tainelor și slujbelor Bisericii.

Pentru că toate încep cu Treimea. Binecuvântând *Treimea*, așa cum facem la Sfânta Liturghie[123].

Sau pe *Dumnezeul* nostru, într-o perspectivă vechitestamentară, ca la Laudele Bisericii (Vecernie, Utrenie etc.), care vorbește despre *unitatea* lui Dumnezeu, unitate care *nu exclude* trinitatea persoanelor.

Pentru că noi am aflat de la Fiul că Dumnezeu e *Treime*. El ne-a revelat acest mare și sfânt adevăr al mântuirii noastre.

Pentru că El S-a întrupat și *a plinit* toată rânduiala Părintelui Său[124]. Adică toată iconomia mântuirii.

Iar Dumnezeiasca Liturghie este *o retrăire*, o reactualizare mistică a întregii iconomii a lui Hristos pentru noi, de la întruparea Sa și până la înălțarea Sa la dreapta Tatălui.

Când tămâiem Sfintele Taine și spunem „Înalță-Te peste ceruri, Dumnezeule”[125], vorbim despre faptul că *ultima arătare* a Sfântului Potir credincioșilor, înainte de a fi dus la Proscomidiar (acolo unde am pregătit Cinstitele Daruri), vorbește tocmai despre *Înălțarea Lui la cer*.

Și după ce am făcut toate cele tainice/ mistice ale iconomiei noastre, de la Nașterea și până la Înălțarea Lui, fiind conștienți de săvârșirea liturgică și mistică a rânduielii/

---

[123] Idem, p. 135.
[124] Idem, p. 199.
[125] Idem, p. 196.

iconomiei lui Hristos, ne rugăm Lui să „umple de bucurie și de veselie inimile noastre”[126], acum și pentru veșnicie.

Pentru că noi ne-am umplut de cuvintele Lui, de El, Cel euharistic, de vederea feței Lui iconice, de vederea Lui în confrații noștri, de bucuria și pacea Sa cele dumnezeiești.

Toate la Dumnezeiasca Liturghie!

Pentru că citirea și înțelegerea cuvintelor lui Hristos e *trinitară*. Nu Îl înțelegem pe El și cuvintele Sale ca fiind *rupte* de persoana Tatălui și de cea a Duhului Sfânt și de toată lucrarea Lor în mântuirea noastră.

Ci noi Îl vedem pe Hristos, întotdeauna, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Îl vedem pe Hristos ca Dumnezeu și om, Dumnezeu adevărat și om adevărat, în Care cele două firi ale Sale se întrepătrund în El în modul dogmatizat la Calcedon, pentru că El e Fiul Tatălui, dimpreună Dumnezeu cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

La fel, când ne împărtășim cu Hristos euharistic, nu Îl vedem separat de Tatăl și de Duhul Sfânt, pentru că El ne aduce în noi slava Prea Sfintei Treimi.

Și orice ecfonis al Liturghiei este trinitar.

Îmbrățișarea frățească, din fața Crezului, e trinitară: ne sărutăm de trei ori pe umeri.

Pentru că numai *în harul* Treimii Îl putem mărturisi pe Dumnezeul treimic.

Și tocmai de aceea suntem *în slujire*, pentru că suntem *în comuniune* cu Dumnezeu, Care e Treime de persoane și Care ne cheamă și pe noi la relații profunde, *duhovnicești* și nu *seculare*.

Relațiile seculare sunt interesate. Sunt cu păcat.

Cele duhovnicești urmăresc *binele profund*, mântuitor al semenului nostru.

De aceea ne rugăm în *Rugăciunea amvonului* ca Domnul *să îi sfințească* pe cei care

[126] Idem, p. 199.

nădăjduiesc întru El[127], pentru că cei care nădăjduiesc în El, nu se încred în ei.

Și El trimite „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit”[128] în sufletele și în trupurile noastre, pentru că El *dăruiește har,* care înseamnă însănătoșirea, curățirea, înfrumusețarea noastră.

Înainte de *Tatăl nostru*, ierarhul sau preotul are o rugăciune în care cere „împărtășirea cu Sfântul Duh”[129]. Bineînțeles nu o împărtășire *de persoana* Sfântului Duh ci *de harul* Sfântului Duh.

Însă harul nu e doar al Sfântului Duh, ci al întregii Treimi. De aceea, când auzim pomenirea unei persoane dumnezeiești, trebuie să știm că ea este întotdeauna cu celelalte două.

Nu e doar Sfântul Duh *pomenit,* ci, prin pomenirea Lui, înțelegem totodată și pomenirea Tatălui și a Fiului, pentru că Treimea e nedespărțită, e unitară, e deoființă.

La noi, oamenii, *fiecare om* are *o parte* din ființa umană. Toți suntem *oameni* dar numai împreună, toți oamenii care au existat și vor exista, suntem…*umanitatea*.

La Dumnezeu însă, ființa Dumnezeirii *nu este împărțită* după numărul persoanelor dumnezeiești ci Tatăl, Fiul și Sfântul Duh *au aceeași ființă* în comun. De aceea spune *Crezul* că persoanele dumnezeiești sunt *deoființă*. Ele au *aceeași ființă* dar sunt *trei* persoanele care au aceeași ființă.

Iar Tatăl *Îl naște* pe Fiul și *Îl purcede* pe Sfântul Duh, ambele persoane dumnezeiești, Fiul și Duhul, avându-Și originea *din Tatăl*, fără ca prin asta Fiul și Duhul să fie *posterioare* existenței Tatălui sau *mai mici* decât Tatăl.

Paradoxul fără seamăn al existenței mai presus de existență al Preasfintei Treimi e că toate persoanele sunt necreate, egale și au ființa

---

[127] Idem, p. 198.
[128] Ibidem.
[129] Idem, p. 182.

în comun din veci și pentru veci, chiar dacă Tatăl *Îl naşte* pe Fiul și *Îl purcede* pe Sfântul Duh.

Iar noi cerem harul Treimii, pentru ca să avem *îndrăznire* către Dumnezeu, pentru a nu avea parte *de osândă*[130]. De osânda veșnică.

Îndrăznire care înseamnă *milostivire* a lui Dumnezeu față de noi.

Prin harul Treimii avem Sfânta Euharistie.

Trimiterea harului Duhului, de către Tatăl, peste Cinstitele Daruri înseamnă a primi în ele, după transfigurarea lor, pe Hristos[131]. Pe Hristos, Cel nedespărțit de Tatăl și de Duhul Sfânt.

Dacă Hristos e văzut *fără* Tatăl și fără Duhul Sfânt, atunci El devine *mai mult om*, un propovăduitor al istoriei remarcabil dar Care *nu ne transfigurează*. Care nu ne dă să avem comuniune cu Treimea, ci comunitățile aeclesiale care Îl văd astfel, care nu au *de-a face* cu Biserica, ni-L propun, la modul singularizat, ca *Mântuitor subiectiv*.

Dacă nu ni-L propun pe Hristos *rupt* de Treime, atunci ni-L propun pe Duhul *rupt* de Treime și avem de-a face cu manifestări fals *spiritualiste*, fals *penticostale*.

Filioque *distruge* însă Treimea.

Face din Tatăl și din Fiul „o persoană indeterminată", care „L-ar purcede" pe Duhul.

Dar Duhul purcede *de la Tatăl* și nu *de la Tatăl* și *de la Fiul*!

De aceea, Treimea Bisericii și legătura cu Ea asigură *o perspectivă reală* a mântuirii noastre. Dumnezeul Ortodoxiei e *Dumnezeul trinitar* al Revelației și al Tradiției Sfinților Părinți. Ieșirea *din raportarea totală* la Dumnezeul Bisericii înseamnă *o ieşire din relația cu El*.

Pentru că Dumnezeu a vrut să Îl cunoaștem *într-un anume fel* și dorește ca acest fel *scripturalo-patristic* să fie păstrat necorupt în Biserica Lui.

---

[130] Ibidem.
[131] Idem, p. 176.

Însă noi *Îl cunoaștem* pe Dumnezeul treimic din cărțile Tradiției, din Sfintele Icoane, din slujbele Bisericii. Noi Îl cunoaștem iubindu-L pe El și slujindu-I Lui așa cum L-au slujit și iubit și Părinții noștri acum 2.000 de ani. În esență nimic nu s-a schimbat în Biserică, pentru că trăim și slujim *în același har necreat* și *veșnic* al Prea Sfintei Treimi.

Oamenii au alte facilități acum, au alte performanțe tehnologice, alt standard de viață…dar nu și *altă credință* în Biserica Ortodoxă.

Pentru că noi nu avem *ce schimba* în materie de credință și de iubire!

Iubirea și credința sunt cele *dintru început*, cele cu care am fost umpluți, cele pe care le-am învățat de la Dumnezeu și nu avem altceva de făcut decât *să rămânem* în ele.

De aceea ne bucurăm să-I spunem Lui: „cu vrednicie și cu dreptate este a-Ți cânta Ție, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lăuda, Ție a-Ți mulțumi, Ție a ne închina, în tot locul stăpânirii Tale”[132].

Și acestea chiar *se petrec* în viața noastră!

Pentru că oriunde suntem *în fața* lui Dumnezeu și Îi slujim Lui. El e cu noi *peste tot*. Și, simțit în mod abundent, El e acolo unde Îi slujim Lui, Celui plin de slavă.

De aceea, după fiecare slujbă, cu precădere după Dumnezeiasca Liturghie, ies *obosit* de slava Lui și de măreția înțelegerilor și a simțirii Sale.

Dumnezeu *ne extenuează* mental și fizic prin *frumusețea* și *slava* Lui și nu prin *frică*!

Frica de Dumnezeu ne pogoară în smerenie și în vedere de sine.

Pe când frica demonică, panica interioară, e *ispitire demonică*, pentru că nimic ce ne tulbură nu e de la Dumnezeu.

Așadar, iubiții mei, să mulțumim Prea Sfintei Treimi, Celei care „dintru neființă la

---

[132] Idem, p. 172.

ființă” ne-a adus pe noi și după ce am căzut în păcat iarăși ne-a ridicat, până ce ne-a suit la cer și ne-a dăruit Împărăția ce va să vină[133], ce se va instaura în toată creația transfigurată!

Să mulțumim Dumnezeului nostru treimic clipă de clipă, pentru că, deși *e slujit* de „mii de Arhangheli și zeci de mii de Îngeri”[134], El primește, în marea Sa milostivire, Liturghiile noastre[135], făcute cu multe scăderi, cu multe neputințe, „în sfântul, cel mai presus de ceruri și duhovnicescul Său jertfelnic”[136].

Căci a Lui „este Împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor”[137]. Amin!

[133] Ibidem.
[134] Ibidem.
[135] Ibidem.
[136] Idem, p. 181.
[137] Idem, p. 183.

Predică la *Înălțarea Sfintei Cruci* [14 septembrie 2013]

Iubiții mei[138],

Crucea Domnului, adică suferințele Sale, chinurile Sale trupești și sufletești trăite pentru noi, pentru ca să mântuiască întregul om, sufletul și trupul omului, învingând în fiecare parte a omului păcatul, tot păcatul, sunt *inenarabile*. De negrăit…

Pentru că Fiul lui Dumnezeu a suferit în umanitatea Sa la o sensibilitate și profunzime *unică* și *de neajuns* de altcineva.

[138] Scrisă în seara zilei de 12 septembrie 2013.

Și într-atât de mult a suferit pentru noi, încât datorită suferințelor Sale, *a celor mai sfinte victorii* împotriva păcatului, El ne dăruie, în mod continuu și tuturor, *puterea dumnezeiască* de *a lupta în noi* cu toate păcatele și patimile.

Pentru că prin Crucea și Învierea Lui din morți, Domnul a ajuns *izvorul de putere dumnezeiască* asupra păcatului din noi dar și *izvorul de lumină* al transfigurării noastre.

Iar când Biserica a poruncit ca această zi să fie *zi de post*, oricând ar cădea, a spus, de fapt, că Crucea Domnului a însemnat *suferință atroce*, lipsire de bucurie și de viață.

Și pentru a trăi, întru puțin, *durerea* Lui, mântuitoare pentru noi și noi trebuie să avem *dureri ascetice* în viața noastră eclesială.

Căci Hristos Dumnezeu, prin suferința și moartea Sa, a trăit *cea mai sfântă raportare* la Dumnezeu și la oameni.

Murind pentru noi, suferind pe nedrept pentru binele nostru, El neavând păcat, a arătat că Crucea Sa e plină de *puterea* biruinței Lui asupra durerii și a morții, adică *a consecințelor* păcatelor noastre.

Tocmai de aceea noi, când spunem Cruce, *Sfânta Cruce a Domnului*, spunem de fapt *cu ce iubire ne-a iubit* pe noi Dumnezeu. Și ce a făcut iubirea Lui pentru noi.

Ce-a fost în stare *să facă* Dumnezeu pentru binele nostru veșnic: să Se întrupeze și să moară pentru noi. Să renunțe la Sine, pentru ca, în renunțarea Sa la viața Lui, să ne dea și nouă posibilitatea veșniciei fericite. Pline de slava Lui.

Pentru că *viața cu Dumnezeu* e viață *de bucurie sfântă*, lipsită de egoism, lipsită de nerușinare, lipsită de necredință.

Viața cu El e *găsire a bucuriei netrecătoare* tocmai *în renunțarea* la bucurii frivole, telurice.

Și asta înseamnă pentru noi *post*, abținere, suferință, cruce: *a găsi bucuria*/ *împlinirea*,

dincolo de renunțarea la ce e *rău* sau *prisositor* la noi.

Să găsim bucuria *în renunțare* la păcate și la confort, adică *în găsirea* harului Său.

Cum spuneam și altă dată, ecranizarea ultimă[139] a Patimilor Domnului, făcută de Mel Gibson, a încercat să ne readucă sub ochi *suferința atroce* a Domnului. Ce s-a petrecut în trupul și în sufletul Lui…atunci, în acea zi de vineri a mântuirii noastre…

Sfinții Părinți care vorbesc despre lupta cu patimile vorbesc despre *suferințe interioare imense* datorate luptei cu patimile din noi, pentru că lupta cu noi nu e deloc *o joacă*.

Ca să ajungi să fii plin de har, să ai vederi extatice, să faci minuni…trebuie *să te răstigneşti la propriu*, nevăzut pentru alții, dar tu să fii *o cruce umblătoare* printre oameni.

Un om crucificat interior *nu 3 ore* ci *zile* și *ani la rând*…

Ce spun Sfinții Părinți ai Filocaliei despre patimi și despre cum scăpăm de ele e *real*…și *foarte dureros*!

Explicațiile de acolo sunt *conținutul* praznicului de astăzi: urmarea lui Hristos *prin răstignire de sine*. Adică prin biruirea patimilor și a păcatelor în noi pentru ca să ne umplem, pe fiecare zi, de slava Lui.

Adică *răstignirea zilnică* are *rezultate interioare zilnice*, rezultate pline de mila lui Dumnezeu, pentru că în locul păcatului *vine harul*.

De aceea, Sfintele Icoane ale Răstignirii sunt *drumul invers* al ascezei: nu de la *durerea atroce* la *slava Învierii* ci din slava Învierii e *văzută* Crucea Domnului.

Trupul iconizat al Domnului e *plin de slavă* pe Cruce, e plin de putere dumnezeiască în mijlocul durerii, pentru că asta a fost consecința *suportării până la capăt* a Crucii: transfigurarea

---

[139] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Passion_of_the_Christ.

umanității Sale, umplerea ei de slavă dumnezeiască într-un mod copleșitor.

Asceza noastră ca *post continuu de păcate*, ca abținere de la păcate și ca sădire continuă de bine în viața noastră, are aceeași finalitate: umplerea noastră, tot mai mult, pe fiecare zi, de slava lui Dumnezeu.

Acesta e motivul pentru care Icoana ortodoxă a Răstignirii *nu seamănă* cu filmul lui Gibson, nu prezintă bătăi, sânge, durere, epuizare fizică, deși le conține în subsidiar, ci arată *ce a ieșit* din *nedarea jos de pe Cruce* și prin *suportarea până la capăt a Crucii*.

Adică ne arată *finalul*: umplerea umanității Lui de slavă.

Însă până acolo nu s-a ajuns ușor, ci prin suferințe inimaginabile, pentru că El a suferit toate, în umanitatea Sa, ca *un Dumnezeu întrupat* și nu *ca un simplu om*.

Tocmai de aceea și biruința Sa asupra păcatului e veșnică și plină de nemurire pentru noi.

Puteți accesa istoria praznicului zilei, pentru ca să aflați detaliile istorice ale lui. Cum a fost regăsită Crucea Domnului de Sfânta Împărăteasă Elena și ridicată în mâini de Patriarhul Ierusalimului, pe 14 septembrie 326[140].

Însă cred că astăzi noi trebuie să accentuăm latura *ascetică* dar și *comunională* a praznicului.

Aceea că *înălțarea* Crucii nu e, mai degrabă, *fizică* ci *interioară*.

Că adevărata ridicare a Crucii e *ridicarea noastră*, din dragoste de Dumnezeu, din lene și indiferență, pentru a trăi o viață evlavioasă.

Ridicarea Crucii, în noi, înseamnă *suportarea* a toată durerea și indispoziția pentru credința în Dumnezeu.

---

[140] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8En%C4%83l%C8%9Barea_Sfintei_Cruci.

E o ridicare *reală* și *eficientă* pentru Biserică, pentru că *îi ajută* și pe alții.

Asceza mea, renunțarea mea la confortul personal pentru binele altora, înseamnă *o restaurare* a comuniunii, *o trăire* a comuniunii între noi.

Dacă eu încep schimbarea *din mine* și chem și pe alții la *schimbarea duhovnicească,* atunci *ridic* Crucea Domnului cu bucurie, mă bucur în suferințele pe care le am din cauză că vreau să-i ajut și să îi încurajez și pe alții să trăiască o viață sfântă.

Biserica și societatea românească, iubiții mei, ne așteaptă foarte mult *să ne manifestăm* ca ortodocşi conştienți de rolul nostru în lume.

În mijlocul relativismului, al relaxării, al depravării, *a fi al lui Hristos*, a fi cum trebuie, a fi *frumos* la suflet înseamnă *o speranță pentru azi* și *mâine*, pentru că altfel se așterne peste tot tristețea morții.

Din Biserică iese *luminarea* și *redeșteptarea* unei societăți.

Biserica, stând în albia Revelației dumnezeiești, este cea care ne umple *de viața* lui Dumnezeu, adică de valori veșnice.

Dacă noi nu explicăm lumii *de unde* vine viața și mântuirea ei, de unde vine împlinirea omului, nimeni nu poate s-o facă în locul nostru.

Pentru că noi, oamenii Bisericii, cu mic cu mare, pe cât am putut să înțelegem și să trăim din cele ale lui Dumnezeu, trebuie să sădim bucuria duhovnicească în oameni prin dreaptă învățătură și asceză.

Trebuie să spunem tuturor că *schimbarea reală* e de la Dumnezeu, pe baza vieții *cu El* și că nu mai trebuie să caute surogate, să nu se mai lase încântați de povești, de mituri puerile.

Ridicați-vă cu demnitate în mijlocul oamenilor, fiind plini de puterea Crucii și a Învierii Domnului, și slujiți-I Lui întru toate!

Pentru că El ne va întări pe toți cu puterea Sa, cu puterea iubirii Sale de oameni, ca învingând în noi moartea păcatului să ne

umplem de *bucuria comuniunii veşnice* cu El. Amin!

Predică la Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci [2013]

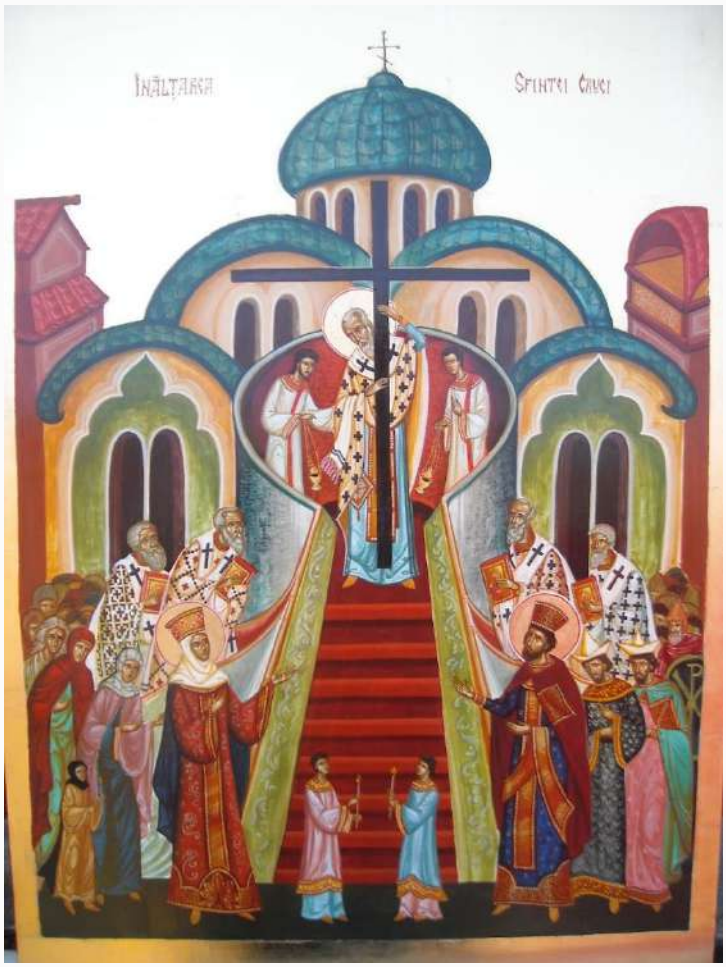

Iubiții mei[141],

pentru Sfântul Apostol Pavel, Crucea Domnului era o expresie *a iubirii nemărginite* a lui Dumnezeu față de noi.

Era modul faptic în care Dumnezeu *ne-a arătat* marea Sa iubire față de noi.

Pentru că El, subliniază Pavel, „a murit pentru noi...pe când noi eram *încă păcătoși*" [Rom. 5, 8, GNT]. Pe când eram bolnavi, morți în păcatele noastre. Căci noi „*ne-am împăcat*

[141] Scrisă în ziua de 14 septembrie 2013.
Sfânta Icoană a fost preluată din locația de aici: http://www.ziartarguneamt.ro/intru-aceasta-vei-birui-inaltarea-sfintei-cruci.

[κατηλλάγημεν] cu Dumnezeu *prin moartea* Fiului Său" [Rom. 5, 10, GNT].

Și când Scriptura vorbește despre *moartea* Fiului pentru noi, vorbește despre Cruce ca despre altarul preasfânt pe care Domnul Și-a arătat *iubirea Lui imensă* față de noi.

Desigur, Dumnezeu nu ne-a iubit doar pe Cruce. Dar Crucea a reprezentat *adevărata tărie* a iubirii Lui dumnezeiești. Pentru că El a dorit să moară pentru noi, odată pentru totdeauna, pentru ca prin moartea Lui să ne umplem veșnic de viață.

În Rom. 6, 4, Botezul nostru e văzut ca o *îngropare împreună* cu Hristos. Adică *o crucificare* și *o moarte mistică* împreună cu Hristos. Pentru că acolo, în Botez, „omul nostru cel vechi *a fost răstignit* împreună cu El, ca să nimicească *trupul păcatului*, ca să nu mai fim *robi* ai păcatului" [Rom. 6, 6, GNT].

Tocmai de aceea e nevoie de *crucificarea liturgică* a Botezului, de marea taină a înfierii noastre: pentru că de atunci primim harul lui Dumnezeu, pentru ca să ne putem răstigni continuu. Să putem birui continuu păcatul în noi, așa cum El l-a biruit în mod desăvârșit în umanitatea Sa.

Adică Crucea Lui e *actualizată* prin Botez și prin toate Tainele Bisericii.

Crucea Lui *își varsă puterea* în slujbele Bisericii, pentru că slujbele Bisericii sunt izvorul nostru de viață dumnezeiască.

Harul Lui ne vine prin Biserică și numai în Biserica Lui noi putem fi *răstigniți în har*, adică mereu în luptă cu păcatul, despătimindu-ne prin harul lui Dumnezeu, harul fiind *focul* prin care ne facem *vase plăcute* Domnului.

Însă Dumnezeiescul Pavel ne spune, că „dacă *am murit* cu Hristos, credem că vom fi și *vii* cu El" [Rom. 6, 8, GNT].

Dacă am murit tainic, în Botez și dacă murim tainic, mereu, împreună cu El, prin aceea că *renunțăm continuu* la noi, cei vechi, la noi, ca *oameni ai păcatului,* pentru viața veșnică

împreună cu El...atunci vom fi *vii* cu El. Împreună cu El.

Însă viața noastră cu El e *o continuă crucificare* plină de *învieri din morți*.

Căderile noastre sunt cutremurătoare...sunt afundare în hău.

Dar întru nădejdea iertării Lui noi *ne ridicăm* din păcat, ne ridicăm mereu din păcat, ne răstignim pentru păcatul nostru prin părerea de rău și prin faptele curățirii de păcat...așteptând ca Domnul *să ne învieze* din morți iar și iar...

Pentru că *viața cu Dumnezeu* e *o rămânere continuă* în harul Său. Simțind viața Lui, bucuria Lui, frumusețea Lui în noi.

Și despre această *rămânere cu Hristos*...și despre această *simțire a slavei Lui în noi,* Pavel spune că e *viața* noastră, a ortodocșilor.

De aceea e *duhovnicească*: pentru că e *plină de har,* de *prezența* lui Dumnezeu.

Iar dacă cineva vrea *să simtă* prezența lui Dumnezeu în noi...îi împărtășim din pacea și din bucuria noastră duhovnicească, din minunile lui Dumnezeu cu noi, din harul Lui, pentru ca să vadă ce viață *plină de bunătăți dumnezeiești* au creștinii ortodocși.

Însă *viața duhovnicească*, ca și *excursia în natură* sau *viața la țară*...e *plină de simplitate*.

E plină de adevăruri mari, depline, de bucurie necenzurată, de voioșie dumnezeiască, pentru că e trăire a adevărurilor dumnezeiești...dimpreună cu Dumnezeu.

Și despre această *simțire copleșitoare* a lui Dumnezeu în noi înșine, Sfântul Pavel vorbește atunci când se referă la a face „mădularele noastre [adică întreaga noastră persoană] *roabe* ale dreptății întru sfințire" [Rom. 6, 19, GNT].

Să supunem, adică, trupul și sufletul nostru, în mod deplin, *dreptății* lui Dumnezeu, voii lui Dumnezeu, pentru că astfel lucrăm *sfințirea*/ *îndumnezeirea* noastră.

Cu alte cuvinte, sfințirea *se lucrează acum*, în clipa de față, cât suntem în viață, pentru

că acum încercăm *să robim* trupul și sufletul nostru voii lui Dumnezeu, pentru ca El *să ne umple* de harul care ne sfințește pe noi.

Și astfel *crucea noastră cea de toate zilele*, adică *asumarea vieții ortodoxe*, este *o robie pentru sfințenie*.

Încercăm *să ne robim*/ *să punem sub conducerea* minții noastre, luminate de har, trupul și sufletul nostru, pentru ca să nu ne facem de rușine. Să nu ne arătăm creștini *doar pe-afară* dar nu și *înăuntru*.

Sfântul Pavel e de acord cu noi...sau, mai degrabă, noi cu el. Pentru că, ne spune el, „dacă *ucideți* cu Duhul faptele trupului, veți fi vii" [Rom. 8, 13, GNT].

Și când ne vorbește de *ucidere*, de ucidere în noi înșine *a faptelor trupului*, adică *a patimilor*, ne vorbește despre *crucea despătimirii*, a luptei continue cu patimile, pentru ca *să fim vii* întru harul Duhului Sfânt.

Astfel experimentăm pe viu, trăim în noi înșine *roadele crucificării*, adică *ale iubirii* lui Dumnezeu pentru noi, pentru că vedem că din Crucea Domnului, în asceza noastră, nu coboară *moarte* ci *viață*, bucurie și o enormă libertate duhovnicească.

Puterea Crucii Sale, adică a iubirii Sale, e aceea că face din asceza noastră dureroasă o cale spre bucuria reală, deplină, duhovnicească, veșnică.

Cu alte cuvinte postul, rugăciunea, iertarea, suferința, îngăduința *nu ne victimizează* ci *ne personalizează*. Nu ne fac *slabi* ci *puternici* pe dinăuntru, plini de nemurire.

Pentru că Dumnezeu „*ajută* slăbiciunii noastre" [Rom. 8, 26, GNT].

Iar *slăbiciunea* noastră e tocmai *vulnerabilitatea noastră* în fața păcatului. În fața durerii, în fața plăcerii, în fața morții...

Dumnezeu *ajută* și *întărește* slaba noastră putere, atunci când Îl lăsăm *să Se arate minunat* în viața noastră.

Căci cei care *nu Îl cunosc* pe Dumnezeu, nu Îl cunosc tocmai pentru că *nu L-au lăsat să le arate* cât de mult *îi iubește*. Cât de mult *îi caută*. Cât de mult *îi vrea* pentru El.

Și dacă *Îl găsim* pe El, adică de *Îl lăsăm pe El să ne vorbească* despre dragostea Lui pentru noi...aflăm că El *ne-a iubit* și „*ne-a ales* pe noi întru El [*mai*] *înainte* de întemeierea lumii, [pentru ca] noi să fim *Sfinți* și *fără prihană* înaintea Lui, în iubire" [Efes. 1, 4, GNT].

Așadar *sensul* Crucii e *sfințenia* și nu *moartea!*

Sensul Crucii e *viața veșnică*.

Iar sfințenia e plină *de iubirea* lui Dumnezeu, pentru că El, mai înainte de a fi creat lumea și pe noi, ne-a dorit *Sfinți* și *plini de iubire* pentru El și între noi. De iubire curată, fără blam, fără necurăție.

Însă, datorită căderii omului în păcat, a trebuit să vină El, „pacea noastră" [Efes. 2, 14, GNT], pentru ca *să ne împace* interior.

Ca fiecare dintre noi, datorită Crucii Domnului, să omorâm în noi „vrăjmășia" [Efes. 2, 16, GNT] dintre trup și suflet, adică orice *patimă*.

Pentru că *patimile* sunt *tulburarea noastră interioară* iar ele sunt *munca noastră cotidiană*!

Pentru *a face pace* în noi, pentru ca să nu mai existe *tulburare*, e nevoie ca să luptăm cu Dumnezeu împotriva patimilor noastre, pentru ca El *să ne umple* de slava Sa, de pacea Sa dumnezeiască.

Când însă *Crucea Lui* și *lupta cu patimile* sunt *un scandal/ o sminteală* sau *o prostie/ o nebunie* [I Cor. 1, 23, GNT]?

Când Dumnezeu nu e crezut *atât de iubitor* încât să Se întrupeze și să moară pentru noi...și când *viața de sfințenie* nu e văzută *în adâncimea ei veșnică* ci în ceea ce *nu aduce* acum, în clipa de față.

Căci sfinţenia *nu produce* bani, faimă, petreceri de lux...pe când Dumnezeu nu e *un Dumnezeu distant*, rece, ci *un Dumnezeu fierbinte*, zelos, plin de dorul de *a mântui* oamenii.

Iar faptele Evangheliei sunt faptele Acestui Dumnezeu *prea-iubitor*, Care *a împlinit* toate profeţiile despre Sine, întrecându-ne toate aşteptările, pentru a ne deschide, în fiinţa noastră, *cea mai mare libertate aşteptată vreodată* de om: *libertatea îndumnezeirii*.

Aceea în care putem *creşte la infinit* în sfinţenie şi în vederea slavei Sale, pentru că avem în noi *temelia* cea adevărată, „Care este Iisus Hristos" [I Cor. 3, 11, GNT].

Însă Fiul nu e niciodată fără Tatăl şi fără Duhul Sfânt. De aceea Treimea Cea preasfântă şi Preadumnezeiască *Se sălăşluieşte în noi* prin slava Sa.

Aşa că *temelia* îndumnezeirii noastre e *slava Treimii*.

Iar *a trăi în slava Lui* înseamnă a trăi *consecinţele ascetice ale răstignirii continue*, acestea în care noi murim *fără să murim* sau prin care noi murim păcatului înviind pentru Dumnezeu.

Aşadar, iubiţii mei, să ne stăpânească „dragostea lui Hristos" [II Cor. 5, 14, GNT], bucurându-ne întru Duhul de frumuseţea Tatălui!

Să aveţi *inimi largi* şi *nu strâmte*, pentru ca să coboare *frumuseţea* Treimii în noi, cea care *ne împacă* cu totul.

Pentru ca să trăim *după voia* lui Dumnezeu, cea care *bucură* inima noastră, plăcând Celui care ne vrea Sfinţi ai Lui pentru veci. Amin!

Predică. La 8 ani de Dumnezeiască Preoție [17 septembrie 2013]

Iubiții mei[142],

hirotonia întru preot înseamnă ca „dumnezeiescul har…*să te rânduiască*”[143] în această *treaptă ierarhică*. A doua a ierarhiei sacramentale a Bisericii lui Hristos.

Prin mâinile ierarhului hirotonisitor, ale ierarhului care te preoțește, harul dumnezeiesc sau, mai bine-zis, Prea Sfânta Treime prin harul Său, *ne ia* din treapta de diacon și *ne pune* în cea de preot.

O ridicare dumnezeiască dintr-o treaptă în alta, făcută prin intermediul ierarhului valid hirotonit, dar *de către* Dumnezeu Însuși.

Tocmai de aceea, astăzi, când împlinesc *8 ani de slujire preoțească*…vorbesc despre *Dumnezeiasca Preoție*, pentru că ea e *darul* lui Dumnezeu, Cel în Treime slăvit și închinat.

---

[142] Predică scrisă în dimineața zilei de 16 septembrie 2013. Zi însorită dar răcoroasă.
[143] *Arhieraticon*, ed. BOR 1993, p. 79.

Ca elev seminarist, ca student, ca masterand, ca doctorand am tot privit *hirotoniri întru diacon* și *preot*, chiar *hirotoniri de ierarhi*, dar le-am privit…*din afară*.

Pentru că nu poți fi *înăuntrul* Tainei…decât dacă tu te afli în faptul de *a fi hirotonit*.

Și, mai pe scurt, nimeni nu îmi spusese *ce se va petrece cu mine* când voi fi hirotonit *diacon* și *preot* sau când voi fi *hirotesit duhovnic*.

Știam Slujbele Hirotoniilor, știam ce spuseseră mari Sfinți Părinți ai Bisericii și Teologi despre Dumnezeiasca Preoție, unele amănunte de la alți confrați…eram *atras* de harul lui Dumnezeu către primirea hirotoniei…din ce în ce mai mult…fără să mai am *altă alternativă*…

Și într-o asemenea stare mistică, de bucurie și de măreție a chemării lui Dumnezeu spre hirotonie…am plecat cu bunica mea și cu doamna preoteasă (singurele mele *prietene de conștiință*), dimineața, cu trenul, de la Roșiori spre Alexandria.

Eram diacon…și era o dimineață frumoasă dar răcoroasă de septembrie…

Și aveam să fiu hirotonit acolo, lângă Icoana făcătoare de minuni a Prea Curatei, cu multă bucurie și cutremurare dumnezeiască în ființa mea.

Însă nu știam ce se va petrece…

Când a început hirotonia întru preot…am avut o mare vedere dumnezeiască.

Acolo, în fața Sfintei Mese, mintea mea s-a umplut de lumină dumnezeiască, Biserica unde eram s-a deschis slavei lui Dumnezeu și s-a coborât în mine *o mare de lumină*.

Vedenie care s-a imprimat în sufletul meu atât de mult, că și azi, când o retrăiesc, e vie.

Pentru ca Dumnezeu să îmi spună că *așa trebuie* să Îi slujesc Lui: plin de har, plin de bunătate, plin de curăție, plin de frumusețe

dumnezeiască. Dar la fel trebuie să îi fac și pe cei care *mă vor asculta* și *cărora le voi sluji*.

Nimeni nu îmi spusese cum arată *ridicarea* dintr-o treaptă în alta.

Însă Dumnezeu mi-a arătat că ridicarea e *reală*, e *mistică* și ea se face prin *transmitere de har* și *vedenie*.

De aceea nu m-am îndoit nicio clipă de harul lui Dumnezeu și de marea Sa milostivire arătată față de mine, netrebnicul Său rob.

Nimeni nu a văzut ce s-a petrecut…în afară de mine…

Totul a fost minune dumnezeiască, *o confirmare* din partea Sa pentru *a nu mă îndoi niciodată* de *harul* și de *treapta primită* de la El.

Adică să nu cred că am primit Preoția *de la un om* și că ea înseamnă doar *să mi se facă o slujbă* de către un ierarh, după care toată lumea să îmi zică *Părinte*…ci că Dumnezeiasca Preoție înseamnă *a primi har* și *putere dumnezeiască*, *apropiere* și *îndrăzneală de fiu* pentru a sluji Sfintele Taine ale Bisericii.

Sfânta Liturghie a continuat, ne-am împărtășit în sobor, s-a terminat…după care am fost hirotesit, în aceeași zi, întru *duhovnic*.

După cum nu mă așteptasem *la prima vedenie*, dar, după cum se pare, eram pregătit pentru ea de către Dumnezeu, nu mă așteptam să o trăiesc *nici pe a doua*.

În timpul rugăciunii de hirotesire, când arhiereul se roagă ca pe preotul de față *să îl înveredniceasc*ă Dumnezeu de „*apostoleasca* și *duhovniceasca Ta slujire*, prin a noastră smerenie, de *a lega* și *dezlega greșelile* celor nevrednici”[144]…Biserica *a intrat cu totul* în lumina lui Dumnezeu…și a coborât în mine *o mare de foc dumnezeiesc*…pentru a-mi arăta că duhovnicia înseamnă *puterea de a curăți prin har* pe cei credincioși și *a arde în ei* orice necurăție, neștiință, erezie sau grosolănie interioară.

---

[144] Idem, p. 107.

Și acum, după 8 ani de zile, înțeleg și mai bine faptul că am avut mare nevoie, *absolută nevoie* de cele două vedenii dumnezeiești atunci, în acele clipe sfinte, pentru ca *să nu bagatelizez* niciodată darul primit, să nu cred că e *un lucru ușor* vocația mea ci că am fost rânduit, de către Dumnezeu, în Dumnezeiasca Preoție a Bisericii, primită de Sfinții Apostoli de la Domnul și trimisă nouă din veac în veac în Biserica Lui.

Adică mi s-a confirmat faptul că Preoția e *transmitere reală* a harului dumnezeiesc în Biserică și că atunci când arhiereul hirotonește, Dumnezeu *trimite* harul Său în cel hirotonit.

Vorbeam astăzi cu Părintele Consilier Patriarhal Veniamin Goreanu și îmi spunea despre *greutățile financiare* ale preoților din România și că preoția, pentru mulți din preoții de azi, a ajuns *o viață de sacrificiu*.

Oamenii credincioși sau necredincioși cer de la noi foarte multe lucruri…

Uneori cer lucruri pe care nici noi nu le avem, nu ni le permitem.

Însă viața preoțească se zbate continuu între *neputința proprie* și *îndrăzneala la Dumnezeu*.

Eu, ca preot, am neputințele și patimile mele, nevoile și neîmplinirile mele…însă *mă rog* pentru nevoile și dorurile tuturor, pentru mântuirea tuturor, pentru ca *să mă împlinesc* alături de toți ceilalți.

Pentru că harul dumnezeiesc ne învață tocmai la acest lucru: la *a vindeca* neputințele altora și la *a plini* ceea ce altora le lipsește.

De aceea, în această zi iubită mie, mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat și mă ajută și mă vor ajuta în preoția mea, care s-au rugat pentru mine și m-am rugat pentru ei, cărora *le-a păsat* de efortul meu pentru ei și *de grija* ce le-o port.

Rugăciunile și cărțile mele sunt mulțumirea cu care vă mulțumesc.

Și vă rog să îmi fiți aproape, în fiecare zi, pentru ca să ne ajutăm reciproc și pentru ca să ne mântuim unii pentru rugăciunile altora.

Toată binecuvântarea din partea mea și toată susținerea în ce e plăcut lui Dumnezeu!

Îmi cer iertare pentru toate și vă mulțumesc pentru toate.

Pentru că a Lui e slava și puterea și închinăciunea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh Dumnezeu, Cel care ne întărește pe noi întru tot binele și ne ridică din treaptă în treaptă, spre înțelegeri tot mai dumnezeiești, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[145],

Biserica, în orice secol, are o propovăduire *incomodă*.

Pentru că cere ca oamenii să trăiască *viața* lui Dumnezeu, cu Dumnezeu, depărtându-se de tot ce înseamnă *ieșire* din dragostea Lui.

Căci viața Bisericii, viața în harul Treimii, nu este *o viață seculară*, nu e o viață *la întâmplare*, ci una *mistică*, ascunsă în Dumnezeu, care se conformează unor rânduieli dogmatice, liturgice și canonice, care nu suportă neorânduiala și nici lejeritatea.

Însă Biserica *atrage, convinge* și *hrănește* oameni de toate vârstele și de toate categoriile, deși exigențele ei sunt maximale.

De aceea, în Evanghelia de azi [Lc. 5, 1-11], *pescuitul epuizant* și *mulțimea de pești din plasă* vorbesc despre *epuizarea* de care e *datoare* ierarhia bisericească pentru *a strânge* și *a hrăni* Biserica, adică această diversitate

[145] Scrisă în ziua de 21 septembrie 2013.

umană, care are nevoie de unire duhovnicească cu Dumnezeu și între membrii ei.

Vorbește despre *epuizarea* noastră, a preoților, pentru a aduce *la dreapta credință* pe oameni și pentru *a-i feri* de toate extremele atunci când sunt în cadrul Bisericii.

În v. 6 se vorbește despre „mulțime mare de pești". Prinsă nu *la țărm*, nu în ape mici, ci de pești aflați „întru adânc [εἰς τὸ βάθος]" [Lc. 5, 4, GNT], de pești *de adâncime*.

Pentru că rolul dumnezeiesc al Preoției e acela de *a-i scoate* pe marii păcătoși ai lumii din viața la întâmplare...pentru a trăi *viața de sfințenie* a Bisericii.

Adică îi scoate de la *anormalitate* și îi aduce *spre normalitate*.

Pentru că *viața cu Dumnezeu* e *liniștire interioară* și *curățire continuă de patimi*.

Peștii *mari*, peștii *importanți* ai lumii, adică pe *oamenii de calibru* ai lumii, pe oamenii cu studii și cu potențe mari pentru creație, trebuie să îi aducă ierarhia Bisericii *în* Biserică.

Și acesta e *barometrul* ierarhiei Bisericii: *cât atrage* și *cât convinge* pe oamenii cu multe potențe, cu multe studii, cu multe capabilități, *de viața* cu Dumnezeu.

Pentru că trebuie *să trăiești* cu Dumnezeu și să dai *mărturii evidente* despre trăirea ta în slava lui Dumnezeu, pentru ca să convingi pe cei care caută *ultimul sens* al existenței, adică *legătura* cu Dumnezeu.

Iar Hristos Dumnezeu ne spune aici și cum se ajunge la asemenea *rezultate convertitoare*: prin aceea de a lucra tot timpul, și atunci când nu ne convine, și atunci când suntem *prea epuizați* de a mai vorbi, și atunci trebuie să facem lucruri *pentru* mântuirea oamenilor.

Predica Bisericii adică, nu e doar predica *din Biserică* ci predica *de oriunde*, de oricând...prin care, fiecare dintre noi ne facem *lumini* spre *luminarea duhovnicească* a oamenilor.

Pentru că trebuie *să dăruim* adevărurile lui Dumnezeu oamenilor dar, totodată, și *adevărata mireasmă* a vieții cu Dumnezeu.

Trebuie să dăruim *adevăruri* dar și *exemplul curăției* vieții noastre cu Dumnezeu.

Căci asta înseamnă *să pescuiești*/ *să-i prinzi* pe oameni de conștiința lor: să-i convingi, prin tot ceea ce ești și prin tot ceea ce spui, de *adevărul* vieții cu Dumnezeu.

Pentru că fiecare creștin-ortodox în parte trebuie să fie *o fereastră* spre simțirea lui Dumnezeu.

În noi, în fiecare dintre noi, toți ceilalți și fiecare dintre noi, trebuie *să simtă* faptul că vorbele și faptele noastre sunt *una* cu crezurile noastre, cu mărturisirile noastre de credință.

Prin asta arătăm că suntem *verticali* într-o lume, care ne tot încovoaie spre patimi...

Însă Evanghelia de azi ne arată și *cum s-au convertit* marii Apostoli ai Domnului: prin exemplul direct, în viața lor, al Domnului.

El a venit la ei, la cei care se munciseră toată noapte să pescuiască, fără un rezultat palpabil, după ce Domnul *propovăduise* mulțimii (v. 1).

Ba, mai mult, Domnul *S-a urcat* în corabia lui Simon (v. 3), viitorul Sfânt Apostol Petru, și *a propovăduit* din ea, la țărm, mulțimilor (v. 3).

Ceea ce înseamnă pentru noi, că *în orice zi* și *în orice loc*, oricât de „impropriu" ar părea locul pentru propovăduirea Bisericii, *se poate propovădui* cuvântul lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor.

În termeni direcți, practici, fără a cădea în ridicol.

Se poate propovădui pe stradă, acasă la om, la școală, la primărie, la teatru, la piață, pe câmp...la malul mării, în pușcărie sau în cazul unei drame sociale, oriunde e omul care are nevoie de *adevărurile dumnezeiești* și de *viața îndumnezeitoare* a Bisericii.

Și *a propovădui* nu înseamnă *să mergi pe umăr cu megafonul* ci...să vorbești omului,

oamenilor, în mod direct, cinstit și mântuitor pentru ei.

Pentru că atât sufletul cât și trupul nostru au nevoie de Tainele Bisericii și de harul lui Dumnezeu și de întreaga asceză a înnoirii duhovnicești interioare.

Și cei deja botezați ortodox cât și cei neortodocși au cu toții nevoie de adevărurile Bisericii și de viața ei dumnezeiască.

Pentru că au nevoie de viața bisericească lăsată de Domnul Sfinților Apostoli și păstrată cu cuviință peste veacuri în Biserica Sa.

Au nevoie de *normalitatea omenească*, care e *viața cu Dumnezeu* în Biserica Lui.

Iar Dumnezeu ne cheamă pe toți la *o viață sfântă*, la o viață plină de slava Lui, pentru că El este Cel care ne curățește și ne luminează și ne îndumnezeiește pe fiecare în parte.

După ce a vorbit mulțimii, din barca lui Simon, alături de el fiind Iacovos și Ioannis, fiii lui Zevedeos (v. 10, GNT), cu toții *epuizați* de munca din timpul nopții (v. 5)...Domnul îi pune din nou la muncă (v. 4).

O muncă *cu binecuvântarea* Sa și după *indicațiile* Sale.

Iar pentru că Simon ascultă de Epistatis [Ἐπιστάτης]/ de Stăpânul lumii (v. 5), pescuirea lui e *minunată*. E o minune. E un dar dumnezeiesc.

Pentru că toată lucrarea și propovăduirea Bisericii trebuie să fie *cu binecuvântarea* lui Dumnezeu și *după luminările Sale dumnezeiești*.

Căci asta înseamnă că un Sinod local, național sau ecumenic, *stabilește*, cu adevărat, ceva în Biserică: când el *clarifică* o situație sau o problemă *așa cum vrea* Dumnezeu și cum El *îi luminează* pe oamenii Lui.

Iar efortul nostru de a propovădui trebuie să fie plin de luminările Sale, de simțirea a ceea ce vrea Dumnezeu să spunem, pentru că cei credincioși sunt *ai lui Dumnezeu* și nu *ai noștri*!

Pentru că *reala convertire* a oamenilor e aceea, în care noi suntem doar *gurile* lui Dumnezeu, prin care El *îi atrage* pe oameni la Sine.

De aceea, pe toți fiii Bisericii trebuie să îi îndrumăm să fie cu Dumnezeu și *după cum vrea Dumnezeu ca ei să fie*, trăind tot mai mult bucuriile dar și durerile vieții evlavioase.

Căci minunea prinderii peștilor se referă doar *la convertire*...și nu la viața de zi cu zi ca membru al Bisericii.

A fi în Biserică nu înseamnă că ești *într-un acvariu* în care aștepți, ca un pește leneș, doar să ți se dea de mâncare.

A fi în Biserică înseamnă a trăi tot ceea ce Biserica *trăieşte zilnic*, la parametrii la care vrea Dumnezeu, și atunci când lucrurile *ne convin* și când ni se par *extrem de grele*.

Căci Domnul i-a chemat pe cei 3 Apostoli la Sine ca să îi facă *vânători de oameni* (v. 10) și i-a făcut din plin...dar *nu i-a scutit* de toate invidiile, necazurile, problemele vieții cu Dumnezeu.

Pentru că *viața cu Dumnezeu* nu e *o problemă* ci *o bucurie* pentru cel care o trăiește. Dar ea devine *o problemă* pentru cei care invidiază sau minimalizează viața lui cu Dumnezeu.

Iar dacă la noi, în România, persecuțiile religioase sunt ca *războiul rece*, pe dedesubt, îmbrăcând tot felul de chichițe aparent „legale”, în alte părți ale lumii, unde Biserica e minoritară, persecuția e *pe față* și *martirizează*.

Da, Apostolii Lui, „au lăsat toate [ale vieții de mai înainte n.n.] [și] I-au urmat Lui” [v. 11, GNT], disprețuind prigoanele, durerile, lipsurile, moartea...

Au urmat Celui care *îi uimise* prin porunca Lui minunată.

Și de aceea trebuie să înțelegem că Biserica lui Dumnezeu *se lărgeşte* prin oameni conștienți de *minunile* dar și de *riscurile* de a fi

ortodox și că numai astfel de oameni, *una* cu viața Bisericii, dinamizează toate în jurul lor.

Mai pe scurt: unde *nimic nou* nu se întâmplă, unde slujbele și predica îi fac pe oameni *să moțăie* pe scaun *sau să se frichinească*, în picioare, de atâția nervi, Biserica *involuează* chiar dacă *pare vie*.

Pentru că Biserica nu trebuie doar *să fie vie* ci și *să convingă* de vitalitatea ei, de bucuria ei, de hărnicia ei în a munci și a predica, în a se înduhovnici continuu.

Lipsa vocației, a chemării lui Dumnezeu spre Preoție, se vede *cu durere* în viața multora dintre confrații noștri. Ei fiind slabi, fără îndrăzneală la Dumnezeu, fără bucuria și iubirea Lui în ei, nu au cum *să ridice* pe oameni din toropeala, din indiferența și din zburdălniciile lor.

Iar credincioșii se înalță *prin noi*, ierarhia Bisericii și ne ajută și pe noi *să ne înălțăm* prin exemplul lor.

Fără această *conlucrare frățească* între ierarhie și poporul credincios, entuziastă, plină de bucurie și de curăție, de verticalitate și de delicatețe sufletească, nimic bun nu se trăiește și nu se învață în Biserică.

Și e dramatic când citim *în cărți* una și la Biserică găsim alta.

Când găsim un mediu impropriu rugăciunii, creșterii duhovnicești, întrajutorării, bucuriei duhovnicești.

Toate acestea și multe altele trebuie să fie *în noi* și *între noi*, pentru că toți am fost *pescuiți* de Dumnezeu din patimile noastre și umpluți de viața Lui.

Toate acestea trebuie trăite în Biserica Lui cu mărime de suflet, încercând, fiecare în parte, să îi facă *loc* și *spațiu* celuilalt, pentru a sluji lui Dumnezeu și pentru a trăi cu El.

Dumnezeu să ne dea tuturor delicatețea de *a fi buni frați* unii cu alții.

Dumnezeu să ne învețe *ce bucurie imensă* e *frățietatea*, unirea duhovnicească a unora cu

alții, atât în credință cât și în diverse lucruri practice.

Căci de la Dumnezeul slavei, de la Treimea Cea Preasfântă și Preadumnezeiască e toată viața și bucuria noastră, *unitatea* și *împlinirea* Bisericii Lui, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 19-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[146],

În Evanghelia zilei [Lc. 6, 31-36], ἐχθρός-ul [ehtros-ul]/ *dușmanul* nostru este *iubitul nostru*!

Și prin asta, Domnul nu a vrut să ne spună că nu putem să avem *dușmani*, că nu e nimeni în stare să ne urască, să ne invidieze, să ne dorească răul…ci că nimeni, cu adevărat, *nu ne este dușman*.

Nici omul, nici demonul, nici animalul, nici vântul, nici apa, nici timpul, nici spațiul…nu ne dușmănesc cu adevărat. Nu ne stau *împotrivă*.

Pentru că raportarea creștină la toți și la toate e *o raportare a dragostei*.

Dacă suntem ai lui Dumnezeu, dacă Dumnezeul iubirii *ne umple* de slava Lui, nimeni nu ne e *dușman*…pentru că, prin El, toți sunt *prietenii noștri*.

În inima împăcată cu Dumnezeu, în mintea înțelegătoare, care cunoaște *de ce* și

---

[146] Scrisă în ziua de 26 septembrie 2013.
Fresca e preluată din locația de aici:
http://ziarullumina.ro/sites/default/files/articol/2013-04/scara-raiului.jpg.

pentru ce se petrec toate lucrurile, toate sunt *curate*, toate sunt *sub paza* lui Dumnezeu, sub privirea Lui și nimic nu panichează, nu șochează.

De aceea, omul care e cu Dumnezeu, nu vede nici în om și nici în demon *un potrivnic real*, pe cineva care *ne conturbă cu adevărat* mântuirea, pentru că noi suntem *în mâna* lui Dumnezeu.

Cine, cum, prin ce mijloace…poate să ne scoată *din* mâna Lui?

Numai noi înșine *ne scoatem* din mâna Lui, din relația cu El, când alegem distanța/ păcatul/ deznădejdea singurătății.

Tocmai de aceea nimeni nu ne e *vrăjmaș* cu adevărat.

Pentru că vrăjmașul nostru, neprietenul nostru, e tocmai cel care ne invidiază, care ne gelozește pentru ceva anume.

Și pentru ca să fii *invidiat*, trebuie să fii *cunoscut*.

Nu te urăște cineva care *nu te cunoaște* deloc.

Iar invidia, care naște răutăți la adresa ta, vine dintr-o dragoste bolnavă.

Pentru că te invidiază cineva tocmai pentru că *te cunoaște*. Te cunoaște într-un fel pătimaș, bolnav. Și de aici toate lucrurile care decurg din boala aceasta în mișcare, din boala sufletească a invidiei.

Acesta e motivul pentru care Domnul, deși păstrează în v. al 35-lea cuvântul τοὺς ἐχθροὺς/ vrăjmași [GNT], pune lângă el pe ἀγαπᾶτε/ iubiți. Un paradox aparent…

Însă tocmai pentru că *pot fi iubiți* vrăjmașii, de aceea și Domnul a arătat că *vrăjmaș* nu are consistență reală, pentru că oricând poate *redeveni* prietenul nostru cel care *ni se împotrivește*.

Mulți cred că *iubirea* e lucru greu și, la fel, și *iertarea*.

Însă iubirea și iertarea sunt ca *respirația*. Sunt *foarte ușoare*.

Cel mai greu e *să urăşti*. Să te lupţi, continuu, cu Dumnezeu şi cu oamenii.

A iubi e uşor, a te smeri e uşor, a ierta e uşor, a te ruga e uşor…

Mai greu e să ţii în tine, la nesfârşit, ura, răzbunarea, invidia, insolenţa, nesimţirea…şi să cauţi clipa, ceasul, ocazia, ca să *o împroşti* ca pe o cerneală a sepiei.

Acesta e motivul pentru care oamenii, care se tot apropie de Dumnezeu şi se umplu de slava Lui, nu mai au timp şi nici chef de ceartă, de ură, de răzbunare, pentru că înţeleg greul…bolii sufleteşti.

Şi cunoscând cât rău face ura, cât rău face invidia, îi compătimesc pe cei care *se complică* şi *se pervertesc* cu răutatea…şi, mai ales, îi compătimesc pe demoni, care sunt fiinţe foarte triste, foarte singure…în stare de cele mai mari atrocităţi, tocmai pentru că *sunt foarte neîmpliniţi*.

Cum *să te mai cerţi* cu cel care *se ceartă zi de zi* cu Dumnezeu în inima lui şi pentru care suferă tot felul de dureri?

Sau *ce lucru bun* poţi aştepta de la demoni, care, de mii de ani *lucrează zilnic* răul?

De aceea, orice cădere şi alunecare a noastră în păcat trebuie trăite *cu mare smerenie* şi *acurateţe*, pentru că în căderile noastre observăm *câtă determinare* au demonii în *a ne provoca* la păcat.

Şi cum *să nu te umpli de smerenie*, când îi simţi pe demoni, non-stop, cum îţi lucrează curse, cum nu obosesc, în pisălogeala lor, la a te invita iar şi iar *la aceeaşi cădere* în păcat…pe când râvna noastră pentru bine, pentru lucruri frumoase e infimă?

Cine sunt mai *ageri* în râvna lor: demonii sau noi?

Pentru că râvna noastră pentru Dumnezeu, râvna noastră pentru bine ar trebui să fie *de zeci de ori mai mare* decât a demonilor pentru rău.

Pentru că noi *ne umplem* de slava lui Dumnezeu, suntem întăriţi de El pentru *a face*

binele, pe când demonii, de unii singuri, împotriva slavei lui Dumnezeu, ne provoacă la asemenea rele.

Râvna lor pentru rău îi costă mult. Îi costă multe dureri pe demoni.

Și cu toate acestea *nu se dau înapoi* de la a ne provoca rele. Ni le provoacă *cu orice risc*.

Pe când binele îl facem cu Dumnezeu. Și binele e *sănătos* și *ne umple de sănătate*.

Iar dacă suntem plini de sănătatea lui Dumnezeu, de mântuirea Lui, de iertarea Lui, dacă El ne poartă în toate spre bine, de ce, de ce totuși noi, ca niște nerecunoscători lamentabili, Îi întoarcem spatele lui Dumnezeu și facem rele și mai mari, și mai respingătoare, cu totul lipsite de minte?

Lucru din care înțelegem, că pentru a lupta cu păcatele, cu patimile și cu demonii în noi, înseamnă a lupta *cu strategie*, a lupta ascetic și că lupta asta trebuie *învățată* de la Sfinți, adică de la cei care au biruit în această luptă, în ciuda tuturor căderilor lor.

Pentru că aici, *în lupta* cu păcatul…se vede *cine* suntem.

Aici se vede *rezistibilitatea* noastră teologică, cât suntem *de intimi* cu Dumnezeu și ce fel *de sensibilitate* avem când ne confruntăm cu cei care, din diverse motive, ne stau împotrivă.

Așa că cine e *vrăjmașul* nostru, când noi *alegem* păcatul în locul lui Dumnezeu?

Cine e *vrăjmașul* nostru, când n-avem un sfat de dat, o carte de împrumutat, o faptă bună de făcut?

Și cum trebuie *să iubim*…vrăjmășia din noi, adică impulsul egoist, care ne scoate din comuniunea cu Dumnezeu?

Cum *ne împăcăm* cu noi înșine, cum *ne suportăm* pe noi înșine, cum *ne iubim* pe noi înșine, dacă noi suntem *cei mai mari dușmani* ai noștri?

Simplu! Admițând în ființa noastră că orice gând sau sentiment sau avânt de voință,

care *ne scoate* din relația cu Dumnezeu, care se împotrivește voii Lui…e *vrăjmașul* nostru.

Și că acest *vrăjmaș* al nostru, adică *omul nostru cel vechi*, trebuie răstignit/ remodelat/ curățit din iubire de Dumnezeu.

Căci pe măsură ce eu *mă supun* în toate lui Dumnezeu, înțeleg că toți *au nevoie* de iubire, că toți au nevoie de frumos, că toți au nevoie de har în viața lor.

Că *viața fără har* e *un iad continuu*.

Și de aceea, iubind, eu pot împrumuta, pot ajuta, pot fi bun și milostiv, mă pot îngriji de binele tuturor, mă pot ruga și îi pot ierta pe toți, pentru că văd lucrurile dinspre veșnicie spre istorie, dinspre Dumnezeu spre oameni.

Așadar, *iubirea duhovnicească*, care e *o mare harismă*, e un dar al lui Dumnezeu pe care îl primim în urma tuturor faptelor și intențiilor noastre bune și iubitoare față de întreaga creație.

E desăvârșirea binelui, după ce am făcut și dorit tot binele.

De aceea nu trebuie să o confundăm cu iubirea pentru oameni, pentru animale, pentru plante în general…pentru că iubirea pe care ne-o cere Dumnezeu e iubirea pe care *El ne-o dă*, cu care El ne umple, după ce ne vede pe noi *înfocați* după a face binele față de toți.

Fapt pentru care umanitarismul, faptele de ecologizare ale mediului, asistența socială…sunt pași spre iubirea lui Dumnezeu. Însă iubirea Lui se coboară în noi, când noi dovedim că suntem, cu adevărat, *iubiri vii*, dogoritoare, pentru creația preafrumoasă și preasfântă a lui Dumnezeu.

Însă, dacă *nu avem* iubirea Lui…trebuie *să alergăm* după ea!

Pentru că nu putem împlini poruncile lui Dumnezeu dacă *nu alergăm* după a face binele, după a înțelege oamenii, după a prețui toate eforturile lor, mici sau mari, pentru a îmbogăți omenia între noi.

Și, iubiții mei, e nevoie tot mai mult de *a ne arăta* grija, sensibilitatea, disponibilitatea

pentru *a sări în ajutor* și pentru *a fi în dialog* cu oamenii!

Dialogul cel mai mărunt, de foarte multe ori, scapă de multă singurătate și dă multă încredere oamenilor.

Ce facem pentru cineva sau pentru mulți se vede.

Lucrurile se schimbă în bine dacă sentimentele noastre sunt reale, sunt vii, sunt familiarizante.

Căci cu toții avem nevoie să ne simțim *o mare familie*, umanitatea creată de Dumnezeu și să căutăm să ne înțelegem tot mai mult *identitatea* și *alteritățile* din jurul nostru.

Și când voia lui Dumnezeu e împlinită, minunile se petrec.

Și orice schimbare *în bine* în oameni e *o mare minune*.

De aceea să fim *oameni ai minunii*, ai schimbării continue!

Să fim oameni ai profunzimii, ai conlucrării, ai comuniunii!

Dumnezeu *să ne întărească* în toată așteptarea cea bună…și *să nu pregetați* în a ierta.

Rugăciunea, cuvântul bun și întrajutorarea sunt *iertarea* de care toți avem mare nevoie. Amin!

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2013]

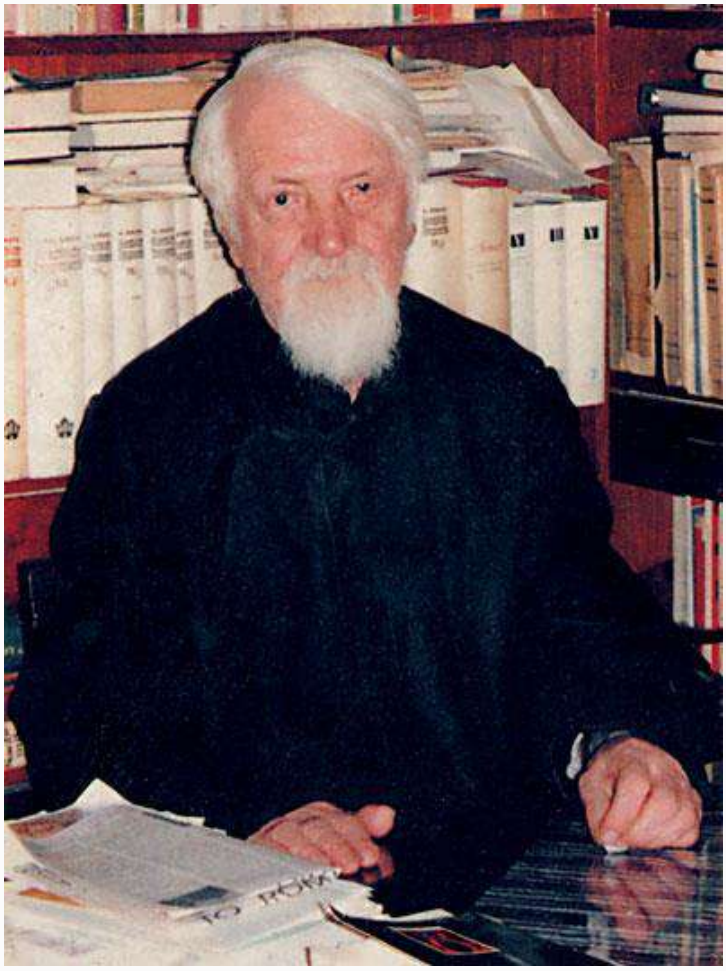

Iubiții mei[147],

După cum ați văzut, pe 3[148] și 4 octombrie 2013[149], Fericitul Dumitru Stăniloae a fost *omagiat* la nivel academic printr-un *congres internațional* dedicat teologiei sale.

Un respect binemeritat și *un mare privilegiu* pentru Biserica noastră.

---

[147] Predică scrisă în seara zilei de 4 octombrie 2013, după terminarea *congresului internațional* dedicat Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae (3-4 octombrie 2013).

[148] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/03/receptarea-operei-parintelui-dumitru-staniloae-astazi-3-octombrie-2013/.

[149] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/04/receptarea-operei-parintelui-dumitru-staniloae-astazi-4-octombrie-2013/.

La Mănăstirea Cernica[150], în Biserica *Sfântul Nicolae* de lângă lac a Mănăstirii, pe 5 octombrie 2013 și apoi la mormântul său și al soției sale, din cimitirul Mănăstirii, ne-am rugat *pentru mântuirea* lor…dar ne-am și rugat Părintelui Dumitru, în taina sufletului nostru, *ca unui viu*.

Pentru că *taina* vieții duhovnicești e aceea că moartea *nu mai există*.

Moartea e *trecere* în Împărăția lui Dumnezeu…

Și de aceea Dumnezeiescul Dumitru, alături de toți Sfinții Părinți ai Bisericii, sunt *vii* și *mereu actuali* pentru noi.

Însă cuvintele și persoana sa *ne vorbesc profund*, ne unesc cu el, cel din veșnicie, dacă noi *ne-am intimizat* cu Dumnezeul treimic, cu Care și El s-a intimizat.

Dacă Dumnezeu nu este *Intimul nostru*, Cel mai profund și adânc *Prieten* al nostru, nici cuvintele și nici opera Părintelui Dumitru *nu reverberează* în noi.

Pentru că Sfinții reverberează în noi, ne răscolesc, *ne luminează tainic,* dacă trăim în aceeași slavă a lui Dumnezeu în care trăiesc și ei.

S-au repetat multe lucruri despre el, s-au nuanțat multe lucruri, s-au spus și câteva lucruri esențiale…numai că a lipsit *viitorul* Părintelui Stăniloae.

Pentru că *viitorul* său…suntem noi, cei care *trebuie să continuăm* teologia lui.

Adică nu s-a spus: *ce trebuie să scriem* mai departe! *Ce ar fi făcut* Stăniloae cu computerul nostru la îndemână, cu bibliotecile noastre de zeci de tera, cât ar fi lățit el *aria* discursului teologic…cum ar fi continuat el să scrie, dacă ar fi trăit nu 90 ci 500, 1000 de ani…

Pentru că Evanghelia de azi [Lc. 7, 11-16] e despre același lucru: cine *și-ar fi închipuit* că

---

[150] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/05/pomenirea-parintelui-dumitru-staniloae-la-20-de-ani-de-la-adormirea-sa-5-octombrie-2013/.

lui Dumnezeu „I se face milă” de o văduvă…care plânge (v. 13)!

Dumnezeul ca Absolut, ca Unu, ca Totalitate *nu cunoaște*…plânsul.

Dumnezeul filosofic al antichității și al creștinismului edulcorat e *o explicație aparentă* a existenței…numai că El *nu e viu*! E doar *o abstracțiune mentală*.

Însă Dumnezeul revelației, Dumnezeul Care *Se întrupează*, e un Dumnezeu Căruia *Îi pasă* de fiecare ființă…și tocmai de aceea *are milă*.

Și spre un Dumnezeu *cu milă*, cu atenție pentru fiecare, aleargă fiecare dintre noi, pentru că fiecare dintre noi avem nevoie de un Dumnezeu, Care e *atent la detalii*…și nu de *un torționar*.

Ascultându-i pe conferențiarii de ieri și de azi de la congres, pe fiica lui, pe nepotul lui, pe cei care l-au cunoscut, am fost în mine *cu simțirea duhovnicească* a prezenței Părintelui Dumitru, cu zâmbetul său, cu generozitatea sa, cu neodihna lui în inima mea…pentru că a fost în aceste zile *cu noi*, cu toți, cum e *de mult timp* cu mine.

El, Părintele Dumitru, e de mult timp *un Sfânt Prieten* pentru persoana și familia mea.

Pentru că noi îl citim, îl comentăm, ne raportăm la el filial, îl rugăm să fie cu noi, să ne lumineze în diverse lucruri.

Și câteva mari minuni a făcut cu mine și cu familia mea, despre care vom vorbi cândva…

Însă tot contemplând persoanele și atmosfera de acolo…mi-am dat seama că *a-l reactualiza* pe Părintele Dumitru și opera lui înseamnă *a traduce tot mai mult* din Tradiția Bisericii, a ne traduce cărțile tot mai mult în alte limbi și a îngloba, tot mai detaliat, în cugetarea noastră teologică, tot ce înseamnă cute ale vieții Bisericii.

Pentru că teologia lui…nu e *sfârșitul* sintezei teologice pe care trebuie *să o ofere* Biserica Ortodoxă Română celorlalte Bisericii

Ortodoxe surori și întregii lumi…ci abia e *începutul* ei.

Părintele Dumitru abia *a deschis* șantierul Teologiei Dogmatice Ortodoxe.

El i-a pus în Dogmatica sa pe Sfinții pe care i-a tradus, pe câțiva dintre ei…Însă teologia ortodoxă nu se reduce doar la 40-50 de Sfinți Părinți citați și arhicitați în cărțile noastre.

Ei sunt *o lacrimă* pe lângă milioanele de Sfinți pe care trebuie să-i reactualizăm.

Ei, Sfinții nenumărați ai Bisericii, pe care noi îi ignorăm în masă, se vor introduși în Dogmaticile noastre.

Scriptura se vrea *retradusă* și *comentată*. Da, cu aceeași *smerenie* și *delicatețe patristică*!

Sfinții se cer *traduși* și *introduși* în cărți de teologie. Se vor înțeleși, apreciați, iubiți, urmați.

Cultul nostru se vrea băgat și el în Dogmatică.

Toate științele și tehnica actuală, cultura și filosofia, *doresc* să aibă contacte cu teologia ortodoxă, chiar dacă nu conștientizează prea bine asta, pentru că au nevoie de *o direcție sigură*.

Pentru că toți vrem un Dumnezeu, Care *să aibă ochi* și pentru noi, să nu ne trateze ca pe niște *puncte mișcătoare pe pământ*…ci ca pe niște *iubiți ai Lui*.

Și Dumnezeul acesta, Care s-a oprit în Nain…ca *să Se îndurereze* alături de o văduvă, care își petrecea la groapă pe monogheniul ei/ pe singurul ei născut (v. 12), e Dumnezeul de Care *s-a ocupat* Părintele Dumitru…și Căruia i-a tradus și scris sute de pagini.

Însă dacă ai un Dumnezeu pentru Care poți traduce, scrie și sluji ore la rând, până la epuizare…înseamnă că e *un Dumnezeu viu*.

Pentru că numai un Dumnezeu viu și copleșitor în iubirea Lui, poate produce entuziasm debordant, uitare de sine, dăruire de sine, jertfire de sine continuă.

A văzut-o, I s-a făcut milă de ea şi i-a spus ei: *Nu plânge!* (v. 13).

Doamna Maria, Preoteasa Părintelui Dumitru, când mulţi *îl minimalizau* şi considerau că a fi „mistic” înseamnă *ceva rău*…îi tot repeta lui, celui îndurerat: *Scrie, Dumitre, scrie, că toate pe care le vei scrie…vor fi lumina Bisericii!*

Pentru că *Nu plânge!* înseamnă *Scrie, Dumitre, scrie!*

Nu plânge! înseamnă: există *înviere* şi *viaţă veşnică*!

Neplânsul cerut de Domnul nu înseamnă *impasibilitate la durerea altuia* sau *eliminarea durerii* din ecuaţia vieţii noastre ci *transfigurarea durerii*.

Durerea scrisului, durerea nevoinţei, durerea iubirii pentru Dumnezeu *ne naşte* pentru viaţa veşnică.

Tot ceea ce pare *pierdere de timp*…celor care *pierd timpul* toată ziua, e *sfinţirea noastră*.

Iar *sfinţirea noastră* e *adevărata înviere din morţi*, e învierea care contează, care rămâne, care nu se mai termină, pentru că e *înviere spre viaţa veşnică*.

La început de octombrie, când iarba păleşte, frunzele ruginesc, gerul se întăreşte…Biserica ne spune că iarna *nu e sfârşitul*!

Iarna e doar o etapă. Plânsul e doar o etapă. Asceza e doar o etapă.

După această etapă a greului vine etapa bucuriei, a împlinirii, când tot ce ai agonisit cu durere devine *dulce* în tine, pentru că naşte rodul *contemplării dumnezeieşti* şi *al vederii slavei lui Dumnezeu*.

Teologia, iubiţii mei, are nevoie *de noi toţi*!

De cei care o scriem şi de cei care o citim. De întreaga Biserică.

Pentru că ea reprezintă starea noastră de-a fi *mădulare mistice* ale Bisericii Prea Sfintei Treimi.

Teologia e despre tot ceea ce însemnăm noi *în relație* cu Dumnezeu. Sau despre tot ceea ce Dumnezeu ne-a vorbit și ne vorbește atât de profund și de cuceritor.

De aceea, *pomenirea* Fericitului Dumitru Stăniloae înseamnă *un eveniment marcant* al Bisericii lui Hristos, pentru că el e *punctul de plecare* spre demersurile teologice ale viitorului.

Însă *a-l continua* pe Părintele Dumitru nu înseamnă *a ne reduce* doar la problemele și laturile semnalate de el, ci *a ne lăsa purtați* de Dumnezeu, ca și el, *spre zările* pe care Dumnezeu vrea *să ni le deschidă* în cunoașterea teologică și în experiența duhovnicească.

Orizonturile teologiei și ale vieții duhovnicești sunt infinite.

De aceea, să Îl lăsăm pe Veșnicul Dumnezeu să ne conducă spre o tot mai mare și mai suplă simțire și cunoaștere a Lui, știind foarte bine că Dumnezeul nostru e Cel care *Se milostivește* de fiecare și are *un cuvânt personal* pentru fiecare. Amin!

Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[151],

în varianta MGK a Evangheliei de azi [Lc. 8, 41-56], existentă și în ed. BOR 1988, Sfântul Evanghelist Luca spune [v. 54]: „Iar El *i-a scos afară pe toți* [ἐκβαλὼν ἔξω πάντας]”…

I-a scos afară pe toți…pentru că „*râdeau* de El, cunoscând că *a murit*” [v. 53, GNT].

Fiica lui Iairos murise, era *o realitate* asta…

Dar cei de afară, adunați la ușa moartei, *râdeau* de Domnul, râdeau de „naivitatea” Lui…pentru că El a spus că ea „doarme” [v. 52].

Pentru ei, moartea…era *moarte*.

Însemna neînviere, putrezire, descompunere…

Pentru ei moartea era…deznădejde.

[151] Scrisă în ziua de 22 octombrie 2013, o zi de marți.

Pentru Ziditorul vieții însă…moartea însemna *somn*, ceva *de scurtă durată*…în comparație cu *veșnicia*.

Și auzind, așa, de peste veacuri…râsul lor *prostesc*, râsul lor *infatuat*, râsul lor *disprețuitor*…înțelegem că seamănă, adesea, cu râsul nostru…*minimalizator*…

Noi privim omul după *ce are* și nu după *cine este*.

Nu îl prețuim *în sine*…tocmai de aceea nici nu vrem *să cunoaștem* oamenii.

Noi îl cunoaștem, vrem să îl cunoaștem doar pe cel care a apărut la televizor, care are o funcție mare, care e renumit, care pare a fi „mai bun" ca noi.

Nu vrem să cunoaștem orice om…pe tot omul…

Și pornind, din start, cu ideea asta *exclusivistă*, de aceea avem și prea puține *cunoștințe* despre oameni.

Însă Domnul *cunoștea* realitatea celei adormite! Îi cunoștea și pe cei care râdeau…ne cunoaște și pe noi. Pe fiecare în parte, în mod indubitabil…

După cum cunoscuse faptul că…*ieșise* din El *o putere* [v. 46].

Puterea slavei Sale…slava Sa…care *o vindecase* pe femeie de boala ei.

Pentru că Dumnezeul Cel atotcunoscător, prin lumina slavei Sale, e peste tot și cuprinde toate…și știe toate…și ne ajută întru toate.

Dar El *Își descoperă* tainele Sale celor care *nu râd*…ci sunt *serioși cu totul* în viața lor!

Celor care nu iau lucrurile ușor…așa, într-o doară…

Dumnezeu Se descoperă ca *Cel prea minunat* și *Prea frumos* celor care sunt *avizi* de El, de cunoașterea Lui, de simțirea Lui, adică celor care sunt *goi…de ei înșiși*.

Celor care se fac goi de părerea de sine, goi de dorințe perverse, goi de idealuri prostești…Dumnezeu le descoperă *măreția incalculabilă a prezenței* Lui, arătându-le *cum i-*

a sfințit El pe cei de dinaintea lor și *cum îi sfințește* și pe ei.

De aceea…ca să vezi, ca să vezi *profund* oamenii, cărțile, lucrurile, trebuie să ai slava lui Dumnezeu în tine…să vezi, împreună cu Dumnezeu…cum *sunt* lucrurile.

Pentru că toate lucrurile stau *în slava* lui Dumnezeu, sunt *pline* de harul Său și fără harul Său nu le poți vedea *în simplitatea* și *în rațiunea lor prea abundentă*.

De aceea, oamenii de știință, de cultură, inventatorii și privitorii în și prin materie, vor ajunge *la înțelegeri* și *la descoperiri* din ce în ce mai mari despre structura materiei și virtualitățile ei…pe măsură *ce nu vor mai ironiza*, prostește, revelația lui Dumnezeu și prezența Lui în creația Sa.

Cât timp vor *bagateliza* credința și viața Bisericii…nu vor privi *tot mai înăuntru* ci *tot mai periferic* lucrurile.

La fel stă treaba și cu noi, oamenii Bisericii, care venim la Biserică…

Pe cât vom considera că *vom înțelege ceva* din viața și din teologia Bisericii fără *să ne sfințim viața în mod continuu*…pe atât *vom ajunge* la păreri și opinii *din ce în ce mai lamentabile* despre Biserică și viața ei.

Pentru că Dumnezeu *nu Se lasă batjocorit*!

Dumnezeu *nu Se lasă furat* de înțelegerile și revelațiile Lui!

Poți ajunge preot, poți scrie la nesfârșit despre teologie și viața Bisericii, poți asculta la nesfârșit ce spun Sfinții…dar prin asta…să nu ai *niciun semn* de la Dumnezeu și *să nu înțelegi nimic* în mod minunat.

Pentru că Dumnezeu nu se uită la *cine* am ajuns noi în Biserică, nu dă doi bani pe *cât de deștepți* sau *de sfinți* ne credem, nu e impresionat de „multa noastră asceză auto-idolatră” ci El se uită *la cum e inima noastră*, ființa noastră în fața Lui.

El Se deschide *numai sincerității*, numai căutării reale, numai fecioriei sufletului și trupului, numai minții smerite, numai omului care *împlinește*, din dragoste pentru El, poruncile Sale.

De aceea și atât de multe *surprize* în viața Bisericii.

Teologii se nasc și se creează *când* și *cum* vrea Dumnezeu. Sfinții sunt *foarte diverși*. Vin din neamuri și din familii foarte surprinzătoare.

Nimic nu poate fi *aproximat*…

Nu ne putem da *cu părerea* despre cum va fi cu unul sau cu altul…pentru că toată dezvoltarea interioară a unui om e surprinzătoare, e plină de uimire, de noutăți și de transformări imprevizibile.

De ce *i-a dat afară* Dumnezeu…pe niște *râzători neștiutori*…când nimeni nu poate fi *în afara* ochilor Lui?

A apucat-o *de mână* pe tânără…și i-a vorbit *ca unei vii*.

I-a spus *să se ridice* [v. 54]!

Să se ridice *din moarte*…

Căci cine are *putere* asupra vieții și asupra morții, poate *să scoată* din moarte…sufletele noastre.

O înviată din morți…

Nu și-au cerut *scuze*…în urma minunii…râzătorii…

Râzătorii nu își cer niciodată scuze…

Ei își bagă nasul între umeri, își înfundă nesimțirea pe cap…și merg mai departe.

Pentru că râzătorii sunt buni la văzut *negreața* sub unghii, sunt buni la comentarii *de pe margine*, ei n-au soluții, nu vor *să scape* pe nimeni…și îi lasă pe alții *să se zbată* cu oamenii și pentru ei…pentru ca să îi vindece *împreună* cu Dumnezeu…

Când *râzi*…n-ai timp pentru *învieri*.

Pentru învieri trebuie să ai dragoste multă. Trebuie să îți pierzi timpul, sănătatea, banii…

Învierile sunt făcute de „oameni luați în râs”. De „indivizi visători”.

Cei „așezați”, oamenii „echilibrați”, oamenii „cu ceafă groasă”…n-au timp de „rebuturi umane”.

Ei profită doar de cei aflați *în putere*, de cei care pot…cât pot, de cei virili…din punct de vedere economic sau imaginal.

Însă Domnul *strică* ploile, afacerile, tăcerile, negocierile noastre!

El scoate *din piatră seacă* pe omul Lui și îl pune *în centru*. Da, hodoronc-tronc!

Fără ca să fie *anunțat* de multe condeie…și fără să fie *urmat* de vreo coadă de cometă.

Dumnezeu ridică un neam, un popor, o Biserică, o lume din…neașteptare!

Așa *s-a format* Biserica și așa *o duce mai departe* Dumnezeu: ca pe o minune neașteptată, incredibilă!

Cine *se aștepta*, ca dintr-o Cincizecime „banală”, de undeva, de la Ierusalim…o să iasă *așa puhoi* de convertiți?

Cât de „nebuni” au fost considerați Sfinții Apostoli de contemporanii lor, de mulți dintre contemporanii lor, când se uitau la ei, la zelul lor…pentru ceva care părea „nebunie pură”?

Și azi însă…viața cu Dumnezeu e „nebunie pură”!

Și azi, a învia morții e „o tâmpenie” dar a-i lăsa așa, în satanismul și banala lor viață, e „un lucru bun, cool”.

Și acum râdem cu gura până la urechi…când credem că Biserica lui Hristos, Biserica Ortodoxă, are „infatuarea” de *a se crede singura* Biserică a lui Hristos, când „biserica” se poate „reinventa” oricând, de către orice halucinat de demoni.

Râdem, râdem de noi, râdem bine, râdem degeaba, râdem omorând credința și nădejdea în oameni, îi ideologizăm, râdem, râdem prostește, râdem de noi, ne prefacem că ne e „bine”, așa suntem noi, de felul nostru, niște „râzători”, niște „zâmbăreți”…

Oamenii mor de vii, oamenii mor în neștiința lor…dar nouă ni se pare „o prostie” ca să ne mai îngrijim de oameni.

Pentru că, dacă *nu ne îngrijim* de ei…ci doar *umflăm* cifrele sondajelor, care spun că religiozitatea românească e *la cote mari*…așa și e *de fapt*.

Însă, în fapt, suntem *afară*…

În afara *înțelegerii* Bisericii lui Hristos, atunci când *nu ne pasă*…așa după cum *Îi pasă* lui Dumnezeu de ea.

Dacă *ne pasă*…atunci *nu mai râdem*!

Dacă *ne pasă*…atunci *promovăm* oameni care știu, pot și vor *să hrănească* mulțimile cu viața lui Dumnezeu.

Promovăm oameni în Biserică, care pot *să dinamizeze* Biserica, să o facă *vie*, să o scoată…*din adormire*.

Pentru că *adormirea* e…zâmbăreală, e picoteală, e acreală, e mistocăreală…adică e lipsă de credință. Puțină credință. Rece credință. Dezertare de la scopul vieții noastre: îndumnezeirea.

O femeie *a simțit* puterea Lui…și fiica lui Iairos la fel.

Două femeie binecuvântate…care *s-au întâlnit* față în față cu Mântuitorul lor.

Se întâlneau mulți cu Dumnezeu întrupat, cu Dumnezeu printre oameni, cu Dumnezeul trăitor în mijlocul oamenilor.

Dar cum Dumnezeu *Se vede* numai dacă *Îl pui în centru* și pe tine te vezi *lângă* El, în *apropierea* Lui…nu mulți L-au văzut pe Dumnezeul, Care *conlocuia* cu oamenii.

Și acum, Dumnezeu este și nu este cu noi!

Zicem că *este*…pentru că vorbim *despre* El…dar câți *L-au văzut* în slavă și *Îl simt* neîncetat?

El e *la nivel de discurs*, Sfintele Taine, neexperimentate, par doar „simboluri”, Bisericile sunt frumoase, cu mulți Sfinți…dar *nu vedem* pe niciun Sfânt printre noi…nu vedem

nici pe Dumnezeu coborând la oameni…așa că Dumnezeu *este*…dar „nu L-a văzut nimeni”.

Și iarăși râsul…râsul nostru părut „inteligent”, batjocura noastră zilnică…

Pentru că unde *nu e simțirea* și *vederea* Lui…sunt doar *păianjeni* prin colțuri…

Așa stând lucrurile, iubiți confrați, viața e *mult prea complexă*…iar *adevărul nu e prieten cu nimeni*.

Nici nu mine și nici cu dumneavoastră, dacă, în fața Lui, ca niște *pești fără de glas*…n-avem nimic de spus.

A ne scuza, a ne fofila, *a ne mângâia*, admirativ, lipsa de viață duhovnicească, nu e *lozul câștigător*.

A câștiga în fața lui Dumnezeu…înseamnă *să te cunoască* și El, după cum pretinzi că *Îl cunoști tu*.

A fi al Lui înseamnă *să Te vadă și El*, după cum pretinzi că *Îl vezi tu*.

De aceea, să nădăjduim că vom face *din râsul nostru* și *din pierderea timpului deja celebră*…puțină *înțelepciune*, puțină *milostivire* față de noi și de ceilalți.

Căci dacă noi nu ne *milostivim* de noi…și nu ne *pocăim* pentru păcatele noastre și nu ne îndreptăm…Dumnezeu așteaptă *să ne învieze* din morți…dar noi *n-avem timp* pentru El.

Să ne facem *timp*, vă rog!

Să ne facem timp pentru Dumnezeu!

E păcat, mare păcat, să Îl lăsăm *să ne aștepte* atât de mult…până *terminăm* noi râsul. Amin!

Predică la Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir [26 octombrie 2013]

Iubiții mei[152],

încă *de dimineață*…se fac *păcatele mari*, strigătoare la cer!

Te trezești dimineața, semn că *n-ai murit* în timpul nopții, ai sănătate, ai viață de la Dumnezeu, ți-a dat Dumnezeu și *minte*, iar tu le folosești ca pe *o suliță*…care *Îl rănește* pe El!

Îți faci viața o suliță, o mitralieră, un tanc…cu care *calci* în picioare poruncile lui Dumnezeu dar și pe semenii tăi, pentru că atunci când păcatele *te umplu* de satanism…oamenii, cei din fața ta, nu mai sunt „semenii tăi” ci niște *carne umblătoare*.

[152] Predică scrisă în seara zilei de 25 octombrie 2013.

Iar *carnea umblătoare*…trebuie *vânată* cu sulița…

Ceea ce facem pe jocurile video, când omorâm *rezidenți ai răului* fără număr...facem toată ziua, când *îi omorâm* sufletește, prin tot ceea ce facem, pe alții…și pe care i-am omorî și *fizic*, fără discuții, dacă s-ar da un decret, o lege…prin care om sau vietate…trebuie *puse la pământ*…

Căci dacă noi suntem *singura instanță*, dacă dincolo de noi nu mai e *niciun dumnezeu* și *nicio barieră*, ce ne-ar opri *să omorâm* oamenii…ca pe *țânțari*?!

În extremismul islamic, oamenii sunt *omorâți* pentru că au *alt Allah*, adică *alt Dumnezeu*.

E prins creștinul, e umilit, e bătut, e pus cu capul în pământ…și „un credincios" de soi, cu ditamai cuțitul ritualic, îl taie ca pe un miel…în țipete de „mare evlavie".

De ce?

Pentru că Allahul lui e *singur*, săracu', nu cunoaște *iubirea*, nu are *simțul comuniunii*, este *exclusivist*, se bucură de *moartea* „păgânilor"…și cum e dumnezeul…așa e și credinciosul.

Însă în Imperiul Roman, idolatru până în măduva oaselor, dumnezeii *omorau* pe credincioșii Dumnezeului treimic, pe credincioșii adevăratului Dumnezeu.

În numele mulților dumnezei…dimineața, devreme, ostașii păgâni, executanții de ordin…au venit și l-au străpuns cu sulițele[153] pe Sfântul Dimitrie, astăzi pomenit, pe *Părintele nostru*.

S-au trezit de dimineață…căci, probabil, mai aveau de *căsăpit* și pe alții.

Au venit (pregătiți sau nu?) *să omoare*!

Și au omorât „cu bucurie"…pe un Sfânt *plin de bucurie dumnezeiască*.

---

[153] A se vedea: http://www.doxologia.ro/viata-sfant/viata-sfantului-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir.

Însă trupul lui…l-au lăsat *să zacă* la pământ, fără cinste…

Pentru că, pentru ei…cât și pentru cei care nu *cinstesc azi* Sfintele Moaște ale Sfinților…trupul lui Dimitrie era „un cadavru”, „o mortăciune”…

Și pe cine *interesează* morții, când oamenii fug numai *după cei vii*, ca să *profite* cumva de pe urma lor?

Profitul, adesea, cu ochi avari, e *inuman*.

Nu vede omul din cauza *poftei* de bani sau pentru bani e în stare *să-i jupoaie* pe toți de vii.

Însă nu banii sunt *problema*…ci *inumanitatea* e problema. Problema noastră, a tuturor…

L-au lăsat acolo, pe pământ…

Iar ei *seamănă* cu noi!

Creștinii noștri, mulți la număr, *seamănă* cu păgânii…

De ce *să-l ajuți*, își zice „creștinul” nostru, dacă *îl poți lăsa* muritor de foame? De ce *să-l ajuți*…dacă nu ai *niciun profit* de pe urma lui?

Sfântul Dimitrie a fost omorât *la ordin*, executanții *și-au luat leafa* pentru crima lor…și torționarii României *și-au luat* și *își iau pensia* pentru crimele lor…totul e „legal”…și „cadavrul” rămâne *neîngropat*…pentru că *nu i-a plătit* nimeni ca *să-l îngroape*.

Numai unul, *un creștin*, a venit noaptea și *a îngropat* trupul Sfântului Dimitrie, Marele Mucenic al Domnului.

În taină a venit…în taină *l-a îngropat*…dar acesta a fost *singurul om* cu Sfântul lui Dumnezeu.

Și adesea, în viața noastră, sunt puțini *oamenii lui Dumnezeu*, care ne ajută, care ne văd, care ne sprijină…și foarte mulți „creștini”, care „ne privesc cu evlavie”.

Spectacolul e, pentru ei, mai bun decât *implicarea*.

Dar spectacolul *lasă* morții neîngropați, lasă Sfinții necinstiți, lasă lumea în

beznă…pentru că nimeni nu are timp *să se implice.*

Și astfel, iubiți confrați, sunt trei moduri *de-a te raporta* la…Sfintele Moaște.

Unul: le treci cu vederea, le ridiculizezi. „Ce, sunt *nebun* să mă închin la *schelete putrede*?!".

Doi: le cinstești cu evlavie și te umpli de slava lui Dumnezeu, care este în ele.

Trei: faci bani de pe urma lor. „Să vină *proștii*, cât mai des, ca să iasă *parai* mulți!".

Însă, că *treci* pe lângă ele…sau că *faci bani* de pe urma lor…Sfintele Moaște rămân *în centru*. În centrul *noii lumi*, eshatologice, care *se tot naște*…

Trupul tău, după ce vei muri *în păcate multe,* da, va fi *un cadavru.*

Va mirosi *urât*…chiar de atunci, din clipa când…mori.

La câteva minute după…mușchii îți vor intra pe nas…sucurile vor ieși din tine…vei începe să puți. Și vei *puți* atât de mult, după trei zile, la înmormântare, dacă familia nu te va formoliza ca pe un specimen de la Antipa…de ne va *tăia* pofta de mâncare.

Da, dacă nu vei fi *Sfânt*, vei *puți*!

Te vei *descompune* în pământ…în pământul din care *a fost luat* primul tău strămoș, Sfântul Adam…și nu va *izvorî* niciodată din tine…*mir*.

Dar din trupul ăla *nebăgat în seamă*, al lui Dimitrie, a izvorât și izvorăște mir. Mir și minuni multe.

Pentru că Sfintele lui Moaște sunt *pline de har* și după sute de ani de la moartea lui…pe când trupul tău e *un hoit* încă de acum…când îl hrănești, îl speli și îl odihnești bine.

Dacă treci pe lângă Dimitrie și pe lângă frumosul lui trup, cel plin de mireasmă, cel plin de evlavie, cel plin de slavă dumnezeiască…ca *un indiferent*…sau *vrei să faci bani* cu trupul lui sau cu ale altora…rămâi *un hoit*.

Adică unul pe care *nu îl va cinsti* nimeni.

Îl vor uita *aproape toți* la o jumătate de an…iar la un an nimeni *nu îi va simți* lipsa.

Pentru că hoitul e *hoit*, și *ce ne interesează* pe noi *morții*? Morții cu morții și viii cu viii!

Numai că Dimitrie e *mai viu* decât mulți vii, pe când mulți vii sunt *foarte morți*, extrem de morți, numai că *nu își dau seama*.

Trebuie să vină clipa…când *te va împunge* moartea cu sulița…când te vei vedea gol, neajutat, nesprijinit de nimeni…și o puzderie de draci, deloc *amabili* și *drăguți*, vor veni *să smulgă* sufletul tău din trup…și să-l ducă acolo unde *s-au aruncat pe ei înșiși*: la depărtare de Dumnezeu.

Atunci *îți vor pieri* ifosele de mare filosof.

Atunci vei vedea *cum stă treaba*…cu *nevoia* de-a avea Sfinte Moaște.

Când vei fi *ca dracul gol*…asemenea lui…vei înțelege *ce n-ai făcut* din tine, cum era *treba cu viața*, ce trebuia *să faci* în viață, pentru ca viața ta să fie *o mireasmă*…și nu *un întuneric trivial*.

Iubiți confrați,

viața ne duce, pas cu pas, la *a ne vedea bine*!

Că vrem sau că nu vrem noi, vom da nas în nas cu realitatea noastră mai devreme sau mai târziu.

Și când vom fi goi de fapte bune, goi de pocăință, goi de bun simț, goi de *fidelitate* față de voia lui Dumnezeu…am vrea *un ajutor* lângă noi, am vrea *un prieten*, pe unul, așa, ca Dumnezeiescul Dimitrie, care să zică: „Lăsați-l să treacă, demonilor! Iată, a făcut și el *un lucru bun* la viața lui!”.

De ce să nu ni-l facem *prieten* pe Dimitrie cel împuns în coastă?

De ce să nu ni-l facem *prieten* pe cel care a murit *cu față veselă* pentru Stăpânul lui, plin de har, străpuns de sulițe, înroșit în sânge…decât pe unul care *miroase a hoit* încă de acum?

Cine ne va ajuta…*la nevoie*?

Care altul…*ne va sări* în ajutor, în afară de unul ca Dimitrie, care iubește binele, a murit pentru el și îl dorește lucrat în viața tuturor?

De aceea, *să ne amintim* de suferințele lui, când *ne serbăm* numele…și când mai dăm un pahar pe gât…de veselie!

Să ne amintim că el ne e *prieten*, că el *ne ajută*, că el *ne scapă* de cutremurul fricii de la Judecata Lui, alături de toți Sfinții Domnului și, în primul rând, de Prea Curata Stăpână.

Dacă suntem *prieteni* cu aceștia, cu *prietenii* Stăpânului, veșnicia noastră…*sună bine*! Amin!

Predică la Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov [27 octombrie 2013]

Iubiții mei[154],

într-o teză doctorală recentă, autorul ei spunea că în postmodernitate, „moartea, ca *evidență fizică* a persoanei umane, este *mușamalizată*, *cosmetizată*, *anesteziată ridicol* și *negată stăruitor* chiar și în cazurile terminale”[155].

Pentru că nu mai dorim să ne asumăm *sfârșitul istoric* al omului și nici *veșnicia lui*.

---

[154] Predică scrisă în ziua de 26 octombrie 2013.

[155] Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati, *Taina veacurilor. Unirea timpului cu eternitatea în rugăciunile Bisericii*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, p. 33.

De ce ni l-am *asuma* pe om *la sfârșit*, când moare...și pleacă de aici, dacă până la moarte *l-am negat* sistematic?

Unde să mai fie omul *om*, când tot ceea ce mai înseamnă...*omul* pentru noi...e doar *o caricaturizare* a lui?

Consolăm familia, o ajutăm „să depășească" momentul (pentru că moartea o percepem, tot mai mult, doar ca pe „o inexplicabilă" a vieții), îi punem cruce sau monument la mormânt, ne ocupăm de *uitarea* lui...dar nu de *mântuirea* lui.

„Ce pomeni? Ce rugăciuni pentru morți? Ce, *mai mănâncă* mortul? Biserica „a inventat" toate astea, ca să ne stoarcă de bani!".

Bineînțeles că astfel de *răcnete* poate scoate doar unul, care...n-a iubit *pe nimeni* în viața lui.

Căci chiar dacă Biserica *n-ar fi avut* rugăciuni de pomenire și *n-ar fi învățat* că milostenia pentru cei adormiți și rugăciunea pentru ei sunt *o ajutare iubitoare* a lor...omul care i-a iubit și îi iubește pe cei adormiți ai lui...*s-ar fi rugat*, ar fi plâns, ar fi cerut *mântuire* pentru ei, pentru că iubirea dorește *tot binele* celui *îmbrățișat* de ea.

Te uiți la *Dansez pentru tine* sau la *X Factor* și vezi *câte eforturi* fac niște tineri ca să...danseze și să cânte.

Ce eforturi *imense*...și *inutile* în același timp!

Eforturi pentru ca să pari plăcut...ca să fii plăcut...ca să fii aplaudat, ca să câștigi un premiu...

Vă dați seama *cât efort* ar trebui să facem noi, pentru cei adormiți ai noștri, ca să le arătăm *recunoștința* și *iubirea noastră netrecătoare*?

Vă dați seama la ce *excelență* a rugăciunii și a iubirii, *a intensității* iubirii ar trebui să trăim noi, pentru ca să *ne rugăm* pentru cei care ne-au învățat *lucruri fundamentale* în viața noastră?

Puhoi de lume la Sfântul Dimitrie, Cuviosul...

Bulgaria ni l-a făcut *român* pe Sfântul Dimitrie...dacă de 4 secole românii *se închină* lui la Catedrala Patriarhală.

Și cum spuneam și altădată...*ciobanul* satului, Sfântul Dimitrie Basarabov, a ajuns să fie *căutat* și *sărutat* de toți...pentru că Sfintele sale Moaște nu reprezintă „un cadavru de ascuns" ci *o podoabă duhovnicească* a Bisericii, care *îi strânge* și *îi unește* pe oameni.

Vin oameni de pretutindeni, care *nu se cunosc*, care nu se așteaptă *să se regăsească* unul lângă altul...dar pe care *îi strânge* un singur om: Sfântul Cuvios Dimitrie, Părintele nostru.

Pentru că Sfinții *îi lămuresc* pe oameni și *îi încredințează* asupra aspectului *mistic* al vieții ortodoxe.

Adică asupra faptului, că există posibilitatea reală a *unirii duhovnicești* a tuturor oamenilor în Biserica Prea Sfintei Treimi, pentru că acesta e *sensul* vieții și al pelerinajului ortodox.

Viața e *un pelerinaj*, o călătorie sfântă, o călătorie cu Dumnezeu.

A fi împreună cu alții, în aceeași iubire și înțelegere și evlavie, înseamnă *a ne regăsi pe același drum*...către aceeași *țintă* a Împărăției lui Dumnezeu.

Detaliile contează!

Detaliile vieții...ale comuniunii reale...

Există ideea de „comuniune de la sine", alături de „comuniunea în forță"...

„Comuniunea de la sine" e o concluzie „romantică", pe care unii o trag...după ce citesc cărți teologice.

Adică află acolo faptul, că dacă *ne-am botezat* cu toții și dacă ne-am făcut *fiii lui Dumnezeu prin har,* indiferent de ce facem sau nu facem noi după...suntem „cu toții, în comuniune".

Reprezentăm „comuniunea Bisericii".

Alături de această „comuniune" la nivel de imaginație, există și o altă *abordare* a comuniunii...în care comuniunea „e cerută" sau

„impusă” de Sfântul Sinod al unei Biserici naționale, de mai mulți ierarhi, de teologi, de oameni duhovnicești...

Însă „comuniunea în forță” e ca *iubirea cu forța*...

Pentru că nu putem fi *în comuniune,* nu ne putem *iubi*, nu ne putem *ajuta* și *respecta reciproc* decât în măsura în care acționăm *în mod concret* în acest sens.

De aceea, comuniunea stipulată doar pe considerente *liturgice* sau *jurisdicțional-canonice*, fără implicarea *directă*, *reală* și *entuziasmată* a membrilor reali ai comunităților Biserici este *o caricaturizare* a comuniunii.

Comuniunea reală, evidentă, lucrătoare și bulversantă e acolo unde oameni *reali*...fac lucruri *reale* împreună.

Acolo unde ierarh, preot, diacon, cântăreț, profesor, mamă, fiică, soră, ginere...muncesc împreună, se roagă împreună, traduc împreună, se prețuiesc reciproc, se ascultă reciproc, își dau întâietate unii altora.

Altfel rămân doar declarații *oficioase* de „colaborare, comuniune și întrajutorare”...în care nu crede nimeni...nici măcar cel care le rostește...

Însă *venitul* la Sfântul Dimitrie Basarabov nu e „inventat” de cineva...ci oamenii vin *de la sine!*

Dacă am dori noi *să-i aducem*...și *să le cerem*, în mod strict, asta și asta...nu am putea să strângem nici măcar *pe sfert*.

Tot la fel, dacă *i-am pune* în frig și în picioare ore în șir...dacă *le-am impune-o* cu forța...n-am strânge *mare populație*...

De aceea, atunci când vrem *să vorbim* despre „comuniune” și despre „unitate eclesială”, ar trebuie *să citim cu atenție* resorturile interioare ale pelerinajului.

De ce *vin* oamenii ca să se închine la Sfinți?

Ce *vor* de la ei?

De ce îi cred *vii*?

De ce se raportează la cei morți ca *la vii* iar pe noi, cei vii, ai Bisericii...ne tratează *ca pe niște morți*?

Cât de „morți" ar trebui să fim și noi față de tentațiile lumii și față de modele ei, pentru ca oamenii să vină la noi *ca la niște vii*, ca la niște *înviați din morți*?

Bineînțeles, ar fi *o copilărie* să credem că atâtea mii de oameni vin...la Sfinți fără *o experiență directă* a prezenței Sfinților în viața lor.

E ca și cum am spune că mii de oameni se duc *să își cumpere* ultimul tip de telefon mobil...tocmai pentru că *nu știu* la ce le folosește.

Ei dau buzna la reduceri, cumpără lucruri cărora *le știu* importanța...după cum dau buzna ortodocșii la Sfinți, pentru că *știu*...nu *presupun*!...ei *știu* că de la ei *le vine viață*!

Vin la Sfântul Dimitrie pentru că au mai fost *și la alți* Sfinți.

Vin la Sfântul Dimitrie, la Patriarhie, pentru că *au mai fost* la el...

Venirea lor înseamnă *plecarea cu ceva*...

Plecarea *cu ceva* în ei...

Că dacă n-ar primi nimic *în dar*, în mod tainic, de la Sfântul pentru care *au înghețat* ore în șir...n-ar mai veni și la anu...sau *n-ar mai călca* pe la Biserică.

Da, *nu idealizez*!...

Știu că nu toți cei care *se pun* la rând...și *trăiesc* așa ceva...

Însă *grosul* rândurilor...grosul celor care *vin* la Biserică...vin pentru că, la nivelul lor, ei au simțit, au trăit, au înțeles *ceva fundamental* din viața cu Dumnezeu în Biserică.

Comuniunea *reală*...se face între oameni *schimbați*.

Schimbați de Dumnezeu...și nu *spălați pe creier*!

Oamenii pe care *îi schimbă* Dumnezeu...se pot *uni* unii cu alții, se pot

respecta și *iubi reciproc*, pentru că *schimbarea* și *atracția spre unire* e *în ei*...și nu *în afara* lor!

„Comuniunea din afară”...cerută, cerșită, poruncită, publicitată, „explicată” teologic...lasă Biserica *să se dărâme*.

Pentru că *nu se poate face* iubire, carte, Biserică, rugăciune, milostenie, fericire...decât dacă vrem, cu toată inima, acest lucru.

Dacă nu vrem...*nu vrem*!

Dar dacă *vrem*...atunci lucrurile sunt întotdeauna *surprinzătoare* și nu *previzibile*.

Și oricare viață de Sfânt am lua...și am analiza-o cu pătrundere duhovnicească...am vedea că ea e *o minune* de la cap la coadă...tocmai pentru că Sfântul respectiv *s-a implicat total* în ceea ce a făcut, a spus, a trăit...

Așa că nu putem *inventa* Sfinți, teologi, slujitori „devotați” ai Bisericii, „cu iubire de Biserică și de patrie, de neam și de pământul strămoșesc”...ci putem doar *crea cadru* pentru ca ei *să se nască*.

Însă creăm noi *cadrul*...pentru oamenii lui Dumnezeu?

I-a creat cineva lui Dimitrie Basarabov „cadru de dezvoltare duhovnicească”, când el a murit *între două pietre*...și *ni l-a adus apa*?

L-a ajutat cineva, în mod semnificativ, pe când *trăia*...când el a murit *ca un anonim*?

Întrebările *dure*...nu sunt *prietene* cu nimeni.

Cert e, că în schimbul *indiferenței* oamenilor față de el...Sfântul Dimitrie *se dăruie continuu*...își dăruie iubirea, sfințenia și rugăciunea oamenilor...miilor de oameni care vin la el, și care se gândesc *la ei*...și mai puțin *la el*.

Însă *delicatețea duhovnicească* – o, virtute *prea mare* pentru mulți dintre contemporanii mei! – îți cere să te gândești în primul rând *la altul*...când te gândești *la tine*.

Poate că ne vom gândi *și la alții*, la toți, când ne împingem...și ne călcăm în picioare la Sfintele Moaște sau în Biserică.

Poate *ne vom gândi*...

Poate vom dovedi că timpul nu se scurge...*degeaba*...prin noi și că învățăm ceva din ceea ce numim *viață*...

Poate vom avea timp *să ne prețuim reciproc* și *să nu ne mai incomodăm* unii pe alții.

Speranțe bune, pe care vă rog să le puneți *la minte*, în conștiința dumneavoastră, ca să nască *reflecții profunde* asupra lucrurilor. Amin!

Predică la 36 de ani [31 octombrie 2013]

Iubiții mei[156],

la fiecare Dumnezeiască Liturghie, ierarhul sau preotul care slujește *binecuvintează* Împărăția lui Dumnezeu. A Dumnezeului treimic…

Dar nu o binecuvintează ca pe o realitate care *nu există*…ci ca pe o realitate *în care trăiește*.

Pentru că noi *trăim* în slava lui Dumnezeu, *simțind* și *văzând* slava lui Dumnezeu și de aceea trăim…*în* Împărăția Lui.

Însă Împărăția Lui *se tot lărgește* în noi, pe măsură ce noi *ne tot înduhovnicim* din cauza ei.

Întreaga creație, pas cu pas, merge spre *intrarea* în Împărăția lui Dumnezeu…pentru că El *iese* în lumea Lui pentru *a o transparentiza* la modul copleșitor.

Asta neînsemnând că toți *ne vom umple* de slava Lui, că vrem sau că nu vrem…ci unii vom resimți prezența Lui ca pe un chin *insuportabil*.

---

[156] Scrisă și publicată online, înainte de ora 14.00, în ziua de 30 octombrie 2013.

De aceea, numai dacă ești *înăuntru*, dacă ești *plin* de slava Împărăției…poți *să vezi* Împărăția.

Dacă nu *îți curățești* simțirile pentru Împărăție…Împărăția nu va fi niciodată *o prezență* pentru tine ci *o fantasmă*.

La fel, dacă nu îți iei viața și vârsta *în serios*, timpul trece, oasele îmbătrânesc, ajungi un moș sau o babă plină de păcatele tinereții…și nu arăți *prea multe*.

Timpul *nu te întreabă* dacă *îl vrei*…societatea capitalistă, care minimalizează *obscen de mult* omul, nu te prea sprijină să fii *ortodox* și *om de omenie*, clipele, zilele, orele…se scurg atât de năucitor…încât ce ai *pus* în tine, ce ai *lăsat* în urmă, ce ai lăsat *în alții*…ești tu cel de ieri, de acum 5 ani, 14, 24…

E adevărat și faptul că oamenii *te țin minte*…până *te uită*.

Sau te țin minte în modul în care *s-au implicat* în cunoașterea ta.

Iar dacă unii *te-au deformat*, în mintea lor, încă de pe când *trăiai*, crezi că te vor vedea „strălucitor” după?

Credeți că lumea are *să vă păstreze* chipul așa după cum doriți?

Credeți că *or să își piardă timpul* cu noi oamenii viitorului, dacă noi suntem *atât de egoiști* unul cu altul, încât nu ne oferim nici *cea mai mică atenție reciprocă*?

Timpul care trece e o certitudine…una dureroasă…

La 36 de ani mă simt mult mai lucid, mai atent și mai împlinit…dar, în același timp, am multe regrete, multe neîmpliniri, multe conversații…neterminate, multe conversații…neîncepute, multe neiertări, multe întrebări…fără răspuns.

Nu mai sunt credul, râd mai puțin, râd doar cu cine…îmi permite…muncesc până la epuizare pe fiecare zi, dacă nu mă epuizez nu pot să dorm…pentru că sunt un suflet mereu în mișcare…iar când mă trezesc, tot șirul de

nevoințe al preoției și al muncii mele intelectuale e ca *o intrare în larg* a corăbiei…

La 36 de ani am mai multe kilograme decât la 17, când eram șnur, dar am și mai multe ore pe scaun…pentru studiu și scris.

Îmi cade părul din cap și din barbă din cauza muncii intense. Tocmai de aceea a trebuit să mă tund scurt și la părul din cap și la cel din barbă.

Transpir abundent, trebuie să mănânc adesea pentru că *îmi mănânc* energia foarte repede, lucrez la mai multe cărți odată, mă plimb între mai multe orașe, am mai multe ocupații pe lângă preoție.

Dar mă simt…*înăuntrul* vieții mele!

Nu mă simt în afara mea, în afara Bisericii mele, în afara societății în care trăiesc, în afara lumii în care suntem.

Vorbesc cu tot felul de oameni, colaborez cu tot felul de oameni, scriu emailuri, iarăși, la tot felul de oameni…pentru că sunt avid de *noutatea ontologică*.

De oamenii ca *surprize frumoase* și *profunde*, în ciuda căderilor fiecăruia dintre noi…

Nu mă simt „vechi” dar *actualizez zilnic* vechiul plin de noutate.

Nu îmi place *să mă cert*…dar găsesc adesea *motive de dispută*.

Nu îmi place să fiu *aprobat*…fără să fiu *înțeles.*

Nu îmi place să fiu *cinstit* de cineva…dacă *nu mă iubește*.

Dar îmi place *să remarc* oameni, să îi descopăr, să mă las purtat de experiența lor, de modul lor de a vedea lucrurile.

Îmi place *să mă îndrăgostesc* de oameni, de firescul lor, de normalitatea existenței lor.

Îmi place *să admir* oameni și *să mă bucur* alături de oameni.

Îmi plac *la culme* oamenii care au idei, au vise, au proiecte, au simțiri și tresăriri sfinte.

Îmi plac oamenii, pentru că eu cred, nesmintit, *în puterea* oamenilor de *a se schimba*.

Oamenii *se pot schimba*, pentru că sunt *după chipul* lui Dumnezeu!

Iar Dumnezeu vrea, ca mereu, pe fiecare zi, să simțim tot mai mult, prin pocăința și asceza noastră, că Împărăția Lui nu numai că „s-a apropiat" ci că ea este *aerul* vieții noastre.

Exigențele Ortodoxiei, exigențele dreptei teologii și ale dreptei evlavii, pe care le cere Dumnezeu de la noi, sunt abisale, copleșitoare.

Dumnezeu vrea *să plonjăm*, ca într-un ocean, în slava Sa necreată. Adică *în ambianța* Împărăției Lui.

Adică să nu fim *afară*…ci *înăuntru*!

Să fim în *apa* Lui, în lumina slavei Lui, care *acoperă* întreaga existență.

Iar dacă *suntem cu* El…aflăm că suntem *și în viața noastră*, înăuntrul ei, că o înțelegem *în cursul* ei firesc, lăuntric.

Vă mulțumesc pentru că *ne sunteți aproape*, mie și doamnei preotese!

Vă mulțumesc pentru că, acolo unde sunteți, încercați să faceți *ceea ce trebuie*!

Vă mulțumesc pentru că *vă pasă*!

Și pentru că și nouă *ne pasă* de dumneavoastră, tocmai de aceea nădăjduim să fim aici, tot aici și pe viitor, pentru ca să ne purtăm unii altora așteptările și bucuriile. Amin!

Predică la Soborul Puterilor cereşti (8 noiembrie 2013)

Iubiții mei[157],

când spunem *sobor*, spunem *comuniune*.

Și când spunem *comuniune*, spunem *entuziasm* al iubirii și al conlucrării.

Iar *entuziasmul real* nu poate veni decât din *adevărata întâlnire* cu Dumnezeu, cea extatică și, la nivel mai redus, din *simțirea* și *înțelegerea* lucrării lui Dumnezeu în Biserica Sa și în lume.

Și când vorbim despre Sfinții Îngeri, pe lângă datele Scripturii și cele regăsibile în viețile Sfinților, cartea fundamentală a Ortodoxiei, care vorbește despre Sfinții Îngeri, din experiență extatică, este *Despre Ierarhia cerească*[158] a Sfântului Dionisie Areopagitul.

---

[157] Predică scrisă în dimineața zilei de 7 noiembrie 2013. O zi cu soare...și răcoare.

[158] A se vedea: https://archive.org/details/SfantulDionisieAreopagitulDespreIerarhiaCereasca2010.

Pentru că numai cineva, care i-a văzut, din descoperire dumnezeiască, poate vorbi în mod profund și detaliat, despre cine sunt, cum arată, ce slujire au în fața lui Dumnezeu.

În Dumnezeiasca Scriptură, la fel: cei care au avut vederi mistice, vedenii copleșitoare și le-au descris, atât în Vechiul cât și în Noul Testament, au vorbit despre același Dumnezeu treimic în jurul Căruia…noi toți suntem extaziați, plini de bucurie dumnezeiască.

Pentru că slava Lui, măreția descoperirilor Sale nesfârșite, ne scoate din noi înșine, ne face plini de dorul de Dumnezeu, de iubirea Lui nemărginită.

De aceea e nevoie *să învățăm*, din sursele Tradiției, *adevăratul profil* al Dumnezeieștilor Îngeri.

Cum ei sunt numai *mișcare spre bine*, spre doxologie, spre ajutorarea noastră, spre păzirea întregii lumi…dar cum, deopotrivă, ei sunt și agenții/ trimișii/ slujitorii lui Dumnezeu, care *pedepsesc* nedreptățile oamenilor.

În *Sinaxarul* zilei, din *Minei*[159], Sfântul Arhanghel Mihail e prezentat începând cu *opoziția sa tranșantă* față de Satana și de Îngerii lui.

Adică: cu un eveniment petrecut *în veșnicie* și nu *în temporalitate*.

Când Satana a căzut din cer…Sfântul Arhanghel Mihail a strâns Puterile cerești *în atenția* față de Domnul și *în slujirea* Lui. „Pentru aceasta, o adunare ca aceasta, s-a numit *soborul* Îngerilor, adică *luarea-aminte*, și *împreunare* și *unire*”[160] în slujirea lui Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeieștii Îngeri ai lui Dumnezeu, cei fără trup *material*, cei care sunt *duhuri pline de har*, au rămas cu El…când partea răzvrătirii a căzut din Cer ca un fulger…

Și tot aici, în *Sinaxarul* zilei, ca și în *Acatistul* zilei, aflăm *mărturia* Tradiției Bisericii

---

[159] *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927.
[160] Idem, p. 123.

despre *implicarea* Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil în istoria umanității.

Astfel, Sfântul Arhanghel Mihail, printre altele, s-a arătat în vedenie, în mod extatic, Sfântului Patriarh Avraam și Sfântului Lot, la distrugerea Sodomei și a Gomorrei. I s-a arătat în vedenie Sfântului Patriarh Iacov. A condus pe Israel prin pustiu. I s-a arătat lui Valaam și l-a făcut să profețească. I s-a arătat în vedenie lui Iisus al lui Navi[161].

Numele Sfântului Arhanghel Gavriil este pomenit de Sfântul Profet Daniil în cartea profeției sale (Dan. 8, 16 și 9, 21, *cf.* ed. BOR 1988). El a binevestit nașterea Sfântului Sampson. Dar și nașterea Prea Curatei Fecioare Maria, a hrănit-o 12 ani de zile pe Maica Domnului, în Templu, cu hrană cerească, a binevestit nașterea Sfântului Ioan Botezătorul dar și pe a Domnului Însuși[162].

Pe Sfântul Arhanghel Gavriil l-a văzut *în vedenia somnului* Sfântul Iosif, logodnicul Prea Curatei Stăpâne. Tot el *a răsturnat piatra* de la ușa mormântului Domnului în ziua Învierii Sale și *a binevestit* Sfintelor Femei Mironosițe cea mai *copleșitoare* bucurie a lumii: că *a înviat* Domnul[163]!

Însă toate aceste *vedenii* și *minuni* ale celor doi Arhangheli sunt *un procent infim* pe lângă întreaga lucrare, a tuturor Puterilor cerești, de *slujire*, de *revelare* și *de întărire* a noastră.

Pentru că Dumnezeiești Îngeri sunt *mereu prezenți* în viața Bisericii și a întregii existențe, sunt *iubirea copleșitoare în mișcare*, sunt *exemplaritățile prea-frumoase* ale creației lui Dumnezeu.

De aceea, la Dumnezeieștile Slujbe ale Bisericii, unde *stăm* și *slujim împreună* cu ei…și primim de la ei tot ajutorul și toată întărirea spre tot lucrul bun…dacă am avea *conștiința* și *simțirea* prezenței lor, am ști *ce să facem* cu

---

[161] Ibidem.
[162] Idem, p. 123-124.
[163] Idem, p. 124.

noi…și cum *să construim* unitatea interioară a comunităților noastre bisericești.

Pentru că *unitatea* și *coeziunea internă* a parohiei nu este *un decret extern*…ci e *o conștientizare* personală și reciprocă a rolului nostru și *o cointeresare reciprocă*.

Dacă *ne pasă* de noi…și dacă *ne pasă* de cei de lângă noi…atunci *ne pasă* de parohia noastră.

Și dacă ne pasă de parohia noastră, fără doar și poate, ne pasă de episcopia noastră, de mitropolia noastră, de patriarhia noastră, de toate patriarhatele ortodoxe ale pământului.

Când trăim *în ritmul* adevărului dumnezeiesc și suntem plini de slava lui Dumnezeu, atunci nu vrem binele și mântuirea și frumosul *doar pentru noi*…ci *pentru toți*.

De aceea mântuirea nu este *exclusivistă*…ci ea *include* pe toată lumea.

Căci pentru toți *Și-a întins* Domnul mâinile pe Cruce, ca *să ne strângă* pe toți la Sine.

Acesta e motivul pentru care Puterile cerești, strâns unite în jurul tronului Prea Sfintei Treimi, și care privesc *doar spre* El, sunt paradigma noastră eclesială de unitate și de frățietate.

Ca să fii văzut *bine* de celălalt, de confratele tău eclesial…trebuie să vii spre el *în autenticitatea ta* și în modul în care tu *îți lucrezi*, cu smerenie, mântuirea.

Numai când vrem toți *mântuirea* lui Dumnezeu și când Biserica este pentru noi *unirea tuturor* cu Dumnezeu și a noastră întreolaltă, *ne simțim bine* în Casa Domnului, conlucrăm cu ceilalți, n-avem nimic de ascuns, suntem transparenți și frumoși în acțiunile noastre, pentru că ceea ce facem, facem pentru Dumnezeu și împreună cu El.

A face pentru Dumnezeu înseamnă *a face lucruri durabile*, veșnice.

A face lucruri cu conștiință, cu dăruire, gândind la celălalt, gândind la viitor…văzând

toate lucrurile în derularea lor, cu perspectivă lungă…înseamnă a te arăta *om neapărat*, fundamental, în viața altora.

Azi îi facem *pomenirea de un an* bunicii noastre, Floarea Picioruș[164], care anul trecut…adormea cu pace, cu suflet împăcat, frumos…de ziua Sfinților Arhangheli.

La câteva săptămâni după, într-o zi când ne-am dus acasă, la țară…ne-am dat seama amândoi că la capul ei, când a murit, *a stat* Icoana Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil.

La înmormântare nu mi-am dat seama…dar după, văzând faptul, am înțeles că…*au dorit-o*…

Și Dumnezeiești Arhangheli *au dorit-o* pe mamaia Floarea, pentru că ea a fost *o slujire vie* toată viața, o neuitare la sine…pentru ca să facă *lucruri durabile* în alții…și pentru ei.

Fiecare clipă nedormită pentru mine, fiecare mâncare pe care mi-a făcut-o, fiecare spălare, plimbare, cuvânt, îmbrățișare, sfătuire…au fost *lucruri durabile*.

Le-a *amprentat* în mine…

De aceea o port, o port *cu bucurie* și *cu delicatețe* în mine…mă poartă în ea, în mod indiscutabil, alături de bunicul meu, Marin Picioruș, ei, oamenii…care *au investit* în mine totul, tot ce erau și aveau ei…pentru că *au crezut* în mine!

---

[164] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/11/13/bunica-floarea-piciorus-10-noiembie-2012-inainte-de-ingropare/.

Și există oameni care *merită* toată încrederea și tot sprijinul nostru atâta timp cât tot ceea ce fac ei nu este pentru interesul lor *îngust*…ci pentru interesul *de durată*, pentru interesul eclesial, pentru interesul național, pentru interesul umanității.

La o primă vedere, Dumnezeu părea „învins" de Satana și de demonii lui, atunci când *l-au făcut* pe omul zidit de Dumnezeu, îmbrăcat în slavă cerească de El, să păcătuiască.

Tot așa, văzând miop, Dumnezeu părea „stingher" și „pierdut" și „părăsit" de toți pe Cruce…însă cobora din prima clipă a morții în Iad, nu ca *un învins*, ci ca *un Biruitor al Iadului*.

Acum, din ce în ce mai mult, pe măsură ce ne adâncim în fastuoasa noastră *lipsă de sens*, de sens existențial și de sens axiologic, ni se pare că Dumnezeu este „neatractiv".

Însă Dumnezeul Care *mișcă* toată existența, El fiind *nemișcat*, mișcă cu slava Sa pe toți cei vii și plini de cugetare dumnezeiască, scoțându-i din sine printr-o copleșitoare iubire dumnezeiască.

Adică ziua de azi e ziua în care *ne bucurăm* de *iubirea copleșitoare* a lui Dumnezeu, care ne face pe toți, Îngeri și oameni, o Biserică a Lui plină de entuziasm, de viață, de candoare și de frumusețe dumnezeiască.

Din acest motiv, cei care poartă *nume* de Înger trebuie să arate *râvnă* și *conștiință* de Înger.

La mulți ani tuturor…și Dumnezeu să ne adune într-o singură Biserică a Lui, veșnică, netrecătoare, pe cei care, împreună cu Îngerii Lui, cu toți Sfinții și, mai ales, împreună cu Maica Domnului, ne-am ostenit toată viața pentru *unitate*, pentru *comuniune*, pentru *adevărul sfințeniei*! Amin.

Predică la Sfântul Mare Mucenic Mina [11 noiembrie 2013]

Iubiții mei,

Sfântul[165] Mina de la București…sau la Sfintele sale Moaște de la București[166]…oamenii vin, cel mai adesea, pentru că *au pierdut* un portofel, că li s-a furat un act, că au fost prădați de hoți.

Tocmai de aceea Icoana lui, cea de deasupra, după cum se vede…e plină de lănțișoare de aur…date drept *mulțumire*…pentru *recăpătarea* bunurilor pierdute, furate, uitate…

---

[165] Predică scrisă în seara zilei de 10 noiembrie 2013, o zi de duminică.

[166] A se vedea: http://www.sfminavergu.ro/index.html.

Adică vin la el pentru *a regăsi*…lucrul pierdut.

Numai că noi vrem să regăsim lucruri *banale*, chiar dacă *necesare* pentru fiecare în parte…pe lângă marile lucruri, pe care, ca Biserică, ca nație și ca oameni, *le-am pierdut de mult*…

Spre exemplu, v-aș propune *să ne rugăm* fiecare și toți laolaltă Sfântului Mina pentru a ne regăsi *frățietatea* și *unitatea interioară* din Biserică.

Să ne regăsim dorința de a ne cunoaște credința, de a ne trăi credința, de a ne propovădui credința cu bucurie și cu blândețe.

Să ne regăsim iubirea de neam, de țară, de oameni.

Să ne regăsim bunul simț, onestitatea, pofta de viață, dorința de muncă, bucuria de a exista…

Și pentru că, în predica de ieri, am vorbit despre *aproapele nostru*, despre paradoxalul nostru *aproape*, care nu e doar *prietenul* nostru sau *indiferentul* nostru ci și *vrăjmașul*, *nesuferitul*, *neiubitul de noi*...astăzi, la Sfântul Mina[167], vorbesc despre *termenii regăsirii* aproapelui nostru alături de Sfinți.

Nu e ușor *să cunoști* oamenii…

De aceea, pentru ca să-i cunoști pe oameni…ar trebui să ni-i luăm ca *aliați*, în acest demers, pe Sfinții lui Dumnezeu, pentru ca, împreună cu ei, *să-i cunoaștem pe* oameni…

Să-i cunoaștem *profund*…

Ce *pierdem*…dacă *ne regăsim* în rugăciune către Sfântul Mina?

Ce pierdem…dacă *strigăm* către el și îi spunem: „Sfinte Mina, dă-ne *să ne vedem* unii pe alții! Dă-ne să ne cunoaștem și să ne respectăm și să ne iubim, unii altora, eforturile de a fi *mai buni* și *mai generoși* unii cu alții!”?

Pentru că undeva *ne-am pierdut*…dorința de *a-i cunoaște* pe oameni…

---

[167] Idem: http://www.doxologia.ro/viata-sfant/viata-sfantului-mare-mucenic-mina.

Undeva ne-am pierdut *atenţia* faţă de ei…şi *uimirea* pentru ceea ce fac.

Cândva, în trecutul nostru, ne-am pierdut atât de mult *încrederea* în oameni…încât nu îl mai vedem pe niciunul *onest* în căutările sale.

Sfinte Mina, care ai murit *prin tăierea capului* iar trupul tău, cel mucenicit, a fost *aruncat în foc*, unde ne-am pierdut omenia?

Când, în ce zi, am început să fim *perverşi în toate* ale noastre, încât acum, când mergem pe stradă, printre oameni, nu mai vedem „oameni" ci „ziduri"?

Când am uitat să fim *oameni*, Sfinte Mina?

Şi de ce, când venim la Biserică şi toţi pozăm în „sfinţi", nimeni nu îşi mai *plânge* păcatele, nimeni nu mai e *radios* la faţă, nimeni nu mai e *curat* la minte, nimeni nu mai vede *cu inima*?

Unde ne-am *părăsit* ingenuitatea?

Unde ne-am părăsit dorinţele de bine, visele noastre frumoase, de prunci, pentru a deveni nişte canalii „adorabile"?

Cine *ne-a furat* nouă, Sfinte Mina, *încrederea în Dumnezeu* în timpul ispitelor şi al durerilor? Cine ne-a furat *liniştea*? De ce nu mai avem noi inimă de frate, inimă de om, ci avem de *cyborg*?

Ni s-a furat *portofelul*…

Bineînţeles: *o pagubă*…

Uneori, de această *pagubă*, ţine toată viaţa noastră…

Însă ce e *portofelul*…pe lângă *suflet*?!

Cine ne-a spus că sufletul *nu ni s-a furat*?

La Sfântul Mina cred că ar trebui să venim cu *probleme de suflet*…mai întâi şi nu cu *probleme de pungă*!

Punga *se va umple* din nou…dar ca să te bucuri *de pungă* cu adevărat…trebuie să ai *suflet*.

Trebuie *să îl vezi* pe celălalt.

Să îl vezi *integral*…şi nu *pe bucăţi*…

Și Sfântul Mina a făcut o mare minune în acest sens.

Într-o zi *a readus la viață*…pe un om *tăiat în bucăți*…Prin rugăciunile sale, cu harul lui Dumnezeu, cel tăiat în bucăți…s-a arătat viu și nevătămat.

Și cred că Sfântului Mina asta trebuie să îi cerem: Fă-ne, Sfinte Mina, o Biserică *mare* și *întreagă*! Unește-ne pe toți, care acum *nu ne vrem* și *nu ne vedem*, într-o singură, mare și preafrumoasă comunitate sfântă de credincioși ortodocși, care *să laude mereu* pe Dumnezeul nostru treimic și Lui *să-I slujească*!

Fă-ne din *extremiști nesimțiți*, oameni *cu minte frumoasă* și *echilibrată*!

Fă-ne din *aroganți* și *prefăcuți*, niște oameni *simpli* și *curați* la suflet și la trup!

Fă-ne una, o unitate sfântă între suflet și trup, așa cum n-am fost noi niciodată!

Și cred că, în acest fel, praznicul său devine *relevant* pentru toți, ca *o regăsire* a fiecăruia cu toți și a tuturor cu fiecare în parte.

Cred că trebuie *să încercăm*!

Dacă „încercarea moarte n-are”, poate că *are viață*.

Ce *pierdem*…dacă ne rugăm Sfântului Mina *să ne strângă* la un loc?

Și dacă, sărutând Sfintele sale Moaște, ne umplem *de har*, ce pierdem noi, dacă atunci când *ne întâlnim* cu altul…îl îmbrățișăm, îi vorbim, îi zâmbim altuia *cu har* de la Sfântul Mina?

Eu zic să încercăm *să ne strângem* cu ajutorul Sfinților Lui.

Pentru că cei care sunt *ai lui Dumnezeu*, sunt ai unității, sunt ai frățietății, sunt ai faptelor concrete.

Dumnezeu să ne umple de *concretitudinea* dorinței noastre de unitate și de frățietate! Amin.

Predică la pomenirea Sfântului Patriarh Ioan Gură de Aur [13 noiembrie 2013]

Iubiții mei[168],

[168] Predică din ziua de 13 noiembrie 2013.

pentru că avem *o parte* din Sfintele sale Moaște și în România[169]…putem vedea cu ochii noștri și noi, românii, că imensa teologie[170] și multa vorbire duhovnicească a Sfântului Ioan *seamănă* cu Sfintele sale Moaște.

Adică nu teologia „ne prostește”…nu duhovnicia „ne sălbăticește”…și nici arhieria „ne împăunează”…ci acestea toate, dacă *se împletesc* în viața noastră, ne înnobilează, ne fac plini de frumusețe și de smerenie, dacă tot ceea ce suntem și facem noi sunt…*plecări smerite* în fața Domnului.

…Ce înseamnă însă, *să predici* în comparație cu Sfântul Ioan[171]?

Și de ce trebuie să predici *sistematic*, pe cărți, pe autori, pe teme…și nu *haotic*?

Pentru ca să vedem *cât de grea* este vorbirea sistematică, punct cu punct și cât de grea este *elaborarea* unei exegeze la un text, când ai în față foarte multe *locuri grele*.

Pentru că Sfântul Ioan a comentat multe cărți și locuri grele din Scriptură, cu smerenie, cu multă luminare dumnezeiască, cu multă perspicacitate teologică…arătându-ne că nimic *nu e simplu* în revelația dumnezeiască și că nimic nu e *definitiv* în ceea ce privește înțelegerea aprofundată a teologiei.

De aceea, azi, când fundamentele vieții și ale gândirii sunt *ironizate*, când nu se mai găsește *sensul* vieții duhovnicești, când teologia pare *o auxiliară pitorească* în viața oamenilor, Sfântul Ioan ne amintește că *teologia* este *începutul* vieții noastre.

Nu putem trăi *cu adevărat*, dacă *nu ne raportăm* la Scriptură și la cărțile Tradiției Bisericii!

Acesta era motivul *prim* și *cel mai profund* pentru care Sfântul Ioan predica…predica enorm…

---

[169] A se vedea: http://www.ioanguradeaur.ro/sfinte-moaste/.

[170] Idem: http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_30_0345-0407-_Iohannes_Chrysostomus,_Sanctus.html.

[171] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Gur%C4%83_de_Aur.

A urmări gândurile sale, emoțiile sale, raportările sale la lume, admonestările sale la adresa decadenței lumii lui…înseamnă a urmări *o oboseală continuă*, plină de iubire de Dumnezeu, care e ocupată toată ziua cu contemplarea cuvintelor Domnului.

Și când mă gândesc la Sfântul Ioan…și când mă rog lui…mă rog ca celui care *știe*, foarte profund, *oboseala sfântă*, oboseala în slujirea lui Dumnezeu.

Oboseala preoției…care nu se mai termină niciodată…pentru că preoția *nu are vacanțe*, sejururi, pauze…

Când privesc Sfintele sale Moaște mă uit la vigoarea lui…a celui cu multe neputințe fizice și oboseală.

Iar mâna lui, de deasupra, mâna lui *dreaptă*…mâna cu care s-a închinat și a scris toată viața…e mână de *bărbat* a lui Dumnezeu…mână forte…deși trebuia să mănânce cu regim…iar oamenii *îi răstălmăceau* cuvintele…și *nu-l plăceau*…tocmai pentru că era frumos, *un om prea frumos* al Treimii.

Istoria Bisericii însă…ne arată că *frumusețea* a fost și este întotdeauna *urâtă*.

Frumusețea duhovnicească…

Pentru că e plină de măreție dumnezeiască.

Iar predica sa multă nu a fost resimțită, de către toți…ca *o colosală binecuvântare* și *luminare* de la Dumnezeu…ci ca *o povară nesuferită*.

Cuvintele, când *ies* de la oameni *mari*…sunt *grele*…

Ele *dor*…

Dar dor tocmai pentru că sunt pline de *greutatea* adevărului dumnezeiesc.

Și când nu-L suporți pe *Stăpânul* cuvintelor lui Ioan, nu-l poți *iubi* pe Ioan. Pentru că Ioan e *al Stăpânului*…și nu *al vorbirilor goale*.

Evanghelia Liturghiei de azi a fost In. 10, 9-16. Nici nu se putea alta…

Pentru că acest pasaj evanghelic e, de obicei, Evanghelia *Sfinților Ierarhi*.

Când Ierarhul Sfânt *seamănă* cu Ierarhul Treimii, cu Domnul, atunci Evanghelia ne spune: Eu sunt *ușa* Bisericii (v. 9), cât și *Păstorul cel bun*/ *frumos* (v. 11) iar Sfinții Mei Ierarhi sunt *uși* spre Biserică și *păstori* ai turmei Mele.

Căci tocmai de aceea predica…predica și iar…predica Dumnezeiescul Ioan: ca să se facă pentru toți *ușă* spre înțelegerea revelației dumnezeiești.

Ca să fii *păstor* al Bisericii trebuie să fii și *ușă*…dar și *dăruitor de hrană* credincioșilor.

Pentru că, pe cei *aduși* sau *veniți* la Domnul trebuie *să îi hrănești*, pe lângă Hrana-Hristos, și cu hrana cuvintelor Lui.

Ar fi fost foarte ușor doar *cu slujitul* Tainelor.

E foarte plăcut să botezi, să cununi, să sfințești o casă…

Numai că *sfințirile* nu țin loc de *vorbire* și de *făptuire*.

Ceea ce se face *la Biserică* e doar *începutul* unirii noastre cu Dumnezeu.

Vii, te spovedești, te împărtășești, te bucuri…dar trebuie *să înțelegi* ce ai primit, cum să te *comporți* față de ce ai primit de la Dumnezeu prin Biserica Lui…și care e *rostul* tuturor celor care se fac în Biserică și în viața creștină.

Pentru că, *fără explicații* la Taine, la Liturghie, la Slujbe, la Scriptură, la Sfinți…te uiți ca mâța în calendar…și nu ai niciun folos.

Ritualismul simplu se transformă în *automatism cu explicații hilare*.

Dacă *nu le explici* oamenilor *ce tot faci în altar*, ce tot *mănânci* și *mesteci* pe acolo, de ce tot *dai din mâini*, de ce *tămâiezi* așa de mult…care e rolul, în definitv, *al actelor* liturgice și sacramentale…oamenii trag tot felul de concluzii halucinante.

Iar dacă citim cu atenție comentariile Sfântului Ioan…aflăm că lumea lui avea și ea *barbarismele* și *prostiile* ei ca și lumea noastră.

Tocmai de aceea era nevoie de multă predică, de multă luminare.

Adică Sfântul Ioan nu predica pentru că toate, în Biserica și societatea lui, erau *bune, creștine* și *la locul lor* ci pentru că era multă dezordine, multă prostie, multă indiferență.

După 18 secole…suntem în aceeași situație *ingrată*!

Trebuie să explicăm *de ce trebuie* să ne umplem de harul lui Dumnezeu, de ce trebuie să postim, de ce trebuie să fim milostivi, de ce nu e bună prostia și neștiința adevărului dumnezeiesc…și asta unor creștini, cel mai adesea, botezați în pruncie…

Dar dacă *nu slujești* și *nu predici* cu iubire de Dumnezeu și de oameni…e semn că *nu ai grijă de oi* (v. 13).

Dar pentru ca să ai *grijă* de oi…trebuie să fii plin de *teologie* și *sfințenie*.

Iar, tu, păstorul oilor cuvântătoare…ca să fii *al sfințeniei*…trebuie să fii *cunoscut* și *dorit* de Dumnezeu și *ajutat* de El în toate.

Căci altfel cum *I-ai putea sluji* Lui, dacă El *nu te place*?

Iar dacă El *te place*…atunci *revarsă în tine* multe bogății dumnezeiești…ca să poți să scrii *multe volume Migne*.

Adică *opera mare*…cu Dumnezeu *se ține*…se face…se scrie…

Și Dumnezeu, atunci când *te cunoaște*…și *te inspiră*…te *ajută* pentru Biserica Lui și nu împotriva ei.

Iar dacă *te lupți* cu Ioan Gură de Aur, mai pe scurt, te lupți cu Dumnezeu, pentru că Ioan e slujitorul Lui.

Dar azi, bucurându-ne cu liturghisitorul Treimii, cu Prea Fericitul Patriarh al Bisericii, Părintele nostru, Ioan Gură de Aur, ne bucurăm de Dumnezeul nostru treimic, Care este minunat în Sfinții Lui.

Și pe Care Îl rugăm *să ne trimită mereu*…pe oamenii Lui, ca să conducă Biserica Sa spre Împărăția Sa cea veșnică.

Pentru că Biserica are nevoie de minți și de ochi și de mâini și de picioare care *să lucreze* dreptatea și sfințenia, de sufletele întraripate de dor dumnezeiesc, și care fac din trupurile lor *o frumusețe duhovnicească*.

Plotin sau Martin Luther nu pot arăta *Sfinte Moaşte* ca Ioan al Bisericii.

Filosofia fără Dumnezeu cât și *teologia fără El* sunt *morminte pline de necurăție*.

În schimb trupul, sufletul și opera lui Ioan Gură de Aur sunt *sfințenie*, sunt frumusețe, sunt căldură a iubirii dumnezeiești, pentru că arată faptul că, în întregime, omul *a fost* și *este teologie*.

Așadar, iubiții mei, să învățăm de la cel care *ne-a scris* Liturghia, cum să devenim *o liturghie veșnică* înaintea Prea Sfintei Treimi!

Să învățăm cum cuvintele *se întrupează* în viața noastră, cum teologia *de pe foaie* devine teologie *trăită*, teologie simțită și experiată prin toți *porii* identității noastre psiho-fizice.

Pentru că *ușa* pe care ne lasă *să intrăm* Dumnezeiescul Ioan, ușa Ortodoxiei, e *calea* spre Treime, e calea spre Împărăție, pentru că e calea Bisericii Lui.

Să ne bucurăm de *cale* și de cei care *ne păstoresc* pe cale, adică de Sfinții Lui, ca să ajungem la Dumnezeul nostru treimic, Care e *împlinirea* căii.

Că Lui I Se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Arhiepiscop Grigorie Palama [14 noiembrie 2013]

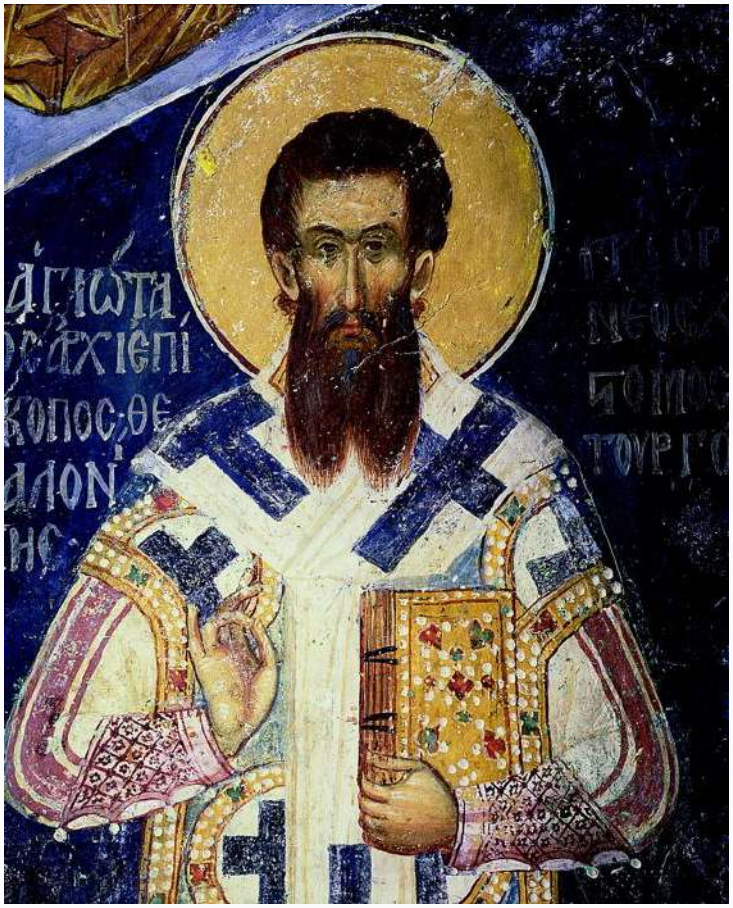

Iubiții mei[172],

când teologii ortodocşi vorbesc despre *Palama*…cel mai adesea vorbesc despre *lumina necreată*. Despre harul dumnezeiesc[173], inclus în discuția triadologică…deși Sfântul Grigorie nu s-a ocupat *numai* de acest subiect teologic.

Și, la nivel teologic, ei se bucură de *distincția* pe care Sfântul Grigorie a făcut-o între *ființa* lui Dumnezeu, *persoanele dumnezeiești* și

[172] Predică scrisă în dimineața zilei de 14 noiembrie 2013.
[173] A se vedea: https://archive.org/details/SfantulGrigoriePalamaDespreRugaciuneSiVedereDumnezeiasca2008.

slava necreată a Treimii, adică *lumina dumnezeiască*.

Persoanele dumnezeiești ale Treimii *personalizează* întreaga ființă dumnezeiască iar slava/ lumina/ harul dumnezeiesc este *strălucirea/ izvorârea de viață* a Treimii.

Adică Dumnezeu e *viu* și *ne umple* și pe noi de viața Lui, fără ca prin asta noi să devenim „o parte" din Dumnezeu ci *oameni care se îndumnezeiesc*, care *se transfigurează* prin harul Său.

Căci Sfântul Grigorie a propovăduit cu tărie adevărul experienței Bisericii și anume că ființa Treimii *nu poate fi cunoscută* de vreo creatură dar că, cei curați cu inima, cei plini de har, pot vedea, *pe măsura lor* și ca *dar* de la Dumnezeu, *slava* Prea Sfintei Treimi.

Numai că Sfântul Grigorie Palama nu a ajuns să vorbească despre slava lui Dumnezeu datorită unor căutări *speculative*, pur scriptice, ci datorită *experienței isihaste*.

Cei care *au negat*, în vremea lui, rezultatele *finale* ale rugăciunii inimii și anume *vederile extatice*, au găsit în Sfântul Grigorie Palama *un apărător* al Tradiției Bisericii.

Pentru că *tot efortul curățirii de patimi* și *vederile extatice* nu sunt *invenții* ale Sfântului Grigorie ci *însușiri fundamentale* ale vieții ortodoxe.

Însă, în vremea lui, ca și în vremea noastră, nici ortodocșii nu mai știau…care e *drumul* sfinției ortodoxe.

Pentru că nu e de ajuns *să vii*, să tot vii la Biserică, să asculți slujbe, să cânți, să te spovedești și să te împărtășești, rămânând *indiferent* la Tradiția teologică și experimentală a Bisericii…dacă nu înveți teologie ortodoxă și dacă nu începi *marea călătorie* a curățirii de patimi potrivit prescripțiilor patristice.

Acesta e motivul pentru care Părintele Stăniloae[174], în 1938, a început cu Palama. După

---

[174] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/cv-pr-prof-acad-dr-dumitru-staniloae/.

care, în 1946, a editat primul volum din *Filocalie*.

Pentru că Sfântul Grigorie Palama ne invită la *experiența reală* a comuniunii cu Dumnezeu, la vederea slavei Lui, care ne îndumnezeiește pe noi…iar *drumul* spre vederea lui Dumnezeu e în *Filocalie*.

Iar cele 12 volume filocalice întocmite de Părintele Dumitru nu sunt *toată filocalia*, adică *toată experiența* curățirii, a contemplării și a îndumnezeirii prezentă în Tradiția Bisericii ci doar *o fărâmă*, una *fundamentală*, e adevărat…dar *o fărâmă* din ea.

Orice Sfânt al Bisericii ne poate învăța *lucruri fundamentale* despre intimitatea cu Dumnezeu, așa că viața *frumoasă* și *bună*, viața cu Dumnezeu, *viața filocalică*, e învățabilă din orice *reper sfânt* al Tradiției.

Dar fără *experiența reală* a curățirii de patimi, a contemplărilor și a vederilor dumnezeiești nu putem scrie *teologie*!

Ca să *înțelegi* cum *au primit* Sfinții Profeți revelația dumnezeiască, adică cum s-a scris Scriptura Vechiului Testament, trebuie *să știi* ce înseamnă aceea *vedere dumnezeiască*. Ce înseamnă *extaz*.

Pentru că, fără această experiență, toate *vorbirile extatice* ale lui Dumnezeu cu Moise, cu Ilie, cu Isaia, cu Daniel le vei trata ca pe niște *vorbiri fantasmatice*.

Dar dacă ai *experiența* vederii extatice, toate *imaginările* despre *primirea revelației* se sting…pentru că știi *ce se petrece* în acel caz.

La fel, dacă vrei să scrii despre *taina necuprinsă* a Prea Sfintei Treimi, fără *vederea* slavei Ei, nu poți să înțelegi în vecii vecilor ce înseamnă *perihoreză* a persoanelor dumnezeiești și nici ce înseamnă *viață* a lui Dumnezeu. Pentru că îți vei imagina *comuniunea trinitară* cât și *harul dumnezeiesc* în termeni mult prea *umani* pe lângă frumusețea fără seamăn și dumnezeiască a realității Treimii.

Iar dacă vrei să scrii despre *unirea ipostatică*, nu copiindu-l pe Stăniloae, ci prin înțelegerea, pe măsura ta, a tainei de nepătruns a persoanei divino-umane a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Unul din Treime, trebuie să ai experiența vederii slavei Treimii, pentru că atunci vei înțelege, în tine, ce înseamnă ca trupul tău *să nu se mai lupte* cu sufletul tău, din care vei înțelege, cum se supune, întru toate, umanitatea Domnului dumnezeirii Sale.

Ca să vorbești despre *învierea duhovnicească* și despre *învierea morților*…trebuie să trăiești în tine, încă de acum, *rădăcinile* învierii, *strălucirile* ei, să simți, să presimți, cum va fi…când ceea ce e *deja* în tine…va fi, în mod copleșitor, o revelare paradoxală plină de tărie și de frumusețe și de subtilitate dumnezeiască.

Cum să vorbești despre *nevăzutul* Tainelor și al Bisericii și despre *adâncul* omului, dacă nu ai avut experiența slavei lui Dumnezeu, cea care ne dă ochi să vedem, ne dă inimă să simțim, ne duce…adânc în noi…și în alții?

Cam asta le-a spus, în alte cuvinte, Sfântul Grigorie opozanților săi: că teologia *reală* este *fundamental experimentală*.

Că teologia nu stă doar în *inteligența de a jongla* cu termeni, cu istoria Bisericii, cu supoziții…ci teologia stă în întreaga noastră ființă, pentru că este *o trăire* a lui Dumnezeu, a slavei lui Dumnezeu, cu întreaga noastră persoană.

Iar prin Sfântul Grigorie Palama[175], neiubit până azi de eterodocși și au dreptate când fac asta, pentru că nu e compatibil cu minciuna, *teologia ca viață* a învins, fără drept de apel, *teologia ca speculație* a lui Toma de Aquino[176].

Teologia ca viață are curățire de patimi, are contemplări dumnezeiești, are luminări și

[175] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Palama.
[176] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Toma_de_Aquino.

vederi dumnezeiești, cunoaște pașii îndumnezeirii și lasă în urmă Sfinte Moaște.

Teologia ca speculație…lasă în urmă tomuri scrise, subiecte de cercetare doctorală, ariditate multă…și multă rușine veșnică, pentru că a înlocuit *experiența religioasă* cu *ipocrizia*.

Însă *demersul fundamental* al Sfântului Grigorie Palama (1296-1359), pe care Biserica *îl prețuiește imens*, e acela că Arhiepiscopul Tesalonicului, la bază *monah* la Sfântul Munte Athos, ne-a propovăduit pe Dumnezeul Cel viu, pe Dumnezeul revelației, pe Dumnezeul Bisericii, pe Dumnezeul care ne mântuiește, Care ne sfințește, pentru că el s-a întâlnit *în mod abisal* cu Dumnezeul Cel adevărat.

Urmându-l pe Arhiepiscopul Bisericii în experiența lui mistică, îndumnezeitoare, pe Sfântul Grigorie Palama, ajungem și noi *să retrăim* frumusețea reală și îndumnezeitoare a Filocaliei.

Pentru că Filocalia nu e *de citit*…ci *de întrupat*, de devenit *una* cu noi!

Și cel care *ia în serios* viața Bisericii, sufletul lui, mântuirea lui…are doar *o cale*, una singură: cea a experienței curățitoare, luminătoare și sfințitoare a Bisericii.

Astfel nu vom ajunge niciodată, dacă *experimentăm* viața Bisericii, niște *pierduți în postmodernitate*, niște secularizați, care bâjbâim, cărora *ne e teamă* să spunem *cine suntem* și *în cine credem*.

A fi plin de slava lui Dumnezeu înseamnă *cea mai mare certitudine* a existenței Lui și a ta și a lumii în care suntem.

Dacă suntem *plini* de viața Lui…începem și *să gândim* ca El, să vedem lucrurile în profunzimea lor, în seriozitatea lor și nu la fandoseală…nu în pripă…nu pe sfert…

Începem să simțim *ca* Dumnezeu, să nu ne mai panicăm, să nu ne mai fie teamă…să avem *îndrăzneală sfântă*…îndrăzneală care *nu există* pe pământ…pentru că trăim *în alte ritmuri*, ale

Împărăției Lui…și nu suntem doar niște x și 0 pe tabla statisticii sociale.

Cu Dumnezeu învățăm *să vorbim* altfel.

Învățăm să ne comportăm *altfel*.

Învățăm să avem cuvânt, să avem ochi, să avem îmbrățișare, să avem respirație largă, să avem orizonturi incredibil de largi, să avem iertare, să avem cumsecădenie, să avem responsabilitate, să avem frățietate…

Pentru că rugăciunea ritmată cu pulsul nostru, rugăciunea neîncetată, bucuriile duhovnicești, tristețile și înțelegerile noastre, dezamăgirile și dorințele noastre sunt…cunoscute lui Dumnezeu, sunt trăite cu El…și El este Prietenul de fiecare clipă al vieții noastre.

De aceea, Dumnezeul nostru nu e *Unul al tristeții și al exterminării*, nu e *Marele Anonim*, nu e *Gelosul care ne ține departe de tainele Lui*, nu e *Indiferentul din sideralități de care nu avem nevoie*, ci e Dumnezeul treimic, Care *depășește toate* prin ființa Lui dar prin a Cărui slavă *coboară în noi* și *e în noi* în fiecare clipă a vieții noastre…fără să Îi pară „improprie" vreo ipostază a vieții noastre.

Pentru că Unul din Treime, Fiul lui Dumnezeu, S-a făcut Fiul Fecioarei…tocmai pentru ca să ne arate că *Îi pasă*…

Și am să *tot repet* acest lucru, acela că Lui *Îi pasă de noi* și că El *coboară* la noi și *ne caută* pe fiecare în parte pentru *o relație veșnică* cu El…pentru că în această *repetiție mântuitoare* stă *împlinirea noastră reală*.

De ce Sfântul Grigorie, când *lăsăm sec* pentru Postul Nașterii Domnului?

Și de ce *vine* el după Sfântul Ioan Gură de Aur?

Pentru că *experiența vorbește*…și pentru că experiența *are de-a face* cu Dumnezeu, cu Dumnezeul Cel Viu, Care îi schimbă pe oameni.

Dacă nu credem *în schimbarea* oamenilor, atunci când *Îl cunosc* pe Dumnezeu, *nu credem* în Dumnezeu!

Nu credem în Dumnezeu…dacă nu credem *în schimbarea reală*, de profunzime, a oamenilor.

Oamenii se schimbă, oamenii se îndreptează, oamenii se sfințesc…când intră *în contact real* cu Dumnezeul tuturor transfigurărilor personale.

Iar dacă nu e *schimbare ontologică*…e tristețe…mare tristețe…și asta înseamnă imobilism, secularism, postmodernism.

Ortodoxia e dinamismul îndumnezeirii.

Ea nu poate fi niciodată *anchilozată*, fadă, plictisitoare, insipidă…dacă e trăită.

Dacă e *imaginată*…sau dacă *ne imaginăm* că suntem „sfinți" fără să fim…Ortodoxia *trece* pe lângă noi, ca și *timpul*…și nu produce *nicio minune*.

Lăsați minunile lui Dumnezeu, iubiții mei, să vă umple inimile!

Lăsați-L pe Cel ce Se naște, să vă renască!

Lăsați-L pe Cel duios, să vă învețe frumusețea!

Lăsați-L să vă scape de bătrânețea păcatului, pentru că El are noutăți foarte vii, foarte copleșitoare pentru voi!

Dumnezeul slavei, Cel întreit în persoane, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, să ne dea tuturor puterea de a începe, de a traversa și de a ne duce la bun sfârșit postirea ce ne stă înainte, pentru ca postind cu bucurie, cu înțelegere, cu delicatețe, să vedem tot mai profund pe aproapele nostru și casa noastră de aici, lumea, care va fi transfigurată de slava Lui. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Paisie Velicikovski [15 noiembrie 2013]

Iubiții mei[177],

Sfântul Paisie Velicikovski[178] sau *de la Neamț*[179], așa cum a fost canonizat de Biserica noastră, a căutat toată viața lui *un Părinte duhovnicesc*.

Un *Învățător* și *un Prieten real*, un Prieten *iubit*.

---

[177] Predică scrisă în dimineața zilei de 15 noiembrie 2013.
[178] A se vedea: http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/product&path=36&product_id=72.
[179] Idem: http://sfintiromani.mmb.ro/?sf=9.

Și pentru asta *l-am iubit mult*, din prima, atunci când am început *să-i cunosc* scrierile, pentru că această *căutare enormă* a sa arată *sinceritate profundă* în nevoință.

Cine începe *bine* viața cu Dumnezeu..acela vrea să învețe, să asculte, să fie îndrumat, să fie dus cu adevărat *în mijlocul* vieții ortodoxe și nu *să rătăcească* aiurea.

De aceea, el a căutat pe cineva de la care *să învețe* cum să se roage, cum să se nevoiască, cum să trăiască ortodox și monahal.

Și *n-a găsit*!…

N-a găsit niciun om, în vremea lui, cu care să fie *compatibil*…duhovnicește.

Tocmai de aceea și noi, dacă *am căutat* toată viața un duhovnic, un prieten, un soț, un iubit…și n-am găsit…asta nu înseamnă că suntem *pierduți*.

Căci Sfântul Paisie, care căuta un *Părinte*, pentru că i-a pus pe Sfinții lui Dumnezeu drept *călăuzitori* ai lui în viața duhovnicească și pentru că *a învățat* din scrierile lor, așa, *de departe*…ce înseamnă *a trăi creștinește*…a devenit el însuși *un Părinte* pentru mulți fii duhovnicești.

Dar a devenit un Părinte care știa…*câtă nevoie* au oamenii de iubire, de înțelegere, de ajutor real, profund, la nivel interior.

Cei care au avut parte de *ucenicia* față de Părinți duhovnicești…au înțeles lucrurile *mai repede*. Au sporit repede…în scurt timp.

Pentru că au fost *ajutați* să înmugurească.

Au simțit *cum gâlgâie* harul în Părinții lor, cum arată citirea *înțeleasă* cu ochi sfinți, cum arată rugăciunea *esențială*, cum arată vibrația *curată* a iubirii, a prieteniei, a cuviosiei, a curăției…

Pentru că *intimitatea* cu Părinți Sfinți e ca *statul lângă* foc, lângă izvor, lângă pădurea plină de virtuți multe și de aer pătrunzător, e ca statul *lângă* munte și *pe* munte.

Dar singur…singur în deșert, singur în văi cu jivine…singur în rumoare…singur în

anonimat…singur în mulțime…înseamnă *suferință multă* și *neîmpărtășită*.

Tocmai de aceea, acești *copaci puternici*, care au rezistat la toată suferința, la toată neînțelegerea, la toată ironia lumii din dragostea lor de Dumnezeu, ne arată că *ne putem sfinți* chiar și când nimeni *nu ne sprijină* în acest sens.

Nevoința Sfântului Paisie, pentru *a înlocui* ucenicia de care nu avea parte, s-a concretizat în studiul intens al Scripturii și al Părinților, din care a venit multă asceză dar și multă luminare dumnezeiască, pe baza cărora a început *să traducă* Părinți dar și *să scrie* despre înțelegerile sale dumnezeiești.

A făcut totul *ca-n cărți*, s-a nevoit cu câțiva la început…după care a devenit *îndrumătorul* unei cete mari de monahi, de diverse naționalități.

Pentru el a contat, deopotrivă, *scrisul* dar și *comunicarea, înțelegerea* între ortodocșii de diverse etnii dar și *acrivia* credinței și a experienței ortodoxe.

Pentru că nu te poți nevoi *bine,* dacă *nu crezi bine*.

Nevoința *reală* e nevoința care *te duce* la contemplare și la vederea slavei lui Dumnezeu și nu e *o oboseală fără sens*.

Tocmai de aceea, Dumnezeiescul Paisie a început să traducă, să citească, să comenteze ceea ce citea…și *să devină* ceea ce citea, pentru că înțelegea că *nu te poți încrede* în propriile tale opinii, percepții, obiceiuri, până când ele nu sunt *parafate* de Dumnezeu prin harul Său.

Dacă ar fi avut *un Părinte* lângă el, pe cineva care să-i înțeleagă *rădăcinile* gândurilor și ale faptelor sale, ar fi fost *mult mai ușor*. Dar fără el a fost nevoie de studiu, de încordare și de atenție mărită în toate…pentru ca să nu derapeze, în mod jalnic, de la viața monahală și de la cugetarea evlaviei.

De aceea, *marea virtute a ascultării*, pe care noi o folosim, adesea, doar ca pe *un bau-bau* și nu ca pe *o îmbrățișare reală*, nu poate

exista decât între *un Părinte real* și *un ucenic real*.

Ucenicul real e ucenicul căruia Dumnezeu *îi descoperă* un Părinte *adevărat*, adică *un prieten* al lui Dumnezeu.

Ucenicul real e *cel pregătit*, prin sinceritatea lui totală de a cunoaște și a trăi ortodox, de *a se supune dumnezeiește* în fața experienței văzătoare de Dumnezeu a Părintelui duhovnicesc și a propriului său suflet.

Ucenicul nu merge ca *țăranul rob* în fața *moșierului*, pentru răspunsuri disprețuitoare…nu e cel care *îi cară* geanta pentru ca „să-l pună bine" cu Dumnezeu…nu e cel care trebuie „minimalizat", așa, în orb, pentru că minimalizarea înseamnă „smerirea lui"…ci ucenicul este *confidentul de taină* al Părintelui, în care acesta *își varsă* cuvintele, experiența, viața, sfințenia…devenind *una cu el*, o unitate sfântă, duhovnicească.

Dacă părinții noștri trupești devin *una cu noi* prin tot ceea ce ne spun și ne fac și ne dăruie, Părinții duhovnicești devin *și mai profund* una cu noi, pentru că ei *se varsă în noi* ca prezențe duhovnicești, ca oameni ai lui Dumnezeu, ca neînlocuibili.

Văzându-l, auzindu-l, stând lângă el, stând cu el, citind ce scrie, ascultându-i confesiunile…Părintele *intră în tine* ca o lumină, ca o bucurie, ca o întărire, ca o fericire, ca o prietenie unică, ca o împlinire.

Relația dintre ucenic și Părinte e *o îndrăgostire* care devine *iubire neclintită*, veșnică.

Pentru că, pe fiecare zi, găsești *noi motive de dragoste* în Părintele tău, de bucurie și de îndrăzneală sfântă, pentru că el te duce, tot mai mult, spre treapta unde el *este* în fața lui Dumnezeu, te trage după sine și te face să crești…în relația cu Dumnezeu…și cu el…

Pentru că Părintele te face *să fii viu* în relația ta cu Dumnezeu, în care, dacă crești, crești *în înțelegerea* ta, a lui, a întregii lumi.

Iar Dumnezeiescul Paisie, cel atent la detalii…a crescut…a crescut foarte mult în relația sa cu Dumnezeu și a făcut din ucenicii lui *un suflu al schimbării*.

De aceea când auziți de *paisianism*[180] …auziți despre *ce a făcut* Paisie, cu ucenicii lui, în România trecutului.

Pentru că Paisie *de la Neamț* (n. 21 decembrie 1722 – † 15 noiembrie 1794), care este ucrainean din Poltava, a adormit în Mănăstirea Neamț, la vârsta de 72 de ani, lăsând în urmă o obște de „1.000 de călugări români, ruși, ucraineni, greci, bulgari”[181].

Iar dacă în secolul al 18-lea *s-au putut traduce* Sfinții Părinți din greacă și din slavonă, încât Mănăstirea Neamț a ajuns „*o adevărată academie* patristică și duhovnicească”[182], în secolul al 21-lea, cu onlineul în casă, cu biblioteci incredibil de vaste, cu tot ce ne trebuie la îndemână…de ce *nu se poate*?!

De ce nu se poate *trăi ortodox* acum, când *avem de toate*?

Sau unde sunt Părinții duhovnicești, care *știu* și *pot* și *vor* să crească ucenici?

Unde sunt *traducătorii teologici* de dimineața până seara?

Unde sunt rugătorii, milostivii, postitorii, comentatorii vieții Bisericii?

De ce Paisie putea *să scrie* scrisori…iar noi nu putem *scrie* emailuri?

De ce Paisie *iubea* comunitățile ortodoxe multietnice și pleda pentru *învățatul* limbilor străine și pentru *traduceri* scripturale și patristice și liturgice pline de atenție, iar noi nu?

De ce nu ne asemănăm la râvnă și la ocupații cu Sfântul Paisie Velicikovski?

De ce el a plecat de-acasă, s-a dus la Sfântul Munte Athos, a venit în Moldova, a

---

[180] Dr. Dan Zamfirescu, *Paisianismul, un moment românesc în istoria spiritualităţii europene*, Ed. Roza Vânturilor, Bucureşti, 1996.

[181] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_de_la_Neam%C8%9B.

[182] Ibidem.

căutat, s-a zbătut pentru *a-și înțelege* credința ortodoxă și pentru *a trăi* la exigențele ei maximale, iar noi n-avem astfel de…*griji sfinte*?

Da, oamenii se văd *în detalii*!

Detaliile *ne ridică*…detaliile *ne coboară*…

Dacă zicem că suntem una…dar facem alta…dacă facem alta…și credem că facem „ce trebuie"…n-avem de-a face cu râvna lui Paisie, cu râvna Sfinților.

Pentru că *râvna* Sfinților nu doar *citește* ce există pe piață, nu doar *se roagă* la Biserică, de ochii lumii, nu doar pare „ortodoxă" ca să nu fie exclusă…ci ea *excavează* trecutul Bisericii, se problematizează, traduce, umblă, se smerește continuu, caută oameni autentici, nu înghite găluștile „cuviosiei" mimetice, nu se uită la crucile mari de pe piept, nici la pozițiile eclesiale efemere…ci privește oamenii *în adevărul lor*.

Pentru că oamenii *sunt* ceea ce *rămân*…după ce *îi dezbraci* de hainele închipuirii de sine, de grimase, de fumuri, de „bunul lor orgoliu creștinesc".

Oamenii sunt *ei înșiși*…când îi vezi în *simplitatea* lor nudă, nefalsificată…când îi vezi *în lăuntrul* lor.

Dacă acolo, în lăuntrul lor, sunt *cu* Dumnezeu, sunt *plini de slava* lui Dumnezeu, sunt un altar pe care *tronează* Dumnezeu…atunci oamenii aceia sunt *Părinți duhovnicești*.

Paisie *i-a căutat* pe aceștia toată viața…și *nu i-a găsit*.

Și el avea niște ochi ai inimii buni, spălați cu lacrimi și cu rugăciune multă…

Dacă el, cel atât de *spălat la suflet* n-a găsit *Părinți*…atunci e *o nevoință imensă* curățirea de patimi, care *să ne dea ochi* pentru Părinți.

Dar *lecția* lui Paisie pentru noi e aceea că tu…poți să fii următorul *Părinte*, următoarea *Maică* duhovnicească!

Dacă vrei *să fii*…atunci *lasă-te modelat* de Dumnezeu ca pământul care devine *oală*!

Azi *a început* postul, e vreme *de modelare*, iar Sfântul Paisie, cel *ars de dorul* ascultării și al uceniciei, ne poate ajuta pe calea postului nostru, pe calea căutării noastre, pe calea vederii noastre.

El ne poate da *ochi*, prin rugăciunile sale.

Ne poate da *ochi*…ca să-i *vedem* pe oameni…și printre oameni…să vedem *munții umani*, coloșii umanității, care sunt *Părinții duhovnicești*.

Iar Dumnezeu dorește foarte mult *să ne arate* pe oamenii Săi, pentru ca *să-i iubim* așa cum *îi iubește* El și după cum El *Se coboară în ei* și *locuiește cu ei*.

Să avem post *simțitor* și *văzător* de Dumnezeu!

Pentru ca să înțelegem *cine Se naște* pentru noi.

Pentru că *marea problemă* a noastră, a celor care postim începând de azi, e că putem *să Îl confundăm* pe Cel ce Se naște…cu *altcineva*, și să ne comportăm „creștinește" nu ca Cel ce *Se naște*…ci *ca alții*, care nu s-au născut și nici n-au murit pentru noi.

Postul, rugăciunea, fața noastră arată *ca Dumnezeul* Căruia Îi slujim.

Și nu e nicio mare filosofie ca cineva *să își dea seama* cui Îi slujim.

Dacă avem ochi bulbucați de nervi, răi, respingători, dacă suntem o agitație continuă, dacă tot ce iese din noi e ca gerul polar, dacă în jurul nostru oamenii simt că a venit cataclismul…atunci avem alt dumnezeu decât pe Cel ce Se naște.

Cel care Se naște e delicat, e profund, e duios, e de necuprins în două vorbe, în fața Lui cazi pe fața ta, la pământ…

Animalele vin spre El, Îngerii vin spre El, magii vin spre El, păstorii vin spre El, copiii Îl adoră, toți găsesc *un sprijin* în persoana Lui.

De aceea, dacă *avem chef* de post și de rugăciune și de Biserică și de oameni…căci mulți oameni *fug* după noi, după oamenii lui Dumnezeu…acum e momentul să arătăm *cui slujim*!

Și fie ca Cel Căruia noi Îi slujim, Dumnezeul nostru treimic, să ne învețe pe toți și pe fiecare în parte, care e *atitudinea eclesială autentică* în toate demersurile vieții noastre! Amin.

Predică la pomenirea Sfântului Apostol și Evanghelist Matei [16 noiembrie 2013]

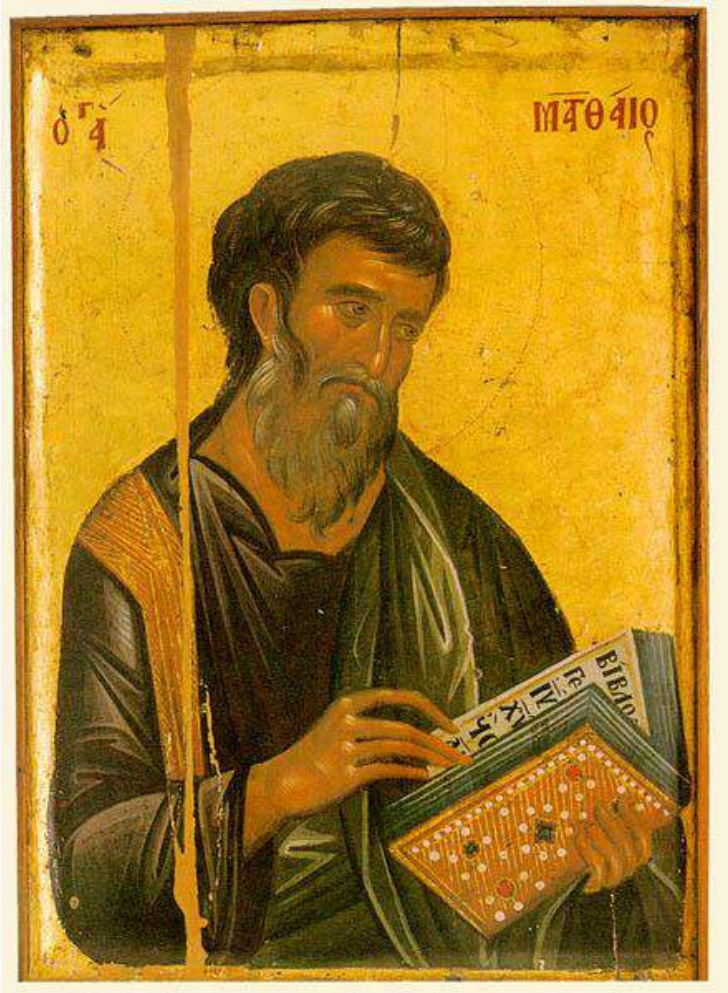

Iubiții mei[183],

când avem o Dumnezeiască Evanghelie[184] a Sfântului Matteos [Μαθθαῖος[185]] / Matei și încă trei în afară de ea, incluse în Scriptura Noului Testament, înseamnă că fiecare carte sfântă a Scripturii are *rolul ei* bine definit…și că fiecare este *de neînlocuit* în viața Bisericii.

---

[183] Scrisă în dimineața zilei de 16 noiembrie 2013.
[184] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/.
[185] *Cf.* Mt. 10, 3, GNT.

Iar Evanghelia lui Matei este cu atât mai mult *de neînlocuit*, pentru că ea a fost *prima scrisă*.

Așa rezultă din ediția românească a *Vieții*[186] lui, din care aflăm că Matei a scris-o „în limba evreiască, pentru evreii care crezuseră, şi a scris-o *după opt ani* de la Înălţarea Domnului, propovăduind această Evanghelie prin multe ţări".

Din ebraică sau aramaică, Evanghelia sa a fost tradusă *în limba greacă* iar noi, când ne raportăm la Evanghelia sa, ne raportăm la ediția/ edițiile grecești. La fel facem și la celelalte cărți ale Scripturii Noului Testament: ne raportăm la textul lor *în limba greacă*.

Sfântul Matei începe genealogia Domnului cu Avraam (cap. 1), ne spune că Maria e Mama Lui (1, 18), că nașterea Lui a fost prezisă (2, 6), că Familia Sfântă a trebuit să plece în Egipt din cauza lui Irod (2, 14)…pentru că Fiul nu a fost primit *cu aplauze* de mai marii lumii.

Domnul a locuit în cetatea Nazaret (2, 23), Ioannis [Ἰωάννης]/ Ioan Botezătorul L-a propovăduit și botezat pe Domnul (3, 11-16), El a postit 40 de zile și 40 de nopți în pustiu, după care a flămânzit (4, 2), pentru ca să ne arate nouă cum se păstrează *simțirea harului dumnezeiesc în noi*, har pe care l-am primit la Botez: prin multă asceză, rugăciune și atenție.

Sfântul Matei ne vorbește despre ispitirea Lui de către Satana (4, 3-10), pentru ca să nu ne mire insinuările, tertipurile, agasările continue ale demonilor în viața noastră.

Domnul locuiește în Cafarnaum [Καφαρναοὺμ]/ Capernaum (4, 13), Își alege Apostolii (4, 18-22), *Predica de pe Munte* e aici, la Matei (cap. 5-7, în mod integral), El vindecă oameni (8, 13), liniștește furtuna (8, 26), îi scoate pe demoni din oameni (8, 32).

---

[186] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-16-sf_evanghelist_matei.html.

Noi am vrea, astăzi, tot felul de date despre Domnul: ce înălțime avea, ce greutate, dacă „știa" să scrie, cum Îi era glasul, ochii, fața, câte sunt cele nescrise, de ce despre unele nu s-a scris nimic.

Însă Matei, alături de ceilalți 3 Evangheliști, ne spune lucruri abisale în puține cuvinte, ne dă mărturie *directă*, de la fața locului…și mărturia lui face parte din modul nostru de *a ne raporta* la Fiul și, prin El, la întreaga Treime, la Apostoli, la epoca Domnului, la mentalitatea în cadrul căreia a fost revelată/ descoperită/ făcută cunoscută Biserica și, totodată, viața creștină.

Matteos e chemat la 9, 9…de la vamă…și despre cum s-a manifestat, atunci când *a fost chemat*, autorul, despre sine, spune: „și s-a ridicat [și] i-a urmat Lui" (9, 9).

Pare simplu, nu?

Dar să ne punem, totuși, *în locul lui*!

Câți ar renunța astăzi la postul lor de profesor, de episcop, de ministru, de director, de…ca *să Îl urmeze* pe Domnul?

Să zicem că noi…am fi *atunci*…în secolul lui Hristos…când El Își chema Ucenicii…și ne-ar *viza* pe unul dintre noi.

Câți *am renunța* la poziția, la banii și la confortul nostru ca *să batem coclaurile*[187] cu Hristos?

E greu de spus, nu?!…

Însă Matei a văzut în Domnul…o autoritate extrem de serioasă, Care *îi cere ceva fundamental*. Și simțindu-se *bolnav* (9, 12) dar, în același timp, *chemat* de Domnul, a mers cu El pentru ca să devină *puternic* (9, 12) în faptă și în cuvânt.

Se auto-enumeră, la 10, 3, printre cei 12 Apostoli ai Domnului…pentru că era unul dintre ei. Se enumeră ca *al 8-lea chemat*. Între Tomas și Iacovos al lui Alfeos…

---

[187] În locuri neumblate, pustii.

Și se prezintă ca „Matteos vameșul” și nu ca *Matei Apostolul*, deși acum nu mai era *vameș*…ci *Apostol*.

Însă și Pavel va face la fel: se va considera *un prigonitor* al Domnului [I Cor. 15, 9]…pentru că asta fusese odată…după cum și Petru se va considera *impropriu* răstignirii cu capul în sus…și va cere răstignirea *cu capul în jos*[188], pentru că s-a lepădat…cândva, de Domnul…

Adică: „păcatul meu *înaintea mea* (ἐνώπιόν μού) este întru toate” [Ps. 50, 5, LXX] zilele mele.

Căci *conștiința păcătoșeniei personale* vine din *vederea profundă* și *continuă* a căderilor noastre din tot anul, din toată ziua, din toată clipa vieții noastre.

Cine e *profund*, e profund tocmai pentru că *își vede* și *își urăște în mod fundamental* păcatele.

Iar dacă *urăști tot păcatul* pe care l-ai făcut, toată nedreptatea, toată indelicatețea și ipocrizia de care ai fost în stare…atunci vrei *să scapi* de urâtul din tine…pentru frumusețea veșnică și îndumnezeitoare a lui Dumnezeu.

Matei a trăit *în intimitatea* Domnului…căci asta înseamnă *ucenicie*!

L-a văzut mergând, vorbind, vindecând, dormind, mâncând, cum îi sfătuia, cum privea, cum Se bucura, cum Se îndurera de durerile oamenilor, cum privea boala, moartea, ce slavă iradia din El…

Matei a fost acolo, *în proximitatea* Lui!

L-a văzut pe Cel veșnic, Care S-a întrupat pentru noi și pentru vindecarea/ mântuirea/ transfigurarea noastră.

Și El *i-a trimis* pe ei, pe Apostoli, ca pe niște oi în mijlocul lupilor [10, 16]…

Oare nu putea El *să le schimbe mințile*, așa, deodată, tuturor acelora care îi vedeau și îi

---

[188] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsiun/06-29-sf_ap_petru.html.

ascultau pe Apostoli, ca să nu mai aibă și ei, sărmanii, *atâtea probleme*?

Oare El, Cel care *ține toate* în palma Lui…nu putea să facă *o lume ideală* pentru Apostolii Lui…sau nu putea să îi ia, odată cu Sine, la înălțarea Lui la cer?

„Atunci *de ce nu i-a luat cu Sine*?! De ce i-a lăsat *să sufere chinuri* atât de îngrozitoare?!! De ce nu i-a fost *milă* de ei?!!".

Nu i-a fost „milă" de ei…pentru că *i-a iubit enorm*!

Iar iubirea *care iubește*…vrea ca bucuria oamenilor să fie reală, să fie muncită, să fie veșnică.

I-a iubit *enorm* pe Apostolii Lui…după cum *ne iubește* pe fiecare dintre noi.

Dar dacă Matei nu mergea în lume și nu se chinuia să propovăduiască Evanghelia mântuirii și dacă nu convertea și nu boteza atâția, dacă nu hirotonea atâția…dacă nu adormea, de moarte cuvioasă, aruncat fiind în foc[189]…Matei nu ar fi arătat *câtă iubire* are el pentru Hristos cât și pentru noi, pentru fiecare dintre noi, care suntem *ucenicii lui* în Domnul.

Căci oricine a citit și aprofundează Evanghelia lui Matei…*învață* de la Matei cele despre Domnul.

Dar învață de la Matei atât *lucrurile bune* ale Domnului cât și *relele* pe care, cu nerecunoștință extremă, I le-au făcut oamenii.

Căci oamenii L-au ironizat pe Domnul [11, 19], L-au ispitit [19, 3], Iudas Iscariotis s-a dus la arhierei și L-a vândut pe 30 de arginți [26, 15], Iudas Îl predă pe Domnul [26, 50], Petros *se leapădă* de El dar *plânge cu amar* [26, 69-75] – și plânsul său va fi *spre mântuire*, în timp ce Iudas *se spânzură* [27, 5] – Se cere răstignirea Lui [27, 22], L-au batjocorit și bătut [27, 28-31], a fost răstignit pe Cruce [27, 38] în mijlocul pământului, ca să îi îmbrățișeze pe toți, din toate timpurile și din toate locurile, Și-a dat duhul [27,

---

[189] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-16-sf_evanghelist_matei.html.

50] și a coborât în Iad ca un biruitor al păcatelor, al morții și al demonilor, trupul Său cel de viață dătător, care nu a cunoscut stricăciunea, a fost îngropat [27, 60]…dar a treia zi a înviat din mormânt ca un Atotputernic, cu trupul Său mucenicit plin de slavă, de slava Sa cea veșnică.

Matei L-a văzut pe Iisus Hristos Cel înviat dar și când El S-a înălțat la cer.

El a fost umplut de harul Sfântului Duh, de harul Treimii la Cincizecime și de aceea a scris și a propovăduit în multe locuri, îndeosebi în Etiopia[190], unde îi căzuse sorțul propovăduirii.

Și pentru că focul *nu a ars* Sfintele sale Moaște, după cum nici apa *nu i-a înghițit* sicriul[191]…Sfintele sale Moaște sunt astăzi la Trier, în Germania[192].

Însă Sfântul Matei e prezent, peste tot, în orice Biserică, prin Evanghelia sa.

Și ori de câte ori o citim, *îi cinstim grija sa* pentru noi…pentru că nu ne-a lăsat *săraci* de experiența sa.

---

[190] Ibidem.

[191] Ibidem.

[192] A se vedea: http://hrana-vie.blogspot.ro/2011/04/comorile-crestinatatii-din-orasul-trier.html. Fotografia supra, cu sicriul Sfintelor sale Moaşte, e *din sursa aceasta* și e făcută de *Mihaela Walter*.

Așadar, să-l rugăm pe Domnul și Învățătorul nostru, acum, în a doua zi a postului, ca să ne miluiască și să ne îndrepteze viața pentru rugăciunile Sfântului Său Apostol Matei, pentru ca să vedem *ce trebuie să facem* în viața noastră…și *pe câte să le îndreptăm*.

Pentru că Sfântul Apostol Matei, alături de toți Sfinții Domnului, e *pururea rugător* pentru noi și pentru mântuirea noastră.

Și noi *să-l cinstim*, și noi *să-i purtăm numele* cu cuviință și demnitate, și noi *să-l chemăm* în viața noastră mereu, pentru ca cel care ne-a scris despre Domnul…să Îl scrie pe El în conștiința și în inima noastră, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 26-a după Rusalii [2013]

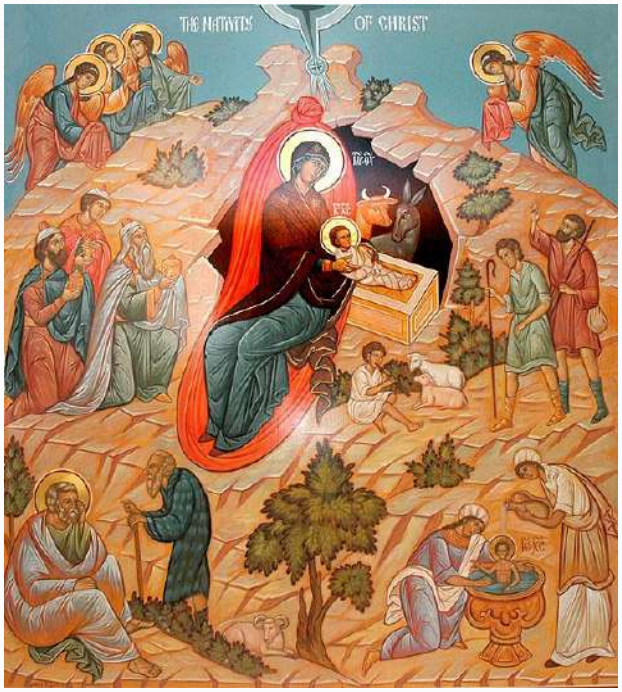

Iubiții mei[193],

vorba cântecului: „și băieții [mari] plâng câteodată”!…

Pentru că cei mici plâng…de când sunt ei…și dacă nu știi *să-i oprești*, adică *să le faci* gusturile, nu ai somn toată noaptea…nici toată ziua…

Plâng câteodată, de mai multe ori…sau veșnic…băieții *mari*, adică *toți oamenii maturi*, tocmai pentru că *nu se păzesc* de *lăcomia de-a păcătui*.

Căci înainte de parabola zilei [Lc. 12, 16-21], Domnul a spus către ascultătorii Săi:

„Vedeți și păziți-vă de toată *lăcomia* [πλεονεξίας]! Căci *viața lui*, a cuiva, nu este *din bogățiile lui în belșug*” [GNT, Lc. 12, 15].

[193] Predică scrisă în după-amiaza zilei de 16 noiembrie 2013.

De aceea, Domnul a vorbit apoi despre *omul bogat*, căruia *i-a rodit* [εὐφόρησεν] țarina [Lc. 12, 16].

Însă *euforie* al nostru vine de la verbul grecesc *efforeo* [εὐφορέω], care, la nivelul elementelor sale morfematice, înseamnă: *bună purtare*. De aceea, când țarina *se poartă bine*…cu omul…*rodește* din belșug și el e *bucuros*. Pentru că *efforeo* înseamnă = a purta roade bune, a fi productiv. Adică *a da la iveală/ a produce*…lucrurile, pe care oamenii *le așteaptă*…

Dar *hora* [χώρα] din greacă, adică *țarina*, e *pământul proprietate personală* cât și *sufletul nostru*.

Pe ambele *le-am primit* de la Dumnezeu, Cel prea-bogat și Cel prea-productiv.

Dumnezeu a făcut cerul și pământul, iarba și copacii, animalele și păsările, peștii și planetele, tot echilibrul existenței, timpul și spațiul…după care a făcut omul, după chipul Său…pentru ca *să crească* în asemănarea cu Sine.

Dar nu i-a dat *suflet* numai primului om…ci la fiecare nouă făptură umană, din prima clipă a zămislirii ei în uterul mamei, Dumnezeu *îi dă* un suflet personal, *atunci creat* de El, care nu a mai fost al niciunui om…și care suflet *își va clădi trupul*, încet dar sigur, în trupul mamei.

Într-o imagine simbolică, sufletul ar fi *sămânța* care stă la baza florii numită *om*.

Numai că sufletul e *spiritual* și *nemuritor*, pe când trupul e *carnal* și *muritor*. Trupul e format din amestecul seminal…pe când sufletul e *taina* lui Dumnezeu.

Iar cum *un suflet unic* nu poate *construi* decât *un trup unic*, când vorbim despre *unicitatea omului* vorbim despre *modul particular* în care fiecare om e *după chipul* lui Dumnezeu. Adică viu, dinamic, creator, un aspirant, neostoit, la perfecțiune și nemurire.

Suntem *țarinile* lui Dumnezeu în care El pogoară *slava* Lui.

Pentru că nu putem creşte duhovniceşte *fără* El. Dar, tot la fel, nu poate *exista* grâu, porumb, iarbă, mere, fără apă de la Dumnezeu, fără căldură de la Dumnezeu, fără armonie de la Dumnezeu.

Și acesta e motivul pentru care, atunci când *primeşti mult* de la Dumnezeu…trebuie să Îl asculți pe Dumnezeu, pentru ca să vezi *ce vrea El* să faci cu…*multul* primit de la El.

Dacă multul stă în sufletul și în trupul nostru, El ne cere să fim *productivi* și *milostivi*.

Dacă multul stă în roadele pământului, El ne cere, la fel: să fim *oameni cu suflet*, oameni milostivi, oameni care punem lucrurile la îndemâna tuturora.

Iar în viața socială, care cuprinde și onlineul, pentru că face parte din modul nostru de a comunica unii cu alții, *a dărui lucruri* înseamnă *a bucura oameni*.

Mai are rost *să întrebăm* de ce acum, de ce *în prima* duminică din post, ni se cere să fim *oameni*…cu *oamenii*?

Însă cum să nu fim *oameni* cu oamenii, când Fiul lui Dumnezeu Se coboară la oameni și Se face om, pentru ca *să locuiască* cu oamenii?

Iar dacă Dumnezeu *S-a făcut om* și *a locuit* cu oamenii…înseamnă că *a fi om*…și *a fi împreună cu oamenii* e *o mare valoare*, o valoare *demnă de Dumnezeu*, atâta timp cât El S-a făcut *om*…și a locuit *împreună cu* oamenii…și locuiește *în* oameni.

Acesta e *sensul* praznicului Nașterii Domnului, de fapt: că oamenii *reali* sunt oamenii pe care *îi vrea* Dumnezeu și care *se construiesc* pe ei înșiși *împreună cu* El.

La praznicul omului deplin *ne cheamă* Domnul!

Pentru că toți suntem chemați la *a fi bogați*. Foarte bogați. Bogați în înțelepciune și în curăție dumnezeiască, în pace și în sfințenie.

Suntem chemați la *a fi productivi pe toate planurile*…fără însă ca posesiunile și creațiile

noastre să devină *motive de desfigurare* ale interiorității noastre.

Dacă eu slujesc la altar, dacă tu pictezi, dacă tu faci mașini, dacă tu crești copii, dacă tu manageriezi fonduri financiare, *a fi productivi fără să ne desfigurăm interior*…înseamnă *a fi tot mai oameni* prin ceea ce facem zi de zi…și nu: *tot mai monștri*.

Pentru că *desfigurarea umană*, pe motiv de *mult*, e considerată de Dumnezeu drept *nebunie* [Lc. 12, 20].

Și fiecare dintre noi știm că suntem *nebuni*, știm că suntem *luptători cu Dumnezeu*, știm că suntem niște *nesimțiți*…atunci când *păcătuim fără scrupule*, fără motiv…sau pentru motive puerile.

Mințirea de sine *nu ține*.

Oricât ne-am da noi peste cap să părem mai frumoși, mai sobri, mai inteligenți, mai drepți…noi suntem *ceea ce suntem*.

Iar dacă unora le pare rău că sunt „de la țară" sau „țărani" în mod peiorativ, oricând păcătuim, oricând ne comportăm ca neoamenii, trebuie *să admitem* că suntem niște *mojici ai delicateții*, niște *analfabeți ai înduhovnicirii*, niște *rataţi ai umanității*.

Însă din *păcat*, din *ratarea* noastră, se poate *ieşi* prin pocăință!

Dumnezeu l-a anunțat *cu ceva mai înainte* pe bogatul avar…că *o să vină* niște Îngeri, ca să-i ia sufletul, în noaptea aceea (v. 20)…

Mai era *timp*…pentru pocăință!

Întotdeauna *mai e timp* pentru plâns, pentru schimbare, pentru milostenie, pentru bunătate, pentru candoare, pentru citit, pentru predică…cât trăim.

Mai e timp…dar ce facem cu el?!

Și Domnul ne spune *ce trebuie să facem* cu timpul, cu prețiosul nostru timp puțin: *să ne îmbogățim* întru El [Lc. 12, 21].

Iar *plânsul pentru păcatele noastre* este *o îmbogățire întru Dumnezeu*.

Lăsarea averii la urmași sau la oameni sărmani, cu toată inima, e *o îmbogățire întru Dumnezeu*. Pentru că urmașii tăi sau oamenii pe care i-ai făcut bucuroși și responsabili, te vor păstra frumos în conștiința lor.

Căci una e *să le dărui* cu toată inima…și alta e *să le lași ca să le împartă* avocatul, notarul sau judecătorul.

Darul te face *om*!

Dăruirea e *îmbogățire* în Dumnezeu, pentru că tu dai lucruri sau cuvinte sau muncă sau încredere…dar de la Dumnezeu primești *har peste har* prin deschiderea ta generoasă către alții.

Așa că bogăția nu e *o calamitate* pentru mântuire ci e o calamitate *nesimțirea*.

E o calamitate *întoarcerea* spatelui, făcutul că *nu vezi*, că *nu te interesează*, că *nu îți trebuie*…

Acestea fiind zise…*lecția* primei duminici a postului de față e aceasta: fă-te *om*…dacă vrei *să Îl înțelegi* pe Dumnezeul care *Se întrupează* pentru tine!

Dacă ne facem *tot mai oameni*…ne îmbogățim în Dumnezeu…și Dumnezeu *Se îmbogățește* de noi Sfinți ai Lui.

Pentru că *schimbarea* cât și *sfințenia* se fac *cu acordul nostru*, prin iubirea noastră, prin totala noastră dăruire lui Dumnezeu, așa cum El Se dăruie cu totul nouă.

Să ne *dăruim* lui Dumnezeu și unii pe alții *să ne îmbrățișăm* cu atenția și cu iubirea noastră!

Să ne dăruim și *să ne îmbrățișăm* până când vedem *cu ochi de copil sfânt* pe Sfântul Prunc, Care Se naște pentru noi.

Și astfel bucuria noastră, în miezul iernii, va fi mare, pentru că Îl vom simți și Îl vom vedea pe Pruncul Iisus, vom fi cu El și Îl vom vedea și în alții. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Mucenic Platon [18 noiembrie 2013]

Iubiții mei[194],

una e să te cheme Platon[195], teologul păgânismului și al închinării la zei…și alta e, *cu adevărat fericit*, să te numești Sfântul Mucenic Platon[196], adică *creştinul*, robul lui Hristos.

Numai că *Platon al Bisericii* e *mai puțin cunoscut* decât Platon al păgânismului, deși Platon al Bisericii e *mai înțelept* decât celălalt…

---

[194] Scrisă în ziua de 17 noiembrie 2013, seara, o zi de duminică.

[195] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Platon.

[196] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-18-sf_platon.html.

Din *Viața* Sfântului, din limba română, citată supra, aflăm că Sfântul Platon era din Ancyra[197] Galatiei[198].

Adică din *Ankara* de azi, care e *capitala* Turciei. Și că atunci când a fost martirizat era *tânăr*, dar *bătrân* cu înțelepciunea.

Și cine nu ne lasă să fim *bătrâni* la minte?

Cine nu ne lasă *să știm multe* lucruri bune și *să facem* multe lucruri bune în viața noastră, de foarte devreme?

Dimpotrivă, Biserica ne îndeamnă mereu la *a fi activi*, dinamici, la a nu dormi când vremea este *să ne nevoim*, să colindăm prin viață cu sfințenie.

Postul e *o colindare*, o perindare sfântă spre semnificații din ce în ce *mai existențiale* ale postirii.

Pentru că învățăm *să ne abținem*, să ne *simțim* limitele trupești, să vedem cum trupul, atunci când este *educat*/ strunit/ îmblânzit, *se supune* cu plăcere sufletului și *se bucură* împreună cu sufletul de slava lui Dumnezeu, care se coboară în noi…pentru că trupul nu e *un cal nărăvaș* ci *un porumbel blând* cu Dumnezeu.

Căci Hristos, Cel ce S-a întrupat pentru noi, *a făcut pace* între suflet și trup, pentru că i-a unit pe amândoi în viață curată și sfântă.

Platon al Bisericii a fost prins de păgâni și a fost *întrebat* despre credința lui…

Și le-a spus că el e *rob* al lui Hristos încă din pântecele mamei sale, cu sensul că *și ea a fost creștină*.

Iar dacă ești *creștin*…și vrei să nași prunci…și îi umpli din pântecele tău *cu har*…ei vor fi oameni *plini de har* din pântece. Dar dacă *nu vrei* să îi umpli de har…poți să îi umpli de tutun, de droguri, de medicamente…pentru ca să iasă din tine *cu retard* și *patimi multe*.

Și după cum *îi facem*…așa îi și *avem*.

---

[197] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Ancyra.
[198] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Galatia.

Păgânii *nu Îl suportau* pe Cel răstignit. Dar pe Cel răstignit pe lemn pentru mântuirea întregii lumi, Platon Îl declară *Împăratul său*.

Și pentru că Sfântul Platon *nu se închină* zeilor, el a fost bătut, fără milă, de 12 soldați. A fost întins gol, pe pământ, și bătut de 12 bărbați…

Pe scurt: extremismul religios, în orice secol, *arată la fel*. Adepții lui înțeleg, în mod dement, că „a-l omorî" pe altul înseamnă „a-l ajuta".

Iar *cruzimile* martirizării Sfinților, dacă le urmărim timp de aproape 8 milenii, de când e pământul, nu diferă *prea mult*…se termină întotdeauna *cu moartea*, cu eliminarea Sfinților…și oamenii încearcă *să omoare* trupurile lor…cu dorința de „a le omorî" și sfintele lor suflete.

Însă, de la Sfântul Abel încoace, Mucenicii Domnului nu mor decât *cu trupul*, pentru că sunt *vii* la Dumnezeu.

După o bătaie psihopată…persecutorul *mai stă de vorbă* cu Sfântul Platon. Îl întreabă despre moarte…și despre închinarea la idoli. Sfântul Platon îi răspunde profund. De aceea îl bagă în temniță.

Însă, în drum spre temniță, Sfântul Platon *predică* poporului și îi spune că el *suferă pentru Hristos* dar că pătimirile de acum *sunt incomparabile* cu slava Sfinților în Împărăția lui Dumnezeu. Adică suferințele de acum *sunt puține* pe lângă *bucuria veșnică* a comuniunii cu Dumnezeu.

Avem narată în *Viața* lui…și una dintre rugăciunile sale din temniță:

„Doamne, Iisuse Hristoase, Ziditorule şi mai înainte purtătorule de grijă al tuturor, Cel ce dai robilor Tăi *răbdare* şi *biruinţă*, dă-mi şi mie, smeritului şi nevrednicului robului Tău, ca, până la sfârşit, *să rabd bine* pentru numele Tău cel sfânt; şi trimite pe Îngerul Tău *ca să mă izbăvească* de înşelătorul Agripin [cel care îl

chinuia n.n.], şarpele cu totul înrăutăţit, ca să cunoască toţi că nu sunt *dumnezei* aceia pe care *îi zidesc* mâinile omeneşti; ci, Tu singur eşti Dumnezeu, îndelung răbdător, mult milostiv şi preamărit în veci. Amin!".

Pentru că *rugăciunea reală* e aceea în care ne arătăm *dependența totală* față de Dumnezeu…

E atunci când *nu ne îndreptățim* în fața Lui, când nu căutăm *să se facă* voia noastră…ci *voia Lui* în noi.

După o săptămână e adus din nou în capiștea idolească, pentru judecată.

Dar pentru că *îl înfruntă* din nou pe persecutorul său, acela, ca un păgân „bun la inimă", l-a pus pe pat de aramă și *a aprins focul* sub el. Și, pentru că a socotit că „nu e de ajuns" focul…ostașii l-au bătut pe trup *cu toiege subțiri*.

După 3 ore de chin în acest fel: foc și bătaie…trupul Sfântului Platon *a rămas nevătămat*…ba, mai mult, din sfântul lui trup *a ieșit bună mireasma* harului dumnezeiesc.

Adică, *de viu*, trupul lui a devenit *Sfinte Moaște*.

Pentru că Sfintele Moaște sunt trupurile Sfinților, cele pline de har, care arată *marea intimitate* pe care aceștia au avut-o cu Domnul.

Și trupurile lor, sunt așa, adică *nestricăcioase*, *pline de har* și *făcătoare de minuni*…nu pentru că noi, oamenii Bisericii, *vrem* asta, ci pentru că Dumnezeu, Cel cu care *au trăit* și *trăiesc* Sfinții, *vrea* asta.

Lenin[199] e împăiat și expus în mausoleul său. Nu miroase *frumos*!

Nu miros *frumos* nici „sfinții" romano-catolicismului. Nici „marii reformatori" ai protestantismului sau „inițiatorii" de secte neoprotestante.

[199] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mausoleul_lui_Lenin.

Mumiile[200], datorate diverselor substanțe sau a spațiilor închise, nu sunt *Sfinte Moaşte* ci *trupuri neputrezite* din motive naturale.

Sfintele Moaşte sunt *minuni vii* din cauza lui Dumnezeu, pentru că Sfinții sunt *casnicii* Săi.

Însă Sfântul Platon, după chinuri…*mirosea frumos*!

Mirosea *frumos* din timpul vieții…

Unii, poate, se așteptau să scrie în *Viața* lui…că mirosea *a transpirație*…sau că era *mort de-a binelea*.

Dar cel care i-a scris viața Sfântului Platon a spus, dimpotrivă: datorită *miresmei* ce ieșea din trupul său, el fiind încă viu, după 3 ore de chinuri, oamenii care *simțeau* mireasma, spuneau: „Cu adevărat, mare este Dumnezeul creştinilor!”.

Și, după formulare, cei care *asistau* la martirizarea lui…erau, mai degrabă, *păgâni* decât *creştini*…căci de aceea folosesc formula: „Dumnezeul creștinilor”. Adică *al lor*, al celor pe care noi *îi desconsiderăm*…

Și pentru că l-a mustrat, prigonitorul însuși s-a ridicat de pe scaunul de judecată…și a început să îl chinuie.

Sfântul Platon l-a numit „băutor de sânge” și „câine cumplit”, adică *neom*…

Și când Platon s-a rugat Domnului pentru *o moarte sfântă* și și-a terminat rugăciunea…s-a cutremurat capiștea.

Dar prigonitorul a poruncit *să se facă curele*…din *pielea* trupului lui Platon!

Adică: *să-l jupoaie de viu*!…

L-au spânzurat pe un lemn…și *i-au jupuit* pielea feței și a trupului.

Acolo, plin fiind de sânge…și de durere…persecutorul i-a amintit de filosoful Platon, numindu-l: „Platon cel preaînţelept, mai marele filosofilor, care a scris dogmele dumnezeieşti”.

---

[200] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mumie.

La care Sfântul Platon i-a răspuns că el și Platon, păgânul, au *același nume* dar nu și *aceeași viață*. De aceea „nu sunt *asemenea* lui Platon, nici Platon mie, decât numai singur numele; pentru că eu învăţ *filosofia* aceea care este *a lui Hristos*, iar acela a fost învăţător al filosofiei, ce este socotită *nebunie* înaintea lui Dumnezeu; căci scris este: *Voi pierde înţelepciunea înţelepţilor şi înţelegerea înţelegătorilor o voi lepăda*.

Dogmele scrise de Platon, pe care tu le numeşti *dumnezeieşti*, sunt *basme mincinoase* şi *cuvinte cu meşteşug*, care *răzvrătesc* minţile celor *fără de răutate*", adică *ale creştinilor*.

A fost dus din nou în temniță…pentru că prigonitorul *nu știa* ce să-i mai facă.

În temniță a stat *18 zile fără hrană* și *fără apă*.

Agripin, persecutorul său, îl condamnă la *tăierea capului cu sabia*.

L-au omorât *în afara* cetății, ca pe Domnul său…și înainte de martirizarea lui, Sfântul Platon s-a rugat, zicând:

„Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, Iisuse Hristoase, căci cu numele Tău cel sfânt *m-ai apărat* pe mine robul Tău de vicleşugul vrăjmaşului şi mi-ai dat darul ca să săvârşesc bine *alegerea nevoinţei* pe care am răbdat-o pentru Tine; şi acum Te rog *primeşte în pace* sufletul meu, că binecuvântat eşti în veci".

Iar din rugăciunea sa înțelegem că *apărarea* lui Dumnezeu, în timpul martirizării sale, nu a însemnat *ferirea lui de chinuri* ci *întărirea lui în suferință*, pentru ca să rabde, fiind plin de har, toate chinurile.

Iar *buna nevoință* înseamnă și chinuri, multe chinuri pentru Dumnezeu…iar *moartea în pace* nu înseamnă, în mod neapărat, moartea *pe perna ta* de acasă, în liniște, fără probleme…ci înseamnă *a fi plin de pace*…atunci când sufletul tău *se desparte* de trup…și *pleacă* la Domnul.

Din ediția românească a *Vieții* sale nu aflăm *ce s-a petrecut* cu Sfintele sale Moaște.

Însă aflăm, din alte locații online, că în alte Biserici Ortodoxe el e cinstit ca Sfântul Mare Mucenic Platon al Ancyrei[201] și că e *fratele* Sfântului Mucenic Antioh[202], pomenit la 16 iulie, așa cum confirmă și *Viața* lui, în ediția românească.

Dar oriunde ar fi Sfintele sale Moaște…el e *mereu* cu noi, dacă noi îl luăm drept *Părinte* al vieții noastre.

Sfinte Mucenice Platon, Părintele nostru, cel care ai suferit *atât de mult* pentru Domnul, dă-ne și nouă să *gândim cele bune* unii față de alții!

Acum, când suntem în post și în așteptare…dă-ne *să ne vedem* pe noi înșine și *să nu mai iscodim* tot timpul păcatele altora.

Dă-ne *să ne vedem bine* și *să cerem* mila Domnului în viața noastră, că ea e *mai bună* decât viața. Amin!

---

[201] Idem: http://full-of-grace-and-truth.blogspot.ro/2009/11/st-plato-great-martyr-of-ancyra.html.

[202] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/07/16/102038-martyr-antiochus-the-physician-of-sebaste.

Predică la pomenirea Sfântului Proroc Avdie/ Avdias [19 noiembrie 2013]

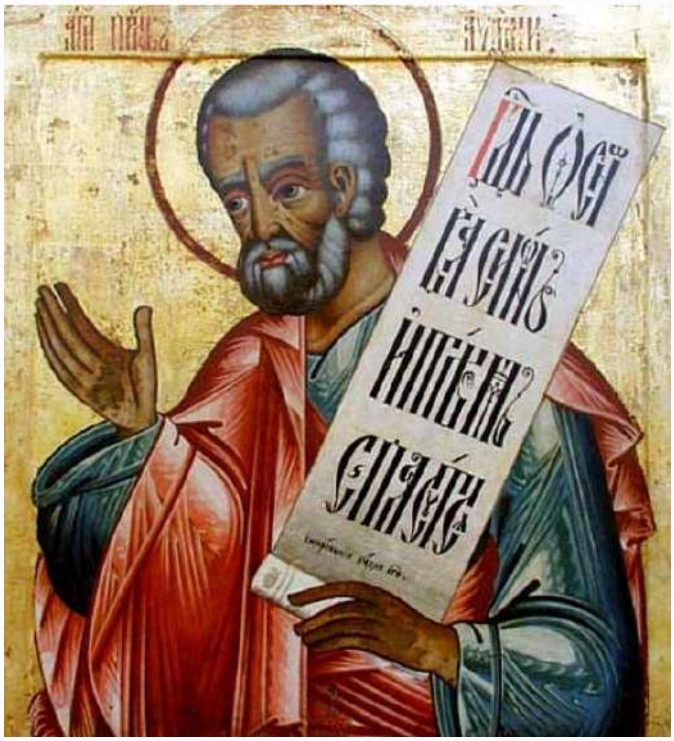

Iubiții mei[203],

în calendarul nostru el se numește *Avdie*. Sfântul Proroc Avdie…

În *Biblia de la 1688* el se numește *Avdiu*.

În LXX (greacă) este *Avdias* [Αβδιας] și cartea *vedeniei* [ὅρασις] sale e formată dintr-un singur capitol, în 21 de versete, cartea sa fiind situată între *Ioil* și *Ionas*. Aceeași situare o are și în ed. BOR 1988, fiind vorba de p. 890.

În WTT (ebraică) numele său este *Obadiah* [עֹבַדְיָה] și înseamnă *slujitorul lui Dumnezeu*[204]. De aceea, în KJV, GNV (engleză) îl vom găsi ca *Obadiah*, pe când în LUO (germană) ca *Obadjas*.

---

[203] Predică scrisă în ziua de 18 noiembrie 2013.

[204] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Obadiah.

În VUL (latină) numele său este *Abdiae*. De aceea, în LSG (franceză) el poartă numele de *Abdias* iar în LND (italiană): *Badi*.

În *Viețile Sfinților*, ediția ultimă, românească, *Viața*[205] sa e foarte scurtă, din păcate.

Din ea aflăm că Sfântul Avdias era din Sichem[206], din satul Vitaharam și că i-a slujit regelui Ahaav, prigonitorul Sfântului Profet Iliu.

Din locația de aici[207] aflăm că el a trăit *în secolul al 9-lea* înainte de Hristos.

În I Regi 18, 3, cf. LXX (corelativul lui III Regi 18, 3, din ed. BOR 1988, p. 386), e *primul loc* în Scriptură când e pomenit *numele* Sfântului Proroc Avdias.

Și el e caracterizat aici ca om „foarte temător de Domnul" [I Reg. 18, 3, cf. LXX].

„Și a fost [în ziua aceea], *în bătaia* Profeților Domnului de către Iezabel [în ed. BOR 1988: *Izabela*, soția lui *Ahab*] și a luat Avdias *o sută de oameni Profeți* și i-a ascuns pe ei câte *50 în peșteră* [de unde rezultă că au fost două peșteri n.n.] și i-a hrănit pe ei cu *pâine* și *apă*" [I Reg. 18, 4, cf. LXX].

Adică Sfântul Avdias, pe de o parte, nu îndeplinea *porunca nebună* a reginei, nu era *împotriva* Sfinților Profeți iar, pe de altă parte, numărul de Profeți era *imens* pentru Israel.

Și, vă dați seama, erau 100 de Sfinți Profeți, în două peșteri…aproape unii de alții…care trăiau în același ritm dumnezeiesc…și se rugau la un loc…

Ce *Mănăstiri Sfinte*, nu, de Sfinți Profeți, în crăpăturile pământului…în mijlocul unei lumi idolatre!

Avdias, Părintele nostru, e trimis de regele Ahaav după *iarbă*…pentru cai, catâri și vite [I Reg. 18, 5]. Era în timpul *secetei* provocate de

---

[205] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-19-sf_prooroc_avdie.html.

[206] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Shechem.

[207] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/11/19/103326-prophet-obadiah-abdias.

Sfântul Iliu/ Ilie…pe care el *o ceruse* de la Domnul.

Iar când Profetul Avdias era singur pe drum…Profetul Iliu i-a ieșit în întâmpinare, tot de unul singur [I Reg. 18, 7].

Întâlnire providențială între doi Sfinți Profeți…

Însă, în fața lui Iliu din Tesvitis, Profetul Avdias *s-a grăbit să cadă pe fața sa*…înaintea lui…[I Reg. 18, 7].

Delicatețe duhovnicească! Pentru că *se smereşte* în fața celuilalt Sfânt, doar Sfântul care înțelege, imediat, că *are nevoie de mai mult continuu* în viața lui.

Din I Reg. 18, 12, aflăm că Sfântul Avdias *știa* că pe Sfântul Iliu, Duhul Domnului e *Cel care îl poartă*. Pentru că Sfântul Iliu avea o viață mistică *extrem de evidentă* pentru Sfinți.

Și Iliu îi promite lui Avdias că se va arăta, în aceeași zi, lui Ahaav [I Reg. 18, 15]…vorbindu-i de Domnul ca de *Domnul Puterilor* cerești, ca de Domnul Cel *viu* [Ibidem].

Iar *Viața* sa românească subliniază aceleași lucruri, despre care abia am vorbit.

Tot de aici aflăm că Sfântul Avdias *a fost de față* când Sfântul Iliu *a primit foc din cer* prin rugăciunea sa…și că el a fost ostașul al 3-lea, trimis de Ohozia la Iliu, pe care Sfântul Iliu nu l-a omorât cu foc din cer.

Ultima afirmație e aceea că *a părăsit armata* și *a fost umplut* de harul prorociei.

În cartea vedeniei sale însă, Sfântul Avdias a primit de la Domnul Dumnezeu prorocie pentru Idumea [Avd. 1, 1].

Dar prorocia sa, pe lângă semnificațiile istorice, are profunde semnificații hristologice, eshatologice și mistice. Și tocmai de aceea e pomenit *acum*, înainte de Întruparea Sa, pentru că profeția lui *are legătură* cu Hristos.

Spre exemplu, la 1, 3, Dumnezeiescul Avdias vorbește despre „semeția/ aroganța inimii" [ὑπερηφανία τῆς καρδίας, cf. LXX].

Cine însă, semeț/ arogant/ mândru la inimă…poate *să vadă* pe Domnul Cel blând și iubitor de oameni?

Postul nostru e tocmai pentru ca *să ne zdrobim* inima…adică *aroganta perspectivă* asupra existenței.

Numai când *îți vezi* păcatele, când *îți recunoști* căderile tale din viața rațională/ din viața după Dumnezeu, înțelegi *greutatea* vieții dar și *frumusețea virtuții* în cei Sfinți.

Și atunci, umiliți la inimă și minte…putem să ne împărtășim, cu atenție, cu delicatețe…de cuvintele și de chipul Celui născut din Fecioară.

Căci la 1, 15, Sfântul Avdias ne vorbea despre *zilele Lui cu oamenii*: „căci *aproape* [este] *ziua Domnului* peste [ἐπὶ] toate neamurile".

Pentru că *ziua Domnului* [ἡμέρα Κυρίου] e, deopotrivă, *venirea Lui în trup*…dar și *a doua Sa venire întru slavă*, ca să judece viii și morții.

Din acest motiv, El vine „*peste* toate neamurile", pentru că vine *de sus*, din cer, din comuniunea Treimii, de care nu S-a despărțit niciodată…dar vine *pentru toate* neamurile pământului.

Pentru că Biserica e *formată* și *poate cuprinde* și *trebuie să cuprindă* toate neamurile pământului…adică pe ortodocșii din toate neamurile de sub cer.

De aceea, pentru *ziua Domnului* trebuie să scoatem din noi *semeția inimii cea înșelătoare*.

Trebuie să scoatem din noi *toată crima* împotriva aproapelui nostru și *lipsa de evlavie* [Avd. 1, 10].

Și în loc de *neiubire*…toate popoarele *să bea vin* pe *muntele cel sfânt* al Domnului [1, 16], adică în locul cel înalt al Bisericii Sale, în locul cel mistic, cel plin de sfințenie…pentru că „în muntele Sion va fi *mântuirea* [ἡ σωτηρία] și [el] va fi *sfânt*" [1, 17].

Iar *vinul* despre care se vorbește aici, la 1, 16, în cartea Sfântului Avdias, e Trupul și

Sângele lui Hristos, este El, Cel euharistic dar și tot adevărul Lui și toată *îmbătarea* de frumusețea creației Lui și de frumusețea Sfinților Lui.

Pentru că iubirea lui Dumnezeu, când ne umple cu adevărat, când *ne inundă* întreaga persoană, este *o beție sfântă*, este *o beție extatică*. Care ne face *să ieșim din noi* în vederi dumnezeiești…sau, mai corect spus, prin iubirea Lui, Dumnezeu e Cel care *ne scoate* spre vederi dumnezeiești, fără asemănare în lumea pământească.

Mântuirea a venit din *Sion*[208] iar *Sionul nostru* este *Hristos*, Cel care *ne umple* pe noi de *cunoașterea* și de *intimitatea* cu Prea Sfânta Treime.

Ultimul verset, al 21-lea, din vedenia sa, e acesta, în traducerea mea: „și se vor sui Bărbații, care au fost mântuiți, [Ἄνδρες σεσῳσμένοι, adică *Sfinții*] din muntele Sion, [pentru] a pedepsi muntele lui Isav, și Împărăția va fi a Domnului" [cf. LXX].

Unde *se vor sui* Sfinții…din *muntele Sion*, adică *din Biserică*?

În *Împărăția* Lui, Care este *a Lui*…și *îi cuprinde* pe toți ai Lui.

De aceea, iubiții mei, fără *a ne dori* mântuirea tuturor și fără *a face lucruri concrete* în acest sens…nu putem fi *împreună* cu Sfinții Lui, care *au dorit din tot sufletul* acest lucru.

Iar dacă acum suntem ca „în ziua necazului" [Avd. 1, 12], pentru că avem multe boli, multe ispite, multe neajunsuri, Împărăția Lui este eliberarea noastră *de toată lacrima*.

Și fie ca Domnul *să ne dea lacrimi*…și inimi *smerite* prin lacrimi…și inimi *spălate* prin lacrimi…și suflete și trupuri *spălate* prin toată evlavia noastră, pentru ca să nu fim *triști de-a pururi* ci *veseli de-a pururi*. Amin!

---

[208] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sion.

Predică la pomenirea Sfântului Patriarh Proclu al Constantinopolului [20 noiembrie 2013]

Iubiții mei[209],

Sfântul Patriarh Proclu, astăzi pomenit, a fost al 43-lea Patriarh al Constantinopolului[210], fiind Patriarh între 434-446.

Adică 12 ani, în sec. V d. Hr.

Iar în *Viața românească*[211] a Sfântului Proclu, el este mărturisit ca *ucenicul* Sfântului Patriarh Ioan Gură de Aur și ca cel care a văzut

---

[209] Scrisă în ziua de 19 noiembrie 2013.

[210] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_Patriarhilor_Ecumenici_ai_Constantinopolului.

[211] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-20-sf_proclu.html.

vedenia, în care, Sfântul Apostol Pavel, la ureche, *îi şoptea*…comentariul la epistolele sale.

Și aceasta, pentru că avem nevoie de *rugăciunile* Sfinților…pentru ca *să îi înțelegem* pe Sfinți.

Trebuie să fim *ajutați pas cu pas* în căutările noastre de *a înțelege*…

În *vedenia* avută de Sfântul Proclu, Sfântul Apostol Pavel a apărut fiind „la chip asemenea lui Elisei Prorocul, pleşuv şi având barba mare şi împletită”[212].

Împletită = cârlionțată.

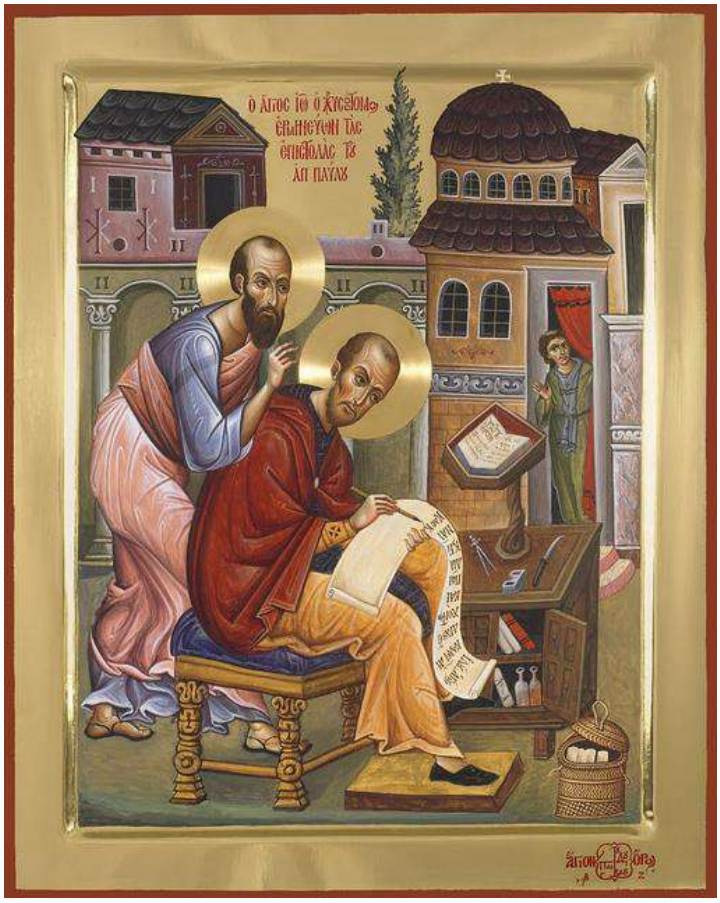

Icoana de față *picturalizează* vedenia avută de Sfântul Proclu…în afară de *cârlionții* din barbă. După cum se observă, barba e *compactă*…barba lui Pavel, a celui care șoptește…și e în picioare…și nu *cârlionțată*.

[212] Ibidem.

Proclu e cel care intră pe ușă. Cel din spate…iar *persoana* Sfântului Pavel din Icoană e văzută în vedere extatică. Într-o vedenie. E ceea ce vede Proclu, atunci când vrea *să-l anunțe* pe Ioan…

Sfântul Profet Elisei, adevărat, e pictat astfel în iconografia ortodoxă: cu barbă cârlionțată…

și fața lui *aduce* cu chipul Dumnezeiescului Pavel, Apostolul.

Pentru că și Pavel e pictat cu barbă cârlionțată…și cu pleșuvie în cap, cu chelie.

Tot din *Viața* lui în română, aflăm că în chilia Sfântului Patriarh Ioan Gură de Aur, pe perete, era o Icoană a Sfântului Apostol Pavel.

Și Sfântul Proclu *i-a confirmat* Sfântului Ioan, că cel pe care *l-a văzut* șoptindu-i la ureche…*seamănă* cu cel din icoană, cu Pavel. Că el *a fost*…Pavel[213]!

Cu alte cuvinte: vedeniile *confirmă* Icoanele, pentru că Icoanele sunt, cel mai adesea, *vedenii* sau *lumînări dumnezeiești*.

Există Sfinte Icoane pictate *în mod minunat* sau *nefăcute de mână omenească*…dar există și din acelea la care *s-a muncit mult*, s-a trudit, s-a făcut multă rugăciune, pentru ca ele *să se apropie* de persoanele Sfinților.

Pentru că Icoanele se fac după *modelele tradiționale*, păstrate în Biserică, *ale înfățișării* Sfinților.

După cum ați văzut…chipul Domnului și al Maicii Sale…deși au *particularități* în diversele Icoane ale lor…au un fond comun.

Icoanele Lui și ale Maicii Sale, deși multe, *seamănă* între ele.

Nu poți *să o confunzi* pe Maica Domnului cu un alt Sfânt sau Sfântă…pentru că Icoanele ei *au anumite constante*.

De aceea, teologii ortodocși iubesc ideea de *iconic*, adică de *chip* al lui Dumnezeu în om.

Pentru că omul, cu tot ceea ce este el, este *după chipul* lui Dumnezeu și fiecare om are *unicitatea* sa, pe care trebuie *să o personalizeze*.

Sfântul Proclu a fost, mai întâi, *episcop de Cizic*[214], apoi a devenit *Patriarh al Constantinopolului*[215] în *Joia Mare*.

În timpul său a fost un cutremur înspăimântător, timp de 6 luni[216], spune *Viața* sa, adică *multe replici seismice succesive*…în cele 6 luni de zile.

---

[213] Ibidem.

[214] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Cizic.

[215] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantinopol.

[216] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-20-sf_proclu.html.

Și numai după minunea ridicării la cer a unui copil, care, după o oră, a fost readus pe pământ și a învățat Biserica să cânte *trisaghionul,* adică imnul: „Sfinte Dumnezeu, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi!”…a încetat cutremurul.

Căci copilul îi văzuse și îi auzise pe Sfinții Îngeri *cântând* acest imn în Împărăția lui Dumnezeu[217].

Ultima informație din *Viața* lui în română e aceea că a fost patriarh *20 de ani și 5 luni*[218].

Însă din informația de aici, înțelegem că a fost *episcop de Cizic* între 425-434, adică *9 ani* și *patriarh al Constantinopolului* între 434-446, adică *12 ani*[219].

Și astfel, cei *20 de ani și 5 luni* ar fi *toți anii săi de episcopat* și nu doar *de patriarhat* la Constantinopol.

Însă *20 de ani de episcopat*, în acea vreme, era *mult* și *greu*!

Sfântul Ioan Gură de Aur, Părintele său, a fost Patriarh de Constantinopol *doar 6 ani*, între 398-404 și nu 12 ani ca el, pe când Sfântul Grigorie Teologul *doar 2 ani*, între 379-381.

În PG, ediție romano-catolică, găsim opera Sfântului Proclu în vol. 65[220].

Întregul volum grec-latin are 1272 de coloane. Adică câte două pe pagină.

Și aici găsim *Orationes* [Cuvântări], *Homiliae* [Omilii/ Predici] și *Epistolae* [Epistole/ Scrisori].

Între coloanele 679 și 888.

În *Traduceri patristice (vol. 1)*[221], p. 39-49, am tradus și editat *prima cuvântare* a Sfântului Proclu din PG 65.

---

[217] Ibidem.
[218] Ibidem.
[219] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Proclu_al_Constantinopolului.
[220] Idem: http://graeca.patristica.net/#t065.
[221] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/.

Editura *Sophia* a editat, în 144 de pagini[222], alte file din *opera omiletică* a Sfântului Proclu.

Din articolul lui Adrian Agachi, de aici[223], aflăm că Socrate (istoric bisericesc) mărturisește că Sfântul Proclu a fost *Profesor de Retorică* în tinerețe. Și că PFP Atticus al Constantinopolului (406-425[224]) l-a hirotonit diacon și preot. El a adus la Constantinopol, de la Comane[225], Sfintele Moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur. În jurul anului 438[226].

Așadar, iubiți confrați, să găsim în Sfântul Patriarh Proclu al Constantinopolului *un model de ucenic fidel* și *de cinstitor* al Maicii Domnului dar și de *teolog responsabil* cu mântuirea lui și a altora!

Pentru că a fi *responsabil* în materie de teologie și de viață ortodoxă înseamnă a te raporta *la toată* Tradiția Bisericii noastre și nu doar la pasajele care „ne plac".

De aceea, eu numesc *extremism teologic*…raportarea *discreționară* la teologia și viața Bisericii.

Niște creștini ortodocși responsabili, dimpotrivă, trebuie să fie credincioși în toate Bisericii, pentru că prin asta arată evlavie față de Dumnezeul treimic, Care lucrează toate în toți!

Însă azi suntem în zi de *înainte-prăznuire*!

Suntem în *vestibulul/ în marchiza* prazniculuI.

Pentru ca să prăznuim *Intrarea în Biserică a Maicii Domnului*, care ne vorbește despre fidelitatea ei absolută față de Dumnezeu, trebuie să înțelegem că nu se poate nimic…fără jertfă.

---

[222] Idem: http://www.librariasophia.ro/carti-omilii-la--na%C5%9Fterea--domnului-sf%C3%A2ntul--proclu--al--constantinopolului-so-3378.html.

[223] Idem: http://ziarullumina.ro/patristica/invatatura-corecta-despre-maica-domnului.

[224] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Proclu_al_Constantinopolului.

[225] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-27-aducerea_moastelor_sf_ioan_gura_de_aur.html.

[226] Idem: http://ziarullumina.ro/patristica/invatatura-corecta-despre-maica-domnului.

Fără renunțare *la sine*…la perspectiva ta *îngustă* și care *te menajează*…pentru perspectiva lui Dumnezeu. Întotdeauna *mai încăpătoare*…mai luminoasă decât a noastră…tot mai plină de comuniune.

Pentru că postul nostru e *o renunțare* la aparentul…„bine".

Ne *privăm* de plăceri, de dezmierdări trupești și gastronomice…pentru adevărata bucurie: *cea harică*. Care înseamnă pogorârea slavei Lui în noi pe măsură ce noi *renunțăm* la poftele, la mofturile noastre de tot felul.

Și pe măsură ce *ne limpezim* interior…pe atât vedem *mai bine* ce e în noi…ce e în alții…ce e în toată lumea.

Și avem nevoie de *vedere*…de o tot *mai bună* vedere a lucrurilor…și a oamenilor…și a propriei noastre interiorități…pentru ca să știm *ce să spunem*, ce să alegem, ce să facem…

Sfinte Patriarhe Proclu, învață-ne ce să facem!

Învață-ne să vedem *tot mai bine*…să ne vedem…să ne plângem pe noi…să ne cerem iertare…să ne împăcăm între noi.

Învață-ne să ne rugăm Domnului cu simplitate și cu toată tăria de care suntem în stare.

Pentru ca astfel, bucurându-ne unii cu alții, să fim *tot mai alături* de tine și de toți Sfinții, care împreună cu Îngerii Domnului, slăvesc…slăvesc neîncetat Prea Curata și Prea Sfânta Treime. Amin!

Predică la *Intrarea în Biserică* a Maicii Domnului [21 noiembrie 2013]

Iubiții mei[227],

praznicul de azi ne vorbește despre *Biserica cea vie* a Stăpânului, despre Sfânta Lui Maică!

Pentru că Maica lui Dumnezeu vine *să Îl vestească pe Hristos* întregii umanități[228].

Căci la 3 ani a fost *adusă* de Sfinții ei Părinți, Ioachim și Ana, la Templul din Ierusalim…pentru ca ea să devină *adevăratul Templu* al lui Dumnezeu. Templul însuflețit și rațional al Dumnezeului Celui Viu…prin întruparea Fiului lui Dumnezeu din ea.

Însă în cărțile noastre de slujbă îi spunem *Templului* din Ierusalim…*Biserică*…pentru că el era, deopotrivă, *o prefigurare* a Bisericii lui Hristos dar și a Maicii Sale.

Dintr-o cântare a *Vecerniei Mici* a praznicului de față aflăm că „lumina cea întreit strălucitoare”, adică *lumina* Prea Sfintei Treimi,

---

[227] Predică scrisă în ziua de 20 noiembrie 2013.
[228] *Liturghier*, ed. BOR 2012, p. 397.

a aprins-o pe Prunca Maria „în Biserica slavei" Sale și i-a trimis „hrană cerească"[229].

Unde a aprins-o? În Sfânta Sfintelor, unde a dus-o marele arhiereu Zaharia, la 3 ani…pentru că Sfinții ei Părinți, foarte în vârstă, au adus-o, după *făgăduința* pe care I-au făcut-o lui Dumnezeu, ca pe „o jertfă bine primită"[230] Lui.

A intrat în Sfânta Sfintelor a Templului și *nu a mai plecat* de acolo…până când *a fost logodită* cu Sfântul și Dreptul Iosif.

Iar în altarul Templului vechi, unde arhiereul intra odată pe an…cu multă evlavie…în fața slavei lui Dumnezeu, Stăpâna lumii, Prea Curata Fecioară Maria, *a trăit* până la adolescență, până la vârsta de 12 ani, adică 9 ani și a fost *hrănită* de Sfântul Arhanghel Gavriil și de alți Sfinți Îngeri cu *pâine cerească* și *vorbea* cu Sfinții Îngeri ai lui Dumnezeu[231].

Pentru că „Preacurata Fecioară a cinstit *fecioria* mai vârtos decât *însoţirea* [căsătoria] şi, făcându-se *Mireasa* lui Dumnezeu, ziua şi noaptea Îi slujea Lui *în curăţia fecioriei* sale. Iar [acolo, în Sfânta Sfintelor,] Duhul cel Preasfânt, cu bunăvoinţa lui Dumnezeu Tatăl, pregătea întru dânsa sălăşluirea lui Dumnezeu Cuvântul"[232].

Pentru că colo, în Sfântul Altar al Bisericii, s-a pregătit și se pregătește *mântuirea* întregii lumi.

Mântuirea e tainică…se lucrează cu atenție…cu multă sfială…și ea se arată altora, se descoperă altora, numai cu multă evlavie și frică de Dumnezeu.

Iar în Templul cel Sfânt al Legii Vechi, care era *pridvorul* Evangheliei…a venit și a rămas *Cea mai încăpătoare decât cerurile*,

---

[229] *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 320.
[230] Idem, p. 319.
[231] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-21-intrarea_maicii_domnului_in_biserica.html.
[232] Ibidem.

Maica Stăpânului, pentru ca *cele vechi*…să fie înlocuite *de cele noi* și *pline de slavă*.

A venit cea care este „Cortul cel ceresc" și „Plinirea rânduielii Ziditorului"[233], pentru ca să trecem de pe *pământ* la *cer*, din *vechi*, din oameni ai păcatului, să devenim oameni ai dreptății lui Dumnezeu, plini de toată slava și curăția…și să devenim moștenitori ai Împărăției Sale.

Pentru că trebuia ca *lăcașul de piatră*…să poarte pe cea care este *lăcașul lui Dumnezeu*[234].

Trebuia să devenim oameni, *tot mai oameni*…și de aceea locașul curăției, întru care a binevoit Dumnezeu, adică Maica Lui…a venit în Templu…pentru ca *să se facă Templu al Lui*…și să ne dea puterea ca și noi să ne facem *temple ale Lui*.

Însă ea a devenit *Templu al Stăpânului*, pentru că L-a născut pe Cel neîncăput.

Pe când noi devenim *temple ale Lui*, duhovnicești, pentru că *ne umplem* de slava Lui și de a Tatălui și de a Sfântului Duh, adică de slava Treimii.

Și *intrarea* de azi…înseamnă *rămânere* cu Dumnezeu…*odihnire* întru slava Lui…*hrănire* cu El.

Căci nici pentru noi *viața creștină* nu înseamnă *numai Botezul*…ci Botezul e *ușa de intrare* în Biserică.

Însă…când *intri*…cu adevărat…atunci *rămâi* în Biserică!

Iar Stăpâna noastră *a rămas*, pentru că *a intrat* cu adevărat în intimitate cu Domnul ei și cu Domnul nostru.

Haideți *să o privim* pe Stăpâna lumii!

Să-i privim viața, sfințenia copleșitoare, dumnezeiască a vieții sale.

Nimeni n-a fost *mai iubită* ca ea de Dumnezeul nostru treimic.

Numai din ea *S-a întrupat* Fiul lui Dumnezeu.

---

[233] Liturghier, ed. cit., p. 397.
[234] *Mineiul pe noiembrie*, ed. cit., p. 321.

Prea Sfinția sa este *chipul femeii adevărate,* femeii autentice.

Pentru că *s-a îmbrăcat* cu curăția și cu slava lui Dumnezeu, tocmai de aceea Maica lui Dumnezeu este *adevărata dorință de împlinire* a tuturor femeilor și bărbaților, pentru că toți ne dorim *femei curate* și *sfinte* în viața noastră…chiar dacă *nu știm* acest lucru.

Dacă ne place *frumusețea* naturii, care izvorăște din slava lui Dumnezeu, cu atât mai mult *ne place frumusețea umană*, frumusețea deplină, frumusețea transfigurată, cea în care ne împlinim cu adevărat…și care tot din slava Lui izvorăște.

Dar *frumusețea umană transfigurată* e frumusețea care *s-a luptat* pentru frumusețe…și *a biruit* patimile.

De aceea, dacă *nu biruim* patimile din noi…ci ele *ne copleșesc*…frumusețea noastră fizică, sănătatea, pofta noastră de viață…se duc…pălesc…și începe *să troneze* în noi bătrânețea și anchilozarea păcatului.

Însă Maica Lui și adevărata noastră Maică…este cea care ne învață *să prețuim,* cu adevărat și la modul abisal, *femeia*.

Nu există creștin ortodox autentic care *să urască* femeia.

Ortodocșii nu pot fi *misogini*…dacă *o iubesc* și sunt *păziți* de Maica Domnului.

Ortodocșii nu pot fi *antisemiți*…dacă o iubesc pe Maica Domnului, pentru că ea, după trup, e *evreică*…dar o evreică ce *a cuprins* și *a depășit* în ea, în mod duhovnicește, duioșia, curăția, frumusețea și sfințenia întregii creații a lui Dumnezeu.

Cu Maica lui Dumnezeu nu poți să fii *fals pietist*.

Nu poți *să te miorlăiești*, să te dai de „sfânt”, să mimezi sfințenia.

Pentru că ea e sfințenia *în persoană*…sfințenia în profunzime…sfințenia în și prin toate privirile, gândurile și atitudinile noastre.

Ea te învață că *totul e înăuntru*, că nimic nu e *de fațadă*, că sfințenia se lucrează…*în profunzimile,* nebănuite de mulți…ale persoanei noastre.

Dacă *o cinsteşti* pe Maica Domnului nu poți fi *extremist*.

Pentru că ea te învață *grija față de detalii* și *fidelitatea* față de toate lucrurile Bisericii și nu numai de cele pe care tu le crezi „mai importante".

De unde știi tu care sunt cele „mai importante", dacă *nu le faci pe toate*?

Și cum le-ai putea face *pe toate*…dacă *nu te-ar ajuta* pe tine Dumnezeu?

Și *unde e Dumnezeu*, unde e *Dumnezeul nostru*, dacă noi ne permitem să fim nesimțiți, indolenți, răi, perverși, triumfaliști cu oamenii…fără să ne simțim *micimea* noastră interioară?

Pentru că Maica lui Dumnezeu *s-a ascuns* în Dumnezeu…*s-a odihnit* întru El ani la rând…pentru ca să învețe *să prețuiască* prezența și pogorârea Lui la noi…

S-a făcut pe sine *roabă* a Domnului…a învățat toată viața acest lucru…fără să păcătuiască…fără să vorbească aiurea, fără să facă lucruri necuviincioase…rămânând *fecioară*…*pururea fecioară*…ea, cea care L-a născut, *în chip suprafiresc,* pe Cel ce S-a întrupat pentru noi.

Cât *așteptăm* noi până când spunem…un cuvânt?

Ce *cuvinte* avem noi…pentru cei care *așteaptă* cuvinte personalizate, cuvinte trăite, cuvinte pline de iubire?

Cât *de atenți* suntem noi când facem una sau alta?

Cine suntem noi *în noi înșine*…cât de *încăpători* suntem pentru oameni…cum *îi purtăm* pe oameni în inima și în conștiința noastră…ca să fim *următori*, întrucâtva, ai Stăpânei noastre?

Cum *intrăm*…și noi…în intimitate cu Dumnezeu…așa încât *să ne umple* întreaga ființă de bucuria Lui fără seamăn?

Născută în mod minunat, la bătrâneți cuvioase…3 ani…12 ani…Pururea Fecioară…Maica Stăpânului…C*ea hrănită de Îngeri* și *Mai încăpătoare decât cerurile*…*Mai cinstită decât Heruvimii și mai preaslăvită decât Serafimii*…cea pe care noi o iubim, o chemăm, ne rugăm…ca să se roage neîncetat Fiului ei și Dumnezeului nostru…pentru mântuirea și pacea întregii lumi.

De aceea…nimeni și niciodată, care este *întreg* la minte, nu poate să spună vreodată cuvânt *greu*, nesimțit, bădăran…*împotriva* Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioară Maria!

Pentru că *numai în ea* a binevoit Dumnezeu. Numai în ea *a coborât*. Numai din ea *S-a întrupat*.

Și cine *se luptă* cu Maica, se luptă cu Dumnezeu!

Iar cine *se luptă* cu Dumnezeu…e *un om jalnic*.

Pentru că nu vrea să se îndrepte, nu vrea să se vindece, nu vrea *să se îmbogățească veșnic* în Dumnezeu…ci să se sărăcească interior prin contestarea nebunească a prezenței și a lucrării Lui în toată creația Sa.

De aceea, iubiții mei frumoși, *să o dorim* pe cea pe care *a dorit-o* și *o dorește* Dumnezeu, *s-o iubim* pe cea pe care *o iubește* El, să o *preacinstim* pe cea pe care *o preacinstește* întreaga Lui Împărăție!

Să ne lăsăm conduși de Maica lui Dumnezeu, mereu, spre adevărata evlavie, închinare și slujire a Dumnezeului nostru treimic.

Să ne lăsăm privegheați, mângâiați, alinați de Maica Stăpânului, care ne poartă de grijă în toate zilele vieții noastre.

O, Stăpână, Bucuria și Pacea noastră, nu ne lăsa niciodată singuri!

Du-ne spre Fiul Tău pururea.

Învață-ne bucuria Lui, curăția Lui, frumusețea Lui, comunicarea Lui.

Învață-ne să comunicăm, să ne îmbrățișăm, să ne vedem și dincolo de noi…din alții…și cu alții…pentru ca să ne smerim mereu și să ne înfrumusețăm mereu.

Nu ne lasă…ci du-ne…fă-ne să intrăm *în certitudinile* credinței ortodoxe…și unii cu alții *să ne veselim* în adâncul comuniunii cu Dumnezeul slavei.

Că a Lui e slava, cinstea și închinăciunea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la pomenirea Sfintei Mucenițe Cecilia [22 noiembrie 2013]

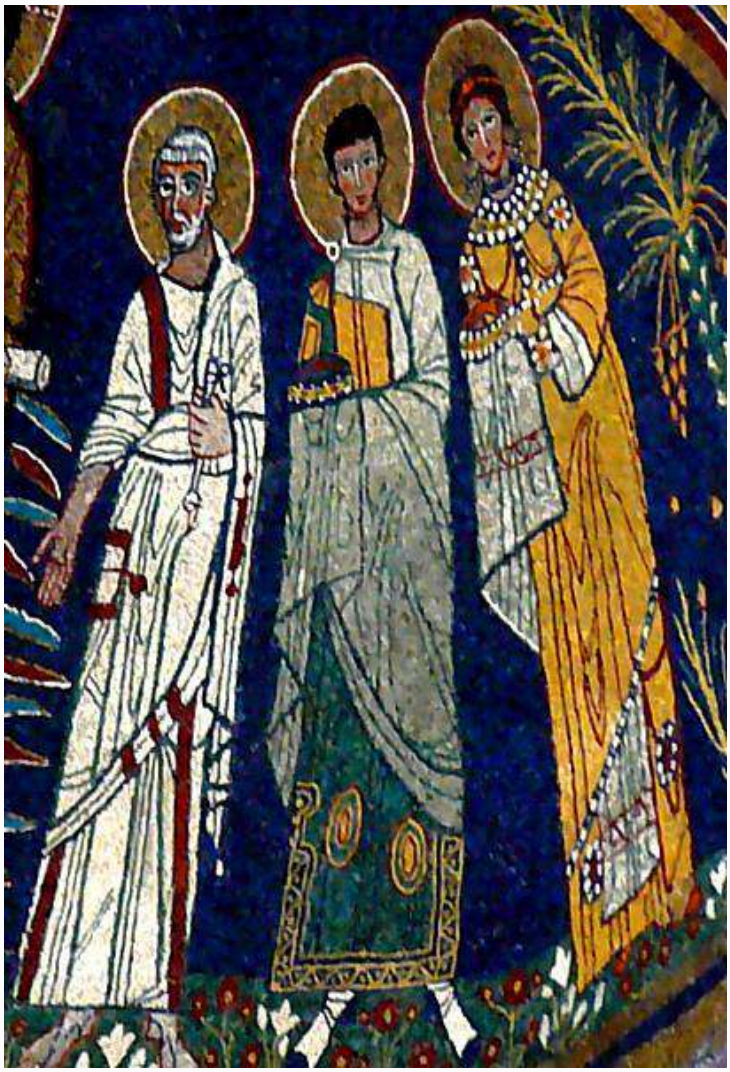

Mozaicul de față[235] e din Biserica *Sfânta Cecilia în Trastevere*[236], Roma, înfățișându-i pe Sfântul Apostol Petru, pe Sfântul Mucenic Valerian, *soțul* Sfintei Cecilia și pe Sfânta Mucenițã Cecilia, astăzi pomenită.

Iubiții mei[237],

e lucru foarte bun *să iubim* fecioria!

---

[235] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/File:ApseMosaic.right.jpg.
[236] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Santa_Cecilia_in_Trastevere.
[237] Scrisă în ziua de 21 noiembrie 2013.

Maica lui Dumnezeu, în al cărei *praznic* suntem, este expresia cea mai înaltă a fecioriei și a maternității deopotrivă.

Dar trebuie *să iubim* fecioria și *înainte* de căsătorie…și *după* căsătorie.

Sau și la tinerețe și la maturitate și la bătrânețe.

Pentru că fecioria înseamnă *să iubești curăția*, să te umpli de curăția harului dumnezeiesc, să fii atent întru toate…să fii loial întru toate.

Și poți să fii *loial* lui Dumnezeu și căsătorit și necăsătorit, și mirean și monah…și dacă faci copii și dacă nu faci…și dacă ai mai multe sau mai puține cunoștințe teologice.

Pentru că *loialitatea*/ *credincioșia* față de Dumnezeu constă în faptul de *a nu dori* să fim cu altcineva…decât cu El.

De aceea, *a desfrâna* nu înseamnă doar *a pofti* la un altul în mod sexual sau *a te culca* cu cineva ci înseamnă *toată călcarea de poruncă* a lui Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu ne vrea *într-un fel*, ne vrea adică *plini de har*, cu totul *ai Lui*, și orice cădere a noastră, orice păcătuire a noastră…e *o rupere* a relației cu El…o alipire de altcineva..adică *o desfrânare*.

Și dacă orice păcat înseamnă *o desfrânare*, adică *o ieșire* din relația cu El, o uitare, *o întoarcere a spatelui* lui Dumnezeu, de aici înțelegem că *viața noastră în credință* înseamnă modul în care *ne situăm* noi, în interiorul nostru, clipă de clipă, față de Dumnezeul nostru.

Și am început cu *fecioria*…pentru că Sfânta Cecilia, astăzi pomenită, trăitoare în secolul al 3-lea[238], la Roma, era o fecioară[239].

O fecioară care a crezut în Hristos…„*rănindu-se* cu dragostea inimii către Dânsul, a pus în mintea sa ca *să nu se mărite*; ci

---

[238] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cecilia.

[239] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html.

curată să-şi păzească fecioria, închinând-o Mirelui Hristos Dumnezeu”[240].

Însă părinții ei *au logodit-o,* fără voia ei, cu Valerian…viitorul *Sfântul Mucenic Valerian*.

În ziua nunții, când muzica era în toi, Sfânta Cecilia se ruga ca Domnul *să-i păzească* fecioria. Și când mirele a intrat la mireasa lui, în noaptea nunții…ea i-a spus că e *păzită* de Îngerul Domnului și că, dacă va încerca *să se culce* cu ea, acela, Îngerul, *îl va omorî.*

Însă mirele, Sfântul Valerian…încă *păgân*, în loc să o considere pe soția lui „o nebună”…are o cerere *surprinzătoare*: vrea să *îl vadă* și el pe Înger[241].

Soția lui, Cecilia, îi spune că trebuie să fie botezat de Episcopul Romei[242], de Sfântul Papă Urban I (222-230)[243].

Din sursa de aici aflăm că martirizarea ei s-a făcut *pe la anul 230*[244]. Astfel, martiriul ei *coincide* cu *ultimul an de episcopat* al Sfântului Urban.

Cecilia îl trimite pe Valerian la Sfântul Papă Urban…care „*se ascundea* dinaintea chinuitorilor prin *morminte*, prin *peşteri* şi prin *casele săracilor*”[245].

De ce? Era în funcție *persecuția religioasă* împotriva creștinilor, promovată de împăratul roman Alexander Severus[246].

Sfântul Urban îl catehizează și îl botează pe Sfântul Valerian[247].

Iar când Sfântul Valerian se întoarce acasă, *proaspăt botezat*…„a aflat pe fecioară [pe Sfânta Cecilia, soția lui] în casă, rugându-se, şi a văzut Îngerul stând lângă dânsa cu mare strălucire şi frumuseţe nepovestită, ţinând în

---

[240] Ibidem.
[241] Ibidem.
[242] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_papilor.
[243] Ibidem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Urban_I.
[244] Ibidem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cecilia.
[245] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html.
[246] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Severus.
[247] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html.

mâinile sale *două cununi împletite din trandafiri roşii* şi *din crini albi*, care împrăştiau *bună mireasmă*.

O cunună a pus-o *pe capul* fecioarei, iar cealaltă pe capul lui Valerian, zicând: „Păziţi-vă *cununile* acestea *cu inimă curată* şi *cu trup neîntinat*, căci *din Raiul* lui Dumnezeu vi le-am adus şi au puterea aceasta, că niciodată *nu se veştejesc*, nici *îşi pierd* buna mireasmă; şi nimeni nu poate *să le vadă*, fără numai *cel ce iubeşte curăţia* ca şi voi.

Iar tu Valerian, de vreme ce *te-ai învoit* la sfatul curăţiei, pentru aceea m-a trimis Dumnezeu ca *să mă arăt ţie*, ca *să primeşti* orice *vei cere* de la El””[248].

Adică Dumnezeu nu a socotit „o pierdere de timp” cererea lui Valerian, aceea de *a vedea* un Înger…ci, mai mult decât atât, a trimis un Înger, care le-a vorbit și care le-a confirmat, în mod extatic, existența Împărăției lui Dumnezeu, prin darurile oferite dar și *ce bunătate imensă* e fecioria după Dumnezeu.

După Botez…vedere extatică…

Pentru că avea nevoie de *confirmări dumnezeiești* pentru *a trăi dumnezeieşte* cu soția lui cea sfântă.

Însă Sfântul Valerian nu a cerut de la Dumnezeu, prin Înger, ceva *pentru sine*…ci s-a gândit…la fratele lui de sânge, la *Tivurtie*, și el pomenit azi, pentru că și el e *Sfântul Mucenic* al Domnului. I-a spus că vrea ca și Tivurtie să fie *creştin*[249].

Iar Tivurtie, când a venit pe la Sfânta noastră familie, pe la Valerian și Cecilia…le-a spus: „am mirosit aici *o bună mireasmă* de trandafiri şi de crini”[250].

Pentru că era *chemat* de Dumnezeu la credință…

Și când Dumnezeu *cheamă*…și tu ai sufletul *copt* pentru primirea Lui…atunci *Îl simți*

---

[248] Ibidem.
[249] Ibidem.
[250] Ibidem.

pe cel nevăzut…care *te cheamă*, prin harul Său, la El.

Și vrea și Tivurtie să îl vadă pe Înger! Cecilia îl catehizează, el crede și e botezat tot de Sfântul Urban[251].

Iar „după Botez s-a învrednicit Sfântul Tivurtie de atâta dar încât *adesea vedea* pe Sfinţii Îngeri şi *vorbea* cu dânşii, şi toate cele ce *le cerea* de la Dumnezeu, *le primea*.

Şi multe minuni făcea, împreună cu fratele său [Valerian], tămăduind pe cei bolnavi, şi îşi împărţea averile sale creştinilor săraci, orfanilor şi văduvelor. Pe cei de prin închisori îi răscumpăra şi îngropa trupurile Sfinţilor Mucenici cu cinste, care, pe vremea aceea erau omorâţi pentru Hristos”[252].

Adică creștinii, când sunt *creștini*…adică atunci când sunt *conștienți* de ceea ce sunt…*se văd de o poștă*…

Creștinii fac lucruri *palpabile*, pentru că iubirea lor pentru Dumnezeu și pentru oameni se manifestă cu multă dăruire, cu mult dinamism.

Însă eparhul cetății *îi chestionează* pe cei doi binefăcători ai oamenilor…și pentru că își mărturisesc credința…sunt *bătuți*.

Hotărăște martirizarea celor doi frați, a lui Valerian și a lui Tivurtie, iar eparhul/ guvernatorul, Almah, îl trimite pe omul lui de încredere, pe Maxim, ca să îi omoare[253].

Ajunge Maxim la locul de execuție…iar lui, Sfântul Tivurtie îi spune: „trupul [nostru, al oamenilor], după moarte, se preface în ţărână, dar, ca pasărea ce se cheamă “finix”[254], va învia când va veni vremea; iar sufletul, de va fi sfânt şi drept, îndată *se va duce* în bunătăţile Raiului şi acolo, petrecând întru bucurie, aşteaptă învierea”[255] universală a morţilor.

---

[251] Ibidem.
[252] Ibidem.
[253] Ibidem.
[254] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Pas%C4%83rea_Phoenix.
[255] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html.

Iar Maxim, viitorul *Sfânt Mucenic Maxim*…îi ia în casa lui pe cei doi Sfinți…pentru că vrea și el *viață veșnică împreună cu Dumnezeu*.

Însă prin Sfinții lui Dumnezeu nu a crezut numai Maxim…ci și toată casa lui…și mulți dintre ostașii lui. Sfânta Cecilia, noaptea, a venit cu preoți și i-au botezat pe toți cei care au crezut, „petrecând toată noaptea în rugăciune şi în vorbire despre viaţa cea veşnică”[256].

Și încurajați de Sfânta Cecilia, toți cei care au crezut, l-au mărturisit pe Hristos în priveliște, în fața oamenilor…și nu au dorit *să aducă tămâiere* lui Zeus[257].

Iar, pe când *le tăiau capetele* Sfinților Mucenici…Sfântul Mucenic Maxim a mărturisit vedenia pe care o avea, acum, înaintea martirizării:

„„Iată, văd pe Îngerii lui Dumnezeu *strălucind* ca soarele, care, *scoţând din trupuri* sufletele Mucenicilor celor tăiaţi, *ca pe nişte fecioare preafrumoase* din cămară, le ridică *cu mare slavă* către ceruri”.

Acestea zicând, unii din necredincioşi *au crezut* în Hristos”[258].

Pentru că mărturiile Sfinților Mucenici erau *cu putere duhovnicească*, pline de putere harică…şi veneau din *vedenii* și din *răbdarea*, în fața tuturor, a celor mai cumplite chinuri.

Sfântul Mucenic Maxim a fost bătut cu vergi până a murit.

Iar Sfânta Cecilia, fecioara Domnului, care, după nume înseamnă „oarbă”…pentru că nu avea ochi decât pentru Dumnezeu…și-a îngropat soțul, cumnatul și pe Maxim, cel care *a dorit* veșnicia lui Dumnezeu, adică pe 3 Sfinți Mucenici ai Domnului.

---

[256] Ibidem.

[257] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Zeus.

[258] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html.

I-a îngropat pe Mucenicii Domnului…și Sfânta Cecilia a împărțit toate ale lor[259].

Tocmai de aceea, pentru că *a dat totul* la săraci, au venit oameni care *să o ducă la judecată*.

Însă Sfânta Cecilia *i-a convins* pe cei trimiși să o prindă…și pe mulți alții…*să creadă* în Hristos. Astfel Sfântul Urban botează *încă aproximativ 400 de persoane*, bărbați și femei, convertiți la dreapta credință din cauza Ceciliei[260].

Adică creștinii *nu stau degeaba,* nu șomează…ci sunt *vii* în societatea unde trăiesc, sunt lumini frumoase, sunt oameni care *dinamizează* lumea. Care *o schimbă*. Care *nu o lasă indiferentă*.

Sfânta Cecilia e judecată în mod nedrept…și aruncată într-un cuptor aprins.

Stă în foc…3 zile și 3 nopți…în mod dumnezeiește.

Stă în cuptorul aprins…care nu o mistuia…ci o răcorea, pentru că era acoperită de slava Domnului, cea care ne curățește și ne sfințește pe toți.

Și același Almah, guvernatorul provinciei, trimite pe cineva să o moare cu sabia…pe când ea stătea în cuptorul aprins, de 3 zile[261]!

Ce *nebun* face un astfel de lucru?

Ce om *greu la inimă*…și *neom,* se poate *atinge* de un astfel de om minunat al lui Dumnezeu…după ce vede pe cineva stând în foc 3 zile și 3 nopți?

Și uite că *e posibil*!

E posibil să fii *foarte bădăran* în relația ta cu oamenii și cu Dumnezeu.

Trimisul, un alt bădăran, vine…și *o lovește de trei ori* cu sabia în gât…și *nu îi poate tăia* capul…O lasă acolo…în foc…și pleacă[262]…

---

[259] Ibidem.
[260] Ibidem.
[261] Ibidem.
[262] Ibidem.

Nu era *din cauza* sabiei!

Sabia…lui, cu siguranță, era *ascuțită*, era în bună funcțiune, pentru că era *ostaș*…și nu copil, care se joacă cu sabie de lemn!

Însă *tot harul* lui Dumnezeu a făcut gâtul *mai tare* ca sabia…după ce făcuse focul *mai slab* decât Mucenița Domnului.

Sfânta Cecilia, ne spune *Viața* sa în română, din chinurile ei…a curs sânge, pe care creștinii l-au adunat „cu burete şi cu pânză", a mai trăit *încă 3 zile* după ce a fost lovită cu sabia…„grăind cu bună pricepere şi întărind pe credincioşi în credinţă. Apoi, rugându-se, şi-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu şi a fost îngropată cu cinste"[263].

Adică *nu mor* caii…când *vor* câinii…după cum nici Mucenicii, când *vor persecutorii*…ci când *vrea* Domnul.

Sfintele sale Moaște, ca și ale soțului ei, ale Sfântului Mucenic Valerian sunt păstrate în cripta de aici[264], închinată ei.

Și ea e cinstită ca *Sfântă Mucenită* și de ortodocși și de romano-catolici și de anglicani și de greco-catolici.

---

[263] Ibidem.

[264] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Santa_Cecilia_in_Trastevere. Imaginea supra ne prezintă cripta ei.

Romano-catolicii o socotesc „Patroana Sfinților Muzicieni și a muzicii bisericești”[265] și o portretizează în acest fel[266].

Două Sfinte Icoane ale ei. Una aici[267], alta aici[268].

[265] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cecilia.
[266] Idem: https://www.google.ro/search?q=Saint+Cecilia&client=firefox-a&hs=C5R&rls=org.mozilla:ro:official&channel=rcs&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=M9GNUsXkFYXCswbt5YGYCg&ved=0CD8QsAQ&biw=1152&bih=541.
[267] Idem: http://photistos.wordpress.com/tag/st-cecilia/.
[268] Idem: http://jpkaestnr.tripod.com/id6.html.

Ce rezultă însă dintr-o astfel de *fulminantă* și *iradiantă* existență?

Că atunci când ai *o încredere mare* în Dumnezeu…o ai pe baza *curăției tale* și *a experiențelor tale mistice*.

Și că nu poți *să propovăduiești* altora ceea ce tu însuți *nu ai experimentat*, nu ai trăit.

Viața ei și a lor…martirizarea lor patru și a tuturor celorlalți ne arată că erau stabili în credința lor, că nu se temeau de nimic, că trăiau curat și cuviincios…dar erau tranșanți în iubirea lor.

Extremiștii noștri de azi pot învăța de la Sfânta Cecilia acest lucru *semnificativ*: că trebuie să fii tranșant *în iubirea ta* pentru Dumnezeu, atunci când *e timpul*…dar nu *tranșant în cuvânt* tot timpul.

Pentru că vorba noastră trebuie *să cheme* la credință, să convingă, să bucure, să încălzească inima, să o dinamizeze spre virtuți…și nu spre *proteste* și spre *pierderea timpului*.

Doamne, pentru rugăciunile Sfintei Tale Mucenițe Cecilia și ale tuturor Sfinților Tăi, dă-ne să ne întărim în credință și în evlavie, în cumsecădenie față de toți oamenii!

Pentru ca să convingem făcând, să convingem iubind, să convingem inspirând pe oameni la toată bucuria și fapta credinței. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Amfilohios al Iconiului [23 noiembrie 2013]

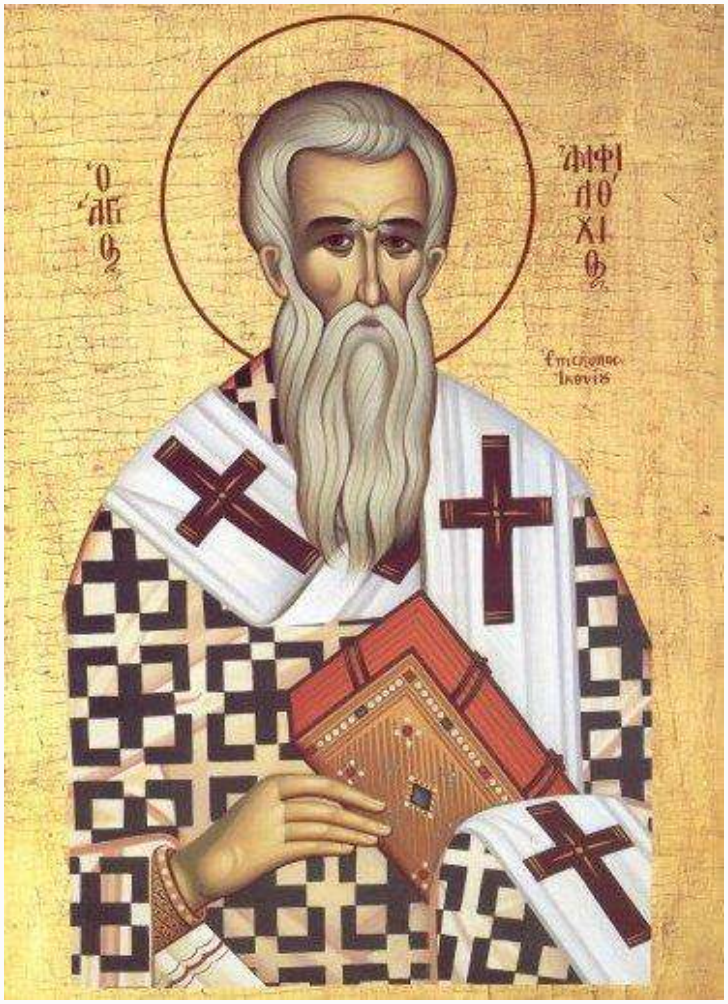

Iubiții mei[269],

în *Viața* sa în română[270], scrisă pe scurt, nu apare nicio dată istorică…și numele său este *Amfilohie, Episcopul Iconiei*.

În *Viața* sa pe scurt, în limba greacă, el este cunoscut sub forma din titlu: *Aghios Amfilohios, Episcopos Iconiu*[271].

---

[269] Predică scrisă în ziua de 22 noiembrie 2013, zi de vineri.

[270] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html.

[271] Idem: http://www.saint.gr/3075/saint.aspx.

Și găsim amănuntul că a devenit episcop de Iconiu în anul 344 d. Hr. Adică trăitor în secolul al 4-lea…

A fost participant la al II-lea Sinod Ecumenic, de la Constantinopol, din 381, și a adormit în pace în anul 394 d. Hr[272].

Adică, potrivit datelor din această sursă, rezultă că a fost episcop…*timp de 50 de ani de zile*…și la *Sinodul II Ecumenic* a fost pe când avea *37 de ani de episcopat*.

Din sursa de aici rezultă că Sfântul Amfilohios a fost *fiul* unei familii distinse din Capadocia. Tatăl său era avocat eminent iar mama sa, Livia, se remarca prin blândețea și înțelepciunea ei[273].

A fost *văr* cu Sfântul Grigorie Teologul[274]…a învățat *Dreptul* cu Libanios[275] și apoi a practicat avocatura la Constantinopol[276].

S-a retras însă din viața publică a capitalei, a devenit *un om religios* alături de Sfântul Grigorie de Nazianz, l-a cunoscut pe Sfântul Vasile cel Mare…și ni se propune anul 374, ca an când a ajuns Episcop de Iconiu[277].

Dacă *Wikipedia* ne propune ca *an al episcopatului*, anul 374…ca an *al morții* ne propune un an între 394-403. Astfel ar fi vorba de 20 de ani (cel mai puțin) sau de 29 de ani de episcopat (cel mai mult).

Tot din această sursă[278] aflăm că *l-a însoțit* pe Sfântul Grigorie Teologul la *Sinodul II* și că aici l-a întâlnit pe Sfântul Ieronimos[279].

Din *Viața* în română însă, aflăm că Sfântul Amfilohie a fost *monah* și că s-a nevoit într-o peșteră 40 de ani de zile[280].

---

[272] Ibidem.
[273] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Amphilochius_of_Iconium.
[274] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Teologul.
[275] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Libanius.
[276] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Amphilochius_of_Iconium.
[277] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Iconium.
[278] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Amphilochius_of_Iconium.
[279] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Jerome.
[280] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html.

Asta contrazice datele aflate până acum.

Însă fiind în peșteră…și murind Episcopul Iconiului, el a fost *chemat*, în mod extatic, de Îngerul Domnului la treapta episcopală.

În trei nopți la rând, Îngerul Domnului l-a chemat la episcopat. A treia noapte, după a treia vedenie, „degrabă sculându-se, s-a înfricoşat şi a zis: "Dacă eşti Îngerul lui Dumnezeu să stăm amândoi la rugăciune!". Şi plecându-şi Amfilohie capul, a început a cânta: *Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin e cerul şi pământul de slava Lui!* Şi cânta şi Îngerul Domnului cu dânsul"[281].

Vedenia a continuat…și el a fost încredințat de faptul că această *chemare întreită* și *vedenia ce i-a urmat ei* a fost *de la Dumnezeu*.

A doua zi l-au întâmpinat 7 episcopi, care veniseră să-l hirotonească pe *noul episcop* al Iconiului.

El *și-a mărturisit* identitatea în fața lor și le-a spus *vedenia avută* și cum *a fost hirotonit* de către Sfinții Îngeri în vedenie[282].

Ce a urmat însă…„îi smintește" pe cei care știu *cum se fac* hirotoniile: „a început Sfântul a le spune *cum*, în acea noapte, a fost *hirotonit de Îngeri*. Iar episcopii, auzind aceasta, *s-au mirat foarte* şi *proslăveau* pe Dumnezeu pentru o astfel de *hirotonire minunată* şi *n-au îndrăznit să mai hirotonească a doua oară* pe Sfântul Amfilohie. Ci, cu frică plecându-se lui şi cu dragoste sărutându-l, l-au pus pe el *în scaun* [în scaunul episcopal, considerându-l *episcop cu hirotonie validă* n.n.], în vremea împărăţiei lui Valentinian[283] şi Valens[284]"[285].

De ce însă acești Episcopi Dumnezeiești, auzind ce s-a petrecut, *nu au mai dorit* să îl hirotonească?

---

[281] Ibidem.
[282] Ibidem.
[283] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Valentinian_I.
[284] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Valens.
[285] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html.

Pentru că ei știau *esența* hirotoniei: aceea de a fi chemat de Dumnezeu și umplut de harul preoției Sale, pentru a sluji, cu îndrăzneală, cele ale Lui.

Ei știau că nimeni nu poate lua preoția *cu forța* de la Dumnezeu, dar că, cel în care Dumnezeu *binevoiește*…și cu care vrea El să facă *lucruri mari*…atunci *face* spre minunarea tutor.

Multă duhovnicie și delicatețe și frică de Dumnezeu în acești Episcopi Sfinți!

Au decis *cu luminare* de la Dumnezeu…pentru că aveau minte *înaltă*, văzătoare…și au înțeles voia lui Dumnezeu *din puține cuvinte*…pline de fapte dumnezeiești.

Din aceeași sursă românească, aflăm că Sfântul Amfilohie a trăit „ani îndelungați…până în vremea împăratului Teodosie cel Mare[286] şi a fiilor[287] lui[288]”, a scris împotriva ereticilor Arie[289], Eunomiu[290] și Macedonie[291] și *a adormit în pace*[292].

Întorcându-ne la această sursă[293]…din ea aflăm că a luptat și împotriva mesalienilor[294]…dar că, din nefericire, *o mare parte* din operele Sfântului Amfilohios *s-au pierdut*.

Opera sa, din PG, o găsim în vol. 39, col. 9-130[295].

Se începe cu *Viața* sa, de la col. 13…și PG *confirmă* viața sa pe care o avem în română[296]

---

[286] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Teodosie_cel_Mare_%28%C3%AEmp%C4%83rat%29.
[287] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Arcadie.
[288] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Honorius.
[289] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria.
[290] Idem: http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/eunomiu-85239.html.
[291] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Macedonie_I_al_Constantinopolului.
[292] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html.
[293] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Amphilochius_of_Iconium.
[294] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Messalians.
[295] Idem: http://graeca.patristica.net/#t039.
[296] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html.

dar e mult mai mare decât *ce avem noi* în română. În română e doar *începutul vieţii* din PG.

În PG viața sa se termină în col. 26.

Din col. 26 încep diverse fragmente din opera sa grupate sub titlul: *Veterum testimonia [Mărturii vechi]*. Din col. 35 încep cuvântările și omiliile sale, prima fiind la *Naşterea Domnului*.

Traducătorii ortodocși, mai pe scurt, au ce să traducă, dacă vor…

Și, la fel, și creștinii au ce să facă: să învețe limbi străine pentru ca să îi citească și să-i traducă pe Sfinții Părinți.

Că *la laude* și la *revendicat* din Sfinți nu ne întrece nimeni. Doar *la lucruri practice*…

A treia predică a sa, din PG, începe în col. 59 și e dedicată Sfântului Lazăr, cel a 4-a zi înviat din morți.

A 5-a e în Sâmbăta Mare și începe în col. 89. De la col. 93 începe o epistolă sinodală a sa. *Cugetări şi fragmente* [*Sententiae et excerpta*] ale sale: din col. 97.

De aceea, ca să nu mai *aşteptaţi* după teologi…învățați limba greacă veche…și *le traduceţi* dumneavoastră înaintea lor!

De la col. 119 începe o cuvântare, în care, mai întâi se citează din In. 7, 16.

În col. 131, după această *ultimă cuvântare* a Sfântului Amfilohios, începe opera lui Didim cel Orb[297].

Așadar, iubiți confrați, care doriți *și mai binele* pe fiecare zi, avem Sfinți mulți și grei, care așteaptă să-i traducem, să-i tâlcuim, să le continuăm teologia și viața!

Martin Luther[298] a dat *cu barda* în realitatea „eclesială” desfigurată de romano-catolicism…și „a decretat” prostește, că *nu mai avem nevoie* de Biserică, de Sfintele Taine, de Sfânta Tradiție, de Sfinți, de Sfintele Moaște, de

[297] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Didim_cel_Orb.
[298] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.

Sfintele Icoane, de Sfânta Cruce…ci doar de Scriptură și de Dumnezeu.

De aceea, Scriptura, singură, ca pomul în deșert, fără lumea în care ea *s-a născut*, adică fără Biserică și fără interpreții ei, Sfinții, poate fi *întoarsă* pe toate fețele și răstălmăcită…iar Dumnezeu, *Dumnezeul revelației*…a fost înlocuit cu *dumnezeul protestantismului*, de un dumnezeu „pe măsura" omului…și care, inevitabil, e de un exclusivism inexplicabil.

În comparație cu Martin, monah augustinian, care *a renunțat* la monahism…pentru viața de familie…și căruia, se pare, nu i-a *prea plăcut* cititul…dacă din toată biblioteca Bisericii el a ales *doar* Scriptura…noi avem de citit mult, *foarte mult* pe lângă Scriptură.

Avem de citit tone de Sfinți Părinți, de mărturii teologice, de date despre cultul nostru, despre istoria Bisericii…și, în același timp, trebuie să mai mergem și la Biserică, să facem multe slujbe, avem multe posturi, o luptă pe viață și pe moarte cu demonii și cu patimile…dar și de înțeles și de ajutat lumea *în care trăim*…care e *așa cum e*…și nu cum *ne-am fi dorit noi*.

Adică ortodocșii au *multă muncă*, prea multă…pentru că viața lor e *divino-umană* și nu filosofică, politică, economică sau culturală.

De aceea, *a sta*…a dormita…înseamnă *a pierde* timpul.

Iar noi, oamenii Bisericii, oricare am fi noi…n-avem timp *de pierdut*…pentru că vremea e *să ne trezim*…și să *Îl slujim* pe Domnul în fiecare chip al Său.

Dacă ne rugăm pentru oameni, dacă îi povățuim, dacă le suntem aproape…dacă facem lucruri pentru ei…facem lucruri pentru Dumnezeu și pentru noi și pentru toată lumea.

Să facem așadar *lucruri frumoase* în viața noastră și a tuturor!

Să facem lucruri de care *să nu ne rușinăm în veci*. Amin!

Predică la Duminica a 30-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[299],

imposibilul, cu sensul de *foarte greu de realizat*, de făcut, e tot *mai prezent* în mentalitatea noastră!

Pentru că e tot mai prezentă în noi *neputința*. Simțirea faptului că nu suntem *în stare* de lucruri de proporții, grandioase…și, adesea, nici de cele elementare…

Ne e teamă să construim o familie, o carieră, o casă, o Biserică…pentru că toate acestea *cer efort*. Efort până la epuizare…și după…

Egoismul tot mai pronunțat, lejeritatea din ce în ce mai *posacă*, mai tristă, mai individualistă, ne spun să nu ne implicăm *prea mult*, să avem *grijă* de noi, să nu facem lucruri *serioase*…ci să ne *strecurăm*…

Pe de o parte, vrem *rezultate palpabile* și *performanțe intelectuale la minut*, pe de altă parte, excludem tot deranjul, efortul, toată suferința din viața noastră.

[299] Scrisă în ziua de 23 noiembrie 2013.

Pentru că vrem să ne câștigăm banii, să ne vedem *de-ale* noastre…și să nu luăm în calcul *problemele de fond*.

Din acest motiv *problemele de fond* (minimalizarea omului, sărăcia, corupția, lipsa de moralitate, mortalitatea galopantă etc.) sunt tratate ca subiecte *generale/ filosofice/ comice* și care nu au *de-a face* cu noi, dacă astăzi, în mod practic, noi n-avem nicio boală…și nicio problemă.

Numai că atunci când *ne deranjează*…boala, sărăcia, excluderea noastră socială și pe care le vedem, imediat, ca pe *un deranj* venit din partea lui Dumnezeu…*problemele de fond* devin *probleme personale*.

Pentru că nu ne găsim *timp* să reflectăm la *ce se petrece* în jurul nostru…tocmai pentru că nu ne facem lumea și problemele ei drept *problemele noastre*.

În Evanghelia de azi însă [Lc. 18, 18-27], problemele lumii, adică „cele ce sunt *imposibile* [τὰ ἀδύνατα] la oameni" [v. 27, GNT], nu sunt *trecute cu vederea* de către Dumnezeu.

Nouă ne place să credem, că dacă noi suntem în boală, fără loc de muncă, fără prieteni, fără sprijin…acestea sunt problemele *cele mai importante* ale lumii…sau să considerăm probleme *importante*, grele, dramatice ale lumii…doar pe cele de care *ne-am lovit* noi în mod direct.

Însă, la Dumnezeu…toate cele care sunt grele, foarte grele, imposibile pentru noi…sunt *cu putință* [δυνατὰ] [Ibidem]. Sunt posibile.

Și de aici încolo avem o discuție teologică despre *prezența* lui Dumnezeu în viața lumii și în viața fiecăruia dintre noi.

Pentru că lucrurile *imposibile* pentru noi, împreună cu El sunt *posibile*.

Și să discutăm câteva lucruri care par *imposibile*…la început dar nu sunt!

Când copilul începe clasa întâi toate lucrurile i se par *grele*, sunt noi pentru el, cer

mult efort. Însă dacă se lasă *antrenat* în tot ceea ce înseamnă *şcoală*, dacă e *serios* cu învăţătura, constată că poate să înveţe să scrie, să citească, să înţeleagă.

Căsătoria pare un drum *extrem de dificil* la început…dar apoi constaţi, dacă e făcută *după voia* lui Dumnezeu, că *însoţirea sfântă* este *o bucurie ce te împlineşte*.

La fel de *imposibile* par şi preoţia, viaţa monahală sau drumul interior al curăţirii de patimi…Dar când faci paşi zilnici în teritoriul lor…şi privind lucrurile din interior…bucuriile, luminările dumnezeieşti, frumuseţea sfântă a vieţuirii ortodoxe depăşesc toate fricile, păcatele, durerile noastre.

Pentru că *problema de fond* a Evangheliei de azi e aceea *a renunţării*…la *ceea ce îţi place*, la ceea ce te face să te simţi confortabil, apărat, neexpus vitregiilor vieţii.

Când? Atunci când vrei să fii *desăvârşit*, slobod de tot ceea ce te ţine *captiv* lumii terestre.

Pentru că Domnul i-a cerut *să renunţe* la averile sale, făcându-le milostenie, pentru ca să devină *ucenic* al Lui [v. 22].

Iar *renunţarea la tine* implică nu numai *să te depărtezi* de tot ceea ce ai în casă şi în conturi, ci, în primul rând…renunţarea la tot ce nu *seamănă* în tine cu Dumnezeu. Renunţarea la tot ce nu e în tine *de la* Dumnezeu.

Pentru că Domnul i-a cerut şi ne cere să ne lepădăm…de *alipirea noastră pătimaşă* de lucruri.

Asta însemnând că nu lucrurile sunt *de vină* (casa, maşina, banii) sau oamenii (familia, prietenii, rudele) ci raportarea noastră la oameni şi lucruri.

Adesea însă, acest Lc. 18, 22 e înţeles ca *o chemare strictă la monahism*. Adică e înţeles numai în sens literalist: vinzi tot, vii la Mănăstire, lumea rămâne în urmă.

Numai că monahismul, ca şi convertirea…nu sunt doar *început*…ci începutul

acesta trebuie urmat de *sute de mii de schimbări* de lucruri în noi înșine.

Adică începutul la care *ne cheamă* Domnul, acela *al lepădării* de gândirea la întâmplare, de acțiunea la întâmplare, de îndrăgostirea de oameni și de lucruri la întâmplare…înseamnă intrarea în *școala continuă* a curățirii de patimi…unde toată ziua *te retușezi* la gânduri, sentimente, atitudini, comportament, raportare la tot ce există.

Și pentru că *nu ai multă* experiență la început…dar și continuu e nevoie de *un ajutor de încredere*, de un om sau de mai mulți, cu care *să te sfătuiești* asupra a diverse probleme…*îți spovedești* gândurile tale unor oameni *trecuți* prin aceeași experiență…ca să *îți certifice*, dacă gândurile, sentimentele, acțiunile in nuce, care *se mișcă* la tine în suflet, sunt de la Dumnezeu sau de la demoni.

Apelezi la ei…dar pe măsură ce continuu *privești* în tine…și vezi ce gânduri îți intră în inimă, ce gânduri te provoacă, ce înseamnă fraza citită, ce a vrut să spună confratele X prin ce mi-a spus, cum trebuie să mă comport la masă, la Biserică sau în pat cu soția mea, trebuie să plătesc lumina și telefonul, trebuie să ajung la serviciu la ora aia, trebuie să îl sun pe celălalt…

Tot ceea ce noi numim *viața noastră interioară* e sub *privirea* lui Dumnezeu…și dacă par *imposibile*, la început, *ordonarea* adâncului nostru și *umplerea* noastră de slava lui Dumnezeu…cu ajutorul Lui…vedem că *imposibilul* devine *posibil*.

Pentru că Domnul le-a spus lor și nouă…că *imposibilul-posibil* nu ține de *singularizarea* omului, de *închiderea* lui în casă…ci de *deschiderea* lui spre Dumnezeu, pentru ca împlinirea să fie *reală*.

Tocmai de aceea insist pe dialog, pe comunicarea reală, de adâncime…pentru că astfel aflăm ce nu facem, ce nu suntem, ce nu avem în comparație cu alții.

Sau dacă și cei cu care noi discutăm sunt *tot căzuți* ca noi și n-au *mare lucru* să ne arate…totuși dialogul e foarte important, pentru că ne ajută *să ne întărim* unii pe alții în așteptare, în nepactizarea cu deznădejdea.

Prefer să discut cu un om beat, cu un curvar, cu un drogat, cu un satanist, cu un șmecheraș plin de tupeu…decât cu unul care *nu mai are poftă de viață* și care vrea să-și pună ștreangul de gât.

Cel care nu se mai suportă *nici pe sine*…nu își mai dă nicio șansă *la schimbare*…dar cel care caută fericirea acolo unde nu e, în diverse păcate sau ideologii, e un om *recuperabil*…dacă dorește *sensuri înalte*.

Da, *încrederea în sine egolatră* și *prosperitatea financiară* și *robustețea sănătății*…te pot face să nu poți *trece*…în nicio inimă!…

Să nu îți pese decât de „binele" tău îngust.

Te pot face *un animal răpitor*…care să nu vrei să fii *bun* cu nicio inimă…care să nu vrei să fii *prieten* cu nimeni…care să nu ai nicio *milă* față de cineva.

Dar când Domnul *se va atinge* de nesimțirea ta…și vei simți, din plin, boala, neputința, lipsa de iubire, indiferența față de tine…atunci vei vedea ce *cavou* ai devenit.

Pentru că *alipirea interioară de ceva*…înseamnă *smochinirea* noastră sufletească.

Ne stafidim, ne zbârcim, ne îmbătrânim sufletul prin orice *iubire păgână*, adică prin orice *amestecare* cu păcatul, prin orice *alipire pătimașă* de ceva anume.

Acesta e și motivul pentru care, atunci când un păcătos notoriu *se pocăiește*, lumea tratează cazul ca pe ceva *imposibil*…tot la fel de *imposibil* ca trecerea unei cămile printr-un ac sau a unui tren printr-o cană cu ceai.

Însă *imposibilul* convertirii marilor păcătoși ai pământului…nu e *o neputință* a lui Dumnezeu ci e *o lipsă de voință minimală*.

Demonii ar avea nevoie doar de *o clipă* pentru ca să se pocăiască…La fel și oamenii…

Numai că și demonii și oamenii care *nu se pocăiesc* țin foarte mult *la ei*, adică *la neschimbare*, bat pasul pe loc și de aceea *imposibilul lor* pare *imposibil predestinat*.

Însă pe nimeni *nu a predestinat* Dumnezeu să devină Iuda vânzătorul, actriță porno, criminal în serie, pedofil sau drogat!

Devii ceea ce *crezi* că trebuie *să devii*.

Ești liber *să alegi*…

Tocmai de aceea poți *să te faci de râs*, în mod jalnic, în fața istoriei…cum poți *să înspăimânți* prin frumusețea ta duhovnicească și prin opera ta întreaga istorie.

Iar un Dumnezeu, Care te lasă *să alegi*, e un Dumnezeu Care nu Se teme de alegerile *neconforme* cu normalitatea.

Dumnezeul, Care te lasă să faci cele mai abominabile crime, nu e un Dumnezeu indiferent, slab și fricos…ci un Dumnezeu care știe *cât valorează* libertatea.

Pentru că libertatea valorează *cât valorează* sfințenia.

Iar sfințenia este *conștientizarea abisală* că nu există *vreo împlinire* a omului în afara *relației veșnice* cu Dumnezeu.

Pentru acest lucru, pentru *iubirea deplină* pentru Dumnezeu, pentru *iubirea liberă* și *arhi-entuziastă* pentru Dumnezeu, Dumnezeu i-a făcut pe Îngeri și pe oameni *liberi*…și pentru *adevărata relație*, Dumnezeu respectă și *falsele trăiri* ale libertății.

Așa că Iadul nu este „o grandioasă operă a libertății umane" ci este „*oribilul eșec* al libertății umane".

Și ori de câte ori ne permitem *să facem* din libertatea noastră…*o înrobire* a noastră față de demoni…creăm, la infinit, *consecințele* eșecului libertății: păcatele, moartea și Iadul.

Însă în persoana Sa divino-umană, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a învins păcatele, moartea și Iadul, pentru că *a*

trecut biruitor, față de toate păcatele, prin moarte și a coborât în Iad ca un Atotputernic, stricând stăpânirea demonilor și a morții.

Iar fiecare dintre noi, în lăuntrul nostru, putem birui orice păcat, întreaga moarte sufletească, care e *o consecință* a păcatelor noastre…și să trecem și noi prin moartea, ca *despărțire* a sufletului de trup, pentru ca să moștenim Împărăția lui Dumnezeu.

De aceea, în postul acesta preabinecuvântat al Nașterii sale, Domnul ne spune prin Evanghelia Sa, că El *a venit la noi cu totul* pentru ca să ne facă *cu totul ai Lui* și, prin urmare, că nu există *motiv întemeiat* pentru care noi *să ne ferim* să avem *o relație stabilă* și *veșnică* cu El.

Nici tinerețea, nici frumusețea, nici banii, nici cariera, nici familia, nici ideologiile, nici asociațiile oculte, nici tot Iadul la un loc…nu ne pot *opri* din relația noastră cu Dumnezeu…dacă noi dorim această *preasfântă relație* cu Dumnezeu.

Și prin aceasta înțelegem de ce este *inevitabilă* raportarea la Dumnezeu în viața noastră: pentru că El este *izvorul* existenței noastre și Cel în funcție de care viața noastră *se împlinește* sau *se ratează veșnic*.

Să ne umplem așadar de *frumusețea copilăriei* Domnului, începând lupta cu patimile și cu poftele din noi, dacă dorim să ajungem la starea desăvârșirii!

Să începem cu începutul: cu postul în tot ceea ce facem, adică cu dezlipirea noastră pătimașă față de lucruri, față de grija excesivă la noi și la viitorul nostru.

Dumnezeu știe mai bine *viitorul nostru* decât noi…dar noi nu Îl lăsăm *să Își facă treaba* în viața noastră.

Pentru că, dacă noi *am căuta* sfințenia Lui, așa cum El ne-a spus-o, El *ar sări imediat* să ne ajute cu problemele noastre de tot felul. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Mare Mucenic Mercurie [25 noiembrie 2013]

Iubiții mei[300],

în limba greacă, după cum se vede în Sfânta sa Icoană, numele său e *Mercurios*.

Și a trăit în secolul al III-lea d. Hr., fiind martirizat la vârsta de 25 de ani[301], Sfântul Mercurios fiind la înfățișare un bărbat „mare la trup, frumos la față, galben la păr, pe care îl împodobea și fireasca rumeneală [roșeață n.n.], ce strălucea în obrazul lui”[302].

Tot din *Mineiul* citat supra aflăm că Sfântul Mercurie a trăit pe vremea împăraților

[300] Predică scrisă în ziua de 24 noiembrie 2013. Zi de duminică, spre seară.
[301] *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 386.
[302] Ibidem.

Dechie [Decius] și Valerian [Valerianus] și că s-a născut în anul 255[303].

Decius[304] a fost împărat până în 251 iar Valerianus[305] între 253 – 259, confirmându-se așadar informația: a trăit *în vremea domniei lui Valerianus*.

Sfântul Mercurios era fiul lui Gordian, care era *scit* de neam. O informație tot din *Mineiul* citat anterior[306].

Sursa de aici[307] ne confirmă faptul că tatăl său era *de neam scit* dar aflăm totodată că tatăl său era și *ofițer* în armata romană. Tot de aici aflăm că Sfântul Mercurios s-a născut în Cappadocia[308], numele său prim, pe când era păgân, fiind *Filopater*, oferindu-ne drept *ani ai vieții lui*: 224-250.

Numai că datele ultime *contrastează foarte mult* cu cele din *Mineiul* românesc, unde ni se spune că în 255 s-a născut.

Părinții Sfântului Mercurie, dimpreună cu el, *s-au botezat* în urma unei vedenii[309].

Iar aici se vorbește despre următoarele *schimbări de nume* ale membrilor familiei sale: tatăl său, *Yares*, după Botez a devenit *Noah* [Noe], mama sa a devenit *Saphina* iar el, *Filopater,* a devenit *Mercurius* (în latină)[310].

Urmează și el cariera militară.

Și a venit din Armenia Mare la Roma, în timpul persecuției împotriva creștinilor, și de aceea a fost prins și martirizat[311].

Primește de la un Înger al Domnului *o sabie,* cu care ajunge biruitor în război…dar același Înger îi vestește că trebuie *să își mărturisească credința*, pentru *a moșteni*

---

[303] Ibidem.
[304] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Decius.
[305] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Valerian.
[306] *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 386.
[307] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Mercurius.
[308] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Cappadocia.
[309] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Mercurius.
[310] Ibidem.
[311] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-25-sf_mercurie.html.

Împărăția lui Dumnezeu împreună cu Sfinții Lui[312].

Vedenia îngerească și amintirea tatălui său *îl fac să se pocăiască*.

E pârât că nu vrea să jertfească zeiței Artemis[313] (zeița vânătorii)[314].

Iar *Viața* sa în română vorbește de *o anchetare* a lui de către împăratul Decius, deși, după cum am stabilit mai sus, nu avea cum să fie *Decius* ci *Valerianus*.

Împăratului persecutor, Sfântul Mercurie îi spune că el a învins în luptă *cu ajutorul* lui Hristos și nu cu cel al zeilor.

Pentru că e *creștin*…Mercurie *se leapădă* de distincții sale militare.

Împăratul e *surprins* de gestul său și *îl întemnițează*[315].

Însă, în temniță, are din nou *o vedenie îngerească*, în care Îngerul Domnului îi spune: „Îndrăzneşte, Mercurie, şi nu te teme! Crede în Domnul, pe Care L-ai mărturisit şi Acela te va izbăvi de tot necazul!”[316].

Pentru că vedeniile dumnezeiești au tocmai darul de *a ne întări* în credința și în asceza noastră. Ele nu sunt niște „premii” date Sfinților ci niște *întăriri efective* în răbdare și în viața ortodoxă.

Avem nevoie de ele mai mult decât de *aer* și de *viața* noastră. Tocmai de aceea, la momentul în care Dumnezeu știe că *avem nevoie* de ele, ni le dăruie spre *întărirea* noastră și a întregii Biserici.

Este judecat pentru credința lui.

Și pentru că îl declară *fiu al Satanei* pe împărat…Dumnezeiescul Mercurie e *tăiat* pe trup cu săbii și cu cuțite…având *foc* dedesubtul lui[317].

---

[312] Ibidem.
[313] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Artemis.
[314] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-25-sf_mercurie.html.
[315] Ibidem.
[316] Ibidem.
[317] Ibidem.

Iar sângele său martiric…spune textul sfânt…atât curgea de mult…încât *stingea* focul de sub el.

Abia mai respirând…pentru ca să nu moară imediat…e aruncat într-o casă și închis acolo[318].

Însă „făcându-se noapte, a venit Îngerul Domnului către dânsul şi a zis: „Pace ţie, bunule pătimitor!" şi *l-a tămăduit* pe el de răni. Iar Sfântul simţind în sine *putere*, s-a sculat sănătos şi a mulţumit lui Dumnezeu, Celui ce l-a cercetat prin îngerul Său"[319].

Și aceasta, pentru că *sănătatea* e de la Dumnezeu…și El poate *vindeca* de orice boală și neputință pe cei care Îi slujesc Lui cu dragoste nețărmurită.

De ce Îngerul Domnului *tot apare* în viața lui Mercurie? Pentru că el *are nevoie* de Îngerul Lui.

Nu avem de-a face cu *un exces* de vedenii…ci cu *o necesitate pragmatică* a ajutorului dumnezeiesc.

Căci așa cum avem nevoie de *iertarea* lui Dumnezeu iar și iar, tot la fel avem nevoie și de *ajutorul minunat* al lui Dumnezeu în misiunea noastră eclesială.

A doua zi, viu și plin de har, Sfântul Mercurie e *readus* la judecată…iar împăratul consideră că s-a vindecat *în mod ocult*. Prin vrăji.

El însă mărturisește vindecarea sa *de către Hristos*…iar pe păgâni îi arată ca pe *moștenitorii Iadului*.

Motiv pentru care e *bătut* din nou și *ars* cu foc[320].

Însă…în loc de miros de crematoriu…„ieşea *bună mireasmă* din trupul lui cel ars"[321].

---

[318] Ibidem.
[319] Ibidem.
[320] Ibidem.
[321] Ibidem.

Rabdă toate muncile fără să schițeze gesturi de durere.

E spânzurat cu capul în jos și de gât i se leagă o piatră…pentru ca să moară strangulat.

După ce stă mult timp astfel…e dezlegat și bătut cu bice cu țepușe de aramă. Pământul s-a înroșit sub el…

Din porunca împăratului e trimis în Cappadocia și e condamnat la tăierea capului[322].

Dar „ajungând el în Cezareea, Domnul S-a arătat Sfântului şi i-a zis: „Mercurie, vino la Mine şi te odihneşte! Alergarea ai săvârşit şi credinţa ai păzit, deci primeşte *cununa* nevoinţei tale, căci *aici se cade* a te sfârşi”[323].

Pentru că *sfârșitul*…ca și *începutul vieții* e *de la* Dumnezeu. Dumnezeu știe *când trebuie* să ne ia la El. Până atunci însă trebuie *să ne nevoim* cu nevoință duhovnicească, pentru ca să fim *proprii* comuniunii veșnice cu El.

Și ostașii l-au martirizat acolo, în Cezareea, unde a vrut Domnul…prin tăierea capului.

Însă „a doua zi după tăierea Sfântului, s-a aflat trupul lui *alb ca zăpada* şi ieşea dintr-însul *bună mireasmă* de mir de mult preţ şi tămâie. Pentru o minune ca aceea, mulţi au crezut în Hristos”[324].

Pentru că întotdeauna există *viață* a Sfinților…și *dincolo* de martiriu!

Abia după martirizarea lor Sfinții sunt *cu adevărat prezenți* în viața Bisericii, pentru că ei devin *rugătorii* și *ajutătorii* întregi comunități a Bisericii.

Însă cum s-ar fi *transformat* trupul Sfântului Mercurie, peste noapte…într-o asemenea *minune harică*…dacă harul lui Dumnezeu nu ar fi fost *și în trupul său*…așa cum era *și în sufletul său*?

---

[322] Ibidem.
[323] Ibidem.
[324] Ibidem.

Cine *a transfigurat* trupul lui Mercurie după moarte într-o *asemenea frumusețe* a Bisericii în afară de Dumnezeu?

Însă trupul lui, al Mucenicului din secolul al 3-lea, nu a fost „aruncat la coș” de către Biserică.

Ci minunea lui de trup, care revarsă daruri și minuni, stă la loc de cinste în mai multe Biserici.

Sfintele sale Moaște sunt în Biserica coptă din Cairo[325] închinată lui. Dar *capul său* este în catedrala arhiepiscopală din Râmnicu Vâlcea[326] iar un alt fragment în Mănăstirea Hurezi din jud. Vâlcea[327].

Și iată cum arată capul…celui care a murit pentru Hristosul inimii sale!

Și capul lui, al Sfântului Mercurie, e în România…și doar puțini știu asta!

Pentru că *a fi fără cap*…sau *cu capul gol*…e mai ușor decât *a avea cap*. Dar cine are cap *luminat*, plin de cuviință și credință, îl are drept *Cap* al său pe Hristos Domnul, Cel care, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, este Dumnezeul credinței noastre.

---

[325] A se vedea: http://www.crestinortodox.ro/reportaj/pe-urmele-sfantului-mare-mucenic-mercurie-cairo-72398.html.

[326] Idem: http://basilica.ro/stiri/pomenirea-sfantului-mare-mucenic-mercurie_1276.html.

[327] Idem: http://www.doxologia.ro/imagine/moastele-sfantului-mare-mucenic-mercurie.

De aceea, iubiții mei, cinstind pe Sfântul Mare Mucenic Mercurie și pe Sfântă Mare Muceniță Ecaterina, adică pe doi *mari pătimitori* ai lui Dumnezeu, să înțelegem cu toții că *bucuria* și *împlinirea reale* sunt atunci când Dumnezeu *binevoiește* întru noi și *Se sălășluiește* întru noi!

Fără această *umplere* a noastră de prezența harică a lui Dumnezeu…avem numai *vorbe goale*…după cum, un Mercurie *neîntărit* și *nevindecat* de Îngerul Domnului…era un Mercurie *mort* mai înainte de *a fi ajuns* în Cezareea Cappadociei.

Nu mai *presupuneți* că aveți „daruri, harisme și vederi dumnezeiești"…dacă ele vă fac lipsiți de dragoste, de pace și de dorința de comuniune!

Nu mai presupuneți că sunteți „buricul pământului" în materie de credință și de asceză…dacă nu știți să explicați, cu cuvintele dumneavoastră, nici cele mai elementare lucruri.

Învățați să vă smeriți.

Să vă deșertați de *buna părere* despre dumneavoastră înșivă.

Când vă faceți *goi de gândurile mari* despre dumneavoastră…tocmai atunci *coboară* slava Treimii în dumneavoastră.

Până atunci…aveți doar *vorbe*…și *fapte făcute la întâmplare*.

Domnul să ne lumineze și să ne întărească pe toți în credință și în faptele credinței Sale, pentru ca să cântăm astfel Părintelui nostru Mercurie:

„*Ziuă plină de lumină*, de veselie și de bucurie ne-a strălucit nouă *dumnezeiasca ta pomenire*, celor ce te cinstim pe tine, Mucenice Mercurie. Întru care *adu-ți aminte* de noi, cei ce te pomenim pe tine, și ne scapă pe noi de supărări cumplite, de primejdii și de patimi"[328]. Amin!

---

[328] *Mineiul pe noiembrie*, ed. cit., p. 390.

Predică. Ce fel de *trăire ortodoxă* poți avea *fără teologie*?

Iubiții mei[329],

am început să cunosc *impostori/ șarlatani „serioși”* în materie de viață duhovnicească din 1990.

Adică *din primul an* al mergerii mele *conștiente* și *asumate* la Biserică.

Așa că, timp de 20 și ceva de ani, am cunoscut *o paletă largă* de oameni, care presupuneau că s*unt altceva*…decât erau.

Aici mă refer, în mod strict, la *ortodocși*.

La ortodocși români și de alte naționalități…pe cei de *alte naționalități*…și *ortodocși* în același timp, i-am întâlnit, cel mai adesea, online.

Mai pe scurt: am înțeles cum arată „omul duhovnicesc” închipuit.

Și voi încerca *o livrare de experiență* către dumneavoastră în următoarele momente.

90% dintre cazuri nu aveau deloc *tangență* cu *experiența…duhovnicească*.

5% dintre ei citiseră cărți teologice și patristice și…*confundau* ce citeau…cu ce

[329] Predică scrisă în ziua de 25 noiembrie 2013.

credeau că trăiau și ei, fiind afară de experiența duhovnicească, mistică.

Adică 95% oameni „duhovnicești” prin închipuire fără citire…sau cu puțină citire teologică.

5%: oameni *cu experiențe mistice incipiente*, pe care le-au considerat *ultime*, definitive, nu au mers *mai departe* și au căzut *într-o lungă înșelare*.

Iar cum 5% e mai puțin decât 95%, în predica de față voi vorbi despre 90 + 5: 90% însemnând oameni care au răsfoit cărțile…și, din diverse motive, se cred „duhovnicești”, pe când cei 5%, cel mai adesea teologi, clerici, monahi, mireni „îmbunătățiți”, sunt cei care au experiență *din citit*…dar nu și *din experiență* și care, de asemenea, se cred „duhovnicești”.

Ce înseamnă „duhovnicesc” pentru ortodoxul luat în mare, pentru marea masă de ortodocși din România?

Înseamnă un om care postește, se roagă, vine la Biserică, citește ce vrea și ce poate, se spovedește și se împărtășește, face pelerinaje, dă milostenie, e *mai răsărit* decât cei care nu fac mai nimic, e „dat exemplu” la Biserică…dar care *nu are nimic de-a face* cu drumul curățirii de patimi, care are pași siguri și experiabili, prin care se ajunge la contemplație, la vederi extatice și la o continuă umplere de har dumnezeiesc.

De ce nu are *de-a face*? Pentru că *nimeni nu i-a vorbit* despre *drumul real al sfințeniei* în Ortodoxie.

El *își închipuie* că venirea la Biserică, împărtășirea, facerea de bine după o mentalitate pseudo-ortodoxă, că face pelerinaje, că e „om de treabă”…asta îl va face, la un moment dat…să aibă *Sfinte Moaște* ca Sfânta Parascheva sau ca Sfântul Grigorie Palama.

Pentru că 95% dintre „duhovnicești” noștri închipuiți vorbesc despre o mergere la Biserică fără *simțirea* harului, despre o asceză care *nu duce nicăieri*, despre o viață ortodoxă *fără luminări* și *vederi dumnezeiești*, despre o

frecvență liturgică *fără teologie*, adică fără *recurs* la Dumnezeul Cel Viu în viața lor.

Toți se roagă, toți zic *Doamne, Doamne*…toți cer care mai de care…dar niciunul nu vrea, cu adevărat, ca Dumnezeu *să-i răspundă*.

Pentru că, atunci când Dumnezeu răspunde…rugăciunii noastre…o face *în stil mare*. O face *dumnezeiește*.

Și când Dumnezeu *răspunde* pentru prima dată omului…în ființa lui…*îi dă să aibă o vedere mistică*, o vedere a slavei Sale, un extaz.

Cu care, de altfel, *începe* drumul sfințeniei în Ortodoxie…cât și *reala* viață ortodoxă.

Până atunci, tot ce știm, ce facem, ce vrem…e după mintea noastră *mărginită*, e după gândirea noastră trupească…și nu are deloc de-a face *cu mântuirea* lui Dumnezeu.

Până atunci…*țipăm* la nori…crezând că *vorbim* cu Dumnezeu.

Nu! Cu Dumnezeu *vorbim* în mod real (că de aceea rugăciunea e *dialog*…cu Dumnezeu), atunci când Dumnezeu *ne răspunde*…și ne întreabă…și ne solicită atenția…și schimbarea interioară.

Când Dumnezeu *răspunde*…răspunde tocmai pentru că tu, creștinul ortodox, ai făcut *tot ce ai putut*, ai știut și ai dorit…pentru Dumnezeu.

De aceea, 95% dintre „duhovnicești" Ortodoxiei sunt „duhovnicești" fără Dumnezeu și fără teologie…pentru că niciunul nu ia în serios *drumul ascetic al curățirii de patimi*, pe care, pentru români, Părintele Dumitru Stăniloae, în mai multe variante patristice, *l-a inserat* în *Filocalie*.

Iar *Filocalia* sau *Viețile Sfinților* în loc să fie *tocite* de atâta citire, de cei care vor mântuire, pentru că mântuirea lor e *descrisă* acolo, în acele pagini, unde găsesc *tot ceea ce trebuie să facă*…ele sunt considerate doar „subiecte de examen" la teologie, asta, bineînțeles, dacă mai există oameni „sensibili" la sfințenie.

Și acesta e motivul pentru care…atunci când se întâlnesc cei 95% de „duhovnicești" cu un teolog…îi spun: „Dar ce, Părinte, ce dacă *ai scris* multe cărți sau *ai citit*?! Viața ortodoxă e *din trăire*, nu *din citire*!".

Însă *trăirea* lor înseamnă *părere de sine*.

Cum *să iubești*, cu adevărat, pe Dumnezeul treimic, dacă tu nu te zbați ca să ai *o cunoaștere triadologică* tot mai vastă din Scriptură și de la Părinți, din cult, dogme și canoane?

Cum *să înțelegi* Biserica, cu toate cele ale ei, dacă nu știi ce este Biserica?

Cum *să te mântuiești*, dragul meu, dacă nu ai ucenicit la Sfinți, ca să vezi ce e mântuirea?

Cum *să te sfințești*, draga mea, când tu, ca ortodoxă, nu numai că nu ești „duhovnicească", dar nu știi nici cele mai elementare lucruri de *conduită socială*?

De aceea e mult și gros *extremismul* din România dar și din alte țări ortodoxe: pentru că închipuiții „duhovnicești", fără studii și asceză reală, despătimitoare, sunt în număr *inacceptabil de mare*.

Cum se comportă însă cei 5% dintre închipuiții „duhovniciei", care au acces la cărți, la studii, la sursele Tradiției?

Se comportă ca niște „Avvi/ Părinți duhovnicești autentici" la predică, la conferință, la catedră, în cărțile dumnealor…pentru că se cred *chiorii* în lumea *orbilor*.

Ei „știu", în aparență, ce trebuie să spună, ce trebuie să facă, ce trebuie să te sfătuiască…pentru că *au memorat* sursele.

Se extind în explicații largi când vine vorba de…*începători*, de prostuți…și le toarnă *toată imaginarea lor* în materie de „înduhovnicire".

În simpozioane, conferințe, cărți…sunt mai reținuți, citează intens…se uită în jur, la public…dar ei știu *ce nu sunt* și *ce nu fac*…

În comparație cu cei 90% de „duhovnicești", care *te pot linșa* pe stradă sau în

Biserică…dacă *le tulburi* „duhovnicia”…cei mai „spălați” în materie de „duhovnicie” sunt mai reținuți…pentru că țin „la faima” lor de „duhovnicești” și nu dau *cu capul în zid*…ca primii.

Însă cei 5% „duhovnicești”, care nici ei nu au *de-a face* cu duhovnicia, o bagă pe mânecă…când îi întrebi abrupt: ce *experiență* aveți în materie de *despătimire*? Cum *se scapă* de una sau de alta dintre patimi? Ce înseamnă *iluminare dumnezeiască*? Ce înseamnă *vedere mistică*? Cum *ne călăuzește* Dumnezeu în mod minunat?

Îi apucă *panica*…când îi pui *la probe practice*.

Sunt buni *la gargară*, la făcut spume la gură de atâta „duhovnicie”…dar să nu îi pui *la confesiuni brutale*. Că *n-au ce să-ți spună*…și nici nu *intră* în acest teritoriu…

Ei sunt doar cu „povestiri” din Pateric, din predicile lui Plămădeală, din te miri ce carte…

Nu-i pune să-ți indice ceva *concret*…că *i-ai terminat*!

După cei 95% cu care *nu poți să discuți* din cauza excesivei lor „autenticități” în materie de „viață” ortodoxă…cu cei 5% *poți să faci treabă*…dacă *îi convingi* că nicio stare duhovnicească nu înseamnă *desăvârșirea*…ci că, deasupra ei, e o alta și mai mare și mai neașteptată și mai încăpătoare.

Cei care, din diverse motive, au căzut *în vreo înșelare* după ce au avut experiențe mistice, și *bune* și *rele*, adică au trăit și *vederi extatice* și *simțiri și vederi* ale demonilor în viața lor, trebuie ajutați să își înțeleagă ratarea duhovnicească, să se coboare în smerenie…și să fie oameni dialogici.

Pentru că, cel mai adesea, înșelații cu *experiențe mistice incipiente*, devin *asociali*…datorită dracilor care îi bagă în ghetouri.

Dăm foaia…și privim *rarii oameni*, care reprezintă *întrupări*, pe diverse trepte, ale Ortodoxiei!

Cum arată ei?

Sunt oameni cu multe iluminări și vederi mistice, cu multă teologie, sunt dialogici, toată ziua muncesc și se zbat pentru oameni, se uită pe ei înșiși pentru toți, nu se pun în evidență prea mult, dar *învață tot timpul*.

Învață de la Dumnezeu, de la oameni, din propria lor viață, din întreaga istorie, din întreaga experiență a lumii.

Pentru că numai *imensa teologie* a Bisericii, studiată zilnic, ne învață zilnic *cum să ne raportăm interior*, prin rugăciune, post, milostenie, experiență la Dumnezeu și la oameni.

Așa stând lucrurile…nu mă miră faptul că există atâtea non-întrebări, atâtea non-preocupări, atâtea non-acțiuni în viața Bisericii.

Nu mă miră faptul că oamenii sunt *atât de grași* din cauza părerii și a iubirii de sine.

Nu mă miră ereziile, nu mă miră prostia, nici lenea, nici bădărănia…pentru că acestea toate *nu au cum să nu existe*…când oamenii *nu au*, la fundamentul vieții lor, teologie. *Teologia sfântă* a lui Dumnezeu, pe care Biserica o are în Scriptură și în alte sute de tone de cărți ale Sfinților Părinți.

Așa stând lucrurile, dacă vreți…*să vă răspundă* Dumnezeu la rugăciuni…trebuie *să învățați* de la Sfinții Lui ce înseamnă a vă curăți de patimi, pas cu pas, pentru a vă face *mirese* ale Lui…cărora El le deschide *ușa slavei* Sale și *le vorbește* în taina inimii lor!

Dacă nu vreți ca Dumnezeu *să intre* la voi în suflet și în trup…și *să locuiască acolo zilnic*, clipă de clipă, prin slava Sa…înseamnă că încă *nu aveți nevoie* de Dumnezeu.

Înseamnă că încă Îl țineți pe Dumnezeu *la ușă*, ca pe *un cerșetor*…care *vă cere* iubirea.

Cu siguranță mi-aș da seama, din primele comentarii, dacă un om *plin de slava* lui Dumnezeu mă vizitează.

Până atunci…*mă vizitează* spamurile…și cei câțiva extremiști, care sunt enervați că „nu le remarc” prezența.

Așadar, iubiții mei, dacă Dumnezeu *vă cunoaște*…spuneți-mi *ce vă învață*! Amin.

Predică la pomenirea Sfântului Grigorie Sinaitul [27 noiembrie 2013]

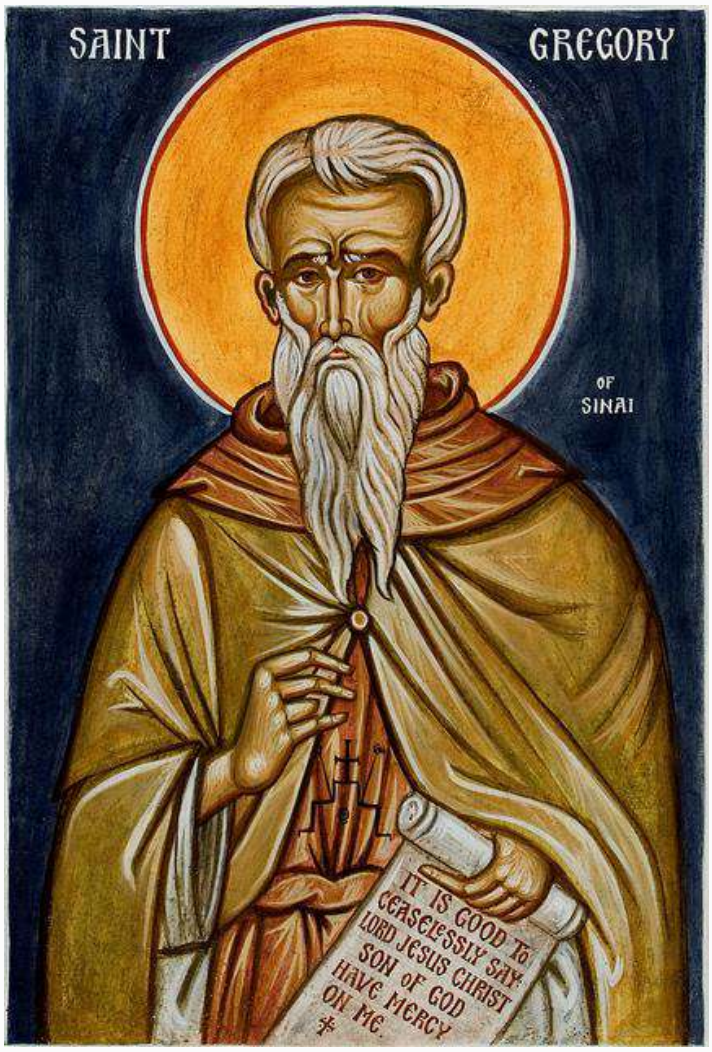

Iubiții mei[330],

printre Sfinții pomeniți azi e și Sfântul Grigorie Sinaitul[331], marele teolog isihast al sec. 13-14, din a cărui operă Părintele Dumitru Stăniloae a introdus în vol. 7 din *Filocalia românească*[332].

---

[330] Scrisă în ziua de 27 noiembrie 2013.

[331] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-27-cv_grigorie_sinaitul.html.

[332] Idem: http://www.arhiva-ortodoxa.info/test/autoindex2/index.php?url=4.document/Bibliotec

În ediția primă, din 1977, datele despre *viața* și *scrieri* ale Sfântului Grigorie sunt între p. 75-202.

Iar Părintele Dumitru ne dă următoarele date despre Sfântul Grigorie Sinaitul: a trăit între 1255-1346[333].

S-a născut „pe la 1255 la Kukulos, lângă Clazomene, pe țărmul occidental al Asiei Mici". După anul 1282 a fost luat prizonier de turci și dus în Laodiceea[334].

A fost răscumpărat de creștini, s-a întors în Cipru și devine *rasofor*. La Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Sinai Sfântul Grigorie e tuns *monah*, călătorește la Ierusalim, apoi revine în Creta.

Părintele său duhovnicesc, Dumnezeiescul Arsenie, *îl învață* rugăciunea inimii, astfel trecând de la *viața făptuitoare* la *cea contemplativă*[335].

Vine în Athos și caută peste tot Părinți isihaști. „După lungi căutări" găsește „trei călugări cunoscători ai rugăciunii lăuntrice", care trăiau în schitul Magula, în apropierea Mănăstirii Filotei[336].

Cum adică *nu a găsit* Părinți isihaști la Sfântul Munte Athos? Pentru că atunci, ca și acum, sunt mulți care știu doar *asceza grosieră* (ascultarea, rugăciunea cu gura, metaniile, mersul la slujbe, postul etc.) dar care nu cunosc *cum să se despătimească*. Care e *drumul lăuntric* spre sfințenie.

Iar Sfântul Grigorie avea nevoie de oameni care cunoscuseră, în mod pragmatic, în ființa lor, *pașii despătimirii*, care ajunseseră la *contemplație* și la *vederi extatice*, pentru că acesta e *drumul spre sfințenie*.

---

a%20Misionarului%20Ortodox/%28Filocalia%29%20Omul%20se%20poate%20curati%2C%20lumina%20si%20desavarsi%20%2807%29.pdf&zone=4.

[333] FR, vol. 7, ed. 1977, p. 75.

[334] Idem, p. 76.

[335] Idem, p. 77.

[336] Idem, p. 77-78.

Exteriorismul în materie de asceză ne duce doar la *o bună părere* despre noi înșine, la superbie, dar teologia profundă și rugăciunea isihastă, lupta reală cu patimile, *coboară* slava lui Dumnezeu în noi înșine și ne fac *purtători de Dumnezeu* și *cunoscători ai tainelor îndumnezeirii omului*.

Însă, remarcă Părintele Dumitru, urmându-l pe Părintele John Meyendorff[337], Sfântul Grigorie, prin întreaga sa activitate teologico-practică, „a împăcat *rugăciunea neîncetată* cu *misionarismul*”[338].

Și aici avem *răspunsul ortodox* pentru *misiunea ortodoxă* în lume: dacă vrem *să îi ajutăm* pe alții în mod real, atunci trebuie să fim niște *teologi isihaști* profund ancorați în *viața teologică* și *liturgică* a Bisericii dar, în același timp, *buni cunoscători* ai realităților lumii noastre.

Și dacă noi am cunoscut cum să ne despătimim, dacă am cunoscut esența rugăciunii, a postului, a milosteniei, dacă suntem oameni ai echilibrului și ai dialogului, dacă avem multiple specializări, prin intermediul cărora putem să intrăm *în contact*, în mod real, cu problematicile lumii contemporane, atunci putem să discutăm cu oricine *fără complexe*, putem *să propovăduim* dreapta credință, pentru că, în același timp, putem să propovăduim și *adevărata viețuire* a Bisericii.

Mireni sau monahi fiind, putem să propovăduim și altora credința și viața creștină…doar dacă noi le trăim *la cote reale* și *înalte*.

Pentru că a propovădui altora *o înțelegere caricaturală* sau *extremistă* sau *deformată* despre credința și viața Bisericii înseamnă *a-i trimite spre o ficțiune*.

Iar dacă *nu putem* sau *nu știm* să îi trimitem pe oameni spre Dumnezeul Cel adevărat, Cel viu, Care ne umple pe toți de slava

---

[337] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/John_Meyendorff.
[338] FR, vol. 7, ed. 1977, p. 78.

Lui și pe care ei *să Îl simtă*, la modul copleșitor, în persoana lor…nu putem propovădui niciodată pe *Dumnezeu* și *viața Bisericii*.

Între 1326-1327, Sfântul Grigorie părăsește Muntele Athos din cauza turcilor, vine la Tesalonic, dimpreună cu ucenicii săi, printre ucenicii săi fiind și Sfântul Isidor [Isidore I (1347-1350)[339]] și Sfântul Calist [Callistus I (1350-1354)[340]], viitori patriarhi ai Constantinopolului[341].

Se retrage în munții din Paroria, în Tracia[342], dimpreună cu ucenicii săi, dedicându-se rugăciunii isihaste, începând cu anul 1335[343].

Și adoarme în anul 1346, pe 27 noiembrie, cu un an înainte ca Sfântul Grigorie Palama să devină *arhiepiscop al Tesalonicului*[344].

În volumul filocalic citat, la p. 180-181, găsim un fragment numit *Despre amăgire*. Sau *înșelare*. Înșelare a noastră de către demoni.

Și îl vom discuta aici, pentru ca astfel să cinstim *marea sa experiență duhovnicească*.

De ce l-am *ales* tocmai pe acesta? Simplu! Pentru că mulți cred că pot *să înțeleagă* paginile despre *înșelare*, scrise de Sfinți, fără *a fi oameni duhovnicești*. Ei cred că e *de ajuns* să le citești, să le înțelegi după cum vrei și poți sau să ai orice stare că și așa ea nu „influențează" înțelegerea.

Însă paginile despre *înșelare*, care sunt *pagini experiențiale*, cer *multă cunoaștere practică* și *teologică*…și ele vorbesc despre niște realități *trăite* de către autorii lor…sau *văzute* de ei la alții.

În fragmentul tradus de Părintele Dumitru, Sfântul Grigorie spune că nevoitorul ortodox poate trăi la un moment dat următoarea situație: să vadă „o lumină sau un foc, din afară

---

[339] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_Patriarhilor_Ecumenici_ai_Constantinopolului.
[340] Ibidem.
[341] FR, vol. 7, ed. 1977, p. 75.
[342] A se vedea: http://www.crestinortodox.ro/biserica-lume/manastirea-paroria-137537.html.
[343] FR, vol. 7, ed. 1977, p. 76 și 79.
[344] Ibidem.

[venite din afara trupului nostru n.n.] sau din lăuntru [care se nasc în noi; pe care foc sau lumină *le vedem* în noi n.n.], sau un chip, zice-se al lui Hristos, sau al vreunui înger, sau al altcuiva"[345].

Înșelarea vine tocmai de aici: de la a primi ca „autentice", manifestările pseudo-duhovnicești ale demonilor.

Și când vorbim despre *înșelare*, vorbim, totodată, de *primirea* minciunii ca *adevăr*…cât și de *raportarea continuă* la această *minciună satanică*, la această falsă „vedere mistică", ca la una *dumnezeiască*.

Când întâlnim *un înșelat* de demoni…întâlnim un om care crede că e „duhovnicesc"…dar care din confesiunile și faptele lui se manifestă ca un extremist, ca un ins izolat, ca un om cu mare părere de sine.

De aceea, el nu acceptă niciun sfat, nicio opinie despre el…tu ești un prost…el le știe pe toate…și nu poți să discuți cu el.

Însă omul duhovnicesc, în primul rând, e un om care *își acceptă* păcatele, neștiințele, limitele, dimensiunile *limitate* ale experienței sale. De aceea e *un om al dialogului* și *al împreunei-sfătuiri*…și nu *al aroganței exclusiviste*.

Toți extremiștii pe care *i-am întâlnit* erau niște *înșelați* la nivel de *idei* sau *experiență*.

Cei care sunt *înșelați la nivel de idei* sunt din cauza puterii lor limitate de *înțelegere* a scrierilor teologice și duhovnicești, dar care țin *foarte mult* la *cât pot ei să înțeleagă*…pe când *înșelații la nivel de experiență*…sunt cei despre care vorbește aici Dumnezeiescul Grigorie: cei care au văzut, li s-a arătat, au visat…o falsă experiență extatică.

M-a oprit o femeie odată, ortodoxă, și mi-a mărturisit lucruri amestecate. Avusese parte de o vindecare minunată la o Mănăstire, a crezut prin aceasta că e o femeie „aleasă", că „știe

[345] Idem, p. 180.

multe", după care a avut parte de mai multe *vedenii satanice* în șir.

Am ascultat-o…ea mi-a vorbit cu entuziasm…nu puteai să mai vorbești…pentru că *ți-o tăia imediat* cu o altă înțelegere, vedere a ei…până când i-am spus *să se oprească*…și i-am vorbit *pe șleau*/ deschis.

După cele 45 de minute de vorbiri continue ale ei…mie mi-a luat un minut și jumătate. S-a uitat cu niște ochi răi și reci la mine…a plecat…și dusă a fost!

Iar când „duhovnicești" se enervează și pleacă numai pentru că *le spui ceva* anume, când îi enervează o simplă întrebare a ta, când nu au neștiințe și nici patimi, când consideră că discuția cu tine „stârnește" patimile din ei sau că discuția cu tine „îi smintește" e semn că sunt auto-suficienți, că au o realitate paralelă cu realitatea, că nu le place să le strici buna impresie despre ei…iar discuția cu tine e un „cataclism".

Însă e un cataclism nu pentru că sunt „sfinți" ci pentru că sunt farisei, sunt escroci „duhovnicești".

Dacă le strici „buna impresie" despre ei nu mai pot predica, nu mai pot scrie cărți, le strici vânzarea de carte, conferința, întâlnirea, „reputația".

Căci aseară, la conferința baptistă la care am fost invitat…întrebarea mea a fost considerată *o adevărată insultă*. Când eu am întrebat *un lucru de foarte mare bun simț*: de ce *nu prinde* la români *teologia baptistă*? De ce, după câțiva zeci de ani de „evanghelizări" în forță, doar 0, 6% din români sunt *baptiști*? Iar dacă românilor *nu le plac* baptiștii, nici teologia și nici modul lor de viață, de ce *nu se retrag* baptiștii în lumea lor, de unde provin ideatic, adică *în America*?

Însă întrebările *dor*…numai pe *farisei*!

Pe cei care spun una…și fac alta…și, mai ales, știu că sunt *niște ratați*…

Sfântul Grigorie Sinaitul ne îndeamnă să nu primim astfel de sugestii „luminoase” de la demoni și nici să ni le întipărim în minte[346].

Însă cum și-a dat seama că sunt *de la demoni*? Pentru că, ne spune el, aceste năluciri pseudo-mistice „se plăsmuiesc din afară”[347].

Vederea mistică însă nu e *din afară* de noi, pentru nu e conștientizată *paralel* cu noi sau *în* noi ca în înșelarea demonică…ci în vederea mistică noi suntem *ridicați* de Dumnezeu la *vederea* slavei Sale, în veșnicie, suspendându-ne orice *contact vizual cu lumea*.

În asta constă *diferența capitală*, pe care numai un trăitor ortodox adevărat *o cunoaște*: *înșelarea* are loc *în timp* și are ca urmări teama, mândria, buna părere despre tine, singularizarea, pentru că demonii îți dau „daruri”, care să te facă mai „tare”, mai „duhovnicesc” decât toți, „un superman”…pe când *vederea extatică* e *ridicarea* noastră de către Dumnezeu, mai presus de timp, *în veșnicie*, pentru *a vedea* ceea ce numai El ne poate arăta…iar noi nu ne putem imagina chiar dacă am trăi miliarde de ani.

Împotriva rugăciunii trupești, care, adesea, e atacată de demoni cu năluciri, Sfântul Grigorie ne propune *rugăciunea inimii*.

Rugăciune care, învățată de la un Părinte duhovnicesc, produce „căldura inimii, care arde patimile și naște în suflet pace și bucurie”[348].

Căldura inimii de aici nu este *aprinderea* inimii de desfrânare sau de *emoții normale*.

Căldura inimii e produsă de rugăciunea fără imaginație și de exercițiul îndelungat al rugăciunii isihaste, care ne aprinde *iubirea curată* pentru Dumnezeu.

Ca să *ajungi* la ea trebuie să treacă câteva luni, câțiva ani, depinde de om…în cazuri excepționale mult mai repede.

Însă această căldură, care *arde* patimile, nu e sentimentalitate oarbă…ci iubire, plină de

---

[346] Ibidem.
[347] Ibidem.
[348] Ibidem.

har, pentru Dumnezeu. Pentru că tocmai de aceea iubirea ta pentru El *arde* patimile tale, te face să nu mai ai chef de ele, să nu le mai practici…nepracticare ce naște, mai întâi, *pace*…apoi *bucurie duhovnicească* a inimii…atât de multă uneori…că îți vine să crezi că îți crapă inima…că mori…

Însă pentru acest nivel ai nevoie de 10-15 ani…iarăși, în mod excepțional, *mai puțin*.

Excepționalitatea ține de voia lui Dumnezeu.

Dacă Dumnezeu *te umple* de simțiri și de vederi extatice mult mai repede, după 3-4 ani…e voia Lui…nu „performanța" ta!

Pentru că nimic în viața duhovnicească nu e pentru că noi *ne ascetizăm*…ci pentru că Dumnezeu e *prea milostiv* cu noi.

Bucuria duhovnicească, bucuria care se naște din rugăciunea și asceza *simțitoare* a harului lui Dumnezeu, ne spune Sfântul Grigorie, „*ne asigură* inima, printr-un dor și printr-o încredințare lipsită de orice îndoială"[349].

Încredințarea dumnezeiască ne asigură/ ne liniștește/ ne garantează că suntem *în binele* lui Dumnezeu.

Și pentru că Dumnezeu *ne asigură* de creșterea noastră duhovnicească, tocmai de aceea *avem dor* de El, avem râvna Lui, suntem dinamici, plini de idei, de gânduri bune, de intenții bune.

În pagina 181 a sursei citate, Dumnezeiescul Grigorie vorbește despre *îndoiala* inimii în ceea ce privește o experiență anume pe care am avut-o.

Cu alte cuvinte…când un sentiment sau o idee sau o intenție nu ne plac *cu totul* în noi…ceva e *defect*…

Când oamenii *se convertesc*…sau *se schimbă* la o viață bună de aici pornesc: de la ce simt în ei că *nu merge bine*. Că *nu îi împlinește*.

---

[349] Ibidem.

„Ascultă-ți inima!”, folosit în cântece sau în reclame…e un îndemn patristic!

Când adâncul nostru e *în pace*…pacea e *de la Dumnezeu*. Când ceva nu ne place, ne neliniștește, ne irită…e semn *de boală*…

Și *înșelatul*…la fel ca și *demonizatul*…când îi pui o anume întrebare…sau îl pui într-o anume situație…izbucnește deodată, se panichează, se înfricoșează…pentru că ascunde în el *unirea*…cu demonii. Cu gândurile demonice și cu duhurile demonice.

Ce ne face *să ne îndoim* în inima noastră…e *de la potrivnicul*, subliniază Sfântul Grigorie, marele Povățuitor al Ortodoxiei!

Pentru că potrivnicul/ demonul ne trage *afară*…din rugăciune și din așezarea interioară.

Sfântul Grigorie *îl amintește* pe alt colos al Ortodoxiei în materie de experiență mistică, pe Sfântul Isaac Sirul, episcopul Ninivei. Care spunea că lucrurile duhovnicești „vin de la sine”[350]…dacă tu te ascetizezi în mod real.

Nu trebuie să le cauți, nu trebuie să te forțezi pentru ele, nu le poți provoca, nu le poți grăbi…ci ele vin pe măsură ce tu *crești* în poruncile lui Dumnezeu și în toată teologia.

Cum crește copacul crește și omul în duhovnicie: *încet* dar *sigur*.

De aceea nu poți vorbi decât de la *înălțimea* la care ești.

Așa că nu poți fi de *un metru* și să te crezi *un munte*.

Ce ne aduc dracii prin vedeniile lor false?

Răspunsul Dumnezeiescului Grigorie e *din experiență*: ne aduc „aprinderea dezordonată” a inimii, adică vânzoleală de patimi și de gânduri în suflet, pentru că sufletul „*se îngreunează*…de această amăgire”[351].

Îngreunarea înseamnă: avem tot mai multă *înrâurire* demonică în viața noastră…pentru că am luat aparițiile demonice

---

[350] Idem, p. 181.
[351] Ibidem.

sau insinuările lor în noi drept lucruri „dumnezeiești”.

Satanismul acestor idei și simțăminte *ne trage în jos*.

„Iar în loc de veselie [dumnezeiască, simplă, împlinitoare n.n.], [demonii ne aduc] o bucurie dobitocească și o dulceață vâscoasă”[352].

„Dulceață” care se numește, mai pe românește, *desfrânare* iar bucuria animalică/ irațională…se numește *plăcere* de faptul că te crezi „duhovnicesc”.

Aceeași bucurie, dar la o treaptă *mai joasă*, se vede la oamenii intelectuali…care sunt *îmbătați* de faptul că au o memorie bună sau o cultură vastă.

Pentru că înșelatul de demoni crede că vederea extatică produce o lărgire a egoului, a părerii de sine…

În concluzie, cei neîncercați, cei care *nu cunosc* capcanele infinite ale demonilor…„socotesc *amăgirea*…drept *har lucrător*”[353].

Bat pasul pe loc…se simt suprasaturați de ei înșiși…dar nu au nicio împlinire.

Pentru că *împlinirea reală* e plină de *pozitivitate* și *comuniune* și nu de *singularizare trufașă*.

De aceea, iubiți confrați, să ne rugăm Sfântului Grigorie, Părintelui nostru, să devenim, mai întâi de toate, oameni *deschiși* la minte și la inimă, sociali, îngăduitori și muncitori…și numai după aceea *să ne ridice* de la stadiul de *cititori*…la cel de *înțelegători* ai lucrurilor prin preasfintele sale rugăciuni către Prea Sfânta Treime!

Pentru ca astfel, trecând de la *literă* la *duhul* literei, adică la harul lui Dumnezeu, să ne facem din viața lui Dumnezeu viața noastră, adică El venind în noi, cu harul Său…pentru a fi cu noi pururea. Amin!

---

[352] Ibidem.
[353] Ibidem.

Predică la pomenirea Sfântului Ștefan cel Nou [28 noiembrie 2013]

Iubiții mei[354],

în *Viața* Sfântului Ștefan[355], astăzi pomenit, găsim *o listă* a ereticilor, care s-au luptat cu Biserica lui Hristos până în secolul al 8-lea, când a trăit Părintele nostru.

Şi lista e aceasta: „Întâi *iudeii*[356] au dat război turmei Mântuitorului nostru şi cu a lor armă s-au rănit, căci prin Crucea cea de dânşii înfiptă, *Păstorul cel bun* i-a izgonit ca pe nişte *lupi* de la oi.

Iar după aceştia slujitorii idolilor, care s-au ruşinat de apărătorii adevărului, şi după aceştia Simon [Magul][357] şi ucenicii cei de sub

---

[354] Predică scrisă în ziua de 28 noiembrie 2013. Zi de joi.

[355] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html.

[356] Idem: http://www.crestinortodox.ro/istoria-bisericii/istoria-bisericii-primele-trei-secole/ereziile-iudaizante-70586.html.

[357] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/06/27/simon-magul-si-satana-la-sfantul-ioan-gura-de-aur-si-sfantul-amfilohie-de-iconium/.

dânsul, Menandros[358] şi Kedron, apoi Marchion[359] şi Valentin.

Şi după dânşii Cherint[360] şi Satornic, Vasilid şi Carpocrat[361], Marcu şi Taţian, Montan[362] şi Vardisan, Artemon şi Navat, Sabelie[363] şi Nepon; Pavel şi Maniheu, Fotinos şi Marcel şi cei după aceia, Arie[364], Aetie, Evnomie[365], Macedonie[366], Maxim, Nestorie[367] – hidra cea cu multe capete –, Evtihie şi Dioscor, Zosim, Apolinarie, Origen[368], Petru ticălosul, Teodosie, Iacov, Iulian[369], Zinon, Serghie, Pir, Chir, Macaris, Onorie şi răucredinciosul Mohamed[370] şi oricare altul pe care, omeneşte, l-am uitat"[371].

Și lista ereticilor, după cum observăm, e *prefațată* de evreii și păgânii care *nu au crezut* în Hristos și s-au luptat și se luptă cu propovăduirea Bisericii și e *postfațată* de persoana lui Mahomed, care nu are de-a face cu Biserica, dar care, prin *inventarea* unei noi religii, care se luptă cu Biserica Domnului, e *un dușman* redutabil al ei.

Cu alte cuvinte, cine este *ereticul*? Omul care iese din Biserică și propune o altă biserică și o altă asceză și un alt ritual pe motive subiectiviste.

Și cui i-ar trece prin cap *o astfel de nebunie*, aceea de „a reinventa" Biserica lui

---

[358] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Menander_%28gnostic%29.
[359] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marcion.
[360] Idem: http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/cerint-84985.html.
[361] Idem: http://fr.wikipedia.org/wiki/Carpocrate.
[362] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Montanism.
[363] Idem: http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/sabelie-86260.html.
[364] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria.
[365] Idem: http://www.revistateologica.ro/articol.php?r=76&a=4700.
[366] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Macedonie_I_al_Constantinopolului.
[367] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nestorie.
[368] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Origene.
[369] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Julian_of_Halicarnassus.
[370] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mahomed.
[371] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html.

Hristos, decât unuia care are *o ură neîmpăcată* față de Dumnezeu.

Căci ereticul este el care *deformează* învățătura Bisericii sau *inventează* în materie de „biserică".

Și lista aceasta *neagră*…și *dureroasă*…se găsește *în viața* Sfântului Ștefan, pentru că și el a luptat cu erezia vremii lui: cu iconoclasmul[372].

Care atunci, ca și acum, spunea că „nu trebuie" *să ne închinăm* la Sfintele Icoane pentru că ele sunt „idoli". Însă idolii erau niște fantasme umane, rodul nălucirilor demonice.

Pe când în Sfintele Icoane *avem chipul* Domnului, al Maicii Sale, al Sfinților și Îngerilor Lui, păstrate tradițional, adică ale unor persoane reale, pline de slavă…și, prin intermediul lor, noi *ne înălțăm în rugăciune* spre ei, cei vii, din ceruri.

Căci cum am putea *să confundăm fotografia* soției sau a copilului nostru cu *soția* sau *copilul* nostru?

Nu putem *confunda* Icoana Sfântului cu Sfântul iconizat pe ea…dar Icoana lui *ne amintește mereu* de el…și de viața lui, dacă *îl cunoaștem* pe Sfânt…și dacă suntem *în rugăciune* către el.

Oriunde m-aș duce și văd *Sfinte Icoane*…văd *oameni Sfinți* ai lui Dumnezeu, oameni cu o istorie uluitoare în spate…și care sunt acum *în Împărăția Lui*.

Adică văd Icoane…pentru ca să văd în ele *pe mulții moștenitori* ai Împărăției Lui.

Pentru că numai pe aceia, asupra cărora Dumnezeu *ne încredințează* că sunt Sfinți…pe aceia îi cinstim ca Sfinți ai Lui din veac în veac.

După cum, dimpotrivă, cei pe care Biserica, într-un veac anume, i-a declarat *eretici*…aceia sunt eretici *și pentru mine,* pentru că erezia lor…din care *nu au ieșit*…i-a făcut să fie *tăiați* de la Biserică.

---

[372] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iconoclasm.

Iar dacă *studiem* viețile ereticilor…vom observa *extremismul* lor teologic cât și existențial.

Cum doreau, cu obstinație, *să se diferențieze* față de ceilalți credincioși…sau cum „inventau" în materie de credință…crezând că astfel „explică" credința Bisericii.

Iconoclaștii au intrat în Biserici și au distrus Sfintele Icoane.

„Şi unde *se aflau* Cinstitele Icoane ale lui Hristos sau ale Născătoarei de Dumnezeu sau ale Sfinţilor, *li se dădeau foc*, sau *se îngropau*, sau *se văruiau*. Unele erau *aruncate* prin locuri noroioase, altele în mare, altele în foc, iar altele erau tăiate şi sfărâmate cu topoarele de răucredincioşii luptători împotriva Sfintelor Icoane. Iar unde se aflau copaci, păsări sau dobitoace necuvântătoare şi, mai ales, hăţuri de cai sataniceşti şi vânători, privelişti ori alergări de cai rău zugrăvite, [pe] acestea *cu cinste* le lăsau"[373].

Căci, după cum se observă, iconoclaștii *preferau* creația necuvântătoare *în locul* chipului Domnului și al Maicii Sale și al Sfinților Lui.

Erau antropocentrici, exclusiviști, negaționiști, nihiliști…pentru că doreau *să șteargă urmele* Întrupării Sale.

Unde însă s-ar mai fi dus eterodocșii zilei de azi ca să vadă „locurile lui Iisus", dacă Biserica Ortodoxă, alături de catolici, armeni și copți, nu ar fi păstrat *locurile sfinte* ale Bisericii lui Hristos din Israel?

Ce *chip* și *ce urme* ale lui Hristos ar mai fi ajuns la noi, dacă alături de Viețile Sfinților și de slujbele Bisericii de la început, Biserica Ortodoxă nu ar fi păstrat și Sfintele Moaște și Sfintele Icoane ale Sfinților Lui?

Dar Biserica *a păstrat totul*…deși *a pierdut enorm de multe date* din tezaurul ei!

Biserica a păstrat chipul Lui, Icoanele Sfinților Lui, slujbele Lui, tămâia și cântarea

---

[373] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html.

Lui, modul ascetico-mistic de îndumnezeire al oamenilor.

Tocmai de aceea Biserica Ortodoxă nu are nevoie „să se reformeze”…pentru că nu Biserica trebuie *reformată* la nivel de credință și cult…ci fiecare dintre noi trebuie *să se curățească* de patimi, crezând credința una și de la început a Bisericii.

Pentru că tocmai de acest lucru *avem nevoie*: de *o privire profundă* și *clară* asupra vieții Bisericii, pe care nu o putem avea decât trăind *în ritmul* Bisericii, încercând zilnic să ne sfințim viața.

Sfântul Ștefan, Părintele nostru, astăzi pomenit, a trăit pe vremea împăratului iconoclast Constantin Copronim[374]. Și era starețul unei Mănăstiri[375].

Iar împăratul eretic a răzuit „toate *Icoanele tainice* ale lui Hristos, [și] a zugrăvit pe pereţi: copaci şi păsări de tot felul, animale şi alte închipuiri cu frunze de iederă, cocori, corbi şi păuni”[376].

Pentru că *nu îi plăcea* taina lui Hristos, nu îi plăceau Sfinții paradoxali, nu avea *dor* de curăția Biserică…ci, în aparență, era „un iubitor de frumos”.

Practica *un estetism dezangajant*.

Așa cum practică postmodernismul azi…ca și când imaginea *nu ar influența* viețile oamenilor.

Însă una e *să o vezi* pe Maica Domnului în Sfintele sale Icoane și *să te umpli de evlavie sfântă* și alta e să o vezi pe Lady Gaga, îmbrăcată în carne, cu ambalaje prinse în păr…sau mergând goală pe stradă.

După cum una e *să îți vezi* bunicii, părinții, copiii, soția în tablouri, pe pereți sau în stative, pe masă…și altceva e să ai *numai linii* sau *numai cercuri* pictate pe pereți.

---

[374] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_al_V-lea.

[375] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html.

[376] Ibidem.

Și tocmai pentru că *nu mai văd* pe cine trebuie să vadă…eterodocșii se îndepărtează tot mai mult de *adevărații Sfinți* ai lui Dumnezeu…și au un cult și o teologie de tot râsul.

Pentru că una e *să îți imaginezi* că „ești" cu Dumnezeu, că „ești credincios", că „ești nemaipomenit" și altceva e *să te umpli de har* și *să mergi* în Împărăția Lui după adormirea ta, în mod evident.

Din acest motiv, noi când vorbim despre *Sfânta Tradiție*, nu vorbim despre *realități mitologice*…ci vorbim despre *tot lucrul*, toată cartea, toată însemnarea plină de sfințenie despre trecutul și viețile Sfinților lui Dumnezeu.

În Sfânta Tradiție avem Scriptura Veche și Nouă, toată istoria de la crearea lumii și până la noi, toate viețile și cărțile Sfinților Părinți, toate sinoadele și dogmele și canoane Bisericii, toate datele arheologice, practice, inventariate despre istoria Bisericii.

Adică *toată averea* lui Dumnezeu pentru noi…pe care, dacă o analizăm, pe cât putem noi, nu ajungem decât la *a ne minuna* și la *a fi foarte mulțumitori* despre ce oameni a avut și are Biserica lui Dumnezeu.

De aceea, având acest *fond uluitor de date* despre Biserica lui Hristos, noi putem merge în sus și în jos în istorie, în orice secol, pentru a analiza cartea sau pe Sfântul cutare sau cutare, o anumită idee, o anumită dezvoltare a cultului, care erau dușmanii sau ereticii cu care s-au luptat Sfinții.

Patriarhii noștri pot fi urmăribili pas cu pas, secol de secol, până la noi.

2.000 de ani *de neîntreruptă*, de *continuă slujire* a Bisericii, care poate fi analizată…nu doar ca *oameni ai credinței*…dar și ca istorici *indiferenți* de credința ortodoxă…pentru că datele sunt *date verificabile*.

Tot la fel, istoria lui Israel, până la Domnul, este *o istorie organică*…în care slujirea lui Dumnezeu a fost neîntreruptă.

Putem urmări *aprofundarea* credinței apostolice până la noi dar și *ce unitară* și *neschimbată* e această credință.

De la Sfântul Apostol Pavel la Sfântul Dionisie Areopagitul, de la Sfântul Irineu al Lyonului la Sfântul Maxim Mărturisitorul, de la Sfântul Augustin al Hipponei la Sfântul Ioan Damaschin, de la Sfântul Simeon Noul Teolog la Sfântul Grigorie Palama, de la Sfântul Paisie de la Neamț la Fericitul Dumitru Stăniloae…teologia poate fi *urmăribilă*, are *nuanțele* ei…dar *fondul e comun*.

Nu veți găsi la vreun Sfânt Părinte că *îl cinsteşte* ca „sfânt" pe Buddha, pe Mahomed, pe Martin Luther, pe vreun eretic, vreun animal sau vreo ființă inventată.

Nu veți găsi *basme* în scrierile lor, *invenții jalnice*…ci *o uluitoare consecvență* și *aprofundare* a acelorași dogme și realități ale Bisericii.

Ei vă vor învăța despre Dumnezeul treimic, despre crearea lumii de către acest Dumnezeu, despre om ca ființă formată din trup și suflet, despre căderea în păcat a oamenilor, despre Lege și Evanghelie, despre întruparea Fiul lui Dumnezeu din Fecioară, despre Apostolii Domnului și Biserica Lui, formată la Cincizecime, despre cum s-au convertit neamurile și evreii la credință, despre cum arată Biserica și Tainele ei, despre cum se mântuiesc cei credincioși, despre o a doua venire a Domnului și despre o înviere generală a tuturor celor adormiți, pentru ca toți să stea în fața judecății lui Hristos…pentru că există doar *două alegeri* pentru veșnicie: Împărăția lui Dumnezeu…sau Iadul…

Așa că, pentru oamenii *onești*, care *nu s-au născut* în Biserica Ortodoxă…există *o cale istorică* de a cunoaşte Biserica lui Hristos.

Așa după cum Matematica sau Fizica are *o istorie unitară* și fiecare secol *a pus cărămida lui* la dezvoltarea acelei științe…tot la fel și Biserica lui Hristos, dumnezeiască și omenească

în același timp, e *reperabilă* la nivel istoric, are o istorie *neîntreruptă*, și cine dorește să o cunoască…*o cunoaște* și *se mântuiește* în Biserica lui Dumnezeu.

Pentru că Biserica e *a Lui*…și El *o conduce*…și de aceea nimeni n-o „reformează" în afară de El și nici n-o „înlocuiește", pentru că ea e *una pentru totdeauna*.

Sfântul Ștefan, astăzi pomenit, a fost luat și ținut 6 zile fără hrană…pentru că nu a vrut să se lepede de Sfintele Icoane ale Bisericii lui Hristos.

A fost considerat „vrăjitor". I-au ars Mănăstirea și i-au risipit pe ucenicii lui[377].

E prins din nou și stă nemâncat 17 zile.

Își regăsește ucenicii, în afară de doi dintre ei…și locuiește în insula Proconis.

Face multe minuni în timpul vieții.

Însă Sfântul Ștefan e întemnițat și chinuit[378].

E judecat de împăratul iconoclast…și Sfântul îi spune: „Împărate, creştinii au hotărât a sluji *nu materiei* în Icoane, ci [potrivit] n*umirii chipului* ne închinăm gânditor, *suindu-ne* prin aceasta la pricinile chipurilor celor dintâi şi prin vedere *ne înălţăm* la dogmele şi scopul dreptei credinţe, la locurile cerului cele înalte. Aceasta este *dorirea* sufletului, de *a se înălţa ca o pasăre* mult rătăcitoare, spre *a se odihni acolo*"[379].

În temnița unde el a fost închis…a mai găsit încă 342 de Monahi Mărturisitori.

Cum arătau *Mărturisitorii* lui Hristos, care erau *întemnițați*?

„Unii cu *nasurile tăiate*, alţii *cu ochii scoşi*, alţii având *mâinile tăiate,* ca unii ce *nu au iscălit* împotriva Sfintelor Icoane, ci încă *au scris pentru ele*, iar alţii *neavând urechi*. Iar unii arătau *urmele* bătăilor celor neasemănate pe care le luaseră de la chinuitori, răni care *nu se*

---

[377] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html.
[378] Ibidem.
[379] Ibidem.

tămăduiseră încă, iar alţii se arătau că *nu au păr*, fiind *tunşi* de păgânii arzători de Icoane, şi cei mai mulţi aveau cinstita barbă *unsă cu smoală* şi *arsă*"[380].

Căci cine *nu iubește* fața lui Hristos, cum să iubească *fața* Sfinților Lui?!

Cine *urăște* chipul Maicii Domnului și *nu-l vrea* în casă…poate să o iubească, cu adevărat, pe mama lui sau pe fiica lui sau pe soacra lui sau pe nașa lui…sau pe orice femeie?! Mă îndoiesc de asta…

Dar, după cum vedem astăzi la nivel online, baptistul, penticostalul, adventistul, iehovistul, mormonul, luteranul sau calvinul care nu au, cu toții, *Sfinte Icoane*, au însă *peste tot* fotografiile lor…și ale familiei lor.

Și e *logic* de ce: țin mai mult *la ei*, la chipul lor…decât la *chipul lui Hristos*, Care S-a întrupat pentru ei și S-a făcut om.

Acesta e antropocentrismul care *neagă* Biserica lui Hristos, existența Lui, mântuirea oamenilor!

De aceea postmodernitatea *nu are nevoie* de fundamente, de adevărurile lui Dumnezeu: pentru că e *plină* de „adevărurile" și experiențele omului care trăiește la întâmplare, oricum, fără logică…

Și când venim cu logica Bisericii, cu viața divino-umană a Bisericii, cu *viața plină de har*…e normal că se simt vexați, oripilați, enervați, stresați: pentru că *nu suportă*…ceea ce *nu sunt*.

Sfântul Ștefan, astăzi pomenit, având *darul înainte-vederii*…a știut cu 40 de zile înainte pătimirile pe care *avea să le trăiască*.

E prins și judecat pe nedrept, e întemnițat…dar trimișii împăratului văd fața lui Ștefan ca *față de Înger* și nu îi fac nimic.

Însă împăratul dorind să-l batjocorească…e adus târât până la el[381].

---

[380] Ibidem.
[381] Ibidem.

Soldații îl aruncă și îl omoară pe Sfântul Ștefan „în groapa păgânilor și a osândiților”[382].

Și se spune în *Viața* lui că a fost martirizat la vârsta de 53 de ani, pe 28 noiembrie…și, din cauza omorârii lui, Dumnezeu *a înnegrit* văzduhul, a dat un vânt năprasnic și o grindină mare…încât prin această pedeapsă i-a omorât pe mulți, pe alții i-a rănit și a distrus cele ale lor.

O parte din Sfintele sale Moaște au fost recuperate de Teodor, un creștin iubitor de Dumnezeu…dar cea mai mare parte dintre ele a fost aruncată de către cei care l-au omorât[383].

Așa că Sfântul Ștefan a fost făcător de minuni, mare povățuitor al monahilor, teolog al Sfintelor Icoane, Cuvios, Mărturisitor și Mucenic al lui Hristos…pentru că a trăit *la nivel profund* viața ortodoxă a Bisericii și *a fost responsabil* față de credința autentică a Bisericii.

Iconoclaștii, ca și Luther, Zwingli sau Calvin puțin mai târziu, se credeau „îndreptătorii” Bisericii. Cei care ajută Biserica „cu forța” sau „împotriva ei”.

Sfântul Ștefan, astăzi pomenit, nu se credea un „inovator” în materie de credință și de viață creștină, ci el apăra, la nivelul lui, viața și credința Bisericii.

Și tocmai asta trebuie să facem și noi: să nu ne erijăm *în măturile* lui Hristos, vrând „să măturăm” Biserica de toți păcătoșii ei…ci să ne facem *robii* lui Hristos, învățând de la El simplitatea, blândețea și cuviosia în toate cele ale noastre.

Pentru că și noi facem parte dintre…*păcătoșii* Bisericii…și noi, cu toții, avem nevoie *de mila* lui Dumnezeu…și *Judecătorul nostru* e *doar El*.

Dumnezeu să ne întărească și să ne lumineze în toate ale noastre, acum și în toate zilele vieții noastre. Amin!

---

[382] Ibidem.
[383] Ibidem.

Predică la pomenirea Sfântului Acachie Ascultătorul [29 noiembrie 2013]

Iubiții mei[384],

despre ascultarea imensă[385], timp de 9 ani, a Sfântului Acachie, astăzi pomenit, a scris Sfântul Iona Scărarul în *Scara* sa, în *a-l 4-lea cuvânt despre ascultare*.

În *Filocalia românească*, vol. 9[386], ed. 1980, ediția *primă*, Părintele Dumitru Stăniloae

---

[384] Predică scrisă în ziua de 29 noiembrie 2013. Zi de vineri.

[385] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-29-cv_acachie_ascultatorul.html.

[386] Idem: http://www.arhiva-ortodoxa.info/test/autoindex2/index.php?url=4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28Filocalia%29%20Omul%20se%20poate%20curati%2C%20lumina%20si%20desavarsi%20%2809%29.pdf&zone=4.

a tradus *Scara* Sfântului Ioan…iar mărturia Sfântului Ioan Scărarul despre Sfântul Acachie e la p. 125-127.

Sfântul Ioan Scărarul *a auzit* despre Sfântul Cuvios Acachie de la Ioan Savaitul[387].

Și Ioan Savaitul i-a mărturisit faptul că Sfântul Acachie a trăit în Asia și că Părintele Sfântului Acachie, față de care acesta făcea ascultare, era „un bătrân foarte leneș și neînfrânat”[388].

Ucenicul său, Acachie, era „mai tânăr” decât Părintele său, „simplu la purtări, dar înțelept cu gândul”[389].

Însă Părintele său, n-o să-l învețe *teologie* și *cum să se nevoiască* pe Sfântul Acachie, că în asta constă *ascultarea monahală*, „îl chinuia pe el nu numai *cu ocări* și *cu necinstire*, ci și *cu lovituri* în fiecare zi”.

Adică Părintele se purta *ca un bădăran*, ca *un persecutor* cu ucenicul său.

Ucenicul, Sfântul Acachie, răbda *cu judecată*. Cu *înțelegere duhovnicească*.

Și a răbdat 9 ani de zile această *purtare nedreaptă*, draconică, necuvioasă a Părintelui său față de sine…adormind ca *un Mucenic al ascultării de Dumnezeu*.

A fost îngropat…

Însă un Părinte duhovnicesc, l-a luat pe Părintele lui, pe *bădăran*…și l-a dus la mormântul Sfântului. Și când Părintele duhovnicesc *l-a întrebat* pe Sfântul Acachie dacă e *viu*…Sfântul Acachie, din mormânt, i-a răspuns: „Cum ar fi cu putință, Părinte, *să moară* un om lucrător *al ascultării*?”[390].

Cum să moară, adică, omul care *a înviat* și e *viu* tocmai pentru că *a ascultat* de Dumnezeu întru toate?

Tocmai atunci Părintele *bădăran* al Sfântului Acachie, care *îl bătus*e și *îl chinuise*

---

[387] FR, vol. 9, ed. 1980, p. 125.
[388] Ibidem.
[389] Idem, p. 126.
[390] Ibidem.

timp de 9 ani…și-a dat seama că *a omorât un om* [391]…

Ce găsim la Dumnezeiescul Ioan Scărarul *confirmă* Viața Sfântului Acachie din română.

Însă aici, în ediția românească a *Vieții* sale, mai apare un fragment *post-mortem* copleșitor.

Moare un monah și un altul îl îngropă în mormântul Sfântului Acachie, pe premisa că, dacă a fost *ascultător* în timpul vieții…trebuie să fie *și după moarte*.

Numai că, a doua zi, monahul care *îngropase* mortul…l-a găsit *lepădat afară* de mormânt.

Și monahul *cu mare părere de sine*…a început *să se certe* cu Sfântul Acachie, cel adormit, și să-i spună:

„Eu am auzit de tine, Sfinte Acachie, că tu, ca nimeni altul, *ai iubit ascultarea*, răni şi bătăi de tot felul răbdând pentru dânsa. Dar acum văd că te-ai făcut *neascultător, mândru* şi *neiubitor de fraţi*.

Căci mă vezi că sunt slab, neputincios şi singur, şi nu pot *să sap* altă groapă şi tu nu voieşti atâta lucru *să mă ajuţi*, ca *să primeşti* pe fratele, ci *îl lepezi*?

Deci, ori *lasă-l pe dânsul* să zacă împreună cu tine, ori dacă iarăşi vei face aceasta şi nu vei primi, atunci *nu te voi mai suferi* pe tine, ci te voi *scoate* din mormânt şi te voi *lepăda* afară, ca pe *un nesupus*, iar trupul fratelui îl voi pune *în locul tău*” [392].

Iar monahul, care a îngropat mortul *peste* Sfântul Acachie, după cum se vede…pe de o parte, pare *a-l cinsti* pe Sfânt…dar, în esență, el *îl disprețuiește* și e în stare *să îi arunce* Sfintele Moaște la gunoi…dacă „nu-l ascultă”.

Însă Sfântul Acachie, deși monahul era *un netrebnic*, face ceva…la care acela *nu se aşteptase*.

---

[391] Idem, p. 127.

[392] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-29-cv_acachie_ascultatorul.html.

A doua zi, l-a aflat pe cel mort *în mormântul* Sfântului Acachie dar trupul său…nu mai era acolo. Pentru că Sfântul *și-a luat trupul din mormânt*…

Iar pentru acum *două lucruri de fond* vreau să dezbat… și anume: 1. ce înseamnă a fi *un Părinte duhovnicesc* și 2. ce înseamnă *să-i cinstești pe Sfinți*.

Dacă din *exemplul ascultării* Sfântului Acachie, un Stareț sau un Părinte duhovnic trage concluzia nebunească, cum că trebuie să fie *neam prost* cu ucenicii săi pentru că astfel „îi mântuiește", trebuie să afle că Sfântul Acachie nu s-a mântuit pentru că *a fost bătut*…ci pentru că *a răbdat toate* cu înțelegere și simțire duhovnicească.

Dacă nu făcea astfel, ci *se împotrivea* în inima lui, dacă își făcea păcate, în sufletul lui, cu Părintele său bădăran…nu se mai mântuia…ci *se înnegrea* la suflet ca el.

Dar Sfântul Acachie s-a comportat ca față de *un real* Părinte duhovnicesc, ceea ce Părintelui lui *nu era*. După cum mărturisește martorul ocular: Părintele lui, criminalul, era *foarte leneș* și *neînfrânat*.

Însă nu poți să fii *Părinte duhovnicesc*, în mod real, până nu te umpli *de multă nevoință* și *de har*.

Pentru că altfel nu știi *ce să le spui*, spre ce *să-i îndrumi* pe cei care fac ascultare la tine…pentru că nici tu nu te-ai curățit de patimi…și nu ai ajuns la experiențe mistice îndumnezeitoare.

Părintele duhovnicesc e omul în care Dumnezeu *Își coboară* slava Sa.

Poate fi mai tânăr sau mai bătrân, foarte erudit sau puțin erudit…dar trebuie să aibă credință și viață plină de cuviosie.

Actualul *Părinte duhovnicesc* este, totodată, și *Sfântul* în dezvoltarea lui firească spre veșnicie.

Raportarea la el, în timpul vieții și după adormirea lui, e *pe măsura* creșterii tale

duhovnicești și a dorinței tale de *a-i vedea* pe Sfinții lui Dumnezeu.

Dacă nu vrei *să-i cunoști* pe Sfinți *în timpul vieții* lor…nu-i vei înțelege *nici după moarte*.

Iar pe cei din vechime, cinstiți de întreaga Biserică Ortodoxă, ca să-i cunoști, trebuie *să te nevoiești* să le cunoști viețile și opera, cultul și icoanele, să-i iubești și să te rogi lor.

Dar dacă faci toate acestea…și tu devii *un om duhovnicesc*.

Pentru că Sfinții…când *te apropii* de ei…asta fac cu tine: *te schimbă după ei*.

Te schimbă la modul cum trăiești, cum gândești, cum privești lucrurile, cum te îmbraci, cum reacționezi la diverse nedreptăți ale vieții și ale istoriei.

Și dacă *ești altul mereu*…atunci nu poți fi *bădăran* ca Episcop sau ca Preot sau ca Stareț sau ca Părinte duhovnic cu ucenicii tăi, cu colaboratorii tăi, cu credincioșii mai apropiați sau mai îndepărtați, la nivel interior, de tine.

Pentru că tu, cel care ești *mereu altul*…ești plin de dorința de *a schimba* oamenii, de a-i aduce la Dumnezeu, Cel care ne schimbă pe toți.

Însă *ascultarea duhovnicească* nu e *un mijloc de manipulare* a ucenicilor sau a fiilor duhovnicești.

Ucenicii tăi nu sunt niște „proști" sau niște „roboți" cu care tu faci tot ceea ce îți trece prin cap, îi umilești, îi batjocorești, îi disprețuiești…ci tu, prin tot ceea ce faci cu ei, *îi ridici* la noi și noi înțelegeri despre ei, despre tine, despre întreaga existență, pentru că îi faci să aibă *o reală relație* cu Dumnezeu.

Dacă tu, ca Părinte duhovnicesc, ești *plin* de slava lui Dumnezeu, atunci nu vrei să îi faci pe ei *după chipul tău*, nu vrei să faci din ei niște *fotografii* ale tale…ci vrei să aibă *o relație reală* și *veșnică* cu Dumnezeu.

Pentru că tu mori mâine-poimâine, iar dacă ei nu au *o reală relație* cu Dumnezeu, nu

devin niște oameni *duhovniceşti*, adică niște *ucenici veritabili*, ci niște *rataţi eclesiali*.

Rataţii eclesiali nu au fost niciodată *ucenici reali*…ci doar niște *închipuiţi autentici*.

Pentru că omul care crește, crește și tot crește în relația cu Dumnezeu, făcând *ascultare* față de un Părinte duhovnicesc, apoi de altul…și tot așa…nu crește „în aparență”, ci în realitate.

Iar cine *creşte*…crește ca *Sfânt* al lui Dumnezeu și nu ca *pălămidă* a Bisericii.

Cine se ocupă de cancanuri toată ziua, de vânzări-cumpărări, de parvenire, de *mâzgălirea* valorilor și a principiilor, a crezurilor și a aspiraţiilor celor credincioși, aceștia sunt cei care *seamănă pălămidă*, ciulini mulți în Biserică, aruncă gunoaie în frumusețea lui Dumnezeu, pentru că nu vor *creştere*…nicio creștere în slava Lui.

Sfinții *cresc organic*.

Se dezvoltă tainic, interior, cu harul lui Dumnezeu, iar intemperiile din jur și bucuriile din jur se răsfrâng, deopotrivă, asupra lor.

Putem să dăm *o mână de ajutor* Sfinților lui Dumnezeu…sau putem *să îi îmbrâncim* să cadă în prăpastie.

Și, adesea, cei care *le-au făcut de petrecanie* la Sfinți…care *i-au ajutat să moară* ca niște *câini*, ca niște *gunoaie* ale societății…sfârșesc într-o amară și neagră durere.

Așa că, iubiții mei, *virtutea e bună tot timpul*, și când te văd și când nu te văd oamenii, după cum și *pocăința e bună tot timpul*, pentru că și ea trebuie făcută și când te văd…și când nu te văd oamenii că te pocăiești!

Dacă vreți să faceți *ceva bun* pentru alții, faceți cu toată inima! Pentru că veți face *și pentru voi*, în cele din urmă.

Dacă vreți *să dăruiți*, dăruiți-vă cu totul!

Dacă vreți *să vă schimbați*, atunci schimbați-vă pe deplin, cu totul, la minte și la inimă, la acțiuni și la interese!

Schimbările se văd, schimbările sunt binecuvântate de Dumnezeu, schimbările ne eliberează pas cu pas.

Ca să fim liberi, trebuie să Îl lăsăm pe Dumnezeu să ne elibereze de patimile noastre pas cu pas.

Pentru că a Lui e toată schimbarea, înțelepciunea și sfințenia, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Frumentius al Etiopiei [30 noiembrie 2013]

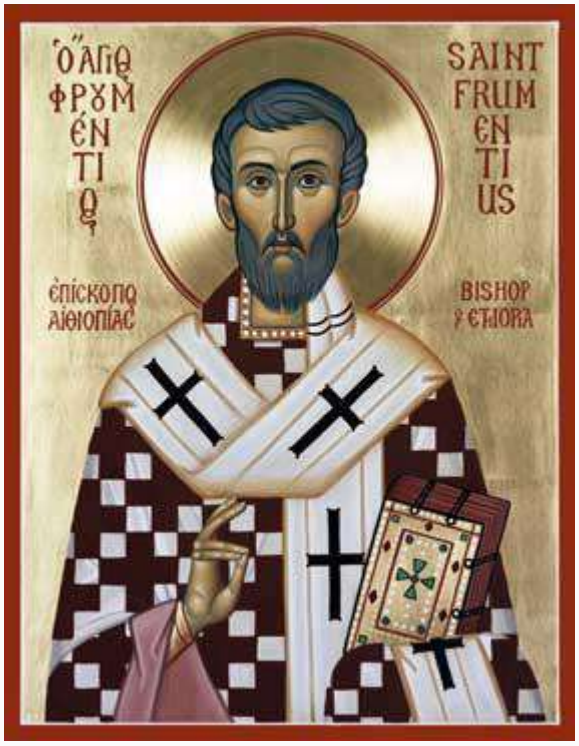

Iubiții mei[393],

Etiopia[394] este *o țară africană*, astăzi fiind a 27-a țară *ca suprafață* între țările lumii (1.127.127 km²)…iar Sfântul Ierarh Frumentius[395], astăzi pomenit, s-a născut la Tir[396], în Liban.

Dacă a adormit în anul 383…înseamnă că a trăit în secolul al 4-lea d. Hr. …și a fost *primul episcop* al cetății Aksum [Axum][397], o localitate în nordul Etiopiei, fiind, pe atunci, *capitala* împărăției de Axum.

---

[393] Predică scrisă în ziua de 30 noiembrie 2013.
[394] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Etiopia.
[395] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius.
[396] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tir,_Liban.
[397] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Axum.

Și pentru că vestigiile de la Aksum sunt unice, tocmai de aceea, din 1980, ele au intrat în *patrimoniul mondial* al UNESCO[398].

Însă Sfântul Frumentius ajunge *episcopul capitalei* pentru că *îl convertește* la dreapta credință, în jurul anului 356, pe regele de Axum[399].

De aici[400], noi aflăm că Sfântul Atanasie cel Mare *l-a hirotonit episcop* pe Sfântul Frumentius în anul 328. Și că el *l-a trimis misionar* în Etiopia.

Iar în *Apologia ad Constantium* (în ed. citată aici[401], în p. 10), Sfântul Atanasie cel Mare amintește despre faptul că Frumentius este *episcop de Auxumis*.

Și Sfântul Frumentius a ridicat scaunul episcopal de la Axum, l-a convertit și botezat pe regele Ezana[402], care a primit numele de *Abreha*[403], a zidit multe Biserici și a răspândit credința în întreaga Etiopie.

Iar etiopienii convertiți de el îl numeau pe Sfântul Frumentius, pe episcopul lor, *Kesate Birhan* (Revelatorul Luminii) sau *Abba Salama* (Părinte al Păcii)[404].

Pentru că *Episcopul Sfânt*, care *descoperă* lumii adevărul dumnezeiesc și *aduce pace* în sufletele oamenilor, cel care îi face *să trăiască* dumnezeiește, este *un real Părinte* al Bisericii.

Iar Biserica lui Hristos, de-a lungul celor 2.000 de ani, a avut *imenşi Părinţi duhovniceşti* dintre Episcopii ei, a căror viață și teologie și manieră de a vedea lucrurile trebuie *să le aprofundăm* spre folosul nostru.

---

[398] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Organiza%C8%9Bia_Na%C8%9Biunilor_Unite_pentru_Educa%C8%9Bie,_%C8%98tiin%C8%9B%C4%83_%C8%99i_Cultur%C4%83.

[399] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Axum.

[400] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius.

[401] Idem: http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_0295-0373__Athanasius__Apologia_ad_Constantium__EN.doc.html.

[402] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Ezana_of_Axum.

[403] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Axum.

[404] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius.

Pentru că *Viețile Sfinților* nu sunt doar scrieri sfinte care trebuie *să ne aprindă râvna* pentru nevoință ci sunt, în același timp, și mărturii veritabile *de credință* și *de acțiune eclesială*.

Din ele învățăm *teologie*, din ele învățăm *cum să ne comportăm* în diverse situații sociale și intime, din ele învățăm să avem *un mare* și *minunat discernământ*, din ele învățăm să fim *factori de unitate* și *de echilibru* în Biserică și în lume.

Însă împăratul Constantius al II-lea[405], care era *arian*[406], scrie o scrisoare lui Aezanes (regele de Axum) și Sazanes (fratele acestuia), în 356, în care cere *înlocuirea* Sfântului Frumentius cu un alt episcop[407].

Cu cine? Cu un arian. Cu Theophilos[408].

Regele de Axum însă, convertit la Ortodoxie, *nu acceptă* un episcop arian.

Și astfel regele Abreha, fost *Ezana*, a fost *primul rege african ortodox* și care *a introdus Ortodoxia* în țara lui[409], așa cum a promovat Sfântul Constantin cel Mare[410] Ortodoxia în *Imperiul roman* condus de el.

Ultimele date existente aici[411] sunt acelea că Sfântul Frumentius e cinstit ca *Sfânt* și de copți, pe 18 decembrie, cât și de romano-catolici, pe 27 octombrie.

În *Martyrologium Romanum*[412], editat în 1784, există *Sfântul Frumentius, Episcopul Indiei*, pomenit pe 17 octombrie[413].

Și am adus aminte de această ultimă sursă, pentru că în *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, la p. 469-470, avem, la *Sinaxar*,

---

[405] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Constantius_II.
[406] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria.
[407] Idem: http://christianbookshelf.org/athanasius/select_works_and_letters_or_athanasius/31_letter_of_constantius_to.htm.
[408] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Theophilos_the_Indian.
[409] Idem: http://www.kidusmichael.com/EthiopianChristianity.htm.
[410] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Constantin_cel_Mare.
[411] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius.
[412] Idem: https://archive.org/details/martyrologiumrom00cath.
[413] *Cf.* p. 14 a *Index*ului citat în n. 412.

„pomenirea celui dintru sfinți părintelui nostru Frumentie, *episcopul Indiei*".

Însă toate datele pe care le găsim în *Mineiul românesc* îl indică pe Sfântul Frumentie *al Etiopiei*…și nu *al Indiei*.

Așa îl găsim și în calendarul de buzunar pe 2013, editat cu binecuvântarea PFP Daniel Ciobotea:

„Sf. Ier. Frumentie, episcopul Etiopiei", pomenit astăzi alături de Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi chemat, Ocrotitorul României și de Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei, recent canonizat[414].

De ce *Mineiul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, vorbește despre Frumentie *al Indiei* și nu *al Etiopiei*?

Nu știu asta…

Însă datele din *Mineiul românesc* citat sunt următoarele: Sfântului Frumentie a trăit pe vremea Sfântului Constantin cel Mare, era din *Tir*…și în 330 a plecat spre India…

Faptul că a trăit în secolul al 4-lea și că era din *Tir*, din Liban, confirmă datele anterioare…cât și faptul că Sfântul Frumentius mai avea un frate, pe Edesie/ Edesius[415].

De aici[416] aflăm că Frumentius și Edesius, cei doi frați *de sânge*, au mers în Etiopia împreună cu unchiul lor, *Metropius*.

Din *Mineiul românesc* citat anterior aflăm doar că au mers împreună cu „un filosof". Și, în afară de *India*, care este *Etiopia*, toată descrierea *se înscrie* în albia datelor precedente.

Filosoful, adică Metropius, a fost *omorât* de tâlhari necredincioși iar cei doi frați au devenit *robi*[417].

Devin slujitori ai regelui…iar la un moment dat obțin *dezrobirea* lor și se întorc în Imperiul Roman[418].

---

[414] *Calendar creștin-ortodox 2013*, p. 35.
[415] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius.
[416] Ibidem.
[417] *Meniul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 469.
[418] Idem, p. 469-470.

Dacă Edesius se întoarce în Tir, la părinți și rude, Frumentius merge în Alexandria Egiptului.

Sfântul Frumentius ajunge să vorbească cu Sfântul Atanasie cel Mare (și *ni se confirmă* datele de până acum) și îi explică că „indienii", adică etiopienii, sunt *pregătiți* pentru dreapta credință. Și Sfântul Atanasie *îl hirotonește episcop* și îl trimite în „India"/ Etiopia, „ca cu plugul învățăturii sale, să lucreze acel neam"[419].

Revine în Etiopia, propovăduiește dreapta credință a Bisericii, face minuni și exorcizează.

Dar pe cei care *nu credeau* și *se împotriveau* propovăduirii sale, el *îi dădea Satanei*, spre pierderea trupului, pentru ca să se mântuiască sufletul lor. Fapt pentru care „pre alții îi făcea *să se usuce*, și altora *le orbea ochii*" fizici[420].

El a adus „toată laturea Indianilor" la credință, a zidit Biserici, a hirotonit preoți, a fărâmat „capiștele idolești" și a distrus idolii[421].

Și din *mărturia* Sfântului Frumentius în fața împăratul etiopian, reiese că el era *conștient* de faptul, că prin *hirotonia întru episcop* a primit „darul apostolesc", fapt pentru care poate face *minuni multe* și că hirotonia este „o ungere tainică", interioară, a sufletului nostru *de către harul* Prea Sfintei Treimi[422].

Cu alte cuvinte, că *harul Preoției*, cel în trei trepte (episcop, preot, diacon), nu este *o vorbă goală* ci *o realitate dumnezeiască*, care coboară în noi și lucrează prin noi Tainele și slujbele Bisericii, minuni și toate lucrurile mântuirii oamenilor.

Însă pe Frumentius l-a făcut *episcop* un alt *episcop*…și nu s-a făcut episcop *de unul singur*!

Pentru că în Biserica lui Hristos harul Preoției se transmite, neîntrerupt, de la Hristos până la noi, prin hirotonie, dar, la fiecare

---

[419] Idem, p. 470.
[420] Ibidem.
[421] Ibidem.
[422] Ibidem.

episcop, preot și diacon hirotoniți, el coboară *de la Dumnezeu,* chiar dacă sunt hirotoniți *de către episcopi*.

De aceea, episcopul, când m-a hirotonit *preot,* nu mi-a dat har *de la el*…ci harul *a coborât* de la Dumnezeu, în momentul când el și-a pus mâinile peste mine, în Taina Preoției.

Pentru că și episcopul meu a fost hirotonit de *un alt episcop* sau, mai bine zis, *de mai mulți episcopi*, adunați frățește, ca să arate că toți sunt *de acord* cu cel nou hirotonit…fiecare luând harul, de-a lungul veacurilor, de la Apostoli și, prin ei, de la Domnul, *Arhiereul prin excelență* și *sursa Preoției* în Biserică.

Însă dacă *nu primești* harul Preoției în mod real, în mod cuviincios și legal, în Biserica Lui, în Biserica Ortodoxă, nu poți avea *preoție validă*.

Tocmai de aceea Sfinții Ortodoxiei sunt Sfinții care *au trăit* în Biserica lui Hristos, în Biserica unde, în mod neîntrerupt, s-a hirotonit ierarhia Bisericii, s-au slujit Sfintele Taine ale Bisericii, s-a mărturisit întreaga Tradiție a Bisericii.

De aceea, de la 1054[423], când *partea de apus* a Bisericii lui Hristos, în frunte cu episcopul Romei, *a căzut* de la *dreapta credință* a Bisericii…de atunci niciun „sfânt" al romano-catolicismului nu a mai intrat în calendarul Ortodoxiei pentru că…Biserica e numai aceea care *rămâne*, în mod fundamental, *credincioasă* celor predate ei de Domnul și de Apostolii și de Sfinții Lui.

La fel se petrecuseră lucrurile și mai înainte, când monofiziții[424] și nestorienii[425] căzuseră de la drepta credință a Bisericii: *nu mai făceau parte* din Biserica lui Hristos.

Erau tratați ca entități religioase *din afara* Bisericii.

---

[423] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Marea_Schism%C4%83.
[424] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Monofizism.
[425] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nestorianism.

Și asta chiar dacă, în mod evident, și catolicii și copții și armenii…*au păstrat* diverse învățături și practici liturgice ale Bisericii una.

Însă, pentru că *au luptat* și *luptă* împotriva Bisericii lui Hristos, a Bisericii Ortodoxe, și pentru că *nu acceptă* toate lucrurile pe care Biserica le mărturisește dintotdeauna, Biserica nu îi recunoaște ca *membrii reali* ai ei.

Așa stând lucrurile, perspectiva Bisericii Ortodoxe, *a singurei Biserici a lui Hristos* vizavi de façțiuni religioase, care *au căzut* de la credința și viața ei sau *nu au avut de-a face deloc* cu ea (așa cum sunt toți protestanții și neoprotestanții de azi) e aceea că toate au nevoie de *întoarcerea* la Biserica una, adică la Ortodoxie, pentru *a trăi* realul creștinism, reala sfințenie, reala îndumnezeire.

Iar *istoria* și *bunul simț*, nu mai spun *teologia* și *voia* lui Dumnezeu, ne demonstrează în mod irefutabil faptul, că Biserica are *continuitate neîntreruptă* în istorie, că ea, *cea înființată* de Dumnezeu, *dorită* și *proniată* de El, nu poate fi *desființată*/ retușată/ reformată/ reinventată de oameni și că, dacă vrem *să trăim* în Biserica Lui, trebuie să trăim în Biserica *ce vine în mod neîntrerupt* de la El și că nu are rost *să inventăm* lucruri de prost gust, care *parodiază* adevărata eclesialitate.

Cum *să reinventeze* papa, Luther sau Calvin Biserica lui Hristos, când ea este *condusă* de El?

Ce a făcut Dumnezeu, „a adormit” și ea „s-a dus de râpă”, de a trebuit câțiva zănatici să „o nască” din nou?

Ce fel de *credincios* poate să gândească faptul că e nevoie de „o schimbare” a Bisericii, de „o reinventare” a ei, când el este doar *un mădular smerit* al Bisericii?

Nu oare cineva *foarte păgân*, foarte necredincios, foarte neascultător față de Dumnezeu?

Cum *să îți reinventezi* mama, umanitatea, existența, dacă tu ai o singură mamă, faci parte din umanitate și aici o singură existență?

Cum „să reinventăm" Biserica…care există, a existat și va exista, când noi trebuie să ne facem *oameni ai Bisericii*, în mod real și profund, adică oameni *ai lui Dumnezeu*, oameni *Sfinți*?

Mineiul românesc închide *Sinaxarul* Sfântului Frumentius cu informațiile că el a fost „întocmai cu Apostolii" pentru etiopieni și că *s-a mutat* către Domnul[426].

Cu sensul că: *a adormit în pace*, fără să fie *martirizat*.

Același lucru ni-l spune și sursa de aici[427].

Copții[428] îl numesc pe Sfântul Frumentie: *Abuna* [Părintele] Etiopiei.

În sursa de aici[429], Sfântul Frumentius e numit *Arhiepiscop de Axum* și ni se spune că a adormit pe 30 noiembrie 378.

În această sursă[430], primii doi *regi creștini* ai Etiopiei sunt pomeniți ca Sfinții Aizan și Sazan, frați *gemeni*, amintiți și mai sus, cu pomenire la 1 octombrie.

Iar aici[431], într-un calendar romano-catolic, fratele Sfântului Frumentius, Aedesius, e pomenit și el ca *Sfânt* și amândoi sunt pomeniți la 27 octombrie.

În acest[432] sinaxar ortodox, Sfântul Frumentius e mărturisit ca *arhiepiscop de Inda*, și e pomenit astăzi, pe 30 noiembrie, alături de Sfântul Apostol Andrei, de Sfântul Vakhtang Gorgasali, regele Georgiei, de Sfântul Ierarh

---

[426] *Meniul pe noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 470.
[427] A se vedea: http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=6286.
[428] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Ortodox%C4%83_Etiopian%C4%83.
[429] Idem: http://pemptousia.com/2012/11/30-november-saint-frumentios/.
[430] Idem: http://www.rc.net/africa/catholicafrica/saints.htm.
[431] Idem: http://www.rcan.org/index.cfm?fuseaction=feature.display&feature_id=579.
[432] Idem: https://oca.org/saints/all-lives/2006/11/30.

Samuel, al doilea catolicos al Georgiei și de Sfântul Ierarh Petru, primul catolicos al Georgiei.

De unde rezultă că și românii și georgienii și etiopienii se bucură, în mod special, astăzi.

Noi, românii, în mod special, ne bucurăm azi de *evanghelizatorul nostru*, de Sfântul Apostol Andrei[433].

De *ziua duhovnicească* a României, continuată cu ziua de mâine, cu *ziua națională* a României.

Pentru că nu poate exista *unitate reală* acolo unde nu există *aceeași credință* și *aceeași simțire*.

Însă am dorit *să predic* astăzi despre Sfântul Ierarh Frumentius, cum voi face și cu alți Sfinți, în alte zile, pentru ca să observăm, măcar întru puțin, cât de mulți Sfinți *nu cunoaștem* aproape deloc.

Căci Sfinții *nu se supără* când sunt *elogiați* confrații lor din Împărăția lui Dumnezeu, pentru că ei se bucură să se pună unul pe altul în evidență.

De aceea, când *îl cinstim* pe un Sfânt, nu *îl necinstim* pe altul, ci prin cinstirea unuia îi cinstim pe toți Sfinții lui Dumnezeu și, prin toți Sfinții Lui, Îl cinstim pe unul Dumnezeu în Treime, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, a Căruia este puterea, slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor.

Să-i cinstim pe Sfinții Lui, iubiții mei, și să le urmăm teologia, viața și experiența lor dumnezeiască!

Să fim dornici mereu de *a învăța* de la Sfinți, pentru că ei au învățat și învață *mereu* de la Dumnezeu.

Iar prin sfinții Lui, ne lăsăm învățați de Dumnezeu, ne lăsăm schimbați continuu, ne lăsăm înfrumusețați de slava Lui.

La mulți ani tuturor și să fie multă pace, multă înțelegere și mult echilibru în

---

[433] Idem: http://basilica.ro/stiri/sfantul-apostol-andrei-cel-ntai-chemat-ocrotitorul-romaniei_12213.html.

dumneavoastră şi în familiile dumneavoastră!
Amin.

Predică la pomenirea Sfântului Profet Naum [1 decembrie 2013]

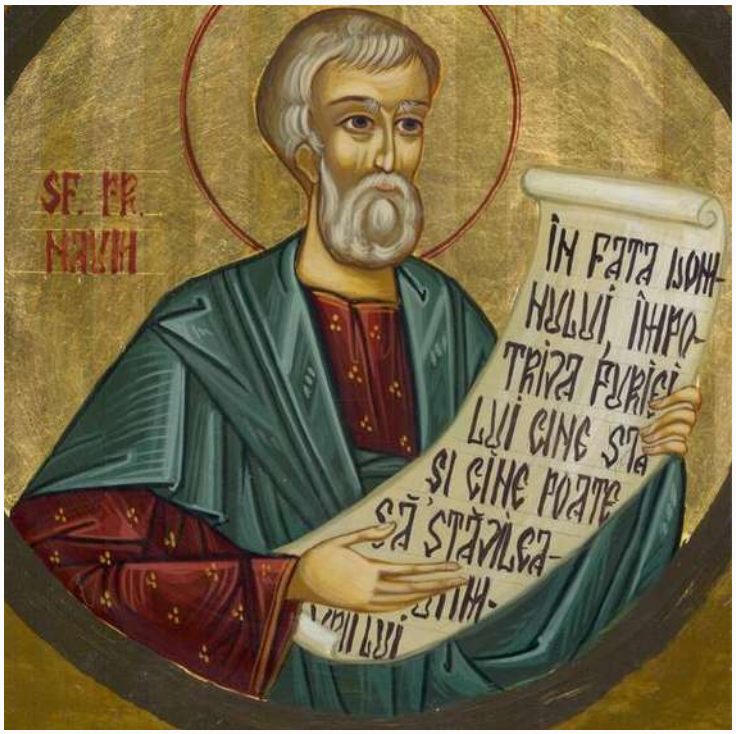

Iubiții mei[434],

luna lui decembrie e *luna Sfinților Profeți*, pentru că ei sunt *înaintemergătorii* Domnului!

Dacă astăzi îl vom pomeni pe Sfântul Profet Naum al Elcheseului [Ναουμ τοῦ Ελκεσαίου] [Naum 1, 1, LXX], pe 2 decembrie îl vom pomeni pe Sfântul Profet Amvacum [Αμβακουμ] [Amv. 1, 1].

Pe 3 decembrie pe Sfântul Profet Sofonias [Σοφονιας], cel al lui Husi, fiul lui Godolias [Sof. 1, 1], pe 9 decembrie pe Sfânta Prorociță Anna [Αννα] [I Sam. 1, 5, LXX], mama Sfântului Profet Samuil [I Sam. 3, 1], pe 16 decembrie pe Sfântul Profet Angheos [Αγγαιος] [cunoscut de noi ca *Agheu*, din ediția sinodală și din calendar], iar pe 17 decembrie pe Sfântul Profet Daniil [Δανιηλ], dimpreună cu Sfinții trei tineri: Anania

[434] Scrisă *în seara* zilei de 30 noiembrie 2013.

[Ανανια], Misail [Μισαηλ] și Azaria [Αζαρια] [Dan. 1, 19, LXX].

Pentru că Sfinții Profeți *ne introduc* în starea de *așteptare* a Celui Dorit, a lui Hristos Dumnezeu, Care Se face om pentru ca pe om să-l renască cu putere de sus și să-l îndumnezeiască.

În *Viețile Sfinților*, în ediția românească[435], datele despre Sfântul Naum sunt *puține*…din păcate.

Aflăm însă lucruri importante. Și primul dintre ele este că el *i-a urmat* Sfântului Proroc Ionas [Ιωνας] [Iona] (așa cum și sunt cărțile lor în LXX: după Ionas urmează Naum) și că a propovăduit celor din Ninevi [Ninive] să se pocăiască, pentru că, în caz contrar, „cetatea lor *se va pierde* cu apă şi cu foc".

Profeția sa s-a împlinit…

Pentru că „ninivitenii, care se pocăiseră puţină vreme prin propovăduirea lui Iona, văzând că *nu s-a împlinit* asupra lor prorocirea acestuia, iarăşi s-au întors la faptele lor cele rele, dintâi, şi iarăşi au pornit *spre mânie* îndelunga răbdare a lui Dumnezeu.

Deci i-au ajuns pe ei această *pierdere* în chipul următor: era lângă Ninive un iezer mare de apă, care înconjura cetatea, şi, făcându-se cutremur mare de pământ, *s-a scufundat* cetatea în iezerul acela; iar o parte a cetăţii, care rămăsese pe munte, ieşind foc din pustie, *a ars-o*"[436].

Ninive[437] a fost *ultima capitală* a Imperiului asirian și cetatea era situată în *Irakul* de azi.

Profeția s-a împlinit…și am aflat și cum s-a împlinit…

Al 3-lea lucru și ultimul pe care îl aflăm de aici este că Sfântul Naum a adormit *în pace* la vârsta de *45 de ani*. Adică *în plină maturitate*.

---

[435] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-01-sf_prooroc_naum.html.
[436] Ibidem.
[437] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ninive.

Pentru noi, ortodocșii, *Viețile Sfinților* fac parte din *Tradiția* Bisericii. Și de aceea eu *îmi încep* predicile cu ele, pentru că ele sunt *normative* pentru noi. Numai că unele date, din traducerile noastre românești, mai trebuie verificate, lămurite…

Tot la fel, *slujbele Bisericii* fac parte din *Tradiția* Bisericii.

De aceea vom merge la *Sinaxarul zilei*, adică în *Mineiul pe decembrie*, în ziua întâi, pentru ca să vedem *ce ne spune* despre Sfântul Naum.

În *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, datele despre Sfântul Naum sunt la p. 9.

Tot puține: numai 3 paragrafe.

De aici aflăm că *Naum* înseamnă 4 lucruri: *odihnă*, *mângâiere*, *minte* sau *pricepere*. Nu ni se spune însă *în ce limbă* înseamnă toate acestea sau dacă nu cumva *în mai multe limbi*.

Era din seminția lui Simeon, a trăit cu 460 de ani înainte de Hristos (fără să știm dacă sunt 460 de ani de la *nașterea* sau de la *adormirea* sa), se amintește despre distrugerea Ninivei, și că *a murit în pace* și a fost *îngropat* în pământul lui.

În p. 6 din *Mineiul* citat, găsim următoarea cântare închinată Sfântului Naum: „Naum, de Dumnezeu insuflate, bucurându-ne, fericim *darul cel dumnezeiesc* al *minții* tale, celei *primite* de la Dumnezeu și *luminate* de harul lui Dumnezeu; o, de Dumnezeu insuflate” și, tot în această pagină, și pe aceasta: „Organ atins de pana Duhului te-ai arătat, lăudând pe Dumnezeu Cel plin de râvnă și spunând tuturor că judecata Lui este nepărtinitoare, vrednicule de laudă”.

Iar dacă din prima vedem că mintea *de la* Dumnezeu și *luminată* de El e cea care *primește* darul Său dumnezeiesc, în a doua se face referire la Naum 1, 2, la zelul/ râvna lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu e „Θεὸς ζηλωτὴς” [Dumnezeu zelos/ râvnitor]…iar El *Se răzbună cu mânie* pe potrivnicii [τοὺς ὑπεναντίους] Lui [Ibidem].

Așa că am început cu Sfânta sa Icoană, pusă în capul predicii, pentru că Sfintele Icoane *fac parte* din Tradiția Bisericii, am continuat cu *Viața* sa, apoi cu *Slujba sa* din Minei, adică cu alte *documente* ale Tradiției, pentru ca să ajung la „cartea vedeniei" sale din Scriptură, care face parte, de asemenea, din Tradiția Bisericii și care are 3 capitole în LXX[438].

Cum arată *Dumnezeul treimic* propovăduit de către Sfântul Naum?

Potrivit LXX, El este un Dumnezeu zelos/ râvnitor și Care răzbună păcatul [1, 1]. El este mult-îngăduitor și are mare tărie. Iar calea Lui este în desăvârșire și în cutremur…„și norii [sunt] praful picioarelor Lui" [1, 3].

În *Biblia de la 1688*, pentru *sintelia* [συντέλεια], avem *concenire*[439]. Adică *distrugere*, nimicire.

Însă *sintelia* înseamnă două lucruri, care, în viața duhovnicească, nu sunt *antagonice*. Înseamnă, deopotrivă, și *terminare*, isprăvire, încheiere…dar și *desăvârșire*, perfecționare, împlinire.

Iar când am tradus *Evanghelia după Matei*[440], la 28, 20, p. 108, am tradus versetul ultim așa: „Eu sunt cu voi în toate zilele până la desăvârșirea/ împlinirea/ sfârșitul veacului [τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος]".

Pentru că Biserica nu vorbește despre „sfârșitul lumii", în sensul că după venirea Domnului lumea aceasta *ar pieri* cu desăvârșire, ci că lumea *se transfigurează* prin slava lui Hristos, a Celui care vine să judece lumea cu dreptate.

Cum, tot la fel, moartea unui Sfânt nu este *terminare* a vieții lui, ci *împlinire* a vieții lui, pentru că el trece la un mod de viață *tot mai umplut* de slava lui Dumnezeu.

---

[438] Idem: http://www.academic-bible.com/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/.

[439] Idem: http://dexonline.ro/definitie/concenire/paradigma.

[440] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/.

Acesta e motivul pentru care am tradus astfel *sintelia* de la Naum 1, 3: „în desăvârșire și în cutremur [este] calea Lui”. Pentru că sfințenia e plină de cutremurare dumnezeiască, de bucurie dumnezeiască.

Munții *se cutremură* din cauza lui Dumnezeu [Naum 1, 5]…iar pământul *se retrage*/ *se pleacă* de la fața Lui [Ibidem]. Însă Domnul este *bun* cu cei care *Îl îndură* pe El în ziua necazului și El *îi cunoaște* pe cei care au *evlavia* Lui [Naum 1, 7]. Pentru că Dumnezeu are relații reale, profunde, veșnice cu Sfinții Lui.

În Naum 2, 1 se vorbește despre *munți* ca despre *stabilitatea* în Dumnezeu. Căci, „iată!, pe munți, sunt picioarele celui care binevestește [εὐαγγελιζομένου] și ale celui care vestește pacea”.

Și Cel care *binevestește bucurie mare* și care *ne vestește pacea veșnică* e Hristos Dumnezeu, Cel care stă pe munții sfințeniei. Pentru că El a venit și ne-a vorbit despre *cele dumnezeiești*, despre ce *a vrut* Preacurata Treime să ne vestească și care ne sunt *folositoare* nouă.

De aceea, persoana, viața și învățătura Lui sunt *adevărata veste* pentru noi și cine vrea *să audă* vestea Lui, trebuie să vină *la loc înalt*, în Biserica Sa, ca nu numai *să audă* cele ale Lui…ci și *să se unească*, în mod curat și lăuntric, cu El, cu Dumnezeul nostru, *mâncându-L* și *bându-L* pe El, Cel euharistic.

În 2, 14 avem sintagma *Domnul Pantrocratorul*/ *Atotțiitorul*. Pentru că El este *Cel ce ține toate* prin puterea Sa.

Și El „arde în fum mulțimea” [Ibidem] păcatelor noastre. Oricât de multe ar fi…dacă noi *ne pocăim*, dacă *ne întoarcem* la El cu toată inima.

Iar dacă vrem *viață* cu Dumnezeu, atunci trebuie *să biruim* toate greutățile cu harul Lui.

Nu *de unii singuri*…ci *împreună* cu El!

Căci altfel „nu este *vindecare* [ἴασις]” pentru ființa noastră *prăbușită* în păcate [3, 19].

Părintele Emilian Cornițescu[441] ne spunea, la un curs al său, că numele *Naum* nu a mai fost purtat de altcineva în Sfânta Scriptură a Vechiului Testament…și că el a profețit după 761 și înainte de 612 î. d. Hr.

Nu știu de unde a preluat *intervalul istoric*…însă numele Naum nu este *unic* în VT. La Neemia 7, 7, în LXX, găsim un bărbat numit *Naum*, situat, în acest verset, între *Vagi* și *Vaana*.

Însă *mesajul*, pentru noi, al Sfântului Naum, care suntem tot *o Ninive nepocăită*, care este?

Nu mai *dormitați*! Nu mai *amânați* schimbarea! Nu mai stați *în păcatele tinereților* toată viața…ci *eliberați-vă de ele* continuu!

Pentru că *a venit* Hristos, Cel care le face pe toate *noi*, *frumoase* și *sfinte*.

Căci schimbarea e *lăuntrică*, e ontologică…pentru că tocmai de aceea El S-a făcut om, pentru ca să ne schimbe *din lăuntrul* nostru…și nu *din afară*.

Să nu mai stăm *afară* de noi, iubiții mei, ci să coborâm *în lăuntrul nostru*, dimpreună cu harul Treimii, pentru ca să izvorască *izvor de apă vie* în noi!

Pentru că întreaga Treime, prin harul Ei, este *în noi* și *ne învață* la tot adevărul, pe noi, mădularele Bisericii, dacă *ne lăsăm conduși* de Dumnezeul treimic spre toată fapta Împărăției Sale. Amin!

---

[441] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/EmilianCornitescu.html.

Predică la pomenirea Sfântului Profet Amvacum [2 decembrie 2013]

Iubiții mei[442],

vederea Sfântului Profet Amvacum (numele său în greacă) are 3 capitole în LXX[443].

Iar Amv. 3, 3 este *locul mariologic* adesea citat în cântările noastre bisericești. Adică fragmentul acesta, potrivit LXX: „Dumnezeu din Teman va ieși și *Cel Sfânt* din *muntele umbros*, des”.

Fapt pentru care, adesea, la strană, veți auzi cântându-se sintagma: „muntele cel cu umbră deasă”. Și asta cu referire la *Maica Domnului*.

Căci cântarea aceasta mariologică, din slujba de azi: „*Munte umbrit* de bunătăți te-ai arătat, Preacurată, din care a venit în chip de rob

---

[442] Predică scrisă în ziua de 2 decembrie 2013.

[443] A se vedea: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/35/ch/d14e8002d6b0b33829411cf814fbac1a/.

Stăpânul, ca să libereze pe oameni din robie”[444], își are punctul de plecare în 3, 3.

Pentru că *Cel Sfânt* e *Hristos*, Care Se naște din *cea plină de har*, adică *umbrită* de tot harul, datorită sfințeniei ei prea minunate.

Dar când Sfânta Scriptură vorbește despre *umbrirea* cuiva de către harul lui Dumnezeu nu vorbește despre faptul că harul este *exterior* omului, că *ne îmbrăcă pe-afară* ci întotdeauna se referă la *o sălășluire interioară a lui*, în om. Însă se folosește *umbrire* tocmai pentru a arăta că harul vine *de sus*, de la Dumnezeu și că Dumnezeu, prin el, stăpânește, păzește, acoperă, umple, îl întărește pe om în sfințenie.

Căci, deodată, prin *umbrire*, se arată *lucrarea soteriologică* a lui Dumnezeu cu omul, mântuitoare, dar și *providența Lui*, purtarea Sa de grijă față de om, față de viața și mântuirea lui.

Tot în 3, 3 se spune: „virtutea [ἡ ἀρετη] Lui acoperă cerurile și de lauda Lui este plin pământul”. Lucru care s-a împlinit datorită Bisericii Sale. Căci e *plin* pământul de cei care *Îl laudă* pe El, pe Cel a Cărui virtute/ slavă acoperă cerurile.

Că *virtutea* de la 3, 3 e *lumina* [φῶς] Lui de la 3, 4 e ușor de înțeles, dacă auzim că „strălucirea Lui *ca lumina* [ὡς φῶς] va fi”.

De aceea, când auzim vorbind, în mod neștiutor, pe unii și pe alții, că Sfântul Grigorie Palama „ar fi inventat” *teologia luminii necreate*, trebuie să fim încredințați de faptul că *harul* văzut ca *lumină* sau *virtute* sau *curăție* sau *sfințenie* sau *slavă* a lui Dumnezeu a fost *mărturisit din vechime* în cărțile Scripturii, pentru că a fost *experiat* astfel.

Pentru că aici, Profetul, se referă la *strălucirea proprie* a lui Dumnezeu, care este *slava* Lui, *lumina* Lui, *harul* Lui.

„Dar eu în Domnul *mă voi bucura*”, spune Sfântul Amvacum la 3, 18, „veseli-mă-voi spre Dumnezeu, Mântuitorul meu”.

---

[444] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 12.

Pentru că mergerea *cu* Dumnezeu…*spre* Dumnezeu, adică spre *o tot mai mare intimitate* cu Dumnezeu, e *o veselie indescriptibilă*.

Aceasta e *bucuria* și *veselia duhovnicească*: cea pe care Dumnezeu *o revarsă* în noi pe măsura credinței și a curăției noastre interioare, care se face prin *împlinirea* poruncilor Sale.

Și iată că *Sotir*/ *Mântuitor*, ca și *lumină* sau *virtute,* se regăsesc la Dumnezeiescul Amvacum, adică nu sunt *proprii* Noului Testament.

Însă Domnul, vorbind *despre Sine* mai înainte de întruparea Sa, prin Profeții Săi, i-a învățat toate acestea. Și apoi a folosit *aceleași cuvinte*, pe când era în trup, pe care Profeții le-au folosit…pentru că *de la El erau*.

Așa trebuie să înțelegem *utilizarea* de către Domnul a unor cuvinte, sintagme, versete din Scriptura Vechiului Testament: pentru ca să arate că El este *împlinirea* lor, pentru că tot El le-a și *revelat* Sfinților Lui.

Însă Domnul a procedat astfel, adică *pregătindu-Și îndelung* venirea Sa în trup, pentru ca nimeni să nu o considere *intempestivă*, de neînțeles, de necuprins întrucâtva. El a ținut cont de puterea noastră de înțelegere, de deschiderea noastră spre El, de împlinirea noastră reală.

Pentru că tot ceea ce a făcut Domnul pentru noi nu a fost doar să ne „îndrepte" pe ici, pe colo, să ne „panseze" rănile și să ne lase tot *morți*, tot *pătimași,* tot *străini* de El…ci El ne-a dat posibilitatea, tuturor, prin Sfintele Taine și dumnezeiasca teologie și asceză a Bisericii, să ne schimbăm *radical*, să ne transfigurăm *în mod deplin*, să ne umplem de slava Lui pe cât dorim și putem.

Tocmai de aceea, pentru o astfel de serioasă, profundă, unică și copleșitoare restaurare și îndumnezeire a omului, Fiul lui Dumnezeu *ne-a pregătit* prin Profeții Lui timp

de 5 milenii și jumătate…pentru ca să fim proprii unei înțelegeri și doriri autentice a Lui.

Pentru că Dumnezeu a dorit și dorește cu fiecare dintre noi *o relație plină de seriozitate maximă*, veșnică…și nu de o iubire care se teme, care e fricoasă, care e lașă, care *dezertează* la primul pericol trăit din cauza credinței în El.

Căci, așa cum spune Părintele nostru, Amvacum [Αμβακουμ], astăzi pomenit, dacă suntem cu Dumnezeu, atunci „Domnul Dumnezeu [este] *puterea* [δύναμίς] mea și pune/ rânduiește picioarele mele *întru desăvârșire* [εἰς συντέλειαν], peste *cele înalte* mă va pune, [pentru] a birui în cântarea Lui" [Amv. 3, 19].

Și după cum spuneam în predica de ieri[445], substantivul *sintelias*, la Sfântul Naum, ca și aici, la Amvacum 3, 19, nu poate fi tradus decât cu sensul de *desăvârșire*.

Pentru că traducerea, când e făcută de un om cu o profundă teologie și viață duhovnicească, este *o înțelegere mistică* a sensului *profund* al textului.

Traducerea, în orice domeniu, nu e *simplă filologie* sau *filologie la întâmplare* ci ține cont de *spiritul*, de *experiența* pe care o traduce. De aceea, ea se face *din perspectiva* experienței pe care încearcă să o explice.

Sinaxarul zilei, în *Mineiul* citat, e la p. 14.

Și de aici aflăm că Sfântul Avacum (așa cum îl știm din edițiile sinodale recente) „a fost fiul lui Safat" și că provenea „din semința patriarhului Simeon".

El a trăit cu 600 de ani înainte de Hristos, a văzut în mod profetic robia babilonică…iar „când a venit Nabucodonosor în Ierusalim, proorocul *a fugit* și trăia ca *străin* în pământul lui Israel".

Adică *nu s-a lăsat robit*…a trăit, pe mai departe, în pământul lui Israel…a văzut profetic reîntoarcerea poporului din robie…dar „a murit

---

[445] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/11/30/predica-la-pomenirea-sfantului-profet-naum-1-decembrie-2013/.

cu doi ani înainte de întoarcerea iudeilor din robie și a fost îngropat în țarina lui".

În *Viețile Sfinților*, în ediția românească ultimă (1991-1998), despre Sfântul Avacum se spune, că atunci când a venit Nabucodonosor, el „a fugit *în pământul ismailitenilor* şi a fost *pribeag* în pământ străin. Iar după robia Ierusalimului, întorcându-se Nabucodonosor în ale sale, s-a întors şi Avacum în ţara sa, *arând* pământul şi *slujind* secerătorilor în vremea secerişului"[446].

Lucru care introduce evenimentele dumnezeiești descrise în Cartea *Vil* [Βηλ] [*Bel*, idolul Bel, cum îl știm noi din edițiile sinodale] 1, 33-39, *cf*. ed. TH.

Și de la Vil [ed. TH] 1, 33 aflăm că Amvacum era *Profet în Iudeea*…pe când Sfântul Daniil era *rob în Babilon*. Iar *mâncarea secerătorilor* săi (1, 33) – fiind dus, dumnezeiește, în Babilon, de către Îngerul Domnului – a devenit *mâncarea lui Daniil*, care se afla în groapa leilor (1, 36-37).

De unde vedem *marea sfințenie* a Sfântului Amvacum dar și *cum vorbesc* Sfinții Profeți unul cu altul, atunci când sunt *plini* de slava lui Dumnezeu.

Căci atunci când oamenii sunt *plini de har* și de *teologie dumnezeiască*…se înțeleg *din puține cuvinte* și se bucură *enorm* unul de altul…pentru că văd unii în alții *sfințenia* lui Dumnezeu și *multă experiență teologică*.

Însă acolo unde oamenii *nu se văd reciproc*, unde nu se văd *abisal*…unii pe alții…nici nu *se prețuiesc* unii pe alții.

Pentru că omul are *preț*, este *o personalitate* pentru tine, numai dacă știi *cine e*…numai dacă *vezi cine e*.

Iar dacă *vezi* cine e…atunci e semn că și tu ești *plin* de slava lui Dumnezeu, căci de aceea *îl vezi* pe un *împreună-rob cu tine* al lui Dumnezeu.

---

[446] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-02-sf_prooroc_avacum.html.

Prima cântare a *Vecerniei* de azi a fost aceea, în care s-a spus despre Părintele nostru: „Minunatul Avacum, primind raza Duhului, *s-a făcut cu totul dumnezeiesc*”[447].

Căci Avacum „a auzit *taina cea nespusă a venirii Tale* la noi, Hristoase, și a prorocit *în chip lămurit* propovăduirea Ta”[448]. Iar Sfântul Avacum i-a văzut pe Apostolii Domnului „ca pe niște *cai*, tulburând marea neamurilor celor numeroase”[449].

Și cântarea abia citată se referă la Amv. 3, 15, unde se spune: „și ai pus *întru mare* caii Tăi [și] tulbură [ταράσσοντας] apă multă”.

Iar verbul *tarasso* e *la prezent*…nu *la trecut*…pentru că Sfinții Apostoli, prin scrierile, viețile, rugăciunile și acțiunile lor *directe* în viața Bisericii *tulbură* și acum *apa* sufletelor noastre.

Cine însă se lasă *tulburat* de către Sfinți?

Cine se lasă *pus pe gânduri*, îngrijorat, îndemnat la pocăință de către Sfinți?

Cine își mai pune *problemele* Sfinților, cine își mai face *griji* ca ei, cine *se mai îngrijește* ca ei de poporul, care nu știe pe Domnul lui și se adâncește, continuu, într-o neagră și demonică existență?

Tulburarea apelor…și tulburarea sufletelor…vorbesc despre *prezența* lui Dumnezeu în oameni și în lume.

Iar dacă *ne pregătim* pentru nașterea Domnului prin post, rugăciune și curăție, atunci trebuie să ne asumăm tot demersul Lui, toată coborârea Lui în lume.

Pentru că El *a coborât* la noi ca să fie *înțeles* și *iubit* în măreția copleșitoare a coborârii/ a smereniei Lui.

El a coborât pentru ca *să Își asume umanitatea* cu toate ale ei, în afară de păcate, pentru că păcatele și moartea nu sunt *realități* ale adevăratei ontologii a omului.

---

[447] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 11.
[448] Ibidem.
[449] Ibidem.

Tocmai de aceea, fiind *fără de păcat* în umanitatea Lui, ne-a arătat tuturor *cum arată omul* în plenitudinea dezvoltării sale duhovnicești…ce trebuia *să fie* omul dacă nu păcătuia.

Însă Domnul, *luând trupul nostru* sau *îmbrăcându-Se ființial* în propria Sa creație, ne-a arătat tuturor că nu trebuie *să disprețuim* nici trupul, nici sufletul omului, nici unicitatea lui, nici viața lui.

Întrupându-Se, El ne-a arătat că toți avem *dreptul la viață* și la *existența împlinită* în Dumnezeu.

Că fiecare suntem *doriți* de El, pentru că suntem *creația* Lui, chiar dacă, în fiecare dintre noi, mai mult sau mai puțin, se văd încă de la naștere *semnele* păcatului, ale bolii, ale infirmității.

Însă nimic din toate acestea nu ne fac *improprii* relației cu Dumnezeu, dacă *dorim* iubirea Lui.

De aceea, praznicul nașterii Domnului e *o chemare la unitate* și *la respect* și *la frățietate reală* între noi. Pentru că El a venit *pentru toți*…și nu doar *pentru unii*!

Exclusivismul *nu e propriu* lui Dumnezeu pentru că El *caută mereu* oaia cea pierdută, pe cel singur, pe cel neajutorat, pe cel marginalizat.

Dumnezeu vorbește pentru toți și ne cheamă pe toți și ne vrea binele la toți…pentru că El a venit cu un scop *universalist* și *comunional.* Adică pentru toți oamenii, pentru mântuirea întregii umanități, pentru ca toți să fie *una* întru slava Treimii.

Așadar, iubiții mei, să ne bucurăm și să ne veselim de Domnul Dumnezeul nostru!

Să facem din viața noastră *o frumusețe continuă*. Adică o lecție de răbdare, de ascultare, de muncă, de bună-cuviință.

Iar dacă, de multe ori, *cădem* în păcate, să ne ridicăm din ele *cu pocăință* și *cu toată încrederea* în Dumnezeu, pentru că El e

ridicarea noastră și *punerea noastră în libertatea Lui*.

Domnul să ne întărească în postul și în rugăciunea noastră, pentru ca să vedem bine lucrurile noastre și voia lui Dumnezeu.

Căci a Treimii Preasfinte și Preabinecuvântate este slava, cinstea, puterea și închinăciunea, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Profet Sofonias [3 decembrie 2013]

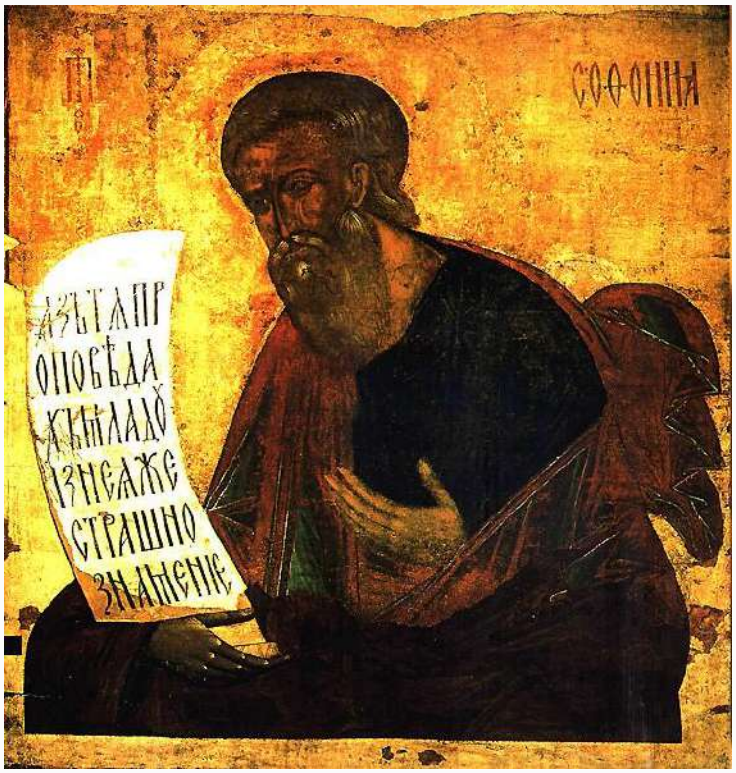

Iubiții mei[450],

la finalul *Sinaxarului* Sfântului Sofonie (așa cum îl cunoaștem noi din edițiile sinodale recente) se spune ceva *interesant*.

În ciuda *puținelor date* prezentate despre el…*Sinaxarul* se încheie în acest fel: „Sfântul Proroc Sofonie se asemăna *la înfățișarea trupului* cu Sfântul Ioan Teologul, numai că avea barba *puțin mai rotundă*”[451].

O precizare de *iconar*…

Pentru că *un iconar* (cel care pictează Sfinte Icoane) are nevoie *neapărată* de astfel de amănunte.

Amănuntele *biografice* devin, prin *străvederea* lor, elemente *iconice*.

---

[450] Predică scrisă în seara zilei de 2 decembrie 2013.
[451] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 21.

Adică nu știm *prea multe* despre viața sa din cartea de cult…dar știm *cum arăta*, cu cine *se asemăna*…și cum trebuie *pictat*, la nivel iconografic, în ceea ce privește *barba*…

…Lucruri peste care noi, adesea, *trecem*…sau pe care *nici nu le băgăm în seamă*.

Însă oamenii duhovnicești au o vedere a lucrurilor…axată pe *esențial*…pe mărturia *veridică* a unor lucruri…și prezintă evenimentele din viața unui Sfânt cu această *rigoare* a detaliului semnificativ.

Nu știu *cine* a pictat Sfânta Icoană cu care am prefațat predica de față…nu știu *de unde* a învățat el, iconarul, *cum să-i facă* barba Sfântului Sofonias [Σοφονιας]…Dar, iată!, că barba lui e *rotundă*...jos, spre piept.

Să găsim și o Icoană a Sfântului Ioan Evanghelistul…

Dacă prima era în slavonă…aceasta, a Sfântului Ioan, e în greacă. Și distincția în ceea

ce privește *barba* există…de asemenea și *asemănarea* trupului.

Pentru că Sfintele Icoane se fac după *modele*, după modele *vechi*…fapt pentru care, chipurile Sfinților *se transmit tradițional* din secol în secol.

La fel au stat lucrurile și în Vechiul Testament în ceea ce privește Scriptura, cultul, tradiția și viața religioasă: s-au transmis din generație în generație. După cum și la noi, în Biserică, lucrurile s-au transmis de 2.000 de ani din generație în generație.

Atenția la detaliu înseamnă *evlavie* față de credința și experiența primite de la predecesori.

De aceea comentariile la Scriptură, la cult, la Părinți, la viața Bisericii se fac *în* Biserică și *pentru* Biserică și ele sunt, întotdeauna, *nevoi teologice* și *experiențiale* ale Bisericii.

Pe una dintre edițiile mele scripturale am scris faptul că această *carte* a Sfântului Sofonias, de 3 capitole, a fost scrisă între 630-626 î. d. Hr. și că Sfântul Sofonias a fost *contemporan* cu Sfântul Amvacum și cu Sfântul Ieremias. Nu mai știu de unde am luat datele…

Sinaxarul însă le confirmă. Pentru că spune că „a trăit *cu 600 de ani înainte* de Hristos”[452].

Sofonias e numele său în greacă, în LXX[453] dar și în latină, în VUL[454].

În ebraică, numele său este *Țefaniah*, *cf.* WTT[455].

---

[452] Ibidem.

[453] A se vedea: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/.

[454] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/biblia-sacra-vulgata/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/.

[455] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/biblia-hebraica-stuttgartensia-bhs/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/.

De aici[456] aflăm că numele său ebraic înseamnă *Dumnezeu l-a ascuns* sau *Dumnezeu l-a tăinuit* sau *Dumnezeu l-a lăsat în aşteptare*.

Și când Dumnezeu *ascunde* pe cineva…nu *îl fereşte* de greutăți…ci *îl ascunde* în slava Lui, îl umple de putere duhovnicească, pentru ca să le depășească, *din interior*, înăuntrul lui, pe toate.

Cartea Sfântului Profet Sofonias începe cu cuvintele: „cuvântul Domnului, care a fost către Sofonias" [Sof. 1, 1, LXX].

Și cu toate că la Naum sau la Amvacum s-a vorbit despre *vedere*/ vedenie/ extaz…iar aici despre „cuvântul Domnului", şi cartea lui Sofonias e tot *o vedere extatică*, e *o consecință* a vederii…sau a vederilor extatice…pentru că *numai în extaz* putem primi *cuvinte*/ vederi/ descoperiri de la Dumnezeu.

Și cel care vorbește cu Dumnezeu…sau Dumnezeu vorbește cu el…e *un om Sfânt*, un om plin de slava Lui, de lumina Lui, de frumusețea Lui necreată, dumnezeiască…căci El vorbește doar *cu cei vrednici*.

Dumnezeiescul Sofonias ne spune că *sfârşitul* e de la Domnul [1, 2-3]. Că El pune *un sfârşit* istoriei…dar și păcatelor noastre.

Și LXX folosește aici pe *eclipsis* pentru *sfârşire*, de unde vine *eclipsă* al nostru.

Iar când El *Îşi întinde mâna* peste cineva…atunci *nimicește* toți idolii din el [1, 4].

Și avem nevoie ca Dumnezeu *să fărâme* toți idolii din noi, toată părerea bună despre noi, toată minciuna din noi, toată nesimțirea și prostia din noi…pentru ca *să vedem clar* lucrurile.

Pentru *a construi* cu Dumnezeu, pentru a ridica în ființa ta *altar* lui Dumnezeu, pentru a te face *locaș* al Lui…trebuie mai întâi *să dai afară demonii*, prin Botez, apoi, zi de zi, *să fărâmi* orice gând, simțire, acțiune idolatră din tine.

---

[456] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Zephaniah.

Iar noi ne spovedim și ne împărtășim des, tocmai pentru ca *să fărâmăm* în noi…orice *nu seamănă* cu Hristos Dumnezeu.

Domnul *îi pedepsește* pe cei care *se îmbracă* în „veșminte străine [ἐνδύματα ἀλλότρια]" [1, 8].

Adică pe cei care *se împăunează* cu cuvintele Sfinților…fără *să aibă* cunoașterea lor practică.

Pe cei care presupun că sunt *alții*…decât sunt.

De aceea, Sfântul Sofonias ne anunță că „*aproape* [este] ziua Domnului" [1, 14].

Aproape e *venirea* Lui întru slavă, ca să judece viii și morții…chiar dacă El *întârzie*, din multă iubire, așteptând *întoarcerea* noastră.

Dar dacă noi *nu ne vom întoarce*…ziua aceea…va fi „zi a urgiei", pentru că va fi „zi a necazului și a nevoii" [1, 15].

Din 2, 1 aflăm că cine nu este *învățat* de Dumnezeu *cele ale Lui*…este un „neam neinstruit/ needucat [τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον].

„Necertat" spune *Biblia de la 1688*, pentru că *certarea* Domnului aduce înțelepciunea în om.

În ed. BOR 1988 se vorbește despre „neam fără rușine". Pentru că cine nu are *rușine de oameni*…nu are nici *rușine de Dumnezeu*.

Și de aceea există expresia „neam prost" în vocabularul românilor…pentru că „neamul prost" nu se referă la *originea* familiei ci la *moralitatea* ei.

De aceea poți să fii *sărac lipit pământului*…și, în același timp, cu multă noblețe în suflet, credincios, muncitor, cumsecade…după cum poți avea de toate și să fii *neam prost*, adică necioplit, bădăran, incult la frumusețe…tocmai pentru că ești *necredincios*, ești *indiferent* față de poruncile Domnului.

Iar noi nu trebuie să fim *indiferenți*…față de oameni, nici atunci când *nu îi putem ajuta*, faptic, cu ceva anume. Trebuie să îi purtăm *în noi*, în rugăciunile noastre, pe toți…și să *nu îi*

mai umilim și noi pe cei care *deja sunt umiliți* de toți…

Căci El „va da judecata Lui întru lumină” [3, 5].

Va face *explicite* toate faptele, gândurile, sentimentele și intențiile noastre profunde.

Fapt pentru care nu trebuie *să ne ascundem* de Domnul rănile noastre ci *să ni le spovedim*, pentru ca acele răni să fie *vindecate* de El prin harul și iertarea Sa.

La 3, 14, Sofonias o anunță pe fiica Sionului *să se bucure foarte mult*.

Pentru că ea *Îl va naște* pe Domnul întru curăție preadumnezeiască.

Și pentru că numai ea, Maica Domnului, *știe cum a fost* nașterea fără de sămânță și mai presus de fire a lui Dumnezeu Cuvântul.

Însă Domnul este *Cel puternic* în noi…Cel cu care noi *învingem* toată ispita și tot necazul și toată impostura și toată nedreptatea.

Fără El *nu putem face nimic*…dar cu El putem *ridica munții* din calea noastră.

Pentru că *Puternicul nostru* e în noi…și nimeni împotriva noastră.

De aceea, Sfântului Sofonias îi cântăm:

„Văzând în chip luminat *împlinirea* proorociilor tale, preafericite, ne minunăm *de harul* ce ți s-a dat ție și de *curăția* cugetului tău și lăudăm *frumusețea dumnezeiască* a sufletului tău”[457].

Și, cu rugăciunile sale, nădăjduim ca și noi să primim luminarea sa, prin sfintele sale rugăciuni, pentru ca să ne vedem păcatele noastre, să le plângem pe ele și să ne umplem de frumusețea lui Dumnezeu. Amin!

---

[457] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 23.

Predică. Dialogul ca *ajustare continuă* de sine [4 decembrie 2013]

Iubiții mei[458],

într-o zi ca cea de azi, când îl pomenim pe Sfântul Ioan Damaschin[459] și pe Sfânta Mare Mucenița Varvara[460]…dar și pe Părintele Constantin Galeriu[461], la 10 ani de la adormirea sa, a vorbi despre *dialog*, despre *comunicare*, despre *comunicarea profundă*, de sine,

[458] Scrisă în dimineața zilei de 4 decembrie 2013, zi de miercuri...înainte de a mă duce la *simpozionul național*, care a fost organizat la 10 ani de la *adormirea* Părintelui Constantin Galeriu.
[459] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Damaschin.
[460] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-04-sf_varvara.html.
[461] Idem: http://www.youtube.com/watch?v=qMUhoGoU2hk.

înseamnă a vorbi despre *revelarea* omului prin cuvinte și fapte.

Căci cum putem pretinde să fim *cunoscuți*, dacă noi *nu ne exprimăm*? Dacă nu ne exprimăm, în adevăratul sens al cuvântului, interiorul nostru, adică cine suntem, ce vrem, ce facem toată ziua și la ce aspirăm să ajungem…să fim?

Însă e mai mult decât evident faptul că dialogul…*real*…între oameni e *mult mai puțin* decât avem nevoie cu toții. Pentru că, dacă ar fi *mai mult*, dacă am dialoga mai mult, acest lucru s-ar vedea din lipsa *tot mai mare* a certurilor, a disensiunilor, a intrigilor.

De ce însă *ne temem* de dialog?

Un prim răspuns dureros ar fi acela că *ne temem de schimbare*…de schimbarea profundă de sine.

Atâta timp cât stăm *numai cu noi*, cât avem *o părere bună*, o proiecție bună despre noi…tocmai pentru că nu știm cum arată alții…ne simțim „confortabil”.

Părem „împliniți”, chiar dacă nu facem mai nimic…Ne simțim „frumoși”, „sfinți”, „educați”, „răbdători”, „cuminți”, „delicați”…

Însă când dialogul *zgândără* patimile noastre…când cineva ajunge *să pătrundă în noi* și să vadă mizerie, impostură, neștiință crasă, infatuare, desfrânare, lene, obtuzitate…atunci reacționăm animalic, fără pudoare, fără decență, fără…înțelepciune.

Pentru că întâlnirea altora…cu *adevăratul* nostru sine…dezvelirea noastră sufletească în fața altora ne pune într-o situație *fără scăpare*…

Dacă *negăm* ceea ce alții văd *într-un anume grad*…și noi știm foarte bine că *suntem*…rămânem cu mortul în casă, neîngropat.

Dacă *negăm*…lucrurile *nu se schimbă*.

De aceea schimbarea, *schimbarea de sine* care se numește *pocăință*, înseamnă nu numai că eu accept că sunt pătimaș, că sunt prost, că sunt rău, că sunt nesimțit…dar și dorința continuă, de

aici, încolo, de a lupta cu împătimirea mea, cu boala pe care am întins-o…în mine…pe care mi-am provocat-o.

Și boala *s-a întins* în noi, boala păcatului, pentru că „am mers cu capul gol”.

Iar „am mers cu capul gol”, în această situație, *a împătimirii*…înseamnă: am lăsat *să intre*, neverificate *în adâncul* inimii mele, tot felul de gânduri, de sentimente, de moduri de-a fi…care au devenit *obișnuința mea păcătoasă*.

Pentru că eu sunt *urât*…pentru că *m-am făcut urât*.

Eu sunt *prost*…pentru că *nu m-am lăsat înțelepțit*.

Și unul dintre *mijloacele* înțelepțirii e *dialogul…cu tot omul*.

Dacă te lași *învățat*…dacă știi *să absorbi* cunoaștere și experiență de pretutindeni, dacă știi să personalizezi tot ce afli, ce vezi, ce trăiești, ce gândești, ce ești…atunci *iubești schimbarea*. Schimbarea continuă…

Iar *ajustarea continuă de sine*, adică *adaptarea continuă* la relația cu Dumnezeu și cu oamenii despre care vorbesc acum…înseamnă continua noastră *înnoire interioară*, prin faptul că acceptăm, în mod cotidian, ca pe o bucurie și o împlinire, *orice sugestie* care ne vine de la Dumnezeu și prin oameni, în urma căreia noi devenim tot mai umani, tot mai delicați, tot mai înțelegători, mai profunzi.

A accepta provocarea schimbării…a accepta *schimbarea ca mod de viață*…înseamnă a vedea viața ortodoxă ca pe *o minune zilnică*, ca pe o bucurie zilnică, ca pe o școală a înțelegerii și a remanierii de sine continue.

Însă pentru asta trebuie să fim *flexibili*, să fim umani, să ne acceptăm neajunsurile, să ne acceptăm sfera redusă de specializare, să ne acceptăm bubele de pe suflet, tarele din familie, lucrurile nerezolvate din noi…

Dialogul are nevoie de oameni *dinamici*…și *cu multă* poftă de viață.

Iar oamenii cu poftă de viață, care se simt *vii* și umplu și pe alții de viață, de bucurie, de seninătate, de echilibru, văd *schimbarea* ca pe *un mod de a fi*…pentru că tot ceea ce *ei trăiesc* înseamnă un pas tot mai departe în relația cu Dumnezeu și cu oamenii și cu întreaga creație.

Pe Părintele Constantin Galeriu, pe care îl vom pomeni astăzi la București, toată lumea îl știe *cu un glas* și cu *o prezență de spirit* la predică…care te făceau *să te oprești* din loc…și *să mergi* în ritmul lui.

Dar pentru ca cineva să te facă *să te oprești din loc*…să te oprești din gândurile tale…pentru că el vrea să îți comunice *interiorul lui*, experiența lui profundă, clocotul lui interior…trebuie să fie un om care *ți se impune* nu prin *artificii* ci prin *înălțimea ridicată*, interioară, a experienței lui.

Tocmai de aceea, *dialogul real* nu poate apărea decât acolo unde oamenii sunt *incandescenți*…pentru că au experiențe profunde, clocotitoare.

Determini dialogul nu doar pentru că *vrei*…ci pentru că *poți să îl susții*…să îl duci până la capăt…*să îl porți* continuu.

Și aici mă refer la *dialogul continuu*, de o viață, cu cineva…care nu înseamnă, în mod neapărat, să vorbești cu el, zilnic, de 10 ori la telefon…și de 15 ori pe Facebook…ci de *a comunica*, profund…și într-o gradație ascendentă…schimbările de profunzime din noi.

Numai că acest dialog…*de-o viață*…cu soția ta, cu părinții tăi, cu profesorii tăi, cu duhovnicii tăi, cu fiii tăi duhovnicești, cu cititorii tăi…e rar…tocmai de aceea se și preferă, adesea, în mod schingiuitor, *monologul cu peretele*, cu imaginile din fantezie, cu nimeni…

Însă, așa cum spuneam mai sus, nu e de ajuns *să vrei dialogul* ca el…*să fie*…ci trebuie *să poți purta dialogul*.

Iar pentru *a purta* dialogul cu cineva…înseamnă *să îți schimbi continuu* vederea de sine…și vederea de celălalt.

Pentru că fiecare discuție, constatare, reliefare de sine și de celălalt…trebuie să aibă *urmări* în amândoi…pentru ca dialogul *să meargă mai departe*, până în veșnicie…

Ce se întâmplă însă…*cel mai adesea*?

Se întâmplă lucruri *știute* de toți: mai înainte de a ne spune multe…noi *ne ofticăm* imediat unul pe altul. Semn că nu avem *vocația dialogului*, adică *a schimbării*, niciunul dintre noi.

Cum să presupui că altul…e *ca tine*…și să îl tragi la rost pentru ce este și spune, dacă sunteți două vieți *diferite*?

Iar dacă *vedeți diferit* lucrurile din cauza experienței, a vârstei, a culturii, a școlarizării, a etniei pe care o aveți, de ce doriți *să minimalizați* diferențele, care sunt *evidente*, în loc *să le luați în serios* și *să învățați* din ele?

Ieri, în prima și profunda discuție cu Emanuel Conțac[462], teolog penticostal român, tocmai asta îi spuneam: pe mine *nu mă interesează* „evanghelizarea în forță", pe teren, pe care o practică Marius Cruceru[463] și, la nivel online, „fără identitate", ci *dialogul real cu alții*, oricare ar fi ei, pentru a afla, în mod profund, *cine suntem*…nu cine *presupunem* că suntem.

Prozelitismul bădăran nu are de-a face cu *cunoașterea reciprocă* ci cu *ghetoizarea*, cu lipsa mentalității și a echilibrului social.

Un om care trăiește printre oameni *diferiți*, care îl apreciază sau îl contestă, nu e *complexat* de acest lucru…dacă *își știe* limitele și potențele și activitatea curentă.

Dar când vrei *să impui* altora un ritm de viață…fără *să îi întrebi de vorbă*…adică „să îi convertești" dându-le cu Scriptura peste față…nu ajungi deloc *la inima lor*, nu provoci o schimbare reală, entuziastă, de proporții…ci *o înregimentare*.

---

[462] Idem: http://www.itpbucuresti.ro/media/facultate/cv%20liste%20lucrari/CV%20Emanuel%20Contac.pdf.

[463] Idem: http://www.emanuel.ro/ro.academic.faculty.cruceru.

În locul acestei *înregimentări*…sau *îngustări* a perspectivei de viață…e nevoie de dialogul care te *dezmărginește* de ziduri false, auto-impuse, de idei preconcepute și superflue în fața vieții.

Și se văd, de la o poștă, oamenii care sunt *construiți pe dialog*!

Pentru că slujirea lor, predicarea lor, cărțile lor, întâlnirile cu ei…sunt *un regal* al descoperirii de sine…sunt o iluminare…sunt o lecție din care înveți *să ai proiecte de viață*…să îți placă să faci ceva *până la capăt*.

De aceea, iubiții mei, dialogul real, continuu…nu are capăt istoric!

El e veșnic.

Iar cei care nu își conștientizează *unicitatea personală* și veșnica lor *potență dialogică* se rezumă la *prea puține cuvinte*, prea puține îmbrățișări, prea puține confesiuni, prea puține acte de bulversare frumoasă.

Trece timpul…și nu se mai întoarce, iubiții mei!

Trece odată cu noi…

Tot ce n-am făcut azi nu mai facem mâine.

Iar dacă ne luăm după cei care *pierd* timpul…și credem că și timpul nostru e *de pierdut*…atunci suntem *pe minus* în dialog, restanți…

Nu îmi plac niciodată cei care au *restanțe*…în iubire, în dialog, în normalitate.

De aceea, să iubim total, fără rest, să comunicăm la fel, să fim fără rest…pentru că asta înseamnă să ne simțim *bine* în adâncul ființei noastre.

Doamne, pentru rugăciunile Sfinților Tăi, astăzi pomeniți și pentru rugăciunile tuturor Sfinților și ale Îngerilor Tăi, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Arhiepiscop Nicolae al Mirei Lichiei [6 decembrie 2013]

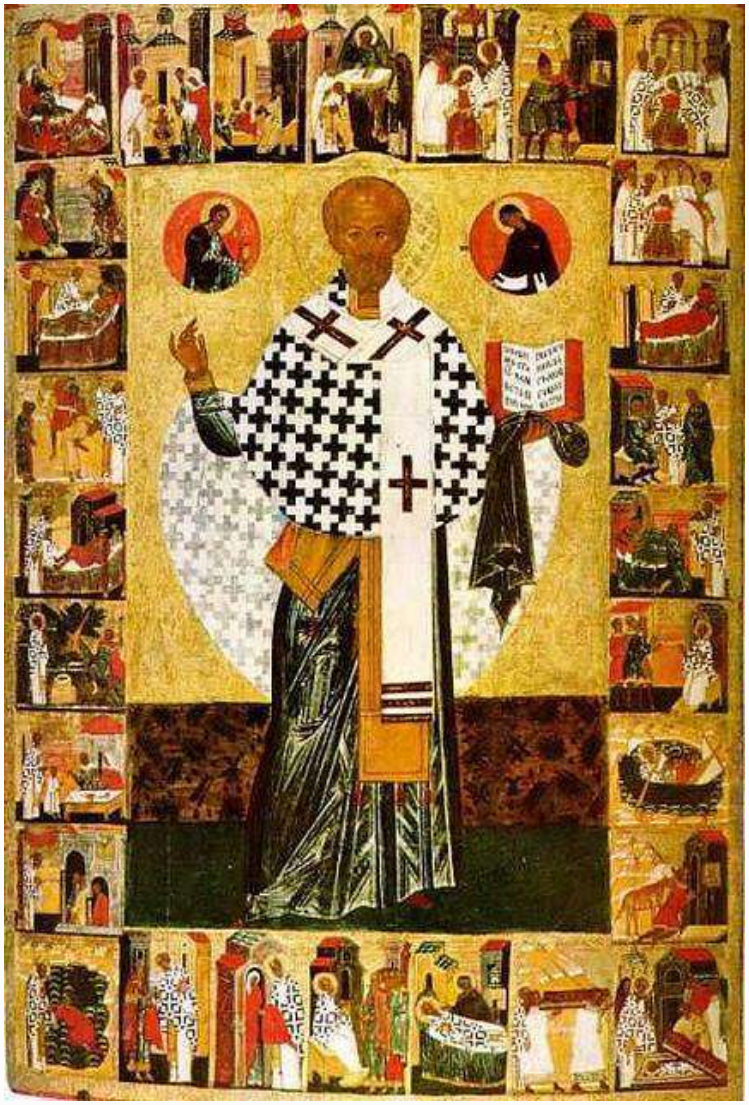

Iubiții mei[464],

la împlinirea a 7 ani de creație online…*pomenirea* Sfântului Arhiepiscop Nicolae înseamnă pomenirea *Părintelui duhovnicesc* al platformei *Teologie pentru azi*!

Pentru că din ziua de 6 decembrie 2006 suntem online *aproape zilnic*…prin munca noastră…și prin deschiderea către oameni.

[464] Scrisă în ziua de 5 decembrie 2013.

De aceea, munca noastră online, luminată de rugăciunile sale, sunt *pungi de bani* aruncate în sufletele oamenilor.

Sunt *banii harului dumnezeiesc* al Prea Sfintei Treimi.

Sunt *mâini întinse*, spre îmbrățișare a oamenilor.

Pentru că oamenii au nevoie de prieteni, de confidenți, de cineva care *să îi înțeleagă* profund…și *să îi prețuiască* pentru ceea ce sunt.

La o primă impresie și din afară…pare *pierdere de timp* să pierzi timpul scriind și vorbind și slujind oamenilor în mod neîntrerupt.

Iar, în fapt, e adevărat: e o muncă imensă, o oboseală epuizantă, o cheltuire de sine, o ruinare de sine…dar și o prea-împlinitoare bucurie.

În timp însă…când vezi că oamenii se schimbă *datorită* scrisului, a muncii, a dăruirii tale, când mediul social și onlineul capătă *o altă amprentă*, atunci observi că *a sluji* oamenilor nu e *o pierde de timp*…ci înseamnă *o schimbare/ o primenire/ o îmbucurare de profunzime* a oamenilor.

Aghios Nicolaos (în greacă) sau *Sanctus Nicolaus* (în latină) a trăit între 15 martie 270-6 decembrie 343, adormind la vârsta de 73 de ani[465].

Iar Nicolae – *biruitorul de popor*[466] prin sfințenie, prin delicatețe, prin bunătate, prin facerea de bine – s-a arătat *minunat* de-a lungul întregii sale vieți.

Imediat după naștere, la prima îmbăiere, *a stat trei ore în picioare*…deși era *prunc abia născut*…în cinstea Prea Sfintei Treimi. Sugea doar *din sânul drept* al mamei sale…iar în zi de post sugea de la sânul mamei *doar seara*.

A făcut studii, s-a umplut tot mai mult de har și de fapte bune, a fost *hirotonit* de către unchiul său, care era *episcop*…

---

[465] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas.

[466] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-06-sf_nicolae.html.

Dar nu prin *nepotism* sau *pe bani* a devenit preot al Domnului ci pentru că unchiul său, episcopul, și el un om Sfânt, l-a văzut pe cel nou hirotonit ca pe „un nou soare” al Bisericii.

Sfântul Nicolae și-a împărțit averea părintească la săraci[467].

Și când am spus, mai sus (asta pentru cei care *nu cunosc* viața lui), că munca noastră online înseamnă a *arunca pungi de bani* în sufletele oamenilor…am făcut o aluzie la un eveniment din viața lui, unde Sfântul Nicolae s-a dus și *a aruncat pungi de bani*, noaptea, în casa unui tată…pentru ca acela să nu-și dea fiicele, trei la număr, pentru prostituție…din cauza sărăciei.

A aruncat banii pe fereastră…în casa tatălui cu 3 fete nemăritate…la miezul nopții…fără să-și deconspire identitatea.

Dar a făcut acel bine…în mod anonim…pentru că așa *a înțeles* de la Dumnezeu că trebuie *să procedeze* în acest caz[468].

Însă noi nu trebuie să înțelegem de aici, din această situație, că trebuie să facem *bloguri anonime*…cărți *anonime*…sau *să nu avem* relații cu oamenii ci să le trimitem *doar bani pe card*…pentru că doar așa *se rezolvă* situația.

Nu! Față de fiecare om trebuie să ne comportăm după cum *acela dorește*…și după cum Dumnezeu *ne luminează*.

Pentru că, în nicio situație, *comportamentul stereotip*, a repeta la nesfârșit, cu toți oamenii, *același mod* de-a fi…nu arată că suntem *vii*…ci că suntem *înapoiați social*.

Sfântul Nicolae a ales *discreția* în acest caz…pentru că a vrut ca tatăl fetelor *să decidă* de unul singur ce viață vrea să aibă.

Dacă venea și îi dădea banii *în mână*…tatăl fetelor s-ar fi simțit *obligat* de prezența arhiepiscopului să se manifeste *ca un om credincios*.

---

[467] Ibidem.
[468] Ibidem.

Dar când *l-a lăsat* pe om cu banii în casă…și omului nu îi venea *să creadă* ce se întâmplă…atunci el *s-a manifestat* așa cum a simțit.

Și cum s-a manifestat tatăl *scăpat* de sărăcie? „Socotind a fi *purtarea de grijă* a lui Dumnezeu, Îi mulţumea neîncetat, dând laudă Domnului Celui ce *Se îngrijeşte* de toţi. Apoi, îndată, pe una din fetele sale, pe cea mai mare, a măritat-o după un bărbat şi i-a dat aurul cel primit din destul pentru zestrea ei”[469].

De aceea, văzând că tatăl a procedat *înțelept*…adică *în sens* cu milostenia Sfântului Nicolae, Sfântul nostru a mai repetat de două ori *acțiunea de la miezul nopții*…pentru ca tatăl *să-și căsătorească* și celelalte două fiice.

Sfântul Nicolae a fost la *Locurile Sfinte* ale Domnului, a participat la *Sinodul I Ecumenic de la Niceea*, din 325, peste tot a făcut minuni copleșitoare[470]…

Pentru că *se raporta,* mereu, *la oamenii* din fața lui…și *îi ajuta* după voia Domnului și după bunătatea inimii sale preafrumoase.

Nu suporta minciuna, falsificarea credinței…și de aceea *l-a pălmuit* pe Arie, ereticul…dar *iubea oamenii* și nu suporta să îi vadă îndurerați, triști, dezamăgiți, disperați…

Îi iubea *cu iubirea* lui Dumnezeu și se lupta cu minciuna, cu falsificarea credinței și a vieții eclesiale, *din iubire pentru* Dumnezeu.

Și privind lucrurile retrospectiv, munca noastră online este *îmbibată* de prezența lui, a Părintelui duhovnicesc al platformei noastre, pentru că e *deschisă spre oameni* în mod autentic, din dor de *a ajuta* oamenii și nu de *a-i ideologiza*.

Cine *ideologizează*…are un scop, în cele din urmă, mercantil, îngust, fracționar.

Merge cu partea lui, cu partidul lui, cu scopurile lui…*lăturalnice*.

---

[469] Ibidem.
[470] Ibidem.

Eu și doamna preotească nu avem *scopuri politice*, nu ne angajăm și nu agreăm *atitudini extremiste* și nu suntem *înfășurați* în organizații oculte.

Ceea ce spunem, spunem *la vedere* în cărțile și articolele noastre online, munca noastră poate fi urmăribilă pas cu pas, gradul *de înțelegere* al textelor sau al realității e *sub ochii dumneavoastră*.

Tocmai de aceea suntem *o invitație continuă la dialog*, la comuniune, la cooperare între noi, la nivel online și social…lucru care nu înseamnă *a nu avea poziții critice detaliate* asupra problemelor luate în discuție.

Mai pe scurt, îmbinăm *bunătatea* cu *vorbirea tranșantă*, *munca continuă* cu *eleganța*, *dialogul decent* cu *exprimarea savuroasă*, *viața ascetico-mistică* cu *problemele cele mai recente și spinoase*, *teologia înaltă* și *sfântă* cu ideologiile de tot felul, *sfințenia credinței ortodoxe* cu *dialogul onest* cu toate credințele și superstițiile lumii.

Așa stând lucrurile, vă mulțumim pentru *fidelitatea* cu care ne urmăriți, pentru *aportul* dumneavoastră, de orice fel, la viața noastră (pentru comentarii, cărți, articole, bani, prietenie), pentru că lăsați *să se continue* munca noastră în viața dumneavoastră!

Vă port mereu în rugăciunile mele, pe toți cititorii mei…și vă cer rugăciunea și sprijinul dumneavoastră continuu pentru a merge mai departe!

La mulți ani pentru TPA, *la mulți ani* dumneavoastră, *la mulți ani* tuturor!

Dumnezeu *să ne lumineze* întru toate discuțiile noastre, pentru ca să comunicăm *eficient* și *profund* între noi! Amin.

Predică despre *comunicare* și *familie* [7 decembrie 2013]

Iubiții mei[471],

după cum ați observat, de la începutul acestui dumnezeiesc post, am predicat despre Sfinți ai Bisericii mai mult sau mai puțin „băgați în seamă" de ortodocși.

Pentru că nouă, adesea, ne place să ne credem „ortodocși" dar fără *raportare directă*, continuă, filială la Sfinții Ortodoxiei, adică la cei care *ne învață* să fim *ortodocși*.

Și am urmărit viața și lucrarea Sfântului…pentru *a ni-l apropia*…pentru a ni-l face *Părinte al nostru*.

Adică am folosit metoda *prezentării aprofundate* a unui Sfânt.

Astăzi însă voi trece la o altă metodă omiletică: aceea *a combinării tematice*.

Fapt pentru care voi combina *detalii importante* despre cei doi Sfinți pomeniți în calendarul nostru: Sfântul Ierarh Ambrozie al Mediolanului și Sfânta Mucenită Filofteia de la Curtea de Argeș.

Recent, în teologia românească, Pr. Dr. Ștefan Zară[472] a scris teza doctorală *Doctrina teologică și pastorală a Sfântului Ambrozie, Episcopul Mediolanului*. Teza e nepublicată…și eu o aștept *cu interes*, ținând seama de faptul că am fost *colegi de Doctorat*.

Însă, din rezumatul tezei[473], noi aflăm că Sfântul Ambrosius a adormit în Domnul pe data

---

[471] Scrisă în dimineața zilei de 7 decembrie 2013.

[472] A se vedea: http://teologiapatristica.plgo.org/?page_id=49.

[473] Idem: http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2010Ianuarie/Zara%20Stefan%20-%20Doctrina%20Teologica%20si%20Pastorala%20a%20Sfantului%20Ambrozie,%20Episcopul%20Mediolanului/DOCTRINA%20TEOLOGIC%C4%82%20%C5%9EI%20PASTORAL%C4%82%20rezumat.pdf.

de 4 aprilie 397 iar Biserica îl pomenește azi, pe 7 decembrie, pentru că aceasta e ziua când el *a fost hirotonit arhiereu*.

Sfintele sale Moaște întregi sunt expuse la vedere, în Bazilica *Sfântul Ambrozie*[474] din Milano (romano-catolică)…și sunt acestea:

Găsiți aici[475] opera sa în latină, italiană și engleză.

Și dacă o privim numai așa, *pe deasupra*, vedem că el *a comentat* pasaje și cărți din toată Scriptura…pentru că a considerat că *aprofundarea* Revelației dumnezeiești, cuprinsă în Scriptură și Tradiție, este *predica* Bisericii dar și *hrana* ei teologică și duhovnicească.

Din acest motiv, pentru *a aprofunda* teologia Bisericii…trebuie *să traducem mult* din Sfinții Părinți dar și *să-i comentăm* în același ritm.

În română, în colecția PSB[476], avem vol. 52[477] și vol. 53[478] dedicat Sfântului Ambrozie.

Vol. 53 din PSB a apărut primul, în 1994, și cuprinde tratatul ambrozian *Despre Sfintele Taine*, în 9 capitole și un număr de 82 de scrisori.

De aceea putem tematiza *comunicarea* pe baza operei Sfântului Ambrozie: pentru că a fost *un om al predicării* și *al comunicării intense* între oamenii Bisericii.

Vol. 52 a fost editat în 2007 și cuprinde o parte dintre exegezele sale la Vechiul Testament: 1. *Hexaemeron*, 2. *Despre Rai*, 3.

---

[474] Idem: http://it.wikipedia.org/wiki/Basilica_di_Sant%27Ambrogio.

[475] Idem: http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_40_0339-0397-_Ambrosius_Mediolanensis,_Sanctus.html.

[476] Idem: https://archive.org/details/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti.

[477] Idem: http://www.scribd.com/doc/131945313/PSB-52-Sf-Ambrozie-al-Milanului-Scrieri-partea-I.

[478] Idem: https://archive.org/stream/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti/53SfAmbrozie-ScrieriIi#page/n1/mode/2up.

Despre Cain şi Abel, 4. *Despre Noe şi corabia lui*, 5. *Despre Iacob şi despre viaţa cea fericită*, 6. *Despre Patriarhul Iosif*, 7. *Despre Patriarhi*, 8. *Apologie pentru David către Împăratul Teodosie*, 9. *Despre Nabot Izreeliteanul*, 10. *Despre binefacerile morţii*.

De unde observăm că *exegeza* la Vechiul Testament nu este „o invenţie" neoprotestantă recentă, de care ei fac atâta caz, ci *aşa s-a predicat* în Biserică de la început: în mod *holistic*. Interesându-ne toate lucrurile. Luând cărţile Scripturii de la cap la coadă, şi pe ale Sfinţilor Părinţi, pentru *a puncta* lucrurile de care aveau şi au *nevoie* toţi membrii Bisericii, dacă vor să fie *slujitori* plini de teologie şi de har ai lui Dumnezeu.

Vol. 52 PSB a fost tradus de Pr. Prof. Teodor Bodogae, Pr. Prof. Nicolae Neaga şi Prof. Maria Hetco. Cine sunt cei 3? Nu ştiu nici eu, care mă ocup de teologie…

Sunt…„din trecut"…

Sunt doar trei nume „fără rezonanţă", dacă nu facem *cercetări istorice* despre viaţa lor.

A rămas opera lor, împletită cu a Sfântului Ambrozie…cititorul ia cartea, citeşte…dar *nu se roagă* deloc pentru cel care *i-a facilitat,* prin traducere, *contactul* cu Sfântul Ambrozie.

Se crede „îndreptăţit" să aibă cartea în mână…să aibă informaţia *servită la bot*…deşi cartea e *osteneala* cuiva…pe care putea *să nu o facă*…

Şi, o, Doamne, câte osteneli *lipsesc* în teologia şi în spaţiul ortodox românesc!

Câtă nevoie avem de foarte multe lucruri…de la *ediţii critice* ale Scripturii şi ale cărţilor de cult…până la *colecţii întregi patristice* şi *comentarii teologice actuale*.

Însă din a doua pagină de titlu aflăm că textele…ediţiei româneşti…au fost *traduse* din vol. 32 al colecţiei *Corpus Scriptorum*

Ecclesiasticorum Latinorum[479]. Care a fost publicat de *Academia de Ştiinţe a Austriei*[480].

Pentru că, cel mai adesea, trebuie să ne traducem *textele sursă* de la catolici, protestanţi şi neoprotestanţi, pentru că aceia *s-au ocupat* de aşa ceva…pe când noi doar *ne-am lăudat* cu Ortodoxia noastră.

Şi vol. 52 e opera tot a trei traducători. Iar dacă despre primul *ştiu câte ceva*, adică despre Pr. Prof. Dr. Ene Branişte, despre Prof. David Popescu şi Lect. Dr. Dan Negrescu nu ştiu nimic.

Şi asta *nu e creştineşte*!

Cei care *muncesc* spre folosul Bisericii trebuie să fie *răsplătiţi* de către noi prin *cunoaşterea lor*.

Şi pentru că munca lor duce la *luminarea noastră* şi la *întărirea noastră în dreapta credinţă,* tocmai de aceea avem nevoie de *a-i cunoaşte* pe aceşti binefăcători ai noştri, care *ne pun în mâini* cărţile mântuirii noastre.

În ciuda muncii lor imense de *traducători*, nu ştiu câţi ştiu *detalii extinse* despre Părintele Profesor Ică jr.[481] sau despre Adrian Tănăsescu-Vlas[482].

Când spui *Ică jr.*[483] spui Sfântul Simeon Noul Teolog în română, Sfântul Siluan Athonitul în română, Sfântul Isaac Sirul în română, Sfântul Grigorie Palama în română, Sfântul Efrem Sirul în română…

La fel, când spui *Adrian Tănăsescu* spui Sfântul Ioan de Kronstadt în română, Sfântul Teofan Zăvorâtul în română, Sfântul Ignatie Briancianinov în română, Sfântul Dimitrie al

---

[479] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Corpus_Scriptorum_Ecclesiasticorum_Latinorum.

[480] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Austrian_Academy_of_Sciences.

[481] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Ic%C4%83_Jr..

[482] Idem: http://www.librarie.net/autor/37601/adrian-tanasescu-vlas.

[483] Idem: http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/category&path=36&page=1.

Rostovului în română, Sfântul Nicolae Velimirovici în română…

Și fără acești doi oameni *foarte conștienți* de nevoile *profunde* ale Bisericii lui Hristos din România…nu am fi avut *acces* la Sfinții Bisericii mai sus pomeniți.

Lor le datorăm *educația noastră teologică*.

Lor și tuturor celor care traduc, scriu, comentează, predică, aprofundează, dezbat, problematizează.

De aceea, *a comunica* în Biserică…și cu întreaga umanitate…nu înseamnă doar *a vorbi*…ci și *a traduce*, a scrie, a problematiza, a strânge date despre Tradiția Bisericii, a o pune în evidență.

Pentru ca predicatorul să aibă *ce să spună*…trebuie ca traducătorii și cercetătorii Bisericii *să își facă treaba*.

Pentru că în Biserică totul merge *conjugat*…și nu te poți *dispensa* de aportul cuiva la cunoașterea și aprofundarea teologiei și a vieții eclesiale.

În PSB 53, scrisoarea 81 a Sfântului Ambrozie e *Către clerici* (p. 312-314)[484].

Și pe atunci…ca și acum…exista ispita demonica de *a pleca din preoție*.

Dar, spune Sfântul Ambrozie, unii preoți vor *să părăsească* preoția pentru că li s-a făcut „o nedreptate ușoară” (p. 312).

Și împotriva acestei ispite reale și dramatice, el aduce mărturii din Scriptură…pentru a arăta că preoția nu e *confort* ci *trudă* pentru mântuire.

Iar dacă noi *credem* în Prea Sfânta Treime, atunci nu trebuie *să ne smintească* nimeni din Biserică, niciun demon și niciun om, dacă noi avem *o relație profundă* cu Dumnezeu.

---

[484] Idem: https://archive.org/stream/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti/53SfAmbrozie-ScrieriIi#page/n311/mode/2up.

Însă, în același timp, nu trebuie nici *să minimalizăm* păcatele și smintelile oamenilor Bisericii.

Pentru că unii dintre noi nu fac păcate „cu fereală”…ci cu aroganță maximă, cu prostie înfumurată, cu tupeu „duhovnicesc”.

La lumină…în fața tuturor…fără *să se stingherească* cu ceva…

Iar că lucrurile nu sunt, întotdeauna și peste tot, „frumoase și la locul lor” în Biserică…dar că noi suntem chemați *să nu ne lăsăm impresionați* sau *dezamăgiți* de păcatele altora, îl înțelegem și din viața Sfintei Filoteea/ Filofteia[485], Fecioara și Mucenița Domnului: că familia nu e întotdeauna „ortodoxă” și „bună la inimă” cu tine.

În *Acatistul* Sfintei, în condacul 5, citim: „vifor de urgie mare a pornit tatăl tău *cel întunecat la minte* și *împietrit la inimă*, suflând cu îngroziri și cu chinuri asupra ta”[486].

Dar chinurile tatălui…pentru fiica lui minoră…nu erau „delicate” ci *concrete*: era „crunt biciuită” de el, lovită pe spate și peste obraz, suferind *răni în trup* ca Domnul[487]…Până când, într-o zi, văzând-o „împărțind hrană săracilor”[488] și nu ducându-se *la discotecă* sau *culcându-se cu cineva*…tatăl ei „s-a umplut *de drăcească mânie* și *a azvârlit* în tine cu barda cea plugărească; și *rănindu-ți* piciorul îndată *ți-ai dat sufletul* în mâinile lui Dumnezeu”[489].

Din sursa de aici[490] rezultă că *Filoteea* [cuvânt grecesc compus: *iubitoarea de Dumnezeu*]/ *Filofteia* a fost martirizată la 12 ani…

---

[485] Idem: http://ziarullumina.ro/calendarul-zilei/sfanta-mucenica-filofteia-de-la-curtea-de-arges-sfantul-ierarh-ambrozie-episcopul.

[486] *Acatistier*, tipărit cu binecuvântarea PS Iustinian, Ep. al Maramureșului și Sătmarului, ed. recentă, fără an de apariție, tipar executat la Galați, p. 342.

[487] Ibidem.

[488] Idem, p. 343.

[489] Ibidem.

[490] A se vedea: http://ziarullumina.ro/calendarul-zilei/sfanta-mucenica-filofteia-de-la-curtea-de-arges-sfantul-ierarh-ambrozie-episcopul.

Însă lumina dumnezeiască, care *a înconjurat-o* după martirizarea ei[491], cât și *îngreunarea* trupului ei[492], pentru a fi ridicată numai *cu multă evlavie* și *de către oamenii* Bisericii, ne vorbește despre faptul că nu numai că Filofteia era *plină de milă* ci și *plină de har*.

Lumina care *a strălucit* peste ea…era *și în ea*.

Și așa cum v-am mărturisit în predica din 2010[493]…am simțit din plin *harul curăției ei dumnezeiești*, atunci când am sărutat prima oară Sfintele sale Moaște…pentru că harul lui

[491] *Acatistier*, tipărit cu binecuvântarea PS Iustinian, Ep. al Maramureșului și Sătmarului, ed. cit. supra, p. 344.
[492] Idem, p. 345.
[493] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/06/predica-la-pomenirea-sfintei-mucenite-filoteeafilofteia-7-decembrie-2010/.

Dumnezeu a fost și este în ea: după cum în sufletul ei și în trupul ei.

Da, e impresionant și cutremurător pentru noi, ca o Sfântă din Bulgaria să dorească *să vină* și *să locuiască* în România, la Curtea de Argeș[494]!

De aceea și acum, și Bulgaria și România bat la *aceleaşi porţi* ale Schengenului[495]…și par a fi tratate *împreună*…după cum *împreună* au fost din vechime.

Însă părinții, ca să aprofundăm și a doua temă a zilei, *nu sunt întotdeauna* cei pe care „ni i-am dori".

Iar familiile creştine nu sunt toate *cu iubire în exces* și *cu atenţie* și *cu frumusețe*…ci unele sunt și cu bătăi, cu certuri, cu omoruri și violuri.

Însă în ciuda tuturor acestor „intemperii" ale vieții…noi, părinți sau copii, adolescenți sau maturi, trebuie *să ne suportăm reciproc*…și *să nu abdicăm* din viața de credință.

Iar cum, fără voia noastră, trebuie *să și păcătuim* ca să stăm „împreună"…ca familie…e mult mai important *ce rezultă* în urma tuturor acestor animozități și bătăi…decât certurile și bătăile *în sine*.

Sfântul Ambrozie predica mult și comunica mult. Fără el, Sfântul Augustin[496] ar fi rămas *tot nebotezat*…iar mama lui, Sfânta Monica[497], tot *neconsolată*.

Sfântul Ambrozie s-a născut la Trier[498], în Germania…dar a fost episcop în Italia, la Milan[499].

Sfânta Filofteia a fost o copilă din Bulgaria, martirizată la 12 ani de tatăl ei, care era recăsătorit…după ce mama Sfintei murise…și

---

[494] *Acatistier*, tipărit cu binecuvântarea PS Iustinian, Ep. al Maramureșului și Sătmarului, ed. cit., p. 345.
[495] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Spa%C8%9Biul_Schengen.
[496] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Augustin_de_Hipona.
[497] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/mai/mai04.htm.
[498] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Trier.
[499] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Milan.

ea o învățase să fie *creștină*. Însă după martirizare, prin minunea *ușurării* trupului ei, care a putut fi astfel transportat…dorește să vină în Țara Românească…și ne umple de minuni și de har de 8 secole…

Avem posibilitatea să ne închinăm, la Milano, la Sfintele Moaște ale Sfântului Ambrozie, prezentate mai sus…dar și la cele ale Sfintei Filofteia, pe care le avem la Mănăstirea Curtea de Argeș.

Și care sunt acestea:

Putem să vedem, în ele, *istoricitatea* sfințeniei…pentru că unii se pot „îndoi" de autenticitatea vieților lor.

Sfântul Ambrosius a scris un tratat despre feciorie[500]. Sfânta Filofteia era *fecioară*.

Părinții Sfântului Ambrozie erau oameni importanți în Imperiul Roman: tatăl său era prefectul Galiei/ Franței iar mama sa era o femeie erudită și evlavioasă[501].

Din Viața Sfintei Filofteia rezultă că era dintr-o familie *înstărită*…dar nu *importantă* în țară[502].

---

[500] Idem: http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_0339-0397__Ambrosius__De_Virginitate_Liber_Unus__MLT.pdf.html.
[501] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Ambrose.
[502] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-07-sf_filoteia.html.

Și *originea* lor cât și *vârsta* nu au fost *un obstacol* în calea vieții lor sfinte.

Un prunc a strigat *cu glas*…deși nu vorbea încă: „Ambrozie *să ne fie episcop*!”[503].

Însă, când Dumnezeu l-a ales *episcop* prin gura unui prunc de țâță…Ambrozie nu era nici măcar *creștin*. Nu fusese încă botezat.

Dacă unii cred că creștinii nu trebuie „să citească” multă teologie…Sfântul Ambrozie *nu e de acord* cu asta. El ne spune: „Dimpotrivă: traduceți mult, citiți mult, scrieți mult, propovăduiți mult despre voia lui Dumnezeu cu Biserica Sa!”.

Dacă unora *nu le pac* bulgarii, evreii, rușii, americanii, francezii, germanii, englezii…eu cred că trebuie *să îi placă*…pentru că Dumnezeu Își are Sfinții *din foarte multe nații*.

Orice nație *poate intra* în Biserică și poate avea *Sfinți*, pentru că Biserica e *pentru toată umanitatea*.

Pentru faptul că romano-catolicii *ne păstrează* Sfintele Moaște ale Sfinților noștri cât și cărțile Sfinților noștri Părinți ar trebui să le fim *recunoscători* pentru această tezaurizare.

Bineînțeles nu le putem fi „recunoscători” pentru ereziile lor…Dar le putem fi recunoscători pentru tot ceea ce fac *bun*…și ei și protestanții și neoprotestanții și păgânii.

Dacă *comunicăm real* și dacă *ne iubim real*…familia e *o realitate frumoasă*.

Și familia e *o realitate frumoasă* când e plină de credință și de fapte bune…și nu când e „familia porno” sau „familia groazei”.

În familie *se nasc* oamenii de mâine…dar familia nu își este *auto-suficientă* pentru a crește, a educa și a sfinți oameni.

Familia are nevoie de Biserică și are nevoie de Stat. Pentru că are nevoie de viața creștină îndumnezeitoare dar și de educație, de

---

[503] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-07-sf_ambrozie.html.

cultură, de sănătate, de justiție, de drepturi civile apărate și garantate.

Are nevoie de *ajutor conjugat*.

Dacă credem că poate merge ceva *bine*…fără toate acestea…ne înșelăm.

Biserica *nu merge bine* când Statul merge *prost* și Statul merge *bine* când și Biserica *merge bine*.

Pentru că Biserica *nu merge bine* când oamenii…mor de foame, când nu sunt educați, când nu sunt apărați, când sunt umiliți.

Așadar, iubiții mei, să învățăm multe lucruri și profunde de la Sfinții lui Dumnezeu!

Să tragem concluzii *înțelepte* din tot ceea ce citim și trăim…și care să ne facă și mai echilibrați și delicați.

Pentru toate…să Îi mulțumim Domnului! Amin.

Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[504],

în această duminică, în calendarul nostru îi avem *pomeniți* pe Sfântul Cuvios Patapie, pe Sfântul Ierarh Sofronie, Episcopul Ciprului și pe Sfinții Apostoli Cezar, Tihic și Onisifor.

5 nume de bărbați, care…fără explicitări, venite în urma cercetărilor istorico-teologice…*nu ne spun nimic*.

De aceea și *citim* calendarul Bisericii ca pe *o foaie plină de enigme*…pentru că, fără *o cunoaștere* a lor, a Sfinților, numele lor sunt doar *simple nume*.

Pe unele neîntâlnindu-le deloc în viața publică.

Sfintele Moaște ale Sfântului Patapios al Tebei[505], trăitor în secolul al 4-lea d. Hr., se află azi într-o Mănăstire de Maici din Grecia[506].

---

[504] Scrisă în ziua de 7 decembrie 2013. O zi de sâmbătă.
[505] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patapios.
[506] Idem:

Sfântul Patapios este egiptean, născut în Theba[507], a fost monah, a locuit și la Vlaherne[508]…și Sfintele sale Moaște sunt la Lutrachi[509] din sec. al 15-lea, după cucerirea Constantinopolului în 1453[510].

În ordinea Sfinților pomeniți în calendar, el este *al doilea*, fiind din secolul al 4-lea…pentru că *primii* sunt cei 3 Sfinți Apostoli amintiți.

Din sursa de aici[511] însă, aflăm că azi sunt pomeniți nu *3*…ci *7* Sfinți Apostoli, din grupul celor *70 de Sfinți Apostoli* ai Domnului.

Adică „Sfinții Apostoli Sosten, Apolo, Chifa, Tihic, Epafrodit, Cezar şi Onisifor".

Și din aceeași sursă aflăm că „*Sosten*, despre care pomeneşte Sfântul Apostol Pavel, a fost episcopul Colofonei[512].

Apolo, despre care pomeneşte acelaşi Apostol, a fost al doilea episcop al Colofonei, după Sosten.

Epafrodit, despre care pomeneşte tot Apostolul, a fost episcop al Colonei.

Onisifor a fost episcop al Cezareii.

Toţi aceştia au vieţuit bine şi au păstorit cu cuvioşie poporul şi Bisericile încredinţate lor.

Îndurând multe încercări pentru Hristos, au fost ucişi de închinătorii la idoli şi şi-au dat Domnului sufletele lor".

Sfântul Apostol Sostenis[513] e pomenit în F. Ap. 18, 17, cf. GNT[514]. Sfântul Apostol Pavel l-a convertit la credință și a adormit în pace. Și el este pictat în iconografia ortodoxă „în chipul unui bătrân pleșuv, cu barba lungă, ținând în

---

http://orthodoxwiki.org/Monastery_of_St_Patapios_%28Loutraki,_Greece%29.

[507] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Teba,_Egipt.

[508] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Blachernae.

[509] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Loutraki.

[510] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patapios.

[511] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostol.

[512] Idem: http://it.wikipedia.org/wiki/Colofone.

[513] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Sostene.

[514] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/novum-testamentum-graece-na-28/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/54/180001/189999/ch/8807f2b614f4e2d26fce6c7f8e05d4dd/.

mână un sul înfășurat, însemnul propovăduirii sale apostolice”[515].

Sfântul Apostol Apollos[516] a fost un evreu din Alexandria foarte educat, care l-a însoțit pe Sfântul Pavel în propovăduirea sa.

Sfântul Apostol Chifa e pomenit la I Cor. 15, 5[517].

Iar *condacul* celor 7 Apostoli pomeniți astăzi e acesta: „*Viţe* v-aţi arătat *viei lui Hristos*, înţelepţilor Apollo, Sosten, Chifa, Tihic,

[515] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Sostene.
[516] Idem: http://orthodoxwiki.org/Apostle_Apollo.
[517] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Chifa.

Epafrodit, Cezar și Onisifor, dătătoare de struguri întru fapte bune, care izvorăsc nouă vinul mântuirii, pe care primindu-l, ne umplem de veselie şi prăznuim cinstită pomenirea voastră, întru care rugaţi-vă ca să se dăruiască nouă mare milă şi iertare greşelilor”[518].

Și *Via lui Hristos* este *Biserica Lui*, pe când *vinul mântuirii* este *teologia* Bisericii. Pentru că teologia sfântă a Bisericii e cea care *ne îmbată* cu dragostea de Dumnezeu și de oameni.

Sfântul Apostol Tihicos e cel care *a dus* Epistolele Sfântului Pavel către Efeseni și Coloseni, a fost Episcop de Cezareea și a adormit în pace[519].

Sfântul Apostol Epafroditos a fost *un intim* al Sfântului Pavel și e amintit de el în Filip. 2, 25[520].

Sfântul Apostol Caesar a fost Episcop de Dyrrhachium, în Grecia[521].

Sfântul Apostol Onisiforos a fost Episcop în Colofon și Corint, fiind amintit la II Tim. 1, 16[522].

Și de aici[523] aflăm că dintre cei 7 Sfinți Apostoli astăzi pomeniți de întreaga Biserică…numai Sfântul Apostol Onisiforos a murit martiric. Unde? În „oraşul Parium/ Parion[524] (nu departe de Efes) pe ţărmurile Helespontului[525], unde mersese să Îl propovăduiască pe Hristos printre păgânii de acolo”[526].

Și toți cei 7 Apostoli pomeniți azi au fost *Episcopi* hirotoniți de către Sfinții Apostoli, în secolul I al Bisericii, pentru ca *să instituie,* prin preoți și diaconi, Biserici locale.

Cei 12 Sfinți Apostoli, dimpreună cu Sfântul Pavel, erau *itineranți,* adică

---

[518] Ibidem.
[519] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Tihic.
[520] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Epafrodit.
[521] Idem: http://orthodoxwiki.org/Apostle_Caesar.
[522] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Onisifor.
[523] Ibidem.
[524] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Parium.
[525] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Hellespontus.
[526] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Onisifor.

propovăduiau peste tot…pentru că trebuiau să hirotonească Episcopi. Dar Episcopii hirotoniți de Apostoli, cu excepțiile de rigoare, *rămâneau* în cetățile pentru care fuseseră hirotoniți…și instituiau Bisericile locale.

Tocmai de aceea s-a spus *Episcopul de Colofon* sau de *Cezareea*: pentru că erau Episcopii *acelor cetăți*.

Despre Sfântul Ierarh Sofronie al Ciprului, aici[527], nu găsim nicio identificare temporală. Numai că s-a născut în Cipru, că a fost un om milostiv și că a adormit în pace.

În *Viețile Sfinților*, ediția românească, pe 8 decembrie e tratată numai *Viața Sfântului Patapie*[528].

Din care aflăm că s-a făcut monah în pustia Egiptului. Și pentru că a început *să fie lăudat* de oameni pentru viața sa sfântă, el a fugit din Egipt și așa a ajuns în Constantinopol.

Însă nu a mai intrat într-o Mănăstire constantinopolitană ci a trăit, neștiut de oameni, într-o „colibă aproape de Vlaherna, lângă zidul cetăţii".

Dar trăind aici, pentru că *a vindecat* un orb din naștere…e iarăşi *cunoscut* de oameni.

Apoi a vindecat pe un om bolnav de hidropică[529].

Când Sfântul Patapie *a întâlnit* un demonizat…„diavolul, văzând de departe pe Fericitul, a început a se apropia către dânsul sărind, întorcându-şi ochii, spumegând, scrâşnind din dinţi şi *îngrozindu-l* cu ucidere; apoi, apropiindu-se de Sfântul Patapie, a strigat:

„O, nevoie! o! primejdie, ce este aceasta? Şi aici iarăşi este omul acesta? Ce voi face, unde mă voi duce, unde voi mai vieţui de acum, mult ostenindu-mă şi abia aflându-mi *locaşul* acesta?

---

[527] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie08.htm.
[528] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-08-cv_patapie.html.
[529] Idem: http://ro.wiktionary.org/wiki/hidropizie.

Iată acum cu nevoie *mă izgoneşte* dintr-însul; cu adevărat *înfricoşat* eşti Nazarineanule, cu adevărat înfricoşat şi pretutindeni, peste toţi, este *stăpânirea* Ta.

Deci unde mă voi duce, ori în pustie, ori în cetate, sau unde Tu nu eşti de faţă, că numai cu *semnul Crucii* şi *prin numele Tău* mă izgoneşti; căci sunt biruit şi izgonit”[530].

Și diavolul, *fără voia lui*, a spus niște adevăruri mari.

Cum că el *se osteneşte mult* să câştige oameni și când îi câştigă *îşi face locaş* în ei, adică îi face *focare de satanism*. Dar, totodată, că demonii și oamenii demonizați *nu se simt bine*…lângă Sfinți. Sfântul îl izgonea din om…cu puterea lui Hristos, a Nazarineanului. Și, nu în ultimul rând, că *semnul Sfintei Cruci* și *chemarea numelui Domnului*…însemna *izgonire* a demonului din om.

De ce credeți că eterodocșii și păgânii *nu vor să îşi facă semnul Sfintei Cruci*, în mod corect, pe trupul lor? Pentru că asta *i-ar izgoni* pe demoni.

Și pentru că nu vor *să iasă* din robia demonilor…tocmai de aceea preferă să fie *în afara* Bisericii și să trăiască *o pseudo viaţă eclesială*, adică una făcută *după mintea* lor…și nu după *exigențele* sfințeniei.

Dar, totodată, vedem că demonizații și acum 17 secole…se manifestau *la fel*, pentru că demonii…erau și sunt *aceeaşi*.

Iar cine vrea să fie *acelaşi*…de la tinerețe și până la bătrânețe, adică *fără să se schimbe în bine*, își „elogiază” continuu propria-și decadență.

Cine este însă *Sfântul Ierarh Sofronios* astăzi pomenit?

Biserica Domnului are *liste neîntrerupte* pentru Episcopii săi…și *lista* Episcopilor Ciprului e aceasta[531].

---

[530] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-08-cv_patapie.html.
[531] Idem:

După cum se observă, rangul Bisericii Ciprului e de *Arhiepiscopie*…și *Biserica din Cipru* a fost fundată de Sfântul Apostol Barnabas/ Varnavas[532] (iconizat deasupra, alături de Sfântul Apostol Pavlos și de Sfântul Apostol Tihicos[533]) în anul 45 d. Hr. Adică *în primul secol* al Bisericii.

Iar primul Arhiepiscop al Ciprului cu numele *Sofronios* a păstorit în timpul domniei Sfântului Justinian cel Mare[534], adică în secolul al 6-lea. Sofronios al II-lea e din sec. al 12-lea. Sofronios al III-lea e din sec. al 19-lea.

Din puținele elemente pe care le găsim aici[535], aflăm *un lucru esențial*: „după moartea Sfinţitului Damian, episcopul Ciprului, [Sfântul Sofronios] a fost ales *episcop* de tot poporul şi de episcopi".

Pe baza lui, a faptului că el *i-a urmat* Arhiepiscopului Damian, aflăm care dintre cei 3 e pomenit azi.

Și înainte de Sofronios I a fost, cu adevărat, *Arhiepiscopul Damianos*, tot în timpul domniei Sfântului Justinian cel Mare.

Din sursa de aici[536] aflăm că astăzi e pomenit și *Sfântul Parthenios al Chiosului*, adormit pe 8 decembrie 1883.

De aici[537], că e pomenit și *Sfântul Chiril, Starețul de la Chelma Hill*.

De aici[538], că sunt pomeniți și *62 de Sfinți Mucenici, Preoți ai Africii*, dimpreună cu *300 de Sfinți Mucenici Mireni*, pe care i-au martirizat

---

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_archbishops_of_Cyprus.

[532] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Barnabas.

[533] Mă refer la Sfânta Icoană editată *în pagina 512* a cărții de față.

[534] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustinian_I_%28cel_Mare%29.

[535] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie08.htm.

[536] Idem: http://full-of-grace-and-truth.blogspot.ro/2012/12/st-parthenios-of-chios-1883.html.

[537] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103495-venerable-cyril-the-abbot-of-chelma-hill.

[538] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103503-62-martyred-priests-of-africa-martyred-by-the-arians.

ereticii arieni. Când? În timpul împăratului Zinon[539] al Constantinopolului, în sec. 5.

Iar de aici[540], că astăzi o pomenim și pe Sfânta Mucenița Anthusa, din Roma, care a fost botezată de Sfântul Ambrosius al Milanului, pe care l-am pomenit ieri. Pentru că nu a vrut să fie *rebotezată* de către un arian, ea a fost *aruncată în foc* și astfel *a murit martiric*.

Așadar, iubiții mei, avem Sfinți care *zidesc Biserici vii*, formate din oameni vii și plini de har și Sfinți care preferă *să moară*…decât să mărturisească *o altă credință* în afara dreptei credințe a Bisericii.

Evanghelia zilei e Lc. 13, 10-17…unde Domnul *o vindecă* pe o femeie…de demonizarea ei de 18 ani [v. 16]. Pentru că demonizarea…ca și reumatismul…e o boală „durabilă"…dacă nu vrei să te vindeci de ea.

În *Apostolul zilei* [Efes. 6, 10-17] am auzit ceva *în tandem* cu Evanghelia zilei: că „lupta noastră nu este împotriva sângelui și a trupului, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestei lumi, împotriva *duhurilor răutății* [τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας] în ceruri" [Efes. 6, 12, *cf*. GNT[541]].

Iar care „[se află] în ceruri" se referă la faptul că sunt în *văzduh*…De unde avem expresia *vămile văzduhului*…pentru că sufletul, după moarte, condus de Îngeri către Judecata Domnului, trece *printre* demonii din văzduhuri…care vor *să îl pogoare* cu ei în Iad.

Așa că, *împotriva* demonilor care stau cu anii *în* oameni…pe când oamenii în cauză se dau de „sfinți, de iluminați, de cunoscători, de frumoși, de nemaipomeniți"…se luptă cu luptă mistică, profundă…pentru că *demonii* nu sunt

---

[539] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Zeno_%28emperor%29.

[540] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103505-martyr-anthusa-at-rome.

[541] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/greek-new-testament-ubs-gnt/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/59/60001/69999/ch/1039632fba4e08e351912ae64c0666fe/.

oamenii demonizați…ci ei *stau/ își fac mendrele* în oamenii posedați de ei.

Și, după cum vorbeam și altădată: până *nu vedeți*, în carne și oase, cum arată *un demonizat* și ce sunt *în stare* demonii să facă din el…*nu știți nimic* despre problema tematizată în duminica de azi.

Pentru că azi, în această a doua duminică a lui decembrie, Biserica ne învață că *nu ne putem apropia* de Domnul…până *nu-l scoatem* pe vrăjmașul Lui, pe Satana, din noi.

Cel care ne dă *să ne mândrim* în materie de teologie și sfințenie, adică să inventăm „noi Biserici", „noi dogme", „noi moduri de sfințenie", e cel care…nu ne vrea cu ochii *curați* și *frumoși*. Plini de har.

Dar toată viața și slujba Bisericii sunt tocmai pentru *a ne dezvrăji* de minciunile Satanei, pentru *a ni se face silă* de el și de toate *imixtiunile* lui în viața noastră…și să dorim să fim plini de slava lui Hristos, care ne eliberează de tot păcatul și de toată patima.

Căci, în definitiv, azi spunem ce am spus la Botez, direct sau prin nașii noștri: că viața noastră e *unire cu Hristos*, unire continuă, pentru că noi, în fiecare clipă, *ne depărtăm* de unirea cu demonii.

De aceea, iubiții mei, să învățăm *istoria* Bisericii de la Sfinții Bisericii și *să nu inventăm basme* în materie de „istorie", „dogmă" și „experiență"!

Pentru că minciuna *nu ne ajută la nimic*…pe când adevărul *ne aprofundează* în toată bucuria și frumusețea relației vii și veșnice cu Dumnezeu.

Dumnezeu să fie liniștea, vederea și curăția noastră, Dumnezeul treimic, Cel veșnic, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, pentru că a Lui e Împărăția și puterea și slava în vecii vecilor. Amin!

Predică despre *naşterea ca dar de la Dumnezeu* [9 decembrie 2013]

Iubiții mei[542],

în această zi de luni prăznuim *trei naşteri minunate*!

Dar cea mai minunată dintre ele este cea a Născătoarei de Dumnezeu din Sfânta Ana, mama sa.

Pentru că astăzi prăznuim întâi de toate „*zămislirea* de către Sfânta Ana a Preasfintei Fecioare Născătoarea de Dumnezeu”[543].

Iar pentru Biserică, *naşterea* omului începe odată cu *zămislirea* lui, cu prima lui clipă în uterul femeii, care, prin *zămislire,* devine *mamă*.

Tocmai de aceea noi nu admitem *crima* împotriva vieții omului, adică *avortul*.

Pentru că omul e *om* din *prima clipă* a zămislirii lui, pentru că e *persoană*…mai înainte de *a se forma deplin* trupul și a se naşte trupeşte la 9 luni sau mai înainte de acest termen.

Pentru că omul e întâi de toate *sufletul* creat de Dumnezeu, în clipa zămislirii pruncului, care *își construieşte* trupul și e prezent în tot trupul pe care îl conduce.

Iar *sensul profund* al praznicului de față e tocmai acesta: că viața e *un dar* de la Dumnezeu, e o taină minunată, o frumusețe personală care trebuie iubită și apărată, pentru că omul e *o persoană* zidită după chipul lui Dumnezeu.

Iar Sfânta Ana, mama Născătoarei de Dumnezeu, a născut-o pe cale *seminală* pe Maica Domnului.

Dimpreună cu soțul ei, cu Sfântul Ioachim.

---

[542] Scrisă în seara zilei de 8 decembrie 2013, zi de duminică.
[543] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 115.

Însă a născut-o *în mod minunat:* pentru că era *stearpă*…și *a primit vestea prin Înger* că va naște o fiica, în urma rugăciunii ei *dureroase* pentru *a naște*[544].

Lucru pe care îl exprimă, în mod bucuros, prima cântare a *Vecerniei* acestei zile: „*zămislind* Ana cea *stearpă*, mai presus de orice nădejde, *rod*, pe Fecioara care avea să nască pe Dumnezeu, tresaltă de veselie, se luminează, dănțuiește și se bucură”[545].

Și *rodul* e *omul născut ca rod al rugăciunilor*…

Pentru că Maica lui Dumnezeu a fost *dorită* și *cerută în rugăciune* de către mama ei, în ciuda faptului că era *stearpă*/ *sterilă*.

Și pentru că *s-a încrezut* în Dumnezeu…Dumnezeu *a umplut-o* de bucuria răspunsului Său minunat.

Semn că atunci când *vrem copii*, când vrem *să învățăm o meserie*, când vrem *să rezolvăm o necunoscută*, când vrem *să ne curățim de patimi* și *să ne mântuim*…trebuie să cerem *dureros*…dar *cu încredere* în Dumnezeu…*împlinirea* cererii noastre.

Pentru că Dumnezeu *răspunde* celor care sunt *serioși* și *direcți* cu El și *se încred cu totul* în mila Lui, în iubirea Sa de oameni.

A doua naștere *minunată* s-a produs tot în perioada Vechiului Testament și *cu mult mai înainte* de prima descrisă acum. Pentru că e vorba de *nașterea* Sfântului Profet Samuil din Sfânta Prorociță Anna, mama lui.

Pentru că astăzi Biserica lui Hristos de pretutindeni o pomenește și pe Sfânta Prorociță Ana, a cărei rugăciune *a fost auzită* de Domnul [I Sam. 1, 13-20, LXX].

Iar Sfântul Samuil s-a născut *tot pe cale firească*/ *spermatică*…dar *ca rod* al rugăciunii mamei sale…

---

[544] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vssep/09-09-sf_parinti_ioachim_si_ana.html.

[545] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 115.

Și I Sam. 1, 20 folosește, deopotrivă, verbul σιλλαμβάνω [*sillamvano*] = *a lua* [în pântece], *a zămisli* dar și verbul τίκτω [*ticto*] = *a da naștere*, pentru a vorbi despre *venirea pe lume* a Sfântului Samuil.

Însă nu ne vorbește despre ambele pentru ca să vorbească *redundant*…ci pentru ca să arate că omul nu e om *de când se naște*…ci de când e doar o celulă zigot în uter[546].

De aceea, mamele care *pierd sarcina* fără să vrea sau cele care avortează…trebuie să știe că în urma avortului *spontan* sau premeditat…mor *oameni*, mor *persoane*…și nu *embrioni fără suflet*.

Și, la fel, omul nu e om doar când…e *în toate mințile* sau e *în stare de conștiență*…ci și când *nu e conștient* de sine și când aparatele *îi susțin* viața.

De aceea, a-l omorî pe om *înainte de a se naște*…sau a-l omorî *înainte de-a muri* înseamnă *a omorî pe cineva*.

Iar Sfânta Anna a considerat *nașterea* Sfântului Samuil ca *mântuire* [σωτηρία/ sotiria] de la Dumnezeu întru care ea *s-a bucurat* [I Sam. 2, 1]. Pentru că s-a rugat Domnului pentru acest copil *cu suflet întristat* și *a plâns cu plângere mare* [I Sam. 1, 10].

A treia *naștere minunată* pomenită azi e a Sfântului, Prea Cuviosului Părintelui nostru, *Ștefan cel Strălucit*[547].

De ce *strălucit*?

Pentru că, atunci „când mama lui era *îngreunată* cu el, ea s-a ferit până la naştere de orice mâncare grasă, mulţumindu-se numai cu pâine, verdeţuri şi apă. La naştere *i s-a arătat* pe pieptul pruncului *o cruce luminoasă* şi *preafrumoasă*, semn *al răstignirii lui* de mai târziu faţă de lume”[548].

---

[546] A se vedea: http://www.sfatulmedicului.ro/arhiva_medicala/zigot.

[547] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-09-cv_stefan_cel_stralucit.html.

[548] Ibidem.

Adică mama lui *a postit* și l-a născut *în asceză* și *curăție*.

Iar când l-a născut, în mod minunat, pe pieptul Sfântului Ștefan *a apărut o cruce luminoasă*, adică *slava lui Dumnezeu*, ca să prevestească faptul că și el, copilul ei, *se va răstigni față de lume*, adică va trăi ascetic/ monahal/ răstignindu-și patimile și poftele.

Conform datelor din viața sa, el a trăit pe timpul Sfântului Patriarh Metodie[549]. Adică Methodius I (843-847), al 84-lea Patriarh al Constantinopolului[550].

A fost *monah*, a fost *hirotonit*…dar nu putem înțelege dacă era *ierodiacon* sau *ieromonah*. Pentru că în viața sa românească se spune doar: „*i s-a tuns părul capului* şi a fost rânduit şi el *cleric*".

Tunderea capului se referă la faptul că *a devenit monah*. Iar din cuvântul *cleric* poți să înțelegi doar *hirotonia* dar nu și *treapta* hirotoniei.

Cert e, că la 18 ani, când *a murit* tatăl său, Zaharia, care era preot *hirotonit* de către Sfântul Patriarh Methodius, Sfântul Ștefan *s-a închis* într-o Biserică, unde „se ruga necontenit şi se hrănea numai cu verdeţuri crude"[551].

La vârsta de 40 de ani, în urma unui cutremur, Sfântul Ștefan și-a încheiat nevoința sa ascetică în Biserică.

Dar ieșind din Biserică…a intrat „*într-o groapă* ce semăna cu *un mormânt*. Acolo a stat *doisprezece ani*; iar din pricina umezelii *a slăbit* şi, de nevoie, a ieşit din groapa aceea aproape mort"[552].

Dar a ieșit *aproape mort*…după *12 ani de nevoință dumnezeiască*…și nu *după 3 zile*!

---

[549] Ibidem.

[550] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_Patriarhilor_Ecumenici_ai_Constantinopolului.

[551] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-09-cv_stefan_cel_stralucit.html.

[552] Ibidem.

Întremându-se puțin, „a îmbrăcat schima îngerească [și] a arătat nevoinţe călugăreşti şi mai mari, chiar mai presus de puterile omeneşti”[553].

Și după *55 de ani de nevoință monahală extremă*…Sfântul Ștefan, cel plin de *strălucire dumnezeiască* și de *copleşitoare asceză*, a adormit *la vârsta de 70 de ani*[554].

Pentru că toată truda lui imensă a fost pentru *a birui* păcatele și patimile în sufletul și în trupul său…pentru *a se naște* astfel întru Împărăția lui Dumnezeu.

Căci viața ca *dar* al Lui e tocmai pentru *a o închina* lui Dumnezeu.

Iar Maica Domnului *s-a închis* în Sfânta Sfintelor pentru *a se pregăti* pentru întruparea lui Dumnezeu Cuvântul, Sfântul Samuil *a liturghisit* [λειτουργῶν, I Sam. 3, 1] Domnului înaintea Preotului Ili și Dumnezeu *l-a făcut Profet* al Lui iar Sfântul Ștefan *s-a închis* în Biserică și în mormânt…pentru *a se deschide tot mai mult* slavei lui Dumnezeu.

Pentru că nu putem *înainta* în viața cu Dumnezeu fără *să renunțăm* la voia noastră, nu putem *să muncim* pierzând timpul, nu putem *spori duhovniceşte* fără *a ne curăți în mod real* de patimi.

Așadar, iubiții mei, *naşterea* e *un dar* de la Dumnezeu, pentru că El dorește ca toți *să fim vii* și *plini de slava Lui*!

Viața nu este pentru *a o irosi*…ci pentru *a o înveșnici*.

Și *ne înveșnicim* viața atunci când ne facem *purtători* de Dumnezeu, când ne facem *locașuri vii* și *personale* ale Sale.

Ana, în greacă, e cu doi de n: *Anna*.

Iar potrivit sursei de aici[555], Sfintele Moaște ale Sfintei Ana…se află în Schitul *Sfânta Ana* din Sfântul Munte Athos.

---

[553] Ibidem.

[554] Ibidem.

[555] A se vedea: http://www.crestinortodox.ro/religie/moastele-sfintei-ana-bunica-hristos-121532.html.

În Icoana de deasupra o vedem pe Maica Domnului, ținută de Sfinții ei Părinți, Ioachim și Anna…dar nu oricum…ci *deasupra* unui arbore…și pe un Profet la baza arborelui.

Pentru ca să se iconizeze spusa imnică: „*Toiag* din rădăcina lui Iesei [care e la baza copacului n.n.], și *floare* dintr-însul, Hristoase, din Fecioară ai odrăslit, Cel lăudat, din muntele cel cu umbra deasă. Venit-ai, întrupându-Te din cea neispitită de bărbat, Cel fără de trup și Dumnezeu. Slavă puterii Tale, Doamne!”[556].

Pentru că Fecioara e cea care *L-a născut* pe Cel prezis de Profeți.

Avem aici o iconizare a Sfântului Profet Samuil:

[556] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 388.

și o alta a Sfintei Anna, mama lui:

Iar Sfântul Samuil stă în mână cu *cornul ungerii*, din care l-a uns rege pe Saul [I Sam. 10, 1] dar și pe Sfântul Profet și Rege David [I Sam. 16, 13].

Pentru că *regalitatea* se dădea ca *dar* de la Domnul prin *ungerea sfântă* a arhiereului.

Care, după cum vedem în cazul Sfântului David…nu a fost doar „o simplă ungere" ci, imediat după ungere, „*a sărit* Duhul Domnului *pe* David [ἐφήλατο Πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Δαυιδ]" [I Sam. 16, 13].

Iar Sfânta Prorociță Ana poartă pe cap și pe trupul ei *veșmintele evlaviei*, care vorbesc despre *așezarea interioară* a omului, despre *starea lui duhovnicească*.

Nici românii[557] și nici americanii[558] nu au fost în stare *să ne prezinte* o Icoană a Sfântului Ștefan cel Strălucit.

Și când se petrece asta…e semn că *mai nimeni* nu îl mai cinstește.

Că el a rămas *în sinaxare*…dar nu și *în sufletele* noastre.

---

[557] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie09.htm.

[558] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/103509-st-stephen-the-ldquonew-lightrdquo-of-constantinople.

Asta apropo de cei care, în ziua de azi, se bat cu pumnul în piept, că vor *mai mulți Sfinți canonizați*…ca să îi treacă și pe aceia *cu vederea*…ca și pe cei din vechime…

În *Sinaxarul* zilei, ni se mai spune că, tot azi, sunt pomeniți și „Sfinții Mucenici Sositeu, Narsu și Isaac, care prin sabie s-au săvârșit”[559].

Săvârșire = moarte. Care *și-au găsit sfârșitul* prin sabie. Fiind *martirizați* prin omorârea cu sabia.

Nu știm nimic despre ei…darămite să avem vreo Icoană a lor.

De aceea, eu zic că iconarii *au mult de pictat*, adică mulți Sfinți *de recuperat*, pe care *nu-i mai iconizează* nimeni…după cum teologii au mulți Sfinți *de tradus*…pe care *nu-i știe mai nimeni*.

Pentru că mulți dintre compatrioții noștri, atunci când vorbesc despre „Sfinții Părinți” și despre cât de mult „îi cunosc” sau „îi cinstesc” pe Sfinții Părinți, vorbesc doar despre cei pe care *îi avem deja traduși* în română, mai mult sau mai puțin parțial…

Pe când ei, Sfinții Părinți, sunt *de mii de ori* mai mulți…și cu opere…*mult prea puține* ajunse până la noi.

De aceea, a vorbi despre *Sfinți Părinți*…și despre *opere patristice*…înseamnă *a vorbi despre nisipul mării*.

În sinaxarul american se amintește și despre pomenirea pictării Icoanei *Bucuria neașteptată*[560] a Născătoarei de Dumnezeu dar și despre pomenirea Sfântului Ieromonah Antim Athonitul, cel nebun pentru Hristos[561]…despre care nu ne dă niciun detaliu.

Așa că, iubiți confrați, Biserica ne oferă multe *exemple personale de sfințenie*, ne pune înainte *mulți Sfinți*, de la care trebuie să învățăm

---

[559] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p.125.

[560] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/103510-icon-of-the-mother-of-god-ldquothe-unexpected-joyrdquo.

[561] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/108031-hieromonk-anthimus-the-athonite-ldquofool-for-christrdquo.

cu delicatețe de conștiință, cu smerenie și cu dragoste.

Iar dacă *învățăm* ceva de la Sfinți…cu siguranță *vor vedea și alții* în viața noastră.

Să aducem mulțumiri Prea Curatei Treimi pentru toate…și să fim în rugăciune și în unire și în dragoste reciprocă unii față de alții. Amin!

Predică despre *viața* și *nevoințele ortodoxe* [11 decembrie 2013]

Iubiții mei[562],

când spunem că cineva e *un stâlp de om*…spunem că e *înalt* și când spunem că cineva *stă ca stâlpul* în fața noastră…spunem că stă *drept*, că stă *în picioare*…

[562] Predică scrisă în după-amiaza zilei de 11 decembrie 2013. Zi de miercuri.

Dar când spunem că Sfântul Daniil din Constantinopol[563] și Sfântul Luca din Calcedon[564], astăzi pomeniți, sunt *stâlpnici*…spunem că ei *s-au nevoit stând pe stâlp*…pe *o construcție înaltă*…fără *să coboare* de acolo ani întregi.

Părintele Maxim Vlad, după cum puteți citi aici[565], în notele mele de lectură, a scris o carte despre Sfinții Stâlpnici. În care amintește și despre Sfântul Daniil Stâlpnicul, astăzi pomenit, care a fost hirotonit de către Arhiepiscopul Ghenadie de jos, de la *baza* stâlpului, fără ca să-l atingă.

Din sursa de aici[566] aflăm că Sfântul Daniil Stilitul/ Stâlpnicul s-a născut în anul 409 d. Hr., a trăit 84 de ani și 3 luni și a adormit în anul 493. Iar mama lui, Marta, primind reproșuri de la soțul ei, Ilie și de la apropiați, pentru că era *stearpă*, l-a născut pe Sfântul Daniil ca *rod al rugăciunii*.

Și cum spuneam și în ultima predică[567]…copiii rugăciunilor sunt *un dar* de la Dumnezeu pe care trebuie *să îl cinstim* ca atare și *să i-l redăm* lui Dumnezeu.

Căci numai așa putem înțelege Dumnezeiasca Liturghie: noi Îi *readucem* lui Dumnezeu pe cele pe care *le-am primit* de la El în dar.

Darul *redăruit* e darul *iubit* de Dumnezeu…pe când darul *nelucrat* e *o necinstire* a lui Dumnezeu, Care ți l-a dat.

Sfântul Daniil s-a născut într-un sat mic, numit Meratha[568] [Peșterile], în Samosata[569] Mesopotamiei.

---

[563] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-11-cv_daniil_stilpnicul.html.

[564] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/11/103525-venerable-luke-the-new-stylite-of-chalcedon.

[565] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/09/17/o-introducere-in-istoria-si-viata-sfintilor-stalpnici/.

[566] Idem: http://www.fordham.edu/halsall/basis/dan-stylite.asp.

[567] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/12/09/predica-despre-nasterea-ca-dar-de-la-dumnezeu-9-decembrie-2013/.

[568] Idem: http://www.fordham.edu/halsall/basis/dan-stylite.asp.

[569] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Samosata.

Și părinții lui, primindu-l de la Dumnezeu, au făcut un gest *de mare evlavie*: nu i-au pus *nume* fiului lor până la vârsta de 5 ani. Motivul? Ei „nu voiau *să pună nume* fiului lor şi doreau [ca el] să fie *numit* de Dumnezeu, ca unul ce s-a născut *din dăruirea Lui*”[570].

Îl duc într-o Mănăstire și îl lasă pe egumenul Mănăstirii *să îi aleagă* nume copilului de 5 ani.

Starețul, „fiind insuflat de Dumnezeu, a zis că se cuvine să se numească cu numele pe care Dumnezeu *îl va descoperi*. Şi, căutând spre prunc, a zis *să-i dea [o] carte* din dumnezeiescul altar şi, deschizând-o, a aflat oarecare cuvinte ale Sfântului Proroc Daniil”[571].

De aceea l-a numit *Daniil*.

Și *cât de frumos* ar fi, ca fiecare părinte de copil…să se lase *învățat* de Dumnezeu cu privire la copiii lui!…

Pentru că, fără doar și poate, Dumnezeu, văzând *evlavia* acelor părinți…le-ar da *multă înțelepciune* pentru *a-și călăuzi* fiii în sfințenie.

Dar când *Îl excludem* pe Dumnezeu din lume…și din viața noastră…când considerăm că El e „absent”…în unele zile, momente, ani…și e „prezent” numai când noi dăm *de bucluc*, tocmai de aceea nu primim nici *înțelepciune* și nici nu avem copii *după voia* Lui.

Pentru că *a avea copii* nu înseamnă doar *a-i naște* și *a-i lăsa să crească* precum loboda în curte…ci înseamnă *a-i educa spre sfințenie*.

Sfântul Daniil *nu a fost primit* la Mănăstire pentru că era *prea mic*…și părinții lui s-au întors cu el acasă. Dar, de această dată, având *nume*…primit de la Dumnezeu.

La 12 ani însă, fără știrea părinților, Sfântul Daniil a fugit la Mănăstire. Și, cu toate că era *prea tânăr* pentru monahism, a fost primit în Mănăstire…datorită *râvnei lui pentru virtute*.

---

[570] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-11-cv_daniil_stilpnicul.html.

[571] Ibidem.

Când au auzit că e acolo…părinții lui *s-au bucurat*[572].

Alți părinți de Sfinți nu s-au bucurat…pentru că fiii sau fiicele lor au plecat la Mănăstire *fără voia lor*.

A devenit monah…l-a cunoscut apoi pe Sfântul Simeon Stâlpnicul…adică cum Sfântul Simeon „răbda acolo [, pe stâlp, fără acoperiș de-asupra capului] asprimea iernii şi zăduful verii, ploile şi vânturile”…și cu îngăduința Sfântului Simeon…Daniil se urcă pe stâlp cu o scară *lăsată în jos* de Sfântul Simeon…și l-a sărutat pe Sfântul Simeon[573].

Iar Sfântul Simeon l-a binecuvântat pe Sfântul Daniil și i-a prorocit următoarele:

„Îmbărbătează-te, fiule, şi *să se întărească* inima ta, căci *multe osteneli grele de purtat* vei suferi pentru Hristos, Care întru toate îţi va fi *ajutător*, întărindu-te şi mângâind duhul tău!”[574].

Pentru că viața ortodoxă e *ascetică,* e plină de greutăți și de suferințe…și *în mijlocul* tuturor relelor trebuie *să ne umplem* de slava lui Dumnezeu.

Nu acceptă egumenatul, adică să fie *stareț* de Mănăstire, stă 14 zile în apropierea stâlpului Sfântului Simeon, pleacă spre Palestina, are o vedenie…și e trimis în Constantinopol. Locuiește lângă o capiște idolească bântuită de demoni…și *îi alungă* pe demoni din acel loc după multă nevoință[575].

Însă iată ce s-a petrecut în prima noapte de nevoință acolo: „Făcându-se seară, a venit duhul întunericului, care *arunca cu pietre* asupra Sfântului şi se auzea glas înfricoşat, ţipăt, şi huiet. Iar Daniil, fără temere stând la rugăciune, zicea: *De s-ar rândui asupra mea tabără, nu se va înfricoşa inima mea*.

---

[572] Ibidem.
[573] Ibidem.
[574] Ibidem.
[575] Ibidem.

Astfel, a petrecut întâia şi a doua noapte. Iar în noaptea a treia a văzut mulţime de diavoli *în chip de oameni mari*, ca nişte uriaşi, cu feţele întunecate, înfricoşaţi, ca nişte mâncători de stârv, care scrâşneau din dinţi şi, iuţindu-se asupra lui, ziceau: „Cine te-a sfătuit, o! ticălosule, a veni aici, unde noi vieţuim de multă vreme şi suntem *domni* ai acestui loc?".

Şi se repezeau asupra lui, unii vrând *să-l arunce* în mare, alţii se sileau să-l ucidă cu pietre; însă niciunul din[tre] ei nu putea *să se apropie* de dânsul.

Sfântul [Daniil], aducându-şi aminte de cuvintele Domnului: *Acest neam nu poate ieşi cu nimic, fără numai cu rugăciunea şi cu postul*, a astupat toate uşile capiştei şi a lăsat numai o ferestruică. Acolo petrecea în post şi rugăciune.

Nu după multă vreme, cu puterea lui Dumnezeu, s-a izgonit de acolo toată puterea cea diavolească, încât poporul umbla pe acolo *fără vătămare*"[576].

Și reținem de aici câteva *semnalmente* ale locurilor populate de demoni: vedem năluci înfricoșătoare, care sunt demonii sub diverse deghizări, sub forme umane sau animale, demonii aruncă cu obiecte în noi, auzim zgomote și false fenomene cosmice…și împotriva demonilor *se luptă duhovnicește*, bisericește, cu armele sfințeniei.

După o altă ispitire *prin oameni*, demonii se reped asupra Sfântului Daniil și mai brutal: încep să-l *amenințe* cu moartea.

Însă ispitele și durerile sunt *pe măsura sfințeniei* omului credincios.

Demonii nu se luptau cu Sfântul Daniil pentru că *nu simțeau* cine e…ci tocmai pentru că *presimțeau* ce măreție de viață va avea el.

Când demonii au plecat de acolo…Sfântul Daniil i-a văzut ca pe niște lilieci zburdând[577].

După 9 ani de nevoință în fostul sălaș idolesc și demonic…Sfântul Daniil a avut *o*

---

[576] Ibidem.
[577] Ibidem.

vedenie din care a înțeles că *trebuie să se nevoiască pe stâlp* ca și Sfântul Simeon Stâlpnicul.

Primește prin cineva *culionul* [acoperământul pentru cap] al Sfântului Simeon Stâlpnicul.

Sfântul Daniil își începe viața pe stâlp…și i se umflă picioarele de atâta stat la rugăciune.

Începe să facă minuni[578].

E hirotonit de la baza stâlpului…dar „văzând voia lui Dumnezeu [că hirotonia lui întru preot e *dorită* de Dumnezeu n.n.], a poruncit să pună scară şi, *primind* semnele preoţeşti din mâna patriarhului, s-a împărtăşit cu dânsul, cu Preacuratele şi Dumnezeieştile Taine şi rugându-se pentru toţi care veniseră acolo, i-a liberat cu pace într-ale lor”[579].

Ucenicii lui, care locuiau lângă stâlpul nevoințelor sale, s-au urcat într-o zi la el, într-o iarnă, şi „l-au aflat *cu totul îngheţat*, de la cap până la picioare, având puţină răsuflare şi abia au putut *a-l încălzi*; apoi au şters trupul lui cu un burete muiat în apă caldă”[580].

Primește să i se facă *acoperământ* deasupra stâlpului.

Predica de pe stâlp cu putere dumnezeiască și îi îndrepta pe oameni și făcea multe minuni.

La adormirea sa…„s-au arătat din cer, peste turn, *trei Cruci de stele* care luminau cu nespusă podoabă, strălucind ca soarele. Acestea s-au văzut până ce s-a îngropat sfântul său trup, acolo, lângă turnul lui. Apoi au fost puse împreună cu el şi Moaştele celor trei Sfinţi Tineri din Babilon: Anania, Azaria şi Misail; căci aşa *poruncise* Cuviosul când era gata să moară, ca să nu se dea cinste Moaştelor lui de către poporul care va veni la închinăciune, ci Moaştelor celor trei Sfinţi Tineri”[581].

---

[578] Ibidem.
[579] Ibidem.
[580] Ibidem.
[581] Ibidem.

Însă oamenii se închinau la toți 4 Sfinți…și cinsteau marea sa evlavie și smerenie.

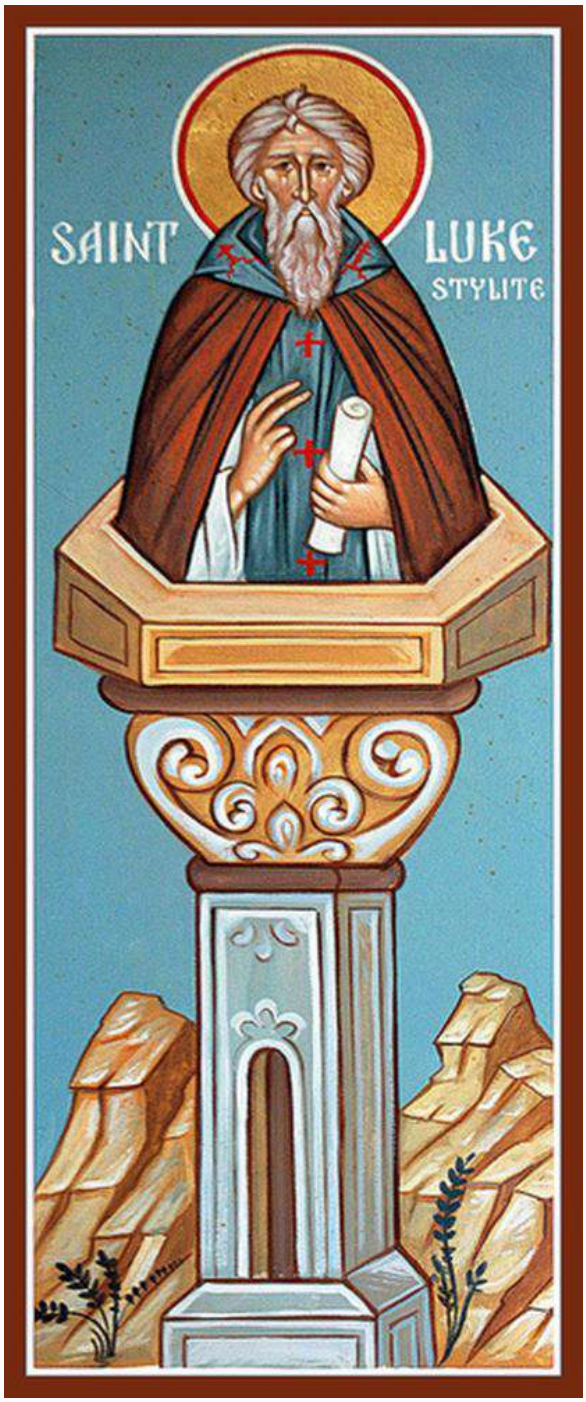

Sfântul Luca Stâlpnicul a trăit în secolul al 10-lea, a fost soldat imperial, a devenit monah și ieromonah. Nevoința sa era aceasta: postea 6 zile pe săptămână și era încins cu lanțuri. A trăit

în muntele Olimp, apoi la Constantinopol și, în cele din urmă, în Calcedon[582].

În Calcedon, Sfântul Luca cel Nou *a trăit 45 de ani pe un stâlp* și a făcut multe minuni. Și s-a mutat la Domnul cu pace[583].

Pentru că nevoința e pentru *a ne curăți de patimi* și pentru *a ne umple* de slava lui Dumnezeu.

Iar slava lui Dumnezeu *nu ne vrea relaxați* și *mustind a plăceri*…ci *ascetici* și plini de rugăciune și nevoință.

Sfinții Mucenici Achepsei și Aitala[584], astăzi pomeniți, sunt din Persia. Aitala e *fost preot idolesc*, pe când Achepsei e diacon. Au fost martirizați *prin tăierea capetelor*.

Sfântul Mucenic Mirax este egiptean de neam, născut în familie ortodoxă. A avut o cădere de la credință, a revenit…i-au tăiat capul

[582] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie11.htm.
[583] Ibidem.
[584] Ibidem.

și l-au aruncat în mare. Capul său a fost găsit de niște creștini și cinstit ca *dar de mare preț*[585].

Sfântul Mucenic Varsava a murit tot prin tăierea capului. Alături de toți aceștia îi pomenim azi și pe Sfinții Mucenici Terentie, Vichentie și Emilian și pe Sfânta Mucenită Vevea[586].

Dar și pe Cuviosul Leontie din Ahaia[587] și pe Sfântul Nikon cel Uscat[588], îi pomenim azi.

Iar dacă *viața ortodoxă* presupune, deopotrivă, *fapte ascetice* dar și *experiențe mistice*, a nu avea una sau alta înseamnă *a nu trăi ortodox în mod deplin*.

Și, iubiții mei, acum, când *ne apropiem cu repeziciune* de praznicul *prea-frumos* al Nașterii Domnului, trebuie *să ne arcuim* și mai mult ființa în rugăciune și în așteptarea voii lui Dumnezeu.

Pentru că numai *un arc întins*…poate să trimită *săgeți de rugăciune* către Dumnezeu…dar și *săgeți de înțelepciune* către oameni.

Ceea ce sădim *în noi* și *în oameni*…aceea e *averea* noastră.

Așadar să ne facem *bogați* în rugăciune, în bunătate, în facerea de bine, în înțelepciune și frumusețe dumnezeiască, pentru că acestea sunt veșnice.

Căci Dumnezeu e cu noi și nimeni împotriva noastră. Amin!

---

[585] Ibidem.
[586] Ibidem.
[587] Ibidem.
[588] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2013/12/11/103521-venerable-nikon-the-dry-of-the-kiev-near-caves.

Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Spiridon al Tremetusiei [12 decembrie 2013]

Iubiții mei[589],

așa arată *Sfintele Moaște* întregi ale Sfântului Ierarh Spiridon al Trimitundei, astăzi pomenit, existente azi în insula Corfu/ Cherchira[590], din Grecia!

Și aceasta e una dintre iconizările sale românești:

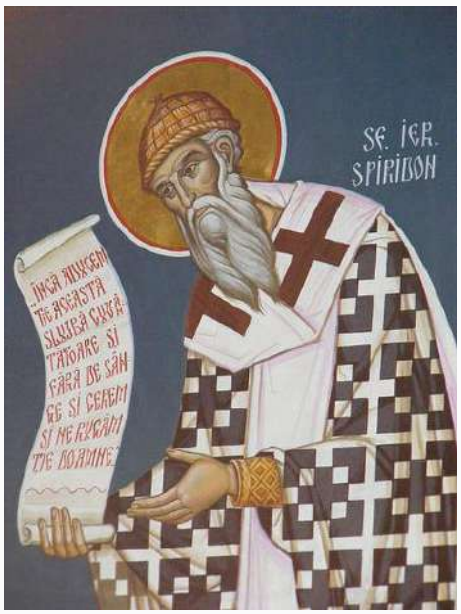

[589] Predică scrisă în seara zilei de 12 decembrie 2013.
[590] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Corfu.

Dar și în cea românească cât și în aceasta, grecească…

Sfântul Spiridon are același acoperământ simplu pe cap.

Iar cum numele lui, *Spiridon*, vine de la *spiris* = coș (în limba greacă)[591]…acoperământul său țuguiat *are de-a face* cu numele lui.

În ambele Icoane e în veșminte episcopale…pentru că a fost *episcop* și astfel a participat la *Sinodul I Ecumenic* din 325, de la Niceea.

În cea românească el ține în mână *cuvinte* din Dumnezeiasca Liturghie, pentru ca să ne arate că el este *omul slujirii lui Dumnezeu*…pe când în cea grecească avem *minunea cărămizii*, prin care a arătat, că cele trei elemente ale ei (apa, pământul și focul) sunt unite într-o singură ființă, după cum Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu este un Dumnezeu în trei persoane.

Potrivit sursei de aici[592], Sfântul Spiridon a trăit în secolele 3-4 d. Hr. Adică între cca. 270-348.

---

[591] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Spiridon_al_Trimitundei.
[592] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Spyridon.

Pe când, potrivit celei de aici[593], între cca. 268-348, adică 80 de ani.

S-a născut în satul Askia/ Assia[594], din Cipru, la 8 kilometri depărtare de Trimitunda/ Tremetusia (în greacă)[595]/ *Tremithus* (în engleză)[596], situat în apropierea Salaminei[597], capitala de atunci a Ciprului.

S-a născut într-o familie de oameni simpli, a fost căsătorit, a avut copii dar a rămas văduv la scurt timp…se spune în *Viața* sa românească[598].

Însă din predica de aseară[599] a Părintelui Patriarh Daniel…aflăm că a avut doar *o fiică* și nu mai mulți copii, iar fiica lui se numea *Irina*.

Lucru pe care îl confirmă sursa de aici[600]. Unde găsim faptul că Irina, fiica lui, a devenit *monahie*…în timp ce tatăl ei, Sfântul Spiridon, s-a făcut *monah*.

În viața mirenească a fost *păstor de oi*.

Și rămas văduv a ajuns la o asemenea înduhovnicire încât a primit *darul de a face minuni*.

Din această cauză a fost ales Episcop de Trimitunda/ Tremetusia.

Dumnezeu *trimite ploaie* la rugăciunea sa…pentru a ne arăta că numai cel Sfânt *înduplecă mila* lui Dumnezeu.

Transformă șarpele în aur…pentru ca Dumnezeu să ne arate *cât de nefolositoare* este *alipirea* noastră de bani și de bunuri trecătoare.

Apele râului se opresc…ca el să treacă…

---

[593] Idem: http://www.doxologia.ro/vietile-sfintilor/sinaxar/viata-sfantului-ierarh-spiridon-episcopul-trimitundei.

[594] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Askeia.

[595] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Trimythous.

[596] Idem: http://oca.org/saints/lives/2013/12/12/103526-st-spyridon-the-wonderworker-and-bishop-of-tremithus.

[597] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Salamina.

[598] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html.

[599] Idem: http://www.basilica.ro/stiri/patriarhul-romaniei-la-biserica-isf-spiridoni-nou_12678.html.

[600] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Spyridon.

Și de aceea, pentru multele sale minuni, Sfântul Spiridon e numit de Biserică: *Făcătorul de minuni*.

De minuni făcute *cu harul* lui Dumnezeu și nu *năluciri demonice* sau *de circ*.

Pentru că el, în timpul vieții…și cu atât mai mult până azi…e mereu *în slujba* oamenilor…

În *Viața* sa românească…se subliniază faptul că el era *neînvățat* în domeniul teologiei.

Și cu toate acestea, Episcopul Spiridon *îi vorbește* unui acolit al lui Arie în timpul Sinodului și îi spune:

„Unul este Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul, pe om din pământ l-a zidit şi toate celelalte, cele văzute şi nevăzute le-a aşezat cu Cuvântul şi cu Duhul Său.

Pe acel Cuvânt Îl credem şi noi, că este Fiul lui Dumnezeu, Care S-a milostivit de rătăcirea noastră, S-a născut din Fecioară, a vieţuit cu oamenii, a pătimit, a murit pentru mântuirea noastră, a înviat şi împreună cu El a înviat neamul omenesc.

Pe Acesta Îl aşteptăm să vină, să judece pe toţi cu dreptate şi să răsplătească fiecăruia după vrednicie şi-L credem că este *deofiinţă* cu Tatăl, împreună şezător şi asemenea cinstit.

Acestea astfel le mărturisim fără ispitire şi încercare şi nici tu nu îndrăzni a ispiti *cum sunt* acestea; pentru că acestea covârşesc înţelegerea ta şi sunt mult mai înalte decât toată cunoştinţa”[601].

Și în fața acestui *prieten* al lui Arie/ Arios[602] a făcut Sfântul Spiridon *minunea cărămizii*…dată lui *ca pildă* pentru înțelegerea, întrucâtva, a tainei Prea Sfintei Treimi.

Iar văzând ereticul cum cărămida solidă, la binecuvântarea Sfântului Spiridon, s-a descompus…și „focul s-a ridicat în aer, apa s-a vărsat pe pământ, iar lutul a rămas în mâinile

---

[601] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html.

[602] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Arius.

Sfântului [...] înspăimântându-se cu sufletul, tăcea, ca şi cum nu mai ştia să vorbească, neavând gură s-o deschidă împotriva cuvintelor Sfântului, în care lucra o putere dumnezeiască”[603].

După Sinod, aflăm că Irina, fiica lui, a adormit ca o Sfântă a lui Dumnezeu. Iar Sfântul *a vorbit* cu fiica lui din mormânt…care i-a spus *unde este* un obiect anume[604].

Tot din ediția românească a *Vieții* sale aflăm *cum arăta* Sfântul Spiridon, atunci când a mers în Antiohia cu ucenicul său, Trifilie, devenit mai apoi și acesta *episcop*:

„Sfântul episcop era îmbrăcat în haine simple şi purta în mână un toiag de finic şi mitră pe cap, cum şi un văscior de lut atârnat la piept, precum era obiceiul celor ce vieţuiau în Sfânta Cetate a Ierusalimului, în care obişnuiau *a purta untdelemn* din Sfânta Cruce”[605].

A curs vreodată *ulei* din Sfânta Cruce a Domnului sau se referă la *ulei din candela* care ardea la Crucea Domnului? Nu știu aceste lucruri…

Dar observăm *simplitatea apostolică* a veșmintelor Sfântului Spiridon…simplitate care *e bună* pentru orice secol.

Pentru că atunci când *stridența* și *opulența* te fac *vizibil* ca ierarh sau ca preot e semn că *nu ai comori interioare* pe care oamenii sunt *avizi* să le cunoască.

Dacă un slujitor al împăratului *îl loveşte peste obraz* văzând simplitatea hainelor lui…împăratul *s-a vindecat* de boală numai când Sfântul Spiridon *s-a atins* de haina lui[606].

Așa că *a-i vedea* și *a-i înțelege* pe Sfinți nu este lucru al tuturor…ci poți să treci *de mii de ori* pe lângă un Sfânt…*căutând* un Sfânt…și *să nu-l vezi*.

---

[603] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html.
[604] Ibidem.
[605] Ibidem.
[606] Ibidem.

Și *nu îl vezi*…pentru că *nu te lași condus* de Dumnezeu spre Sfinții Lui…ci crezi că „ești în stare” *să îi vezi* pe Sfinții Lui.

Însă *a vedea Sfinți*…e *un mare dar* de la Dumnezeu…și, cu atât mai mult, a sta *pe lângă* Sfinți, *a le sluji* lor, *a învăța* de la ei, *a fi iubit* de ei…

Nu primește darurile împăratului…decât întru puțin…însă, la sfatul lui, împăratul „*a scutit de dări* preoţii, diaconii, tot clerul şi slujitorii Bisericii, judecând a fi lucru *necuvios*, ca slujitorii Împăratului Celui fără de moarte, *să dea dajdie* împăratului celui muritor”[607].

Așa că *a primi sfaturi* de la Sfinți…înseamnă *a urma calea cea bună* a Bisericii și *a orienta* societatea pe care o conduci spre o viață teologică și morală mai înaltă.

Înviează un copil mort. Dar mama lui, de bucurie, moare și ea. Și Sfântul Spiridon o înviează și pe ea…mărturisind despre această minune diaconul lui, Artemidot, după adormirea Sfântului.

Îl *amuțește* pe cel care îl ceartă.

Femeia legată de Sfântul Spiridon, nedorind să își mărturisească păcatul, a murit în chinurile nașterii[608].

Spre sfârșitul *Vieții* sale în română, aflăm că Sfântul Spiridon, și ca Episcop, păștea turma de oi.

Tot aici găsim și *modul bisericesc* în care…*erau fărâmați* idolii păgânătății:

„Odată, s-a făcut adunare de episcopi în Alexandria, pentru că patriarhul de acolo, chemând pe toţi episcopii de sub stăpânirea lui, voia *cu rugăciune de obşte* să sfărâme toţi idolii păgâneşti, fiind încă mulţime de idoli acolo.

Deci, săvârşindu-se multe rugăciuni cu sârguinţă către Dumnezeu, sobornicește şi deosebi, au căzut toţi idolii din toată cetatea şi din cele dimprejur, numai un idol mai vestit *a rămas întreg* la locul său.

---

[607] Ibidem.
[608] Ibidem.

Rugându-se mult patriarhul, cu mâhnire pentru sfărâmarea acelui idol şi stând el noaptea la rugăciune, i s-a arătat o vedenie dumnezeiască, poruncindu-i să nu se întristeze pentru nesfărâmarea idolului, ci să trimită degrabă în Cipru să cheme pe Spiridon, episcopul Trimitundei, căci pentru el *s-a lăsat* idolul acela, ca să se sfărâme cu rugăciunea lui.

Patriarhul, scriind îndată Sfântului Spiridon, carte cu rugăminte, chemându-l în Alexandria şi vestindu-i pricina chemării, a trimis degrabă pe cineva în Cipru. Sfântul, primind scrisoarea aceea şi citind-o, s-a suit degrabă în corabie şi a pornit spre Alexandria"[609].

Adică trebuie să ai *rugăciune sfântă* și *mare* ca să dărâmi idolii, non-bisericile, casele Satanei.

Asta pentru cei care vor „să scăpăm" de rele și de eretici și de păgâni…prin proteste și manifestări extremiste.

Dacă avem *rugăciuni sfinte* și *multă bunătate* a inimii…putem *să îi convingem* pe oameni că suntem *ortodocşii lui Dumnezeu*.

Dar dacă avem doar „o prea bună părere despre noi înșine"…nu vom reuși decât să fim *penibili*…

Sfântul Spiridon a venit în Alexandria…pentru idolul *rămas în picioare*.

Din Cipru adică…în Egipt.

Însă numai când *a ajuns* Spiridon al Ortodoxiei într-un port al Alexandriei Egiptului[610], „ieşind Sfântul din corabie, *îndată s-a sfărâmat* idolul acela din Alexandria, cu multe jertfelnice, din care pricină *s-au înştiinţat* oamenii de acolo despre *venirea* lui Spiridon; căci când s-a spus patriarhului că idolul s-a sfărâmat, îndată a zis către ceilalţi episcopi: „O, prieteni, Spiridon al Trimitundei se apropie!".

Iar ei, pregătindu-se, au ieşit întru întâmpinarea lui, primindu-l cu cinste şi s-au

---

[609] Ibidem.

[610] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandria,_Egipt.

bucurat de venirea acestui *mare făcător de minuni* la dânşii şi luminător al lumii”[611].

De unde vedem că spre minune, tu, Sfântul lui Dumnezeu, trebuie *să mergi*, să călătorești sute de kilometri…însă, în același timp, harul lui Dumnezeu, prin rugăciunile tale, *dărâmă* idolii, convertește oamenii, stinge conflictele.

La fel e şi cu predicarea: nu numai că trebuie *să vorbești* oamenilor…ci să și *ajungi* la sufletele lor.

E bine să citească *Viața* lui în română și filologii.

Pentru că Sfântul Spiridon *s-a îndurerat imediat* când PS Trifilie a spus *culcuș* în loc de *pat* la cuvintele Domnului: „Scoală-te şi-ţi ia *patul* tău!”[612].

Căci *a schimba*, cu ostentație, cele ale Tradiției înseamnă *a nu fi iubitor* și *atent* la cuvintele și faptele Tradiției Bisericii.

Al 3-lea paragraf, de jos în sus, al *Vieții* sale românești ne vorbește despre o minune petrecută în timp *ce mergea spre* Sinodul de la Niceea.

Arienii *taie capetele* cailor cu care Sfântul Spiridon se deplasa. Un cal era *alb* la culoare și altul *negru*.

A doua zi caii sunt găsiți morți[613]…

Cum procedează Sfântul Spiridon?

„Nădăjduind spre Dumnezeu, *a poruncit* slugii ca *să pună capetele tăiate la locul lor* şi sluga, făcând degrabă ceea ce i se poruncise, *a lipit* capul calului celui alb, din greşeală, la cel negru şi al celui negru la cel alb şi *îndată au înviat caii* şi *au stat pe picioarele lor*.

Apoi a mers Sfântul Spiridon cu dânşii pe drumul său.

Poporul se mira [însă] văzând un lucru ca acela, cum calul cel negru are *cap alb* şi calul cel

---

[611] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html.
[612] Ibidem.
[613] Ibidem.

alb are *cap negru*, de care *minune* ereticii s-au ruşinat”[614].

Iar minunile lui Dumnezeu, deşi *îi ruşinează* pe oameni…dacă oamenii nu sunt *deschişi* spre a învăța cele ale lui Dumnezeu…*se adâncesc* și mai mult în răutatea lor.

După cum oamenii se adâncesc în păcate și mai mari…deși primesc de la El tot felul de binefaceri în viața lor.

Așa că *nu e de ajuns* să vezi Sfinți sau să vezi minuni pentru ca *să devii om credincios*…ci trebuie să te lași condus de Dumnezeu spre El, pentru ca *să te vezi* tot mai bine…*să Îl vezi*…și *să îi vezi* pe oameni, pe confrații tăi.

Ieșind cu oamenii săi la seceriș…pentru că Sfântul Spiridon *muncea și la câmp*…s-a întâmplat o minune din care a înțeles că *e aproape* sfârșitul lui: părul capului său a devenit *de mai multe culori* (galben, negru și alb).

Și după ceva zile a adormit în pace[615]…

De aici[616] aflăm că *mâna dreaptă* a Sfântului Spiridon este într-o Biserică din Roma cu hramul său.

O pereche de încălțări ale sale sunt în catedrala cu hramul Sfântul Spiridon din Worcester, Massachusetts. Adică acestea[617]:

[614] Ibidem.
[615] Ibidem.
[616] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2013/12/12/103526-st-spyridon-the-wonderworker-and-bishop-of-tremithus.
[617] Idem: http://commons.orthodoxwiki.org/images/thumb/d/d2/Spyridon_slippers.jpg/300px-Spyridon_slippers.jpg.

Iar Sfintele sale Moaște au fost „la Constantinopol, apoi în Serbia, după care au ajuns în insula Corfu din Grecia”[618], unde sunt și azi.

Și de aici[619] aflăm un alt lucru minunat:

„Spre deosebire de celelalte Sfinte Moaşte, cele ale Sfântului Spiridon *dispar frecvent* din raclă, venind la cei care *îi cer ajutorul* cu credinţă şi cu lacrimi, şi fac nenumărate minuni.

De aceea, multe spitale îi poartă numele şi au în incinta lor o Biserică cu hramul Sfântului Spiridon.

Sfântul Spiridon vine cu sfântul său trup la cei bolnavi, care îi cer ajutorul şi îi vindecă.

Ca dovezi ale *plecării* Sfântului Spiridon din raclă arătăm următoarele:

– clericii şi credincioşii văd că, pentru o perioadă scurtă de timp, *lipseşte trupul său* din raclă;

– când Sfântul *revine* în raclă, trupul său este *cald* şi *prăfuit*;

– în fiecare an *îi sunt schimbate* încălţările, care sunt *uzate* şi *impregnate cu praf şi iarbă*; este şi motivul principal pentru care Sfântul Spiridon este ales *patron al cizmarilor*;

– în timpul procesiunilor religioase, Sfântul Spiridon este purtat în raclă *stând în picioare*;

– în *Acatistul* Sfântului Ierarh Spiridon, de peste 1.600 de ani, credincioşii cântă (Icosul al 6-lea): „Bucură-te, că eşti şi cu oamenii *cu trupul petrecător*; Bucură-te, al cărui trup *săvârşeşte* astăzi minuni; Bucură-te, că încălţămintele tale *slujesc drept dovadă*“”.

Așadar, iubiți confrați, cel care *dărâma* idolii de la distanță…*pleacă din sicriu* și cu trupul…pentru ca *să-i ajute* pe oameni!

Nu, nu e „Dracula”[620] din film!

---

[618] Idem: http://www.basilica.ro/stiri/patriarhul-romaniei-la-biserica-isf-spiridoni-nou_12678.html.

[619] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Spiridon_al_Trimitundei.

[620] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Contele_Dracula.

Nu e „vampir”[621], pentru că vampiri *nu există*…

Există numai demoni, care iau tot felul *de forme* pentru ca să îi mintă pe oameni…

Ci Sfântul Spiridon pleacă *și cu trupul său* din raclă…pentru ca Dumnezeu să ne arate cu vârf și îndesat că Sfinții sunt *prezențe vii* în viața Bisericii și a lumii și că ei *ne ajută în mod minunat*.

Și îmi aduc aminte de o Sfântă Icoană a lui, pe care am văzut-o pe când eram la grădiniță…și care m-a impresionat prin privirea lui *tăioasă* și *milostivă* în același timp.

Și l-am simțit *ca pe un viu*, numai *privindu-l* în Icoană, pentru că am înțeles că sfințenia este *tranșantă*…dar că a fi tranșant…nu înseamnă *a fi lipsit de milă*, de evlavie, de bunătate…

Cum *impresionăm* lumea care *nu ne iubește*?

Cum *arătăm* oamenilor că *îi iubim*?

Ce să facem pentru a fi *credibili* în credința și viața noastră ortodoxă?

Cred că Sfântul Ierarh Spiridon *poate să ne ajute* în acest sens.

Pentru că *nu putem impresiona* fără sfințenie, fără curăție și credință reală.

Nu putem fi *iubiți* decât dacă suntem plini de iubire și de frumusețe dumnezeiască.

Iar cine *vede bine*…nu are cum *să nu se bucure*, dacă ne vede plini de slava lui Dumnezeu, de credință curată și de toată bunătatea.

Dumnezeu să ne facă *coșuri* ale milei Sale, iubiții mei, pentru rugăciunile Sfântului Spiridon, cel care s-a făcut *hambar* al harului, din care ne împarte și nouă prin rugăciunile și venirile sale la noi! Amin.

---

[621] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vampir_%28mitologie%29.

Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2013]

Iubiții mei[622],

potrivit *Sinaxarului duminicii*, duminica de azi, *Duminica Sfinților Strămoși* ai Domnului, subliniază faptul că Domnul, după trup, s-a născut din Sfântul Patriarh Avraam și din „cei din el”[623].

De aceea, în întreaga slujbă din *Minei*, la *Vecernie* și *Utrenie*, sunt pomeniți mulți Sfinți Părinți ai Vechiului Testament – și îi voi enumera în funcție de *apariția lor textuală* –, ca *Sfinți Strămoși* ai Domnului: Daniel, Avraam, Isaac, Iacob, David[624], cei Trei Tineri, Isaia, Adam, Enoh, Noe, Melhisedec, Moise, Aaron, Iisus al lui Navi, Samuel, Ieremia, Iezechiel, Ilie, Elisei, Zaharia, Ioan Botezătorul[625], Eva[626], Abel, Enoh „cel minunat”[627], Iesei[628], Sem[629], Iosif, Iona[630].

În Idem, p. 158 apar numele celor *3 Sfinți Tineri*: Anania, Azaria și Misail, alături de numele Sfântului Iov, „slujitorul lui Dumnezeu [cel] preaadevărat”. Apoi sunt amintiți Sfinții: Or, Levi „cel preasfințit”, Ghedeon, Samson, Set, Enos[631].

Barac, Natan, Eleazar, Iosia, Ieftae sunt numiți „Dumnezeiești Părinți” iar „Proroci ai lui Dumnezeu”, Sfinții Osie, Miheea, Sofonie, Avacum, Zaharia, Iona, Agheu, Amos, Avdie,

---

[622] Scrisă în ziua de 14 decembrie 2013. Zi de sâmbătă.
[623] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 158.
[624] Idem, p. 150.
[625] Idem, p. 151.
[626] Idem, p. 152.
[627] Idem, p. 153.
[628] Idem, p. 155.
[629] Idem, p. 156.
[630] Idem, p. 157.
[631] Idem, p. 159.

Maleahi, Naum, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Daniel, Ilie și Elisei[632].

În Idem, p. 161 sunt pomenite *Fiicele Domnului* „cele mult înțelepte", adică Sfintele Proorocițe Ana, Iudita, Debora, Hulda, Iaila, Estera, Sara, Mariam (sora Sfântului Moise), Rahila, Rebeca și Rut.

În aceeași pagină citată anterior, se spune într-o cântare: „Cuvântul lui Dumnezeu…S-a născut după trup din Avraam și din Iuda".

Cu aluzie la Fac. 49, 10, unde avem profeția hristologică: „Nu va lipsi arhon/ conducător din Iuda și ighemon/ stăpânitor din coapsele lui, până să vină *cele puse deoparte* ale Lui și El, *Așteptarea neamurilor* [Προσδοκία ἐθνῶν]", *cf*. LXX.

În Idem, p. 161, ultimul, e amintit și Sfântul Solomon printre Sfinții Strămoși ai Domnului.

Dar, din mulțimea celor citați, înțelegem că *Sfinți Strămoși ai Domnului* sunt *toți Sfinții Vechiului Testament*…și nu doar *cei enumerați* în cântările zilei.

Iar azi, 15 decembrie, sunt pomeniți, potrivit *Mineiului pe decembrie* citat, Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie, Sfânta Antia, mama Sfântului Elefterie, Sfântul Mucenic Coremon, prefectul, Doi Sfinți Mucenici care au fost mai înainte *călăi*, Sfântul Cuvios Pavel care s-a schimnicit în Muntele Latro, Sfânta Muceniță Suzana, Sfântul Mucenic Elefterie Cubicularul, Sfântul Mucenic Vah cel Nou…și, tot azi, e *ziua de hirotonie întru Patriarh*, a Sfântului Ioan Gură de Aur, care a început, de pe 15 până pe 25 decembrie, să săvârșească praznicul Nașterii Domnului[633].

După cum se observă avem o mulțime de Sfinți pomeniți astăzi în cărțile de cult românești.

---

[632] Idem, p. 160.
[633] Idem, p. 211-213.

Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie era din Roma, orfan de tată, crescut de Sfânta sa mamă, Antia, pomenită tot azi, Sfântă Antia…„care fusese *învățată* credința creștină de Sfântul Apostol Pavel". Adică doi Sfinți, mamă și fiu, *născuți duhovnicește* de Marele Pavel al Ortodoxiei.

Episcopul Anichit îl face diacon la 15 ani, preot la 18 și la 20 de ani e hirotonit *Episcop al Iliricului*[634]. Și pentru propovăduirea lui, împăratul roman Hadrian[635] l-a martirizat.

Însă martirizarea Sfântului Episcop Elefterie a însemnat convertirea și martirizarea și a altora.

Primul: Sfântul Mucenic Coremon, prefectul. El a intrat în cuptorul aprins, pe care tot el *l-a sfătuit* pe împărat să i-l pregătească lui Elefterie. S-a umplut de har, a mărturisit pe Hristos, a ieșit nevătămat din cuptor și lui Coremon i s-a tăiat capul cu sabia.

A fost aruncat în foc Sfântul Elefterie…dar focul s-a stins și a ieșit nevătămat.

A fost legat de un car cu cai sălbatici…Îngerii l-au salvat și l-au dus într-un munte înalt, unde trăia dimpreună cu animalele sălbatice.

Îmblânzește animalele sălbatice, îi convertește pe cei trimiși la el…alături de ostașii deveniți creștini au mai crezut încă aproape 500 de persoane…și e ucis, în cele din urmă, de doi soldați.

Iar Sfânta Antia, mama lui, „a fost ucisă și ea cu sabia, pe când *îmbrățișa* și *săruta* pe fiul ei mort"[636].

Pentru că dragostea preferă *să moară*…decât *să nu îmbrățișeze* pe cel iubit…

Iar când vorbim de „umanism", de „legi", de „societate", de „relații interumane" trebuie să nu uităm faptul că nu există *relații profunde*,

---

[634] Idem, p. 211.
[635] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian.
[636] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 212.

reale, copleșitoare, în afara *respectului față de om* și *față de viața lui*.

Nu poți face cuiva binele *cu forța*…dar poți să fii *un sprijin* pentru tot cel care caută lucruri profunde.

Sfânta Muceniță Suzana era din Palestina și a trăit pe vremea împăratului Maximianus[637]. Avea tată păgân și mamă evreică…adică ambii *potrivnici* Ortodoxiei.

Pe ascuns a devenit creștină, a fost botezată de PS Silvan, după moartea părinților ei și-a vândut averile și și-a dezrobit robii, s-a îmbrăcat în haine de bărbat, numindu-se *Ioan* și a trăit într-o Mănăstire de monahi.

După 20 de ani de nevoință, femeia cu numele *Ioan* a fost clevetită că a făcut *desfrânare*. Însă când le-a *descoperit* taina vieții ei…Episcopul locului a hirotesit-o *diaconiță* și a făcut-o *stareță*.

Face multe minuni, dărâmă idolii prin rugăciune…fapt pentru care e chinuită îndelung și martirizată prin aruncarea în foc.

Așa că Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie a fost *aruncat în foc* și n-a murit…pe când Sfânta Muceniță Suzana a fost martirizată *prin aruncarea în foc*.

Focul material…față în față cu *dogoritoare iubire* pentru Dumnezeu, care nu ține cont de nicio durere.

Sfântul Mucenic Elefterie Cubicularul e din Constantinopol. A trăit în timpul unui împărat persecutor.

Care, când a descoperit Biserica subpământeană unde se închina Sfântul Elefterie, i-a tăiat capul cu sabia.

Sfântul Mucenic Vah cel Nou e din Palestina și a trăit în vremea Sfintei Împărătese Irina[638].

---

[637] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maximian.

[638] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Irina_%C3%8Emp%C4%83r%C4%83teasa.

A fost monah…și agarenii/ mahomedanii *i-au tăiat capul* în Ierusalim, pentru că „a defăimat *ca deșartă* credința agarenilor”[639].

Care credință mahomedană, prin extremiștii ei, ca și în trecut, și în prezent *taie capetele* la creștini.

În *Viețile Sfinților*, ediția românească, tot astăzi e pomenit și Sfântul Sfințit Ștefan Mărturisitorul[640].

S-a născut în Capadocia, la 15 ani a plecat la studii în Constantinopol…și pentru că e amintit Sfântul Patriarh Gherman al Constantinopolului atunci e vorba de Germanus I (715-730)[641], adică a trăit în sec. al 8-lea.

Devine apropiatul Sfântului Patriarh Gherman, apoi a devenit monah în mod tăinuit, după care trăiește anahoretic, neștiut de oameni.

Dar un Înger al Domnului *îl dă de gol* pe Sfântul Ștefan.

Îngerul Domnului *i se arată* Sfântului Patriarh Gherman și îi spune *unde îl va găsi* pe Sfântul Ștefan.

Însă Îngerul *i se arată* și lui Ștefan și îi spune că va fi hirotonit *arhiepiscop*.

Sfântul Ștefan se supune, devine arhiepiscop…și în 5 ani botează toată cetatea Surojiei și locurile dimprejurul ei.

Venind la conducerea imperiului Leon Isaurul[642] și începând lupta împotriva Sfintelor Icoane, Sfântul Arhiepiscop Ștefan vine și *îl înfruntă* pe împăratul eretic. Și îi spune împăratului: „Chiar de mă vei şi arde sau mă vei tăia în bucăţi, sau cu orice fel de munci mă vei pedepsi, pentru Icoana şi Crucea Domnului, toate le voi răbda”[643].

---

[639] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 213.

[640] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-15-sf_stefan_marturisitorul.html.

[641] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_Patriarhilor_Ecumenici_ai_Constantinopolului.

[642] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_al_III-lea_Isauricul.

[643] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-15-sf_stefan_marturisitorul.html.

Totodată i-a spus despre profeția pe care o știa, că o să vină un împărat, numit *Conon*, care *va arde* Sfintele Icoane. Și împăratul i-a confirmat că el e *Conon*, pentru că el *așa a fost numit* de mama lui.

La care Sfântul Ștefan i-a spus împăratului că este „un înainte-mergător al lui Antihrist”[644].

Din ordinul împăratului, Sfântul Arhiepiscop Ștefan e tras de barbă și de păr, e bătut, târât pe pământ și aruncat în temniță.

Și în temniță a găsit și alți *Arhierei Mărturisitori* ai Bisericii, care și ei sufereau *chinuri sfinte* din dragoste pentru Sfintele Icoane, care sunt *mărturiile întrupării* lui Dumnezeu și *ale sfințeniei* izvorâte din El în oamenii credincioși Lui.

Împăratul scuipă și calcă în picioare o Sfântă Icoană și îl pune și pe Sfântul Ștefan să facă la fel. Și pentru că l-a certat cu asprime pe împărat…a fost bătut din nou, legat de coada unui cal și aruncat în temniță.

Iar prorocia sa s-a împlinit…pentru că împăratul iconoclast a murit la scurt timp.

Sfântul Ștefan a fost eliberat, se întoarce în eparhia sa…și cunoscându-și sfârșitul, l-a hirotonit în locul lui pe Filaret[645].

După cum observați, Sfinții lui Dumnezeu nu sunt niște *fricoși*, nu se dau *bătuți* când le e greu, nu caută să facă *probleme* altora…dar suferă *multe nedreptăți* din partea altora.

Evanghelia zilei e Lc. 14, 16-24…și toți suntem chemați la *cina mare* [δεῖπνον μέγα] a Împărăției lui Dumnezeu (v. 16, GNT).

Pentru că Dumnezeu este *excesiv de generos* cu noi și ne vrea tuturor *binele de aici* și *binele veșnic*.

Numai că binele Lui nu e ca „relaxarea” noastră.

Nouă ne place să pierdem timpul cu prostioare, să ne uităm pe pereți, să ne pierdem

---

[644] Ibidem.
[645] Ibidem.

în patimi multe…pe când Dumnezeu *ne vrea curaţi*, ne vrea postitori, ne vrea plini de rugăciune, practicanți ai comuniunii și ai comunicării, plini de sfințenie…căci de aceea ne cheamă la *cină*, la bucuria veșnică a comuniunii cu Sine.

Și azi, în duminica multor Sfinți Strămoși ai Domnului, suntem chemați *la comuniunea* cu ei și cu toții Sfinții Lui, pentru că Biserica Lui, cea una și veșnică, îi cuprinde și pe cei de pe pământ și pe cei din cer, într-o *unire nedespărțită* de nimic și nimeni.

Pentru că relația noastră e cu Dumnezeu și relația noastră cu El e prin harul Lui. Și nimeni nu ne poate *scoate* din harul Lui, în afară de noi înșine, prin păcat și prin depărtare interioară de El.

De aceea, ridicându-ne din orice păcat, să venim cu pocăință la Cel ce *ne-a unit* pe noi cu El prin unire veșnică și astfel *să reintrăm din nou* în slava Lui!

Apostolul zilei, iubiții mei, este Colos. 1, 12-18…în care Îi mulțumim lui Dumnezeu că „ne-a învrednicit pe noi întru partea *moștenirii Sfinților* în lumină" [v. 12, GNT].

Pentru că toți, prin iconomia lui Hristos pentru noi, ne putem *împărtăși* acum de *sfințenia* și de *frumusețea* Lui, pentru că toți suntem *chemați la sfințenie* întru El.

În Col. 1, 14, Sfântul Pavel vorbește despre *scoaterea noastră* din mâinile Satanei, de către Hristos, ca despre o ἀπολύτρωσις [*apolitrosis*]/ eliberare/ ușurare/ slobozire.

Numai la modul figurat, substantivul *apolitrosis* înseamnă *răscumpărare*.

Dar *mântuirea* noastră este *eliberare* și *răscumpărare* în același timp din mâinile Satanei, pentru că, pentru noi, Hristos a dat preț de sânge.

În Col. 1, 15, Fiul lui Dumnezeu întrupat e mărturisit de Prea-marele Pavel ca și *Chipul/ Icoana* lui Dumnezeu Tatăl. Tocmai de aceea

noi putem *să Îl iconizăm* pe Hristos, pentru că iconizăm *persoana Lui divino-umană.*

Și prin Hristos, Cel plin de Duhul Sfânt, Îl vedem pe Tatăl Cel nevăzut și Care este împreună veșnic și deoființă cu Fiul și cu Duhul Sfânt. Pentru că Cele trei persoane veșnice ale Dumnezeirii împărtășesc aceeași ființă veșnică.

Iar Tatăl „întru El a făcut toate" [Col. 1, 16], adică întru Fiul, dimpreună cu Duhul Sfânt.

Pentru că întreaga Treime a făcut lumea nevăzută și pe cea văzută.

Iar Tatăl a făcut toate „prin El și întru El" [Col. 1, 16, GNT], întru Fiul, dimpreună cu Duhul Sfânt.

Căci Fiul este „mai înainte de toate" cele create, pentru că e veșnic și Creatorul tuturor lucrurilor, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, și „toate în El dimpreună stau" [Col. 1, 17].

Pentru că toate cele create sunt pline de har și de rațiune dumnezeiască.

Nimic nu e *la întâmplare* și nimic nu e *în plus* în creația lui Dumnezeu!

De aceea, noi trebuie să ne înduhovnicim tot mai mult și să ne specializăm simțurile tot mai mult pentru ca să înțelegem *prezența* și *voia* lui Dumnezeu cu noi și cu creația Sa…ca să intuim, întrucâtva, *ce minuni* a creat Dumnezeu.

Altfel stăm pe „corola de minuni a lumii"[646]…și nu ne extaziem deloc.

Dar noi trebuie să fim *pururea recunoscători* lui Dumnezeu pentru toate.

Căci Fiul este, într-o perspectivă hristologică, „Capul trupului, [adică] al Bisericii" [Col. 1, 18, GNT].

Însă Ecclisia/ Biserica, nu poate fi privită doar din perspectivă hristologică sau pnevmatologică, adică unilateral. Ci Biserica e privită *în mod plenar*, atunci când e văzută ca având-și înrădăcinarea ei *în harul* Prea Sfintei Treimi.

---

[646] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Eu_nu_strivesc_corola_de_minuni_a_lumii.

Căci de aceea *binecuvântăm Treimea* când slujim Dumnezeiasca Liturghie, când ne botezăm, când ne cununăm, când sfințim apa…pentru că harul Treimii stă la baza Bisericii și a vieții noastre bisericești.

Însă Pavel *ne-a orientat hristologic*…ne-a spus că Biserica e *trupul* lui Hristos și că El e *Capul* ei, pentru ca să ne învețe cu perspectiva *organică*, *vie* și *reală* dintre Dumnezeu și credincioșii Săi.

Pentru că oricine poate să înțeleagă din această imagine *a trupului omenesc*…că nu putem trăi *fără cap*, adică fără Hristos și fără Tatăl și fără Duhul Sfânt, adică fără Dumnezeul treimic, Care e Viața noastră.

Iar Fiul întrupat este pentru noi toți „Începutul [Ἀρχή/ Arhi], Întâiul-născut din morți, ca El să fie în toate Cel dintâi” [Col. 1, 18, GNT].

E *Începutul* vieții noastre, pentru că *a înviat din morți* ca un biruitor al morții și astfel, El s-a făcut pentru toți *Cel dintâi eliberator* al nostru de păcat, de moarte și de demoni.

De ce sunt toate acestea *amintite* acum?

Pentru ca *să nu Îl confundăm* pe Cel care Se naște pentru noi…cu „un simplu om".

Să nu Îl tratăm „de sus", „cu condescendență"…

Pentru că în smerenia Lui, El *s-a plecat până la Iad*…fapt pentru care noi trebuie *să cădem* pe fețele noastre înaintea slavei Sale.

Ni S-a născut Emmanuil [Mt. 1, 23], Iisus Hristos, Domnul…Pruncul vechi de zile!

Tocmai de aceea în Icoana de deasupra vedem, deopotrivă, semne ale copilăriei dar și ale unei maturități excesive.

Pentru că Biserica exprimă, în marea ei înțelepciune, în acest fel, taina *unirii firilor* în persoana Domnului, Care este Dumnezeu și om în același timp.

Fapt pentru care și viața noastră e *paradoxală*, pentru că e plină de *prezența slavei* Dumnezeului treimic, Care ne face, pe noi, cei muritori, plini de *nemurirea* Lui.

Să ne bucurăm *întru Domnul*, fraților și surorilor, adică întru curăție și bucurie dumnezeiască!

Să-I mulțumim Lui și Tatălui și Sfântului Duh, Dumnezeului nostru treimic, pentru toate cele vesele și triste pe care le-am petrecut în acest dumnezeiesc post și în toată viața noastră.

Pentru ca bucuria Lui, a Dumnezeului treimic, să ne umple pe noi, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predica zilei de 16 decembrie 2013

Iubiții mei[647],

despre Dumnezeiescul Proroc astăzi pomenit, o cântare a *Canonului* Utreniei spune:

„Arătându-te *cu cugetul luminat* de Dumnezeiescul Duh, Prorocule, proorocești tainele cele dumnezeiești, descoperind *arătarea celor ce vor să fie* și arătând lămurit *împlinirea lucrurilor*; Preafericite Agheu, roagă-te lui Hristos Dumnezeu, să ne dăruiască nouă mare milă”[648].

Și sunt sigur, că mulți *nedați* pe la Biserică, dacă spun *Agheu* undeva…se gândesc la agheu, la arma de foc…și nu la Sfântul Profet

[647] Scrisă în ziua de 15 decembrie 2013. Zi de duminică.
[648] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 221.

Agheu, unul dintre scriitorii Scripturii, a cărui carte are două capitole în LXX.

În LXX, cartea Sfântului Angheos [Αγγαιος] e între Sofonias și Zaharias.

Numele său în latină e *Aggaeus* iar în ebraică (pentru că el e *un evreu,* care s-a născut în Babilon, în timp ce Israil era *în robie*) este *Haggai*.

Și din *Sinaxarul zilei* aflăm că Sfântul Agheu s-a întors din Babilon în Ierusalim și a profețit, împreună cu Sfântul Profet Zaharia, *timp de 36 de ani*. De unde rezultă că aici, în cartea lui din Scriptură, avem o infimă parte din propovăduirea sa.

A trăit cu 470 de ani înainte de întruparea Domnului și a fost îngropat *alături* de preoți pentru că era din *seminție preoțească*. Adică *din seminția lui Levi*.

Despre înfățișarea sa aflăm că era „un bătrân cu barba rotundă, înalt de statură, vestit în virtute, iubit și cinstit de toți ca un mare și slăvit Proroc”[649]. Iar despre numele său, că el înseamnă „sărbătoare”, „cel ce sărbătorește” sau „cel ce este sărbătorit”[650].

Din Ang. 1, 1 aflăm că el a început *să profețească* din anul al 2-lea al domniei regelui Darios/ Darius[651].

Iar potrivit datelor de aici[652] e vorba de anul 521 î. d. Hr, pentru că din 522 a devenit *rege* al Persiei. Pentru că „a fost cuvântul Domnului *în mâna* lui Angheos, Profetul” [Ang. 1, 1].

Și El *i Se revelează* lui Angheos ca *Domnul Atotțiitorul* [Κύριος Παντοκράτωρ/ Chirios Pantocrator] [Ang. 1, 2] și despre Templul Său, despre Biserica Lui, El spune că e locul unde El *binevoiește* și unde El e *preaslăvit* [Ang. 1, 8].

---

649 Idem, p. 222.
650 Ibidem.
651 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Darius_I.
652 Ibidem.

Pentru că Biserica lui Dumnezeu e locul unde El *Își arată slava Lui*, mila Lui, bucuria Lui, sfințenia Lui.

În Ang. 2, 6, Domnul ne vorbește despre cum *va clătina* El cerul și pământul prin nașterea Lui din Fecioară. Despre cum *va cutremura* toată făptura *prin iubirea Sa* față de om.

Căci de aceea el e pomenit azi și Sfântul Daniil și cei trei Sfinți Tineri sunt pomeniți mâine, pe 17 decembrie: pentru că Îl vestesc cu toții pe Mașiah/ pe Hristos, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Pentru că „slava Casei acesteia, de pe urmă, [va fi] *mai presus* [decât] cea dintâi" [Ang. 2, 9]. Făcând referire la Biserica de acum, a cărei slavă *o întrece* pe cea a Cortului și a Templului Domnului.

Căci aici, în Biserica Lui, El ne-a dat *pacea* Lui, așa cum ne-a promis încă de la Ang. 2, 9.

Alături de Sfântul Profet Agheu, astăzi e pomenit și Sfântul Mucenic Marin, care era senator roman[653].

Sinaxarul românesc amintește de *împăratul Carin*. Probabil Carinus (282-284)[654], care a fost urmat de Diocletianus[655], ambii persecutori ai creștinilor.

Și pentru că Sfântul Marin nu a vrut să jertfească zeilor, el a fost chinuit îndelung. A dărâmat idolii prin rugăciunile sale. Fapt pentru care e martirizat prin tăierea cu sabia.

Sfinții Mucenici Prom și Ilarie au fost martirizați prin aruncarea lor în foc. Și ei sunt pomeniți azi.

E pomenită azi *sfințirea* Bisericii Sfântului Mucenic Hristofor dar și Sfânta Împărătească Teofana, Făcătoarea de minuni, soția împăratului Leon, Sfântul Arhiepiscop Memnon al Efesului și Sfântul Patriarh Nicolae al Constantinopolului.

---

[653] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 222.
[654] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Carinus.
[655] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Diocle%C8%9Bian.

Despre Sfânta Teofana vorbește și *Sinaxarul* zilei dar și *Viețile Sfinților*, ediția românească[656].

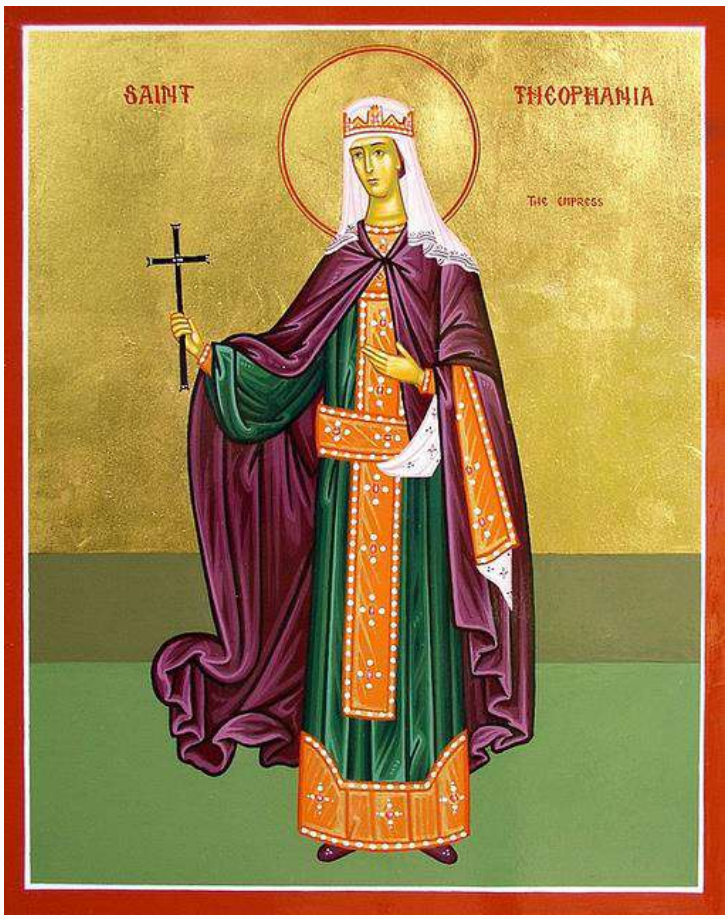

Sfânta Împărătească Teofana era din Constantinopol, de neam împărătesc, născută de părinții ei după multe rugăciuni către Maica Domnului.

Și a avut o viață de sfințenie ca împărătească, foarte ascetică, fiind mult-milostivă față de oameni.

Nu dormea în patul luxos…ci jos, pe podea, pe o rogojină.

Se îmbolnăvește din cauza ascezei. Dar „niciodată n-a dormit somn de odihnă *fără lacrimi*”[657]. Pentru că *lacrimile de pocăință* sunt *hrană vie* pentru suflet.

---

[656] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-16-sf_teofana_imparateasa.html.

[657] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 223.

Și ea plângea nu numai pentru sine…ci „*o durea inima* de suferințele celorlalți”[658]. Fapt pentru care „se ruga lui Dumnezeu *cu lacrimi* pentru ei”[659].

A adormit în pace, la fel ca și Sfântul Arhiepiscop Memnon al Efesului.

De aici[660] aflăm că soțul ei, împăratul Leon, „văzând viața soției sale, sfințenia ei cea mare, a cinstit-o pe dânsa nu ca pe *o soţie*, ci ca pe *o doamnă* a sa și *mijlocitoare către Dumnezeu”*.

Și așa *ar trebui* să fim noi și soțiile noastre: niște *domni* și *doamne* unii pentru alții, plini de cuviosie, de sfințenie, de mare demnitate sufletească.

Să ne iubim și să ne cinstim reciproc ca niște oameni Sfinți și duhovnicești, care *învățăm continuu* unii de la alții.

Însă ambele texte nu ne spun nimic despre *secolul* în care a trăit Sfânta Teofana. Numai că soțul ei este *împăratul Leon*.

Din această locație[661] însă, care ne dă *o listă generoasă* cu Sfinții zilei, aflăm că Sfânta Împărătească Teofana a adormit în ziua de 10 noiembrie 893[662] și a fost prima soție a Împăratului Leon VI Cel Înțelept[663].

Dar mai aflăm că azi e pomenit și Sfântul Patriarh Modest al II-lea al Ierusalimului[664], adormit pe data de 17 decembrie 630.

Dar și Sfântul Simeon, Arhiepiscopul Antiohiei (834-840) cât și Sfântul Nicolaos Hrisoverghis[665], Patriarhul Constantinopolului între 984 și 996.

---

[658] Ibidem.
[659] Ibidem.
[660] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-16-sf_teofana_imparateasa.html.
[661] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/December_16_%28Eastern_Orthodox_liturgics%29.
[662] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Theophania_of_Byzantium.
[663] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Leo_VI_the_Wise.
[664] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Modestus_of_Jerusalem.
[665] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Patriarch_Nicholas_II_of_Constantinople.

În jurul anului 305 au fost martirizați Sfinții Mucenici Valentin, Concordius, Navalis și Agricola, în Ravenna, Italia.

În nord-vestul Africii, în secolul 5 d. Hr., au fost martirizate *foarte multe Sfinte Mucenițe* de către împăratul vandal, care era *eretic arian*, Huneric[666].

Sfântul Cuvios Dabheog a înființat o Mănăstire în Irlanda, în sec. 5. d. Hr[667].

Sfântul Arhiepiscop Ado de Vienne[668] a adormit în anul 875 d. Hr. El a scris *un Martirologiu* și o *Cronică*, în *Cronică* fundamentându-se pe datele istorice din *Istoria bisericească a poporului englez*[669], a Sfântului Cuvios Beda[670].

Tot Sfântul Ado a scris și minunile Sfântului Arhiepiscop Bernard de Vienne[671], *Viața* Sfântului Arhiepiscop Desiderius de Vienne[672] și Viața Sfântului Cuvios Theudericus din Vienne.

Tot azi e pomenită și Sfânta Adelaida a Italiei[673], adormită pe 16 decembrie 999, fiica regelui Burgundiei, care a devenit monahie.

Sfânta Cuvioasă Sofia de Suzdal[674] a adormit pe 18 decembrie 1542. Ea a fost *prima soție* a marelui prinț Vasile al III-lea al Rusiei[675].

Iar ca *Noi Sfinți Mucenici*, în locația citată[676], toți au fost martirizați în secolul al 20-lea: Sfântul Preot Vladimir, Sfântul Episcop Arcadie, Sfântul Protoiereu Alexandru din Tver, Sfântul Preot Pavel, Sfântul Ieromonah Macarie, Sfântul Preot Petru, Sfântul Preot Teodosie, Sfinții Preoți Ilie și Vladimir.

---

666 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Hunneric.
667 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Dabheog.
668 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Ado_%28bishop%29.
669 Idem: http://www.fordham.edu/halsall/basis/bede-book1.asp.
670 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Bede.
671 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Bernard_of_Vienne.
672 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Desiderius_of_Vienne.
673 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Adelaide_of_Italy.
674 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Solomonia_Saburova.
675 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Vasili_III.
676 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/December_16_%28Eastern_Orthodox_liturgics%29.

Sfântul Vladimir e martirizat în 1918 iar toți ceilalți Sfinți Mucenici ruși, pomeniți acum, au fost martirizați în anul 1937. Adică de cine altcineva au fost martirizați, decât *de comuniști*?

Sfânta Cuvioasă Sofia de Suzdal

Toți sunt pomeniți astăzi, din Răsărit și din Apus, de pretutindeni…pentru că Biserica lui Hristos *e peste tot* unde oamenii rămân *în dreapta credință* primită de la Sfinții Apostoli ai Domnului.

Așa că, în ultimele zile ale Postului Nașterii Domnului, suntem învățați *să îmbrățișăm pe toți* în rugăciunile noastre și *să ne descoperim* Sfinții Bisericii în profunzimea lor.

Să învățăm de la toți Sfinții lucruri profunde…dar și de la toți oamenii.

Să nu disprețuim *pe nimeni* atunci când vine vorba de *cunoaștere*…pentru că atunci când cineva *dorește* și *poate să ne învețe* ceva anume, ceva folositor, ne face *un bine*. Un mare bine…

Să învățăm de la Sfântul Agheu că Domnul a venit în lume ca să ne umple de pace.

Să învățăm de la Sfânta Teofana lacrimile și rugăciunea pentru oameni.

Să învățăm de la Sfântul Arhiepiscop Ado *grija* față de viețile Sfinților. Grija față de scrierea și tezaurizarea lor.

Să învățăm rolul profund al răbdării, al ascezei, al cumpătării.

Pentru că toate acestea ne vor învăța să avem evlavie, profundă evlavie în fața lui Dumnezeu…o evlavie plină de cunoașterea și simțirea Lui. Amin!

Predica zilei de 17 decembrie 2013

Iubiții mei[677],

cântările liturgice ale zilei, îl recenzează pe Sfântul Profet Daniil și sub raport hristologic cât și mariologic!

Despre hristologia sa, o cântare a zilei spune: „Cu pricepere a învățat Daniel tainele Tale, Iubitorule de oameni; că preacurata lui minte Te-a văzut pe Tine venind pe nori, ca *Fiu al omului*, și ca *Judecător* și *Împărat* al tuturor neamurilor”[678].

Iar în ceea ce privește mariologia: „Dumnezeiescul Daniel *munte* te-a zugrăvit, în chip lămurit, Fecioară, iar cinstiții Tineri, văzând văpaia răcorită, pe Cel dumnezeiesc al

[677] Scrisă în zilele de 16-17 decembrie 2013.
[678] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 232.

tău născut, cu cântări L-au lăudat, ca pe Mântuitorul și Ziditorul și Domnul”[679].

În LXX[680], cartea Sfântului Daniil are 12 capitole…iar despre *Fiul omului* [Υἱὸς ἀνθρώπου] aflăm la 7, 13.

Iar *Fiului omului*, adică lui *Hristos*, „I s-a dat Lui *stăpânirea* [ἐξουσία] și toate neamurile pământului și toată slava” [Dan. 7, 14]. Fiul le-a primit *și ca om*, pentru că Fiul, ca Dumnezeu, le avea dintotdeauna, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

De aceea, Fiul întrupat, Dumnezeu și om în același timp, este Cel care are o Împărăție ce nu se va strica [Ibidem]. Dar Împărăția nu este *numai* a Lui, a Fiului întrupat, ci și a Tatălui și a Duhului Sfânt, pentru că Împărăția este a Dumnezeului treimic.

Unde găsim însă că Maica Domnului e *un munte*?

În Dan. 2, 34, unde există expresia „λίθος ἐξ ὄρους/ piatra din munte”. Și *piatra* e *Hristos*, căci piatra *a fost tăiată fără mâini*. Adică *S-a născut mai presus de fire* din Maica Sa, din Prea Curata Fecioară Maria.

În Sfânta Icoană de deasupra, noi îl avem pe Sfântul Profet Daniil dar și pe cei trei Sfinți Tineri, care, din Dan. 1, 6, aflăm că se numeau: Ananias, Misail și Azarias.

Și cei 3 Sfinți Tineri au fost aruncați „întru mijlocul cuptorului de foc [Dan. 3, 23, Th[681]]”…dar „focul n-a ars preacuratele trupuri ale celor cucernici, că[ci] s-au adăpat cu postul cel de suflet hrănitor”[682].

Iar postul e *o apă reconfortantă* pentru om pentru că ne umple de har.

---

[679] Ibidem.

[680] A se vedea: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/27/ch/4340b407943428d8dd0875fb56fa508b/.

[681] Idem: http://www.sacred-texts.com/bib/sep/dat003.htm#023.

[682] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 229.

Și orice faptă bună, care ne umple de har, este *o adăpare/ o sorbire* a noastră din Izvorul vieții, din slava Dumnezeului treimic.

Însă nu numai cei 3 Sfinți Tineri au fost *aruncați* spre moarte…și au fost *mântuiți* de Dumnezeu, ci și Sfântul Profet Daniil.

Căci a fost aruncat *în groapa leilor*, cum vedem în Sfânta Icoană de deasupra.

Lucru precizat în Vil [Th][683] 1, 31…de unde aflăm că a stat 6 zile…alături de lei…în groapă…și ei *nu l-au mâncat*. Când acestor lei, pe fiecare zi, li se dădeau două trupuri [de oameni] și două oi [1, 32].

Și despre minunea aceasta prea mare, o altă cântare a zilei spune: „înăuntrul gropii fiind închis și leilor spre mâncare fiind dat, te-ai mântuit, Dumnezeu *acoperindu-te*, fericite”[684].

---

[683] A se vedea: http://www.sacred-texts.com/bib/sep/bet001.htm#031.

[684] *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 235.

Din Dan. [Th] 6, 20 deducem că Sfântul Daniil a stat *doar o noapte* în groapa leilor. Însă minunea e *la fel de copleşitoare*.

Căci Sfântul Profet Daniil nu *a rezistat* în faţa leilor pentru că *s-ar fi bătut* cu ei ci, aşa cum a mărturisit el însuşi: „Dumnezeul meu *a trimis* pe Îngerul Lui şi *a astupat* [ἐνέφραξεν] gurile leilor" [Dan. 6, 23, Th[685]].

Cei Trei Sfinţi Tineri au ajuns *în foc* pentru că nu au vrut *să cadă în idolatrie*.

Dar regele care *îi condamnase* la moartea prin foc, adică Nabuhodonosor[686], a văzut o vedenie şi a mărturisit ce a văzut:

„Iată, eu văd *4 bărbaţi dezlegaţi* [τέσσαρας ἄνδρας λελυμένους], umblând în mijlocul focului…şi faţa Celui de-al patrulea este [pentru] mine asemenea Fiului lui Dumnezeu [Υἱὸν Θεοῦ]" [Dan. 3, 25, MGK (ed. de aici[687], PDF, p. 1701)].

Căci *în mod minunat* au fost mântuiţi de foc…şi nu printr-un *subterfugiu uman*.

Din *Sinaxarul* zilei aflăm că Sfântul Daniil era din seminţia lui Iuda, a fost rob în Babilon de copil şi a prorocit timp de 70 de ani.

A trăit cu 460 de ani înainte de întruparea Domnului, „era uscăţiv la faţă [din cauza postului] dar foarte frumos, cu harul Celui Preaînalt"[688].

Cei Trei Sfinţi Tineri, şi ei robi în Babilon, erau din Ierusalim…iar când au fost aruncaţi în foc…*văpaia* focului s-a prefăcut în *rouă*[689].

Un alt rege babilonian…a tăiat capul Sfântului Daniil şi celor 3 Sfinţi Tineri. Însă „capetele lor s-au lipit de trupuri, iar Îngerul Domnului i-a luat şi i-a dus în muntele Gheval, unde i-a pus sub o stâncă. După 400 de ani, la

---

685 A se vedea: http://www.sacred-texts.com/bib/sep/dat006.htm#023.
686 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nabucodonosor_II.
687 Idem: http://www.ccel.org/browse/bookInfo?id=bible/gkmod.
688 *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 233.
689 Ibidem.

Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, au înviat și ei și iarăși au adormit”[690].

Tot azi sunt pomeniți 3 Sfinți Mucenici martirizați în vremea lui Iulian Apostatul: Sfinții Mucenici Patermutie, Copri și Alexandru. Și ei duceau viață sihăstrească în Egipt.

Sfântul Patermutie avea 75 de ani când a fost martirizat iar Sfântul Copri 45 de ani. Au fost puși amândoi pe un grătar înroșit în foc și nu au pățit nimic.

Au fost aruncați în foc…foc în care a intrat și Sfântul Monah Alexandru. Și pentru că au ieșit din foc mărturisindu-L pe Hristos, din porunca lui Iulian Apostatul *li s-au tăiat capetele* la toți trei.

Sfântul Mucenic Bachos din Triglia (Grecia) a fost ucis cu sabia[691]. Și el pomenit azi…

Alături de aceștia îl pomenim pe Sfântul Daniel Mărturisitorul, din secolul al 10-lea și pe Sfinții Atanasie, Nicolae și Antonie, ucenicii Sfântului Atanasie Athonitul[692], *fondatorii* Mănăstirii Vatopedu, trăitori tot în secolul al 10-lea.

Dar îi pomenim azi și pe Sfântul Maxentiolus, ucenicul Sfântului Martin de Tours, din sec. 5.

Pe Sfântul Tydecho de Wales, fratele Sfântului Cadfan[693], trăitor în secolul al 6-lea d. Hr.

Pe Sfântul Cuvios Briarch, născut în Irlanda, adormit în jurul anului 627 d. Hr.

Sfântul Rege Judicael ap Hoel[694], al Britaniei, e pomenit tot azi.

---

[690] Ibidem.

[691] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/December_17_%28Eastern_Orthodox_liturgics%29.

[692] Idem: http://www.crestinortodox.ro/pelerinaje/mormantul-sfantului-atanasie-athonitul-marea-lavra-121420.html.

[693] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cadfan.

[694] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Judicael_ap_Hoel.

Sfânta Cuvioasă Begga[695], fiica lui Pepin de Landen[696], a adormit pe 17 decembrie 693.

Sfântul Cuvios Sturm[697] a fost Apostol al Saxoniei[698] și fondatorul Mănăstirii Fulda[699], din Germania. A adormit pe 17 decembrie 779.

Sfântul Cuvios Eigil de Fulda (c.750-822) a fost *Stareț* al Mănăstirii Fulda.

Și dacă *nu ne recuperăm*, în *Sinaxare*, și pe Sfinții Apusului, de până în 1054, suntem *cu mult mai săraci* în experiență teologică și duhovnicească.

Pentru că de la fiecare Sfânt al Bisericii avem de învățat *foarte multe lucruri*…atât de *actuale* pentru noi încât nici nu putem *să le intuim*…până nu-l cunoaștem mai aprofundat.

De aceea, *a dispreţui* pe un Sfânt…*a nu dori să înveți* de la un Sfânt…înseamnă a te plasa, în mod jalnic, *împotriva* lui Dumnezeu și împotriva luminării tale.

Sfântul Nou Mucenic Nicetas de Nyssa a fost martirizat în jurul anului 1300.

În *Mineiul românesc* îl avem pomenit și pe Sfântul Cuvios Ștefan Mărturisitorul. Era un om foarte bogat, posesor al unei insule, și-a lăsat averea la copii, a devenit monah la Roma, a călătorit la Constantinopol. La Ierusalim se îmbracă în marea schimă[700] și devine *Ștefan*.

Până acum se numea *Dunale*. A suferit din partea saracinilor[701]/ mahomedanilor și a murit din cauza unei boli.

Și, iată!, că *se poate renunța* la insulă…pentru viața în Hristos, până la martiriu!

Îl avem pomenit azi și pe Sfântul Mucenic Iahu. Dar și pe Sfântul Arhiepiscop de Eghina, adormit în 1624, Sfântul Dionisios al Zakinthosului[702].

---

[695] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Begga.
[696] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Landen.
[697] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Sturm.
[698] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Saxonia.
[699] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Monastery_of_Fulda.
[700] Idem: http://ziarullumina.ro/filocalia/despre-cele-doua-schime-monahale.
[701] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saracen.
[702] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Dionysios_of_Zakynthos.

Pe Sfântul Cuvios Misail de Abalatsk îl pomenim azi, care a adormit în 1797, pe Sfântul Cuvios Mucenic Paisie, Stareț de Turnovo, martirizat în 1814, cât și pe Sfântul Mucenic Avvacum Diaconul martirizat în 1815 la Belgrad, în Serbia.

Sfântul Mucenic Serghie Preotul, din Estonia, a fost martirizat în 1918. Sfântul Mucenic Nicolae Protoiereul, din Perm, a fost martirizat în 1918. Și tot în 1918 și Sfântul Mucenic Alexandru Preotul, din Perm. În 1937 a fost martirizat Sfântul Mucenic Ioan Preotul și tot în același an și Sfântul Mucenic Petru Preotul.

Însă astăzi, cu precădere, fiind și ziua onomastică[703] a Patriarhului României, noi îl cinstim pe Sfântul Profet Daniil, care în limba ebraică înseamnă *Dumnezeu este Judecătorul meu*[704].

Daniil e numele său în greacă. În ebraică este *Daniiil*. În latină: *Danihel*. Noi, în română, l-am transliterat în ultimele ediții scripturale prin *Daniel*.

Însă, potrivit grafiei Septuagintei, *grafia ortodoxă* a numelui său e cea cu doi de i: *Daniil*.

De aceea, mâine, 18 decembrie 2013, îl vom pomeni pe Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul[705]…pentru că, grafia ortodoxă, adică grafia *Septuagintei*[706], după cum spuneam, a numelui Profetului vechitestamentar este *Daniil*.

Iar din viața Sfântului Profet Daniil vedem cu prisosință faptul că Dumnezeu a fost *Judecătorul* lui. Pentru că El l-a găsit *nevinovat* și nu a murit *mâncat* de leii înfometați…după cum tot El l-a găsit vrednic de *a profeți* cele despre Hristos dar și despre timpurile eshatologice.

---

[703] Idem: http://basilica.ro/stiri/sarbatorirea-zilei-onomastice-a-patriarhului-romaniei_12736.html.
[704] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Daniel.
[705] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniil_Sihastrul.
[706] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Septuaginta.

După cum se poate vedea în slujba zilei, toată cântările închinate Sfântului Daniil *indică* praznicul întrupării Sale, adică *au sens hristologic*.

Fără doar și poate, Sfinții autori ai cântărilor de azi, cunoșteau toată cartea Sfântului Daniil…adică și *profețiile eshatologice*. Cu toate acestea *nu au vorbit nimic* despre ele…în comparație cu teologia adventistă[707], spre exemplu, care *speculează masiv* pe tema…venirii Domnului.

Biserica ne pregătește însă *pentru praznic*, pentru trezvia praznicului, pentru bucuria lui profundă și pentru mulțumirea pe care trebuie să o aducem lui Dumnezeu pentru marea, capitala binefacere a iconomiei Sale mântuitoare cu omul și cu întreaga creație.

Pentru că a ne vedea pe noi înșine…și unii pe alții…și a ne aduce unii pe alții în fața lui Dumnezeu…e adevărata trăire ortodoxă.

Speculațiile pseudo-evlavioase, grijile răvășitoare, răfuielile noastre orgolioase cu eterodocșii nu sunt *o expresie* a bucuriei ortodoxe, a trăirii duhovnicești în și cu Dumnezeu.

Pentru că *a fi cu Dumnezeu* înseamnă *a arăta frumusețea* iubirii și a curăției vieții ortodoxe și nu *manifestări bădărane*.

De aceea, Dumnezeul nostru treimic să ne învețe pe toți să privim *tot mai profund* relațiile dintre oameni și…oamenii!

Nu e de ajuns să părem „cinstiți”, nu e de ajuns *să comunicăm*, nu e de ajuns *să ne ajutăm*…ci trebuie *să ne odihnim duhovnicește* unii pe alții, să ne *dăruim* unii altora sensurile pe care ni le-a luminat Dumnezeu, pentru ca ele să fie folositoare tuturor.

Acum, spre sfârșitul postului, m-am umplut de multă oboseală, de multă epuizare dar și de multă bucurie.

---

[707] Idem: http://www.curieruladventist.ro/articole/185-locul-profeiei-in-teologia-bisericii-adventiste-de-ziua-a-aptea.

Lucruri pe care cred că le trăiți și dumneavoastră.

Însă fără această oboseală și chinuire a trupului și a minții și a inimii noastre…care ne smeresc…nu putem *să cinstim* cu adevărat eforturile bune ale oamenilor…și nici nu putem înțelege cât de *fără sens*…e păcatul.

Pentru că asceza noastră de acum e *cu păcatul*, care *a făcut pui* în noi…care s-a înmulțit pe fiecare zi…și a devenit *obișnuință*…a devenit *robie*.

Și când ne luptăm *cu robia* din noi…ne luptăm cu propriile noastre alegeri proaste…făcute azi, ieri, acum 15 ani…acum 45 de ani…

Însă Dumnezeu *ne poate astupa* gurile patimilor din noi cu harul Său, dacă încercăm, zilnic, să luptăm cu ele duhovnicește.

Dumnezeu să ne binecuvinteze pe toți și să ne întărească în tot lucrul bun! Amin.

Predică despre *sfătuire* [18 decembrie 2013]

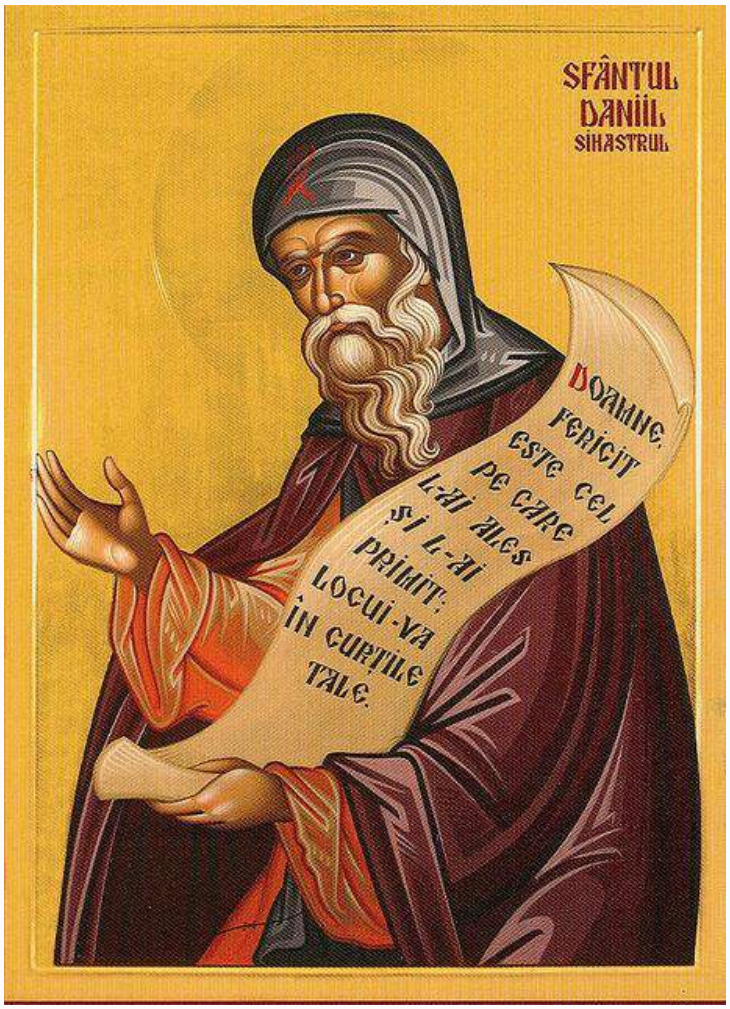

Iubiții mei[708],

dacă avem nevoie de *ceva profund* de la un preot al lui Dumnezeu, în afară de slujbele pe care le face în Biserică, atunci avem nevoie de *sfătuire*.

Avem nevoie de experiența lui profundă, care este teologică și mistică, ascetică și liturgică, existențială și personalizatoare.

Adică de sfătuire…*duhovnicească* și nu, în primul rând, psihologică, economică, financiară, maritală sau socială.

---

[708] Scrisă în ziua de 18 decembrie 2013.

Însă pentru a fi capabili de *a sfătui/ de a îndruma* profund/ abisal pe oameni, e nevoie de ceea ce, *Viața* lui, spune că avea Sfântul Daniil Sihastrul, cel pomenit azi: „cunoştea *cugetele cele ascunse* [ale oamenilor] şi *spunea multora* tainele cele viitoare, căci era *plin de darul* Duhului Sfânt”[709].

Și Sfântul Daniil avea *vederea sufletului* ca pe o harismă, datorită curățirii sale de patimi și a înaintării în sfințenie.

Căci pe măsură ce ne despătimim în mod real şi ajungem să experiem vederea lui Dumnezeu și contemplarea adâncă a făpturilor create de Dumnezeu și a dogmelor teologice, adâncul nostru și adâncul celor din fața noastră *ne devine tot mai explicit*.

Dar ne devine tot mai explicit *în comunicare* și *comuniune* cu oamenii și…spre folosul oamenilor…și nu *în mod ofensator* la adresa lor.

Acesta e motivul pentru care *întrebările* către duhovnic și *discuțiile* cu el sunt necesare, atunci când dorim *să ne cunoaștem tot mai bine* sau, mai bine zis, să Îl lăsăm pe Dumnezeu *să ne spună*, prin preot, cele ale adâncului vieții noastre.

Da, e adevărat, nu orice preot ne poate răspunde *la anumite întrebări*, care țin de o experiență profundă!

E nevoie de multă căutare…pentru a găsi oameni ai lui Dumnezeu cu multă sfințenie, care să ne răspundă la întrebări majore, copleșitoare…

Însă sunt *încredințat* de faptul, că o întrebare către un preot, în materie de viață duhovnicească, dacă e *acceptată* de acela ca o problemă care trebuie *rezolvată* cu Dumnezeu, adică *responsabil*, va aduce *o luminare anume*…în problema noastră.

Dar sfătuirea reală e *o luminare* de la Dumnezeu pentru fiecare în parte.

---

[709] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-18-cv_daniil_sihastrul.html.

Dumneavoastră veniți cu o problemă personală…care necesită *multă experiență* din partea preotului…iar el trebuie să vă spună, pe scurt, în două-trei minute, ceea ce el a acumulat în ani de viață și de citire și de înțelegere teologică.

De aceea, *sfătuirea* e ca *operația* pentru medic: trebuie să dovedești că *poți* să vindeci. E o vindecare făcută *în direct*.

Numai că vindecarea duhovnicească, făcută de Dumnezeu prin persoana preotului, arată altcumva decât operația la inimă.

Când te trezești din somnul indus…vrei să simți că totul e bine la inimă…

Însă, în viața duhovnicească, *operația pe suflet* se face fără anestezie, în stare de maximă conștiență, iar cuvintele preotului, luminate de Dumnezeu, intră *ca o sabie* în inima omului…dacă *nu sunt acceptate* și ca *o pace înțelegătoare*, plină de consecințe bucuroase, dacă accepți vindecarea lui Dumnezeu.

Pentru că, *a cunoaşte cele ascunse* ale oamenilor…înseamnă *a le vedea patimile*, păcatele, necredința, modul parșiv în care *se ascund* de oameni. A-i vedea *nud*. A-i vedea în adâncul lor, în intimitatea lor cea mai profundă…adică *așa cum sunt* ei.

Și după cum te poți *certa* cu medicul pentru că „nu vede bine" plămânul, rinichiul sau uterul tău…tot la fel te poți certa și cu omul lui Dumnezeu care *te vede*…pentru că, în adâncul tău, *nu vrei să te schimbi*.

Sfătuirea e *pentru schimbare*.

Sfătuirea duhovnicească are *scop soteriologic*.

Și tu, ca preot, trebuie să știi *ce să spui* și *cum să spui*…în așa fel încât nu numai *să-l încredințezi* pe om că *are nevoie* de asta…și asta…în mod punctual, ci și *să îl duci acolo*, în acea *stare interioară*, care e *harică*…unde el *trăiește* pașii propriei vindecări.

Iar dacă *poți să faci* asta, cu harul lui Dumnezeu, atunci omul *te va resimți* ca pe un

Părinte, ca pe un Prieten, ca pe un Confident real…pentru că tu *l-ai dus* în interiorul său…acolo unde el s-a împăcat cu Dumnezeu, a acceptat cele ale Lui…pentru că *s-a recunoscut pe el* așa cum este.

În ce constă *sfătuirea*?

În *sinceritatea extinsă*, frumoasă, principială, curată de ambele părți.

Cel credincios *îi mărturisește pe larg* viața sa preotului, cu bunele și relele ei…iar preotul *scanează*, cu harul lui Dumnezeu, problemele duhovnicești ale omului…și încearcă să construiască, dimpreună cu el, în ani de zile…*pașii îndreptării* lui.

Și în măsura în care *dorești* schimbările interioare…vin și *sfaturile* de la un om cu multă perspicacitate duhovnicească.

Însă *sfătuirea* are de-a face cu *despătimirea*.

Dacă începi *să îți vezi* patimile…dacă *te lași văzut* de oameni duhovnicești, pentru ca ei *să te ajute* în demersul tău…și *te umpli* de starea totală, deplină de pocăință, de pocăință continuă…și de rugăciune continuă, intensă, ca stare cotidiană de existență…atunci începi *drumul spre sfințenie*, la care toți suntem *chemați*.

Pentru că *sfătuirea duhovnicească* este pentru *drumul sfințeniei* și nu pentru *lucruri colaterale*!

De aceea, adesea, oamenii vor să afle de la duhovnici lucruri *colaterale*: cu cine să se căsătorească, unde să se vindece de vreo boală, cum să îi „tempereze" pe membrii familiei, cum „să se simtă" mai bine…

Adică *ne confundă* cu psihologul, cu psihiatrul, cu un medic, cu un coleg de serviciu, cu un tată, prieten, frate…

Pentru că nu îi interesează *relația reală* cu Dumnezeu și, implicit, *patimile* lor.

De aceea, imediat *sar ca arși*…când pătrunzi în sufletul lor…acolo unde ei sunt *idolatri*, unde *se închină* la o patimă sau alta…și

când le vorbești de ele…îți devin „neprieteni”, se isterizează, te neagă, te exclud…pentru că nu vor *să se vindece*…de patimile lor.

Și *limita* sfătuirii…devine astfel *limita* patimilor profunde ale omului.

Însă, pentru *binele lor real*, pentru *binele lor de perspectivă*…uneori duhovnicii *aleg* să îi enerveze rău de tot pe oameni cu *punerea în ramă* a patimile lor, chit că unii dintre ei, pentru o anume perioadă…nu vor să îi mai vadă…sau nu mai vin la Biserică.

Pentru că și medicii fac *la fel*: îi spun *verde în față* omului că *se îndreaptă spre moarte*…dacă mai bea, mai fumează…sau mai face efort excesiv.

Și, adesea, după luni, ani de reflecție…omul sfătuit *duhovnicește* asupra unui punct *nevralgic* al vieții lui…înțelege de ce „l-a urât” pe duhovnic, atunci când i-a spus patimile din el: pentru că *l-a văzut cu adevărat*…în adâncul lui…

Și pentru că omul nu a fost *în stare*…să își *accepte* propriul adevăr…a ales *să fugă* cu boala în el…

Merg pe stradă…vorbesc cu oamenii…și simt, în adâncul lor, „enervarea” față de preot. Față de „ceea ce este el”.

Lucrurile devin și mai complicate când oamenii mă cunosc…mă citesc…sunt „informați” la adresa mea.

Simpla mea *prezență* undeva…poate tăia cheful de râs…sau de distracție…poate produce panică sau enervare profundă…dezgust…sau ironie bădărană…adică violență verbală și fizică.

Pentru că atunci când *port în mine*…starea de *a fi* a preotului, adică *prezența slavei* lui Dumnezeu în mine, autoritatea duhovnicească, harismatică…mă adresez *sufletelor* oamenilor…mai înainte de *a le spune* vreun cuvânt…și ei, în adâncul lor, *simt* asta!

Iar dacă nu ești un om al lui Dumnezeu, dacă nu ești om credincios…prezența preotului

în societate este *o enervare*…și nu *o contemplație frumoasă*, o bucurie, o binecuvântare.

Însă la fel de *enervantă* e și *prezența* oricărui om *profund credincios*…în societate.

Ești acceptat ca *om „credincios”*…numai în măsura în care nu arăți că ești *un om cu principii* și cu *viață duhovnicească*.

Pentru că atunci când devii *o personalitate teologică* printre oameni…ei te vor exclude/ minimaliza/ ironiza…tocmai pentru că ești un om, care, prin simpla sa prezență, nu este de acord cu viața laxă, la întâmplare, cu „aranjamentele” de tot felul, cu compromisurile depersonalizante, cu trocurile jegoase.

De unde înțelegem că sfătuirea duhovnicească *împarte* oamenii în două…chiar dacă există și categoria relativiștilor, care împăunează albul cu negru.

Pentru că *a începe să mergi* pe calea duhovnicească…înseamnă a deveni *altfel* decât lumea…iar *altfel decât lumea* e numai…*împreună cu Dumnezeu*.

Și când începem *să trăim* cu Dumnezeu…trebuie să învățăm *limbajul dublu* al vieții sociale. Care, pentru mulți creștini ortodocși, e o mare problemă *nerezolvată*…de unde extremismele diverse.

Pentru că una trebuie *să vorbim* în societate…accesând problematici mai mult sau mai puțin de fond…și altcineva suntem noi în adâncul nostru.

Mai concret: una trebuie să faci la serviciu, ca jurist, medic, polițist, vânzător, frizer ortodox…și subiectele de discuție cu oamenii sunt cele *cu suportabilitate largă*…și altele sunt probleme reale, de adâncime ale vieții noastre. Adică cele care ne interesează cu adevărat.

Probleme pe care, uneori, *nu avem cu cine* să le discutăm în familie, între rude…între

prieteni…ci avem doar câțiva oameni duhovnicești cu care le discutăm.

Așa că există o sfătuire *cu orice preot* în materie de viață duhovnicească…și una punctuală, mult mai *specializată*, cu preoți și monahi și mireni cu *o mare viață duhovnicească*.

Până ajungem *să-i cunoaștem* pe cei *mari* ai Ortodoxiei…trebuie să apelăm *la orice preot ortodox*…când avem o problemă interioară.

Și în măsura în care suntem *cinstiți* cu acel preot și cu Dumnezeu…vom primi *o luminare* asupra problemei noastre.

Un sfat care *să ne indice* direcția.

Așadar, iubiți confrați, să ne lăsăm sfătuiți de Dumnezeu prin Sfinții Lui!

Să ne lăsăm conduși spre noi înșine…și să ne renovăm continuu interiorul nostru, modul în care ne raportăm la Dumnezeu, la oameni și la întreaga creație.

Iar în măsura în care *ne simțim împliniți* în ceea ce facem…e semn că pe atât *am ieșit* dintr-o închinare idolatră în fața patimilor noastre și le-am găsit ca lucruri *de rușine* ale noastre și le-am spovedit și luptăm continuu împotriva lor.

Să ne schimbăm continuu…prin luminările lui Dumnezeu, Cel care ne bucură și ne umple de viață pe noi toți! Amin.

Predică despre *colindele* Nașterii Domnului [21 decembrie 2013]

Iubiții mei[710],

a colinda înseamnă *a propovădui* nașterea Fiului lui Dumnezeu din Fecioară!

A colinda înseamnă *a vorbi teologic*, frumos, cuvios, bisericește.

De aceea, colindatul este *o lucrare bisericească*, pe care o începe preotul, prin mergerea cu Sfânta Icoană și prin cântarea troparului praznicului și e continuată de copii și de tineri, prin aceea că fac din colind *o bucurie de sărbătoare*.

Și pentru că ele, colindele, sunt o *vestire teologică bucuroasă*, care aduce *bucurie* oamenilor, noi trebuie *să le aprofundăm* înțelesul lor teologic.

„Vestea minunată” vizează *o persoană* și nu *un lucru*!

De aceea *Cadoul nostru* este o persoană…și nu un obiect.

Cadoul nostru e *Fiul lui Dumnezeu întrupat* din Pururea Fecioară Maria.

---

[710] Scrisă în ziua de 21 decembrie 2013, zi de sâmbătă.

Astfel, faptul minunat e acela, că Cel ce s-a născut în Vitleem e „Cel făr' de-nceput"[711].

Cel născut e *veşnic* după dumnezeirea Lui, dar acum, în timp, Se naște și ca om, fiind Dumnezeu și om.

Pentru că în ed. BOR 1988, la Mt. 2, 1 avem *Betleem*[712] ca localitate *a naşterii* lui Hristos, de aceea, pentru unii…*Vitleem* pare „o formă arhaică"…un fel de „greșeală de tipar" a colindului citat.

Însă *Vitleem* e *transliterarea exactă* a ediției grecești și nu „o greșeală". A se vedea Mt. 2, 1, GNT[713] și NA 28[714].

Și naşterea Lui s-a petrecut nu *oricum* ci *aşa „cum au spus* Prorocii"[715].

Același colind citat [adică *O, ce veste minunată!*] ne spune că Mesia [*Maşiah*[716] în ebraică], adică Iisus Hristos, Domnul nostru, S-a născut „într-un mic sălaş" de lângă orașul Vitleem[717].

Din Lc. 2, 4, GNT, aflăm că Domnul S-a născut *în Vitleem* iar din Lc. 2, 7 că Prea Curata Stăpână „a născut pe Fiul ei, Cel Întâi-născut/ Unul-născut, şi L-a înfăşat pe El şi L-a pus pe El în *iesle* [φάτνῃ], fiindcă nu [mai] era lor loc în *găzduire* [καταλύματι]". *Catalima* fiind *camera de oaspeți* sau o cameră la han…

În colindul *Nouă azi ne-a răsărit*, naşterea Fiului din Fecioară e *o răsărire* a Lui din Fecioară[718], pentru că naşterea Lui e *suprafirească*.

---

[711] *Cântările Sfintei Liturghii, colinde și alte cântări bisericești*, ed. revăzută și adăugită, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1999, p. 339.
[712] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Betleem.
[713] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/greek-new-testament-ubs-gnt/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/50/20001/29999/ch/843031c6a6f82fe2bd545c48f78aaae2/.
[714] Idem: http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/novum-testamentum-graece-na-28/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/50/20001/29999/ch/843031c6a6f82fe2bd545c48f78aaae2/.
[715] *Cântările...*, ed. cit., p. 339.
[716] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Messiah.
[717] *Cântările...*, ed. cit., p. 339.
[718] Idem, p. 340.

Și El, Domnul Iisus Hristos, este „Mesia Cel mult dorit”[719], pentru că El este Cel prezis la Fac. 49, 10[720].

Hristos *S-a născut* din Fecioară…Și pentru ca să ne sublinieze că e *om*, colindul ne spune: „și cu lapte S-a crescut…în scutece S-a-nfășat…și în brațe S-a purtat”[721].

De unde copiii noștri învață, de la începutul vieții lor, că *a fi copil* înseamnă *a fi protejat*, a fi iubit, a fi crescut cu atenție. Pentru că viața omului e *fragilă* și el are nevoie de multă atenție, de multă iubire, pentru ca să crească și să se împlinească bisericește.

Însă întruparea Cuvântului e *o smerire* a Lui, pentru ca *să ne mântuiască* pe noi[722].

La Filip. 2, 7, Sfântul Pavel numește *smerirea* Lui pentru noi…*deșertare de Sine* și *luare a chipului de rob*.

Într-o cântare a praznicului, întruparea Lui e *o plecare* a cerurilor și *o pogorâre* a Lui în pântecele/ uterul Fecioarei[723].

În *Steaua sus răsare* se vorbește despre *steaua* [ἀστήρ], care i-a călăuzit pe Magi spre Ierosolima și Vitleem. Și despre care vorbește Mt. 2, 1-10.

Care „stea” era *un Înger al Domnului*, potrivit erminiei/ comentariului Sfântului Ioan Gură de Aur…și care „a venit [și] a stat deasupra, [acolo] unde era Pruncul” [Mt. 2, 9]. Pentru că numai *o ființă rațională* se deplasează în acest fel…

Magii „merg după rază [după *raza stelei* minunate, care era *un Înger* n.n.]/ pe Hristos să-L vază”[724]. Și Îl găsesc, după cum ne confirmă

---

[719] Ibidem.

[720] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/09/11/cine-este-asteptarea-neamurilor-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B4%CE%BF%CE%BA%CE%B9%CE%B1-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CF%89%CE%BD-locul-profetic-de-la-fac-49-10/.

[721] *Cântările...*, ed. cit., p. 341.

[722] Ibidem.

[723] *Mineiul pe decembrie*, ed. BOR 1991, p. 383.

[724] *Cântările...*, ed. cit., p. 341.

Mt. 2, 11, și I-au adus Lui *daruri* [δῶρα]: aur [χρυσὸν], tămâie [λίβανον] și smirnă [σμύρναν], *cf*. GNT.

Văzându-L pe Domnul, magii au devenit *Evanghelişti* ai Lui, pentru că „au luat fiecare/ bucurie mare”[725] și L-au vestit pe El pe unde au mers.

Fapt pentru care, colindătorii, ne doresc și nouă, să trăim bucuria magilor când L-au cunoscut pe Domnul, „de la tinerețe și pân’ la bătrânețe”[726].

Pentru că viața ortodoxă, în adâncul ei, așa este: *o bucurie mistică*, tainică, duhovnicească, pentru că e *bucuria veșnică* a Dumnezeului treimic.

Căci Domnul nu ne dă o bucurie *telurică*, trecătoare, un cadou perisabil…ci *ni Se dă pe Sine*, pentru veșnicie, pentru o reală și profundă relație îndumnezeitoare cu Sine.

Magii sunt *cei trei crai* de la răsărit.

Ei au fost *călăuziți* de stea la Ierusalim…și când au ajuns în Ierusalim, steaua li s-a ascuns…și au început *să întrebe* unde S-a născut Hristos[727]. Lucru pe care ni-l certifică Mt. 2, 1-8.

Însă, dacă în Mt. 2, 6 ni se spune că au aflat orașul…adică Vitleemul, unde S-a născut Mesia, din profeția Sfântului Miheias, din Mt. 2, 9 aflăm că steaua *i-a condus* la Domnul.

De unde înțelegem că nu e de ajuns *să știm Scripturile pe de rost* pentru ca *să trăim ortodox*, ci avem nevoie continuu de *luminarea lui Dumnezeu*, ca să înțelegem *ce vrea Dumnezeu* de la noi.

Adică, în viața ortodoxă, citirea teologică *se combină* cu experiența duhovnicească și cu luminarea lui Dumnezeu. Când toate sunt împreună, atunci suntem *conduși* de Dumnezeu pe calea Lui, pentru că *simțim din plin* că *suntem împreună* cu El.

---

[725] Ibidem.
[726] Ibidem.
[727] Idem, p. 342-343.

Colindătorii vin noaptea…pentru ca *să ni-L aducă* pe Dumnezeu[728]. Pentru că ei vor să ne găsească *treji*, să ne găsească în rugăciune…în așteptare cuvioasă.

Iar „zorile dalbe", dimineţile curate, sunt dimineţile cu nopţi în care am fost în rugăciune, în cugetare teologică.

Pentru că asta *cere* Dumnezeu de la noi: *curăţie frumoasă*.

Lc. 2, 8-18 amintește despre păstorii, care erau pe câmp cu oile lor și Îngerul Domnului le-a vestit că *li s-a născut* lor *Mântuitor* [Σωτὴρ/ Sotir].

În colindul *Trei păstori*[729] se face aluzie la acești păstori despre care vorbește Sfântul Luca.

Iar „cununa" adusă lui Hristos înseamnă *toată viaţa noastră frumoasă*, care s-a născut *din credinţa* în El și *cu ajutorul* Lui.

Pentru că nu e de ajuns doar *să crezi* în Hristos…ci trebuie să arăţi *cât de prezent* și *de frumos* este El întru tine. Ce *te îndeamnă* să faci…și *ce faci tu împreună* cu Domnul tău.

Mesia are „chip luminos"[730], pentru că e plin de slava Lui. Și dacă simţim slava Lui în noi, aceasta ne face să fim doxologici, să fim plini de bucurie.

„Cerul arde luminos" unde Dumnezeu Se revelează oamenilor. Și „toate stelele saltă"[731], se bucură, pentru că se minunează întreaga creaţie de iubirea lui Dumnezeu pentru oameni.

Pentru că naşterea Lui din Fecioară este *un act de absolută iubire* și *delicateţe* faţă de om, din care învăţăm că toţi oamenii sunt *iubirea* lui Dumnezeu cea mare. Și acesta e motivul pentru care, atunci când e *praznic*, creștinul e rugat *să fie bun* cu semenii săi pe cât e *de voios*[732].

---

[728] *Cântările...*, ed. cit., p. 343.

[729] A se vedea: http://crestinortodox.wikia.com/wiki/Trei_p%C4%83stori.

[730] Idem: http://www.doxologia.ro/traditii/colinde/astazi-s-nascut-hristos.

[731] Idem: http://ro.wikisource.org/wiki/M%C4%83rire-ntru_cele-nalte.

[732] Idem: http://www.crestinortodox.ro/colinde-versuri/cantec-craciun-127540.html.

Dar nu cu „bunătate” publicitară, nu cu „bunătate” atent înrămată…ci cu bunătate *din toată inima*, directă, fără prea multe *introduceri*…

Așadar, iubiții mei, când colindăm să fim *ortodocși*!

Adică să vestim *cu multă seriozitate* teologia acestui mare praznic al Bisericii, pentru ca Domnul să fie lăudat și cinstit cum se cuvine.

Căci a Lui e slava, cinstea și închinăciunea, împreună și a Tatălui și a Duhului Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Bibliografie

(în ordinea apariției textuale)

Bible Works 7
(http://www.bibleworks.com/)

GNT = Friberg NT

LXX = Septuaginta, ed. A. Rahlfs

MKG = Modern Greek Bible

GOC = Greek Orthodox Church NT

VUL = Latin Vulgate

WTT = BHS Hebrew Old Testament (4th ed)

KJV = King James (1611/ 1769)

GNV = Geneva Bible (1599)

LUO = Luther Bibel (1912)

LSG = French Louis Segond (1910)

LND = La Nuova Diodati (1991)

Triodul, ed. BOR 2000.

http://amintiri-tarzii.blogspot.ro/2012/09/pelerinaj-manastirile-moldovita-putna.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Messiah

http://amirav.wordpress.com/pelerin/samaria-shomron-%D7%A9%D7%95%D7%9E%D7%A8%D7%95%D7%9F%E2%80%8E/

http://en.wikipedia.org/wiki/Kassia

Penticostar, ed. BOR 1999.

Penticostarion, ed. online, *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/Pascha.uni.htm.

Penticostarion, ed. gr., *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/p16.uni.htm.

Penticostarion, ed. gr., *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/Thomas.uni.htm.

Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Ed. IBMBOR, București, 2005.

Penticostarion, ed. gr., *cf.* http://analogion.gr/glt/texts/Pen/p65.uni.htm.

Conciliorum Oecumenicorum Decreta, ed. Alberigo, Bologna, 1972.

http://dexonline.ro/definitie/eugenia

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustin_P%C3%A2rvu

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/14/predica-la-duminica-a-7-a-dupa-pasti-2013/

http://en.wikipedia.org/wiki/Valentinian_III

http://ro.orthodoxwiki.org/Marcian_%28%C3%AEmp%C4%83rat%29

http://ro.orthodoxwiki.org/Calcedon

http://en.wikipedia.org/wiki/Enoch_%28ancestor_of_Noah%29

Mineiul pe august, ed. BOR 1894.

http://epitafuri.com/prahova/ploiesti/cimitirul-mihai-bravu/epitaf-69.html
http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-13-cv_maxim_cavsocalivitul.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Panagia_Portaitissa

Mineiul pe septembrie, ed. BOR 1984.

Liturghier, ed. BOR 2012.

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Passion_of_the_Christ

http://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8En%C4%83l%C8%9Barea_Sfintei_Cruci

http://www.ziartarguneamt.ro/intru-aceasta-vei-birui-inaltarea-sfintei-cruci

Arhieraticon, ed. BOR 1993.

http://ziarullumina.ro/sites/default/files/articol/2013-04/scara-raiului.jpg

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/03/receptarea-operei-parintelui-dumitru-staniloae-astazi-3-octombrie-2013/

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/04/receptarea-operei-parintelui-dumitru-staniloae-astazi-4-octombrie-2013/

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/05/pomenirea-parintelui-dumitru-staniloae-la-

20-de-ani-de-la-adormirea-sa-5-octombrie-2013/

http://www.doxologia.ro/viata-sfant/viata-sfantului-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir

Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati, *Taina veacurilor. Unirea timpului cu eternitatea în rugăciunile Bisericii*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 518 p.

https://archive.org/details/SfantulDionisieAreopagitulDespreIerarhiaCereasca2010

Mineiul pe noiembrie, ed. BOR 1927.

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/11/13/bunica-floarea-piciorus-10-noiembie-2012-inainte-de-ingropare/

http://www.sfminavergu.ro/index.html

http://www.doxologia.ro/viata-sfant/viata-sfantului-mare-mucenic-mina

http://www.ioanguradeaur.ro/sfinte-moaste/

http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_30_0345-0407-_Iohannes_Chrysostomus,_Sanctus.html

http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Gur%C4%83_de_Aur

https://archive.org/details/SfantulGrigorieAPalamaDespreRugaciuneSiVedereDumnezeiasca2008

http://www.teologiepentruazi.ro/cv-pr-prof-acad-dr-dumitru-staniloae/

http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Palama

http://ro.wikipedia.org/wiki/Toma_de_Aquino

http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/product&path=36&product_id=72

http://sfintiromani.mmb.ro/?sf=9

Dr. Dan Zamfirescu, *Paisianismul, un moment românesc în istoria spiritualităţii europene*, Ed. Roza Vânturilor, Bucureşti, 1996.

http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_de_la_Neam%C8%9B

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-16-sf_evanghelist_matei.html

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsiun/06-29-sf_ap_petru.html.

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-16-sf_evanghelist_matei.html

http://hrana-vie.blogspot.ro/2011/04/comorile-crestinatatii-din-orasul-trier.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Platon

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-18-sf_platon.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Ancyra

http://ro.wikipedia.org/wiki/Galatia

http://ro.wikipedia.org/wiki/Mausoleul_lui_Lenin

http://ro.wikipedia.org/wiki/Mumie

http://full-of-grace-and-truth.blogspot.ro/2009/11/st-plato-great-martyr-of-ancyra.html

http://oca.org/saints/lives/2013/07/16/102038-martyr-antiochus-the-physician-of-sebaste

http://en.wikipedia.org/wiki/Obadiah

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-19-sf_prooroc_avdie.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Shechem

http://oca.org/saints/lives/2013/11/19/103326-prophet-obadiah-abdias

http://ro.wikipedia.org/wiki/Sion

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_Patriarhilor_Ecumenici_ai_Constantinopolului

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-20-sf_proclu.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Cizic

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantinopol

http://ro.orthodoxwiki.org/Proclu_al_Constantinopolului

http://graeca.patristica.net/#t065

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/

http://www.librariasophia.ro/carti-omilii-la--na%C5%9Fterea--domnului-sf%C3%A2ntul--proclu--al--constantinopolului-so-3378.html

http://ziarullumina.ro/patristica/invatatura-corecta-despre-maica-domnului

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsian/01-27-aducerea_moastelor_sf_ioan_gura_de_aur.html

http://ziarullumina.ro/patristica/invatatura-corecta-despre-maica-domnului

Mineiul pe noiembrie, ed. BOR 1927.

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-21-intrarea_maicii_domnului_in_biserica.html

http://en.wikipedia.org/wiki/File:ApseMosaic.right.jpg

http://en.wikipedia.org/wiki/Santa_Cecilia_in_Trastevere

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cecilia

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-22-sf_cecilia.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_papilor

http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Urban_I

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cecilia

http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Severus

http://ro.wikipedia.org/wiki/Pas%C4%83rea_Phoenix

http://ro.wikipedia.org/wiki/Zeus

https://www.google.ro/search?q=Saint+Cecilia&client=firefox-a&hs=C5R&rls=org.mozilla:ro:official&channel=rcs&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=M9GNUsXkFYXCswbt5YGYCg&ved=0CD8QsAQ&biw=1152&bih=541

http://photistos.wordpress.com/tag/st-cecilia/

http://jpkaestnr.tripod.com/id6.html

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-23-sf_amfilohie.html

http://www.saint.gr/3075/saint.aspx

http://en.wikipedia.org/wiki/Amphilochius_of_Iconium

http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Teologul

http://en.wikipedia.org/wiki/Libanius

http://en.wikipedia.org/wiki/Iconium

http://en.wikipedia.org/wiki/Jerome

http://ro.wikipedia.org/wiki/Valentinian_I

http://ro.wikipedia.org/wiki/Valens

http://ro.orthodoxwiki.org/Teodosie_cel_Mare_%28%C3%AEmp%C4%83rat%29

http://ro.orthodoxwiki.org/Arcadie

http://ro.wikipedia.org/wiki/Honorius

http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria

http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/eunomiu-85239.html

http://ro.orthodoxwiki.org/Macedonie_I_al_Constantinopolului

http://en.wikipedia.org/wiki/Messalians

http://graeca.patristica.net/#t039

http://ro.orthodoxwiki.org/Didim_cel_Orb

http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther

http://ro.wikipedia.org/wiki/Decius

http://ro.wikipedia.org/wiki/Valerian

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Mercurius

http://en.wikipedia.org/wiki/Cappadocia.

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-25-sf_mercurie.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Artemis

http://www.crestinortodox.ro/reportaj/pe-urmele-sfantului-mare-mucenic-mercurie-cairo-72398.html

http://basilica.ro/stiri/pomenirea-sfantului-mare-mucenic-mercurie_1276.html

http://www.doxologia.ro/imagine/moastele-sfantului-mare-mucenic-mercurie

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-27-cv_grigorie_sinaitul.html

http://www.arhiva-ortodoxa.info/test/autoindex2/index.php?url=4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28Filocalia%29%20Omul%20se%20poate%20curati%2C%20lumina%20si%20desavarsi%20%2807%29.pdf&zone=4

FR, vol. 7, ed. 1977.

http://orthodoxwiki.org/John_Meyendorff

http://www.crestinortodox.ro/biserica-lume/manastirea-paroria-137537.html

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html

http://www.crestinortodox.ro/istoria-bisericii/istoria-bisericii-primele-trei-secole/ereziile-iudaizante-70586.html

http://www.teologiepentruazi.ro/2007/06/27/simon-magul-si-satana-la-sfantul-ioan-gura-de-aur-si-sfantul-amfilohie-de-iconium/

http://en.wikipedia.org/wiki/Menander_%28gnostic%29

http://ro.wikipedia.org/wiki/Marcion

http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/cerint-84985.html

http://fr.wikipedia.org/wiki/Carpocrate

http://ro.wikipedia.org/wiki/Montanism

http://www.crestinortodox.ro/dictionar-religios/sabelie-86260.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria

http://www.revistateologica.ro/articol.php?r=76&a=4700

http://ro.orthodoxwiki.org/Macedonie_I_al_Constantinopolului

http://ro.wikipedia.org/wiki/Nestorie

http://ro.wikipedia.org/wiki/Origene

http://en.wikipedia.org/wiki/Julian_of_Halicarnassus

http://ro.wikipedia.org/wiki/Mahomed

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-28-cv_stefan_cel_nou.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iconoclasm

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_al_V-lea

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsnov/11-29-cv_acachie_ascultatorul.html

http://www.arhiva-ortodoxa.info/test/autoindex2/index.php?url=4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28Filocalia%29%20Omul%20se%20poate%20curati%2C%20lumina%20si%20desavarsi%20%2809%29.pdf&zone=4

http://ro.wikipedia.org/wiki/Etiopia

http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius

http://ro.wikipedia.org/wiki/Tir,_Liban

http://en.wikipedia.org/wiki/Axum

http://ro.wikipedia.org/wiki/Organiza%C8%9Bia_Na%C8%9Biunilor_Unite_pentru_Educa%C8%9Bie,_%C8%98tiin%C8%9B%C4%83_%C8%99i_Cultur%C4%83

http://en.wikipedia.org/wiki/Axum

http://en.wikipedia.org/wiki/Frumentius

http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_0295-0373__Athanasius__Apologia_ad_Constantium__EN.doc.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Ezana_of_Axum

http://en.wikipedia.org/wiki/Axum

http://en.wikipedia.org/wiki/Constantius_II

http://christianbookshelf.org/athanasius/select_works_and_letters_or_athanasius/31_letter_of_constantius_to.htm

http://en.wikipedia.org/wiki/Theophilos_the_Indian

http://www.kidusmichael.com/Ethiopian Christianity.htm

http://ro.orthodoxwiki.org/Constantin_cel_Mare

https://archive.org/details/martyrologiumrom00cath

Calendar creștin-ortodox 2013

http://ro.orthodoxwiki.org/Marea_Schism%C4%83

http://ro.wikipedia.org/wiki/Monofizism

http://ro.orthodoxwiki.org/Nestorianism

http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=6286

http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Ortodox%C4%83_Etiopian%C4%83

http://pemptousia.com/2012/11/30-november-saint-frumentios/

http://www.rc.net/africa/catholicafrica/saints.htm

http://www.rcan.org/index.cfm?fuseaction=feature.display&feature_id=579

https://oca.org/saints/all-lives/2006/11/30

http://basilica.ro/stiri/sfantul-apostol-andrei-cel-ntai-chemat-ocrotitorul-romaniei_12213.html

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-01-sf_prooroc_naum.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Ninive

http://www.academic-bible.com/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/

http://dexonline.ro/definitie/concenire/paradigma

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/

http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/EmilianCornitescu.html

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/35/ch/d14e8002d6b0b33829411cf814fbac1a/

Mineiul pe decembrie, ed. BOR 1991.

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/11/30/predica-la-pomenirea-sfantului-profet-naum-1-decembrie-2013/

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-02-sf_prooroc_avacum.html

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/biblia-sacra-vulgata/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/biblia-hebraica-stuttgartensia-bhs/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/36/ch/b5d7b664d4b1225caaf919327912b3bc/

http://en.wikipedia.org/wiki/Zephaniah

http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Damaschin

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-04-sf_varvara.html

http://www.youtube.com/watch?v=qMUhoGoU2hk

http://www.itpbucuresti.ro/media/facultate/cv%20liste%20lucrari/CV%20Emanuel%20Contac.pdf

http://www.emanuel.ro/ro.academic.faculty.cruceru

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-06-sf_nicolae.html

http://teologiapatristica.plgo.org/?page_id=49

http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2010Ianuarie/Zara%20Stefan%20-%20Doctrina%20Teologica%20si%20Pastorala%20a%20Sfantului%20Ambrozie,%20Episcopul%20Mediolanului/DOCTRINA%20TEOLOGIC%C4%82%20%C5%9EI%20PASTORAL%C4%82%20rezumat.pdf

http://it.wikipedia.org/wiki/Basilica_di_Sant%27Ambrogio

http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_40_0339-0397-_Ambrosius_Mediolanensis,_Sanctus.html

https://archive.org/details/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti

http://www.scribd.com/doc/131945313/PSB-52-Sf-Ambrozie-al-Milanului-Scrieri-partea-I

https://archive.org/stream/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti/53SfAmbrozie-ScrieriIi#page/n1/mode/2up

http://en.wikipedia.org/wiki/Corpus_Scriptorum_Ecclesiasticorum_Latinorum

http://en.wikipedia.org/wiki/Austrian_Academy_of_Sciences

http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Ic%C4%83_Jr.

http://www.librarie.net/autor/37601/adrian-tanasescu-vlas

http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/category&path=36&page=1

https://archive.org/stream/Psb-ColectiaParintiSiScriitoriBisericesti/53SfAmbrozie-ScrieriIi#page/n311/mode/2up

http://ziarullumina.ro/calendarul-zilei/sfanta-mucenica-filofteia-de-la-curtea-de-arges-sfantul-ierarh-ambrozie-episcopul

Acatistier, tipărit cu binecuvântarea PS Iustinian, Ep. al Maramureșului și Sătmarului, ed. recentă, fără an de apariție, tipar executat la Galați.

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/06/predica-la-pomenirea-sfintei-mucenite-filoteeafilofteia-7-decembrie-2010/

http://ro.wikipedia.org/wiki/Spa%C8%9Biul_Schengen

http://ro.wikipedia.org/wiki/Augustin_de_Hipona.

http://www.calendar-ortodox.ro/luna/mai/mai04.htm

http://en.wikipedia.org/wiki/Trier

http://en.wikipedia.org/wiki/Milan

http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_0339-0397__Ambrosius__De_Virginitate_Liber_Unus__MLT.pdf.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Ambrose

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-07-sf_filoteia.html

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-07-sf_ambrozie.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patapios

http://orthodoxwiki.org/Monastery_of_St_Patapios_%28Loutraki,_Greece%29

http://ro.wikipedia.org/wiki/Teba,_Egipt

http://en.wikipedia.org/wiki/Blachernae

http://en.wikipedia.org/wiki/Loutraki

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostol

http://it.wikipedia.org/wiki/Colofone

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Sostene

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/novum-testamentum-graece-na-28/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/54/180001/189999/ch/8807f2b614f4e2d26fce6c7f8e05d4dd/

http://orthodoxwiki.org/Apostle_Apollo

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Chifa

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Tihic

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Epafrodit

http://orthodoxwiki.org/Apostle_Caesar

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Onisifor

http://en.wikipedia.org/wiki/Parium

http://en.wikipedia.org/wiki/Hellespontus

http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Onisifor

http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie08.htm

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-08-cv_patapie.html

http://ro.wiktionary.org/wiki/hidropizie.

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_archbishops_of_Cyprus

http://en.wikipedia.org/wiki/Barnabas

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustinian_I_%28cel_Mare%29

http://full-of-grace-and-truth.blogspot.ro/2012/12/st-parthenios-of-chios-1883.html

http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103495-venerable-cyril-the-abbot-of-chelma-hill

http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103503-62-martyred-priests-of-africa-martyred-by-the-arians

http://en.wikipedia.org/wiki/Zeno_%28emperor%29

http://oca.org/saints/lives/2013/12/08/103505-martyr-anthusa-at-rome

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/greek-new-testament-ubs-gnt/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/59/60001/69999/ch/1039632fba4e08e351912ae64c0666fe/

http://paginiortodoxe.tripod.com/vssep/09-09-sf_parinti_ioachim_si_ana.html

http://www.sfatulmedicului.ro/arhiva_medicala/zigot

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-09-cv_stefan_cel_stralucit.html

http://www.crestinortodox.ro/religie/moastele-sfintei-ana-bunica-hristos-121532.html

http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie09.htm

http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/103509-st-stephen-the-ldquonew-lightrdquo-of-constantinople

http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/103510-icon-of-the-mother-of-god-ldquothe-unexpected-joyrdquo

http://oca.org/saints/lives/2013/12/09/108031-hieromonk-anthimus-the-athonite-ldquofool-for-christrdquo

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-11-cv_daniil_stilpnicul.html

http://oca.org/saints/lives/2013/12/11/103525-venerable-luke-the-new-stylite-of-chalcedon

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/09/17/o-introducere-in-istoria-si-viata-sfintilor-stalpnici/

http://www.fordham.edu/halsall/basis/dan-stylite.asp

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/12/09/predica-despre-nasterea-ca-dar-de-la-dumnezeu-9-decembrie-2013/

http://en.wikipedia.org/wiki/Samosata

http://www.calendar-ortodox.ro/luna/decembrie/decembrie11.htm

http://oca.org/saints/lives/2013/12/11/103521-venerable-nikon-the-dry-of-the-kiev-near-caves

http://en.wikipedia.org/wiki/Corfu

http://ro.orthodoxwiki.org/Spiridon_al_Trimitundei

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Spyridon

http://www.doxologia.ro/vietile-sfintilor/sinaxar/viata-sfantului-ierarh-spiridon-episcopul-trimitundei

http://en.wikipedia.org/wiki/Askeia

http://en.wikipedia.org/wiki/Trimythous

http://oca.org/saints/lives/2013/12/12/103526-st-spyridon-the-wonderworker-and-bishop-of-tremithus

http://ro.wikipedia.org/wiki/Salamina

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-12-sf_spiridon.html

http://www.basilica.ro/stiri/patriarhul-romaniei-la-biserica-isf-spiridoni-nou_12678.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Spyridon

http://en.wikipedia.org/wiki/Arius

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandria,_Egipt

http://oca.org/saints/lives/2013/12/12/103526-st-spyridon-the-wonderworker-and-bishop-of-tremithus.

http://commons.orthodoxwiki.org/images/thumb/d/d2/Spyridon_slippers.jpg/300px-Spyridon_slippers.jpg

http://www.basilica.ro/stiri/patriarhul-romaniei-la-biserica-isf-spiridoni-nou_12678.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Contele_Dracula

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vampir_%28mitologie%29

http://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian

http://ro.wikipedia.org/wiki/Maximian

http://ro.orthodoxwiki.org/Irina_%C3%8Emp%C4%83r%C4%83teasa

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-15-sf_stefan_marturisitorul.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_al_III-lea_Isauricul

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-15-sf_stefan_marturisitorul.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Eu_nu_strivesc_corola_de_minuni_a_lumii

http://ro.wikipedia.org/wiki/Darius_I

http://ro.wikipedia.org/wiki/Carinus

http://ro.wikipedia.org/wiki/Diocle%C8%9Bian

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-16-sf_teofana_imparateasa.html

http://en.wikipedia.org/wiki/December_16_%28Eastern_Orthodox_liturgics%29

http://en.wikipedia.org/wiki/Theophania_of_Byzantium

http://en.wikipedia.org/wiki/Leo_VI_the_Wise

http://en.wikipedia.org/wiki/Modestus_of_Jerusalem

http://en.wikipedia.org/wiki/Patriarch_Nicholas_II_of_Constantinople

http://en.wikipedia.org/wiki/Hunneric

http://en.wikipedia.org/wiki/Dabheog

http://en.wikipedia.org/wiki/Ado_%28bishop%29

http://www.fordham.edu/halsall/basis/bede-book1.asp.

http://en.wikipedia.org/wiki/Bede

http://en.wikipedia.org/wiki/Bernard_of_Vienne

http://en.wikipedia.org/wiki/Desiderius_of_Vienne

http://en.wikipedia.org/wiki/Adelaide_of_Italy

http://en.wikipedia.org/wiki/Solomonia_Saburova

http://en.wikipedia.org/wiki/Vasili_III.

http://en.wikipedia.org/wiki/December_16_%28Eastern_Orthodox_liturgics%29

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/septuagint-lxx/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/27/ch/4340b407943428d8dd0875fb56fa508b/

http://www.sacred-texts.com/bib/sep/dat003.htm#023

http://www.sacred-texts.com/bib/sep/bet001.htm#031

http://ro.wikipedia.org/wiki/Nabucodonosor_II

http://www.ccel.org/browse/bookInfo?id=bible/gkmod

http://www.crestinortodox.ro/pelerinaje/mormantul-sfantului-atanasie-athonitul-marea-lavra-121420.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Cadfan

http://en.wikipedia.org/wiki/Judicael_ap_Hoel

http://en.wikipedia.org/wiki/Begga

http://ro.wikipedia.org/wiki/Landen

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Sturm

http://ro.wikipedia.org/wiki/Saxonia

http://en.wikipedia.org/wiki/Monastery_of_Fulda

http://ziarullumina.ro/filocalia/despre-cele-doua-schime-monahale

http://en.wikipedia.org/wiki/Saracen

http://en.wikipedia.org/wiki/Dionysios_of_Zakynthos

http://basilica.ro/stiri/sarbatorirea-zilei-onomastice-a-patriarhului-romaniei_12736.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Daniel

http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniil_Sihastrul

http://ro.wikipedia.org/wiki/Septuaginta

http://www.curieruladventist.ro/articole/185-locul-profeiei-in-teologia-bisericii-adventiste-de-ziua-a-aptea

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-18-cv_daniil_sihastrul.html

Cântările Sfintei Liturghii, colinde și alte cântări bisericești, ed. revăzută și adăugită, Ed. IBMBOR, București, 1999.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Betleem

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/greek-new-testament-ubs-gnt/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/50/20001/29999/ch/843031c6a6f82fe2bd545c48f78aaae2/

http://www.academic-bible.com/en/online-bibles/novum-testamentum-graece-na-28/read-the-bible-text/bibel/text/lesen/stelle/50/20001/29999/ch/843031c6a6f82fe2bd545c48f78aaae2/

http://en.wikipedia.org/wiki/Messiah

http://www.teologiepentruazi.ro/2007/09/11/cine-este-asteptarea-neamurilor-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B4%CE%BF%CE%BA%CE%B9%CE%B1-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CF%89%CE%BD-locul-profetic-de-la-fac-49-10/

http://crestinortodox.wikia.com/wiki/Trei_p%C4%83stori

http://www.doxologia.ro/traditii/colinde/astazi-s-nascut-hristos

http://ro.wikisource.org/wiki/M%C4%83rire-ntru_cele-nalte

http://www.crestinortodox.ro/colinde-versuri/cantec-craciun-127540.html

Cuprins

1. Ce face Dumnezeu cu noi când *mergem*…(2-5)

2. Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2013] (6-10)

3. Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2013] (11-15)

4. Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2013] (16-21)

5. Predică *la pomenirea* Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, *Purtătorul de biruință* [23 aprilie 2013] (22-26)

6. Predică la praznicul *Intrării Domnului în Ierusalim* [2013] (27-32)

7. *Gol* și *uscat*. Predică în Lunea Mare [2013] (33-39)

8. Ce fel de *fecioare* suntem? Predică în Marțea Mare (40-44)

9. *Lacrimi* și *sărutări*. Predică în Miercurea Mare (45-49)

10. Lucruri *de taină*. Predică în Joia Mare (50-54)

11. *Cele 12 Evanghelii* ale Patimilor Sale. În Vinerea Mare (55-59)

12. *Prohodirea* Domnului. Predică în Sâmbăta Mare (60-63)

13. Predică la *praznicul preaslăvit* al Învierii Domnului [2013] (64-67)

14. Predică la *Izvorul tămăduirii* [2013] (68-73)

15. Predică la Duminica a 2-a după Paști [2013] (74-79)

16. Predică la Duminica a 3-a după Paști [2013] (80-86)

17. Predică la Duminica a 4-a după Paști [2013] (87-91)

18. Predică la Duminica a 5-a după Paști [2013] (92-98)

19. Predică la Duminica a 6-a după Paști [2013] (99-105)

20. Predică la Înălțarea Domnului [2013] (106-113)
21. Predică la Duminica a 7-a după Paști [2013] (114-129)
22. Predică la Duminica Cincizecimii [2013] (120-125)
23. Predică în lunea Prea Sfintei Treimi [24 iunie 2013] (126-133)
24. Predică la Sfinții Apostoli Petru și Pavel [29 iunie 2013] (134-139)
25. Predică la Duminica tuturor Sfinților [2013] (140-146)
26. Predică la Duminica Sfinților români [2013] (147-152)
27. Predică la Duminica a 3-a după Rusalii [2013] (153-161)
28. Predică la pomenirea Sfântului Profet Ilie Tesviteanul [20 iulie 2013] (162-167)
29. Predică la Duminica a 4-a după Rusalii [2013] (168-173)
30. Predică la Duminica a 5-a după Rusalii [2013] (174-180)
31. Predică la începutul Postului Adormirii Maicii Domnului [31 iulie 2013] (181-186)
32. Predică la Duminica a 6-a după Rusalii [2013] (187-191)
33. Predică la praznicul Schimbării la față a Domnului [2013] (192-199)
34. Predică despre *moarte* și *ură* [7 august 2013] (200-204)
35. Predică la Duminica a 7-a după Rusalii [2013] (205-211)
36. Predică la Adormirea Maicii Domnului [2013] (212-217)
37. Predică la Duminica a 8-a după Rusalii [2013] (218-225)
38. Predică la Duminica a 9-a după Rusalii [2013] (226-232)
39. Predică la tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul [29 august 2013] (233-239)
40. Predică la Duminica a 10-a după Rusalii [2013] (240-246)

41. Predică despre *slujire* [4 septembrie 2013] (247-252)
42. Predică la *naşterea* Maicii Domnului [8 septembrie 2013] (253-257)
43. Predică. *Teologia trinitară* în *Dumnezeiasca Liturghie* (9 septembrie 2013) (258-264)
44. Predică la *Înălțarea Sfîntei Cruci* [14 septembrie 2013] (265-270)
45. Predică la Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci [2013] (271-276)
46. Predică. La 8 ani de Dumnezeiască Preoție [17 septembrie 2013] (277-281)
47. Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2013] (282-288)
48. Predică la Duminica a 19-a după Rusalii [2013] (289-294)
49. Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2013] (295-300)
50. Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2013] (301-307)
51. Predică la Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir [26 octombrie 2013] (308-313)
52. Predică la Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov [27 octombrie 2013] (314-320)
53. Predică la 36 de ani [31 octombrie 2013] (321-324)
54. Predică la Soborul Puterilor cereşti (8 noiembrie 2013) (325-330)
55. Predică la Sfântul Mare Mucenic Mina [11 noiembrie 2013] (331-334)
56. Predică la pomenirea Sfântului Patriarh Ioan Gură de Aur [13 noiembrie 2013] (335-340)
57. Predică la pomenirea Sfântului Arhiepiscop Grigorie Palama [14 noiembrie 2013] (341-347)
58. Predică la pomenirea Sfântului Paisie Velicikovski [15 noiembrie 2013] (348-355)
59. Predică la pomenirea Sfântului Apostol şi Evanghelist Matei [16 noiembrie 2013] (356-362)

60. Predică la Duminica a 26-a după Rusalii [2013] (363-367)
61. Predică la pomenirea Sfântului Mucenic Platon [18 noiembrie 2013] (368-374)
62. Predică la pomenirea Sfântului Proroc Avdie/ Avdias [19 noiembrie 2013] (375-379)
63. Predică la pomenirea Sfântului Patriarh Proclu al Constantinopolului [20 noiembrie 2013] (380-386)
64. Predică la *Intrarea în Biserică* a Maicii Domnului [21 noiembrie 2013] (387-393)
65. Predică la pomenirea Sfintei Mucenițe Cecilia [22 noiembrie 2013] (394-403)
66. Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Amfilohios al Iconiului [23 noiembrie 2013] (404-409)
67. Predică la Duminica a 30-a după Rusalii [2013] (410-416)
68. Predică la pomenirea Sfântului Mare Mucenic Mercurie [25 noiembrie 2013] (417-423)
69. Predică. Ce fel de *trăire ortodoxă* poți avea *fără teologie*? (424-430)
70. Predică la pomenirea Sfântului Grigorie Sinaitul [27 noiembrie 2013] (431-440)
71. Predică la pomenirea Sfântului Ștefan cel Nou [28 noiembrie 2013] (441-450)
72. Predică la pomenirea Sfântului Acachie Ascultătorul [29 noiembrie 2013] (451-457)
73. Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Frumentius al Etiopiei [30 noiembrie 2013] (458-467)
74. Predică la pomenirea Sfântului Profet Naum [1 decembrie 2013] (468-473)
75. Predică la pomenirea Sfântului Profet Amvacum [2 decembrie 2013] (474-481)
76. Predică la pomenirea Sfântului Profet Sofonias [3 decembrie 2013] (482-487)
77. Predică. Dialogul ca *ajustare continuă* de sine [4 decembrie 2013] (488-493)

78. Predică la pomenirea Sfântului Arhiepiscop Nicolae al Mirei Lichiei [6 decembrie 2013] (494-498)
79. Predică despre *comunicare* și *familie* [7 decembrie 2013] (499-509)
80. Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [2013] (510-518)
81. Predică despre *naşterea ca dar de la Dumnezeu* [9 decembrie 2013] (519-527)
82. Predică despre *viața* și *nevoințele ortodoxe* [11 decembrie 2013] (528-536)
83. Predică la pomenirea Sfântului Ierarh Spiridon al Tremetusiei [12 decembrie 2013] (537-547)
84. Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2013] (548-557)
85. Predica zilei de 16 decembrie 2013 (558-565)
86. Predica zilei de 17 decembrie 2013 (566-574)
87. Predică despre *sfătuire* [18 decembrie 2013] (575-581)
88. Predică despre *colindele* Naşterii Domnului [21 decembrie 2013] (582-587)
Bibliografie (588-612)

© Teologie pentru azi | 2014
http://www.teologiepentruazi.ro/

Cartea de față este *o ediție online gratuită*. Ea reprezintă *proprietatea* Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș. Și nu poate fi tipărită și comercializată fără *acordul direct* al autorului.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© *Teologie pentru azi*
Toate drepturile rezervate